HELIGA BIRGITTAS
UPPENBARELSER

Efter Gamla Handskrifter

UTGIFNA AF

G. E. KLEMMING.

FJERDE BANDET.

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNER
1862.

REGULA SALVATORIS

MED TILLHÖRANDE

REVELATIONES EXTRAVAGANTES.

Rubrica

Här börias s*anc*ti saluatoris regula, giffwin aff gudhi gynom ihesu christi mwn, Si*n*ne gudhelikaste brudh hälga frw birgitte Hwilkins renliffnadh*i*r skal wara nw*n*nona til ärofulla jomfru marie wördni*n*gh, Hwilkin regula giffwin war fornä*m*pda hälgha frw birgitte j wndirlike matto, Swasom h*ä*r framdelis ku*n*görs wppa watzstena sloot j lynköpu*n*gx biscopsdöme j swerikis rike, Tha hon war j gudhelike bön wpkipt oc gripin j andelike oc wndirstandelike syn

Rubrica Här sigx huru s*anct*a birgitta fik gudhelikin wppinbarilse Oc huru hon twäkandis oc rädhandis for gabbilso*m* wndirgaff th*e*m ödhmiuklika wisa manna ranzsakan eens ärchebiscops oc andra trigghia biscopa Oc eens mästara j the hälgo script Oc eens abota mykit renliffuis Hwilke alle mz beradhno raadhe bewisto th*e*m wara aff godho*m* sa*n*nindi*n*na anda Oc ey aff gabbareno*m* falsklighetinna ängle Första Capitulu*m*

J norghis konu*n*gx h*err*adöme, hwilkin som är j nor yterst aff allom konu*n*gom, Swa at wtanfore hans h*err*adömis land ffindz enghin stadhin so*m*

människior gita ällir kunna j boo Hände hälge
frw birgitte, Tha hon war innerlika j sinom bön-
2 om at swasom wanskandis ällir wanmaktandhis
henna likamlika kraptir böriade henna siäl j allom
sinom krafftom wardha aldra fulkomplikasta qwik
oc stark Til at see höra oc tala oc känna the
thing som andelikin äru Oc j tholike matto tha
wart hon opta gripin oc kipt Swa at hon hörde
mangh thing j andelike syn Oc wndirstandelike
henne andelika kwngöras Hwilkin thing hon ther
äptir wppinbarade ärchebiscopenom i wpsalom Oc
ther mz threm androm biscopom Oc enom ganzska
gudhelikom mästara som stor hiöldz wara j the
hälgo script Oc enom abota gudhelikom j gudhi
oc alzstingx renliffwis manne, The samma persona
mz store wördhning oc gudz räddoga ödhmiuk-
lika wppinbarade rädhandis gabbas wndir liwsins
ängils liknilse aff gabbarenom mörksins ängle, Oc
tässe alle oc mange gudz wini thetta hörandis,
Oc thenna äranden alwarlika oc andelika sik j
mällan betraktandis ffulbordadho the at all the
thing som the sama persone teedh waro, haffua
warit aff enkannelike thäs hälga anda nadh Ende-
lika aff sannindinna oc liwsins godha anda ¶ J
tholke wppenbarilse älla syn saa hon oc entidh
en man oc ena qwinna j aldra fäghirsta skapnadh
3 Hwilke ginstan sagdhe en röst See thenna twa
persone, hwilka thu seer, äru ihesus christus oc
hans modhir maria Hwilke tik nw j swa matto
synas som the waro liffuandis j wärldinne Än
hwilke thera likama äru nw j himerike, Thz är
tik omöghelikit at wita ällir see Tässom ordhomen

swa sagdom Jhesus christus hwilkin sik ginstan wppinbarade wplätandis siin mwn talade sighiandis

Rubrica Här börias foorordh owir regulam saluatoris som giffwin är aff gudhi gyno*m* ihesum christum hälge frw s*anct*e birgitte aff swerike j sa*m*ma swerikis rike christus talandis til si*n*na brudh s*anct*e birgitte j liknilsom s*i*gh*i*r at aff thy at andre wingardha Som äru andra renliffnade äru j nakre matto ödhelagdh Thy wil han nw j th*e*n*n*a timanom planta en nyan wiingardh som är en ny renliffnadh*i*r om hwilka ha*n* wil haffua atwaktelika rökt swaledhis at ha*n* giffwi hanom wäl smakande oc sötasta wiin Annat Cap*itul*um

Jak är swasom en maktogaste konu*n*gir, som plant-
ade sina wiingardha, Oc the baro langan tima
aldra bätzsta wiin, wm sidhe sadde ha*n*s owen j
th*e*m aldra snödasta sädh Hwilkin swa mykit
wäxste oc sik wtwidde, At wiinqwistane formatto
ey bära wiin, wta*n* mz mykle wansamlighet Än
konu*n*gxsins thiänara sagdo til hanom H*er*ra wi
haffuo*m* beskodhat thina wiingarda, Oc fw*n*nom 4
j th*e*m ganzska faa wiinqwista bärandis wiin, Oc
the snödasta sädhin som til enkte dogh*i*r, wtan at
brä*n*nas är owirmatto owirwäxst, Hwilkom h*er*ran
swarade Jak skal planta mik en nyan wiingardh
J hwilkin skulu bäras wiinqwistana oc fastelika
rothas Oc jak siälffw*i*r skal läggbia kringom han-
o*m* götzsena oc fitman, Oc han skal wpfyllas mz

aldra bätzsta wine, Oc th*en*na wiingardhin skal jak siälffwir bewara, At wm th*er* ħakot skadelikit ingaar Skal winith th*er* aff fitma ällir gödhas Oc thäs yth*er*meere warda söth, Oc thz onda skal til enkte warda, Oc skal wisna och rasklika nidh*er*falla, at thz ey göri skadha, Än nar tässins wingardzsins wiin kombir til mi*n*na sannindh Tha skulu alle glädhias, Oc skal giffuas h*err*anom hedh*er* oc ära som wingardhin plantade Oc gödhni*n*ga wppa lagde, Åmwäl skal oc han glädhias som röthrena lagde, Oc ey skal och gudh glöma th*e*m som wiinqwistana tilbaaro, Aff tässom wiingardheno*m* skulu mange wiingarda wpwaxsa, the som langan tima wisnadhe, Ällir thörre haffua warit tilböria at göra frukt äpt*er* sins wpnyilse dagh, swasom godhe wiingardha nylika rènsadhe

Christus talar til brudhina wttydhandis forscr*i*ffna nästa *capitulum* sighiande brudhi*n*ne at ho*n* skal wara fornä*m*pda hans wingardz winträ Thz är at hon skal wara wphoff at fu*n*dera fornä*m*pda hälgasta nya renliffnadh Aff hwilkom skulu wppri*n*na fruktsamlika winqwista Oc thy manar han h*en*ne at hon wari dygda fwl oc wakandis Oc at hon forsmae wärdzlikin thing hwilkin besk äru so*m* eth*i*r

Jak är aldra tingha skapare, Oc aff enghom skapadh*er* Jnnan bland all tingh som jak giort haffwir, Tha haffw*i*r jak enkte giort til swa stora wärdoghet swasom mä*n*niskiona, Hwilka jak stadgade

wara h*er*ra owi*r* all tingh som skapat äru wppa iordhe rike, Oc ämwäl gaff jak h*en*ne wndirstandilse, at nythia th*e*m til sith gagn oc widh*er*torfft, Oc at hon skulde mik loffua ffor the nadhena jak h*en*ne giffuit haffw*er*, Än j bland annor thing, Tha reeth*er* mik enkte til swa mykla wredhe som mä*n*niskian Oc for wtan hon standa all tingh äpth*er* mino budhi, Jak sagde tik förra, At jak war likir enom konu*n*gh som plantadhe godha wiingärda Hwilke som gaffuo langan tima godha frukt, Än hwa waro th*en*ne wingardhane wtan renliffnadz stadgha, Oc hälgha fädhra skipan, Aff hwilkom the som törstoghe waro drukko oc widh*er*- 6
qwäktos The som kalle waro wärmdos oc hitadhos The som fortrutne waro oc högfärdoge ödhmiukados, The som blinde waaro wplystos Än nw kärir jak at wingardha*n*na gardh*er* oc hägnadh*er* är synderbrwtin oc skingradh*er* wäktarane soffwa, Tiwffwana ingaa, Röthrena wp graffuas aff mulwärplom*en* winqwistane äru wisnadhe aff torkonne, wiinklaasane nidh*er*bläste aff wädhreno, trodhas wndir föthrena For th*en* skuld, at winith ey alzstingx forwanskas, skal jak aff nyo planta mik en wingardh, Hwilkin thu skalt bära mi*n*na ordha winqwista Min wen skal läggia th*e*m, Än jak siälffw*er* gudh skal tilläggbia mi*n*na nadz fithma oc gödzl, Oc j thä*n*na wingardhin skal iak sända gömara, Hwilke som ey skulu soffwa om nattena, Jak skal skikka wm hanom hägnadhin mz gudhelikom kärlek Jak skal stadgha j hanom godz wilia röth*er* Hwilka som ey skulu wpgraffuas aff diäffwlsins frestilsom, Jak skal wtwidha ha*n*s gärni*n*gx

winqwista Jak skal mango*m* göra söta hans godha frägdz, Oc hans gudelikhetz winklasa, Thy thu som skal bära winqwistana Thu skalt wara stark oc stadugh at bära, redhoboen oc wakiṙ at thaka
7 oc wndhfaa th*e*m, Throen oc war at göma At ey skuli diäffwllin swika oc daara tik Än th*e*n som läggia skal winqwistana han skal wara grwndogh*er* Oc betrakta granlika at han lägge th*e*m j qwämelikin oc skipadhan stadh, wmhugxande oc aatgömen at wärna th*e*m oc bewara th*e*m for köld oc frost, hita oc brändagha Thy stat stadhelika oc älska mik aff allo hiärta ffly alla högfärdh Oc thak til tik alla ödhmiukt Göm thin mwn oc alla thina limi til min hedh*er* Lydh som jak haffw*ir* tik budhit ranzsaka j hwariom thima thit samwidh huru mykit Oc huru thu owirgaar stat genstan wp til mik än thu fallir Akta ey wärld*in*na hedh*er*, ällir h*en*na wini For thy at nar thu haffw*ir* mik, all thing warda tik sööt Oc naar thu fulkomplika älska mik all thing wtan mik som wärldi*nn*e tilhöre, warda tik besk som eth*ir*

Christus sigh*er* si*nn*e brudh s*anct*e birgitte at han wil dikta mz sinom mwn tässa nya reghla hwilka han wil at wara skal nw*n*nona regla til ami*nn*ilse oc hed*er* si*nn*e ärofulle modh*er* jomfru marie

Thy wil iak tässin renliffnadhin til mi*nn*a aldra älskelikasta modh*er*s hedh*er* fförst oc främst mz

qwinno stadgha Hwilkins renliffnadz skipilse och stadgha jak skal mz minom eghnom mwn alzstingx fulkomplika wttydha oc kungöra

J tässo reglonne wphoffue oc wpbyrilse grwnd- 8
ar oc funderar christus henne wppa thre dygder som är ödhmiukten renlighet oc fatikdom Forbiwdhandis nwnnomen haffua nakot eghit wtan abbatissan foresee them alla sina widhertorfft Annat capitulum

Tässins renliffnadz oc helso wpbörilse oc wphoff är san ödhmiukt oc skär renlekir, Och siälffwiliandis fatikdombir Thy wari engom lofflikit haffwa nakot eghit alzstingx enkte thing, Tho thz wari aldra minzsta Oc ey hällir sannelika en skärff ägha, ällir hanna mz handom Oc ey haffua nakot aff gull ällir siilffwir wtan wanlika maa skee for nakra gärningx wäffnadh, Thz wari widhertorfftelikit at hanna nakot aff gull ällir silffwir Oc thz ämwäl ey göris wtan abbatissonna radh oc orloff All widhertorfftelikin thing äru hopandis aff abbatissonne, Swasom äru reglonna gangkläde sänga kläde, Oc sänga redhe, Oc anbudh til gärningh Oc ey haffuen nakra handa thz som reglan ey til städher

Christus skipar här hwilka sänga oc sängakläde oc redho nwnnonar haffwin Tridhia Capitulum

Uitaskolande är at reghlonna sänga redhe warin 9
aff halm, Oc owir halmenom haffwin tw kläde aff

watmal, wtan linlakan oc bwstir, wnder hoffdeno är haffuaskolande höghinde, warat mz lärwfft Oc örnagath samwledhis warat mz lärifft

Christus skipar här nw*n*nona ham oc gangkläde som är skoo bonadhin hoffuod bonadh*in* Oc kronona Fiärda capitulum

Systranna gangkläde, skulu wara twe wndirkiortla aff hwito wathmale, En for daghlika nytto Oc annar for twät skuld En kiortil aff graa wathmal Oc en kwffuol hwilkins ärma skulu ey längir räkkia, än yterst wppa midhlasta fingrit, Oc skötin nidh*er* hänghiande widh handena bindhins matelika til armen, mz enom knöpa, swaso*m* andra ärma Naar the skulu göra handa ärffuode, En mantil är oc ämwäl haffuaskolande aff graat wathmal, swasom kiortillin oc kwfflin, Hwilkin ma*n*til skal ey wara wtantil rynktir Oc ey wirkelika sama*n*sattir, wtan endeel trangh*e*r oc slättir Haffuande alt nytlikit oc enkte fafängt Hwilkin oc skal wara enfallir wm somaren Oc wm wintrin fodradh*er*, Ey mz kostelikom skinno*m*, wtan mz lambskinno*m* ällir mz faarskinno*m* Aff tholkom sa*m*ma 10 skinno*m* maa oc skinkiortill haffuas wm winthr*in*, Oc thän mantolin skal ey taka jordhena nämbir, än wppa ena twära span Oc saman bindas j brystena mz enom trä knöpa, Än til fotanna skoobonadh haffwin wm somaren laagha skoo, alt til hälin, Oc syklinga alt til knän, Än wm wintrin högha skoo alt til knän fodhrada mz wa*m*mal Oc iämhögha söklinga ¶ Hoffuodh bonadhin skal wara

en hwiffwir som skal ganga kringom änneth oc kinnonar, swa at änlitit en deel hōls Oc ändana aff hwiffwenom skulu samanfōghias j nakkanom mz enne naal Owir thän hwiffwen skal läggias wilit aff swärtadho lärifft, hwilkit skal fästas mz threm naalom At thz skuli ey affskridha, Een widh änlitit, oc twa widh badhin ōronen, Sidhan owir wiilit sätis en krona aff hwito läriffte, Oc j the krono skulu sōmas fäm litin stykke, aff rōdho klädhe Swasom fäm dropa, Fōrsta stykkit wari j änneno, Annat j nakkanom Tridhi oc fiärde widh ōronen, Fämpte midhwakt j hoffdeno j kors liknilse Tässa kronona skal en naal fästa mit a hoffdeno Oc tilfōghia hana hoffdeno, Tässa kronona, 11 skulu swa änkior som jomfrur bära til atirhaldz Oc renlighetz tekn

Christus stadgar här huru nwnnonar skulu böria gudz tidhagärdh foresända j chorenom nadhinna bön hwan dagh Oc huru the skulu lykta ämbitit Oc at hwan dagh swa sökna som hälga skal ämbitit sighias aff iomfru marie Fämpta capitulum

Til minna modher jomfru marie wördhning, skulu systrana sionga, hwar dagh hōgtidhelika henna tidher mz threm läczsom, Swa hälga dagha som sōkna, ämwäl hwar dagh tha til aptansang är rinkt, komen systrana saman siin j mällan, Oc hōghra choren läsi fōrst ena Aue maria, Oc bōghiandis sik diwplika androm chorenom Oc sighi ¶ Forlatin os for gudz skuld Oc hans mildasta

modh*er* mariam, än wi dröffdom jdh*er* mz ordhom älla gärni*n*gom teknom ällir nikkan, For thy wi forlatom idh*er* alzstingx gärna wm nakor bruth äru j idh*er* mote os Oc annor choren nighi samuledh läsi oc bedhis forlatilse Oc gangen swa til aptansangh ¶ Äpth*er* hwaria tidh skulu the sionga Aue maria mz tässe Collecta Om*nipotens* sempit*er*ne deus &c Alzwaldogh*er* äwärdelikin gudh, Thu so*m* for wara skuld wärdoghadis, at
12 födhas aff renasta iomfru, wi bidhiom, at thu lat os thiäna tik mz renom likama Oc mz ödhmiukom hugh täkkias tik ¶ wi bidhiom oc tik o mildasta jomfru maria wärldinna oc änglanna drotni*n*gh At thu ärna the*m* swalka som pinas oc rensas j skärsloelde Oc syndoghom synda forlatilse Oc rätwisom stadughet j godho Oc wärna os som wanskelike äru*m*, aff til' stwndandom wadhom wm wan h*err*a jhesum christum ¶ Systrana skulu oc hwan dagh hälgan oc söknan sionga mässo aff mi*n*ne modh*er* Oc hwan lögh*er*dagh skulu systrana sionga Salue regina äptir mi*n*na modh*er*s mässo

Christus stadgar här huru oc j hwilko*m* tima tystan skal hallas aff systrome*n* Siätta *capitulum*

At gömaskolande tystonna twnghet, Fran först aff morgnenom, Oc alt th*er* til mässan är swnghin, aff mi*n*ne modh*er* wari engom lofflikit nakot tala, Än sidhan the mässan är wte, giffs orloff at tala j skipadhom stadhom, mällan tidhanna aff andelikom kä*n*nedom, oc reglonna gömo, Oc aff

alzskona sannelika widh*er*torfftelikom thingom alt th*er* til bordzsins wälsignilse läsis, Än löghe oc fafängh ordh wärnis oc flyns alzstingx j hwariom stadh oc hwariom tima, Sidhan systrana haffua läsit gr*aci*as j kirkionne, Magho the tala mällan 13 siin, til thäs at the böria aptansanghin, Oc sidhanägh*er* ämwäl tysta aatwaktelika hallas alt til thäs the haffua läsit gr*aci*as, j kirkionne äptir natwardhin, Oc j th*e*m litla timano*m* som är mällan gr*aci*as, Oc the läsni*n*gh som heth*er*, Collacio giffs orloff at tala, Än sidhan collacio är böriat, skal tystan hallas mz alle aatwakt, alt til thäs j androm daghenom tilkomande mässan är swngen til ända, aff mi*n*ne ärofulle modh*er*, Oc är witaskolande, at til alla tysto, som nw är scriffuat, skulu alme*n*nelika systrana tilbindas at halla wtan the som skipas til the ämbite, Hwilkin som ey ku*n*no qwämelika fulfölghias wtan talan, Thy at all thing skulu skälika warda Oc al tilfälle aff wrangom oc ondom wttelykkis

Christus biwdh*er* h*är* at engin mä*n*niskia wärdzlikin ällir renliffuis ingange j nw*n*nona clostir Oc ey widh*er* th*em* tala wtan j wissom tima vij Ca*pitulum*

Fortakno aldra handa tilfälle, hwaria handa widh*er*torfft älla bön, Engin wärdz man älla qwi*n*na, Engin aff renliffuis mä*n*niskiom, ällir aff andro*m* klärkom ingange j nw*n*nona closters inlykke, Oc alla mä*n*niskio widh*er*talan, Forbiwdz th*e*m wtan j wisso*m* timom

Christus wttrykkir här j hwilkom daghom oc huru nw*n*nonor magho tala widh gaddrana mz 14 wärdz folke viij Capitulum

J tässom timom magho nw*n*nonar tala widh wärdz folk Swasom är aff nons tima oc til aptansange*n* Och thz wari atenast wm synnedagha Oc hälga ma*n*na stora högtidh*er*, Thog swa at engin maghe ganga wt aff inlykkilseno wtan sithia widh the windöga som th*er* til äru skipat, Thy at engom skal loffuas äptir siin ingangh wtgaa aff clostirsins inlykkilse Än astwndar nakor th*er*a wanlika at seas aff sinom foräldrom älla höffwidzskom wino*m* oc kärom Tha maa hon wplata windöghat Än läth*er* hon ey wp windöghat Tha loffuas h*en*ne thäs meera lön j ko*m*ma skolande tima

Christus skipar här j hwat timo*m* Oc j hwat matto systrana skulu fasta ix Ca*pitulum*

J atwäntonne skulu the alla fasta widh fasta maat alt til min födzslo dagh, Oc nästa freedaghin for fastagangx synnedagh, som kallas d*omi*nica q*ui*nquagesime, skulu the tilböria, at fasta widh fasta maat alt til paskanna, Oc nästa freedaghin äptir hälgha torsdagh oc alt til pinzdagha dagh skulu the fasta widh fiska oc hwitan maat ¶ Fran hälga kors dagh exaltac*i*onis Oc til s*ancti* michels högtid skulu the fasta widh fiska oc hwitan maat ¶ Fran alla hälgona dagh, oc til atwänto*n*na skulu 15 the fasta widh fiska oc hwitan maat ¶ Thässa dagha skulu the fasta widh watn oc brödh Swasom är för fyra mi*n*na modh*er*s högtidh*er* Purificac*i*onis,

annu*n*ciacionis Assu*m*pcionis Oc natiuitatis Oc alla apostla*n*na affna Thy wndantakno, at hwar stadh th*er* twe apostla samanko*m*ma j enne högtidh, swasom är s*anc*ti pädhars Oc s*anc*ti pauals aptan philippi & iacobi Symonis oc iude skal eens dagx fasta staa for th*e*m badha Joh*an*nis ante portam latinam Joh*an*nis baptiste S*anc*ti michaelis archangeli Aldra hälgona aptan Langa freedagh Oc for mins likama högtidh J tässom daghom skulu alla fasta widh watn oc brödh, Oc är wittande at j alle fasto äru siwka oc gambla wnda*n*taghande, Oc är th*e*m warku*n*nande, som wndirstas sannelika wara wa*n*maktogha, at göra siin ämbite nar the fasta, Än andra dagha wm alt aarit magho the äta köt fyra sinno*m* j hwarie wiku, Swasom är wm synnedaghin manadaghin, Tisdaghin oc torsdaghin, Än wm th*e*nna sama daghanna natwarda ätin the fiska oc hwitan maat Än wm odhinsdaghin skulu the haffua ath*e*rhald aff kötmaat Swa wm middaghin som wm natwardhin, Thog loffuas th*e*m wm th*e*n daghin äta fisk oc hwitan maat, wm freedaghin alt aarit skulu the fasta widh fasta kost, wm lögh*e*rdaghin skulu the 16 fasta widh fiska och hwitan math, Oc wm alla andra fasta dagha skulu the äpth*er* kirkionna stadga fasta

Christus skipar här timan oc mattona huru mw*n*nonar skulu pröffwas oc taghas in j renliffnadhin x cap*itulum*

Om nakor bedhis til at takas j renliffnadhin tha takis aldrig in for än eth helt aar är wthe wtan

sighis henne först, kom ather til os äpther thre manadha Oc ther j mällan wiliom wi tänkia os wm tik Nar hon kombir atir j them skipadhom tima Spöri abbatissan aff henne mz hwat astundan hon bedhis til renliffuit, Ällir mz hwat bandom hon haldz j wärldinne Oc sidhan hon haffwir hört henna akt oc sakir, sighis henne Dotther stundom skylis wndir thy som got synis ffalsklighetzsins snara, Oc komaskolande thinga oforhugxan dara mangha kom thy ather til os äptir nakra manadha Oc tee os thina astundan Än hon bliffwir stadugh i godho Naar hon kombir ather Oc ödhmiuka sik som för tha sighis henne the thing som hardh oc hwas äru j reglonne wärldinna forsmäilse oc foräldra glömska Oc wm hon loffuar at hon wil thz alt göma, Tha aarit lyktas tha samtykke all samqwämdin hona Är hon oc swa människia,
17 at ey iäffwas wm henna liffwerne Tha maa wäl alla samtykkia henne första siin tha hon tilbiwdz Oc tha skal hon engaledhis intakas j clostrit Oc ey professionem göra ällir taka klädebonadh For än aarit är wthe Sidhan henne är jaa sakt at ingaa j clostrit Sändis äpther biscopenom Hwilkin bidhin komme wighia skolandis henne Oc nar biscopin kombir, gange nidher til kirkio dorena Oc spöri hona som bidhar wte for kirkio dwromen Oc in skal gaa j renliffwit sighiande Äst thu fräls Oc aff allo kirkionna bandom lotlös Swasom är hionalagx lypte oc ban, wm hon swara Sannelika jak är fräls ¶ Sighi biskopin hwat ey blygd ällir maaske wärldinna motegangx sorgh nödhgar tik til renliffuit ¶ Ällir maske thin stora gäld,

hwilkin thu haffwir ey gullit trānghia tik, Hon swari engaledhis sorgh āllir nakor blygd wpwākkia mik til thetta wtan brānnande christi kārlekir Oc all min gāld haffwir jak nw lōst āpther minne makt ¶ Sighi ān tha biscopin ¶ Bedhis thu tāssins renliffnadz ingang j ihesu christi nampn Oc j hans hālgasta modhers jomfru marie hedher Oc henne swarande Jak bidher ¶ Jnledhe tha biscopin hona j kirkiona sighiande See nw gaar hon wārdelika j thetta renliffue Oc nar hon ingaar i kirkiona Bāris for henne en rōdh fana J 18 hwilke mins pinadha likama belāte wari maalat annan wāghin Oc annan wāghin minna modhers bälāte At nya brudhin skodande nyia brudhgummans tekn wppa korseno pinadhan Nimi thulimodh oc fatikdom Oc skodhande jomfruna modhrena Nimi renlek oc ōdhmiukt ¶ Sidhan hon ār inledh j kirkiona skal hon staa widh kirkio dorena, Oc biscopin gange litit fran henne til andra sidhona, Oc wighe henna fingergull Oc tw blws wptāndh skulu bāras for fanwnne til henna, Oc skulu brinna swa lānge māssan siongx, Oc biscopin lāsi tāssa bōn, O alzwaldogher āwārdelikin gudh som fāste tik nya brudh j miskund, oc miskunsamlighet, wālsigna thetta fingirgull At swasom thin tiānista qvinna bār nya brudz tekn wtantil, j handomen, Swa forskulle hon at bāra innantil thina thro oc kārlek J nampn fadhers oc sons oc thās hālga anda

Christus säth*er* här mattona huru nw*n*nonar skulu wighias wälsignas Oc inledhas j clostrit xi ca*pitulu*m

Sidhan fingirgullit är wikt, Gangin biscopin til gudz tiänista q*v*inna oc sighi, Thu skalt loffua gudhi oc mik a hans wäghna tik lydha thinom for ma*n*nom, Oc th*en*na reglo halla äpth*er* thino*m* kraptom alt til liffsins ända H*en*ne loffuande sik
19 th*et*ta göraskolande Sighi biscopin Mz tholke akt bör tik giffua thinom gudhi troo Oc loffua at alzstingx enkte tingh skalt thu älska swasom thin gudh Oc mz alle astunda*n* bör tik at giffua honom thina samtykkia ¶ Tha swari hon Jak samtykkir j min gudh mz allo hiärta oc allo*m* hugh, Offrande *m*ik hano*m* j alle hiärta*n*s enfalloghet Hwilke biscopin swari ath*er* swa Oc jak a alzwaldogx gudz oc a hans enga sons wars h*err*a ihesu christi wäghna samtykkir j tik, Oc läsi tässa bön ¶ Alzwaldogh*er* gudh ihesus christus sandir gudh oc mä*n*niskia hwilkin som w*er*doghadis nidh*er*fara j iomfru*n*na qwidh, stadfästis j thi*n*ne siäl, Oc thu j hanom J na*m*pn fadh*er*s oc sons oc thäs hälga anda ¶ Th*er* äptir säti han fingirgullit a h*en*na högra handz finger sighiande Jak wälsigna tik til gudz brudh Oc til hans äwärdelika ägho J na*m*pn fadh*er*s oc sons oc thäs hälga anda ¶ Th*er* äpth*er* gange biscopin til altarit, oc börghe mässona, sionghande aff the hälga trefalloghet, Oc gudz tiänista q*v*inna skal mädhan mässan siongx, staa nidhantil widh sa*n*ghwsit, Oc nar offertoriu*m* börias, Gange hon fram til altarit oc

offre, Oc sidhan gange hon genstan ath*e*r til siin
stadh Sidhan offertoriu*m* är swngit, H*en*na kläde
som reglan biwdh*e*r haffuas redh aff *con*uento*n*ne
Frambäris til altarit for biscopin Hwilkin ha*n* skal
wälsigna th*e*m läsande tässa bön ¶ H*er*ra ihesu 20
christe som ey wil syndaranna dödh, wtan astundar
synda bätri*n*g wi bidhiom thina mildhet, at thu
wärdoghas wälsigna tässin kläde, Hwilkin tässin
thin tiänista qwinna haffw*ir* tänkt at bära, til
ödhmiukti*n*na oc syndabätringi*n*na tekn At owir-
giffua tässa wärldinna fafängo, wari hon wärdogh
fara j tik mz sanne ödhmiukt J na*m*pn fadh*er*s
oc sons oc thäs hälga anda ¶ Sidhan klädhin äru
wigdh skal en aff klärkomen kalla gudz tiänista
qwi*n*na til altarit for biscopin, Hwilken fram-
gange barföth, Oc fari w öffwersta klädhomen
for altarit, Oc wari qwar j enom kiortle Taka-
skolande wigdhan klädebonadh Sidhan före bi-
scopin hona j reghlo kiortilin sighia*n*de ¶ Alz-
waldogh*e*r gudh giffui tik sanna synda bätringh j
thit samwit, Oc fulkomplikin idhrugha j thit
hiärta J na*m*pn fadh*er*s oc sons oc thäs hälga
anda ¶ Sidhan draghi hon skona a sina föth*e*r
Oc biscopin sighi ¶ Waar h*er*ra ihesus christus
göri thinom fotom rättan gang, Oc läti tik swa
framgaa j helsonna wägh At thu aldrigh offth*e*r-
meer samtykke syndena Oc giffui tik sa*n*na bätr-
ing aff giordom synd*om* Oc forwarilse for tilkom-
andom synd*om*, J na*m*pn fadh*e*rs oc sons oc thäs
hälga anda ¶ Nar hon föris j kwffwolin sighi biscop- 21
in H*er*ra ihesus christus alla cristna mä*n*niskio
hop oc tröst, giffui tik hop oc tröst j thinom hugh

At thu hoppas swa a gudz miskund At thu ey glöme hans rätwiso, Oc at thu swa rädhis hans grymelighet, At thu ey glöme hans mildhet oc godhlek J na*m*pn fadh*e*rs oc sons oc thäs hälga anda ¶ Sidhan taki hon mantollin ow*ir* sik Oc biscopin sighi H*e*rra gudh alzwaldogh*e*r sanna thro*n*na wphoff styrke oc stadfäste thina siäl j sanne troo Oc giffui tik at thro the thing som troande äru Oc stadhelika staa j thy godho som thu haffw*ir* böriat alt til thins liffs ända J na*m*pn fadh*e*rs oc sons oc thäs hälga anda Th*e*r äpth*e*r tilföghis mantollin mz eno*m* thrä knöpa biscopenom sighiande ¶ War h*e*rra ihesus christus som for siin mykla kärlek, mz hwilkom han älskade os war fästir a korseno Oc til beskasta dödh dömdir han gynom stinge oc gynom fäste thina siäl mz si*n*na pino ami*n*nilse At thin kärlekir brinne til ensampna*n* gudh Oc hans gudhelikx kärlekx eldh*e*r wmfämpna*n*dis tik, giffui tik hwilo a sino*m* wälsignadha arme J hwilkom alle hälge män hwilas J na*m*pn fadh*e*rs oc sons oc thäs hälga anda ¶ Th*e*r äptir skal ho*n* hylia sith hoffuodh mz hwiffweno*m* Biscopeno*m* isäthiande naalena sighiande ¶ war h*e*rra ihesus christus
22 wari thi*n*ne siäl til skygdh oc swalka, At engin skadelikin thing maghe he*n*ne skadha j na*m*pn fadh*e*rs oc sons oc thäs hälga anda ¶ Sidhan wiilit är lakt wppa hona sighi biscopin ¶ War h*e*rra ihesus christus giffui thino wndirstandilse andelikit liws oc wisdom At all jordherikis thing, Oc all the thing som thi*n*ne siäl äru skadelik warin dödh for thino*m* öghom. Oc wäghin som

ledh*er* til himerikis, wplysis ffor thi*nn*e siäl At thu maghe han bekänna, som tik haffw*ir* wtualdh J na*m*pn fadh*er*s oc sons, oc thäs hälga anda ¶ Tha th*et*ta är ändat, ath*er*gange gudz tiänista qwinna til siin stadh, Thär hon förra stodh Oc biscopin fulkompne sina mässo, Oc tha han kombir til the bönena j mässonne Som prästin är wan sik wmwända j brudha mässonne Oc wälsigna brudgu*m*man oc brudhena Tha wmwände oc biscopin sik, Oc en klärkir kalle gudz thiänista qwinno til altarit Oc biscopin säthi wppa hona kronona owir wiilit sighiande ¶ War h*er*ra ihesus christus stadhfäste sith tekn j tik Hwilkit jak nw säth*er* wppa thit hoffuodh Oc styre thin wilia j allom thingom, Hwilkin thu nw haffwir loffuat, At thu wari fast oc stadugh Oc läti tik kronas mz glädhi*nn*a krona äpth*er* sino*m* milda wilia, At thin siäl tilenas hanom oatskililika som är en 23 gudh j threm p*er*sonis J na*m*pn fadh*er*s oc sons oc thäs hälga anda ¶ Th*er* äpth*er* säti biscopin naalena j kronona sighiande Jhesus christus sama*n*-fäste thina siäl, oc thit hiärta mz sino*m* kärlek Swa at thz enga frestilsa stionga rädhis J na*m*pn fadh*er*s oc sons oc thäs hälga anda ¶ Tha th*et*ta är ändat gange gudz tiänista qwinna ath*er* j siin stadh som hon förra war, th*er* til mässan är lyktat, Oc tha mässan är wte, kalle en klärkir hona til altarit sighiande, christi brudh, gak fram til christi altara Oc gange swa fram oc ödhmiuke sik adue-niam ow*ir* sith änlite Oc biscopin knäfalle mz sino*m* klärko*m* Oc läsi letaniam bidhiande all hälgon for gudz tiänisto qwi*nn*o, Tha letanie äru

lyktadhe stande biscopin wp Oc gange til gudz tiänista qwinno ther hon liggir Oc läsi owir henne synda afflösningh Oc swa sidhan hon haffwir fangit synda afflösning stande hon wp oc taki min likama, Tha hon haffwir han takit Tha lätis wp doren, aat hwilke gudz tiänista qwinna skal inganga, Oc fyra systra wtgangin rasklika oc inbärin j clostrit baarena som jordhin liggir wppa Hwilkin som skal säthias for dörena For än mässan börias ¶ Ther äpther skal biscopin gaa til
24 samma dör Oc gudz tiänista qwinna äpterfölghiande mz twem blosom, Oc klärkomen siongthande ympnum, Veni creator spiritus, Oc skal biscopin antwarda hona abbatissonne som bidhar widh dorena mz conuentonne Oc biscopin sighi abbatissonne tässin ordh ¶ See for gudhi, oc allom hälganom, Oc wppinbarlika for the hälga kirkia antwarda iak tässa gudz brudz siäl j thinna handa gömo, Oc wm hon fallir j syndh for thina glömsko skuld Henna brudhgumme ihesus christus skal hona atirkräffwia aff tik Bewara thy oc göm gudz liggiande fää nidhersat när tik, At tha räkinskapin skal göras maghe thu hona ather antwardha hälogare hwilka thu thokt hälogha Hwilkom abbatissan swari ¶ O käraste fadher thetta liggiande fää är stort Oc ärffwodhit wansampt, Oc ey räkkir min makt til thetta, Thog om jak wardher hwlpin aff thinom bönom tröstandis a gudz hiälp skal jak göra thz thu biwdher, Oc sidhan gudz tiänista qwinna är inledh atherlätis genstan dören Oc hon ledhis genstan til capitulum, Oc ther äpther innan atta dagha skal hon j

enghe twang hallas wta*n* skal staa nidhantil j chorenom, Tha atta dagha äru lidhne Biudhis hon til at halla reglona, swasom flere Oc skipis badhe j koor oc bordhe, näst the ytth*e*rsta

Christus wttrykkir här nw*n*nona oc prästanna 25
mässo diäknana Oc ämwäl lekbrödhrena foresagdo *con*uent thiänande taal Oc skipar hwar the skulu boo Oc kooren j hwilko*m* the skulu staa oc sithia swa mä*n*nena som qwinnonar xii capitulu*m*

Systrana skulu wara sextighi oc ey flere, The skulu haffua klärka, hwilke som skulu daghlika sionga mässona oc gudz thiänist oc tiidh*e*r aff thimano*m* som haffs j the landanna domkirkio*m* j hwilkom tässins ordens clostir äru Oc the skulu alzstingis wara skilde aff systra*n*na clostre haffwande ensampne een gardh J hwilkom the skulu boo, Oc aff gardhenom ingang j kirkiona Och nidhra koren skulu the haffua Oc systranna koor skal wara owirmeer wndir takino Thog swa at the gitin seet sacramenta oc hört tidhegärdhena Oc tässe prästene skulu wara trättan äpth*e*r trättan apostla taal, Aff hwilkom *sancte* paual th*e*n trättande ledh ey thz minzsta ärffuodhit, Th*e*r näst fyra mässa diäkna Hwilke ämwäl magho wara präste än the wilia Oc the betekna ffyra frä*m*sta kä*n*nefädhrena Ambrosiu*m* Augustinu*m* Gregoriu*m* oc ieronimu*m* Th*e*r näst atta leekmän, hwilke mz sino ärffuode skulu thiäna klärkomen j widh*e*rtorfftelikom tingöm Nw tha sextighi systra äru 26

räknadha Oc trättan präste, Oc fyra mässo diakna Oc atta thera thiänara alla tässa människio taal är swa mykit som trättan apostla taal oc twa oc siwtighi gudz känneswena

Christus wttrykkir här prästanna taal mässo diäknanna oc leekbrödhranna tiänandom foresagdo nwnnona closter Oc haamen hwilkin the skulu bära oc mattona huru the skulu wighias oc wälsignas xiii capitulum

Alle prästene oc brödhrene, magho haffua twa hwita wndikiortla, aff wandmal Oc en kiortil aff graa wandmale, Oc kwffuolen aff graa wandmal, Oc hättan wari sömat widh kwffuolen Oc owir kwffuolen en mantil aff graa wandmale skinkiortil oc fodher aff lambskinnom ällir faarskinnom wndir mantollin haffwins nar widhertorfft är, Tässe trättan prästene For minna pino wyrdhning skulu bära j sinom mantlom winstra wäghin eth röt kors aff kläde, sömat widh mantollin, Oc midhwakt j korseno eth litit stykke aff hwito kläde For mins likama lönlika häloghet, Hwilkin the daghlika offra Än fyra mässo diäknane skulu bära j sinom mantlom en hwitan circhil, For fyra kännefädhranna 27 obegriplikan wisdom Hwilkra tekn the bära J hwilkin circhil skulu sömas fyra .rödh stykke j twngho liknilse, Thy at thän hälge ande wptände them aff guddomsins owirgango Oc mins mandoms lönlika häloghet, Aff wärldinna fafängo oc forsmäilse, Oc aff rätwiso människio lönom, Oc onda människio pinom Än leekbrödhrene skulu

bära eth hwit kors j sinom mantlom for menlösonna skuld, Oc j thy korseno, wari swasom fäm litin rödh stykke For mi*n*na fäm wnda wyrdhni*n*g, Än prästene oc brödhrene haffwin skoo alt til hälin Oc hwsur wm somaren, Än wm wintrin skoo fodhrada mz wandmal oc hwsur ¶ Oc är witande at tässe brödhrene magho aldrigh wara flere i clostreno än fäm oc tiwghu Hwilke mz sa*m*ma matto oc sa*m*ma stadhom oc wälsignilsom skulu takas aff biscopenom oc wighias, som systrana, Thy wndantakno at biscopin for fingergullit Thaki j brödhra*n*na händer mz sama wälsignilse, som gullringen sätz a systrana, Oc för wiilit lägge biscopin sina händir owir th*e*ra hoffuodh mz sa*m*ma ordhom som wiilit lägx a systrana, Än for kronona, warde kors mz sa*m*ma wälsignilse, som kronan sätz wppa systrana Brödhrene haffuen ämwäl sins hars wmskyrdh som j andro*m* clostru*m*, Än äptir 28 mässona skal biscopin th*e*m insäthia j brödhra*n*na gardh, aff hwilkom the aldrigh wtgange wtan j kirkiona

Christus skipar h*ä*r huru abbatissan skal wälias Oc huru hon sidhan mz co*n*uentonne wäli aff th*e*m trättan prästomen en til confessorem hwilkin wari alm*e*n*n*elikin *con*fessor swa nwnnona som brödhra*n*na j foresagdo clostre xiiii ca*pitulu*m

Abbatissan mz biscopsins radh wälis aff *con*uentonne Hwilkin for mi*n*na modh*e*rs aldra hälgasta jomfru marie wyrdhni*n*g Hwilke th*e*n*n*e orden är

wigdh*e*r skal wara hoffuodh oc frw For thy at siälff jomfru*n* Hwilkra ämbite abbatissan bär j iordherike war hoffuodh, oc drotni*n*gh mi*n*na apostla oc kä*n*neswena, äptir mina wpfärdh til himerikis ¶ Abbatissan ämwäl wäli en aff trättan prästom Hwilkin hon iämsampt mz alla samqwärnd-*in*ne systra oc brödhra samtykkir til allas th*e*ra *con*fessore*m* Oc biscopin skipi han oc stadfäste, Oc nar biscopi*n* haffwir giffuit hano*m* makt binda oc lösa, rätta oc forbätra, Alle prestene oc brödhrene lydhin hanom j allom thingom, swasom systrana skulu lydha abbatissonne, wtan ha*n*s budh alz enkte, ällir ey aldra minzsta thing görandis, Oc tho skal g*e*n*e*ralis *con*fessor, wtan brödhra*n*na 29 doma, oc reglo*n*na göma alz enkte göra, wtan abbatissonna radh, hwilkin radh spöriande är, wm clostirsins ärande och gooz huru the skulu skipas, Thy at hon är clostirsins hoffuodh

Christus biwdh*e*r h*ä*r at fornä*m*pde clostirsins brödh*e*r the som präste äru skulu atenast sköta gudz tidhegärdh studeran oc gudhelikom bönom Oc j wisso*m* daghom fore nw*n*nomen prädika lästena wppa theras modhers maal ffämptande capitulum

Tässe trättan prästene skulu atenasto sköta gudheliko ämbite oc studeran oc bönom Oc mz engom androm ärandom ällir ämbitom sik bewara, Hwilke hwan synnedagh skulu wttydha j siälffue mässonne, thäs dagxsins ewangeliu*m* j sino modh*e*r-maale allom ahörandom, Oc alla andra högtidh*e*r

skulu the wppinbarlika prädika Hwilkra affna ällir forhälgd the fasta widh watn oc brödh, Oc alla andra hälga dagha som affnane fore fastas skulu the wppinbarlika pr*e*dika

Christus skikkar h*ä*r nw*n*nona oc brödhra*n*na scriptamals tima Oc huru *con*fessor g*e*n*er*alis maa wälia sik aff th*e*m brödhrome*n* som präste äru nakra som han*om* warin til hiälp j scriptamalom höraskoland*om* xvi cap*itulum*

Alla systrana prästene oc brödhrene, skulu at minzsta threm si*n*nom j aareno, wppinbara sith samwit mz scriptamalom confessori g*e*n*er*ali Oc 30 for thän skuld, at aldra samwit är optare j aareno rensande mz scriptamalom wari lofflikit th*e*m g*e*n*er*ali confessori, At wälia huru manga ha*n* wil aff th*e*m tholff prästomen Til at höraskolande scriptamal, Hwilke hwan dagh warin redhabone til at göra fulla nöghio aff thy sacramento allom th*e*m sik wilia skripta

Christus ku*n*gör h*ä*r j hwilkom daghom i aareno swa systra som brödh*e*r skulu siin gudh taka xvii c*apitulu*m

Om alla the hälga dagha hwilkra apna ällir forhälgd fastas widh watn oc brödh Oc a skärdagh paska dagh, hälgha thorsdagh, pingitzdagha dagh Min födzslo dagh skulu alla taka siin gudh Än andra systra, hwilko*m* gudh giffwir meera gudhelighet, wm the mz brännande astunda*n* bedhas,

magho the mz sins scriptafadh*e*rs radhe, hwan lögh*e*rdagh taka siin gudh

Christus biwdh*e*r här at hwan torsdagh hallis capitulu*m* aff abbatissonne Oc sätir h*ä*r synda bätringh nw*n*nomen swa siwkom som helbrygdom Oc ämwäl th*e*m som döö haffuande eghit mote sinne loffua*n* xviii ca*pitulu*m

Capitulum haffuis hwan torsdagh Oc om nakor finz brutlikin j nakro rättis Oc hwilkin syster 31 som findz j siwkdom, ällir widh*e*rgaar sik haffua nakot eghit Afflösis aff confessore Thog thuli wärdzskylloga synda bätring Oc fulkompne tha hon helbrygda wardh*e*r, Än the som helbrygda är oc findz haffua nakot eghit Oc wppinbara sik ey siälff Oc wardh*e*r wnnen mz threm witnom, Tha skal hon sithia a gulffueno haffuaskolandis första capitals daghin som är wm torsdaghin prowento som andra systra Oc wm freedaghin wari hon j watn oc brödh J tässo*m* twem daghomen skal hon ey gaa j kirkiona, Och j th*e*m thimom, som gudz tidhagårdh haldz Bliffue j wingangeno*m* Oc widh enga syster nakot tali ffalle nidh*e*r a iordhena ffor allas th*e*ra footspoor so*m* wtganga aff kirkionne Sidhan aptansanghin är swngin wm freedaghin, Co*n*uentonne wtgangande j sinne skipan Abbatissan följghiande *co*nuentit Naar hon kombir til h*e*nna, som liggh*e*r a gulffueno wppråtte hona mz handinne Oc inledhe til altarit j systranna koor Co*n*uentonne fölghiande oc bidhiande for h*e*nne Oc tha hon haffw*i*r fangit afflösni*n*g ko*m*me

sidhan ather til siin ordinem ¶ Än wm nakor syster dör haffuandis nakot eghit Oc haffwir thz ey widhergangit Twagnom henna likama oc lagdom a baarena bäris for kirkio dörena Oc sighi abbatissan conuentonne närwarande oc a hörande 32 Tässin syndadhe hardelika mote gudhi oc sinne reghlo aff diäffwlsins äggian haffuandis eghit Bidhiom for henne at gudh forlate henne tässa synd Thy at han är miskunsambir Oc sidhan alla haffua läsit Aue maria afflösis Sidhan sätis henna likame init j systranna koor Oc bäris aff systromen tha mässan lyktas til kirkio dorena Oc tha dören är wplätin tha gangin in brödhrene oc bärin likaman til graff oc jordhin som tilbör

Christus forbiwdher här nwnnomen taka nakra gaffuor Oc forbiwdher han abbatissonne loffua them, han biwdher oc henne thz hon ey smittes aff tässe syndh Oc at hon ey synis märkelikin j kostelikom klädebonat xix capitulum

Än nakra gaffuor sändis nakre aff henna frändom ällir winom Taghins engaledhis For henna loffuan oc hälga professionem Oc ey siälff abbatissan giffue nakre loff at haffua nakot eghit Än tha at hon wardher thz mykit bidhin aff henna frändom J hwat hälzst wärdelighet the kwnna wara Thy at swasom eldhin födhis aff gnistonne Swa födhis fordömilse aff eghelighetinne Hwilkin synderskär j clostreno endräktena som loffuande är aff allom Oc syndersliter almennelikin iämpnadh, wakte thy 33 siälff abbatissan aatwaktelika, At hon ey swasom

nythiandis frälst waldh lustis j tässe syndh, ällir at hon wili synas märkelikin, for andra j klädebonat Thy at swa myklo meer hon är androm foresat til p*re*latam, Swa myklo atwaktelikare skal hon göma reglonna budhordh

Christus skikkar h*ä*r huru kirkian oc clostrit skulu fulkomplika bygghias Oc at uw*n*nonar oc prästanna qwä*m*melikit taal skal wpfyllas ffor än *con*uentit in j clostrit insätis At the äru fulmäktoge wppe halla gudz tiänist Han skipar oc ämwäl aff the gaffuo oc offer so*m* giffuas skal clostreno Oc aff nw*n*uome*n* som först intakas Oc j hwat matto the skulu fortäras Jte*m* wm räkinskapin aarlika takaskolandis aff thy som fortärt är j thy aareno Oc huru thz som owirlöpir skal skiptas j bland fatikt folk Han skipar oc ämwäl ena matto huru abbatissan oc *con*uentan magho ranzsaka wm the almosor som th*e*m giffuas äru wäl älla illa afflada ällir fangna for än the takas aff th*e*m som th*e*m offra xx Cap*itu*l*u*m

Först är kirkian bygghiaskolande, oc systranna closter, Oc prästanna gardh*er* j sinom stadhom som för är sakt Oc sidhan skal *con*uentit insäthias
34 Nw än the formagha ey wanlika fullelika fulko*m*pna sina bygni*n*gh j stwnto*m* tima Tha är alzstingx waktaskolandis at aldrigh skipis *con*uentit in För än swa mykit är bygdh At the maghin

wtan dröffwilse oc räddogha ther inne boo Ey äru oc färre systra först inledhaskolande än at the warin fulmäktogha til sith ämbite siongaskolandis, Oc ey färre präste än at the warin mäktoghe ämwäl til at sionga hwan dagh ämbitit oc tidhagärdhena aff timanom, Oc sätis tha in j clostrit Oc ther äpther swa manga andra persone at fornämpda taal systranna oc brödhranna maghe wpfyllas Hwar en persona aff foresagdom, som först fundera clostrit ingangandis j thenna renliffnadin fföre in mz sik swa manga päninga räntto Oc giffwi wndir abbatissonna wald, at hon aff them haffwi öffrit til ööl oc brödh hwart aar, swa wäl j ofruktsamlikom som fruktsamlikom aarom, Än aff them päningom som rikesins almoge siälffwiliandis saman gör, skal abbatissan allom foresee andra födho kläde och widhertorfftog hws Sidhan thera persona thal som först haffua funderat clostrit är fult Oc hwar en persona haffwir aarlika sina prebendam til ööl och brödh Sidhan skal engaledhis giffuas clostreno aff them som in- 35
gaa j renliffnadhin, ällir aff androm personis gooz ällir ränto, Thy at nar en persona dör j clostreno takis annor j henna stadh, äptir the skipan som för är sakt, Än dödha persone kläde, Oc henna prouento j maat oc dryk giffuis fatigho folke hwan dagh til thäs at annor ingaar j henna stadh ¶ For alla hälgona högtidh aarliga skal thäs aarsins födho som äptir kombir Oc annor widhertorfftelik tingh räknas oc fore wetas Oc alt thz som owir löpir aff kost älla päningom tha aff thy aareno inne är giffuis widher torfftogho folke Annan daghin

äptir alla hälgona dagh som är siäla aminnilsa dagher, Oc for then skuld bör ey clostrit tynghias aff nakre gästningh ¶ Witaskolande är amwäl, at wm nakot sinne kan synas at födan räkkir ey aat thy aareno som äptir kombir Tha skal tilläggias aff närwarande aarsins kost oc päningom, swa mykit som widhertorfftelikit är, oc ey meer Swa frampt abbatissan wil wndfly siin siälawadha, Ther äptir hwat ather bliffwir giffuis fatigom Oc swa opta ny kläde wptakas, Tha giffwins gamwl kläde fatigom ¶ Abbatissan skal oc wita at wm hon laatir byggia fleere hws, än thera san widhertorfft wtkräffwir som byggia j clostreno, ällir oc at hon lätir byggia högfärdh hws, Thz 36 skal räknas henne, swa stor syndh som hon haffde röffuat mz owirwälle kost oc kläde aff minom fatigom människiom, Ther äptir nar nakor offra siin son ällir dottir j clostrit altidh offre nakot clostreno for almoso, Tho ey gotz ällir ingäldh, Naar hwar en persona haffwir prebendam j brödh oc dryk aff the ränto som förra gaffuos Än at the ey thomom handom synas j sins gudz a syn offres nakot, Oc thz offer wari ey nödhgat Oc ey aff conuentonne forelakt wtan wari thz j hans wilia oc tykkia, som offra At huru mykit han gitir ällir wil giffua, Oc thz taghis mz takkom, Än the persone som alzstingx äru fatika taghins forgiffwins, Framdelis hwaria handa thing som swa offras wändhins engaledhis j clostersins nytto, wtan giffwins fatiko folke, Oc widhertorfftogom kirkiom wtan wanlika at clostrit tränghis tha aff owndflylilike widhertorfft ¶ Oc thy aff hwem som

hälzst offras nakor thing *con*uentonne wtan th*e*ra
p*er*sona offer som ingaa j renliffnadhin oc clostrit
som först funderade Hwilka ey skulu thomom
handom ingaa, Thakins engaledhis Nw än *con*uentit
nödhis aff olidhelike widh*er* torfft at taka offrat
thing Tha waktis wiislika oc spöris granlika om
wanlika the offrado thinge*n* äru aff illo affladha 37
gotze, Oc aff wäl forhugxado*m* fortanka, Th*er*
owir sighi abbatissan th*e*m som offra Os är bwdhit
enkte skula taka wtan aff wissom oc wäl affladh-
om tinghom, Thy bidh*er* iak tik at thu atirkom
tholkin dagh, Oc mz aatwakt ranzsakado thino
offre, Offra thz thinom gudhi mz witno*m* Oc nar
han atirkombir mz witnom takis hans offer, Oc
*con*uentan bidhi for hanom, Oc han skal räknas
mz clostirsins wälgärni*n*gis manno*m*, Än är iäffw-
oghe hwat hällir the offrada tingh äru wäl afflat
ällir illa, Oc annar meenar swa oc annar swa,
takins engaledhis ä hwat widh*er*torfft kan tränghia
Tog for kärlek skuld, Oc ha*n*s ku*n*giordhan wilia
Skulu alle j *con*uentonne bidhia for hanom, Än
the som offra nakot aff brä*n*nande astundan, Oc
*con*uentit torff tha ey widh the tingen, sighis
th*e*m aff *con*uento*n*ne, wi taghom gärna thina
gaffuor Oc tik j waro*m* kärlek haffuom, än for
thy, at wi ey widh*er*torffuo*m* siälffue thit offer
raadhom wi tik, oc ödhmiuklika bidhiom, At thu
giff th*et*ta offer a wara wäghna, Oc j wart na*m*pn,
fatigom mä*n*niskiom ällir kirkiom Hwilkom wi tik
sighiom, Oc loffuar han thz, oc gör, tha höris
hans bön

38 Christus skipar h*ä*r oc foreläggir altara*nn*a taal Oc til prydhilsanna oc booka*nn*a som skulu vara til gudz ämbite j kirkio*nn*e xxi Cap*itul*um

Uitaskolande är at altarin skulu wara trätta*n* oc hwart altare skal haffua en kalk, Än högxta altare haffui twa kalka, Oc tw par ampla oc tw par liwsa staka eth kors, Oc thry rökilse kaar Eth haffuis hwar dagh oc tw om hälga dagha, oc eth kaar til min likama Framdelis waktis alla ledhis at ey haffuis flere thing aff gull älla silffwir j clostersins ägho, For th*e*n skuld, at ey gull oc ey silff, skulu the saman läggia, wtan mina nadh skulu the sik saman sanka for liggiande fää mz idhkelike aahugxan, oc gudheliko*m* bönom oc gudheliko loffui, Oc loffuas ämwäl at haffuas wtan wm hälga doma gull ällir silffw*ir*, älla dyra stena, äptir th*e*ra mattan wtan alla ow*ir*flödelighet Bökir skulu haffuas swa manga, som widh*e*rtorffte-likit är at göra gudz ämbite oc engaledhis flere, Än the bökir som the skulu ni*m*ma oc studera j, Magho the haffua swa manga som the wilia Framdelis hwart altare läti sik nöghia mz twä*nn*a altara kläde Oc tw par mässo kläde For hälga dagha oc sökna Oc flere haffui*ns* aldrig all sändir j clostersins ägho, aff allom them thingom, nw äru forescriffnom

39 Christus skipar här wm systranna aldir oc brödhri*nn*a Oc wm pröffuilse oc wighilse timan fför än the takas til renliffnadhin xxij *capitulum*

Engin syster takis nakot siin in til thenna renliffnadhin, ffor henna alders atdhartande aar, Oc ey ingange j clostrit, ffŏr ăn hon ăr wigd ămwăl wm alla samtykkia henne for aarit Engin oc aff klărkomen, ăllir aff brŏdhromen, gŏri professionem j tăsso renliffue, ffor fămpta aarit oc tiwghu sins aller

Christus stadgar hăr at wndan taknom them timom j hwilkom nwnnonar oc brŏdhrene skulu wara a gudhelikom bŏnom oc lăsningh Oc taka sins likama widhertorfft skulu the allan then andra timan fornŏta nyttelika j milda oc hŏffwizsko ărffuodhe xxiij Capitulum

Min modher skipte allan siin tima j thre tima, een j hwilkom hon loffuade gudh mz sinom mwn Annar j hwilkom hon thiăntte hanom, mz sinom handom, Tridhi j hwilkom hon warkunnade kropsins wanmakt, Oc gaff hanom hans widher torfft ăptir thy som mattelikit war Swa oc systrana j hwariom tima, naar the ăru ey j gudz tidhegărdh, ălla lăsning ăllir lărdom, Oc tholkin time ăr, at the magho lofflika ărffuoda, Tha ărffuodhin oc mz sinom handom Oc swasom the thiăna mik mz mwnnenom, Swa thiănin the mik mz androm limom, Oc thetta ărffuode wari ey til nakra wărldinna fafăngo, Oc ey til nokon eghin affwel wtan som minna modhers ărffuode, Til gudz hedher oc kirkionar ălla fatigha mănniskio nytto Oc tha hwarist alla sina gărninga gŏren mz abbatissonna orloff Hwat ey iak alla thinga herra war j wărld-

i*n*ne wtan ărffuode Hwat ey ărffuodade jak gangande lärande oc dŏdh tholande Huat ey waro mine apostoli wtan ărffuode, hwilkom jak formatte wăl haffua giffuit all thing ympnit, Tha thiăntto the mik, sinom gudhi mz sino*m* limo*m* Oc at the mz likamliko ărffuode matto warda thăs qwămelikare til andelikit ărffuode

Christus stadhgar här at matsins matto mz skălighet forelagd giffwis iämpn swa ärlikom oc högbornom som ey ärlikom oc högbornom xxiiij Cap*itulu*m

Mine hălge măn twingadho ey thy siin likama at the hatado han, wtan thy at the wildo tempra likaman til sins gudz thiănist, til hwilka han war skapadh*e*r, Oc ey twingadho the sik thy, At the trodho sik wara wărdoga aff tholke twingh at faa mit rike, wtan mina misku*n*d, For thăn skuld, at
41 ăn thot mă*n*niskian, hwndrada sinnom draape siin likama Ey for th*e*n skuld ware hon wărdogh faa mit rike aff sinne forskullan wm jak framginge mot h*en*ne mz rătwiso, Thy ăr mik thz kărt oc anamelikit, At mă*n*niskian giffui swa sino*m* likama sina widh*e*rtorfft swasom wa*n*maktogha ărffwodhis diwre., Swa at han formaghe at staa j mi*nn*e thiănist, Oc swa at han warde ey offkaatir oc ey owirflŏdogh*e*r aff krăselikom kost wtan gŏri lika widh*e*rtorffte*nn*ă mz skălighet ăptir thy som kranka naturen bedhis ¶ Nw for thăn skuld at allo*m* ăr wa*n*samlikt at gŏma mattona Thy at the maghi*n* haffua meera tilfălle til thz godha, skipis

allom iämpn matto ärlike oc ey ärlike ffatighe oc rike Hwilkins dygdh th*en* weth som j sik siälffu*om* haffw*ir* nw nwmit pröffua krankdomana, mz frestilsom For thy mattan läris mz pröffuan, oc fulkompnas mz thulimodh oc skälighet

Christus skipar h*är* wm windöghanna ällir gaddranna matto Oc wttrykkir at nw*n*nonar magho th*er* samastadz höras oc ekke seas j th*em* tima the taka gudz likama Oc sigh*er* ämwäl aff eno wind hiwle Oc aff the matto som th*er* sa*m*ma stadz hallaskolande Oc biwdh*er* at engin nakontidh *con*fessor ällir annar ingange j nw*n*nona closter wtan tha nakre siwke skulu giffuas sacramenta ällir tha 42 nakor dödh skal wtbäras oc jordhas xxv ca*pitulum*

Systrana görin siin scriptamal, widh windögonen, swa skipat, at the maghin höras och engaledhis seas, Än gudz likama skulu the taka widh the windöghon, som the magho badhe höras oc seas, Än naar the wilia aff andro*m* siäle*n*na älla likamans ga*n*gn tala widh *con*fessorem, älla nakon aff prästomen, älla brödhromen, skulu the sithia widh annor windöghon, hwar the magho höras oc ey seeas, Oc th*er* skal haffuas eth hiwl j wägginne, mz hwilko widh*er*torfftelikin thing skulu intakas oc wtsändas, Thog dirffwis engin syster, th*er* nakor thing höra ällir tala Jntaka ällir wtsända, wtan abbatisso*n*na withu oc orloff, Waktis oc th*er*

oc j hwario*m* stadh, wtan tha scriptamaal höras widh skipadh windögon, At engin syster finnis ensam, til at höra älla tala widh nakon, wtan nakra syster närwaru, hwilki*n* all ordh höre swasom hon siälff, Forbiwdhis oc samuledh, at *con*fessor, ällir nakor aff prästomen ällir brödhromen, aldrig nakon tima ingange j systranna closter wtan tha siwkom sacramenta skulu giffuas, Tha gange *con*fessor in, tho engaledhis ensamen, wtan
43 mz nakrom fölghiande hanom, Nar nakor syster är dödh gange alle prästene, oc brödhrene in mz *con*fessore mz sangh oc böno*m* h*en*na likama til graff bärande

Christus skikkar här at biscopin j hwilkins biscops döme clostrit är bygdh wari tässins renliffnadz oc closters fadh*er* Än rikesins älla landzsins höffdhinge skal wara th*e*ras w*är*nare Oc pawen th*e*ra kärlike formindare wtan hwilkins orloff enkte closter tässins renliffnadz funderis Han sigh*er* oc at nakre gudelike brödh*er* aff s*an*ct*i* b*e*n*e*dicti reglo ällir s*an*c*ti* bernardi tilläggin j tässe reglo nakor cap*itu*la aff th*e*ra näpst som aff ganga ällir bryta Oc huru visitacio skal warda Oc wm alt annat som the see tässe reglo widh*e*rtarffuas xxvj cap*itulu*m

Biscopin j hwilkins biscopsdöme clostrit är skal wara swa systrana, som brödhrenna fadh*er*, oc sökiare oc domare, j allom fallom oc sakom, som systrana älla brödhrena röra Hanom bör oc idhke-

lika wmhugxande, oc granna*n* beskodare wara, wm reglan j allom punctom hallis, At ey hände tässa helsamlika stadgha oc skipan, aff nakrom systrom älla brödhrom forsmas, rikesins älla landzsins höffdinghe i hwilkins lande clostrit är, Skal th*e*m wara forswarare oc wärnare, j alle widh*e*rtorfft, Än 44 pawen owir badha som är landzsins höffdinge oc biscopin skal wara th*e*ras kärlikin wäriare oc formindare, wm the hans hiälp bedhas j nakre widh*e*rtorfft til tränghiande ¶ Hwar som hälzst wil byggia tässins renliffnadz clost*i*r Dirffwis th*e*r engaledhis til wtan pawans godhwilia oc orloff ¶ Th*e*r äptir sidhan pawen haffwir stadfäst tässa reglo wpspyris nakre gudhelike brödh*e*r, Aff sancti b*e*n*e*dicti älla bernardi reglom, som j tässo reghlo inscriffuen, huru bruten skulu bätras j clostreno, Oc huru dödhe skulu iordhas, Oc huru biscopin skal visitera Oc for hwat fallom han ingange j clostrit, Oc all annor widh*e*rtorfftelik thing, som ey wpräknas j tässom ordhom, Takis aff th*e*m fornämpda reglom til tässins reglo stadgha styrkilse oc fulkompnilse

Christus skikkar h*ä*r huru en graff stande altidh ypin j clostreno när hwilke hwan dagh skal sighias en bön Oc een baar wari for kirkio*n*na ingang til dödzsins ami*n*nilse infäst j hughen*om* xxvij cap*itul*um

En graff haffuis j clostreno daghlika ypin, swasom en gript j skipadho*m* stadh, Til hwilka systirina skulu gaa äptir terz hwan dagh hälgan oc söknan, 45

Oc mädhan abb*atiss*an kastar wp litit aff jordh mz twem fingrom läsin psalmen, Deprofundis j tässe matto ¶ O h*er*ra häloghe fadh*er* thu som gömde oskaddan j graffwi*n*ne likaman, som thu tokt thinom son aff jomfru maria, Oc wpreste orwtnan ¶ Wi bidhiom tik at thu göm wara likama reena oc osmittadha j thi*n*ne hälgasta thiänist, Oc styr wan wägh j tässom tima At naar thän store oc rädhelike doma daghin ko*m*bir waara likama wpresins j bland thina hälga män, Oc waara siäla glädhias mz tik äwärdelika, Oc forskullen tilföghias thinom wtualdom J na*m*pn fadh*er*s oc sons oc thäs hälga anda ¶ Oc een baar wppa hwilka lägx litit aff jordh, stande idhkelika for kirkionna ingang, thär hon maghe altidhelika sees aff th*e*m som ingaa At the seande h*en*ne haffwen dödzsins ami*n*nilse j sinom hugh, Oc tänkin j sinom hiärtom, At the äru iordh oc skulu wmwändas j jordh

164 Tässa äptirscriffna reuelac*ion*es skulu läsas til pingitzdagha Oc til iwlen äptir reglonne Tercie p*er*sone

Christus talande til sinna brudh s*anct*e birgitte wttydh*er* h*ä*r thz cap*itulu*m som staar ſore reglo*n*na wpbörian hwilkin som talar wm wingardana som misgangne äru Oc sigh*er* han at ha*n*s misgangna wingarda äru the renliſſn-
165 adha j hwilkom j gömas th*er*a reglor Oc loſſuar han th*e*m renliſſuis mä*n*niskiom hiälp oc hyllist

som ärffuoda at halla th*e*m Oc swa mykit the formagha at bätra th*e*m· Första capi*tulum*

(Regula Salvatoris, Kap. 28 i Latinska texten)

Mädh*er* them misgangna wingardomen, aff hwilkom jak tik sagdhe, för än thu hörde reglona, wndir star jak the reglor oc renliffnadha som nw ey hallas äpth*er* thy mine wini th*e*m diktadho, Sanhetinna ande th*e*m ingiwtande oc wpuäkkiande, wtan for owirflödoghetinna skuld, Oc wärldinna lustelighet Åru the aff rätta wäghenom affgangne, Än mine wini, som äru j th*e*m sa*m*ma reglomen Oc swa dana si*n*na brödhra affgangh wndirstand[an]-dis Oc ey aff sik th*e*tta bätra formäktandis, roopa til mik nath oc dagh aff store hiärta*n*s ängxla, bidhiandis mik mz rinnande taaro*m* At the som ey wilia sik bätra, wtkastins snarlika Oc the sik wilia bätra, görins j godho fruktsami Jak hwilkin som är alla hiärta ranzsakare, Oc alla ordha hörare, Finder jak nakra th*e*m, som widh*er*fresta, at rätta sins closters willo, Oc halla sina reglo j allo 166
thy hon biwdh*er*, Swasom är j ödhmiuko*m* reglo hampn j skyllogho ath*er*halle oc egheligheti*n*na flyilse j renlighetinna gömo, oc sanne ödhmiukt j allom godhom sidhwäniom Jak skal hiälpa th*e*m, Oc jak skal häghna th*e*m j mi*n*ne älskelighet, som wingardhin pläghar inhägnas mz sinom inhägnadh Jak skal oc giffua th*e*m nadhena At the skulu sik gärna latha nöghia aat ensami liffsins närni*n*g Alla owirflödoghet forsmande, Aff hwilko mwlwärpelin dräps som röthrena gnager Thz är diäffwlsins ägg-ilse godha astundan girnandis mz syndoghom lusta

syndirslita ¶ Oc gömarane skulu wpwäkkias thz är th*e*ra samwit, Hwilke ey atwakt haffua om th*e*ra siäla helso skulu wpwakna, sik siälffwa idhkelika speghlande, Th*e*r owir skal jak th*e*m feeta göra mz mins anda fithma Hwilkin th*e*m skal styrkia Oc starka göra til at thiäna mik som th*e*m skapade Oc mz mino dyra blodhe ath*e*rlöste

Hälogh frw s*anct*a birgitta christi brudh ku*n*-
167 gör här wnderlika matto huru tässins renliffnadz foresagda regla war h*en*ne antwardat aff christi wälsignadha mw*n*ne j eno öghnobliki Annat Cap*itul*u*m* (Regula Salvatoris, Kap. 29 i Latinska texten)

Gudh aldra thinga skapare, mz sinom wälsignadha mwn ku*n*giorde mik owä*r*doghe p*er*sone, all tässa reglanna ordh swa wndirsamlika Oc j swa stakkotto*m* tima, At jak ey thz formaa nakre mä*n*niskio fullelika sighia, Ey är oc thz möghelikit nakre mä*n*niskio ku*n*na wtan likamlikin liknilse begripa Huru j aldra stakkotasta tima swa mangh ordh ku*n*no framföras älla wndfaas, Hwar fore är witande, at swasom j nakro kari warin mangh, Oc marghra handa dyr thing Hwilkin stragx oc j sa*m*mo stundh som the wtgwtens all sändir wt aff thy karino Tha j eno öghnabliki aatskildis huart eth thing, ffran thy andro aff nakrom som thz saghe, Oc the sama thingen bliffuen, swa langan tima fore honom, At han formatte saman sanka huart eth thing widh sik j sith sköt ¶ J sa*m*ma matto thäntidh ihesus christus, hwilkin

mik syntis, stragx, som han wplät sina wälsign- 168
adha läpa, oc böriadhe at thala Tha genast j aldra
stakkottasta tima, waaro alle tässa reglonna ar-
ticuli, mz allo*m* th*e*m ordhom j th*e*m standa fore
mik, ekke swasom scriffne j nakro breffue wtan
j hwilke matto thz war, Thz weet han ensamen,
aff hwilkom the swa wndirsamlika hördens, aff
hwilki*n*s wndirsamlika dygdh, the begripas for-
matten, Oc hwart eth fran the andro aff mino
sinne aatskilias, Jak dwaldis oc swa langan tima,
j the sama syne*n*ne, at jak samansankade alt sam-
an, j mins mi*n*ne sköt christi nadh til hiälpande,
Än äpth*e*r th*e*nna synena war mit hiärta wpfylt
aff swa myklom hita, Oc i*n*nerlike glädhi, At ey
formatte meer j thz ganga, Oc skulle jak länger
haffua liffuat, wtan thz haffde riffnadh aff glädhi
At swasom en blädhra mykit full aff nakro wädh-
*e*r, Swa war mit hiärta, wisselika j nakre dagha
ä til thäs, jak haffde wppinbaradh, oc wpräknadh
alla tässa reglonna articulos oc ordh, som j th*e*m
standa enom renliffuis ma*n*ne gudz weni, Hwilkin
oc stragx saman screff alt th*e*tta, Thäntidh th*e*tta 169
fullelika scriffuat war, Tha kände jak mit hiärta,
oc min likame läntelika sik ath*e*rko*m*ma j sin
naturlika skipilse Loff oc ära wari alzmäktoghom
gudhi

Christus biwdh*e*r brudhi*n*ne at tässin foresagda
regla skal *pre*senteras pawanom stadfästa skol-
andis hona Oc biwdh*e*r han pawanom at han
skuli hona alzstingis stadfästa iij capit*u*l*u*m
(Regula Salvatoris, Kap. 30 i Latinska texten)

Th*er* äptir framlidhu man*g* aar, sama p*er*sona h*en*ne wanskandis likamans kraptom, swasom komando*m* til sik j gen Oc aff store hugswalan styrktom, wart hon kipt j ena andelika syn, hwilke tha genast, til talade en röst sighiande Jak är liffuandis gudz son, Th*en*na reglan, hwilka thu hördhe skal stadfästas aff mino*m* ämbitz man, hwilki*n* j wärldi*n*ne kallas pawa, Thy at han haffw*ir* a mina wäghna makt, at lösa oc binda Mik räkinskap göraskolandis, ahörande allo mino hymelzsko härskapi, Jak är oc th*en* sa*m*mi, Hwilkom som scripten tilstandir, Moysi spöriande mit na*m*pn, Swarade jak sighiandis Jak är th*en* iak är, Th*er* äpth*er* nar mik 170 täktis, thok jak mä*n*niskio likama, aff jomfr*u*ne ämwäl, swasom jak mz mino*m* likamlika mwn talade j wärldinne, sighiande mik ey wara ko*m*pnan til at bryta laghin wtan wpfylla oc fulkompna th*e*m Swa sigh*er* jak oc nw, Tässa reglona, hwilka thu j andano*m* hörde aff engsins mä*n*niskio sinne, wara diktadha skal aff pawanom stadfästas swasom andra reglor Hwilka aff sa*m*ma andans inskiwtilsom, wordho förra, aff mä*n*niskio sinne, saman satta, Th*er* näst nar reglan är stadfäst, wnne pawen th*e*m som h*en*ne wilia böria, til sin taka j tässa reglona nakra p*er*sonas, aff andro*m* renliffnadhom Hwilke sina regla haffua mz gudhelik*om* kärlek hallit, Hwilke loffuen sik mz th*e*m bliffuaskolandis alt til dödhin Thog skulu the ey taka flere än th*e*m täkkis, Oc ey andra än th*e*m the wilia sinne sampni*n*gh tilfoghia ¶ Til städhi oc pawen at j th*e*m stadhenom, hwilkin tik, som reglona hörde är wtteknadh*er* bygghis clostrit

Thy at ther är thenna reglan Först wppinbaraskolandis, Samuledhis änmwäl giffui pawen loff, 171 systromen sionga daghlika minna modhers tidher Hwilke saman satte äru aff sama andanom som reglan Än jak som thetta hörde swarade, O thu olikamlikin makt, O huat stor är thin ödhmiukt O alla dygdhanna görare Oc siälff dygdhin en alzmäktogher gudh j threm personis, jak thror alt thz the hälgha kirkia biwdher at thro, Jak weet oc sannelika at engin är swa owärdogher At thin miskund nekas hanom, wm han mz sanne ödhmiukt oc fulkomplikom wilia at bätra sina synde bedhis miskund aff tik, Thy mz thinne nadh tik siälffuom til standande Haffuer jak wilia thin wilia göra swa länge jak liffwir, Thu wetzst at ware thz möghelikit, at tik kwnne ther aff widherfara större glädhi, Oc större hugswalan, At jak til min likama lidhi alzskona krankdom smälek sörgher ffatikdom oc aldra handa dröffuilse Oc än ther til j minne siäl äwärdelika plagho, Tha wmfämpde jak hällir tässa motegangor, än badhe til likama oc siäl äwärdelika sälighet, Til thäs at thin hugswalilse warin mindre, O herra gudh thu som mik 172 skapadhe, Oc mz thino dyra blodhe atirlöste seer thu mik wara nakot afffuat, j tässom threm som är j thronne hopino, oc kärlekenom wärdoghas, thu thz ffor thina stora nadh wpfylla, Thu äst j mins hiärta innersta blode, Och innarster j minne siäl, Oc än tho at jak är en owärdogh persona, Til at känna thins wälsignadha anda sökilse oc hugswalan, Thog likowäl antwardhar iak mik allaledhis wnder thina stora maktz tryghet, At huat

tik täkkis gör mz mik, Oc än tho at thu seer alla människio tanka, Ey thy sidher talar min thwnga til thin äpther minne siäls budhi, Oc min wärdogaste herra ihesu christe Jäk owärdogh persona är j bland thina throna thiänara swasom aldra minzsta myra J bland starka camela Hwilka stora byrdher bära Til thera herra hedher oc gangn Huru kan pawen troo at thu alla thinga gudh oc herra, wil tik wärdoghas mz enne tholike myro, Tholikin ärande göra, älla huru skal tässin reglan komma for hans a syn

173 Christus talande til sinna brudh sigher henne at hon skal ärffuoda ther wm swa at foresagda reglan stadfästis aff pawanom Oc loffuar allom them j thetta renliffuit ingaa nadh oc hiälp oc fridzsins oc sämmionnina ökilse J the landzskapi huar nakot tässins renliffuis closter wardher fwnderat iiij Capitulum (Regula Salvatoris, Kap. 31 i Latinska texten)

Thär äpther swarade mik sama röstin, som förra widh mik talade sighiandis Jak är wtan wpbyrian, oc wtan ända, Oc all thing haffwir jak skikkat, äpther minom wilia, Oc som mik täktis haffwir jak all thing giort Oc thy wm nakor mik aatsporde, hwi jak ey förra skapadhe hymelen oc iordhena Oc all thing som j them äru, Hanom ware swarandis ffor thän skuld at swa war min wili, Samuledh, wm aatspordis, hwi jak ekke för thenna reglona gaff, ällir hwi jak henne ey förra wille latha stadfästas Hanom ware swarandis, Thy

jak swa wille Huat ey sigher scripten, anden, huar
han wil, Tha andas han, Sannelika swa är thz,
For thy han andas j wmskiptelika matto, hwar
han wil, Oc nar han wil Hanom fölghia tholikin
hwgswalilse, at alt hiärtat wpfyllis aff rasklikasta 174
glädhi, Hwilkin hiärtana tilkombir ey aff nakrom
wärdzslikom thingom ällir likamlikom wtan aff
andans nadh tha in andandis ¶ Thy är thz swa
at pawen kännir tholkit j sino hiärta Naar han
höre tässa reglo for sik läsas, Tha maa han wn-
dirsta huadan tässin reglan är komen Hwilka
sannelika marghe mina wener Swa klärka som
lekmän, Hwilkra hiärta jak mz minom kärlek
haffwir wplyst at thro wtan twäkan aff mik wara
kompna, Oc wndirsta the thing jak wärdoghas mz
tik göra, Hwilkin som all thing skapade, Oc männ-
iskiona aff häluite frälzste, Oc wm swa hända kan,
at nakre the äru mz pawanom, som ey gita tässo
troot, Tha skulu komma til pawan thry witne,
Hwilke födde äru j sama rike som thu, The witha
oc aff tik, oc fullelika huat mz tik är giort. Tässe
äru en biscopir, En mwnker oc en prästir, Tässa
alla thre känner thu Betrakte oc ämwäl pawen,
at wm nakor atte mykit gull hwilkit ey minzsk-
adhis, aff thy at nakrom gaffwis meer aff thy,
waare ey rätwist them aff thy ey giffua, Hwilke 175
til enkte annat bedhas nakot aff thy wtan til
gudz hedher, oc siäla helso Mz tässo gulle wndir-
star jak the maktena som pawen haffwir a mina
waghna, at han stadfäste tässa reglo ¶ Jak som
sagde jak är godher hirde Jak siälffwir wil bewara
alla them som ingaa j thetta renliffue For allom

dödhelikom owinom, Oc j huat rike ällir landzskapi ällir stadh Tässa reglonna closter Mädh mins ämbitz manz loff warda bygdh Sidhan. thz closter är fulkompnadh Hwilkit jak först stiktade Ther skal ökias fridh, oc samdräkt Thu hwilke som reglan är giffuen ärffuoda ther wm thz ytarsta thu format, at reglan kombir til pawan Jak är nw then samme som jak war, Tha jak bödh minom känneswenom gaa in j stadhin oc ledha til mik asnan, Tho haffde jak thz format at genstan haffde asnin standit for mik, J samma matto gate jak oc ämwäl thz giort at reglan komme j enom punct, fframm fore pauan Oc at han henne stragx stadfäste, Än thetta är rätwisan at for likamsins störra andelika ärffuodhe athergällis större lön
176 Ärffuoda thy thu oc tilhiälp, swa mykit thu formaa, än jak fulkompna, tha mik täkkis

Här äptir fölghe en deel aff sancte birgitte teilsom Oc först sigx huar wppa the lydha Oc hwi the äru saman scriffna ¶ v capitulum

Tässin äptherscriffuat teeilse sancte birgitte teedh, lydha enkannelika wppa sancti saluatoris regla, äpther thy hon är aff flerom pawom, oc aff the hälgo kirkio ranzsakat oc stadfäst, Swa oc ther wppa huru the människior, som the reglo nw loffuat haffua ällir loffua wilia magho mykit ökias j gudz nadh Oc for thy at the maghen mykit wpwäkkia margha människior, til enkannelika reglonna gömo, oc gudhelighet, Swa oc for thy, at ihesus christus ther han teedhe, oc kungiorde

sancte birgitte reglona, sagde, at han skulde tässins ordinsins skipan, oc stadgan mz sinom eghnom mwn, alzstingis wttydha Thy äru tässin teilse här saman scriffuat

Widh första cap*itulum* j reglonne som är aff sanne ödhmiukt christus sigh*er* At for thy at ödhmiukte*n* är ffulkomplikin dygdh oc alla dygdha wphoff ffor thy skal reglonna scriffuare wttrykkia sa*n*na ödhmiuktz trappor At mi*n*na modh*er*s döttir skulu oc stadga sina bygni*ng* j sanne ödhmiukt vi ca*pitulu*m (Rev. 177
Extrav. Kap. 1 i Latinska texten)

Christus talar, hwilkin som haffw*ir* eth faghert kaar, Oc sigh*er* j thy wara alzstingx wäl luktandis yrth*er* oc krydde Hwar skal thz thro, ällir huat gangn, och nytta är, th*er* aat, wtan han laatir wp om the*m*, Oc the*m* wtspredh*er*, Oc laath*er* see huat kön the äru, Oc huat dygde the haffua Swa är oc wm dygdhana, Nakor maa sighia oc *pre*dika, Ödhmiukten är stor dygdh, huat gagna thz, ällir fromaa th*em* thz höra, wtan h*en*na röth*er* oc trappor wppinbarins, Oc huru man maghe h*en*ne faa, Oc hona behalla, Nw for thy, at ödhmiuktin är fulkomplikin dygdh, Hwilka jak j mik siälffuom betedhe, For thy skal thin scriptafadh*er* wttrykkia, mz faam ordhom, ödhmiukti*n*na trappor, hwilka han lärt haffw*ir* j mins wens b*ene*dicti reglo, At mi*n*na modh*er*s dötth*er*, skulu lära dygdhanna wp-

hoff, j hwilko the skulu stadfästa sina bygni*ngh* aff sik bygghia skolande

Aff annat oc tridhia reglonna capitula som är
178 aff sänga klädhomen &c Nar reglonna samansc*ri*ffuare aktade reglonna makt Oc h*enn*a sanna gömo twäkandis wiste ey wm nakot ware tilläggiandis owir sänga klädhin gang klädhin ällir j förilse kläde Thy sagde hanom christus gynom s*anct*e birgitte at han tilläggia skulde the thing som ganglikin oc widh*er*torfftog waro oc ey owirflödogh vij ca*pitulu*m (2 i Latinska texten)

Gudz son talar, hwi wil ey brodhren the thing han weth, som säthiandis äru ällir byggiandis äru, Huat ey tedhe jak hanom gynom tik, at mi*n* thiänare b*e*n*e*dictus haffde siin krop som en säk, Oc hwilkin som bär b*e*n*e*dicti klädebonadh, Thy for kranka mä*n*niskio wa*n*makt säthi han ganglikin oc nyttogh thing, Togh enghin owirflödogh, oc lidhandis skal wara, Än th*e*m jak giffw*ir* meera atirhaldz nadh, the skulu maata köldena, äpth*er* i*n*nermera wärmanom

Widh reglanna fiärda ca*pitulu*m so*m* är aff tidhomen gudz ämbite oc sangeno*m* christus han liknar mä*n*niskio*n*na natur widh th*e*n stadh
179 som belagdir är Hwilkin stadh the fatigha som är hälgasta jomfru maria frälzste mz sino*m* wisdom Oc aatskiliandis oc besc*ri*ffuandis the

som fatighe äru andelika Oc the fatige äru likamlika oc ey andelika Oc käre christus at ha*n*s ärofulla modh*er* är aff mangom glömd Oc h*en*na loff är minzskat Sigh*er* han oc at brödhra*nn*a sanger j h*en*na closter skal fore-gaa systranna sang Oc at systrana nakraledhis langsamare än brödhrene nar timen räkkir oc aatgömis skulu matta sin sangh Sigh*er* oc christus sik wara reglanna diktare til sinna aldra kärasta modh*er*s hedh*er* skipandis h*en*ne til tässa renliffnadz hoffuodh oc frw Loffuandis sik th*em* som bryta wilia wara misku*n*sambir ffor h*en*na skuld At hedni*n*ga som än wm-wändas skulu magho lära mz hwilkom storom hedh*er* han wil for tässa saak sina modh*er* älskas oc j wördni*n*gh hallas viii ca*pitulu*m

(3 i Latinska texten)

Scrifftin hwilkin j kallin bibliam, H*en*ne kallom wi gyllene script, Hon sigh*er* at stadhin som be-lagdh*er* war aff enom höffdingha Frälzste th*en* fatike mz sinom wisdom, Hwilkins fatigx engin sidhan ami*n*tis, Thänna stadhin är mä*n*niskionna natur, Hwilka diäffwllin haffw*ir* belakt, wppa fyra 180 sidhor, For thy at for fyra handa synder, ägher han mä*n*niskiona, som är for gudz budhorda olydhna, For naturlikx lagx owirgang, For skade-lika gyri, Oc for hugxsins ilhärdzsko ¶ Th*et*ta creaturit haffwir min hälgasta modh*er*, j nakre matto frälzst, Naar hon allan sin wilia, owirgaff

oc antwardadhe j mina händer, Och wilde hällir alzskona dröffuilse lidha wppa thz at siälana magho frälsas, For thy th*en*na är sander gudhelikin wisdombir, At antwarda gudhi allan sin wilia oc makt, Oc ämwäl at lustas j genwärdoghom thingo*m* for gudz skuld, Thy for th*en*na wilian Jak siälffwir gudh äwärdelikin gudz son, wart jak man j jomfru*n*ne, Hwilkins hiärta war som mit hiärta, Oc thy maa jak wäl sighia, at mi*n* modh*er*, oc jak wi frälstom mä*n*niskiona swa som mz eno hiärta, Jak tholande j likamenom oc hiärtano, Oc hon tholande j hiärtans sorgh oc kärleke, Tässen jomfru*n* war sannelika fatik, Thy at hon astundade enkte aff wärldinne rikedomo*m* Hwilkins ande 181 ey widh*er*ludde minzsta syndh, Thy at somlike äru fatighe j thingomen, Thog fulle j andanom som är mz girinne, oc högfärdhi*n*ne, Tässe äru ekke the fatighe, som jak wtteknadh haffwir j mi*n*ne läst, Andre äru the som äru rike j rikedomo*m*, Thog thome j andanom Tässe äru the som sik hugxa mwld oc asko oc dödhelika wara, Hwilke som astunda at wara mz gudhi, Oc for ensampna tarffuena oc iämcristens nytta haffua rikedoma, Tässe äru sannelike fatighe, Thog äru the rike j gudhi, J bland hwilka war min modh*er*, Thy tässins jomfrwn oc mins modh*er*s wisdombir oc fatikdombir är swasom glömdh*er* Thy är swa at faa hona loffua mz mw*n*neno*m* Thog roopa the ey til h*en*na mz allo hiärta Oc ey äpth*er*fölghia h*en*na kärlekx footspor ¶ Nw for thy at j gudz mönstre, tha siongx gudz hedh*er*, siw sinno*m* wm daghin, aff flerom äptir förfädhranna sidhwänio,

Thy wil jak nw at först skulu brödhrene sionga
si*n*a tidh*e*r j skipadhom timom, Th*e*r äpth*e*r systra-
na nakot litidh longsamlikare, skulu the sith äm- 182
bite fulkompna, Hwilkom siwnda taal ey forelägx
äptir solinna gang, wtan gören swa mykit, som
the formagha Thog swa at the gömen timana swa
mykit som the formagha, Oc thy stadgar jak
siälffw*i*r thz, Hwilkin som reglona diktade, At aff
hedni*n*gomen som wmwändas skulu, Skuli witas
mz huat storom hedh*e*r gudh wil sina modh*e*r
hedhra, Oc for thy at hon är tässins closters
hoffuodh oc frw, gynom hwilka jak wil syndogh-
om blidkas Swa oc for thy at scripten skuli ful-
kompnas, Hwilkin som sigh*e*r Jak skal loffua gudh
j allom tima oc j allo liffue, Thy skal th*en*na en-
kannelika nadh ey forsmas, Thy at enkannelikit
goth gör almä*n*neliko godho enkte hinder, Oc ey
for thy skal lofflikin fädhra sidhwänia affläggias
ällir j geen driffuas, wtan mik är thäkt at j andr-
om kirkiom, oc mönstro*m* fförst läsis tidhenar aff
mi*n*ne modh*e*r, jomfru ma*ri*e Oc th*e*r äpth*e*r siongis
dagxsins tidh*e*r, äptir timanna skipan

Christus sigh*e*r at j sancti saluatoris systra
sange tha skal wara enkte for witi ällir ny- 183
märe wtan wari th*e*ra sangh*e*r fullir mz loffs
liwdhom swa at meera aktis oc smakis hugxs-
ins sötme ödhmiukt oc gudhelighet än nakot
högbälle ällir siälssynt ix ca*pitulu*m (4 i La-
tinska texten)

Gudz son talar, huat ey haffw*i*r thu läsit at maria
moysi syster, For the enka*n*nelika gudz nadh, som

giordhis j rödha haffwino, wtgangandis aff thy mz jomfru*m*, oc qwi*n*nom, loffuande gudh, mz mangskona leek oc glädhis sange, Swa oc mi*n*na modh*er*s döth*er*, skulu wtganga aff rödha haffueno, Thz är aff gyrinne oc wärdzlikom täknadh, Haffwandis j sinna gärni*n*ga handom bambor, Thz är ath*er*hald aff kötzsins lusta, Oc stränghio leek sötelika liwdhande, Hwilkra systra sanger, skal ey wara dwl, ällir doffue*n*, Ey brwten, ey löslatogh*er*, wtan höffwitzskir oc laagh*er*, oc samdräktogh*er*, Oc owir alt ödhmiuker, The skulu oc äptirfölghia th*er*a sang, som kallas cartusienses, Hwilka psalma sangh*er*, meera haffw*ir* aff hugxsins sötma ödhmiukti*n*ne, oc gudhelighetin*n*e, än nakot högbälle,
184 Thy at ey är hughin lotlös, aff syndinne, Nar th*e*n som siongh*er* Lustas meera j nothomen än j the thing som siongx, Och alzstingis är gudhi styggelikit naar rösten wphögdh meera wardh*er*, ffor th*er*a skuld so*m* a höra än for gudz skuld

Nar sancte birgitte scriptafadh*er* oc mästare diktade *sancti* saluatoris ordens systra sangh Oc j enne ympno twäkandis meente at jomfru marie siäl war christi brudh En dagh äpth*er* thz at han haffde sakt mässo Tha fik *sancta* birgitta j andano*m* tässa reuelacio*n*em som här äpth*er* fölghia. x Cap*itulum* (5 i Latinska texten)

En dagh naar h*er*ra pädher, hälga ami*n*nilse sancte birgitte scriptafadh*er*, haffde sakt mässo, j cappelleno for h*en*ne Tha sagde gudh fadh*er* til

sins sons brudh, Än thog at faa mä*n*niskior j iordherike, waaro siälffue när stadde, j tässe mässonne, Togh likowäl hugswaladis, aff h*en*ne, alt himerikis härskap, Oc alle the j purgatorio äru Framdelis sigh th*e*m sa*m*ma prästeno*m*, At han läti staa the ympnona som är, Sponse iu*n*gendo filio &c, som han haffwir h*en*ne saat, For thy at mädhan the hälga kirkia, hon kalla alla siäla mins 185
sons brudher, Mykit meera maa marie siäl, kallas hans brudh

Naar s*anct*e birgitte sc*ri*ptafadh*er* oc mästare storlika twi*n*gadis oc dröffdis i sinom hugh ffor ens ma*n*z ordh som talade mote gudhi Oc hano*m* diktandis s*anct*i saluatoris ordens systra sangh Oc mykit wttrykte j hanom the aldra hälgasta trefalloghetz loff Tha syntis jomf*ru* ma*ri*e s*anc*te birgitte teeandis huat storo*m* löno*m* han wärdogh*er* war när gudhi Oc hwi hano*m* giffuit war th*e*n sangin at dikta xi Capitulum (6 i Latinska texten)

Gudz modh*er* talar til christi brudh, thin mästare fik eth saar, aff th*e*m so*m* swa talade mote gudhi, Nw for thy at han fik thz for gudz kärlek, Tha wiliom wi thz ey läkia, wtan hällir wppa läggias plaaster at thz skuli wtwidhas, Sigh th*e*r näst thinom mästara, hwilkin som älska the hälga trefalloghet aff alle sinne makt, At jak haffwir hanom swa mykit frä*m*miat j the sama hälga threfalloghetz kärlek, At han är en aff th*e*m prästom,

Hwilka gudh mäst älska j iordherike, ffor hwilkit
186 hano*m* är giffwit thän sangen at dikta, Hwilkin är
gudheliker, Oc hwilkin mangho*m* skal wara til
hugnadh

Guds modh*er* wppinbarade s*anct*e birgitte huru mykit systra*n*na sanger j s*ancti* saluatoris orden är anamelikin gudhi oc h*en*ne kallandis hanom sin sangh oc eghit loff iättande thäs sangx diktara oc scriffuara mangskona atirlön j andro oc trättighi cap*itu*lo j fiärde bokinne reuela*cio*nu*m* j tässom ordhom xii Capitulum (7 i **Latinska texten; jemför Fjerde Boken, Kap. 32 slutet**)

Sigh hanom, hwilkin min sangh oc loff scriffuar, ey for sith loff oc sin lön wtan for hans loff, Hwilkin for alla sina gärni*n*ga är wärdogh*er* alzskona loff, At swasom mz wärldi*n*na höffdhingo*m*, at the giffua sinom loffuarom, oc prisaro*m* iordherikis lön, Swa oc andelika skal jak atirgälla hano*m*, Thy at en sillaba, haffw*ir* owir sik manga notor, Swa täkkis gudhi hanom giffua, mangha kronor j himerike ffor hwaria sillaba som är j sangenom, Oc skal aff hano*m* sighias, See här kombir loffuaren, Hwilkin som for enkte forganglikit got, diktade sangen, wtan ensampt for gudz
187 likit got, diktade sangen, wtan ensampt for gudz
skuld

Christus stadgar här mz hwilkom ympno*n*na sanger A u e m a r i s s t e l l a skipadh*er* är siongaskolandis äptir aptansanghin j s*ancti* saluatoris orden xiii Cap*itulu*m (8 i **Latinska texten**).

Christus talade til si*n*na brudh, warandis j aluastra clostir sighiandis, Gak til room, Oc thu skalt bliffua th*e*r til th*e*ntidh thu faa see pawan oc kesaran, Oc tala til th*e*m the ordh wppa mi*n*a wãghna hwilkin som jak tik sighia skal, For thy kom christi brudh til room a sins alders aar tw oc fyritighi, Oc bleff th*e*r ãptir gudz budhi fãmptan aar ffõr ãn pawen wrbanus th*e*n fãmpte oc kesaren karol*us* aff bemi*n* ko*m*mo til room, Hwilkom hon bar reuelac*io*n*es*, For kirkio*n*na bãtring oc rãttilsa oc regulam, Oc j th*e*m sa*m*ma fãmptan aaren j hwilko*m* hon war j room, For pawans oc kesarans tilqwãmd, Tha fik hon manga reuelac*io*n*es* aff roms stadga, J hwilkom war h*erra* ihesus christus, affwitte oc straffuadhe roms inbyggiara owirgang oc synder mz store hãmps hõtzslan, Hwilka reuelac*i*ones for romara stadz inbyggiara waro lãsna oc framdragna, wptãndos the, 188
mz e*n*ne dõdhelika affwndh, oc hat mote *sancte* birgitte, Aff hwario somlike aff th*e*m hotadho henne liffuandis brãnna wilia, Somlike gabbadho hona sighiande h*e*nne wille fara, oc ena trulkãrling wara, Ãn sancta birgitta bar oc tholde thulimodelika th*e*ra hoot oc blygdh wtan hon rãddis, at h*e*nna thiãnara, oc andre aff h*e*nna wenom oc frãndo*m*, som mz hã*n*ne j room stodho, skuldo aff th*e*m oc tãsso*m* drõffuilsom oc blygdh skãmde warda och wanskas, Oc beradde hon sik, nakon tima at wãghia oc wndfly th*e*ra ondzsko gãld, Thog tordhe hon engen stadz fara, wtan enkannelikit christi budh, For thy at j atta aar, oc thiwghu, sidhan hon foor aff sino fãdh*e*rnislande, Foor [hon]

aldrig til nakra köpstädh*e*r, ällir landskap, ällir
hälgra manna städh*e*r, For wtan christi budh, Aff
hwilko christus sagde *sancte* birgitte, Bidhiandis
wm th*et*ta gudhelika swar, j sinom bönom swa
sighiandis, Thu astu*n*dar at witha min wilia, wm
thu skalt här j room längh*e*r qwar bliffua, Huar
189 som swa manghe thine affwndz män tänkia wm
thin dödh ällir wm thu skalt wndfly nakra stund
th*e*ra ondzsko, Jak swara tik at nar thu haffw*ir*
mik skalt thu engen rädhas, Jak skal mz mi*n*s
waldz arm ath*e*rhalla th*e*ra ondzsko, At the skulu
ey formagha tik nakot skadha, Oc än tho at mine
owini aff mino tillate korsfästo min mandom, Thog
likowäl skulu the engaledhis formagha tik dräpa,
ällir skadha göra, Fra*m*delis, j th*e*m sa*m*ma tima
tha syntis h*en*na äro fulla jomfru*n* jomfru maria,
sighiandis Min son mäktogh*e*r owir mä*n*niskior, oc
diäffla, Oc owir all annor creatur, Han halder j
gen osynlika alla th*e*ra ondzsko akt oc fwndh, Oc
jak skal wara thins oc thinna wärns skiollir, mote
alla thi*n*na owina andelikom oc lika*m*likom til-
gangh, For thy wil jak, at thu oc thina thiänara
skulu sa*m*man koma, hwan apta*n* siongaskolandis
ympnona, Aue maris stella, Oc jak skal giffua idh*e*r
hiälp j allom idhro*m* widh*e*rtorfftom, Aff hwilko
h*er*ra pädh*e*r olaui h*en*ne scriptafadh*e*r j nio aar
oc trättighi, Oo h*en*na dotter frw katerina, hälga
190 ami*n*nilse stadgadhe hwan dagh sionga j ordine,
tässa ympnu*m*, For sant sighiandis, at siälff *sancta*
birgitta thz bödh warda, aff sa*m*ma ärofulz jom-
fruna budhi, For thy at siälff the ärofulla jom-
frun, loffuat haffw*ir* th*en*na orden, aff sino*m* son

sik wigdhan, mz enkannelike nadh wilia beskirma, oc widherqwäkia, mz thäs hälga anda sötma oc wälsignilse

Christus sigher huru syster oc brödher huan freedagh skulu läsa siw psalma xiiij Capitulum (9 i Latinska texten)

Gudz son talade, hwan freedagh skulu systrana gaa kringom sina wmganga, läsaskolande siw psalma, Oc them lyktadhom skulu the ganga in j choren, Oc mz bögdom knäm läsi sidhan hälga männena, Samuledhis skulu brödhrene göra, kringom gangande sina wmganga

Christus sigher huru oc for hwi orghonor skulu engaledhis haffuas j sinna modhers clostrum oc j *sancti* saluatoris orden ffor thy at ther skal wara san timans framdräkt xv Capitulum (10 i Latinska texten)

Christus talar israels söner, aff thy at the waro
likamlike, Oc thiänto j lagxsins skugga, Thy 191
haffdo the mangskona thing, mz hwilkom the
wpuäktos til gudhelighet, The haffdo oc ludhar
oc orghor oc harpor, Aff hwilkom the wptändos
til gudz loff, The haffdho oc enkannelikin stadga
oc budh aff hwilkom the wplyptos til gudz dyrk-
an, The togho oc laghen oc doma mz hwilkom
the hiöllo sik ather aff syndomen, Oc styrdhos
til lofflika gärninga, Än for thy at nw är komen
siälff sanninden foreteknat j liknilsom Swasom är
jak siälffwir gudh, Thy är wärdoght at j alle

sanni*n*dh, Oc aff allo hiärta skuli mik thiänas, Än thog at hwarist at got oc söth är at höra orghor, Oc ey är twärt mote godho*m* sidhom, Thog likawäl skulu the engaledhis haffuas j mi*n*ne modh*er*s clostre, For thy at th*er* skal wara sanghanna molighet, Hugha*n*na renlighet, Tystonna dyrkan Gudz ordha idhkan, Oc owir alt san ödhmiukt oc lydhna wtan dwalu

Widh ſämpta siätta oc siwnda reglonna ca*pitu*la hwilkin som äru aff tystonne inlykkeno oc thimano*m* som maa talas widh wärdz folk
192 christus sigh*er* oc huru abb*atiss*an maa snarlika tala j clostreno mz mästirma*n*nomen Oc for [hwat] sak abb*atiss*an ällir systrana Confessor ällir brödhrene magho wtsändas älla wtgaa aff clostreno ällir inlykkeno xvi ca*pitulu*m (11 i Latinska texten)

Gudz son talar abbatissa maa tala j clostreno snarlika, mz mästirmannomen Naar nidh*er*fallande thing skulu bätras oc wprättas, ällir nar naghor thing skulu aff nyio göras, Än aldrig annorledhis maa talas j clostreno mz wärdz folke wta*n* widh grindena, Ey maa oc abb*atiss*a nakontidh wt gaa ällir nakor aff systromen, wtan maa wäl skee, Naar nakot nyt closter är byggiaskolandes, Tha skal abb*atiss*a confessor oc *con*uentit wtsända mona systra, Confessor maa oc wtfara mz kompane, for reglonna stadga Oc reglonna näpst mz owirma*n*nomen skipaskolandis, Swa oc for clostirsins skam oc wanfrägdh stillas oc läghraskolandis Hwilkit

gudh forbiwdhe ällir for kättara owirwinnas skolandis wm swa behoff, oc tarff warda kan, Oc maa confessor wtfara wm han for the hälga kirkia gangn oc bestand aff formannomen kalladher 193 wardher ällir naar nakor ärande widherfara, Hwilkin mz clostirsins ämbitzmannom som wtantil äru ey kwnno qwämmelika bätras oc rättas

Fagher oc gudhelikin kännedombir mz hwilkom abbatissan läris mz systromen Oc confessor mz brödbromen j sancti saluatoris orden thiman hwilkin som är mällan tidhrena älla gudz ämbite wm hälga daghana skälika owirgaa Talande först wm reglonna gömo oc andra widhertorfft Oc forestaddom ärandom Oc sidhan sik inblanda mz loffui mz likamlikom hugnadh xvij Capitulum (12 i Latinska texten)

Om hälga dagha skal abbatissan, lata systrana wndirsta clostersins, oc räntonna stadga oc qwal oc meen, som tha fore stadh äru, Oc skal hon them läsa nakor reglonna capitula, Oc huar hon lyktade ther böri j äptirkomande hälgd, Ther til reglan är lyktat, At ey skal nakor syster sik orsaka, At hon ey reglona kan ällir weet, Oc haffui mz them samtalan aff hwilke the magho forbätras, Oc manilse aff thera affgang som hon seer brutlika, Sidhan tilstädhi hon them haffua wpsidhis mällan sin samtalan älla inganga j trägardhin 194 ällir gräsgardhin, Samuledhis wari oc prästene j

läsningh samtalan oc studeran, Swasom wm andra dagha wtan maa wäl skee at confessor them wtletar aff clostersins stadga, Oc til löpandis ärandom, Oc giffuaskolandis radhom älleghis wm the wilia mz confessoris loff magho the ffor hugnadh skuld ganga oc spatzsera

Widher attonda reglonna capitulum som är aff fastonne gudz son sigher at meer täkkis hanom ödhmiukten oc skälighetin än fastan Oc huru tilstadh är them som fasta widh watn oc brödh äpther sancti saluatoris reglo äta frukt oc bär Oc drikka swdhit watn xviii

(13 i Latinska texten)

Gudz son talar, än thog min modher haffde aldra fulkomplikasta atherhald, Thog likowäl styrde hon sin likama skälika, at han skulde ey brytas aff nakre owirflödoghet oc owirwalle, Oc än tha at pharisei oc än mange renliffuis män ey drikka wiin, Thog for thy skulu the ey mik nalkas, Thy at the haffua ey atherhaldzsins grwndwal, Som är
195 ödhmiuktena oc skälighetena, Oc thy naar nakor höghra thing, fore sätias älla biwdhas, Tha skulu the, aff krankdom wäghas oc ranzsakas, At the skulu ey göra huru mykit the wilia wtan huat gangn oc höffuelikit är, See at fasta widh watn oc brödh, Helbrygdom är thz got, Thog är thz ey högxsta got, Högxsta got är kärlekin wtan hwilkin ey är helsa, Än wtan watn oc brödz fasto tha maa huar människia frälsas wm til är thronna oc kärlekxsins fulkomplighet oc rätwis

saak, Oc for thy at thimane äru wmskiptelike städhrene frosne, Hiärta*n* liom oc karen wanskelikin, For thy ma wintränna ympare mild göra huas thing, Oc wäta mz laghi thör thing, Th*et*ta är swa wndirstandandis, At tilstadh är th*e*m som fasta widh watn oc brödh magho äta frukt oc bär, Oc drikka swdhit watn, Thy at thört oc trökt är brödhit wtan frukt oc bär, Oc hwast oc kalt är watnit, wtan thz siwdz so*m* tizsana, ällir j biwgge wällis oc silas.

Gudz son aatskiliandis syndogha manna äll*ir* th*e*ra som synda thre trappor oc sigh*e*r at j nyio reglo*n*ne hwilka han haffw*ir* siälffw*ir* 196 diktat som är j *sancti* saluatoris orden Tha är aktandis oc skötandis allir kärlekir ödhmiukt oc skälighet Oc for thy än togh siälff reglan sigh*e*r fast[ask]olandis j stadgadhom timo*m* Thog likowäl j sanno*m* fallom sakom oc thimo*m* oc mä*n*niskiom magho the fastan a*n*norledhis flyas oc skipas xix Cap*itulum* (14 i Latinska texten)

Gudz son talar all gudhelikin lagh, är skipadh, antiggia for trănghiaskolande th*e*ra dirffue som synda, ällir owirgaa äll*ir* j geen trănghiaskolandis th*e*ra käthe, oc lusta som kathe äru, ällir for göraskolandis thing, Oc lathaskolandis widh*e*rkä*n*nin*g*, Oc thy j alzskona lagh är swa, At nakor syndar aff krankdom, Oc j obärlike trangh, Thz tagh*e*r skipan j andre matto, Än hwilkin som syndar

owiliandis, Oc aff engo beradho modhe Thz dömis
lättaren, Än hwilkin som syndar mz forakt ällir
idhkelighet th*e*n tagh*e*r engha orsäkt, Samuledhis
hände minom discipulis, Thy at nar jak omgik
mz th*e*m j mino*m* likama, Tha synder gnogho
197 the axen oc aatho th*e*m wm hwilo daghin, Tha
dömdos the aff iudhanna skrymptaro*m*, Hwilka
jak orsakadhe, Thy at jak wiste th*e*ra enfalloghet
oc wanskelighet Forebärande dauidz äptedöme,
Hwilkin som j wägh nödh stadder war, Oc tha
aat han prästanna brödh Hwilkit som j laghomen
lekmanno*m* war forbwdhit, Oc thy nw jak siälffw*ir*
nyio reglo aff mik diktadha haffw*ir* sänt mino*m*
wino*m* J hwilke allir kärlekir ödhmiukt oc skälig-
het är aktaskolandis, at kranka oc helbrygda
mä*n*niskior warku*n*naskolandis For thy at all
lagh hwilkin som j kärlekeno*m* ödhmiukti*n*ne oc
skälighetin*n*e ey fulkompnas, Swa dana kan ey
loff forskulla, Nw ey for thy än thog jak sagde
j reglonne, alla helbrygda skulu fasta j stadgadh-
om timom Thog skal th*e*m ey wmskipte nekas,
wm th*e*m händer bradh wmwändan oc krank-
dombir ällir ärffuodhis time warku*n*nan wtkräffwir,
Hwilko thog wari j abbatisso*n*na walle, Oc con-
fessoris oc hans mattan Hwilkom bwdhit är skipa
198 swa opta som helbrygdom tarffuas bryta fastona
oc taka widh*e*rqwekni*n*gh, Oc thy wmskiptandis
mz laatno*m* wanskafullom, Oc aff bradhe soot
begripno*m* Oc myklo ärffuode wttröttom

Gudz son talar Thy at ey skadha twätthin oc likamans rökt wm til är rätwis oc skälikin

saak Thy skal ey batzstuffua forbiwdhas ämwäl helbrygdom mä*n*niskiom j s*ancti* saluatoris orden j sanno*m* saakom oc thimo*m* xx Ca*pitulum* (15 i Latinska texten)

Gudz son talar lagxsins kännefädh*er*, oc prästene, straffadho mina discipulos Thy at the aato ey mz twaghnom handom Hwilkom jak swarade, Ey dogh*er* likamans twät th*er* som hiärtat är orent, Oc thy är rent hiärta anamelikit gudhi, Ey skadha twätte*n* oc likamans rökt wm til är san oc skäliki*n* sak Oc thy skal ey batzstuffua forbiwdhas ämwäl helbrygdom j sannom sakom oc timom, Thy at helbrygdan är gömaskolandis At the ey skulu wanskas, Thy skal batzstuffua haffuas swa opta som siwko*m* tarffuas än helbrygdom eth siin j manadheno*m*, ällir j twem wiku*m*, wm swa tarffuas helsonne

Widh nionde reglonna cap*itulum* som är j 199
huat matto mä*n*niskionar skulu pröffuas anamas oc wighias &c Christus til städh*er* at the mä*n*niskio som är j storo walde Oc är hon moen oc stadugh haffuandis aatskilnadh j frestilsom magho taghas nar h*en*ne pröffuilse aar är nw halff framlidhit ällir th*er* widh*er* Nw aff thy at reghlan aff pawanom stadfäst mote h*en*ne tholikin anaman wtan pawans enka*n*nelika oc liwslika loff engaledhis skal til städhias xxi Cap*itulum* (16 i Latinska texten)

Gudz son talar, jak sagde tik förra, aff pröffuilsa aareno haffuaskolandis thz skalt thu akta aff th*e*m mä*n*niskiom, Hwilkra liffw*ir*ne oc wmgängilse j mindra forsökt oc ku*n*nokt är, Thy tillath*er* iak at wm nakor mä*n*niskia som bedhis intaghas til renliffnadhin är swa mykla wald oc molighet, At ey torffue rädhas, swasom aff h*en*na ofornwftoghet oc ostadughet, Oc hwilkin som weth aatskilia likamans frestilse oc diäffwlzsins swik oc forsaat, Hwilkins alder är oc j godho pröffwadh*er* oc wtröntter, Swa dana maa samqwä*m*di*n*ne tilföghias
200 widh eth halff aar, ällir th*er* widh*er*, Thog förra forsatto h*en*ne reglonna stränghet oc h*en*na stadgha at hon skuli witha til hwat hon kombir

Fagh*er* kä*n*nedombir mz hwilkom jomfrunar oc ämwäl andre som wilia loffua at halla *sancti* saluatoris reglo skulu sik skipa oc haffua j reglonna gömo til dödhin som är at foresäthia gudz wilia sinom wilia oc eghno nytto Oc at skilia sik fulkomplika aff allom wärdzlik*om* thing*om* Swa oc j ödhmiukti*n*ne thulimodheno lydhnonne oc sidhanna höffwidzsko sik for sinom brudgu*m*ma christo Oc allo himerikis h*ä*rskapi faghra görande Oc at the skulu fortära oc framdragha allan sin liffs oc closters liffs tima mz skälikom räddogha gudhelike glädhi oc brä*n*nande gudz kärlek xxij *Capitulum* (17 i Latinska texten; jemför här Fjerde Boken, Kap. 139)

Hwasom hälzst astundar wara, ällir warda gudz
brudher, The skulu hetelikare ärffuoda til gudz
wilia fulkomplighet, än wm sith eghit gangn, ällir
at fulkompna sin eghin wilia, Tässa skulu wara
som the brudher, som fiärran oc längdan äru
stadda, fran sinom äghom oc eghno, Oc äru j
wäghenom oc skulu gästa j sins brudgumma fädh- 201
erne, Tässa gooz oc ägha är thera likama frihet,
oc wärdzlikin wmgängilse, mz allom them som
them til höra ffran hwilkom the skulu sik aff
allom wilia fulkomplika oc obotelika franskilia,
The skulu oc j föra sik bryllöppis kläde, som är
ödhmiukt thulimodh oc lydhno, Hwilka dygdher
som prydha siälana oc göra hona faghra for
gudhi, The skulu oc standa wp oc ganga at the
skulu synas brudgummanom, Oc them aff hanom
budhne äru, O huat höffwidzslika oc thoktelika
them bör ganga mz ordhom oc sidhom j thera
a syn them see oc skodha Mädhan the som til
bryllöpit bwdhne äru them see oc skodha, Som är
jomfru maria gudz modher mz allo himerikis här-
skapi. Brudgommen som them astundar är sander
gudh konunger owir alla konunga, Oc herra owir
alla herra, Oc mäktogher owir all skapat thing,
Tha stodho the wp nar the giordo siin scripta-
mal mz skälikom anger oc mz sanne ödhmiukt,
Oc wilia ey ythermeer synda, än tha haffua the
aff stadh gangit, nar the all wärdzlikin thing 202
haffua mz godhwilia owirgiffuit, Oc enkte wanda
aff them ägha, Oc ämwäl ey akta at haffua siälfft-
wald oc frihet owir sin eghin wilia, Tha äru the
mz sinom brudgumma wigdha, Naar the loffua

sik reglona oc sina clost*er*s lypt obrytelika widh*er*göma, Oc tha ganga the en rättan oc tryggan wägh til brudgu*m*mans brudha hws, Naar the göma reglona oc sina clost*er*s lyfft, Swa mykit the formagha, Naar som closter lyfften är giordh, Tha börias förste bryllöpis daghin, Oc ändas oc lyktas nar siälin gaar wt aff kroppeno*m*, Oc thy tilbör th*e*m tässin daghin framlidha oc forthära j threm thingom, som är j skälikom räddogha Gudhelike glädhi oc brä*n*nande kärlek

Widh tionde reglonna cap*itulu*m hwilkit som är aff brödhra*n*na tidhom Oc aff talino swa systra som brödhra christus aatskiliandis trigghia handa skipilse th*e*ra som sionga gudhi Sigh*er* at lofflikit är tässins renliffnadz prästom at göma domkirkio*n*na ämbite J hwilkins biscops-
203 döme som the stadde äru än engaledhis är systromen lofflikit siin sang wmskipta xxiij Capitulum (18 i Latinska texten)

Jhesus christus gudz son talar, gyllene scripten sigh*er*, at til thäs husins skrwdh, som archa war wti ökni*n*ne, somlike offrado gull oc siilffwir oc dyra stena, Andre offrado skin oc geeta rag ällir haar til thiäl, Oc all tässin offir waro gudhi täk, äptir th*e*ra skipan oc wilia som th*et*ta offradho, Swa är oc aff cristna mä*n*niskior bönom oc läsni*n*g, Somlike wplypta oc bortkipta fran wärldi*n*na kärlek, Offra gudhi aldra renasta hiärta swasom bätzsta oc klarasta gull, Andre äru wptände

aff gudhelikx wisdoms anda, The tala oc sionga gudhelikx wisdoms ordh Hwilke som äru swasom gyno*m* pröffwat oc wtuald silffw*ir*, Andre äru som naplika ku*n*no p*ate*r nostrena, Oc läsa thog aff idhrugha hiärta, Oc synda bothinna gärni*n*gom, The offra gudhi j fulkomplike thro thz litla som the kwnno oc formago swa som geta rag älla haar, Alla tässe täkkias mik j sinom bönom, wm swa är at akten oc wilin är godh*e*r, Nw for 204
thy at p*re*stomen j aldrenom framstigne är wansampt owirgiffua thz the äru wani widh*e*r, Oc til wänias nyiom thingom, Thy loffuas th*e*m at sionga domkirkionna ämbite oc sangh j hwilkins biscops döme clostrit bygd oc stikttat är, Än systrana skulu engaledis wmskipta sin sangh älla ämbite som th*e*m är stadgat ällir skipat

Nw som s*anct*a birgitta wmsörghiandis war oc räddis at huru swa mä*n*niskior j s*ancti* saluatoris reglo h*en*ne wppinbaradha widh*e*r sampt taal wttrykkias oc foreläggias som the reglo skuldo loffua at halla Oc mäst j ma*n*nomen ku*n*no aldra minzst wppa fi*n*nas christi modh*e*r teedhe h*en*ne huru när h*en*na son flere mä*n*niskior än hon wiste älla hoppadhis äru foresedda Thog nakre aff th*e*m skulu ey mindra motestaa fornä*m*pda reglo enfalloghet än somlike isr*ae*ls syni motestodo moysi xxiiij Ca*pitulum* (19 i Latinska texten)

Naar entidh christi brudh stodh j bönom fiöl h*en*ne j tanka aff tässins renliffs äpth*e*rkomandis

205 bestand, huru swa manga bägghia köns människior formatte wppa finnas, Hwilke gudz modh*er* syntis sighia*n*dis, Dotter thu äst wmsörghiandis wm the människior som j äpth*e*rkomandis ti*m*a J th*e*nna renliffnadh skulu ingaa, wita skalt thu at min son, Hwilkin som siälffw*ir* tässa reghlo diktade, Han foreweth tusanda mä*n*niskior ffor hwaria oc ena mä*n*niskio so*m* thu west oc hopas at j th*e*nna renliffnadh skulu inganga, Hwilkin brudhin swarade Min frw owansamlika magho qwi*n*nor finnas, hwilka sik skulu wndirgiffua ordine*m*, Än wansamlika finnas män, som sik wndirgiffua wilia enna qwi*n*no foresyn Mädhan manga aff th*e*m, wärdzlikin wisdombir inbläse oc wtpöse, Oc wärlden smikra for th*e*m mz hedh*er* rikedomo*m* oc alzskona lusta, Hwilke ath*er* gudz modh*er* swarade, Ändelika skulu the ko*m*ma som mi*n*s sons ordh skulu anama mz allom sötma, Oc th*e*m skulu nythia til sith siäla gangn oc gudz hedh*er*, Oc skulu nakre ko*m*ma; Hwilke ey mi*n*dra motestaa
206 mi*n*s sons ordhom oc enfaldoghe reglonne som tik är wppinbaradh, Än the othrone, Hwilke gudz ordho*m* oc moysi genwärdoge waro j ökni*n*ne, wttydandis gudz ordh äptir sinom wilia, Thog forsant skalt thu wita, at tässa reglonna ordh skulu samanfälla sik oc beqwämd göras til gangn oc nytto, Oc skulu aff sik frukt göra alt wt j ändan, Ey skalt thu dotth*e*r wmsörghiandis wara, wm the mä*n*niskior som j th*e*nna renliffnadh skulu inganga, Thy at siälffw*ir* mi*n* son weth hwe*m* han skal kalla oc foreskipa äptir sinom wilia, j tässins tiänist gärni*ng*, Än togh at somlike aff th*e*m

skulu wara genstridoge mins sons ordhom äptir sinom manzlika sinnom oc meningh ordhanna enfalloghet ofmykit diärfflika forsmandis Swasom wärldinna mästara sik fortrösta at säthia sina akt, meningh oc doma stundom for gudz wilia, mz hwilko the synderslita, Oc fordarffwa rätta wndirstandning oc gudz mening Oc indragha willo

Widher tolffta reglonna capitulum som är aff
abbatissonna wal gudz son aatskiliandis männ- 207
iskionar j thre trappor som är jomfrudoms
änkiodoms oc hionalagx sik höghelika täkk-
iandis hwilka hans modher jomfru maria j sik
fulkompnadhe Oc wil at the syster som ey
födh är aff lagh giffte säng skal ey wälias til
abbatissa xxv capitulum (20 i Latinska texten)

Gudz son talar än thog at sonen skal ey bära fadhersins wrangwiso, Thog for thy at trigghia stadga äru som mik aldra högxst täkkias, Som är jomfrudomen änkiadomen oc hionalagh, For thy äru tässe thre stadghane foresätiaskolandis, Oc hedhraskolandis owir alla andra Nw for thy at tässe stadga haffua stora renlighetz oc höffwidzlighetz ärlika fordeela Swa oc for thy at min modher tässa thre stadga j sik fulkompnade, Thy at hon war aldra renasta modher j byrdh oc äpter byrdh Oc san modher oc jomfru, Hon war oc änkia äpter mina wpfärdh til hymbla, ffranskild minne likamlike närwaru, For thy nar abbatissa är wäliaskolandis, Tha wälis en aff nakrom tässom

208 threm stadgomen, Än the syster som är aff nakro andro kyni, ä huru mykit renliffnadz ällir owirgangandis liffw*ir*ne hon kan haffua, Tha skal hon ey til abbatissam wälias

Christus sigh*er* at abbatissan skal wara jomfru oc ren Oc forsökt Oc j sidhom giffuandis got äptedömilse Oc hwar som wanskas ällir ey findz swadana jomfru tha maa til abbatissa takas ödhmiuk oc forsökt änkia xxvj Cap*itu*l*u*m (21 i Latinska texten)

Jh*e*sus christus talar fagh*er* samqwämd, oc höffwist sälskap är, At jomfru skal staa oc wara for jomfru*m*, For thy at j bland all thing Tha haffw*ir* oc hallir yparsta wärdoghet likamans oc hugxens renleker Aff hwilkom oc gynom hwilken jak siälffw*ir* gudh wilde likama taka, Oc man warda, Sannelika for thy min modh*er* war jomfru oc modh*er* Thog war hon ey for thy modh*er*, at ho*n* sambland haffde mz ma*n*ne, wtan hon war wpbläst aff mi*n*s fadh*er*s oc mi*n*s anda, Oc thy födde hon mik sannan gudh oc man, Thy skal tässin nya orden wighias mi*n*ne modh*er*, Oc hwilkin som skal fore-
209 staa jomfrume*n*, är nyttelikit oc lofflikit at hon wari jomfru oc ren, Oc forsökt, Oc j sidhomen oc dygdhomen giffwandis got äptedömilse, sker oc swa at ey är tholkin jomfru j samqwämdi*n*ne, som maa wpfylla mi*n*na modh*er*s jomfru marie ämbite Tha mistäkkis mik ey at ödhmiukti*n*na och formans byrde taki til sik ödhmiuk änkia Oc forsökt är j liffw*ir*ne Thy at anamelikare*n* är mik

ödhmiuk änkia, än högfärdogh iomfru, Oc thy om gudhi täkkis ödhmiuk ting wphöghia oc änkiodomen foresätia, For tarff oc gangn skuld, Th*e*r aff skal ey wndraghas ällir minzskas nakot jomfru*n*na lofflika sidhwänio, Thy at gudh w*er*doghas all ödhmiuk thing wphöghia, Hwa war ödhmiukaren än min modh*er*, Huat är thz som fulkomplikin ödhmiukt ey forskulla, Sannelika for ödhmiuktena tha wart iak gudh oc gudz son sander jomfru*n*na son, Oc wtan ödhmiuktena tha är enghin wägh*er* til himerikis

Christus sigh*er* huru abb*atiss*an skal wighias til meera oc större wmhugxans oc besorgx tekn Oc til andelikx nadz ökan oc triffnadh xxvij Cap*itulum* (22 i Latinska texten)

210

Christus talar hwar som haffw*ir* wärdzlikx höffdhinga ämbite Hanom bör wtmärkias mz nakro enkanneliko tekne, At alle skulin hanom lydha oc wördhni*n*gh göra, Swa är oc wın abbatisse, Aff thy at hon haffw*ir* mi*n*na modh*er*s ämbite, Oc staar j h*en*na stadh här j jordherike, Thy til meera wmsorgx tekn, Oc andelikx nadz meera ökan, Tha skal hon taka aff biscopeno*m* wälsignilsi*n*na gaffuo, At hon wt aff andro*m* skuli wtskilias, oc hedras ekke for sina tilqwämd, ällir til takni*n*gh wtan for mi*n*s, oc mi*n*na modh*er*s hedh*er*, abbatisso*n*ne wälsignilse, oc wigxsle, skal warda som sidhwänia är abbatissom, at wighias j sancti b*en*edicti orden, wtan staffwen, ällir kröklana oc gulfingrit, som förra är wikt

Widher trättonda reglonna capitulum som är at brödhrene skulu ensampt sköta gudheliko ämbite oc studio oc bönom oc engo andro christus tedde huruledhis oc huat predikas skal almoghanom thz är enfaldelika Oc swa at hwar oc en the predikan höra kan hona begripa xxviij Capitulum (23 i Latinska texten)

Christus talar the som predika mina sannindh,
211 the skulu haffua enfaldogh ordh oc faa grunddat oc rothat, j the hälgo script läsningh, At the människior som fiärran komma fformagho hona begripa, At them skal ey ledhas widher owirflödogh ordh, längd oc roopan, The skulu ey framföra forkrupin ällir smikra ordh som skändagästa pläga göra, Oc ey öka ällir margfald göra sin ordh, At the synderskära oc aatskilia huart capitulum fran andro ällir j riim oc behändoghet, wtan all thing matta äptir thera som höra wndirstand oc begripningh, For thy at thz enfallogher almoghe kan ey wndirstaa, Tha plägha han meera wndra, Oc nymäre haffua, Än ther aff nakot bätras ällir j godho bygder wara, For thy skulu the som predika j tässom renliffnadh wm synnedagher är framsäthia thäs dagxsins läst, Oc henna wttydhning bibliam oc tässin min ordh, Oc minna kära modhers, Oc minna hälghra manna, Forfädhra liffwirne, Oc hälgra manna iärtekne, Credona ällir thronna stykke, Oc helsamlikin radh oc both mot
212 frestilsomen oc syndomen, äptir hwars oc ens wndirstand oc betraktan, For thy min aldra kär-

asta modh*er* hon war aldra enfallogasta pedhar war olärdh*er*, Franciscus war en bonde, Oc thog giordo the siälomen meera gagn än dyrasta mästara, Thy at the haffdo fulkomplikan kärlek til siälana

Widh*er* siuttande cap*itulum* j reglonne som är aff huru clostrit skal byggias &c En wppinbarilse j hwilke the ärofulla jomfru*n* marie ho*n* forwärffuade aff sino*m* wälsignadha son stadhin watzstena til at fundera j hano*m* sith closter Oc huru diäffwllin haffde mz triggia handa rät th*e*n stadhin sik til wällat Än jomfru maria twärt amot talande wan laglika th*en*na sama stadhin mz krafftogare triggia handa rät Oc huru for th*en*na saak är han h*en*ne aff h*en*na son laglika tildömder At swaso*m* han förra war diäffwlzsins graatzsins oc pino*n*na stadh*er* Swa wari ha*n* h*ä*r äptir himerikis drotni*n*gx säte oc synda forlatilse oc miskun*n*in*n*a stadher. xxix Cap*itulum* (24 i Latinska texten)

Gudz brudh syntis, at hon waare j eno rwme hwse Hwar mykin moghe war saman komen, Oc 213 jomfru maria sagde til konu*n*gen j himerike, Son min giff mik th*en*na stadhin, Tha war genstan diäffwllin fra*m*me oc sagde, Th*en*ne stadhin är min oc jak ägh*er* han mz trigghia handa rät, Thän förste rättin är, thy at jak insköt tässa stadzsins fu*n*datorib*us*, Thz är wptakaro*m* wilian

til at byggian, Oc thenna bygninganna höffdinga waro mina thiänara oc mina wini, Thän andre rätten är thy at thetta är wredhinna oc pinonna stadher, Oc mina wenir ther gryme waro äpter minom wilia, pinto här sina wndirdana wtan alla miskund Oc thy är pinonna herra oc wredhinna höffdhinge här husbonde, Oc stadhin är min, Thän tridhi rätten är, Thy at thenne stadhin haffwir warit min nw j mang aar, Oc hwar som min wili fulkompnas ther är mit säte, Tha sagde jomfrun til domaren Son min jak spör aff tik rätwisona, Wanlika om nakor haffde röffuat aff androm hans gooz oc päninga, Oc nödde han än owir siin skada ärffuoda oc bygghia sik hus aff päningomen som han haffde aff hanom röffuat, Hwilkins
214 thera waare tha bygda husit, War herra swarade Min kära modher, aa rätzsins wäghna, ägher han husit som päningana atte, Oc thz kostwarde mz ärffuodheno Sidhan sagde warfru til diäfwllin, Thy haffwir thu engin rät j tässo huseno, Än sporde jomfru maria domaren sighiande Vm grymelighetin oc wredhin waren j nakors hiärta, Oc miskunnen oc nadhen ingingen ther, Hwilkom thera boorde tha ryma, Domaren swarade grymlighetinne oc wredhinne bör ryma oc wäghia for miskunninne, Tha sagde jomfru maria til diäffwllin, Thy skalt thu bort fly, Thy at thu äst pinonna herra oc wredhinna höffdinge, Än jak himerikis drotning är nadhinna modher, Thy at jak miskunnar allom them som heeta a mik, Än sporde jomfru maria domaren oc sagde, Son min wm stupogreffwin saate j nakro huse, Oc hans herra komme j husit,

Oc wilde sithia j sama sätheno, Huat skulde tha stupogreffwin göra, Domare*n* swarade, Thz är rätwist at stupogreffwin stande wp, Oc h*er*ran sithi huar hano*m* täkkis, Tha sagde jomfru*n* til diäffwllin Mädhan thu äst mi*n*s söns stupogreffue, 215 Oc jak är frw ow*ir* tik, Tha är rätwist at thu fly bort, Oc jak sith*er* huar jak wil, Sidhan sagde domaren til jomfru*n*na Min kära modh*er* thu want th*en*na stadhin mz enom räth, Thy skal han wara thin, Oc jak til döme tik han, Oc swasom wsla manna thaara och graater haffua här til hördz j tässom stadheno*m* Hwilkra ysäld j iordhrike ropadho til min oc lwdde j mino*m* örom, Swa skal nw th*e*ra röst som tik loffua j tässom stadhenom wpfara j min öron, Oc swasom här haffw*ir* warit pinonna stadh*er* oc landzsins twnge Swa skulu nw saman häntas til th*en*na stadhin the som bedhas skulu nadh oc miskun*d* oc synda afflösn badhe liffuandis oc dödhom, Oc mik skulu blidka, For rikesins stadga, Sidhan talade än domaren til iomfru*n*na sighiande, Thin owen haffw*ir* warit tässa stadzsins h*er*ra j langan tima Än hädan fran skalt thu wara här frw oc drotni*n*gh

Christus ku*n*gör brudhi*n*ne s*anc*te birgitte huru stadhin jericho wart nidh*er*slaghin ffor th*e*ra synder som j hano*m* bodho Oc at ha*n* war ey wärdogh*er* at gudz moghe skulde j hano*m* boo Swa samuledhis än tha at j watzsteno*m* wordho ha*n*s wini plagade Oc diäfflane haffdo 216 th*e*r hafft sith heem Ey thy sidh*er* mädha*n*

hans modher haffwir hanom wnnit mz tränne rät til at bygghia sith closter j hanom Swasom j them wsla stadhenom iericho waaro nakor the thing som eghnadh waro gudz mogha äptir thz at the aff eldenom rensat waaren Swa skulu christi fatigha människior byggia j hanom som är j watzstenom Oc the skulu skikka all owirflödogh thing och högfärdogh til ensampna ödhmiukt oc nytto Swa at tässin tilstadilse draghis ey til högfärdogha människio lära spaan xxx (25 i Latinska texten)

Christus talar huat las thu j dagh j thinne book Hon swarade Jak las oc wndrade at iericho mwra fiöllo swa skadelika nidher aff liwdeno oc hälga archinna kringombärilse äptir thing bwdhi Anden swarade, J them stadhenom, Oc aff them stadhenom äru margh ondh thing giordh, Oc j hanom war enghin thän som mik täktis, Thy forskullade han enga nadh, Ey war han oc wärdogher at min moghe skulle boo j hanom, Än äpther thz at min
217 almoghe war tha tröttir, oc mödder j ökninne loffuado the äghona wndfaa skolande, skulle först läras, aff ordhom äptedömom oc iärteknom, For thän skuld war j tässom stadhenom giordh en wndirlikin midlan, Oc en rätwis atherlön, At almoghin som wndirlika war ledder gynom watnit, skulde oc wndirlikin thing see a iordhinne, At tholikom iärteknom skodadhom, skulde gudh ytherlikaren fästas j thera hiärtom, At the skullen lära at hopas til the thing som större waaro Oc them

astunda, J tässom stadheno*m* huar mine wener warda nw plagade war diäfflanna heem, Än min modh*er* haffw*ir* hano*m* wnnit, mz trä*n*ne rät Som är mz kärlekom bönom, Oc komaskolando*m* ämbite wmwändo, Hon swarade, O h*er*ra tak ey til mistykkis wm jak talar, Thu haffw*ir* sakt at j thino huse skal wara alzskons ödhmiukt kan thy tässin bygni*n*gen standa j th*en*na rwmeno, Anden swarade, J th*em* wsla stadhenom jericho waro nakor the thing som eghnadh waro mino*m* almogha Hwilkin förra skuldo rensas aff eldenom än the skuldo th*em* faa, Oc th*en* sa*m*me min moghe 218
atte hedhni*n*ganna ärffuode, For thy at äptir thz at th*et*ta husit är bygd, mz fatigha manna swet, For rika ma*n*na högfärdh skuld, Skulu mi*n*a fatigha mä*n*niskior byggia j thy skipaskolandis all owirflödogh oc högfärdogh thing, Til ensampna ödhmiukt oc nytto, Thog likowäl skal waktas, At thz ey draghis til högfärdogha mä*n*niskior kä*n*ne spaan, Hwilkit guddomsins makt haffwir for besynderlika saak tilstaat

Gudz son talar oc sigh*er* s*anct*e birgitte huruledhis en kouu*n*ger j swerike ffor ha*n*s olydhno skuld j twem waars h*er*ra radhom som waro At ha*n* ey skulde ganga mote hedni*n*gomen Oc til pawan ffor si*n*na synda afflösn skuld Thy haffua ha*n*s owini fordarffwat oc nidh*er*slaghit ha*n*s modh*er*s städh*er* Oc huru gudh aff diäffwlsius oudzsko oc onda ma*n*na bygger ha*n* sik hedh*er* Swa wäl mz ödhmiuke likam-

like bygning som mz hoghaqna ödhmiukt Tak-
ande til äpterdöme then stadhen iericho oc
watzstena closter Oc manandhis at the som
219 ther saman sankas lathin sik nöghia oc glädh-
ins aff ensampnom widhertorfftoghöm oc ödh-
miukom thingom xxxi Capitulum (26 i Latin-
ska texten)

Gudz son talar see konungen forsmar oc thz
andra mit radh, swasom thz första, Oc thy in-
gingo mine owini Oc wmwändo oc fordärffuodo
minna modhers städhi som thu hörde, Oc thy
roopa. stenane oc stokkane hämpd owir konungen,
Sannelika for thy smidhar gudh sin hedher aff
människionna ondzsko, Oc huadan diäffwllin trodde
sik främmias, oc haffua framgang, tädhan skal han
fordriffuas mz blygd, Oc for thy the högha byg-
ningana haffdo the standit, Tha haffdo the warit
thera äptekommandom tilfälle til hogfärdh, Oc
stora högbelle äptedöme, Än haffden the oc mz
beradhno modhe, wordhit nidherbruthin, Thz haffde
heetit ostadoghet, oc skadhi ¶ Nw wil jak bewisa
tik, huruledhis aff thäs skadhans tilfälle, oc männ-
iskionna ondzsko Maa bygghias gudhi ödhmiukten
som hanom är kär, Aff store högfärdh oc onytt-
oghe, oc kostelika mwranna höghelse, Ödhmiukens
220 först husins winga, Oc the högha wäggianna wp-
resningh nidherbrytis, Tha wardher gudhi hedher,
Oc radhelikit them som inneboo, Oc glädhi them
thz see, Oc stort ödhmiuktenna tekn wtan huru
thetta skal warda, Thz wari j thera hand oc radhe
som kunna bygninga wphöghia ¶ Jtem sagde

gudz son jak sagde tik för aff them stadhenom iericho Hwilkin jak liknade stadhenom tässins closter, Oc huru tilredh bygning bliffue standande, Oc droghis ällir laghadis til ödhmiuktinna, Oc ensampna widhertorfftinna Haffwir jak wnth them oc tillatit minom winom wm än konungen haffde them sampnadh, äptir mino radhe, Thy ärffuodhin the nw som sampnade äru, At alt thz owirflödogt är nidherkastis, Oc aff ensampnom widhertorfftelikom thingom oc ödhmiukom ärins, oc laatin sik nöghia

Gudz son teedhe sancte birgitte huruledhis en konunger war ekke wärdogher ffor syndena skuld at bygghia hanom hus som är clostrit j watzstenom bewisandis thäs samma konungx harda dom oc rätwiso Hwilkin hanom oc hans wndirdanom fore stodh xxxiij Capitulum (27 221 i Latinska texten)

Gudz son talar, For thy at thenne konungen sökir ekke min wärma wtan bliffwir j köldinne, Oc han forlather ekke sinna handa blygd, Thy skal han ekke byggia mik swasom salomon, Ey skal han oc faa sins liffs ändalykt som dauid, Oc ey skal warda hans aminnilse som mins älskelika olaffs, Oc ey skal han oc kronas som min wen eriker, wtan han skal känna rätwisona, Thy at han wilde ey haffua miskunnena, Oc jak skal äria iordhena j dom oc dröffuilsom swa länge at henna inbyggiara lära at bedhas miskund, Thog likowäl the persona som skal bygghia mit closter, Hwilken hon skal warda,

Oc naar hon skal ko*m*ma, Thz skal tik warda
with*e*rlikit, Än huat hällir j tässo liffue ällir ey,
thz är tik ey lofflikit at wita

Christus gudz son teedhe s*an*c*t*e birgitte rwmet
hwar kirkia*n*na chor skulle säthias Oc ha*n*s
skipilse oc widhilse Oc systra oc brödhra al-
mänelikin taluport synderskildan mz eno*m* mwr
Oc stadhin ällir rwmet j hwilko systrana skulu
222 sik scripta oc tagha wan h*er*ra Swa oc kirk-
io*n*na skipilse oc h*en*na hwalff Oc wm xii
altara oc th*e*ra trappor widh hwilkin brödhrene
skulu sighia mässo Oc swa wm twa kirkio*n*na
döra östantil Oc wm warf*ru* koor oc altara
Oc wmgangin kringom kirkiona Oc wm s*anc*t*e*
michaelis Oc s*anc*t*e* ioh*ann*is baptiste altara
wm pilarana j kirkio*n*ne Oc systranna chor
wm kirkio*n*na thak oc windöghon Oc wm
husit j hwilko systrana magho tala mz wärdz-
folke Oc at kirkian oc h*en*na hwalff skulu
wara aff tälgesten bruthin aff bärghom Oc ey
aff teghil Oc wm kirkiona skal ganga en högh*e*r
starkir oc widh*e*r mwr Oc at andra kirkior
äptir h*en*ne skulu samuledh byggias xxxiiij
Capitulu*m* (28 i Latinska texten)

Gudz son talar kirkionna choor skal wara j wäster
mote siön, Oc en högh*e*r mwr skal ganga nordhan
aat fran stenhusit, Oc in til ändan a klärka*n*na

gardh, Oc mällan then mwren oc chooren, skal wara eth rwm adhartan alna wiith j hwilko taluporten skal byggias, Oc thz skal en mwr aatskilia rät j tw, Hwilkin som skal löpa fran brödhranna 223
chor, Oc in til then mwren, som ligger när siönom, Oc j them sama taluportenom magho systrana oc brödhrene tala sik j mällan, wm thera widhertorfft, Oc j sama rwmeno mällan syster oc brödher skulu engin windögha wara, wppa thz, at enghin skuli aff androm synas, Framdelis skulu twa winder wara, j them mwrenom tholika som pläghas at haffuas j tholikom clostrum, Ther näst skal brödhranna choor haffua j sinne längd, halff siwnde alin oc xx wndir eth hwalff, gangande fran wästra wägginne oc til högha altarit, Swa at thz högha altarit är wnder sama hwalffuit, klärkane skulu standa mällan högha altarit, Oc wästra wägginne, Än hwalffuidh skal haffua xx alna j widdhinne, Oc the wäggin som är baak wm säthin j brödhranna chor mote systromen j nor, skal haffua v windöghin när iordhinne, Gynom hwilkin systrana skulu göra sin scriptamal, Oc tagha gudz likama, Jtem skal kirkian haffua fäm hwalff j längdinne oc thry j widdinne, Oc hwart hwalffuit 224
skal haffua xx alna j widdhinne oc xx j längdhinne, Än the thry hwalffuen genstan bak wm högha altarit, twärs wm alla kirkiona löpande, skulu föghias in til klärkanna chor, sex trappor skulu wara j nidherfärdhinne, aff högha altareno, twärs wm kirkiona wnder sama thry hwalffwin, Oc hwar en trappa skal haffua wppa sik tw altara, Swa at sex äru wppa höghra sidhona widh högha

altarit, Oc sex a winstro Oc hwart eth altarit stande wp sidhis aff the andro, böriaskolande aff the nästo trapponne, widher högha altarit bäggia wägha Högha altarit skal haffua v alna j längdinne oc halff tridhi alin j widdinne, Oc hwart eth aff them andra tolff altaromen skal haffua halff tridhia alin j längdhinne, Oc halff andra alin j widdinne, Oc mällan huart eth altara, aff them tolff skal wara twäggia alna rwm, Oc hwar trappan twärs wm kirkiona skal wara swasom handa högh, Östra wäggin skal haffua twa döra, wndir twem
225 ytarsta hwalffwomen, Än wndir midhwalffweno skal engen dör wara, Oc hwar dören skal wara sex alna bredh, Oc högdhin skal wara wp wndir systranna chor gwlff, Mith mällan tässa badha dörana skal wara jomfru marie altara, Haffuandis fyra alna j sinne längdh, Oc thre j widdhinne j östir mote wägginne, Oc choren kringom altarit skal haffua x alna j längdhinne oc x j breddhinne, Oc han skal kringom gärdhas mz iärngaddrom, En wmganger skal wara kringom kirkiona innantil widher wägghiana intäppter mz iärngaddrom, haffuandis fyra alna j breddinne innan mwren oc gaddrana J hwilkom klärkane magho ganga, Swa at the ey komma til folkit, Oc aat trappomen skal ingangen wara j iomfrunna marie choor engin annor dör skal wara j them chorenom, Engin dör maa oc wara j kirkionna iärnadhom wmgang, wtan en atenast när högha altarit Oc hon skal altidh wara atherläst, wtan thäntidh nakor persona skal ingaa j renliffuit Oc swa tha biscopin skal
226 wisitera clostrit Mit a södhro wägginne innan iärn-

gaddrana skal wara sancti michels altara swa at prästin wänder sik j söder, Oc mit a norro wägginne skal wara sancti iohannis baptiste altara swa at prästin wändir sik j nor, Wtan wm iärngrindena skulu altara byggias Huar främadha prästir skulu sighia mässor, stödhrena som äru wnder systranna chor gwlff ällir aasana skulu wara xi alna lange ffran kirkio gwlffuit Offwan wppa aasomen skal gwlffuit byggias aff brädhom leer oc teeghil wppa hwilko systrana skulu standa, Oc tässin samma brädhin skulu waara wndir aat thäkt mz kooparskiffuom for eldz skuld, Oc skulu stödhrena ganga wp j gynom systranna chor gwlff, swa at the haffua fyra alna j högdhinne ällir ther widh, For än the nalkas hwalffweno, Ther mz skulu all hwalffuen badhe owir systranna chor, Oc owir alla kirkiona wara lika högh, Thakit haffui tholka högdh som thz kan ällir tarffwas, Engin kostelikin graffning skal wara j dwromen ällir windöghomen, stwdhomen ällir wägghiomen 227 wtan alt wari aff slätte gärningh ödhmiuke oc starke Glas windoghonen skulu engin leeth haffua, wtan hwitan ällir golan Husit j hwilko systrana skulu tala widh wärdz folkit skal wara östir wt mällan stora stenhusit oc kirkiona, Oc ther skulu wara windöghon aat, Swa at the seen sik ey j mällan kirkian skal byggias aff wthugnom stenom aff stenbärghomen, Oc j iordhinne wpfwnnom, Oc ey aff teghil swasom oc hwalffwen, äpther thetta saa jak annan wäghin siön eno kirkio lika tässa mädher alle sinne bygning, Oc kringom henne wppa alla sidhor Loop en langher mwr starker

oc högh*er*, Oc hörde jak j andanom Husen oc kirkionar som byggias skulu äptir tässa kirkiona j lika matto skulu the byggias som thu nw seer

Reuelac*io* hwilka s*anct*a birgitta fik wm watzstena kirkiogardh huru han skal mwras oc säthias Oc wm th*er*a almen*n*elikin taluport mz högho*m* oc stadugho*m* mwr synderskipter oc aatskildo*m* hemom äll ir boolek Oc wm andra
228 porta ffor widh*er*torfftoga thinga skuld intaghande oc siwka beskodhande Oc wm systra oc brödhra taluporta mz wärdz folke j fornämpda watzstena closter oc j andro*m* clostru*m* sancti saluatoris ordens thäs likes bygghiaskolande xxxv ca*pitulu*m (29 i Latinska texten)

Jak saa en storan oc widhan, oc midhalmatto tiokkan mwr, Löpandis fran stora sten huset oc til th*en* iordh wallen som är widh th*en* södhra bredha wäghin, Oc innan tässa sama mwre*n* saa jak ena kirkio, Hwilkins grundwala wäggiar fenstir längd oc widh jak granlika aktade, Th*er* näst saa jak fran sama huse*n*s gaffwel, Löpa en storan mwr in til sanghusit Oc th*er* war mik swa sakt j andanom, Fran tässom mwrenom skal byggias en mwr J hwilkom systrana oc brödhrena taluport skal wara, Oc j sama taluport skulu wara tw windöghon gynom hwilkin brödhromen skal antwardhas th*er*a widh*er*torfft Oc systrana oc brödhrene haffuen th*er* sina nyttogha samtalan, Jtem saa jak en mwr fran tässom
229 om mwreno*m* löpande Til thz litla stenhusit, hwar

mik swa sagdis, Här skulu brödhrene, haffua siin gardh ffran tässa litla husens södhra gaffwel wpgik en mwr hwilkin som räkte til th*e*n mwren som stodh wppa jordhwallenom Oc hörde jak j andanom J th*en*na mwrenom skal wara en lithin porter J gynom hwilkin brödhra*n*na torffteliket Som är wedh*er* oc annat slikt skal anamas Oc th*er* skal wara eth hus ffor th*e*ra skuld som siwke äru, Oc tarffuas skodhas oc helas ¶ Jtem fran th*e*m mwrenom som syntis staa wppa jordhwallenom framgik en annor mwr, Oc in til th*et*ta östra stenhusit, Thog likowäl ey alzstingx in til sten husit, Thy at th*er* war en lithin aatskilnadh*er* mällan, For th*e*n skuld at aff södhra kirkio wägginne, gik en annor mwr, Oc han tilfögde sik th*e*m mwrenom som fram gik aff iordhwallenom, Oc saman*bant* ha*n* badha mwrana j en, Oc war mik th*er* swa sakt Här skal brödhra*n*na taluportter wara mz wärdz folke, Här äpt*ir* saa jak fra*n* stora sten husens wästra gaffwil en mwr löpandis j nor hwilkin som gik kringom trägardhin, wt 230 wm the gambla trän, swa with wt som the til sagdo, Oc bögdis han ath*er* in til sa*m*ma stora sten husins östra gaffwel j geen, Th*er* näst saa jak en mwr wpgangandis fran östra gafflenom oc rättelika intil kirkio wägginna, Oc tha hörde jak j andanom J tässom mwrenom skulu wara thry hus höffuelika bygdh, J hwilko biscopa oc höffdinga maghin höra systrana, Thz andra skal wara til eth intäktis hus, Thz tridhia for siwka systra skuld som tarffuas badhe skodhas oc helas, äpt*ir* thetta saa jak annan wäghin ena kirkio lika tässa

kirkionne, mz sinne bygningh, Oc wmkring the kirkiona, lop en mwr wppa alla sidhor badhe langer starker oc högher Oc tha hörde jak j andanom, husen oc kirkian som byggias skulu, Skulin samuledis byggias som thu nw seer

Christi ordh til hans brudh sancte birgitte at j hans huse som är watzstena closter skal wara allir ödhmiukt swa j bygningh som j
231 hugh oc hiärta Oc starker mwr oc ey mykit högher aatskiliandis bäggias systra oc brödhra heman oc takit matelika högt. at j thy enkte skuli synas wtan thz som dragher til ödhmiukt oc siälanna lärdom Oc hon skal oc ey byggias wtan aff wäl oc rätwislika afflada gooze Oc sigx här huru j gen skal faas oc fult göras for thz gooz som orät fangit är Oc huruledhis mz tholko huse oc thäs bygningh beteknas renliffnadher oc hans wmskiptelikin nadh oc dygdher Hwilka war herra ihesus christus loffuar tässo huse oc thäs husens inbyggiarom Oc än tho at thetta är adhartande capitulum j första bokinne reuelacionum togh tros thz almänt at thz enkannelika tydhis til jomfru marie clostir j watzstenom Thy är thz här tilsat os til lärdom oc äptedöme xxxvj capitulum (30 i Latinska texten. Jfr. Första Boken, Kap. 18.)

J mino huse skal wara all ödhmiukt Hwilkin nw
är alzstingx forsmadh, Ther skal wara en starkir
mwr mällan männena, oc qwinnonar, For thy än
thog, at jak formatte alla wäria oc bewara, Oc
alla saman halla wtan mwr, Thog for warilse
skuld, oc diäffwlsins klokskap, wil jak at en 232
mwr aatskili bäggias thera heman, Hwilkin som
wari starker, oc ey mykit högher, wtan mathelikin,
windöghonen wari enfaldogast, oc liws Takit mathe-
lika högt swa at enkte skal ther synas, wtan thz
som wäl luktar, aff ödhmiukt, For thy at the mik
nw hus bygghia, the äru like them mannomen,
Til hwilka the bygninganna herra ingaar, Tha
taka the han j haarit, Oc trodha hanom wnder
sina föther, Träkkin säthia the högt, Oc gullit
wndir fötrena Swa göra the mik, Thy at the
byggia träkkin, Thz är thenna wärdzlika forgäng-
lika thingen, Oc sätia them wp swasom til hymelin,
Än siälana hwilka som dyrare äru än gullit wörda
the aldra minzst ¶ Wm än jak wil ingaa til them
mz minom predikarom, ällir mz godhom tankom,
The gripa mik j haarit Oc trodha mik wnder
fötrena, Thz är at the hädha mik oc gabba, Oc
mina gärninga oc min ordh räkna the forsmaandis
swasom thräk Än sik räkna the mykit wisaren, 233
wm än the willo byggia mik til hedher, Tha
bygdo the först siälana, Oc huar som hälzst
bygger mit hus, mz högxte aatwakt lägge ther
akt wppa At ey en päninger komme ther til
bygningh Hwilkin som ey är wäl oc rätwislika
affladher Sannelika mange äru the som sik wita
haffua illa fangit gooz, Thog dröffuas the ey ther

aff, Oc ey haffua the wilia, at giffua thz j gei
Oc göra lika th*e*m som swikna äru oc röffuad
Än tha at the formatto thz j gen faa, Oc lik
th*e*r fore göra än the wildo, wta*n* for thy at th
tänkia mz sik, At the ku*n*no thz ey äw*er*delik
behalla, Tha giffua the kirkiom en deel aff th
goze, som orätwislika affladh är swasom mz th
gaffuo menandis haffua mik blidkat, Än a*n*no
goz so*m* wäl äru affladh, göma the äptirko*m*m
ando*m* Sannelika thz täkkis mik ekke, Än hwa
en som mik wil blidka mz sino*m* gaffuo*m*, Ha*n*
skulde först haffua astu*n*dan til at sik bätra, Th*e*r
näst at göra the godha gärni*n*ga so*m* ha*n* for-
234 matte Han skal oc graata oc syrghia thz onda
han giorde Sidhan j gen faa wm han formaa, thz
orättelika fangit är Än formaa han ey thz j gen
giffua, Tha skal han haffwa wilian, Oc th*e*r äptir
sik wakta, At han aldrig meer tholkit gör, Än
är han ey til, hwilkom han skulde the illa fangen
thing j gen faa, Tha matte han th*e*m giffua mik
so*m* allo*m* formaa wäl betala, Än formaa ha*n* ey
at j geen faa, Tha wm han ödhmiukar sik for
mik mz idhrande hiärta, Oc wilia til at bätra sik,
Tha är jak riker at betala, Oc formaa allom th*e*m
som sina deela, ällir skada haffw*ir* fangit, antiggia
j tässe wärld, ällir the tilkomande är, Jak wil tik
kwngöra huat thz betydh*er*, Husit hwilkit jak wil
at byggias skal, Th*et*ta husit är renliffnadh*er*
Hwilkins grwndwal är jak siälffw*ir* hwilki*n* all
thing haffw*ir* skapat, Oc aff hwilkom all thing är
bestandande J hwilko huse äru fyra wäggia The
första är mi*n* rätwisa, mz hwilke jak skal döma

them som tässo huseno äru genwärdoge, The 235 andra wäggin är min wisdombir, mz hwilkom tässins husens inbyggiara skal jak wplysa, mz minne widherkänning oc wndirstandilsom, The tridhia är min makt, mz hwilke jak skal styrkia them, mote diäffwlsins frestilsom, The fiärda wägghin är min miskund, Hwilka alla the hona bedhas faa hona, Oc j thenna wägginne är nadhinna portir gynom hwilkin alle the som bidhia skulu wnfaas, Husens thak är min kärlekir, mz hwilkom jak betäkkir thera synder, som mik älska At the ey skulu fore the syndenar dömas Taksins fenster gynom hwilkin soolen ingaar är minna nadhz beskodilse Gynom hwilka ingaar mins guddoms wärme til husens inbyggiara, Än thz at mwren skal wara starker oc stoor, beteknar at engin formaa at kränkia min ordh. Oc ey them nidherslaa, Än at han skal wara mathelika högher beteknar at min wisdombir maa endels wndirstas oc begripas, än aldrigh fulkomplika, Enfaldogh oc liws fenstir betekna at min ordh Än tho at the 236 enfaldogh äru, Thog skal gynom them gudz widherkännilsa liws inganga j wärldinna, Än takit mathelika högt, beteknar at min ordh skulu ey j obegriplikom wttydhilsom, wtan j begriplike, oc wndirstandelike wttydhning wppinbaras ällir kwngöras

Reuelacio at ey skal haffuas maaluiga a kirkio wägghiomen wtan ensampt ihesu christi pino Oc hälga manna aminnilse Oc aff threm kirkionna portum Oc aff thera nampn Oc ey atenast

aff portanna wtan ämwäl thera nampnom andelikom wttydilsom oc dygdhom xxxvij Capitulum (31 i Latinska texten)

Gudz son talar maalniga, skulu ekke haffwas a kirkionna wägghiom, wtan ensampt mina pino, Oc hälga manna aminnilse ffor thy at idhkelika the som inganga j kirkiona lustas meera at beskodha wägghianna maalniga, än j wars herra ihesu christi godgerningom, Oc är märkiande at j kirkionne skulu haffuas thre porta, Thän förste skal kallas forlatilsa portin, Gynom hwilkin alt
237 wärdz folk skulu inganga For thy at alle the aat
thenna portin inganga mz idhrogha hiärta, Oc mz wilia bätra sik han skal faa lättilse aff sinom frestilsom starkleek til at göra godha gerninga, gudhelighet j sinom bönom synda forlatilse, Oc forwarilse j göraskolandom gärningom, Och thy skal thenna portin wara j öster For thy at the aat hanom inganga skal wprinna gudz kärleker, Oc thronna liws skal styrkias j them ¶ Thän andre porten skal kallas forlikilse oc mildhetinne porter Gynom hwilkin brödhrene ingaa j siin chor, For thy at for thera böner oc thro, skulu syndara nalkas gudhi, Oc rikesins stadge skal bätras, Oc gudz wredhe blidkas, Thy skal thänna porten wara j wäster, For thy at for thera böner skal j mangom dräpas oc affskäras diäffwlsins wald oc makt, At han skuli ey formagha at fresta människionna swa mykit som han wil ¶ Thän tridhi portin skal kallas nadhinna oc äronna porter Gynom hwilkin systrana skulu inganga, For thy

at hwilkin hälzst syster, som ingaar gyno*m* th*en*na
porten mz idhruga hiärta oc ensampne the akt 238
at täkkias gudhi, hon skal faa nadhena j tässo
liffue at främ*m*ias aff *en*ne dygdh oc j andre, Oc
hugswalilse j frestilsomen oc ärona j tilkomande
liffue, Thy skal th*en*na porten wara nordantil, For
thy at swa som aff diäfflenom gaar alt ondzskonna
frost Swa skal th*em* aat th*en*na porten inganga
warda wälsignilse ympnoghet, Oc thäs hälga andz
wärme skal ingiwtas j th*em*, Oc gudhelikx kärlekx
brändaghi skal ökias j th*em*

Vaar h*err*a ihesus christus bedhis aff rikesins almogha ena hiälp til ha*n*s ärofulla modh*er*s closter fulkompnilse j watzsteno*m* xxxviij Ca-*pitulum* (32 i Latinska texten)

Christus talar jak är thän som bödh habrahe at
offra sin son, Ey for thy at jak ey forewiste hans
lydhno godhet, wtan for thy at jak wilde at hans
godhe wili skulde th*em* äptirkoma*n*de waro be-
wisas th*em* til sama äptedöme Swa wil jak nw,
aff landzsins h*err*a byggias, eth clost*ir* j mi*n*na
modh*er*s hedh*er*, For thy wppa thz at rikesins
synde matten minzskas, Thy til clostersins ful-
kompnilse Tha bedhis jak hiälp aff almoghano*m*, 239
Ey swasom widh*er*torffuandis Hwilk*en* som är
alla thinga h*err*a, wtan for thy at th*er*a godha
wilia redhoboen skuli andro*m* kw*n*nogh*er* warda,
Oc for thy hwar en som komandes är til lagha
aara, Oc haffwir hugh at bliffua j iomfrudoms
stadga, Huat thz är man ällir qwinna, giffui en

päning gangandis minth Samuledh the som j änkio stadga äru, giffui for sik oc sina hustru, twa päninga til sama clostersins bygning minna modhers, Än the som haffua söner oc döter Oc äru kompna til lagha aara, Som äru sextan aara, For hwaria ena personam giffui en päning wppa thz at kärlekin oc lydhnonna frukt ökis j them, Än renliffuis människior, Hwilka som bör giffua mik sik siälffua oc alt sith Oc klärkane hwilke som j minom deel äru, warin frii, Samuledh swena oc thiänista folk warin wndantakne, Thy at the j sinom swet äta sith brödh Och thy at the ey radha wm sik siälffua

Reuelacio huru war herra ihesus christus wnner abbatissonne j sancti saluatoris orden taka fyra
240 wälfrägdhadha män til brödher oc thiänara j hionagardhin hwilke som skulu wara abbatissonne hiälpara oc lätta henna thwnga j wärdzlikom ärandom xxxix capitulum (33 i Latinska texten)

Gudz son talar gyllene scripten sigher, at moyse bidhiande for sinom mogha, Aaron oc hans kompan, studdo wnder hans händer, At the skullen ey tröttas, j idhkelike wträkning, Än for hwan skuld war thz, Huat ey haffde gudh makt, at giffua hanom styrk, som hanom gaff dygdh til at bidhia, wtan wäl haffde han formaat, Än thz war them til tekn, som forsmat haffua, all annor thing Oc ensampnom gudhi tilhöra, Oc for thy at människio natur, är kranglikin oc widhertorff tilstydhilse, Oc for then skuld at gudz wini maghin bestandas,

Oc at ey äptir gudhelikin beskodilse smittens, j wärdzlikom thingom, wnnis them hugswalilse wtantil Aff hwilkom the maghin tröstelikare wprisa til gudhelika thinga, Oc for thy til takins ffyre wälfrägdadha män j liffwirne oc alderdom j syslomanz gardhin, Hwilke som skipten almoso oc kläde fatigho folke, Hwilke redho warin at tagha 241 systranna ordh, oc brödhranna Oc giffua swar Hwilke oc warin fultagha j clostersins ärandom At swara oc tala for wärdzlikom härrom, Oc thiäna oc bära mz abbatissonne henna thwnga, Oc til thäs at thenna fornämpda brödher thäs trolikare warin j them thingom som them antwardhas skulu the aff clostersins liffua, Oc luttakande wara aff allo godho som j clostreno görs The skulu oc rent liffwirne haffua, Oc röth kors wppa sinom klädom bära mothe hiärtano til enkannelikhetz oc gudhelikx kärlekx tekn, Oc lydhno skulu the loffua j abbatissonna hand j wärdzlikom thingom Oc confessori j andelikom thingom, Oc j sama kärlek oc reglo, Oc j sama sidhom oc lydhno oc plikt at liffua, swasom the ther innanfore äru j clostreno, Swa at engin wari aatskilnadher j sidhom ällir födho oc näpst Oc enge människio foresäthin the abbatissonne ällir confessoris budhi, Oc wm nakor oqwämmelikin syndh ällir widherstyggelikin thing göras aff them Aff hwilkom ordinen maa smittas ällir clostirsins stadge wanfrägdas, Tha skulu the lykkias j clostersins myrkastuffuo 242 ällir kan confessor thz ey rätta, Tha bedhis radh oc hiälp aff biscopenom, Thog göme allan hälga reglonna stadgha, Confessor taki oc wara huru

the fasten, Oc j huat timom the skulu äta oc
tysto halla, Oc huru the skulu soffua Oc huru-
ledhis oc j huat matto the skulu wtan closter-
wadhan ällir til landzherra wtfara Samuledhis taki
oc wara confessor, At the haffuen höffuidzskan
klädebonadh, Oc aat thera läsning, Oc hwar the
skulu standa j kirkionne oc taka ihesu christi
likama, Oc skipis them oc rwm hwar the skulu
äta oc soffua, Oc haffuen siälffue wtskildan sin
kirkiogardh, Aff tässom fyrom som korsit bära
maa en ällir twa wara präste, Thog swa at the j
allom thingom warin abbatissonne oc confessori
lydoghe Än wilia nakre aff ärffuodhis mannom
ällir mästirmannom wndirgiffua sik thenna reglo,
The niwten the sama lagh oc stadga, Thy wndan
takno at the ey bärin korsit Oc en aff the fyra
243 wari, swasom thera forman, aff hwilkom the skulu
styras, oc läras, äptir abbatissonna radh oc budhi,
oc confessoris j andelikom thingom

Widher thz xviii capitulum j reglonne synderskil war herra ihesus christus trättan altara wppa trättan lagha trappor byggiaskolandis som wighiande oc til äghnande äru xiij apostolis äptir thera enkannelika dygdher Oc äpther thy som the kallade waro oc wptände aff them hälga anda Hwariom enom sina dygdh enkannelika oc fagherlika tilscriffuande sighiandis at han fram satte petrum for iohannem oc andre som hanom skylle waro At ey j tholikom

ärandom foresätis likamen andanom ällir werdzlikin thing andelikom thingom xl Capitulum (34 i Latinska texten)

Gudz son talar Jak sagde tik för, at xiij altara äru haffuande, j mönstreno wppa xiii trappom, äptir thy som huar en aff apostlomen wptänder war aff minom anda oc kalladher, Thy skal thz första och främsta altarit, wighias petro apostlanna höffdhinga, For thy, at han war först kalladher oc wtualder, Oc ämwäl förstir, j waldzsins 244 wärdoghet, Än wppa höghra sidhona widh pädhars apostlanna höffdhinga altara wari först pawals altare, Hwilkin än tho at han mik ekke swa wmgangande likamlika Togh saa han mik j andelike syn Oc han war fulkomplikaren wptänder j siälanna kärlek, Oc aff kärlek ärffuodadhe han meera än andre, aff hwilko han fik apostla nampn liffwirne oc wärdelighet ¶ Thz andra altarit wppa höghra sidhona wari jacobi zebedei sons, hwilkin for thulimodh och heta kärlekx predikan, Forskullade for andra at äras ¶ Thz tridhia altarit wppa högro sidhona wari iohannis ewangeliste, Hwilkin for renliffnadz kärlek skuld ffan aff mik enkannelikin kärlek, Aff hwilkom han for andra screff diwparen aff lästinna ällir ewangelii sannindh ¶ Fiärda altarit a höghro sidhona wari bartholomei hwilkin som forsmade rikedomana, Oc älskade fatikdomen, Oc thululiga bar han the pinor hanom giordhis ¶ Fämpta altarit a höghra sidhonne wari philippi, hwilkin forsmaandis likamliko 245 aff ffödho, manga födde til äwärdelikit liff ¶ Siätta

altarit, a höghra sidhonne, wari thome, hwilkin j minne sidho, widherkändis fulkomplika throo oc bleff stadugher j fulkomplikom kärlek ¶ Än wppa winstra sidhona, widh apostlanna höffdinga altara, Första altarit wari andree, hwilkin som äptirfölgde mik sinom mästara Oc ey blygdis for korsins blygd ¶ Thz andra altarit winstra wäghin wari mathei, hwilkin som owirgaff wärldinna afflingh, oc wart siälanna mästarä ¶ Tridhia altarit, wari iacobi alphei sons, hwilkin aldra likaster war mik j likamenom Oc nw j nakre matto, är mik liker j himerike ¶ Fiärda altarit, wari symonis hans brodhers, hwilkin forsmaandis likamlika fränder, Forskullade at wpfyllas, mz andelikom wisdom ¶ Fämpta altarit, wari thadei, Hwilkin mz hiärtans renlighet mannelika bestridde, owirwinnande diäffwllen ¶ Siätta altarit, wari mathie, hwilken styggiandis
246 widh girina, Forskullade mz sinne ödhmiukt mins forradhara äwärdelika äronna stadh ¶ Nw dotter maat thu spöria hwi jak ey fram satte iohannem Oc andra apostolos, aff minne likamlike släkt Fore pädhar j wärdoghetinne Jak swarar tik ther til swa, Thän är fulkomplikin kärleker til gudh, Nar människian enkte leffwir sik siälffue aff sik wtan wtwidher sik til alla dygdh oc fulkomplighet, Än fulkomplikin kärlekir til iämcristin är, naar människian gör got ondom, ämwäl tha han hwasser sina wredhe, Än godhom, gör han meera goth, mäst them han finder j godhom gerningom hetare wara, Oc for thy at pädhar war hetaren j kärlekenom Oc han räknadhe sik enkte eghit, Vtan at han bliffui mz mik äwärdelika, Thy at ey skuli

framsätias likamlik thing andelikom, Thy är petrus
wtualder til högxsta biscop, Än thz j ioh*anne*
syntos större kärlekx tekn, Thz forskullade hans
renlighet mildhet oc komaskolande stadughet Thy
at gudh wppa thz at han wtuidde si*n*na godhetz
sötma, Oc bewise sin kärlek, Tha wtwäl han stund- 247
o*m* timan oc p*er*sonas ffor thronna wphögilse skuld
J hwilko*m* han wil stor göras aff sinne creatura
Oc stundom swasom smidhin glödgar the thing
som slionadh, oc kolnadh äru, At ha*n* wili wp-
höghia thz kranklikit är Oc nidh*er*kasta thz hög-
färdoght är, At swa skuli h*er*ra gud aldra wägna
oc huan stadh äras

Widh*er* thz xx^de^ cap*itulu*m j reglonne huar
som star aff systranna ärffuode Tha tillath*er*
war h*er*ra ihesus christus systromen j s*anc*ti
saluatoris orden at haffwa fyra qwinnor j
alderdom oc sidho*m* mona oc fornomzstogha sik
til hiälp j stekerhusens ärffuode Oc j andro*m*
likamliko*m* ämbito*m* oc thiänist som görande
äru Samuledh magho brödhrene a sina matto
haffua twa män xlj ca*pitulu*m (35 i Latinska
texten; se äfven sid. 133—135 i denna codex)

Gudz son talar thäntidh jak wmgik här j wärld-
inna, mz apostlomen, Ensampt tha skötte jak siäla
gangne, Thy at ey war samlydoght ällir lustelikit
badhe j sänder at thiäna siälomen, oc wärldinne,
Oc thy thokos throne män, oc qwi*n*nor som skötto
likamlikom tarffuom Hwilke som ey waro, ällir 248

kalladhos apostoli wtan the tilhiälpara oc wndirlättadho th*e*ra ärffuode, som mik hemelikaren thiänto oc när waro som waro apostlane Swa är thz oc nw Jak sagde tik·för aff mi*n*na modh*er*s möiom oc aff th*e*ra tali, Hwilka som hemelikaren än andra skulu h*en*ne när staa, aff hwilkom somlika haffdo kräselikaren födho, Andra äru kranka, oc aldrogha, Oc somlika mi*n*na wana widh ärffuode, Oc somlika meera skötande andelike beskodhan, Oc thy wm stadhin oc widh*er*torfften thz wtkräffw*ir*, Tha loffuas abbatissonne at taka in for porten ffyra stegh*er*hus qwinnor J alderdom mona Oc j sidhom fornw*m*dzstogha, oc j godho fräkt Hwilka som rökten eldin, oc bärin in widh oc watn, Oc wtkasten orenlighet aff clostreno, Oc hiälpin systrome*n* j th*e*ra ämbitom som mindra formagho, Hwilka som magho ingaa j kirkiona oc andra städh*er* j clostreno for ärffuode skuld, Oc
249 haffuen siin hus, widh stegh*er*husit, och widh porten, At the altidh warin redho at widh*er*taka oc inbära thz som införandis är j ämbitz husen, Thog skulu the ey tilföghias *con*uentonne j chorenom Dormitorio ällir *con*uentzstuffuo*n*ne, wtan stande wta*n* choren tha the äru lidhuga Oc ey äthin the mz *con*uentonne wtan liffuen aff systra*n*na almoso, Oc gören abbatisso*n*ne lydhno, Oc magho the äta j stwffuonne äptir systra*n*na maltidh, Aff the p*re*bendo som abb*atiss*an th*e*m foreseer, Oc til widh*er*kä*n*nilsa tekn haffue*n* skaplara wtan hättona, Oc äru nakor thing görande j stegh*er*huseno ändelika aff wärdz folke, Tha warin th*er* när en äll*ir* twa aff focariis, Oc the see til at

enkte gōris mote reglonne, Samuledh haffuen brōdhrene twa focarios wm thz wari th*e*m nyttogt oc widh*e*rtorfftelikit Focarii skulu ekke haffua kwffla, wtan mantollen wta*n* owir kiortilin Hwilkom wari hāttan tilsōmat som andre renliffuis mān Nar the ārffuoda, lāggin aff mantollen Oc haffuen, for han hāttona, th*e*r til skipadha som the aff sancti bern- 250
ardi orden Oc bālte aff swarto lādhre

Widh xxj^de cap*itulu*m som är aff maatskipteno sigh*e*r christus at krydde oc yrth*e*r som wp-tända skörhet är nyttokt th*e*m som helbrygda äru j clostreno ey opta ällir idhkelika nyttia wtan th*e*m so*m* kranka äru ffor widh*e*rtorfft skuld xlij Cap*itulu*m (36 i Latinska texten)

Gudz son talar For thy at heet thing āru skōr-hetz wpuākkilse, Tha ār nyttogt th*e*m helbrygda āru j clostreno Ey idhkelika nytia pipar āllir kwmi*n*, āllir swa dana krydde, wtan almā*n*neliko*m* yrto*m* som jordhin bār ther the boo Ān j nio lācze hōgtidh for ārffuode skuld, oc widh*e*rqwekilse Maa thz tilstādhias, at swa dana nytia Ān krank-om oc wanskeliko*m* mā*n*niskiom swa opta som nyttogt oc widh*e*rtorfftelik*i*t ār, skal ey swa dana engaledhis nekas

Widh thz xxij^de cap*itulu*m j reglonne som är aff th*e*m rwmome*n* th*e*r systrana skulu sik sc*r*ipta Oc wan h*er*ra taka oc tala oc at con-fessor ey widh*e*rtorffue at inganga j nw*n*no*n*na clost*ir* christus ihesus sigh*e*r at swasom ha*n*

251 är aldra mä*nn*iskio fadh*er* ey atenast thy at han haffw*ir* skapat th*e*m ingiwtande j likaman wta*n* ämwäl a*n*nat siin skapadh th*e*m mz si*n*ne pino forskuldan aff gude[likx] inskiwtilsa krafft j döpilsome*n* Annat sin föt oc fornyat siälana Swa är han oc aldras fadh*er* som hano*m* äptir fölghia j ödhmiukti*n*na wägh Oc j ha*n*s budhordha stigom Oc th*er* fore maa jomf*ru* maria kallas ha*n*s modh*er* oc dotter Modh*er* for likama*n*s afffödho skuld Oc thy at jomfru*n*na likama liknilse syntis j matto j ha*n*s likama Än dotter ffor thy at ho*n* äpt*ir*fölgde allan hans wilia Oc for thy at aldra dygda liknilse sken fulkomplikare*n* j h*e*nne Nw for thy at hans modh*er* wil wtuälia sik dotth*er* swaso*m* s*ancti* saluatoris systra Hwilkra christus styrare oc rättare, Oc th*e*ra fadh*er* wil han heeta oc wara Til hwilkins tekn ha*n* wnner th*e*m twa enka*n*nelika fordeela Hwilka fordeela han bewisar mz sc*ri*pte at wara möghelika oc qwä*m*melika thog mz kirkio*n*na forma*n*na makt oc fulborda*n* xliij Cap*itulum* (37 i Latinska texten)

Jhesus christus gudz son talar Swasom th*e*n kallas fadh*er*, hwilkin som afflar son, aff bäggias likam*ma*-
252 na samföghilse, hwar son han är, Thy at han är affladh*er* aff hans likama, Swa är jak gudh allas fadh*er*, Thy at jak ingiwtir siälena j kroppin, Oc hona gynom mina pino oc gudelikx ingiwtilsa

krapt, Annat siin födhe jak h*e*nne oc fornyiar
hona wanskapada, Thy swasom jak är aldras
fadh*e*r th*e*ra som skapade äru, Oc ath*e*rskapade j
döpilsomen, Swa är jak oc fadh*e*r allas th*e*ra som
äptirfölghia mi*n*na ödhmiuktz wägh oc mi*n*na budh-
orda stigh, For thän skuld maa maria mins man-
doms modh*e*r kallas modh*e*r oc dotter Modh*e*r for
thy at hon födde aff sik min likama, Oc dotter
thy at hon äptirfölgde mino*m* wilia Och h*e*nna
likama liknilse syntis j nakre matto j mino*m* lik-
ama, Oc liknilse alla dygda sken fulkomplikaren
j h*e*nna hiärta oc gärni*n*gom ¶ Nw for thy at
min modh*e*r wil wtuälia sik dötter Hwilka jak är
styrare oc rättare Hwilko*m* jak haffw*i*r oc mz tik
wndirwist en nyian stadgha, Thy wil jak wara,
och kallas th*e*ra fadh*e*r, Oc thz til wartekn tha
wnner jak th*e*m twa fordeela, Thz första är, at 253
the haffuen mins likama sacramenta idhkelika
saat, wppa sina altara j qwä*m*meliko kari, aff
cristal, ällir saffer, wppa thz at the mik hwilkin
the huar dagh beskodha j enne andre forma,
matten thäs hetaren astunda, Til thäs the mättens
aff siälffue sanni*n*dhi*n*ne, Thz andra är at nar nakor
syst*i*r betwingas mz swa dana siwkdom, at fore
wpkastilse skuld, gith*e*r ey takit mi*n*s likama sacra-
ment, ällir oc at hon ey wm natta tima skuli döö
wtan wäghledara, Tha tillath*e*r jak alla thinga gudh,
At abbatissan ällir the hon thz biwdh*e*r bäri karit
som sacramentit är wti, äpth*e*rfölghiande *con*uen-
tonne, til the som siwk är, teande thän sama mi*n*
likama oc ey hanna*n*pde, wtan sighiande thin thro
wari tik til helso oc äwärdelikit liff, Tha swarade

frw birgitta, O thu herra alla nadha ingiwtare
mistäkkis ey tik, wm jak talar Sannelika thu wt-
giwtir tik j os aff enne flytande owirmänzsko Oc
än thz ware lofflikit at sighia tha äst thu offriffwir
j thinne nadh, For the astundan thu haffwir til
254 os Hwar formaa nakontidh throo swa mykla thina
godhet oc thin sötma, wtan then som är wpfyltir
aff thinom anda, Thy at scriffuat är j moysi lagh-
om, at the bliffuo dödhe som sagho oc kommo
widher the hälga archena som tik beteknadhe, Oc
nw til städher thu tik siälffuan hantera, som är
the samma oc fore loffuadha sannindhin, som archin
wtteknadhe, O huru reen bordho them wara som
thän högxsta skullo nalkas ¶ Gudh swarade, hwat
wndrar thu dotter at kaar nalkas kari, ällir jom-
frulikit kaar nalkas thy kaari j hwilko som är
oforganglikit liggiande fää, Thy at swasom at moysi
ark ingang, ffaste mwrane nidherfiöllo oc affgudhit
affstäkt wart, Swa oc mz jomfrulikom kärlek
skämmis diäffwlsins högfärd, Oc hiärtans hardhet
blotnar, Oc likamans orenlighet görs til enkte
Huat är thz hanom wnderlikit at hanteras aff
iomfru Som ämwäl wärdogadhis födhas aff jomfru
Thy formaa jomfrulikin kärleker all thing mz
255 gudhi, wm han är til fögdher sanne ödhmiukt,
Thog likowäl at ey warde klärkerino nakot for-
meen, Oc androm wisom mannom, Tha antwardha
jak tässa giffna nadhena j prelatanna wald oc
maattan, Thy at ey moyses ällir prophetane wor-
dho läsna, wtan prelatanna dom oc ranzsakan,
Ey skulu oc min ordh fram gaa j liwsit wtan
biscopanna makt oc fulbordhan Hwilkom jak

haffwir giffuit makt at lösa oc binda Hwilkin th*e*m forsmar han forsmar mik siälffuan

Gudz son wisar stadhin th*er* syster oc brödh*er* skulu iordhas sighiandis at kirkio gwlffuidh oc wmgangane skulu lägghias mz clarom oc ren*om* sten*om* Oc nar systra oc brödhra likama ällir nakra andra andelika manna j kirkio*n*ne ällir j wärdoghet satte th*er* wti iordhande äru Tha läggis kirkia golffuit oc wmgangane til sin rätta stadga j geen xliiij Cap*itulu*m (38 i Latinska texten)

Gudz son talar jak sagde tik förra, huru systra oc brödh*er* skulu jordhas, Nw lägger jak til at naar som kirkian är fulkompnadh, Tha skulu wmgangane innan grindena läggias mz clarom oc ren*om* sten*om* ällir teghil, at all ren thing fforlikin 256 sik mz renom, Thy skikkis kirkiogardhin i*n*nan stora mwren th*er* han qwä*m*melikast kan wardha, j hwilkom systrana iordhins, Än wm the skulu iordhas j wmgangenom tha aatskötis granlika at enghin wanskipilse, ällir oiämpnadh*er* synis j gulffweno wtan genast äptir begraffni*n*gena tha ath*er*läggis golffuit til si*n*na förra fägrindh oc skipilse, Samuledhis wari oc kirkio golffwit aff slättom sten*om* oc reno*m*, At the som ingaa ey stöttens aff graffuo*m* ällir stena*n*na oiämpnadh wtan haffuen renan oc pryddan stadh til gudhelikom bönom, Än wm nakre andelike män ällir j wärdoghet satte äru iordha skolande j kirkionne, tha skötis granlika at nar likamana äru jordhade tha ath*er*

redhis genast golffuit, til sin stadga oc sin fågrindh

Widh*er* tridhia oc tiwghande cap*itulum* i reglonne sigx huru biscopin skal visitera etc At ey hände tässa helsamlika stadgane aff nakro*m* systro*m* ällir brödhro*m* wanwördhas Jomf*ru* maria ku*n*gör triggia handa skipilse j th*e*m män*n*iskiom som inganga j tässen ordene*n* The
257 förste äru the som aff brä*n*nande gudz kärleke wptände och wplyste beskoda clarlika sins skapara godg*er*ni*n*ga The andre som aff si*n*na framfarna syndabetraktilse wpuäkkias til wärdzskyllogha synda bätring The tridhia som wisna aff natti*n*na dag Thz äru the som mz wrange akt ingaa j ordine*n* älskande dödhin for liffuit thz är framsäthiandis kötzsins g*er*ni*n*ga ffor andelikit liffw*ir*ne ffamtaga wärdzligx astu*n*dilsa frost oc hugnadz frukt ffor gudz kärlekx brona Thy bidh*er* oc astu*n*dar jomf*ru* maria owir th*et*ta husit, thz är ordine*m* *sancti* saluatoris Oc ow*ir* alla the som wäl liffua thz äru the so*m* j th*et*ta husit inganga matte*n* faa thäs hälga anda wptändilse Oc the som sik wilia ey rätta the nidh*er*farin j thz rwmit so*m* th*e*m [är] reet Oc än tho at folkit j gamblo laghome*n* ffor th*e*ra ogönstoghet skuld misto thz godha so*m* th*e*m war loffuat Swa j andeliko*m*

thingo*m* so*m* likamliko*m* j th*e*ras mönsters byg-
ni*n*g Thog skal thz ey swa warda j mi*n*s hus
bygni*n*g wta*n* all thi*n*g skulu fulko*m*pnas ande-
lika oc likamlika xlv Ca*pitulu*m (39 i Latinska
texten)

Modhren talar hwar en som sith*e*r j öffra säteno 258
han seer liwsit wm middaghin, Än th*e*n wppa
höghra sidhona waknar arla aff sömpnenom, Än
th*e*n wppa winstra sidhona, kolnar aff natti*n*na
dag, Thy aatuakte huar en som ingaar j th*et*ta
husit, At han ey älske dödhin for liffuit, Frostit
for wärma*n* wakte ämwäl th*e*n ingangande är j
mit hus, Owinen hwilkin som är for dwrome*n*,
Thy haffui samwitit til ledhsagara, oc gud til
styre man, wari th*et*ta husit aff hwilko jak haffw*i*r
förra sakt tik Swa som elden hwilkin sik först
wtwidhe j stramen wppa gulffweno Oc sidhan
tändir han j takit oc j alt husit Swa mykit at
the wta*n* fore äru wita ey aff fför än alt husit
är elladh Styrkis th*et*ta hws j th*e*m hälga anda,
swa som helyas ätandis brödh oc drykkandis watn,
gik i thäs maatzsins styrk j fyritigi dagha oc
fyritighi näth*e*r Swa oc alle ingangandis j th*et*ta
husit, styrkkins oc triffwins j hwarie dagxledh, oc
wari th*e*m til andelikin styrk thronna oc kärlekxs-
ins brä*n*daghi, Wari oc gudh mz th*e*m, som j
th*et*ta husit inganga som han war mz iacob, Hwilk- 259
in ensamen gik wt aff sins fadh*e*rs hus, Oc gik
ath*e*r j gen mz storom skara, Oc han affladhe aff
sik ioseph, hwilkin som kalladhis folkxsins helsa,
Thy at han frälste sith folk, Göme oc th*et*ta hus

oc them j thz inganga gudh, hwilkin som gömd sin apostil at han ey bran j olionna fitma, giffu gudh them thetta husit at älska, At the brännin ey aff fithmanom wärldinna kärlek, Thog ey wanskis ällir nidherfälloghe wardhin aff henna motegangh, Wardhin oc alle fruktsamlike ingangande är j thetta hus som thz korn ther aff sik giffuer hundrada falla frukt, Oc som änkionna olia wärpil, triffuens aff enne dygdh oc j andra, alt til thäs at the seen gudh j sinne häloghet Bewaris ämwäl thetta husit, mz andelikx mwrs gömo, swa starkom oc swa storom at owinen wiliandis graffua hanom j gynom, sighi sik ey haffua tima til, at wndher graffua hanom, oc ey haffua anbudh mz hwilkom han matte komma til grundwalen, Oc mindra til siälffuan mwren, Gudh
260 han see oc til thetta husit, som han saa til sith folk tha han ledde them wt aff egypto lande wisande them wäghin mz studhinne oc skyno wm daghin, Oc wm nattena mz eldenom, Ther owir wälsigne han them j thetta hus ingaa, som han wälsignadhe sina apostolos oc mik sina modher, Giffuandis os then hälgha anda, Oc loffuade sik mz os at bliffua alt til wärldinna ändalykt Swa wari oc j tässa hwse en porther, gynom hwilkin allom wari lofflikit at ingaa, Oc the som ingaa warin aff mins sons faarom lydhande hans röst Hwilkin som gaff sina siäl for them Hwilka fadhrin göme mz sino walle, Sonen styre them mz sinom wisdom, Thän hälge ande wptände them mz sinom kärlek, Än wm wlffwin ingaar j faara ham triffuens tha farin til meera forskullan, Oc han fari

nidher j thz rwmit som hanom är reet ¶ Jtem sagde gudz modher with thz ämwäl at gudz propheta war budhit, at han skulde wndirwisa ogönstogha folkeno thäs fordarffuadha mönstirsins bescriffuilse, Hwilka han saa j andelike syn, Thog 261
äru ey j himerike nakor likamlikin thing, wtan thy aff likamligom thingom wndirstandas andelikin thing, At thz olydogha folkit widherkännis sina ogönstoghet, Oc atherwända aff ondo oc reddo sik til at wndfaa gudz loffuan, Hwilke for then skuld misto oc haffua mist gudz loffuan Thy at the stadugt bliffuo j sinne ondzsko Oc wildo ey omskipta sin wilia til godho For then skuld är ey mönstrit atherbygdh oc aldrig wardher, Än j mino huse ey atenast skulu wäggiana wpresas, wtan ämwäl skulu rätwisa människio siäla minom son täkkias, Oc the skulu andelika j sik fulkompna mönstersins bescriffwilse Hwilka gudz propheta sagho j andanom

Christus synderskil här trigghia handa frukt j *sancti* saluatoris reglo oc renliffue widher trigghia handa wilkor ällir skipan j them personis som warda komande j thenna reglo oc renliffue xlvj (40 i Latinska texten)

Gudz son talar thre frukter wardha j minne reglo, The första wardher aff räddogha, hwilkin skipadher
är, som brudhin ther wil oc ey wil, som haffwir 262
smakat brudgummans wilia oc lusta, Oc astundar togh at brudgummans wili skuli warda äptir henna wilia, Thässin frukten skal ekke fulkomplika smaka

brudgu*m*mans lusta, Thz är andelikin hugnadh, Thy at hon giffw*ir* sik ekke alla win wm at hon matte faa fulkomplika brudgo*m*mans sötma ¶ Annor frukten är the som astundar gudh oc wil wara luttaka*n*de aff hans glädhi, Thog tykkir h*en*ne twnkt wara, at thola mz hanom widh*e*rmödho oc thz som genwärdogt är, Hon är liik th*em* riddara th*er* sik ey lath*er* j hugh ko*m*ma rätwisona ällir sakena, For hwilka kronan maa faas, wtan staar äpth*er* at wpbära stoor ath*er*lön j sälighetinna tima Hwilki*n* ey wilde fölghia h*er*ranom sinom j motegangx tima ¶ Tridhi frukten är the som sik oc alt sith ey atenast latha j gudz händir, wtan huat hältzst hon wndirstar, alt saman lath*er* hon j annars wald ällir wilia, wordhin swasom ökir lydogh*er* sinom äghara, alt ena sökiandis
263 h*er*rans sötma, glädhiandis j motegangh, Oc j sälighet ödhmiuker oc rädder Th*en*na frukten forskullar at gudh wpstande j miskund, at the glädhin som foreloffuat är skuli wndfaas, Aff hwilke hedhn*in*gane skulin glädhias sloe the wärmas Oc the so*m* kalle äru wpellas

Christus talar wm th*en*na thre forscriffna fruktenar biwdhandis s*anct*e birgitte at hon gange til room sighiandis at th*en*na reglan skal framganga oc trängia sik fram oc triffuas til thäs the tridhi frukten sik siälff bewisar xlvii Ca*pitul*um (41 i Latinska texten)

Gudz son talar sighiandis Nw är reglan bescriffuat nw äru blomstrin tilsaat oc lithane skikkade, gak

nw til stadhin huar thu äst seande pawan oc kesaren, Thy at th*en*na regla skal framganga, swasom eth liws j lyktonne, oc tränghia sik fram, at hon triffuis til thäs the tridhi frukten wpgaar hwilkin som synderkrosa axen, oc kornit reena gömir j sinne ladhu

Widh thz sa*m*ma cap*itulu*m j reglonne som är xxiij j hwilko som sigx aff reglo*n*na stadfästilse

Th*er* äptir sidha*n* pawen haffw*ir* stadfäst tässa reglo &c (? Ur Kap. 30 af Regula Salvatoris här framför?)

Christus biwdh*er* si*n*ne brudh s*anc*t*e* birgitte 264
at sc*ri*ffua til kesaran wppa sina wäghna huru ha*n* haffwir talat mz sino*m* eghnom mwn mz h*en*ne rätwisona oc misku*n*ni*n*na ordh Oc at mana hano*m* at han beskodhi oc ranzsaki th*e*m oc widh*er* freste mz högxsta biscopeno*m* til reglo*n*na stadfästilse hwilka han siälffw*ir* diktade Oc när warandis allo himerikis h*ä*rskapi fulbordade xlviij ca*pitulu*m (42 i Latinska texten. Jfr. Åttonde Boken, Kap. 51)

Christus talade til brudhi*n*na sighiande, scriff vppa mina wäghna kesarano*m* til tässin ordhin Jak är thz liwsit som all thing wplyste, Tha som mörkrit all thing betekte Jak är oc ämwäl thz liwsit hwilkit wppa guddomsins wäghna osynlikit är, Än synlikin syntis jak j mandomeno*m* Jak är oc thz sama liwsit, hwilkit thik skikkade j wärldena swa-

som enkannelikt liws, at j tik skulde finnas större rätwisa for androm, Oc at thu skulde ledha alla til rätwisonna oc mildhetinna, Thy kungör jak som är sant liws tik Hwilkin tik lät wpstigha til kesara säthe, For thy at mik swa täktis Jak talar
265 mz enne qwinno rätwisonna oc miskunninna ordh thy anama thu the bookinne ordh hwilkin hon haffwir scriffuat aff minom mwn, Oc ranzsaka them oc ärffuodha ther wm, at min rätwisa maghe rädhas, Oc min miskund maghe skälika astundas, For thy thu som kesara dömit hallir skal wita at jak aldra thinga skapare haffwir diktat nwnnom ena reglo, til minna aldra kärasta modher jomfru marie hedher, Oc jak haffwir hona antwardhat thenna qwinnonne som tik thetta scriffuar Thy läs hona owir oc ärffuoda ther wm mz pawanom at the foresagda reglan diktat aff minom eghnom mwnne, aff hanom som är j wärldinne min ämbitz man, ämwäl j bland människior stadfästis oc fulbordhis, Hwilka reglo jak siälffwir gudh, For allo mino himerikis härskapi haffwir stadfäst oc fulbordhat

Christus kungör mz sinne brudh sancte birgitte enom swerikis konungh hwilkin som war olydogher j thy at han ey foor mot hedningomen Oc teer hanom wäghin mz hwilkom han maa forsonas mz gudhi som är at han fari til pawans oc bätrandis sik äptir hans radh Oc
266 forwärffue sik sina synda forlatilse Oc the

reglona som jak haffwir j ha*n*s rike stadfästilse xlix ca*pitulu*m (43 i Latinska texten)

Gudz son talar, Thy at thän som jak kallade min son är wordhin olydogh*er*, likare enom hyrda, än lydogho*m* son, Thy at han ey fulkompnade första wäghin, som war at fara mot hedhni*n*gomen Thy theer jak nw hanom th*e*n andra wäghi*n* hallir han hanom, Tha skal han än warda säl, Oc thässin är th*e*n wäghin, thz han fari til högxsta biscopin som är pawen, ffor thy at högxsta oc största synder, ffor högxsta h*er*ranom äru äpth*er* högxsta h*er*rans radh bätraskolandis, Oc han tha blyghis ey at wttrykkia hanom, thz han haffwir warit menoghet*i*nna röffuare, siälanna forradhare, Oc forsmat the hälga kirkia, Oc brwtit sin edh oc almä*n*nelikin lagh, Oc rikesins krono äghor oc rikedoma, owirflödelika affhändt oc forskingrat, Oc th*e*r fore forwärffue sik alla si*n*na synda forlatilse, Oc mina reglo, hwilka jak haffw*ir* teet j hans rike stadfästilse, wppa thz at biin som samansankandis äru, 267 Oc städhrene som nw äru redho, Oc hopaskolande moghin stadfästis j sinom wälsignilsom, Oc thy töffre ey at wtfara, At ey mazske wm ha*n* töffre, hwmblonar oc brinzsane hindrin apostlanna städh*er*, som redde äru Och swa smitta th*e*m mz sinne orenlighet, Oc skingre th*e*m, Oc wardh*er* tha större ärffuodhe, at rensa oc fornyia th*e*m, än thz war at bygghia th*e*m

Reuelac*io* rörandis pawan vrbanu*m* quartu*m* hwilka reuelac*ione*m gudz brud fik j room

wppa reglona saluatoris stadfästilse Oc wppa afflatit j sancti pädhers kirkio aduincula wnt aff warom herra ihesu christo ärofulla jomfrunne marie clostre j watzstenom L capitulum (44 i Latinska texten. Jfr. Fjerde Boken, Kap. 137.)

Gudz son talar til sinna brudh sighiande, hwilkin som haffwir traadha nysta j hwilko bätzsta gull är innantil, Han lather ey aff, at affnyzsta tradhin til thäs han findher gullit Oc tha han haffwir thz fwnnit, tha nythiar thz ägharen til sin hedher oc gangn, Swa är tässin pawen, vrbanus böghelikit
268 gull, til godh thing, wtan han är belagdher mz wärldinna wmsorgh, Thy gak oc sigh hanom a mina wäghna Thin time är stunter stat wp oc wakta aat, huru faaren som tik äru antwardhat magho frälsas Jak sände til tik renliffnadz reglo, hwilkin som ffunderas oc börias skal i stadhenom watzstena j swärike Hwilken aff minom mwnne wtgik Nw wil jak at ey ensampt aff minne makt stadfästis, wtan oc at hon styrkis aff thinne wälsignan, som är min ämbitz man j iordherike Jak diktade hona oc begaffuade mz andelike gaffwo, giffuande thz afflat som j sancti pädhers kirkio ad vincula j room, stadfäst for thy thu for människiom, thz som hälgat är ffor mino himerikis härskapi, än bedhis thu tekn at jak thetta talar, Thz haffwir jak nw tik teet For thy nar thu först hörde min ordh, Tha war thin siäl j mins bwdz tilqwämdh andelika hugswalat Än spör thu framdelis ythermeer tekn, Thz skal tik giffuas, Thog ey swasom ione prophete Än thu min brudh,

hwilke jak haffw*ir* giort foresagda nadh, kan thu 269
ey faa breff oc pawans nadh oc incigle, wppa
foresagda afflatz gaffuo, wtan päni*n*ga gangen th*er*
fore Tha wari tik nogh min wälsignilse, Än jak
skal fulborda oc stadfästa min ordh Oc alle hälge
män skulu wara min witne, Min modh*er* wari tik
incigle, Min fadh*er* stadfästare Oc th*en* hälge ande
th*em* som ko*m*ma til thit mönstir hugswalare

Widh thz sa*m*ma xxiij ca*pitulum* j hwilko
som sigx at nakre gudhelike brödh*er* skulu
scriffua til reglona nakot tilläggbiande Christus
manar sina brudh s*anctam* birgittam at sighia
th*em* första reglonna saman sc*r*iffwara oc h*en*na
wppinbarilse, at s*ancta* birgitta enkte minzske
ällir tillägge aff sino*m* anda wta*n* sighi hano*m*
enfaldelika Än wm sc*r*iffuare*n* nakot faa til
lakt äpth*er* gudz anda inskiwtilsom tha skal
thz ey wara mystäkt gudhi li ca*pitulum* (45
i Latinska texten)

Gudz son talar sigh hanom, at han sc*r*iffue the
reglona aff mino*m* anda diktadha, wtan wakta
granlika, at thu enkte minzskar ällir tillägghe*r* aff
thino*m* anda, wtan the thing tik sighias aff mik,
Än wm scriffuaren, nakot faa tillakt aff hälga fädr- 270
anna reglom, th*er* hanom synis qwä*m*melikit wara,
Oc han känner sik mi*n*s anda inskiwtilse närwaru,
Ey skal thz wara mik othäkt Thy at b*e*n*e*dictus
oc franciscus oc andre fädh*er*, drogho mykit saman
som biin plägha, aff th*e*ras fädhra reglom, Oc thz

war mik täkt, For thy at the haffdo min anda, Oc th*e*ra wili war äptir mino*m* wilia, Thy är mik thäkt huat the hälzst stadghen

Christus wiliandis ·thee s*ancte* birgitte huruledhis regla*n* skal haffuas j ha*n*s modh*er*s clostre Oc biwdh*er* h*en*ne at hon ey eth ordh aff sino*m* anda skuli til läggia hans ordha görandis skäl ffor hwi han hällir h*en*ne än andro*m* wisom oc gudhelik*om* mä*n*niskio*m* sigh*er* siin wilia lij cap*itulu*m (46 i **Latinska texten**)

Jak wil tee tik, huru reglan j mi*n*na modh*er*s closter skal haffuas oc hallas, At man maghe wita, at ämwäl ärmetane oc hälge fädh*er*, haffdo inskiwtilse aff mino*m* anda For thy alt thz thu höre j mino*m* anda, thz sigh sc*ri*ffwarenom, Oc wakta allaledhis, at thu ey eth ordh aff thino*m*
271 anda tillägger, til mi*n*na ordha ¶ Nw maat thu wndra hwi jak aldra thinga skapare, ey tala til wisa mä*n*niskior ällir mz tholko maale, som aff allom maghe witas oc wndirstaas Jak swara tik Jak haffde mangha p*ro*pheta, hwilke ey formatto fra*m*föra mins anda ordh wtan tholk, Oc thän th*e*ra ordh granlika märkte, Oc thog likowäl komo · the fram j liwsit oc widh*er*kä*n*ni*n*gh, For thy at nar gudz gaffua antwardas mangom, thäs meera tha äras gudh, Swa är oc mz tik, For thy wel haffw*ir* jak wini gynom hwilka jak maghe tala mi*n* wilia Än tik swasom eno nyio anbudhi,

wil jak tee ny oc gamwl thing, at högfärdoghe skulu ödhmiukas, oc ödhmiuke skuli äras

Här lyktas nakra reuelaci*o*nes, sancte birgitte tedda, oc kallas extrauagantes, lydhande enka*n*nelika wppa regulam *sancti* saluatoris, oc h*en*na ordine*m* oc p*er*sonas, Oc än tho at flere reuelaci*on*es äru, som samuledhis lydha wppa the reg*u*lam, ordinen, oc p*er*sonas, wttrykkiande huru, Oc hwi christus wilde stiktta, oc planta tässo reg*u*lam, Oc huru han bödh at reg*u*lan skulde p*re*senteras pawanom 272 oc aff hanom stadfästas Loffuandis sina hälga nadh styrk, oc hiälp allo͞m th*e*m, som ingaa j th*e*tta renliffuit Oc th*e*m som ärffuoda oc mödha sik th*er* wm, at reglan hallis oc reglo*n*na gömo fornyis, Än for thy at the oc margha andra slika reuelaci*on*es, standa almä*nt* scriffuadha för oc äpth*er* reglona, som hon wart *sancte* birgitte teedh, Oc swa oc j siälffuo*m* *sancte* birgitte teeilsa bookom, Thy äru the här ey scriffna ällir insatta, Oc tässa nw forsc*ri*ffna warin här scriffna gudhi til hedh*er*s jomfru sancte marie, sancte birgitte Oc allo*m* gudz hälgano*m*, Oc allom th*e*m, som th*e*m läsa ällir höra til andelikin hugnadh oc äwärdelika glädhi Amen

Tässa reglona bödh war h*er*ra ihesus christus sancte birgitte oc h*en*na thiänarom at halla tha the waro j room (Rev. Extrav. Kap. 65 i Latinska texten)

Christus talade jak radh*er* idh*er* at haffua ffyra tima til sömps, for midhia nath oc fyra äpth*er*,

hwilkin thz ekke githe*r*, haffwi wilian oc thz skal
hanom dogha, Än hwilkin som nakot formaa, at
273 minzska aff sö*m*pnenom skälika Swa at han ey
wanskis j sinom skälom oc sinnom, j likamans
kraptom, thz skal dogha hanom til meere atirlön
¶ Sidhan haffuen, ffyra tima til at läsa idhra
tidhe*r*, Oc wara j andro*m* gudheliko*m* gärni*n*go*m*
oc sidhwäniom oc nytteliko*m* aathäffuom, at engin
time skuli owir fara wta*n* gangn oc frukt ¶ Sidhan
sithin twa tima widh bordh, kan thz mindra wara,
the*r* skulin j faa lön fore aff gudhi, Oc thän timen
skal engaledhis forlänghias, wta*n* the*r* see skälik
saak til, Sidhan haffuen sex tima til at göra thz
idhe*r* är widhe*r*torfftelikit oc lofflikit, oc thz idhe*r*
biwdz ¶ Sidhan haffwin twa tima til aptansangh
oc natsangh, oc andra gudhelika böne ¶ Sidhan
haffwin twa tima at äta oc drikka wm qwällin,
oc til kropsins höffuidzska hugswalilse oc lättilse,
Än tha j staan wp aff sängi*n*ne wm morghonen,
hallen tysto j fyra tima swa at j enkte talin wtan
orloff, Oc ey widhe*r* torfftelikin ärande wtan mz
faam ordhom Oc swa swarin oc the*m* idhe*r* nakot
274 spör Sidhan loffuas idhe*r* at haffua mattelika oc
höffuidzska hugswalan, til idhe*r*s krops styrkilse
oc widhe*r*qwekilse, äpthe*r* at j haffuen läsit fran
bordhe, hallen tysto swa länge at j läsin the
böner som idhe*r* äru satta oc skipadha ¶ Äpthe*r*
thy som jdhe*r* mästare biwdhe*r* jdhe*r*, Thá skipin
sex tima til, at lära ällir göra nakot nyttelikit,
Oc tha maghin [j] tala mz hwem j wilin, the ordh
som höffuisk äru oc ey mote gudhi ¶ wndir aptan-
sangeno*m* oc natsangenom hallen tysto, Oc j the*m*

litla timanom fram til natwardhin, maghin j tala höffwidzskom ordhom inbyrdhis, Oc hugswalas ther til at j faarin j säng ¶ Framdelis witin at jak sagde, j minne läst at hwilkin som giffwir en dryk j mit nampn han skal ekke tappa sin lön, Swa sigher jak at alt atherhald ey är thz swa litit, thz wppa tagx oc haldź fram j min hedher mz gudhelighet thz är wärt at faa sin lön ¶ J witin idhra fasta som j skulin halla, mädhan j ärin wäghfarande, warin j hema j clostreno tha maa wäl skee, 275 at j haffdhin meera lisa oc owirflödelighet, Thagin for thy kropsins widhertorfft mz sparlike skälighet Nythien enna handa spadh, kaal ällir annat söpe, fflere lätin fara for gudz skuld köt ällir ffiska loffuas idher, at haffua twäskona a bordheno, är thz meer giffuen thz owir for min kärlek, Thz brödh som fore jdher lägx thz ätin, torffwin j meer, thz bedhins j mit nampn aff idhrom mästara, sama lagh wari wm drykkin, som sakt är wm brödhit ¶ Witin oc thz, at thän som siwker är, han kan ekke ämwäl halla reglona, som thän ther helbrygda oc starkir är, oc kraptogher Thy maa han bedhas thz hanom tarffuas oc gytir nyttiat, Oc är thz til tha nekis hanom thz ekke ¶ Mädhan j haffuen fore jdher takit, at liffua j fatikdom oc enkte ägha, Tha maghin j oc enkte giffua wtan orloff, Oc ey hällir taka thz idher wardher giffuit wtan loff, Oc warar jak jdher fore aat at diäffwllin, säther jdher altidh snaror oc forsaat Thy radher jak idher at j märkin granlika 276 the ordh som j talin j tystom tima ällir annantidh owarlika, Oc gören ther aff san scriptamaal

oc fulkomplika synda bätringh, Oc ä nar j talin ällir swarin For wtan godha ällir beskedelika forhugxan Tha laatin anghren oc bätringena gaa owir thz som brutit är ¶ Kan thz swa hända at nakor aff bradho modhe, ällir wredhe talar hastelika mote androm, kan thz swa wara, tha leetin genstan en lönlikan, oc beqwäman stadh oc forlikins, bedhandis ödhmiuklika nadhe aff gudhi, Oc fallen a knä oc läsin Aue ma*ri*a Oc thän bidhi sik forlata som brutit haffw*ir* ¶ Hwa*n* freedagh, komen til cap*itul*um mz swa dana wilia, At j wilin enkte dyllia ällir löna aff idhro*m* lasto*m*, oc ey a*n*nat sin wilia illa göra, wtan at bätra mz ödmiukt, äpth*er* thy som idh*er* wardh*er* budhit

---

TILLÄGG.

1.

Sju stycken; fordom i Codex Bergmanianus.

(Fjerde Boken, Kap. 131 i Latinska texten; icke intaget i Svenska redaktionen.)

Sancta byrgitta sa mykyn ängla mogha vppa gargano bärghe. oc änglane sagdho til varn h*er*ra. Välsignadh*i*r vari thu var gudh. hulkin som är oc skal vara oc var vtan vpbyrilse oc vtan ända. Thu skapadhe os anda til thinne thiänist. ok swa ok til människio*n*na hugnadh oc gömo. Vi sändoms swa til människionna thrimnadh. Swa at vi alre nakan tidh mistom thin sötma oc thin hugnadh. oc oppinbara änlitis syn. Meren for thy at vi varom swa got som ma*n*no*m* oku*n*noghe. Tha ville thu oppinbara i thässom stadhino*m* thi*n* välsignilse oc vara värdhelikhet som os är gifwin af thik Th*er* til at mannin skulle nima at älska thik. Ok ämuäl at astunda vara hiälp. Meerin nu langan tima haw*i*r thenne stadhin varit af mangom glömdir oc forsmadh*i*r som för hafdhis i hedh*i*r oc wärdhelikhet. Ok the som här boo i landino nalkas meer oreno andomen än os änglomen. For thän skuld at the hetelicare äpt*i*r fylghia thera ondo äggian oc frestilsom än varom godho radhom. Tha swarade s*anct*a byrgita. O h*er*ra gudh min skapare oc min aterlösare. Gif thöm thina hiälp at the mattin atiruända af syndomen oc bätra sik. Oc älska oc astunda thik af allo hiärta. Var h*er*ra sagdhe The äru swa vani sölas i synda thräkkenom at the ey läras oc ey

rättas vtan mz bardaghom. Oc ville jak at the mattin än kännas vidh*i*r sik i näfstinne oc swa atiruända ok bätra sik.

(Sjette Boken, Kap. 118 i Latinska texten; icke intaget i Svenska redaktionen.)

Ihesus christus gudz son sigher. Radh the samo frunne at hon stande qwar när thik nakan tima. For thy at thz är hänne nyttare til hänna siäl hällir standa qwar än heem fara For then skuld Jak vil göra mz hänne som fadher plägh*i*r göra mz sinne dottor hulkin som älskas af twem mannom oc bedhis af them badhom til hionalagh. ok annar af thöm är fatikir oc annor rikir oc badhe the älskas af jomfrunne. Meer än tha sniälle fadhorin see jomfrunna kärlek til fatika mannin. Oc han älskas oc af hänne. Tha gifw*i*r fadhorin fatika mannenom klädhe oc andra godha gafwor. Meerin rika mannenom giftir han dottorena. Swa vil ok jak göra. For thy at thessen älskar badhe mik oc sin man. Ok fore thy at jak är rikare oc alla thinga h*er*ra. Tha vil iak hänne väl foresee af mina nadhagafwom som hänne skulu vara nytelicare til syälinna. Ok swa ok forethy at mik thäkkis at sköt kalla hänna husbonda til min. ok thänne siukdomen han nu äruodhar ij är sannelica vist tekn at han skal döö. Ok tilbör at han som skal nu koma for alzualloghan gudh. at han skuli haua sin räkinskap redho i sinom handom ok at han skuli vara franskildir wt af allom kötlicom thingom. Meer än hona vil iak ledha ok atirledha heem til siin. Ok iak vil hona styra oc

gōma alt ther til hon vardhir quāmelikin til mina gārning. Hulka iak foreuiste af āuārdhelico. Oc mik thākkis at tee oc vppenbara hānne.

(Rev. Extrav., Kap. 63 i Latinska texten.)

Vālsignadh see thu jomfru maria gudz modhir ok vālsignadhir vari then sami gudhin thin son ihesus christus. for alla the glādhi som han hawir mik gifwit af thy at thu āst hans modhir Then sami gudhin weet wāl at maria joachims dottor ār mik kārare. ān al vlfs oc byrgitto barn. Ok hāllir ville iak birgitta birgirs dottor vara i hāluite. ān maria joachims dottor skulle ey vara gudz modhir i himerike. Tha swaradhe jomfru maria. Min dottor thu skalt thz vita for sant at the sama maria joachims dottor skal thik vara nyttare ān thu birgitta birgirs dottor ār thik siālue. ok the sama maria joachims dottor som ār gudz modhir vil vara for modhir allom vlfs ok byrgitto barnom. Stat forthy stadhogh i gudz thiānist oc lydh *sancta* agnissa radhom som hon gifwir thik i andelike syn. Lydh oc thinom māstara. forthy thōn badhin lāra thik af enom anda ok nār thu lydher eno thera tha lydher thu thōm badhom. Sigh ok thinom māstara at han skuli gōra sit āmbite som honom ār antuardhat. ok af thy koma honom licamlikin drōuilse. Thy skal han vita at the drōuilse som han thol mote godhom gārningom. āru ey annat ān diāfwlsins snarur. Ok forthy skal han springa owir snaronar oc ganga fram manlica. For then skuld thān vāghin som mannin gaar fram til gudz āro mz storom drōuilsom skal

honom vardha til mera löna än tha mannin gaar fram mz minna dröuilsom ok hwart fiätit skal honom räknas af varom h*er*ra til äuärdhelica krono i himerikis glädhi.

(Rev. Extrav., Kap. 69 Latinska texten.)

S*anct*a byrgitta ihesu christi brudh bad sina böne til jomfru mario gudz modh*ir*. oc sagdhe. O min alrakäraste fru. jak bidh*ir* thik fore thins älskelica sons kärlek. at thu gifwi mik hiälp at iak matte han älska af allo hierta Jak känne mik vanmaktogha vara til at älska han mz swa brennande kärlek som iak skulle. thy bidh*ir* iak thik miskunnina modh*ir* at thu värdoghis binda hans kärlek owir mit hiärta. ok dragh thz til tin son mz allom styrk. franskilt vidh allan kötlikin kärlek. Ok swa myklo starklikare dragh thz som thz är thyngra af sik oc sent til alt thz som got är. Tha swaradhe iomfru maria. Äuärdhelica välsignadher vari thän sanni gudhin som thik insköt oc lärdhe tholka böna oc lof. Vtan än thot hwaro at thik thikkir nu sööt vara min vidh*ir*talan. thot hwaro. gak oc söma atir thinna dottor kiurtil. hulkin meer gläz af enom gamblom ok böttom kiortle än af enom nyom. ok hon haw*ir* meer astundan til at bära graat vadhmal. än til silkis älla annor dyr klädhe. Säl är hon ok wäl är henne som swa frälselica forlät al värlzlikin thing. Hon forlät ok sin husbonda mz hans godh uilia oc samthykkie. hulkins licamma tha älskadhe hon meer än sik sielua Ok hans siäl älskadhe hon meer än begge thera licamma. Hon forlät

ok sina brödhir oc systyr. frändir oc vini licamlica th*er* til at hon matte thöm hiälpa andelica. Hon aktadhe oc änkte värlz äghor oc rikedoma. Ok forty at hon förlät frändir oc vini fore gudz skuld. tha äru nu hänne forlatna alla hänna syndir. Stande thy nu här äpte stadugh i guz tiänist oc i godhom gärningom oc allom dygdhom. forthenskul at hon haw*ir* forlatit sit goz oc rikedoma. tha skal hänne atirgällas himerikis rike. Fore thy at hon forlät sin bonda skal hänne gifwas himerikis brudhgomme ihesus christus gudz son. ok alle the som hona älska the skulle thrifwas til sin gudh for hänna skuld.

(Följande tre betraktelser sakna egenskapen af uppenbarelser och finnas icke i Latinska redaktionen.)

Christi brudh *sancta* byrgitta sigh*ir*. Min siäl i synninne vanskas the thing at skodha när mik äru. Thöm gitir iak bäter seet fiärran mik äru swa som himilin mz planetom. jordhena mz malm oc stenom oc sinom växstom. swa ok thz th*er* är gangande. krypande oc flyghande. thz vidh hona födhis. vatn oc thz ij thy röris. alt kalla iak thätta vara fiärran mik. thyt min siäl ma enkte af thy föra bort mz sik. Thz kallar iak vara när mik. the thing iak faar antingia af thes helgha anda inskiutilsom älla oc diäfwls frestilse. For thy at ängin är the menniskia th*er* skilia kan at thätta lifwit skal ändas mz dödhinom th*er* ey haw*ir* nakat af thessom twem. Thy är thz vtan iäf at ä mädhan skälin äru. tha ma ängin ensamin styras. Vtan summ mz vilianom äntigia af godhom anda älla

illom framledhas. Swa som dagh oc natt i allom timomen ey quar standir. Swa är ok människian. sofwande oc wakande framgangir hon antigia väghin til himerikes älla väghin til häluitis. är vilin swa at älska gudh owir alt. ok sin jämcristin som sik siäluan. ok fly alt thz gudh haw*ir* förbudhit. Ok göra äpt*ir* sinä makt alt thz han haw*ir* budhit. Tha gar människian then vägh th*er* ledhe til alt got. Tha vilin vil sino köti mote gudz budhordhom lydha. Ok hwat thz är hans iämcristne til skadha lifwe älla gotze. skam älla sorghe tha vil han världinna hedh*i*r oc rikedoma hafwa. tha gar han then väghin th*er* ledhe til alt ilt. Thöm som vaghin gaar th*er* ledhe til äuärdhelikit liiff. tha är then hälghe ande närmeer mz sin inskiutilse oc diäfwlin fiärmeer. Thyllir latir han ey af sinne odygdh thöm wara vtan frestilse. Tha then väghin gang*is* th*er* ledhir til thuran i äuärdhelicom dödh. tha är diäffwlin näst mz sin äggilse. Thyllir latir ey gudz dygdh af at hanna han stundom mz sin sökilse. Nakar thing äru the här nämpnas. th*er* människionne äru naturlik ok hon af godhom anda pröuas. oc af ondom anda frestas. thz är först thz i likamanom är naturlikit oc annat thz i världinne är. swa som sömpn oc vaka. klädhe oc föda ok stundom af dröuilsom röras ok stundom af hugnad*u*m glädhias. Thän godhe andin radh*i*r vara skällicin. sofwa swa matelica at tha nakat thing i gudz äro skal göras at ta skal man ey af sömpnlöso thyngias. ok än sidh*i*r af langom sömpn gudz thiänisto tima stäkkias älla nidhir läggias. Ok thy bör licamanom af lustelicom

sömpne thikla väkkias. krankir ande sighir moot. han radhir at swa länge skal sofwas at kroppin af lägho ledhis. ok framt tära. skalt thu oc ändelica fasta. tha skalt thu sompninn längia. swat när middagh tha mat thu opstanda Var tha sidhan til nonit i nakrò äruodhe til at mat girin vardhir thy mere. Äät sidhan swa fastelica at tha quällin kombir thik änkte hungra. ffyl sidhan in swa mykit aff drykkin at thu hawir ängin afsaknadh aff natuardhin. Vaka länge i skämtan oc drik oppa nattina til thes sömpnin vil tha owir thik radha. far swa i säng drukkin. tha mat thu länge sofwa fram a daghin. Stat ey op för än thik lyste ey längir soffwa. Swa mat thu fastona thik lätta göra Han radher ok somom fasta oc vaka swa utan matto at samuitit minzskis. til thes at människian i ordh älla gärning älla huxsilse i gudz thiänist vanskis.

(Icke i Latinska texten.)

Min käre herra oc fadhir mina syndir the iak aminnis fǫr än vi atskildoms äru idhir vitande badhe forehuxsande oc bradhelica görande. Thy vär litit hawir iak fore brutin bätrat. Vtan hällir i hwarre stundinne hawir iak nakat til syndinna lakt swa är min vili gärna hädhan fran brutin min bätra ok mz thes dygdhelica gudzins hiälp alre meer mot honom göra. Jag vil sighia idhir huru mik thikke mina salagha siäl nu vara skipadha än gudh ville hona aff licammanom skilia oc for sin dom kalla. Jak veet thet tha

iak ny kom af döpilsom. tha var min siäl faghir oc rijk. Nw thikker mik at for mina synda skuld bristir hänne faghrindin oc är mykit fatik. Sijälinna skapilse gitir jag ey gripit medh minom skälom. forty vil iak halla mina siäl swa som hon vare en tholik p*er*sona som iak mz allom limom oc mz gudz hiälp äpte minz samuitz huxsilsom vil iak nakat kunnogha idher af hänna vanskilsom.

Sanctus Bernardus sigh*ir*. multi multa sciunt et se ipsos nesciunt. Jak ma thz sighia for sant thz iak är een af thöm swa hafva giort. änkte är thet af minom forskyllilsom thz jak hawer nakar thing vitit. Thz är af mine odygdh thz iak haw*ir* mik i skudhilsom siälua forlatit. Medh gudz hiälp vil iak nu nakat sighia af siälina lima liknilse som hon hafdhe formo äpte licammans skapilse. Thz är vtan alt iäf. thz alre ville then dygdhelike gudhin läghre formo oc meere undirstandilse ok större nödh oc dröuilse oc lagh oc afhald människionne än androm diurom gifwa. vtan siälin hänna skulle äuärdhelica lifwa. Eet är thz i samuitino iak vil först aftala. thz gaar ow*ir* diura siäl. thz haw*ir* iak for howdhit a minne siäl thz är at skilia swa som thässe fäm. se oc höra. lokta oc smaka ok hanna äru i howdzsins vndirstandilse i thässo stakkota lifweno licamanom til oppehällilse. Swa äro annor fäm. i thy hofdheno iag kalla skiliä. siälinne til äuärdhelika hughnadha. Först är thz at see the thing th*er* tron sigh*ir* at vtan ända skulu blifwa. ok the th*er* stakkattan tima skulu vara. Thz haw*ir* oc hörsl hulkin värlz

lastir skal for gudhi äras. ok hulkin värlz hedhir skal for honom lastas. Thridhiia är at lokta hwat fylsko oc styggilse fölghe oquämelicom kötsins lusta. (*Slutet felar.*)

2.

Heliga Birgittas böner.

De fyra bönerna.

Ur en pergament-handskrift i Kongl. Bibliotheket med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 36.

68 Sancta birgitta var swa myket brennande j gudhelicom bönom ok tarom at thäntidh hänna bonde var borto vakadhe hon när alla nättrena Ok ey spardhe hon sinom licamma af knäfallom ok disciplinis Än nakrom tima ther eptir framfärnom beddis hon idhkelica j sinom bönom at nakar quämelik mata skulde hänne ingiutas til at bidhia En dagh var hon vplypt mz enna handa huxsins vplyptilso Ok var hänne tedh en aldra fäghersta bön af christi pino ok hans sarom Ok af sälasta iomfru marie liuärne ok lofui hulka bön hon hiölt swa i sino aminne at hon las hona sidhan hwar dag Ok ther eptir syntis iomfru maria ok sagdhe hänne Jak forskullade thik thässa bön Thy at swa vpta som thu läs hona skalt thu sökias mz mins sons hughnadh

(2 i Latinska texten.)

69 MJn söte gudh ära vari thik ther är en gudh mz threm personis fadher ok son ok then hälghe ande.

Åra vari thik min herra ihesus christus gudz son ther sändis af fadherenom i enna iomfru likama ok var ey thy sidher i honom i himerike ok han i thik här i iordhrike mz sinom gudhdom i thino mandom.

Hedher haui thu min herra ihesus christus ther i iomfrunna quidhi växste ok dwaldis til then time kom at thu af hänne föddis ok värdhoghadhis af hänna handom hannas ok i klädhe swepas ok i iätu läggias ok af hänna miölk framfostras. 70

Lof vari thic min herra ihesus christus ther lät thik vmskära ok ihesum kalla ok konunga til thik at koma ok ther äptir i mönster offra

Åra vari thik min herra ihesus christus ther vndir gömo ok lydhno thinna modher ok thins fosterfadhers thin likame växte ther them badhin vndhir thinne gömo ok lydhno hafdhe.

Hedhir vari thik min herra ihesus christus ther vilde af thinom thiänisto manne döpas ok siäluir iärtekne göra ok prädika ok thz mz skälum vppinbara at thu vast sandir gudh ok vilde propheta ordh fulkomna ok mz thinom dödh människio siäla 71 atirlösa.

Lof haui thu min herra ihesus christus ther fastadhe sua at thik hungradhe ok vilde mz thino ouinne haua frestilse ok mz eno ordhe tha thu vilde fran thik körde

Hedher haui thu min herra ihesus christus ther thin dödh foresagdhe ok i sidharsta natuardhenom thin dyra licamma vigdhe ok gaf han thinom apostlom til aminne. ok ther äpte thera fötir mz ödhmiukt thwadhe.

Åra vari thik min h*er*ra ihesus christus th*er* af
dözsins rädde i thin*n*e bön swetis blodhe. ok thy
leder giordhe thu äptir thy thu siäluir vilde ok
72 thin kärlek fore thino handauärke vppinbaradhe

Loff haui thu m*in* h*er*ra ihesus christus th*er* köptis ok saldis ok th*er* epte fangadhis ok mz eno ordhe thina ouini til iordhin*n*a fä[ldh]e ok sidhan thik siäluan j thera händir anduardhadhe.

Hedh*er* haui thu m*in* h*er*ra ihesus christus th*er* til cayphas hws leddis ok fore pylati dom anduardhadhis. ok til herodes sändis. ok af hono*m* ok hans härskapi sputtas. thin öghon huldos ok thina kindir oc hals sloghos.

Lof haui thu m*in* h*er*ra ihesus christus th*er* vidh
73 studh domdis bindas ok hudhstrykas. ok epte
pylati budhi blodhogh*er* synas til at iudha gryma
härdzska skulde blidhcas.

Hedh*er* haui thu m*in* h*er*ra ihesus christus th*er* atir fore pylati dom leddis ok hördhe huru lygn a thik kärdhis. ok af folkeno ropas röuaran giua lösan ok thik h*er*ra m*in* korsfästa.

Åra vari thik m*in* h*er*ra ihesus christus th*er* blodhugh*er* til dözsins domdis. kors a thina signadha axla lagdhis. tha thu j stadhin kom afkläddis oc nak*in* vidh korsit fästis.

Hedh*er* haui thu m*in* h*er*ra ihesus christus th*er*
lät thi*na* händir ok fötir mz lino*m* wtdraghas. mz
74 iärn naghlom gino*m* styngas ok mz hambrom
saman slas ok hörde thik swikara kallas ok fore
spot titulu*m* owir thit howdh skrifuas.

Lof hafui thu m*in* h*er*ra ihesus christus fore at
thins likama öghnasyn myrktis af vanmakt. änlitit

bliknadhe af blodzins minskilse tungan thyrkadhis
af inåluinna dröuilse. mu*n*nin vättis af beskom
drykke. aff howdh saromin skäggit ok harit mz
blodhe thioknadhe ok allir thin likame var swa
hu[dh]strukin at hudhin var al aff thornu*m* sunder
rifuin adhro ok synur sundir skurna swa stodh 75
thu a korseno ok bidde dödhin aldra käraste
h*er*ra min
Åro haui thu mi*n* h*er*ra ihesus christus th*er* j
tholicom vadha thina modh*er* skodhadhe th*er*
aldrig syndadhe ok hona i thi*n*s thiänisto mans
gömo anuardhadhe swa ok fore at thu syndoghom
swaradhe tha thu miskun mz röuärenom giordhe
Hedh*er* haui thu mi*n* h*er*ra ihesus christus fore
hwan the*n* [stundh] thu a korseno tholde tha
värkin af hwario sareno til hiärtat lagdhe ok thu
thin anda j thins fadhors händir anduardhadhe. 76
Lof haui thu mi*n* h*er*ra ihesus christus at thit
hiärta af otholikom värk dödhe howdhit fiol a
brystit ok aldir likamin kolnadhe ok a träno
hängde ok i samu stundi*n*ne alla thina vini tok
w håluiti ok for allo*m* thet hafdhe forskuldat
vpnadhe thv himirike.
Åra vari thik mi*n* h*er*ra ihesus christus fore at
thine vini toko thin likama af korseno dödhan ok
i kledhe swepto alla*n* blodhoghan ok i iordh
lägdhis ok af pylati riddaru*m* gömdis
Lof hafui thu mi*n* h*er*ra ihesus christus th*er* wp
stodh a pascha dagh lifuande ok thedhis thöm 77
thu vilde ok foor a hälgha thoorsdagh til thit
rike swa at thz alle sagho när thik varo ok a
pinghizdagha dagh thin hälgha anda thinu*m* vinu*m*

sände ok giordhe thöm til thin kärlek brännande ok sitir j thins gudhdoms äro met allo*m* lim*um* lifuande som thu tokt af iomfrun*ne* ok skal atir a doma dagh koma ok alla mä*n*niskio äptir sino*m* gerningo*m* döma

(3 i Latinska texten.)

Min h*er*ra ihesus christus tho at hvaro at iak veet at thin likame äris i hvarie stu*n*di*n*ne mz
78 himirikis sange. eyg thäs sidh*er* vil iak osina persona sighia hono*m* lof ok hedh*er* mz mino*m* syndogha mu*n*ne.

Min h*er*ra ihesus christus höxste präster som thin likama först af brödhe vigdhe vari thins likama säte i höxsta hedh*er* näst thino*m* fadh*er* i thino*m* gudhdome.

Min h*er*ra ihesus christus fore at alla thina gerni*n*ga af mästom kärlek göras for hulkit thit howdh ok haar mz keysarlike krono äris ok alt thz skapat är vndir thit vald skal böghias

Min h*er*ra ihesus christus af konu*n*gxlike äro lofuis thit änne thy at thz sic aldre fran sanni*n*d vä*n*d*e*
79 Min h*er*ra ihesus christus thina bryne bra ok öghon af himirikis härskapi äris thy at the blithelika see til alla th*er* mz kärlek misku*n* bedhas

Min h*er*ra ihesus christus thin öron äwärdhelika hedh*er* hörin th*er* ängin for smathe th*er* til thik taladhe.

Min h*er*ra ihesus christus ärins thina näsa th*er* ey stygdos for vara helso skuld vidh lazari rutna likama ok eyg vidh thän fula dön th*er* af iudase gik andelika.

Min herra ihesus christus sighnadhir vari thin mundir oc värra for hwart thz ordh thu taladhe thy at thz var alt til siäla ok likama tharue ok 80 the hälgho tro vppinbarilsa.

Min herra ihesus christus thina tändir ärins for hwarth thz sin the vplätos ok samanbitus tha thu mz thöm tuggadhe ther al thing skapadhe.

Min herra ihesus christus thin tunga höxta lof hafui thy at hon alre rördhis älla stadhnadhe vtan epte thy ther var fore skipat i thinom gudhdome.

Min herra ihesus christus thin swälghiandhe maghi liuar ok lunga mz al annor inälue äuärdhelikin hedhir haui for allan mat ok dryk the swolgho 81 ok smälto thinom likama til styrkilse oc siälom til äuärdhelikin vidher quekilse

Min herra ihesus christus signadha vardhe thina kindir ok hals ther thu lät skäg a vaxa epte thinom alre vm the mato som [thu] skapadhe för mz eno ordhe adame

Min herra ihesus christus ther kallas härtoghe äro haui thin dyre hals ther thunga byrdhe bar för än thu vant häluiti ok vtualdan skara til himerikis ledde.

Min herra ihesus christus al creatur af riddarlikom hedher thit hiärta äre ther ey for lukkan älla 82 for thrughan vtan for thins rikis rät thik siäluom ey spardhe thän rät thin vili var af vphof at thu ville man vardha ok lagh känna fore the laghin strido alle martyres ok vndir thöm bindas mz edhe alle the ther riddara göras

Min herra ihesus christus thit bryst hedhir haui ouir alla trolika thiänara the ther sit liiff haua

ospart til thäs at thera h*er*ra maghe liua. h*er*ra m*in* thu lop wt i dödhin til at liua skulde swenin.

83 Min h*er*ra ihesus christus lof hauin thina händir ok arma ouir samson starka oc alla andra kämpa thy at the wnno häluite tha the varo vidh korsit fästa ok toko mz krapt wt v thy alla sine vini.

Min h*er*ra ihesus christus hedh*i*r hauin thina axla ok rygger mz rifinom ouir allá thöm som iordhena yrkia ok gudhelikit äruodhe göra thy at the hafdho äruodhe fran fözlo timano*m* ok til thin dödh for siäla tharfue

Min h*er*ra ihesus christus signadh vari thi*n* länd ok lof haui ouir ängla renlek i himerike ok ouir
84 alla thöm th*er* renlek haua haldit i iordhrike

Min h*er*ra ihesus christus thin been ok thin knä hedh*i*r haui ouir alla the th*er* unna ok hedh*i*r göra sino*m* mästaro*m* thy at thu bögdhis mz ödhmiukt for thino*m* kännesweno*m*

Min h*er*ra ihesus christus thine föt*i*r lofui*n*s ouir alla the th*er* mästara snille fingo thy at the gingo hardhare vägh än the andro*m* kändo

Min h*er*ra ihesus christus glädhi hedh*i*r ok vald vardhe allo*m* thino*m* likama fran iässa ok vndir thina ylia th*er* fore mä*n*niskio*n*ne synis j bröz liknilse ok synis mz allom limo*m* liuande for allo himerikis härskapi

(1 i Latinska texten.)

85 SJgnadh vardhe thu mi*n* iomfru s*anct*a maria gudz modh*i*r thy at ängin so*m* thu sin skapara swa mykyt älskadhe for thy är thu the bäzsta creatura th*er* gudh skapadhe

Hedh*i*r haui thu m*in* iomfru *sancta* maria gudz modh*i*r th*e*r mz ängle fadher ok modh*e*r budhadhis ok af thy dyrasta hionalaghi th*e*r nakantima vardh thin likame afladhis ok so*m* annor barn af modh*e*r föddis.

Lof vari thik mi*n* iomfru *sancta* maria guz modh*i*r thy at ginnstan thu af spina vandis af foräldro*m* [thu] til mönster offradhis ok vndir gudhelikx biscops 86 gömo mz androm iomfru*m* anduardhis

Åra vari thik mi*n* iomfru *sancta* maria guz modh*i*r at tha thu til thän aldir kom at thu forstodh at gudh var thin skapare ok ginsta*n* thu han ouir al thing älskadhe ok alla tima dagh ok nat thu märkte ok i ömselico*m* gerni*n*go*m* the tima thu skipadhe ok alla til hans thiänist nytiadhe ok gaf thino*m* likame sömpn ok mat epte thy han matte bäzst standa i gudhelico äruodhe

Hedh*e*r haui thu mi*n* iomfru *sancta* maria th*e*r thin iomfrudom gudhi siäluom [lofuadhe] thy gaf thu th*e*r enkte vm hwar som thik fäste thy at 87 thu hafdhe andro*m* trolofuat thik for allo*m* starkare ok bätre

Lof hafui thu mi*n* iomfru *sancta* maria ther stodh ensamin mz allom thino*m* kraptom tha thu thin trolouadha h*e*rra gud thänkte tha ängillin til thik kom ok hans hedh*e*r ok vilia thik sagdhe. ok ginstan thu mz ödhmiukt iakadhe ok thän hälghe ande thik mz alle dygh fylte ok gudh fadh*e*r thik sin son sände ok han tok likama af thino köti ok blodhe ok vardh guz son thin son ok ginstan mz allo*m* limo*m* liuande mz sins gudhdoms valde.

Ära vari thik mi*n* iomfru maria th*er* kände i thik
88 at guz likame vaxste ok rördhis til thän time
kom at han af thik föddis ok var thu the förste
p*er*sona guz licama hannadhe ok han j klädhe
swepte ok i iätu lagdhe ok mz thin*n*e miolk hans
licama vp fostradhe.
Hedh*er* vari thik min iomfru s*ancta* maria th*er* i
stallit sa konu*n*ga koma ok thino*m* syni mz hedh*er*
konu*n*gxlica gauor giua oc th*er* epte thu siälf han
i monster offradhe ok i thino hiärta gömde alt
thz taladhis ok giordhis i ha*n*s barndome.
Lof haui thu mi*n* iomfru maria th*er* mz barneno
89 thy dyrasta til egypto land rymde ok sidhan han
til nazareth atirfördhe ok vndir thin*n*e lydhno ok
hans foster fadhors hans likame vaxste
ÅRa vari thik min iomfru maria th*er* sa thin son
prädika ok iärtekne göra ok discipulos til sik
kalla ok apostolos wtuälia the hono*m* skuldo vitene
bära at han var gudz son ok vilde p*ro*pheta ordh
fulco*m*na ok epte thöm pino ok dödh thola
Hedh*er* vari thik mi*n* iomfru maria ther viste
thin son fangin ok sa huru ha*n* var bundin ok
hudhstrukin ok mz thorne kronadh*er* ok forradh-
are kalladh*er* ok af allo*m* forsmadh*er* ok mz
90 naghlom vidh korsit fästan liuande ok nakin.
Lof vari thik mi*n* iomfru maria guz modh*er* ther
hördhe huru han til thin taladhe ok hördhe huru
ha*n* i dözsins nödh til sin fadhor öpte ok sin
anda j hans händir anduardhadhe.
Hedh*er* vari thik mi*n* iomfru maria th*er* sa thin
son dödhan a korseno hängia ok fran iässa ok til
illia allan blodhoghan ok gino*m* händir ok fötir

ok bryst stungin ok hudhin af thornono*m* sundir
rifuin.
Ära vari thik m*in* iomfru maria th*er* sa thin son
af korseno takas ok i klädhe swepas ok i graf
läggias ok af pylati riddaro*m* gömas
Hedh*i*r vari thik mi*n* iomfru maria th*er* af modh*er*- 91
lico*m* kärlek ok af hiärtelike sorgh möd vidh*i*r
thins sons graf skildis ok af hans thiänisto folke
til ioh*annis* ewangeliste hws leddis ok thz var
thin vidh*er*quekilse at thu viste fullelica hans vp-
sta*n*dilse
Lof vari thik mi*n* iomfru maria at i thom sama
pu*n*cteno*m* thin son vp af dödha stodh thik thz
siäluir ku*n*nogh giordhe ok th*er* epte tedhes han
thöm han vilde ok visadhe dhö*m* mz skälom at
thz var then sami lica*m*men th*er* dödhe*n* tholde
Hedh*er* vari thik mi*n* iomfru maria th*er* sa thin
son a hälgha thorsdagh fara til sit rike swa at 92
thz alle sagho th*er* när varo ok a pingiz dagha
dagh sin hälgha anda sände then th*er* thu var
förra fylt mz ok han giordhe thöm til sin kärlek
bränande.
Ära vari thik min iomfru maria fore at thi*n*
son lät thik här nakar aar epte sik vara til thäs
at hans vini skuldo glädhi af thik haua oc radh
taka swa ok at mange otalike iudha ok hedhninga
af thy at the thin höuisko lat sagho ok sniällo
ordh hördho ok dygdhelika gerni*n*ga forstodho
trodho thz fullelica at thu var modh*er* mz iom- 93
frudom ok thin son gudh mz mandom.
Lof vari thik mi*n* iomfru maria gudz modh*er* th*er*
af modh*er*lico*m* kärlek i hware stundi*n*ne til thin

son langadhe tho vilde thu gärna swa länge här liua som han vilde ok af thy högthis thin ära i hans rike

Hedh*er* vari thik mi*n* iomfru *sancta* maria fore at ängillin thin sagdhe at thu skulde vidh*er* världina skilias ok thin siäl af gudhi äras ok thin licame af apostolis iordhas

Ära vari thik mi*n* iomfru maria at j dödheno*m* siälnir gudhdomin thina siäl vmfämde ok hona
94 for allom dröuilsom gömde. gudh fadh*er* th*er* hans son födde alt thz skapat var vndir thit vald lagdhe guz son thik sin*n*e modh*er* näst sik siäluom säte skipadhe. gudh thä*n* hälghe ande thina siäl sina tro lofuadha iomfru mz höxstom hedh*er* hemfördhe.

Lof vari thik mi*n* iomfru maria fore at thin licame dödh*er* kläddis ok af apostolis j iordh lagdhis oc th*er* nakra stund dwaldis til the stund kom at ha*n* af guz valle til siälinna fördhis.

Hedh*er* vari thik mi*n* iomfru maria fore thz thin
95 licame tha sa oc kände tha han epte dödhin limnadhe. han sa sin son vara gudh mz mandom ha*n* kände i sik vara modh*er* mz iomfrudom.

Han sa sin son vara rätuisonna domara. tha kände han j sik hwazske haua syndat dödhelica älla nadhelica

Han sa sin son vara godhra gerni*n*ga atirlönara. han kände i sik alt thz got haua giort som rättuisonne burdhe hedh*er* ok lön fore göra. tha kände ha*n* i sik at ängin kärleker sin gudh swa käran hafdhe som han j änglom ok människiom. thy burdhe hono*m* näst gudhi höxsta säte epte gudz tillate

(4 i Latinska texten.)

MJn iomfru maria af sancta t*ri*nitate thu lofuis 96
thy at thu äst the bäzsta creatura th*e*r nakantima skapadhis. thu är thorftogha siäla nadhagiuare ok for vslom syndoghom som nadhe bedhas äst thu aldra hullastes daghthingare. al creatura lofuin gudh th*e*r thik skapadhe ok thik til sinna kesarin*no* kronad*e*

Min iomfru maria lofuis thit har ouir lilio krono thy at thz var skärare solinne for thy at swa som harit är vtan tal sua äru ok thina dygdhe.

Min iomfru maria ouir mana*n*s hwitlek sken thit 97
änlite ok änne thy at ängin var then j thässe myrke världinne thik sa at han ey ä nakat got af thin*n*e syn i sik siäluo*m* kände.

Min iomfru maria thina bryne ok bra äru thino hare lica j fäghrindin*n*e ouir solgisle äru the skinа*n*de.

Min iomfru maria thin öghon enkte girnadhos at ägha forganglikom thingo*m* th*e*r the sagho här i iordhrike. for thy huan then blink the göra äru ouir stiärno fäghrind for allo himerikis härskapi.

Min iomfru maria thin kindir thu aldre fore bälde
tedhe. thy louis the ouir dagh randinne fäghrind 98
th*e*r stundom synis mz vänasto färgho hwite ok rödhe.

Min iomfru maria lof hauin thin öron ou*ir* hafsins krapte ok alla vatna rörilse. thy at the stodho mot alla orena värlz thinga i*n*flytilso*m*

Min iomfru maria äro hauin thina nasa af thäs hälgha anda fylle thy at thu aldre swa andan indrogh älla wtgaf at nakantima gik gudh af thino

minne än tho at hwaro at thu stundom sofue
99 tha var vilin ä then sami. thy ärins the ouir alla
ärmeta tämprilse ok ouir alla the yrte som giua
af sik godh loktilse.
Min iomfru maria thin tunga äris ouir al the trä
ther fruct bära fore hwart thz ordh hon taladhe
thy at thz var ä nakrom til gang ok ängom til
skadha. ok varo the liofuare at höra än sötaste
fructe smaka
Min iomfru maria thin mundir äris ouir alt thz
blomster til är. louins thina varra ouir rosa fäghr-
ind for thet ordhit thu änglenom swaredhe tha
100 gudh siäluir sin hedher vilde mz thik göra tha
han fulcomnadhe thz han hafdhe iättat patriarch-
om ok thz han talade mz prophetom. han minzsk-
adhe valdit i häluit ok ökte korin i himerike af
thins dygdhelica munz swari.
Min iomfru maria thin hals thin ryggir thine
arma ok thina axla lof hafuin ouir lilio fäghrind
ther rät växste af rotom thy at the aldre nidher
bögdhos älla vprättos af fafängom thingom swa
som lilia röris epte vädhir bläst. swa rördhos
101 thine limi epte thäs hälgha anda inskiutilsom.
Min iomfru maria thina händir ok fingir lofuins
ok ärins ouir alla dyra stena ther mz liknas thina
gärninga thy at the lokkadho guz son til sik epte
hans signadha vilia.
Min iomfru maria thit bryst ouir alt skärasta gul
ok renasta malm af vänlek lofuis for thy at tha
thz vndir korseno af thins sons hambraliudhe
smitadhis tho vilde thu häldir epte guz vilia the

nödhena thola for siäla gagn än han skulde thän
hardha dödhin vmb*ära*

Min iomfru maria thit väluiliogha hiärta ouir alt 102
skapat köt äris ok af allom dygdhom lofuis for
thy at thz var til guz kärlek brinnande ouir all-
om thom th*er* nakantima varo liuande. ok thäs
kärlekx lughi stegh vp til fadhorin ok j hono*m* mz
thäs hälgha anda radhe foor nidh*i*r sonin th*er*
aldre skildis vidh fadhorin. ok j thino*m* iomfrulico*m*
inäluo*m* tok mandom mz sino*m* gudhdom.

Min iomfru maria lofuins thine föter ouir alla röter
th*er* sina dygdh ey mista af thy at the fruct af
sik giua thy at the baro i thino*m* licama inne
luktan son ok helan iomfrudom. thy gingo the 103
mykyt höuisklica swa at hwart thz fiät the stighu
thäktis konu*n*geno*m* i himerike ok glädhi giordhe
allo himerikis härskapi.

Thet rumit thin son j la min iomfru maria gudz
modh*er*. thz äre fadhorin mz them sama sonnen-
o*m* ok then hälgha anda i sino ogriplico valde.
thz loui alt himerikis härscap mz sinne snille. ok
al the hälgho kirkio skipilse mz si*n*ne läsni*n*g ok
sange Vari thik lof hedh*er* ok thakke h*er*ra gudh
th*er* hona til thi*n*na modh*er* giordhe swa mange
hänne haua nutit ok niuta badhe godhe ok ille 104
the th*er* thik rädhas ok mz kärlek misku*n*d bedhas.

MJn h*er*ra gudh nu hauir iak nakat talat vm
thina ok thina modh*er*s dygdhelica gärni*n*ga Nu
vil iak gärna mz thin*n*e hiälp a huxa mi*n* brut
ok mina otalico synde huru iak hauir min tima
onyttelika tärat. mit goz oskällica skipat. mina
vini ok frändir kötlica älskat. Ok hulko*m* lund-

om iak hafuir mz minz licama lustilsom mina siäl skadhat. ok huru iak hauir til siäl ok licama gooz älla hedhir androm skadhat hulkom lundom iak
105 hauir mot thöm dygdhelica gudhenom brutit thet angra mik af allo hiärta ok vil iak thz gärna bätra ok aldre optare swa göra. hiälp mik ther til min rena iomfru maria Amen

---

Skiljaktig uppteckning af samma böner, efter Kongl. Bibliothekets pergament-handskrift, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 27.

3 Aff gudz pino

O Min söte gudh ära wari thik thu äst en gudh i thre personis fadher oc son. ok then helghe ande ¶ Hedher wari thik min herra ihesus christus gudz signadhe son af hymerike ther sänder war af fadherenom i enna iomfru likama. ey vast thu thy sidher mz honom i hymerike. Ok [han] mz thik här i iordherike mädher sinom gudhdom i thinom mandom ¶ Loff wari thik min herra ihesus christus ther vaxste ok dwaldis i enna iomfru likama til then timen kom. thu vilde wärdhoghas af henna handom hannas ok i klädhe swepas ok i jätu läggias. Ok mz henna signadha myölk fostras ¶ Ära wari thik min herra ihesus christus thik lät vmskära. Ok ihesus kalla. Ok konunga til thik koma. Ok ther äpter thik i mönster offra ¶ Heder wari thik min herra ihesus christus ther vnder gömo ok lydhno thinne modhers ok fosterfadhers thiin likame vpuaxte. Ok thw thöm badhen vnder thinne gömo ok lydhno hafdhe ¶ Loff vari thik min herra ihesus christus ther af thinom

thiänisto ma*n* vilde döpas. Ok siälfuir iärtekne
göra. Ok prädica ok thz mz thik siälfwo*m* oppen-
bara. at thw vast sand*er* gudz son Ok vilde *pro*-
ph*eta* ordh fulko*m*pna Ok mz thino*m* dödh mä*n*n-
iskionna siäl at*er*lösa ¶ Ära wari thik min h*err*a
ihesus christus thw thiin dödh for*e* sagdhe. ok
sidh*er*sta natwardhenom. thu thiin dyra likama 4
wigdhe ok gaft han thino*m* apostlo*m* til ami*n*ne.
Ok th*er* äpt*er* thu th*er*a föt*er* mz ödmyukt thwadhe.
¶ Hedh*er* vari thik mi*n* h*err*a ihesus christus th*er*
köptes ok saldes. Ok th*er* äpt*er* mz eno ordhe tha
thw wilde. thu thina owini til iordh fälde ok thik
siälfw*ir* i th*er*a händ*er* anduardhadhe. ¶ Loff wari
thik mi*n* h*err*a ihesus christus th*er* til cayfas hws
leddis Ok til herodem sendis ok af hono*m* ok här-
skapino thu spottadhis. Ok at*er* mz spot ok haadh
til pylaty doom leddis ¶ Ära vari thik min h*err*a
ihesus christus th*er* for wara skuld i päl klädhe
fördhis. Ok thiit hofwdh mz thorn kronas Ok thiit
änlite af th*er*a mu*n*no*m* spottas. Ok thiin öghon
hylias ok thina kindir ok hals slaghen. ¶ Hedh*er*
wari thik mi*n* h*err*a ihesus christus th*er* at*er* for*e*
pylatus dom leddis. Ok thw hördhe huru lyugh-
arane à thik kärdho. Ok aff allo folkeno öpas
röfuaran gifua lösan ok thik korsfästa h*err*a min.
¶ Loff wari thik min h*err*a ihesus christus th*er*
blodhogh*er* til dödz dömdis. Ok korsit a thina
signadha axla lagdhis. Ok tha thw i stadhi*n* komt
thu afkläddes. Ok nakin viidh korsit fästis. Ok
thi*n*a hend*er* ok föth*er* thu läst wth mz liinom 5
dragha. Ok mz iärn naglom gino*m* stingas ok mz
hambrom saman slas. Ok thu hördhe thik for

swikara kallas Ok for spot skuld the tytulum ofw*er* thit hofwd scrifw. ¶ Åra wari thik mi*n* h*er*ra ihesus christus at thiin ögna syyn mörktis Ok änlitit blyknadhe af blodzsins minskilse. Ok tu*n*gan thörkadhis af innäluan*n*a dröfwilsom. Ok munne*n* wättis af beskiom drykkiom ok af hofwdh saromen. skäggit ok haret af blodheno thioknadhe Ok alder thiin välsignadhe helghe likame war swa hwdhstruki*n* at huden var al af thornno*m*me*n* synd*er* rifui*n*. Ok adhro ok sinor alla synder slitna. Ok swa stod thu a korseno ok bidde dödzsi*n*s aldra käraste h*er*ra mi*n* ¶ Hedh*er* vare thik mi*n* h*er*ra ihesus christus th*er* thina modh*er* i tholkom vadha skodhadhe th*er* aldrygh syndadhe oc thw hona i thins thiänisto mandz gömo anduardhadhe. ¶ Loff wari thik mi*n* h*er*ra ihesus christus fore hwan th*e*n riidh thw a korseno tholde Ok värken af hwario sareno til hiärtat lagdhe Ok thw thiin anda i thins fadhers hend*er* andwardhadhe. ¶ Åra ware thik mi*n* h*er*ra ihesus christus thiit hiärta af tholkom wärk döödhe Ok hofwodhit fiol a brystith Ok alder likamen kolnadhe. Ok dödh*er* a korseno hengde. Ok thw i samu stu*n*di*n*ne tokt wt af hälfuite alla thina wini Ok thins fadhers
6 rike thw ypnadhe for allo*m* thöm thz hafdhe mz thik forskullat ¶ Hedhir wari thik min h*er*ra ihesus christus at thiin sidha ypnadhis ok til at hiärtat i brysteno lata gino*m* stingas. Ok ey wilde thw at thiin dödhe likame af korseno tokis. för än th*er* lof til gafwis. ¶ Loff wari thik mi*n* h*er*ra ihesus christus at thine wini thiin dödha likama af korseno toko Ok blodhoghа*n* i klädhe swepto

Ok i graf lagdho Ok aff pylati riddarom gömdis. Amen

af vpstandilse

ÄRa vari thik min h*er*ra ihesus christus th*er* opstodh a paschadagh liifwandis ok th*er* äpt*er* tedhes thu th*e*m Thw vilde ok a helgha thorsdagh at fara til thiit rike swa at alle the sagho th*er* när waro Ok a pingilzdagha dagh thw thiin helgha anda thinom wino*m* sände. Ok giordhe thöm til kärleek bränna*n*de allom thöm ha*n* fingo. Ok thw sith*er* i thinne guddo*m*s äro mz allo*m* li*m*mo*m* lifua*n*dis som thu tokt af io*m*fru*n*ne ok vilt koma a doma dagh ok hwan äpt*er* sino*m* gärni*n*gom döma ¶ Min h*er*ra ihesus christus Thy at iak veet at thi*n* signadhe helghe likame äras i hwarie stundhi*n*ne mz hymerikis sangh. Thy wil jak osniäl p*er*sona sighia hono*m* lof ok hedh*er* mz 7 mino*m* syndogha mu*n*. ¶ Min h*er*ra ihesus höxste präst*er* thiin dyra signadha likama först af brödh vigdhe Vari thins likama säte i högxsto*m* hedh*er* näst thino*m* fadh*er* i thino*m* g*u*ddom ¶ Min h*er*ra ihesus christus thiit hofwod ok haar for besklikhet ok beterlika krono äres Thy at alt th*e*t skapat är vnd*er* thiit waaldh böghis ¶ Min h*er*ra ihesus christus af konu*n*gxlike krono lofues thiit änlite thy at thz sik aldrig fran sa*n*nindi*n*ne wände. ¶ Min h*er*ra ihesus christus thina öghna bryne oc bra ok öghon af allo hymerikis härskap ärens thy at [the] swa blydhelika see til alla thöm mz kärlek nadh ok miskundh bedhas ¶ Mi*n* h*er*ra ihesus christus thiin öron äwärdheliken hedh*er*

hören ther ängen forsmadhe ath höra ther til thik taladhe ¶ Min herra ihesus christus ärens thina näsa ther ey stygdos for vara helso. Ok ey vidher lazarus rutna likama. Ok widh then fula döön af iudas gik andelika. ¶ Min herra ihesus christus ärens thina tänder fore hwart thät siin the oplätos ok saman bitu Tha thw mat tuggadhe thw aldra thinga skapare ¶ Min herra ihesus christus thiin tunga högxsta lof hafwi ther aldrygh rördhis älla stadnadhe vtan äpter thy thw hafdhe fore skipath j thinom guddom. ¶ Min herra ihesus christus
8 thiin swälghiande ok maghi ok lifuer ok lunga mz allom androm inelfwom äuärdheliken hedher hafwin for allan mat ok dryk the swolgho ok smälto j thinom wälsignadha likama til styrkylse ok allom siälom äuärdhelikin widherquäkylse. ¶ Min herra ihesus christus signadha wardhin thina kinder ok thiin haka Thu lät skägh a vaxa äpter thinom alder j the matto thw hafdhe fore skipat mz eno ordhe adam. ¶ Miin herra ihesus christus ther kallas härtoghe Ära hawi thiin dyre haals. the thungo byrdhe bar för än thw helfwite want, ok otalikin siäla skara til hymerikis leedde. ¶ Min herra ihesus christus lofwens thine arma. ofwer samson starka. ok alla andra kämpa. Thy at the brutu helfwite tha the varo vidh korsit feste. oc thu tokt ther wt mz kraft alla thina wini ¶ Miin herra ihesus christus signadh ware thiit brysth ofwer alla trolika thiänara, ther thera liiff hafua ospart til at thera herra maghe lifua O herra min thw lopt vth i dödhin til at lifua skulde swennen. ¶ Miin herra ihesus christus al creatur af ridder-

likom hedh*er* lofwin thiit hiärta ok thin aar. th*er* ey for lokkan ok ey for thrug [vtan] for thins rikis rät thw thik ey spardhe siälfwan. Thiin rätth*er* oc thiin vili var for ophof Tha thu vilde man wardha ok lagh känna. for laghin striddo martyres. ok vndi thöm bindas mz edhe alle the til riddara göras. ¶ Min h*er*ra ihesus christus ärens thina axla ok riggh*er* mz rifwom ofw*er* alla thöm i iordherike ok gudhelikt ärfwodhe göra matte wardha thino*m* födzlo tima ok thino*m* dödh til lof ok hedh*er* ¶ Miin h*er*ra ihesus christus wälsignadho warin thi*n*a lyufuo dyra rena benedidho lände ok lof hafwi*n* ow*er* änglanna renlek i hymerike ok af alla thö*m* th*er* renlek hālda i iordherike. ¶ Miin h*er*ra ihesus christus thino*m* beno*m* ok knäm hedh*er* wari af allom thöm th*er* nima ok hedh*er* göra sino*m* mästara thy at thw bögdhis mz ödmyukth for thino*m* känne sweno*m*. ¶ Miin h*er*ra ihesus christus lofwens thine föt*er* ow*er* alla thöm th*er* mästara snille fingo thy at the hardare wägh gingo än the th*er* andro*m* kändo. ¶ Min h*er*ra ihesus christus glädhi. ok hedh*er* wari allo*m* thinom wälsignadha helgha likama. fran thino*m* iässa oc vndi thina ylia th*er* här synis fore mä*n*niskiom i brödz liknilse. ok mz allo*m* limmo*m* lifuandis for allo hymerik*is* h*är*skap

Af warfru dröfuilso*m* P*rima*

SIgnadh wari miin fru. io*m*fru S*ancta* maria Thy at siin skapara älskadhe engi*n* swa mykit so*m* thw. Thy äst thw thz bädzsta creatur th*er* naka*n*-

10 tima gud skapdhe ¶ Hedher wari thik min iomfru Sancta maria mz ängil fadher ok modher thu budhadhis Thy at dyrasto hionalaghi ther nakan tiidh wardh. ok thu af modher afladhis som annor barn föddos. ¶ Loff wari thik min iomfru Sancta maria at ginstan thu af spina vandis mz foräldrom thw i mönster offradhis. ok mz androm iomfrum thw i gudlix biscops gömo anduardhis. ¶ Ära wari thik min iomfru sancta maria ath tha thu til alder kompt at thu forstodh gud vara thiin skapara. ginstan thw han älskadhe owir al thingh badhe dag oc nath. alla thina tima thu märkte ok i vmskiptelika gärninga thöm skipadhe ok alla thil hans thiänist thu them nytiadhe. oc gaft thinom signadha likama sympn. ok mat äpther thy han matte bädzt standa i gudheliko ärfuodhe. ¶ Heder vare thik min iomfru Sancta maria ther siälfwom gudhi thiin iomfrudom lofuadhe Thy gaft thu thik ey vm hwar thik fäste Thy at thu hafdhe förra trolofuat allom starkare ok bätre. ¶ Loff ware thik min iomfru Sancta maria ther stodh ensammen mz allom thinom kraptom. Ok a thin trolofuadhan herra gudh thw thänkte Ok tha
11 ängillen til thik kom. Ok hans hedhers wilia thik sagdhe ok ginstan thw mz alle ödhmyukt iakadhe. Ok then helghe ande thik mz alle glädhi fylte. Ok gudh fadher thik siin wälsignadha son sände. Ok han tok likamma af thino kyti ok blodhe. Ok thz war gudz son thiin son ginstan mz allom limmom lifuandis i sins guddoms valde. ¶ Ära vare thik min iomfru Sancta maria ther kände i thik at gudz wälsignadhe helghe likamme waxte ok rördhis

til then timān ko*m* han af thik föddis Ok vast thw the första p*er*sona th*er* gudz likama hannadhe Ok i klādhe swepte Ok i iātu lagdhe Ok mādh*er* thinne signadho myölk fostradhe. ¶ Hedh*er* vare thik mi*n* io*m*fru S*ancta* maria th*er* j stalleno saa konu*n*ga til thik koma. Ok thino*m* son mz hedh*er* konu*n*gxlika gafuo gifua. Ok th*er* āpt*er* thw han i mö*n*st*r*et offradhe. Ok thu gö*m*de j thino hiārta alt thāt taladhis ok giordhis i hans barndom. ¶ Loff ok hedh*er* vari thik mi*n* io*m*fru S*ancta* maria th*er* mz barneno the dyrasto til egyptoland fölgdhe Ok ater thz til nazarāth fördhe Ok vndi [thine] gömo ok hans fosth*er*fadh*er*s hans likame 12 opwaxte Ok han thöm badhen i sinne gömo ok lydhno hafdhe. ¶ Ära vari thik mi*n* io*m*fru *sancta* M*aria* th*er* saa thiin son prādica oc iārtekne göra oc discipulos til siin kalla Ok ap*osto*la vtuālia th*er* hono*m* skuldo witne bāra at han war sand*er* gudz so*n* Ok vilde *pro*ph*et*a ordh fulko*m*pna Ok āpt*er* th*em* pi*n*o ok dödh thola. ¶ Hed*er* wari thik mi*n* io*m*fru *sancta* maria th*er* viste thi*n* son fangen vara Ok thw saat huru han war bu*n*den ok hudstrukin ok mz thorn kronadha*n* oc af allo*m* forsmadhan oc forradhara kalladhan ok mz naghlom vidh korsit fāstan lifuandis nācta*n* ¶ Loff wari thik min io*m*fru *sancta* maria th*er* hördhe huru han til thik taladhe ok i dödzsins nödh til siin fadh*er* öpte. ok sin anda i hans hend*er* anduardhadhe. ¶ Ära vari thik mi*n* io*m*fru *sancta* M*aria* th*er* saat thiin son a korseno hengia dödha*n* oc fran hans iāssa oc vndi hans ylia alla*n* blodhoghan ok gino*m* hā*n*der ok föth*er* ok brysth

stu*n*ghnan. Ok hudhin al af thornome*n* sundh*er* rifwin. ¶ Loff wari thik min io*m*fru *sancta* M*aria*
13 at thine wini thi*n* son dödhan af korseno toko ok blodoghan i klädhe fördho ok swepto ok i graf lagdho ok af pylati Riddarom gömdis ¶ Loff wari thik min io*m*fru *sancta* maria th*er* af modh*er*liko*m* kärlek ok af hiärtelike sorgh thw möd vidh*er* thins sons graf skildis ok af hans thiänisto folke til ioh*anne*s ewangelista hws leddis. ok thz war thin wid*er*quäkilse at thu fulko*m*plika viste hans opstandilse. ¶ Åra wari thik min io*m*fru *sancta* M*aria* at i th*e*m sama pu*n*cteno*m* thiin wälsignadhe son op af dödha stodh. han thik thz siälfwir ko*n*nocht giordhe. Ok th*er* äpt*er* tedhis han th*e*m ha*n* wilde Ok han visadhe thz mz skälu*m*. at han war then sami likame*n* th*er* dödhi*n* tholde ¶ Hedh*er* vari thik mi*n* io*m*fru *sancta* maria. at a helgha thorsdagh thi*n* wälsignadhe son foor op til sit rike. at alle the sagho th*er* när varo Oc a pingilzdagha dag ha*n* sin helgha anda sä*n*de thö*m*. the*n* thu vast förra fylt mz ok giordhe thö*m* brä*n*n-a*n*de til sin kärlek alle the th*er* ha*n* fingo. ¶ Åra wari thik mi*n* io*m*fru *sancta* [maria] at thiin son lät thik h*ä*r nakur aar äpth*er* sik va*ra* til at hans wini skuldo glädhi af thik hafua oc radh taka. oc ma*n*ge iudha ok hedni*n*ga af thy at the thiin höfwisko lat sagho ok sniällo oordh hördho oc
14 dygdhelica g*er*ni*n*ga forstodho oc th*er* af trodho the fulko*m*plika at thu vast gudz mod*er* mz io*m*frudomeno*m* oc thiin signadhe son gudh mz ma*n*domeno*m*. ¶ Hedh*er* vari thik mi*n* io*m*fru *sancta* maria th*er* af modh*er*likom kärlek i hwarie stu*n*d-

*in*ne til thiin signadha son la*n*gade oc thok wilde thu g*er*na lifua sua länge so*m* ha*n* vilde ok th*er* af öktis ok thiin glädhi i ha*n*s rike. ¶ Loff wari thik min io*m*fru *sancta* ma*r*ia Thy at ängillen thik sagdhe at thu skulde widh*er* världi*nn*a skylias. Ok thiin siäl af gudhi äras. ok thi*n* likame af apostlome*n* iordhas. ¶ Åra wari thik mi*n* io*m*fru *sancta* maria i dödheno*m* siälfwir guddo*m*men thina siäl vmfä*m*pde. ok hona for allo*m* dröfwilso*m* gömde. Ok gudh fadh*er* thik th*er* hans son födde. alt thz skapat war vnd*er* thiit wald lagdhe. ok skipadhe g*u*d oc then helghe ande siälina sinna trolofuadho io*m*fru mz högxsto*m* hedh*er* hemfördhe. ¶ Loff wari thik mi*n* io*m*fru *sancta* maria. at thiin likame dödh*er* kläddis oc th*er* äpt*er* nakra dagha dwaldis til at ha*n* af gudz valde til siälenna hentes. ¶ Hedh*er* vari thik mi*n* io*m*fru S*ancta* maria at thiin likame saa ok kände Tha ha*n* äpt*er* dödhi*n* lifnade Ha*n* saa sin son g*u*d mz ma*n*do*m* wara Ok han kände i sik wara mod*er* mz io*m*frudomeno*m*. Ok ha*n* kände i sik hwarken hafua syndat dödhelika älla nadhelika. Oc ha*n* sa sin son wara rätuisan domara. Ok ha*n* kände i sik alt thz got hafua giort so*m* rätuiso*n*ne bordhe th*er* ok lön fore gifua. Ok ha*n* saa sin son oc vara godg*er*ninga*n*na at*er*lönara. Ok saa i rätuiso*n*ne at then sattes gudhi näst so*m* ha*n* hafdhe kärast Ok ha*n* kä*n*de i sik at engen kärlek*er* hafdhe sin gudh swa käran so*m* ha*n* hafdhe Oc thy bordhe hono*m* näst gudhi högxsta säte äpt*er* gudz signadha tilläte.

[Secunda]

¶ Min io*m*fru *sancta* maria af *sancta* *trinitate* thu
ä̊res for thy thu ä̊st thz bä̊dzsta creatur *ther*
nakantidh gudh skapadhe Thu alla siä̊la thö̊rft-
oghasta nadh gifuare ok for allo*m* vslu*m* synd-
aro*m* ä̊stw aldra hullasta daghthingerska. ok al
creatwr lofwin gudh. Th*er* thik skapadhe oc til
sinna kä̊sari*n*na giordhe. ¶ Min io*m*fru *sancta*
maria vnd*er* lifsins krono skiin thiit haar thy at
thz ä̊r skä̊rare ä̊n solen ffor thy so*m* haret ä̊r
vta*n* taal swa ä̊ru ok alla thina dygdhe. ¶ Miin
io*m*fru *sancta* maria loff wari thik at ofw*er* maan-
ans hwitlek skiin thiit ä̊nlite ok ä̊nne Thy at th*en*
war enge*n* th*en* thik saa at ha*n* ey nakat got af
thi*n*ne syyn fik ok thz i sik siä̊lfwo*m* kä̊*n*de ¶ Loff
wari thik miin io*m*fru *sancta* maria Thina bryne
oc braa ä̊ru thino haare liik i fä̊grindh ow*er* sol
16 gisla skina*n*de for hymerikis hä̊rskapi. ¶ Min io*m*-
fru *sancta* maria ä̊rens thina kind*er* ow*er* dagrand-
i*n*na fä̊ghrind th*er* stu*n*dom synis mz wä̊nasto
daghrandz fä̊rgho hwite ok rö̊dhe. ¶ Miin io*m*fru
sancta maria lofwins thiin ö̊ron ow*er* hafsins krapte
oc alla vatna rö̊rilse for thy at the mote stodho
alla wä̊rldi*n*na thinga orenlek inflytilse. ¶ Miin
io*m*fru S*ancta* maria ä̊rens thina nä̊sa aff thes
helgha anda fylle Thy at the aldrigh swa andan
indrogho ä̊lla vth gafuo at nakantidh gik gudh
af thino*m* mu*n*ne. ä̊n thy at thu stu*n*do*m* sofue
Tho war thiin vili ä̊ then sami Thy ä̊rens the
ow*er* al hermeta temprilse So*m* ow*er* alla andra
yrth*er*. ¶ Miin io*m*fru *sancta* maria lofues thiin

tu*n*ga ow*er* al the trä th*er* frukth bera for hwart thz ordh hon taladhe for thy at the waro ä nakrom til gangnx. ok ängo*m* til skadha for thy at the waro liofuare at höre än sötasta frukt at smaka. ¶ Miin fru s*anct*a maria lofuis thiin mu*n*d*er* oc thina varra ow*er* rosa färgho äre*n*s for ordhit thw änglen*om* swaradhe Tha gudh siälfwir siin hedh*er*s wilia mädh*er* thik giordhe ha*n* fulko*m*pnadhe thz ha*n* iättadhe pat*ri*archom. ok sua thz ha*n* taladhe mz p*ro*phetome*n*. han mindzskadhe waldit i hälfuite. ok ökte koren i hymerike af swar thins dygdhelika mu*n*ne. ¶ Hedh*er* wari thik 17
mi*n* io*m*fru S*anct*a maria [lofuis] thiin hals oc thiin ryggh*er* ok thina axla ow*er* lilio fäghrindh th*er* rät waxte op af roto*m* Thy at the aldrygh nidh*er* bögdhos til fafänga thinga for thy so*m* lilian röris for wädh*er*bläst swa rördhos ok alle thi*n*e lime af thes helgha anda inskiutilso*m* ¶ Loff wari thik mi*n* io*mfru* s*anct*a maria thina händ*er* oc thiin fingg*er* ärens wfwir alla dyra stena th*er* mz tha liknas thina dygdhelika gärni*n*ga Thy at the lokkadho gudh til thiin äpt*er* hans signadha wilia. ¶ Loff wari thik min io*m*fru s*anct*a maria at thiit brysth owir alt thz kärasta gul ok dyrasta malma af vä*n*lek lofues. for thy tha thät vndi korseno af thins sons hambra lyudhe smidhadhis Tho wilde thw hälder äpth*er* gudz wilia the nödhena thola än thin son skulde th*e*n hardha dödhin vmbära. ¶ Loff wari thik min io*m*fru s*anct*a maria. thiit wäluiliogha hiärta ow*er* alt thz skapat köt äres ok af allo*m* dygdhom lofwis. For thy thz war til gudh mz brännande kärlek ow*er* alt thz skapat

war. oc thes kärlex lughi gik til fadheren. oc i hono*m* mz thes helghandz elde. nidh*er* stegh sonen th*er* aldrygh skildis widh fadhoren ok j thino*m*
18 io*m*frulikom inelfwo*m* ha*n* tok ma*n*dom mz sino*m* guddom. ¶ Miin fru S*anct*a maria lofuis thine föt*er* ow*er* alla röt*er* th*er* sina frucht ey misto thy at the frukt af sik gafuo the baro i sino*m* likama me*n*lösan son ok klaran io*m*frudom Thy at thä mykit höfwisklika gingo swa at hwart thz fiät the stighu thz thäktis konu*n*geno*m* i hymerike. Ok glädhi giordhe allo hans härskapi thz ru*m*met thin son i laa, ¶ Miin io*m*fru S*anct*a maria g*u*dz modh*er* thik äre fadheren mädh*er* thöm sama soneno*m*. Ok th*e*n helghe ande mz sino obegripeliko valde. Ok alt hymerikis härskap mz sinne snilde. Ok the helgha kirkia mz sino*m* sangh ok läsni*n*gh Och haf thw hedh*er* ok thak oc lof h*er*ra gudh th*er* hona skapadhe ok til thinna modh*er* giordhe swa ma*n*ge hänna hafua nutit oc än nyuta badhe godhe ok ille the thik rädhas ok mz kärlek nadh ok misku*n*dh bedhas. ¶ Miin io*m*frw S*anct*a maria gudz modh*er* glädhi ok hedh*er* tha wardhe allo*m* thino*m* wälsignadha likama ok helgha alt fraan thino*m* iässa oc vndi thina ylia th*er* här blomstradhis ow*ir* vänasto lilio ok skin*an*de owir liwsasto stiärno owir alla ängla kora. for hymerikis härskapi. Amen

---

Strödda Böner.

Her byrias *sancta* birgitta böner

(Ur Sjunde Boken, Kap. 10; se sid. 251 i Tredje Bandet.)

Glädhz j äwärdhelicom hedh*i*r O välsighnadhe
gudhz likame. ok j äwärdhelicom sighre ok j
äwärdhelico walde mz thino*m* fadh*i*r ok them
hälgha anda. ok met thi*n*ne välsignadhe wärdh-
ogasta modh*i*r. ok mz allo thi*n*o ärofullo här-
skapi O äwärdheliken gudh thik vari lof ok thakke 106
for thz at thu värdhoghadhis man wärdha. ok os
gifwa thin wärdhogha likama ok aldra hälaghasta
til siäla födho ok helso ok andelikit vppehäldhe
Ame*n*

(Ur Första Boken, Kap. 8; se sid. 21 i Första Bandet.)

Välsighnadh*i*r vari thu gudh aldra thinga skapare
hulkin som värdhogadhis at nidhir fara j iomfru
marie quidh Välsighnadh*i*r vari thu gudh hulkin
som kom til iomfrun*n*a mz glädhi hänna siäl ok
aldra hä*n*na lima. ok fram gik af hän*n*e vtan synd
mz aldra hän*n*a lima glädhi. Välsignadh*i*r vari 107
thu gudh som äpth*i*r thina vpfard til himerikis
gladha giordhe iomfru maria*m* thina modh*i*r mz
idhkelico*m* hugnadho*m* ok sökte hona ok hug-
nadhe vm thik siälfwan. Välsignadh*i*r vari thu
gudh hulkin som iomfru marie thin*n*a modh*i*r
siäl ok likama vptokt til himerikis ok satte hedhir-
lica när thino*m* gudhdom ow*i*r alla ängla kora
miskun*n*a mik for hän*n*a böne

Thu sanne ok lifwande gudz son ihesu christe
108 hulkin som lifwandis kände sialf wiliandis spikana
gaa gino*m* thina händir ok föter for helso mi*n*na
siäl. vardhoghas at ingaa i mith hiärta ok fästas
i thy mz brän*n*ande kärlek Jak bidh*i*r ämual thik
O älskelicaste atirlösare vm spikana ok spiutit
som wt varo draghin af thinom dödha likama ok
grym*m*eliko*m* sarghadu*m* at thu värdhoghis vt
dragha af mino hiärta aldra thera thinga losta
so*m* thino*m* kärlek misthäkkis

Min h*er*ra gudh iak bidh*er* thik for thin margha
109 saar thär thin dyghdhelike licame hafdhe ok värk
ok suidha thä*n* thu tholde tha thu liuande a kors-
eno hängde. gif mik vilian oc tima mz godho*m*
gärningo*m* mina synde bätra. thz är thz plastir
th*er* siälin*n*a saar läkir. Min h*er*ra gudh iak bidh*i*r
thik for thz signadha blodhit th*er* flöt wt af thino
mildo ok misku*n*sama hiärta ok af allo*m* thino*m*
sighnadha licama. värdhoghis h*er*ra min at in
matte flyta j mit hiärta thäs hälgha anda nadh
ok kärlekir. ok göra thz brän*n*ande at iak haffwi
110 siäl ok licama goz hedh*i*r vini ok skylda ospara
til thin hedh*i*r ok thiänist äpthir thino*m* sighnadha
villia

(Ur Åttonde Boken, Kap. 34; se sid. 385 i Tredje Bandet.)

O h*er*ra gudh alzwaldogh*i*r välsignadh*i*r vari thu
thy at thu skapade mik ok attir löste ok tholde i
syndom nar iak var värdh fordömilse. ok atirledde
misku*n*nelica til synda angar. Jak kän*n*is ämual

for thino valde h*er*ra gudh mik hafwa onytlika ok fordömelica forgiort al the thing hulkin thu gaf mic til helso. Thy at timan j hulkom iak skulde mina synde bätra haw*ir* iak vpnöt i värld-i*n*ne fafängo. likamen j owirflödhelikhet. döpilsa 111
nadh i höghfärdh. ok al thing älskadhe iak meer en thic min skapara ok födhara ok gömara Thy bedhis iak thina miskun thy at iak är vsul af mik thy at iak kende ey thit välwiliogha thulomodh hulkit thu hafdhe mz mik Jak rädhis ey thina rädheliko rätwiso. ey aktadhe iak hwat iak skulde swara thik for thina otallika godh gärni*n*ga. vtan dagh fra*n* dagh rette iak thik mot mik mz mino*m* ilgärni*n*gom. Thy h*er*ra gudh hafwir iak ey vtan eet ordh til thik som är misk- 112
unna mik for thina mykla misku*n* ok for thina beska pino

sancta bir[gitta bön]

(Ur Åttonde Boken, Kap. 34; se sid. 385 i Tredje Bandet.)

O herra alzwaldhugir thu west mik hawa al thing af thik ok vtan thik eynthte wara älla magha vta*n* thz ena som iak siälf giorde som är syndin. Thy bidh*ir* iak ödmiuklika thina mildhet at thu gör ey mik äpt*ir* mino*m* syndom vtan äptir thinne mykle misku*n*d Ok sänt mik thin hälgha anda hulkin so*m* skuli lysa mit hiärta ok stadh fästa ij thin*n*a budh ordha vägh at iak maghe stadhe- 113
lica blifwa j thöm godhom thi*n*gom hulkin iak vndir stodh mz thino*m* andelico*m* inskiutilso*m* Ok for ängin frestilse skilias fran thik Amen

s*an*c*t*a birgitta [bön]

(Ur Sjette Boken, Kap. 10; se sid. 16 i Tredje Bandet.)

O härra gudh forlat mik mi*n*a synde for thina pino ok thän kärlek thu haw*ir* til ma*n* könit O h*er*ra ihesu christe thu som fangin var af iudhome*n* misku*n*na mik O h*er*ra ihesu christe thu som bundin var vidh studhina misku*n*na mik O h*er*ra ihesu christe thu som menlös var dömdir
114 af omildo*m* miskun*n*a mik O h*er*ra ihesu christe thu som var fordh*ir* w thinom eghnom klädho*m* ok fordh*ir* j gabbilsa klädhe misku*n*na mik O h*er*ra ihesu christe thu som swa grymelica var flängdir at thin rif syntos ok änkte var helt a thik miskun*n*a mik O h*er*ra ihesu christe thu som var slaghin a hals oc spottadh*ir* j änlite misku*n*a mic O h*er*ra ihesu christe thu som var wtthandir a korseno ok hafdhe blodoght howdh ok händir ok föt*ir* ok mu*n*nin ok öronin ful mz blodh. Ok öghonin ful mz tarom miskuna mik

115

sancta birgitta böne til vara h*er*ra

(Ur Fjerde Boken, Kap. 89; se sid. 173 i Andra Bandet.)

Härra gudh hulkin som lätir alla män til godh iak vsul gik langt fran thic vm mina synde Jak thakkar thik ok lof vari thik thy at thu atirlede mik til rättan wägh Thy bidh*ir* iak thik som stodh a korseno blodhogh*ir* ok värkfuldir ok vm thin fäm saar. ok thän värkin som fra*m* gik til hiärtat af syndir slitno adhrome*n* ok sinome*n*. at thu värdhoghis at göma mik at iak falle ey i synd. Ok gif mik nadh at sta a mot ouinsens

skötu*m*. ok man*n*elika vpsta än m*ik* handir at 116
falla H*err*a gudh thik är änkte omöghelikit. thu
format al thing gif mik störk at göra godha gär-
ni*ng*a ok bliua j them Amen

s*anct*a birgitta bön

SJghnadh*i*r see thu ihesu christe gudz son som
mik löste af mörkeno mik frälste af dödheno*m*.
mik hughnar j sorgh ok löser af allo*m* vanda O
söte ihesu thu gör mik som fadh*i*r barne. thu
födh*i*r mik ok läkir mik siuka. thu gömir mik af
dyäfwlsins snarom. ok thol mik j store synd th*er*
til at iak skuldhe thik älska Ok alt är thz som 117
glömt j mino hiärta. thu söte ihesu som alt forma
lät vp mit hiärta thz iak matte huxa thin kärlek
thu vidh*i*r mik gör Ok thik thakka ok thiäna for
thit mykla thol ok thina othaliko godho gärni*n*ga

Dessa nio böner äro hemtade ur ofvannämnda handskrift A 36.

Nar thu hindras aff fafängom thankom tha 290
läs thä*n*ne bön

(Ur Sjette Boken, Kap. 94; se Tredje Bandet, sid. 210.)

Ihesu christe lifuandis gudhz son thu som veest all thing hiälp mik at jak lustis ey j fafängom huxilsom

Nar thik lyst*er* at tala tha läs thä*n*ne bön

(Ur samma Kapitel.)

Ihesu gudhz son thu som thigde for domarenom halt myne twngo til thäs jak giter thänkt hwat Och hwru jak skal tala

Nar thik lyster at göre läs thänne bön

(Ur samma Kapitel.)

Ihesu gudhz son thu som bundin vast styr myna händer Oc alla myna ly*m*mi ath myna gärnynga maghin komma til godhan ända amen

291 ## J*tem* en bön af s*anct*a birgitta bönom til var h*er*ra

(Fjerde Boken, Kap. 144 i Sv. red.; se Andra Bandet sid. 265.)

Min h*er*ra jhesus christus Sandir gudh thu äst
292 min skapare Oc min aterlösare Oc myn domere
Jak kännes mik mögh*et* thyno budhi hafue mote giort vtan thit dygdelika thol hafuer mik hulpith mz thyne hiälp vil jak mik gärne bätra Härra myn jak käre mik fore thik hwru mik thykke mit hiärta vare skipath Mik thykke som mit j hiärtano är een eterbleema Thär stonda ok genom hiärtath twe thorna Oc vtan om thz är draghin een hynna som thz thränger Ok qual mik mögh*et* wadhelika Min käre härra gudh Th*et*te är mik omögelikith ath göra siälfue wtan mz thyne hiälp Thy bether jak thik for alla the öthmiykt thu openbaredhe ok teedhe j wärldenne Rif wt af the hynnona thär jak mene mädh högfärdh Oc swep ok weff thär om the öthmiykt thär wtan vphoff hafu*ir* warit j thin guddoms dygdh Min härra gudh jak bether thik fore thät ath thit hofwth kronadhis mz thorne Rif wt af thän thornyn som star j myno hiärto Som är kötlikin Oc wärldzlikin Oskälliker kärleker Oc sät thär ater jn fore

guthelikin kärlek till myns jämcristens siäla Jak 293 bether thik myn käre härra fore thy ath thyna signadha händer oc fötter rifnadho syndir fore naglomen Riff wt af myno hiärta thän thornin som är världenna giri oc sät thär jn fore astundan ok giri till thyna thiänist Oc till thit Ew*er*delika rijkä Min käre härre gudh jak bither thik om for thit dyra blodh Oc for thät thit dyyra hiärte tholde tha thät af hardhom värkionna a korsseno doo Oc allir lika*m*myn kolnadhe Ok äfter döthin thit bryyst for spiyte synder rifnadhe Riff synder eterblemonna j myno hiärta Amen

thänne bön som här äft*er* fylgher är til var 295 härra af s*an*c*ta* birgitta bönō*m*

(Ur Fjerde Boken, Kap. 21; se sid. 51 i Andra Bandet.)

Uälsignadher wari thu myn gudh hulkin som är treefaller j personis een j natura thu äst siälfu*er* godhlekin Oc siälf snillin Thu äst siälf fägrindin Oc siälft waldhit Thu äst siälf rätwisan Oc sannyndhin Om hwilka all thing lifua ok oppehallas Thu äst sannelika likir thy blomstre som enkannelika woxir aa hedhinne Oc alle the som thy blomstreno nalkas faa sötma j smakenom lustilse j hiärnanom lusta ok glädhi j synynne Styrk j androm ly*m*mom Swo alle the som thic nalkas wordha thäs fäghre forlatande syndena wordha thäs sniällare fölghiande thynom vilia Oc ey köthz- 296 ens wordha rätwisare älskande Oc fölghiande siälana nyttelikhet Ok guthz hether Thy O millaste gudh gif mik thz ath älska som thik thäkkis Oc

mannelika sta mot frestilsom forsmo all wärldhz thing Ok thik jthelika behaldha j myno*m* amynne amen

Jtem Een bön af s*anct*a birgitta bönom

(Fjerde Boken, Kap. 60; se sid. 111 i Andra Bandet.)

Uälsignadher vari thu myn skapare ok aterlösare vredgas ey om jak tala til thin Swa som thän som sarghader är tala til läkiare Som dröfdher til hugnara Sua som fattikir til rikan än saar man oc sarghader sigh*e*r O läkiare stygs ey vidher mik som sarghader är thy ath thu äst myn brodher O bäste hugnare forsma ey mik älla ofuer gif ey mik for thy ath jak är ängxlogher vtan giff myno hiärta hwilo oc mynom synno*m* hugnath fattike mannin sigher O thu riker man Oc ängsins vidher thorfuande Skodha mik thy ath jak thol hunger oc sylt see mik thy ath jak är nakin gif mik klädhe th*e*r jak moghe af wärmas Swa sigher
297 jak O valloghaste Ok käreste härra jak seer ok skodhar myna synda saar af hwilkom som jak är sarghath af mynom barndom Oc jak gratir thy ath tyman är fofängelika Ok onyttelika opnöter kroppen dugher ey Nw till ärfuoda thy ath all maktin är vpnötter j fafängo thy bether jak thik all godhleks ok miskunnynna käldo ath thu värdoghis hanna mit hiärta mz thins älskelikhethz Ok kärlex hand thy ath thu äst bäste läkiare hughna Oc glädh myna siäl thy ath thu äst bäste hugnare Amen

en lidhen bön til vor härr*e*

O härra thu aterlöste oss loff vari thik for thyna beesko och hardha pyno amen

(Ur Fjerde Boken, Kap. 94; se sid. 180 i Andra Bandet.)

O härra gudh jak thakka thik thy ath thu ombar ok tholde mik j syndynne Oc for thy ath jak är ey wärdogh ath see thik for mit oatirhald thy hyl mik jak mit har

(Ur samma Kapitel.)

O härre gudh thu som all thing skapadhe Oc mannyn skapadhe högelikare androm thyngom äfter thyno liknilse miskunna mik Oc for thy ath jak ey gömde myns äntlitis fägrind til thin hether thy hyl jak mit äntlite

(Ur samma Kapitel.)

Uälsignadher vari thu gudh som mik biyther ok 298
lofuar mik ath hafua skoo ath jak vari stark och ey dufwin j thyne thiänist styrk thy mik ath jak moghe gaa j thyno*m* buthordhom

(Ur samma Kapitel.)

O härra gudh om thu vilde swa som thu väl formatte ath oppehaldha oss wtan mat gärna bathe jak thik thz än nw for thy ath thu biydher oss ath thaka mat mz skällikhet bidh*er* jak thik gif mik aterhald ij maat ath jak maghe om thyna nadh äta äpter natury*n*na vidherthorft ok ey äpter köthzens astundan oc girj

(Ur samma Kapitel.)

Uälsignadher vari thu gudh som tymana skipa oss till siälanna ok lika*m*mans hugnath oc lätilse jak

bither thic gif mynom lika*m*ma hwilo j thässe nat Ok göm mik oskadda af owinsins valde oc swikom Amen

Dessa tolf sista böner äro tryckta efter Kongl. Bibliothekets pergament-handskrift, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 29.

---

241 Gudz son sagdhe s*anct*e birgitte at huar som läs thässa bön rätscriptadh*i*r oc haffwir wilia ey mera synda dödhelika oc läs hona mz gudhelikhet han skal ey fortapas äw*er*dhelika wta*n* häll*i*r frälsas

O åroful himerikis drotning, oc waldoghasta wärldi*n*na fru O liwsasta hafsins stiärna, O fåghersta oc wänasta iomfru O söta gudhz modh*er* maria O fruktsamasta modh*er*, wars h*er*ra mönster, christi brudha hws Thäs hälgha anda hållagh mönster The hälgha trefalloghetz ärlika saal Jak bidh*er* thik aldra misku*n*samasta fru, at thu wärdoghas koma til mik, i mino*m* dödz thima Oc mz
242 thino ånlitis liwse lys, Oc thins fåghrindz klarhet gladha göri mina siäl, J the*m* rädhelika oc sörghelika thimano*m*, oc at all owinsins ilzska bradhelika bort gange, for thine näruaru Oc hälgha ängla, äpth*er* thino budhi, aldra mildasta fru, framledhe mina siäl mz glädhi, i thins kärasta son asyn, wars h*er*ra ihesu christi, hwilkit han wnne, oc giffwe, som mando*m* oc likama thok, aff thik Oc for wara skuld wärdoghadhis at döö oc wpsta Oc nw liffw*er* oc styrer, oc radh*er* mz fadhreno*m*, oc the*m* hälgha anda, en gudh, for wtan ända,

hwilkom loff, hedh*er*, oc ära, wari äwärdhelika Amen

Ur Christina Hansadotters bönbok, pergament-handskrift på Kongl. Bibliotheket, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 38.

Skiljaktig uppteckning af samma bön; ur Ingegerd Ambjörnsdotters bönbok, pergament-handskrift på Kongl. Bibliotheket, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 43.

Gudz son sagdhe til s*anct*am birgitta*m* at 214
hwilken människia th*en*na äpth*er* skriffna [bön] läs mz gudhelikhet Oc rät skrifftadh*er* oc haffw*er* wilia ey mer synda dödhelika skal ey förtappas äwärdhelika

O maria ärofwllasta himerikes drotni*n*gh O wärdoghasta wärldi*nn*a ffrw O aldra liwsasta hafsins stiärna O aldra wänasta jomfru Oc frwktsa*m*masta modher O sötasta gudz modher maria Gudz fadh*er*s mönsther Jhesu christi skinande brwdha hws, thäs hälga anda boo oc heman The hälga trefalloghetz ärleka saal oc säthe Jak bidh*er* tik O aldra misku*n*samasta frw, at thu wärdoghas at ko*m*ma til mik, j dödzsens thima Oc thins änlitis 215
liws lyse mik Oc thins klarhetz fäghrind gladha göri mina siäl j th*e*m rädhelika thimano*m* Oc at all owensins ilzska bradhelika borth gange fföre thi*n*ne närwaro Oc hälge ängla äffth*er* thino bwdhi, aldra mildasta frw, framledhe*n* mina siäl mz glädhi j gudz asyn Oc hälga ma*n*na, hwilket han w*n*ne oc giffue, som mando*m* oc likama tok aff tik Oc för wara skuld wärdoghadis at döö, oc wpsta aff

dödha Oc nw liffwer oc styre, mz fadhreno*m* oc th*e*m hälga anda, en sander gudh ffför wtan ända Hwilko*m* som wari loff tak oc thiänist Oc wälsighnilse aff allom sino*m* creathuru*m*, nw oc ä ffför wthan ända Amen

---

366 Thässa bön kände gudz son s*anct*a birgitta oc sagdhe swa skal thu bedhas nadhe aff mik ffför thina synde

367 Jhesus christus liffuandis gudz son, thu som nakin oc blodogh*er* hängde a korseno Jak bidh*er* tik at thu misku*n*na mik mildasta ihesu christe liffuandis gudz son Jak bidh*er* tik ffför allan th*e*n wärk oc dröffuilse som gik aff thino*m* adhro*m* oc hälgasta sinom Oc jn til thit hiärta at thu förlat mik alla mina synder Oc för thina alzwaldogha makt giff mik nadh*er* til at göra godha gärni*n*ga oc bliffua j th*e*m til dödhen Oc sidhan äwärdhelika j hymerikis glädhi Amen

Ur nyss nämnda Ingegerd Ambjörnsdotters bönbok.

Skiljaktig uppteckning af samma bön, ur Birgitta Andersdotters bönbok, pergament-handskrift på Kongl. Bibliotheket.

335 Tässa bön kändhe gudz son s*anct*e birgitte oc sagde swa skal thu bedhas nadh*er* aff mik ffför thina syndher b(idh) ff(or) c(hristina) M(åns) d(otter)

Jhesus christus liffua*n*dis gudz son, thu so*m* nakän oc blodhugh*er* hängde a korsseno, iak bedh*er* tik,

at thu miskunna tik offwer mik millaste ihesu
christe liffuandhis gudz son, iak bedher tik ffÖr
allan thän wärk oc dröffwilse som gik aff thinom
hälga adhrom och til tith signadha hiärta, at thu
ffÖrlat mik alla mina syndher Oc ffÖr thina alz-
uallogha makth at thu giff mik nadher til ath 336
göra godh gärninga, oc bliffua j them til dödhra
dagha, oc sidhan loffua tik j himerikis rike äwärdhe-
lika Amen

Pater noster Aue [maria]

Tässa bön gaff ängelin sancte birgitto swa 349
sighiandis hedhra gärna iomfru maria mz tässe
bön ffor thinna foräldra siäla som i skärslo-
eldz pino äru at the magho for hänna bön
skuld warda frälzste aff sinne pino

O thu aldra lustogasta yrtagardher iomfru maria, 350
gudz modher, aldra kärasta Jak owärdogh kombir
til thik, som alzstingx törstogh oc siwk är Jak
girnas en dropa aff thinne modherlike miskund,
som wtflytandis är aff thäs hälga anda kärlek,
ingiwt i mit hiärta en dropa at min twnga oc
alla mina kraffter magho thakka oc loffua thin
wälsignadha son oc thik ffor the fatigha fangana
som i skärdzsloeldz pino äru, som sik haffua
siälffwa mz sinom misgärningom forbrudhit O min
frw thu som äst mz the hälgo trefaldoghet sänt
them [en] dropa aff thino iomfruliko blodhe, som thu
saat nidherrinna aat korsins trä, som wärdoghare

är än all th*e*ra bruth äru O sötasta iomfru ma*ri*a Jak loffuar tik oc thakkar, ffor the fatigha fanghana´ Oc bidh*e*r iak thik, ffor thz wärdogasta änlitit, som thu saat böghias til thin, wppa korseno, sputtat

351 oc sarghat, öghon oc öron, näsa oc mwn wtflytandis wara aff hans wälsignadha blodhe Oc hans wärdoghasta hoffuodh war kronat mz thorn krono Oc haarit war mz blodhe oc hiärna blandat, bidh for the fatika fangana, thz th*e*m forlatit wardh*e*r alt thz th*e*ra änlite haffw*e*r mz höghfärdh wpdraghit, oc th*e*ra fäm si*n*ne ey äpter gudz wilia styrt O aldra kärasta fru, lät the fatika siälana niwta at thu saat thin sötasta son wara swa hardelika näghldan til korsins trä, händir oc föter mz stubbotto*m* spikom ginom stunghne, armana oc alla limene, synona oc adhronar wtdraghna Oc hans aldra fägh*e*rsta likama sarghadan wara, fran hoffdeno oc nidh*e*r til fota*n*na, oc enkte war helt a hans wärdogasta likama, Thu saat oc mz dödzsins wärk, at hans sidha war gino*m* stunge*n* in til hans hiärta O mildasta io*m*fru ma*ri*a nw bidh*e*r iak tik, For allan th*e*n wärk oc swidha i thina modh*e*rlika hiärta war fran hans födzslo tima, oc

352 til thi*n*na wpfärdh, at thu lät tik wärdogha wara at bidhia ffor the fatika siälome*n*, som i skärsloelde äru, at thins sötasta sons hardasta wärkir, oc thin modh*e*rlika sorgh matte lisa th*e*ra pino oc synda gäld, som the bruthu, mädhan the liffdo här i iordherike i alla sina liffs tima, at the matto niwta thina ärlika wpfarilse, at thu wphögdh är owir alla ängla chora, at the matte*n* thäs raskaren finna tik, mz allom hälgho*m* ma*n*nom oc

loffua oc ära, mz thins sötasta sons wilia äwärdelika Amen, bidh for c(hristina) h(ansadotter)

Ur förut nämnda Christina Hansadotters bönbok.

Skiljaktig uppteckning af samma bön, ur Ingegerd Ambjörnsdotters bönbok.

Tässa bön gaff ängelin s*anct*e birgitte swa sigh- 362
iande hedhra jomfru maria mz thässe bön ffför thina föräldra siäla som ärw j skärsloeldz pino at the matthen ffför h*en*na bön skuld wardha frälsta aff si*n*ne pino som the toola ffför sina synder Oc glöm ekke a(nna) s(wensdotter) om thu liffw*er* mino liffwe länger i(ngegerd) 363
a(mbjörnsdotter)

O thu aldra lusteligbasta yrthagardh*er*, jomfrw maria gudz aldra kärista modh*er* Jak bidher tik owärdogh synderska Oc komber til thin som alzstingx siwk oc törstogh är Jak astw*n*dar en droppa aff thi*n*ne modh*er*like misku*n*dh, som flytande är aff thäs hälga anda kärlek Jngiwt j mith hiärta en droppa, swa at mi*n* twnga oc alla mina krafftth*er* matte loffua oc takka thin wälsignadha son, oc tik ffför the fatika fangana som j skärslo eldz pino ärw, som sik haffua mz sino*m* misgärni*n*go*m* förbrwtit O mi*n* frw thu äst näst the hälga tre- 364
falloghet sänth th*e*m en droppa aff thino jomfrwliko blodhe hwilkit thu saat nidher rinna a korseno Som wärdoghare är än all th*e*ra brwth ärw O sötasta jomfrw maria Jak loffwar tik oc takkar

ffÖr the fatigha fangana Oc bidh*er* jak fÖr thz
wärdoghasta änlitit som thu saat bÖias til thin a
korseno spwttat oc sarghat Öghon oc Öron näsa
oc mw*n* flytande wáro aff hans wälsignadha blodh
Oc hans hälga oc wärdogha hwffwodh war kronat
mz torn krono Oc haaret war mz blodh oc hiärna
365 blandat bidh fÖr the fatika fangana thz them fÖr-
latit wardh*er* alt thz th*er*a änlite haffw*er* mz hÖg-
färdh sik opdraghit Oc thera fäm sinne ey äpth*er*
gudz wilia styrt O aldra kärista frw laat the
fatigha siälana nywta at thu saat thin sÖtasta son
wara nägldan til korsset gÖno*m* händer oc fÖth*er*
Armane oc alle limine wtdraghna Oc allan hans
fägh*er*ste likame sarghadha*n* wara swa at enkte
war helt a hans wärdoghasta likama Thu saat oc
mz dÖdzsens wärk at hans sidha war gÖno*m*
stwngin jn til hans hiärta O mildasta jomfru maria
gudz modh*er*, nw bidh*er* jak tik FÖr alla*n* th*e*n
wärk oc swidha j thino modh*er*lika hiärta war,
366 fran hans fÖdzlo tima Oc til hans wpfärdh til
hymerikis rike at thu läth tik wärdogha wara at
bidhia FÖr th*e*m fatigha siälomen Mino*m* fÖräldro*m*
oc weno*m* Oc allo*m* cristno*m* siälom At thins sÖt-
asta sons hardha wärk oc pina Oc thin modh*er*-
lika sorgh matte lisa th*er*a pino oc synda gäldh,
som the brwtw mädhan the liffdho här j iordhe-
rike At the matto nywta thina ärofwlla oppfärdh,
at thu äst ophÖgdh ow*er* jx ängla chora, at the
matten thäs raskare*n* finna tik mz allo*m* hälgo*m*
ma*n*nom Oc loffua oc ära tik oc thin wälsignadha
son ffÖr wta*n* ända Amen

War herre sigher at engin är swa stor synd- 348
are som läs thäsin äpther skriffna ordh mz the akt at han wil sik bätra At jak ey förlather honom alla hans synder

(Ur Första Boken, Kap. 57; se sid. 200 i Första Bandet.)

O herra, jak kännis mik storlika syndat haffua Oc wil jak mik nw gärna bätra, mz thinne nadh, miskunna mik För thina beskasta pino Amen

Ur Ingegerd Ambjörnsdotters bönbok.

Yngre redaktion af bönerna i I: 8, i antal lik Latinska texten; jfr. sid. 159 här framför samt 21 i Första Bandet.

Thässa äptherscriffna bön lärdhe jomfru maria 192
sancte birgitte Orate pro me

Uälsignadher wari thu gudh, alla thinga skapare, som wille wärdoghas nidher fara j iomfru marie liff amen Pater noster Aue maria
Uälsignadher wari thu gudh, som wille wara mz 193
jomfru marie, wthan thunga, oc aff hänne wille wärdoghas thagha mandom, wtan syndh osmittadhom hänna jomfrudom amen Pater noster [Aue maria]
Uälsignadher wari thu gudh, som kom til jomfrunna, hänna siäl til hwgnat, Oc allom hänna
limmom til glädhi, Oc aff hänne wtgik wthan 194
syndh, allom hänna limmom til glädhi Amen Pater noster Aue maria
Uälsignadher wari thw gudh, som jomfru maria thina modher, äpther thz thu wpfarin war til

himbla, mz thi*n*ne hwghswalan idhkelika gladdhe,
195 Oc mädh*er* tik siälffwom, hä*n*nę withiadhe oc hwg-
swaladhe Ame*n* [Pater noster Aue maria]
Uälsignadh*er* wari thw gudh, som thi*n*na modh*er*s
jomfru marie licama, oc siäl, optogh til himbla,
Oc ow*ir* alla ängla, när thino*m* guddom, hona är-
lika oc hedh*er*lika satthe, Miskun*n*a mik for hänna
bön skuld Ame*n* [Pater noster] Aue maria

Ur Märita Thuresdotters bönbok, pergament-handskrift på Kongl. Bibliotheket, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 37.

Skiljaktig uppteckning af bönen å sid. 160 r. 1—10, ur Märita Thuresdotters bönbok; der sammanförd med bönen i IV: 89, sid. 162 här framför, under den gemensamma rubriken:

En godh bön som *sancta* birgitta plägade läsa hwar dagh

198 Thu sanne oc liffwa*n*dis gudz son, oc iomfru*n*na son,
som mz thino*m* egno*m* wilia, liffwandis kändhe spik-
199 ana göno*m* gaa thina händh*er* oc föth*er*, mz störste
beskllighet, for mina siäls helso, wärdogha thik til
millaste ihesu christe, at ingaa j mith hiärta, Oc
stadh fästas j thy mz brä*n*nande kärlek Jak bidh*er*
oc thik O älskäligaste ath*er*lösare, for spikana oc
spiwtit som aff thino*m* dödha licama wtdroghos,
200 thino dygdelikasta hiärta gry*m*melika sargadho, At
thu wtdragh aff mino hiärta, alla thinga lwsta, som
mistäkkis thino*m* kärlek Ame*n*

3.

Två egenhändiga utkast af Hel. Birgitta.

Efter originalen i Kongl. Biblioteket.

A.

Uppenbarelse om Kyrkans tillstånd (1367?).

(Fjerde Boken, Kap. 49.)

enne perſona ſyntis vakande/ oc eg ſofande/ ſu*m* hon vare i eno pa lacio/ oc i fræſte væginne ſyntis en ſol/ myok ſtor framan fore ſolinne/ varo ſatte ſua ſu*m* tua predikaro ſtola/ annar hoghra vaghin/ i þe palacio/ oc annar a vinſtra væghin/ oc ſua ſum et rum var e mællan ſolinna/ oc ſtolanna/ oc af ſolinne gingo/ ſua ſu*m* tua ſol giſla/ annar til høghrar ſtolin/ oc annor til vinſtra ſtolin/ en røst byrþiade at tala/ a vinſtra ~~fol~~ ſtolenu*m*/ þot huaro at ængin ſyntis/ a

kiæra

ſtolenu*m*/ vtan røſtin hørþis/ ~~helg~~a oc ſaghe ſua/ til ſolinna/ hel æuarþelekar kunugar/ þu ær ſkapari/ oc

rætuis

attar løſare/ oc domare/ fore þik ær ingte lønt vtan

perſona

ald þing æru þik vitande/ vtan fore þe þæt nu hore

røſtin ſaghe

~~til~~ fore þik talas/ oc ſuaras/ æpte þino til læte/ o hærra þin vikarius þær ſittar i þinu*m* ſtaþ/ hafar ført ſætit

til ſin gambla ſtaþ rom/ þær ligar i ff likame fyrſta vinum pafa/ petri et pauli mz mangum vt valdum guzs/ en røſt ſuaraþe af høghra ſtolenum ſua·ſighandis/ ſætins ko ma til rom guþi kækis/ ſinna hælgho kirkio niþar fald/ oc for dærfilſe han mykyt ſtykis/ fore þy at dyrenna hænna bøghia ſik nokot mer æn þem burþe til iorþenna/ ~~dura krokane~~ dura krokane æru ut rækte/ þæt længſta þe magho/ oc æru ingte krokute/ ~~gulfit~~ gulfit ær alt grafit/ i diupa brunna/ þe þær ængin grun hafa/ af ræfeno dryp brænne ſtens drupa/ mz brænnande elde/ þe þær illa ryka/ vægiæna ær[n] ſua ſtykelek/ a ſeande ſum ~~vantn n~~ var blandat mz rotne bloþe/ ~~þe þær a~~ þær æpte at ſua var talat/ þa øpte en røſt/ a vinſtro handena/ oc ſaghe til þæn talat hafþe/ þyþ vt þe orþen þu nu ſaghe/ huat þe hafa þyþa andeleka/ þe þu ~~nu~~ ſaghþe likamleka/ þa ſuaraþe‖ røſtin a høghro handena/ oc ſua talande/ þe hælgha kirkia ær kriſtna manna ſam føghil ſe/ ~~viþ~~ viþ pafan likas dyrena kardenales/ viþ dura kroka/ gulfet viþar aldra andra værulſleka klærka/ viþ ræfet ~~renlifis folk~~ kloſtar folkt þær ~~renlifis~~ renlifne ſkullo hælla/ viþar vægiana alt lek folk/ þer kriſtindom hafa/ þæſſa kirkiu ma pafin en han vil op nyia/ oc fæghre‖ gøra/

byri fyrſt pafin mz ſik ſiælfu*m*/ lete oc ſpyri granleka/ en nokot ær þæt īngæld/ ælla alagho [oc] ſkatar ælla þiæniſt vnder pafa døme ær/ kumit/ vſkæleka/ gifi þæt ~~at~~ attar ræt*u*m ægara/ þær næſt ſkuþi ſin egin garþ/ oc hans in viþio/ ſua ſu*m* ær i gulle oc ſilfe/ diuru*m* oc klæþu*m*/ taki þæt af han ma hafa til ſinna þarfe/ oc alt þæt ær ifir fløþe/ þær til ing ſins ~~gogn~~ gømis/ vtan til høffærþe/ þæt gifi ſkæleku*m* viþar þorftuþu*m*/ þær næſt ſkipi ſit enga ſin matelekit/ æpte þy ~~han hafar þarf oc~~ honu ær kuæmelkit/ ſollanera ma han væl hafa/ þa han ſer þæs þarf vara/ eg fore þy at þe [for] magho hans lif væria/ þyt þæt ar iguzs hand/ nær han vil han fore ſindo*m* kalla/ vtan fore þy ma han þem hafa/ at han ma þe*m* at ſtyra þær mot rætuiſonne gøra/ lypte pafen ſins kærlex luſta fran allo þe*m* þingum þær æru liþande/ oc læti ſik lyſta at þe*m* ſtaþenu*m*/ þær ær i ald þarf/ mz vtan ænda glæþi/ þær guþ hafar ret allu*m* ſinu*m* vikariu*m* i himmerike/ þe*m* hans vilia følgha þær ſitia i hans ſtaþ hær i iorþrike þa lyptas þe hælgho kirkiu dyr fran ~~fran~~ iorþenne/ þa ald liþ ande þing ſniællaleka leþas/ oc hafar ſik ſiælfan i ſkæleko af halle/ oc ælſkar alla ſina vndardana/ mz guþleku*m* kærleke/ mz do ra

kroku*m*/ menas kardenala/ þær dyrrena ſkullo hiælp af haf hafa þe æru vt rætte/ ~~til hoghf~~ þæt mæſta þe for magho/ til hogh færþe/ oc giri/ oc ſins egins
ena
likamlyſtilſe/ fore þy taki pafen/ hamar oc tang oc
krokana
bøghe ~~kardenala~~ æpte ſinu*m* vilia/ bøge þe*m* fryſt mz tangene/ þæt ar mz bliþu*m* orþu*m*/ oc guþleku*m* raþu*m* mz faþerleku*m* kærleke/ þæt þe lægia af
ſ i n o n i a
alla ſynæleka ſiþi oc ald ifir fløþe/ þæn eg vil lyþa/ þa
~~velir~~
ſla/ pafin mz hamaranu*m*/ ~~oc ſua m^a han þe*m* bøghia~~ þæt ar at te þe*m* ſina obliþe/ oc minſke af þer þera ingælle/ ſua ma han þe*m* æpte ſinu*m* vilia bøgha/ at þe mago kallas oc vara/ þe hælgo kirkiu dorakroka/ mz þe hæl gho kirkio gulfe/ menas biſkopa/ oc værulſleke klærka/ þera giri ær ſua diup/ þæt þær ma ingte i grynna/ oc þe ra høghfærfe oc ſkøro lifærne gar af fragh þæt ær þæn røkar ſtykelekin ær guzs
ma
vnu*m* at høra þætta pafin æn han vil mykyt at [b]ættra
raþe l
~~biuþe~~ allu*m* biſkopu*m* þy føghia i gozs oc allu*m* andru*m* þingu*m* ſu*m* þil hørþe at honu*m* var raþet ſiælfu*m* at gørra þær næſt biuþe huariu*m* biſkope ſkuþa ſinna klærka lifærne þæn ſik vildeg bætra oc blifa i renleke taki af honu*m* gælet han hafar af kirkionne þækarre er guþi at i þe*m* ſtaþenu*m* ſix eg

mæſſa en ſkøkiu hændar hanna hans ſighnaþa likama þær naſt fo[r]biuþe ſimonia oc alt þæt han for ma hona niþar þrykia ſua ma pafin ~~þe ha~~ mz þænna þingu*m* nu æru ſagh þe hælgho kirkiu gulf vp nyþia viþar ræfet likas þ[e] værulina hafa forlatit oc ſik haf a vndir reghlo oc lyþno bundit ſua ſu*m* þak ſkyle fore væto oc væþre ſua ſkulle renlifis folk ſkyla fore guz[s] vbliþe mz ſinne ødghmyukt oc ~~obliþe~~ af halde bønu*m* oc guþleku*m* ſange þe reta nu guþ til vreþe mz ſin for ban naþo æptedøme þe hafa latit øþmyukten[a] oc farit i høghfærþena ſiælfa þe hafa for ſmat ~~ſin~~ ſinna goþa for ældra op byrilſe oc lifærne þy hafar [a]difuldin giort þe ra hiærta brænnande þær likas mz brænne ſtens elde þær drypar eg af at enaſto høghfærþe vtan man ga andra ſynde oc o guþleka ~~ſynde~~ ſiþi þær likas mz tiæru oc biki oc ~~fore~~ þera aptedøme hafar mangu*m* hulpit til for dømilſe pafen han ma þætta þakit op nya oc gøra þæt bætra

(På baksidan med en handstil från 1400-talet:)

Sancta birgitta ſcref thæſſa ordh· mz ſinne eghne hand· ſom røre pawan oc cardenales·

B.

Jungfru Marias råd och varningar rörande K. Magnus Eriksson (1360?).

(Åttonde Boken, Kap. 56 slutet, samt Fjerde Boken, Kap. 141 i Svenska texten eller Extrav. 80 i Latinska texten.)

fyrſt vil iac þik ſighia huru þik æru andelik vnderſtandilſe gifin ſea oc hora ſumi hafþo þæn hælghanda ſua at þe viſto timan ſu*m* p*ro*fetin ſaghe til kon*ung*e þæn dagin koma ſændeboþan oc mange viſto huat þe*m* ſkulle ſuaras fyr æn þe ~~tæþ~~ talaþo ſumi viſto oc vtan ~~man kynileſ~~ mana kynilſe ſuma þe*m* þær ~~æru~~ varo lifand[e] ælla døþe oc viſto þe[fyr] æn ſtiþin byriadis huru hon ændaþis þik ær eg mer lofat at vita æn ſe oc høra andelika oc æpte þy ſighia/ eg oc vita huat þe æru lifande ælla døþe þot þe*m* bius ſkrifa þik æru fiærre eg oc huat þe vilia lyþa ælla gøra þe þæt hera hafþe þu vitit at kon*ung*in ville eg lyþa þa hafþe þu ~~ge~~ egi ~~urit~~ va[i]rt ſua væl viliugh honu*m* alt æpte þy þu hørþe at ſigha þot huaro at kon*ung*i þæt for ſmaþe oc burtkaſtaþe þa ſkal annar kon*ung*e þæt ~~nytia~~ for heþar taka oc vælnytia ¶ þik ſkal ſynas[ſum] fyre mine vini fore mik ſtandande

þe
~~[illegible]~~ þær æn æru lifande en af þem ær þæn konungin lyde þa haı var varælſlika[r] oc hataþe han furſt han byrþade at varþa guþleka þæſſe fyre namnas æpte ſino værulzslko valle [*de följande orden, som sluta raden, äro alldeles utplånade*] ¶ ſiþan þotte mik ſum iumfrun til þera talaþe oc ſin orþ byrþade ¶ iac ær þe ængelin ſaghe ~~he~~ aue gracia plena for ~~þy min naþ~~ þæn ſkul biuþas vt mina ~~þaþ~~ naþe allum viþar þyrtug um þær þen vlia hafa/ iac byuþar idar mina hiælp til idar rikis ſtyrkilſe mote guzs o vinum ændelekum oc likamlekum iac biþar idar at i maghin arfuda at rikit finge þæn konung þy matte hiælpa til guþleka gærniga oc høfiſka ſiþunno[a] iac varał idar viþar at guzs ræt viſo domba ſkal kunung oc hans af kømd viþ þæt rike/ ~~ba~~ ~~an mnan~~ [ſkilia] annan man i rike no in fødar þætta ſin o næmdar af guþi til konung valdar han ſkal rikeno ſtyra æpte guz vina raþum oc rikis þarfum gyrin ſum iac idar raþar til þæs at ~~flere~~ fære ſin go ſkaþa oc i mattin flere til idar ~~ſkaþa~~ dragh[a] hafin þæta raþ hemelikt i fyre baþe fore guzs vinum oc hans ouinum bør idar þæt løna vtan i ſinnin þæn ſua vil ſum i æt rikit matte i guz heþær ~~þyr~~ ſtyrkiæs oc goþ ſiþuenia byrias oc vpnyas oc þæt kronan

hafar miſt vnder hona lægias byrin ſua til/ en af idar ælla flere gange til kon*ungs* magn*us* oc ſigin ſua vi hafu*m* nokot þæt ſigia þæt idra ſiæl varþa oc ſua ſu*m* ſkriptamal biþiu*m* vi idar þæt lena oc mz fleru*m* orþu*m* til byrleku*m* æn idar þækis æn ſua ar ſenſus i hafin ~~haf~~ þæt fulaſtu frægþ i rik oc vtan þæn kriſtin man ma haua ~~nat~~ at i hafin hapt natura bland mz manu*m* os tikkas þæt vara likt ſano þy i ælſkin[me]men en gud ælla idra egna ſiæl ælla idra egna huſfru/ annat at vi eg vitu*m* eg huat i hafin rætta tro ællar eg þyt i uarin af kirkiun forbuþit at høra mæſo þær gafin i i*n*gte vm vtan gingin i kirkiu ſu*m* fyr oc hørin mæſor þriþar i ærin vara krono røuare lans oc gozs fiærþa i hafin varit idra þiæniſto mana[n] oc vnderdan[a] ~~forraþa~~ forraþare ſkanuga idar oc idru*m* ſyni þiænto viliandis idar oc idru*m* ſyni þiæna oc landit til vara krono mz ræt halla oc kronona ovinu*m* ſkaþa gøra i anduarþen þe*m* i hændar ſinu*m* høxta [redacted] ouini ſuat þe æru aldrigh maþ han lifar gozs ælla lif felughe vilin i ſynde na bætra oc landit atar vina þa vilu*m* vi idar gærna þiæn vilin i eg ſiælue þa fan us idan ſun ſut i burt farin ælla oc honu*m* kronona opanurþit mz ſurnu*m* eþe þæt han vili vart

land atar vinna ſino raþe oc ſinu*m* þiæniſtomanu*m* lyþa oc almaogin til ræt ſtyrkia þot huaro at þæn ær annar guzs kungar ſkal vara þylar ma han mæþ þoleko framkoma mz minſta vaþa þyt guþ ægar ſua val ifir þean vnga ſu*m* þæn gambla lif ſtækia alla af lande køra ſua nu ſu*m* þa vtan han vil æfte ſinu*m* ſkipaþu*m* dom al þig[n] hafa langiæ ælla ſtækia/ kan ſua vara þæt þe vilia eg lyþa þa letin hemelika idar vini þa ~~þe~~ i hauin nokra þe ~~mæþ~~ af ridar ſkapino mz idar halla þa ſigin þe*m* opinbarleka þæt i ſaghin kon*ungi* hemelika oc ſigin at i vilin ængu*m* kættara þiæna ælla forraþara oc eg hans ſyni æn han ~~vil~~ vil ſins faþurs gærnigu*m* fylghia oc takin idar ſiþan en for man þær a kronu*n*u vægna ~~ſtriþ~~ ørloghar ~~i lægin til þæn igiga oc raþ~~ ær þæn min ſun hafar valt þa vaþar han fulku*m*naþar ære eg han þa vaþar han ſkaleka af ſkipaþar i lægin til raþ oc paniga iacl iac lægar til þuru oc manlekit hiærta at þæn eg vil han ſkal

vil k*onung*in a landit fara ængin af idar ſkal honu*m* følgia

(Med yngre hand:)

¶ ſcribat*ur*. Credit*ur* ſc*r*iptu*m* eſſe (*hvad sedan följer är med mycken omsorg utplånadt.*)

Latinska texten till de egenhändiga utkasten.

A.

Bok IV, Kap. XLIX.

Vni personæ videbatur quasi quod esset in magno choro. Et apparuit Sol magnus, & lucens, duæque sedes, quasi prædicator in choro erant, una a dexteris, aliaque a sinistris, distantes a Sole longo spatio, & intervallo, duoque radii de Sole ad sedes procedebant. Tunc vox una audiebatur de sede, quæ ad sinistram partem erat, dicens: Ave Rex in æternum, creator, & redemptor, justusque Judex. Ecce Vicarius tuus, qui sedet in sede tua in mundo, reduxit jam sedem suam in antiquum, & priorem locum, ubi sedit primus Papa Petrus, qui fuit Princeps Apostolorum. Respondit vox de dextera sede dicens: Quomodo (inquit) poterit intrare in Sanctam Ecclesiam, in qua foramina cardinum sunt plena rubigine, & terra? Ideo & postes inclinati sunt ad terram, quia in foraminibus non est locus, ubi uncini imprimantur, qui postes deberent sustentare. Uncini quoque sunt extensi ad plenum, nihilque curvati ad postes tenendum. Pavimentum vero totum effossum est, & conversum in foveas profundas, ad modum puteorum profundissimorum, quæ nullum omnino habent fundum. Tectum autem est linitum pice, & ardet de igne sulphureo, stillans quasi pluvia densa. De nigredine vero, & spissitudine fumi, qui de abysso fossarum, & de stillicidiis tecti ascendit, omnes parietes maculati sunt, & ita deformes in colore ad intuendum, quasi sanguis

commixtus putrida sanie. Ideo amicum Dei non decet mansionem habere in tali templo. Respondit vox de sede ad partem sinistram: Expone (inquit) spiritualiter, quæ dixisti corporaliter. Tunc ait vox, Papa simulatur, & designatur in postibus. In foraminibus vero cardinum significatur humilitas, quæ sic vacua debet esse ab omni superbia, ut nihil appareat in ea, nisi quod pertinet ad officium humile Pontificale, sicut foramen debet esse vacuum totaliter a rubigine, sed jam foramina, id est humilitatis insignia, sunt ita repleta superfluitatibus, & divitiis, & facultatibus, quæ ad nihil aliud custodiuntur, nisi ad superbiam, quod nihil apparet humile, quia tota humilitas conversa est ad mundanam pompam. Ideo non mirum, quod Papa, qui simulatur in postibus, inclinatus est ad mundialia, quæ signantur in rubigine, & in terra. Propterea Papa incipiat veram humilitatem in seipso, primo in apparatu suo, in vestibus, in auro, & argento, & vasis argenteis, in equis, & aliis utensilibus, segregando de eis omnibus sola necessaria sua, alia vero erogando pauperibus, & specialiter his, quos noverit amicos Dei. Deinde moderate disponat familiam suam, & necessarios habeat famulos, qui vitam suam custodiant, quia licet in manu Dei est, quando eum velit vocare ad judicium, justum tamen est, ut habeat famulos propter roborandam justitiam, & ut eos, qui se contra Deum, & Sanctam Ecclesiæ consuetudinem erigunt, valeat humiliare. In uncinis vero, qui postibus conjunguntur, significantur Cardinales, qui extenti, & effusi sunt, in quantum valent, ad omnem superbiam, cupiditatem, & carnis delectamentum. Ideo recipiat Papa in manu malleum, & forficem & flectat

cardines ad velle suum, non permittendo eos habere plura de vestibus, & familia, & de utensilibus, nisi quantum requirit necessitas, & vitæ usus. Flectatque eos forfice, id est verbis lenibus, & consilio divino, paternaque charitate, qui si noluerint obedire, recipiat malleum, scilicet ostendendo eis severitatem suam, faciendoque quicquid poterit, quod tamen non sit contra justitiam, donec flectantur ad velle suum. In pavimento autem significantur Episcopi, & Clerici sæculares, quorum cupiditas nullum habet fundum, de quorum superbía, & vita luxuriosa procedit fumus, ob quem abominantur eos omnes Angeli in cælis, & amici Dei in terris. Ista enim Papa in multis emendare potest, si unumquemque permittit habere necessaria, non superflua, præcipiatque unicuique Episcopo attendere ad cleri sui vitam, & omnis qui noluerit emendare vitam suam, & stare in continentia, privetur omnino præbenda sua, quia charius est Deo, quod in loco illo non dicatur Missa, quam quod manus meretricæ tangant Corpus Dei.

B.

[1]) Bok VIII, Kap. 56, slutet.

Post hæc autem Virgo, quæ sedebat cum Agno loquebatur ad me dicens. Ego indicare tibi volo, quomodo data est tibi intelligentia spiritualium visionum. Nam Sancti Dei diuersimode acceperunt Spiritum sanctum. Quidam eorum præsciebant tempus, quo euenirent ea, quæ eis ostendebantur, sicut Prophetæ. Alii Sancti sciebant in spiritu illa, quæ personis ad se venientibus

responderent, quando ab eis aliqua interrogabantur. Alii vero sciebant utrum illi erant vivi, vel mortui, qui remote ab eis erant. Quidam etiam præsciebant, qualem finem, et exitum habere posset prælium aliquod, antequam in eo præliantes intrarent. Sed tibi non est licitum scire alia, nisi spiritualia audire, et videre, et illa, quæ vides, scribere, et dicere illis personis, quibus tibi præcipitur. Nec licitum est tibi scire utrum illi vivi, vel mortui sunt, quibus tibi præcipitur scribere, vel utrum obedient, vel non consiliis scripturæ tuæ, in visione spirituali pro eis divinitus tibi datis. Sed licet iste rex contempserit verba mea, veniet utique alius, qui recepturus est ea cum reverentia, et honore, et fruiturus est eis ad salutem suam.

(Fortsättningen har vid redaktionen blifvit flyttad till:)

[2]) Revelationes Extravagantes, Kap. LXXX.

Virgo Maria Mater Dei loquebatur Sponsæ Christi: Ego sum, ad quam Angelus dixit: Ave gratia plena. Et ideo exhibeo gratiam meam omnibus, eam in necessitate habere volentibus. Ego exhibeo adjutorium meum ad regimen Regni, in quo tu nata es, contra inimicos Dei corporales, & spirituales. Cujus inhabitatores admoneo laborare unanimiter, ut obtineant Regem, qui regere velit Incolas Regni ad devota opera, & honestam conversationem. Quibus etiam notifico, quod divina justitia proponit separare Regem, & totam generationem ejus a regimine Regni istius, & alter natus in Regno in Regem electus est, qui regnaturus est secundum consilium amicorum Dei, & utilitatem Regni. Vos igitur quatuor faciatis secundum consilium meum, ut possitis vobis plures

attrahere, habeatis istud consilium secretum secrete cum amicis Dei, & absconditum ab inimicis ejus, ut honor Dei augeatur & bona consuetudo renovetur, nec non & alienata a corona Regno restituantur. Vadat igitur unus vestrum, vel plures ad Regem dicendo sibi: Nos habemus aliqua dicere vobis tangentia salutem animæ vestræ, quæ rogamus vos sub sigillo confessionis tenere. Addatis etiam plura verba, ut expedire videtur, quorum sensus sit talis: Vos habetis pessimam famam in toto Regno dicentem, vos habere, & exercere naturalem commixtionem, & turpitudinem çum masculis contra naturalem dispositionem. Quod verisimile videtur ex eo, quod plus diligitis quosdam viros contra Deum, & animam propriam, quam propriam uxorem. Secundo dubitari potest, an habeatis fidem rectam, quia interdictus ab Ecclesia audire Missam intrastis nihilominus Ecclesias, & audistis Missas. Tertio estis prædo coronæ, & bonorum Regni. Quarto, quod estis proditor famulorum, & subditorum vestrorum, qui fideliter serviebant vobis, & Filio vestro, quos tradidistis voluntarie in manus inimici eorum pessimi cum tota terra Schaniæ, pro cujus malitia, & fallacia, numquam eo vivente tute poterunt securari. Si decreveritis peccata ista emendare, & terras alienatas revincere, serviemus vobis. Sin autem committatis filio vestro sub juramento præstito, quod velit terras alienatas revincere, Communitatem diligere, militibus suis fidelis existere, & omnia secundum leges Patriæ juste, & pie regere, & gubernare. Attamen sciatis vos quatuor, quod Deus providerat sibi alium Regem in futurum, qui taliter provenire potest in publicum cum minori

damno, & periculo, quia potens est Dominus, tam vitam Junioris, quam Senioris abbreviare, vel de Regno aliter expellere, omniaque secundum velle suum disponere, abbreviare, seu etiam protelare. Si vero ille obedire noluerit, tunc consulatis secrete aliquos de Principibus, & militibus Regni, & cum inveneritis aliquos ad idem vobiscum benevolos, & fideles, dicatis eis in publico, quod prius dixistis Regi in secreto, quod nulli hæretico servire volueritis, vel proditori. Sed nec Filio ejus, si decreverit esse paterni sceleris imitator. Quo facto assumatis vobis unum in Principem, qui ex parte coronæ Regni præliari poterit prælia Regni. Qui electus, si perfectus in bono fuerit, amicus meus erit. Sin autem non, cito delebitur. Vos opponite pecunias, & similia, ego addam cor virile, & audaciam, ut qui sponte noluerit, invitus obedire compelletur. Sin autem Rex voluerit de Regno recedere, caveatis, ne quis vestrum ipsius vestigia imitetur.

4.

Latinska ur-originalet till Tredje Bokens 8:e Kapitel, innefattande en uppenbarelse af Jungfru Maria jemte tre frågor till en numera okänd mästare, dennes egenhändigt påtecknade svar, samt slutligen Jungfruns utsago och tre varningar till följe deraf.

Efter det, sannolikt af H. Birgittas biktfader Petrus från Alvastra, som bref till den okände mästaren skrifna pappersdokumentet, förvaradt på Kongl. Bibliotheket.

Noueritis o magister me mulierem illam cui loquebamini postquam vos vidi huiusmodi reuelacionem habuisse. et sic me adiuuet ihesus christus vtrumque ad corpus et animam quod omnia infrascripta mihi fuerunt spiritualiter reuelata,

Apparuit enim mihi indigne peccatrici dignissima virgo maria. dicens. Ego illa sum que ab eterno in caritate dei fui. et ab infancia mea erat perfecte mecum spiritus sanctus et sicut de nuce exemplum habere poteris. que dum crescit. crescente et dilatante se testa que extrinsicus est. dilatatur et crescit eciam nuclius qui intrinsicus est. ita vt nux semper sit plena. et nichil in ea vacuum quod sit capax alicuius rei exterioris Similiter et ego ab infancia mea plena eram spiritu sancto. et iuxta corporis mei et etatis accrescenciam tam affluenter me totam spiritus sanctus repleuit vt nichil in me vacuum reliquit ad alicuius peccati introitum. et ideo ego illa sum que numquam

peccatum commisi veniale vel mortale. Ego in caritate dei tam ardens eram vt nichil mihi placuit nisi perfectio voluntatis diuine. Feruebat enim continue in corde meo ignis diuine caritatis. Deus eciam super omnia benedictus. qui me sua potencia creauit. et spiritus sancti virtute repleuit ardentem caritatem in sue diuinitatis potencia habuit ad me. et ex huius caritatis feruore misit nuncium suum ad me. voluntatem suam me faciens intelligere. vt videlicet fierem mater dei et parerem filium dej. quod dum noui voluntatis esse diuine. statim ex igne caritatis quam in corde meo ad deum habui per os meum exibat vere obediencie verbum. per quod nuncio sic respondi. Fiat michi secundum verbum tuum. et in eodem puncto verbum factum est caro in me. et sic dei filius factus est meus filius. et sic ambo habebamus vnum filium. qui vtrumque deus est et homo. ego eciam mater et virgo. Dum hic filius meus qui est vir sapientissimus ihesus christus iacuit in vtero meo. tunc ab ipso tantam adepta sum sapienciam. vt non solum magistrorum sapienciam intelligere valeam. verum eciam in cordibus eorum cernere vtrum verba ipsorum ex diuina caritate. aut ex solius litterature astucia procedunt

Tu que verba mea audis. renuncia magistro cui loquta es. quod ego ab ipso tria interrogo. et diligenter in consciencia sua consideret qualiter illa tenentur in corde suo. ¶ Primum est vtrum maius est sibi desiderium ad habendum fauorem et amiciciam archiepiscopi corporaliter. aut ipsius animam deo presentare spiritualiter ¶ Secundum quod ipsum inter-

rogo est, vtrum ex plurium florenorum singulari et propria possessione in animo plus delectaretur vel nullorum. ¶ Tercium quod eum interrogo est, quid de hiis duobus sibi magis placere videtur. vocari videlicet magister. et inter honoratos in primis sedilibus pro mundana gloria residere, aut simplex frater vocari et inter vltimos residere, Hec tria in se diligenter perscrutetur, Si enim archiepiscopum corporaliter plus quam spiritualiter diligit. Tunc sequitur. quod magis dicit ei ea que delectat eum audire, quam prohibet omnia peccaminosa que delectat eum agere. Si eciam de plurium florenorum proprietate plus gratulatur quam nullorum. Tunc diuicias plus paupertate diligit. et videtur tunc amicis suis consulere, vt magis teneant quicquid acquirere poterint, quam dimittant quo carere libencius possent, Si autem delectatur magistri nomine propter honorem mundi et inter honoratos locari. tunc superbiam plus humilitate diligit. et ex hoc similior coram deo apparet asino quam magistro. tunc enim vacua stramina masticat. que literature possunt comparari. tunc namque deest optimum triticum quod caritati diuine comparatur. quoniam diuina caritas in superbo corde firmari non potest

Tu que verba mea audis intelligere debes quod quamuis cecus non videat nichilominus tamen ipso cadente in precipicium sol in sue claritatis resplendet pulcritudine. qua videntes gratulantur itineris sui offendicula fugiendo ¶ Jtem quamuis surdus non audiat nichilominus tamen torrens cum̄ strepitu sui impetus super eum ab alto cadit horribiliter. eo qui audire potest ad loca tuciora fugiente ¶ Jtem quamuis mor-

tuus gustare non potest, nichilominùs tamen ipso in vermibus putrescente bonus potus dulcedinem sui saporis retinet. quam viuus degustans in corde letificatur et audax ad quecunque virilia opera peragenda efficitur

På bladets frånsida har den okände mästaren skrifvit svaren på de tre frågorna med följande ord:

.ad primum magis eligo animam domini deo presentare spiritualiter.
.ad secundum quod nihil habeo proprium. et magis delector in paupertate quam professus sum quam in omnibus diuitiis mundi.
.ad tercium quod magis mihi placet simplex frater uocari quam pro vana et mundana gloria magister apellari.

Derunder följer med den förra handen:

Ego maria que veritatem de ore gabrielis audiui indubitanter credidi veritati. vnde de meo corpore veritas sibi assumpsit carnem et sanguinem. et mansit in me Jllam eandem veritatem genui de me qui vtrumque deus et homo est in se Et quia veritas que dej filius est ad me venire, et in me habitare et ex me nasci voluit. jdeo plenissime intelligo vtrum in ore hominis sit veritas an non adhuc priusquam verba de ipsius labiis exeunt Ego a magistro tria interrogabam quem mihi bene respondisse probarem si in verbis suis fuisset veritas. que quidem quia in eis non erat, jdeo nunc de aliis tribus ipsum precauere volo. et illud idem quod in ipsius responsionibus defecit videlicet veritas verba mea plenissime sequetur

¶ Primum est quod aliqua sunt que corporaliter desiderat, et illa nullo modo optinebit ¶ Secundum est quod hoc quod nunc habet cum mundana leticia cicius carebit ¶ Tercium est quod pusilli introibunt in regnum celorum. magni autem stabunt extra quoniam porta est angusta •

Nederst med annan, finare hand:

scriptum in libro magno

De femton bönerna

orätt tillskrifna H. Birgitta i nära 400 år.

Här börias fämtan böner, aff wars h*er*ra ihesu 1
christi hälgasta pino, hwilkin th*e*m gudhelika
läs hwar dagh, han forskullar stora nadh aff
gudhi badhe j thässe wärldh oc swa j ko*m*ma-
skolandis wärld, Thy kärista modh*i*r läsen
th*e*m gärna oc glömen ekke M(ärita) T(hures
dotter)

1

O h*er*ra ihesu christe, ew*er*delikin thera söthme 2
som thik älska, höxta hiärtans glädhi, Syndogha
ma*n*na helsa oc älskare, thu vart ma*n* for ma*n*na
skul, Mindz a alla*n* thä*n* forta*n*ka oc sorg so*m*
thu tolde j thino*m* likama, tha thu ville thola
thi*n*a harda pino, Mindz oc a the beska sorgh,
som thu haffdhe j thino*m* hugh tha thu twadhe 3
thi*n*na kä*n*neswena föth*i*r, Oc gaff th*e*m först thin
wälsignadha lichama Oc foresagde th*e*m thina
ko*m*maskolandis pino, Oc mintz a alla*n* räddogha
oc sörghelikin änxla som thu tholdhe j thino*m*
klena lichama, tha blodz swetz dropa nidh*i*rfluthu
aff thino*m* lichama, oc tha thu war fangin, Rögdh*i*r 4
aff falskom witnaro*m* dömdh*i*r aff threm domarom
om pascha thima j thino*m* wngdoms aldh*i*r Oc
wast wtan sak dömpdh*i*r Draghin Slaghin Fördh*i*r
w thino*m* klädom Oc fördh*i*r j a*n*nars klädhe fore

gab oc hadh Slaghin a hals och howdh Flängdh*ir*
5 widh studh kronadh*ir* mz thorn, Och mangfalle-
lica sargadh*ir*, Jak bidh*ir* tik for alla tässa thina
pinor At thu giff mik for myn dödh sa*n*nan idruga
reen scriptamal oc bätri*n*g oc alla mina synda for-
latilse Amen

Pater noster Aue [maria]

2

O h*err*a ihesu christe wärldhi*n*na skapare, Mintz
a the beskasta wärkia so*m* thu tholde, tha thina
6 hälgasta händh*er* oc föth*er* korsfästis mz stubb-
otto*m* iärnspiko*m*. Oc a thä*n* wärk som tillagdis
allo*m* thino*m* saaro*m*, tha thin wälsignadha lich-
ame swa starklicha wttha*n*dis a korsseno, at all
thin lidhamot sundh*ir* löstis, Jak bidh*ir* tik for
alla thina beskasta wärkia, At thu giff mik thin
sannan räddogha oc älskogha Ame*n*

Pater noster Aue maria

3

7 O ihesu siäla läkiare Mintz a thän wärk som thu
tholde a korsseno, i allom thino*m* sargado*m* lim-
o*m* Swa at enghin wärk*ir* maa liknas thino*m* wärk
Thy at aff thino*m* fotha iliom oc til thin iässa,
war enkte heelt a tich, Oc tha swa som ey ami*n*n-
andis thina wärkia, Badh thu gudh fadh*ir* misk-
8 u*n*na thinom owenom For thässa thina pino beska
wärkia ami*n*ne bidh*ir* jak thik ath thin pina wari
alla mi*n*na synda forlatilse Amen

Pater noster Aue maria

4

O ihesu san ängla glädhi oc aldz [lusta] paradis Mintz
a thä*n* räddogha och stygh som thu tholdhe, Tha
alla thina owini stodho omkri*n*gh tik swa som
gry*m*masta leon Oc dröffdo tich mz spottan oc 9
slagho*m* oc mangho*m* androm ohörlicho*m* pino*m*
oc obrygddelicho*m* ordho*m*, oc hardasto*m* oc
gry*m*mastom pino*m* Bidh*i*r iach tik At thu fräls
mik aff allo*m* mino*m* owino*m* synliko*m* och osyn-
licho*m*, Oc giff mik äw*er*delico helsso wärn wndh*i*r
thi*n*ne misku*n*d

Pater noster [Aue maria]

5

O ihesu äwärdeligx kärlekx spegil, Mintz a at
thu forewiste j thi*n*na äw*er*delica guddoms snille 10
alla thina winir, hwilka som skuldho helas fore
thina pino Oc alla thina owener, hwilko som
skulde fordömas for sina otrolighet oc syndhe
skuld Misku*n*na mik mz the miskund, Mädh hwilka
thu misku*n*nadhe och warku*n*nadhe fortapado*m*
syndaro*m*, särlicha sigiandhe röffwareno*m* J dagh 11
skalt thu wara mz mik j paradis Bidh*i*r iak tik
milde ihesu At thu gör misku*n*dh mz mik j mins
dödz thima Amen

Pater noster Aue maria

6

O Jhesu älskelichin konu*n*gh*i*r alldh*i*r astunde-
lichin Mintz a the sorgh som thu haffdhe tha
thu hängdhe naken a korsseno, och alla thina
owener stodho moth tik Oc thu fant enghin th*e*n 12

tik hugnadhe Oc saa thina älskelika modh*ir* staa
när tik j mästo*m* dröuilsom, hwilka thu antword-
adhe j thins känneswens gömo Jak bidh*ir* tik
mildhe ihesu for all thässe*n* tingh Oc för thz
sörghelika swärdh som tha göno*m* stak thi*n*na
13 modh*ir*s siäl, at thu warku*n*na mik j allo*m* mino*m*
dröuilsom, andeliko*m* oc licamiliko*m* Oc giiff mik
hugnadh j allo*m* thö*m* Ame*n*

[Pater noster Aue maria]

7

O ihesu äw*er*delika milhetz käldha, thu som aff
innarsta kärlek sagdhe a korsseno Jak är törsth*ir*
Thy at thu thörste oc astu*n*dadhe mankönsins
helso Jak bidh*ir* tik At thu giiff mik astundan
14 til at fulko*m*pna hwaria godha gärni*n*gh Oc wt-
släk alstingis j mik kötsins lusta Och wärlzlika
thinga astu*n*dhan j mino hiärta Ame*n*

Pater noster Aue [maria]

8

O ihesu hiärtelikin siäla sötme Jak bidh*ir* tik for
the beska ätikia oc galla som thu smakadhe a
korsseno, At thu giiff oss wärdelika taka thin
likama oc thit dyra blodh, til wara siäla helso
Amen

Pater noster [Aue maria]

9

15 O ihesu konu*n*gxlikin dygdh j gudheligx hiärta
glädhi Mintz a the sorgh oc änxla som thu haff-
dhe aff judha*n*na obrygdilsom oc dödzins wärkia
beeskelighet Tha thu ropadhe til gudh thin fadh*ir*

sighiande O my*n* gudh my*n* gudh hwi forläst thu
mik, O my*n* söthe h*er*ra gudh for thä*n*na änxla
bidh*i*r jak tik, at thu forlat mik ey j mi*n*s dödz 16
änxla oc wärk Ame*n*

Pater [noster Aue maria]

10

O ihesu wphoff oc ände höxte dygdh Mindz a at
thu war sarghadh*i*r for wara syndh*i*r skul owärst
aff hoffdheno, Oc nidarst til ilia*n*na For thinna
saara widhelighet oc mykelighet bidh*i*r jak tik,
At thu lär mik mz sa*n*nom kärlek at fulko*m*pna
thin budhord Am*en* 17

Pater noster Aue [maria]

11

O Misku*n*samaste ihesu Jak bidh*i*r tik for thina
diwpa misku*n*d Oc for thin diwpa saar, som
gingho göno*m* thit köth j thi*n*na bena märgh At
thu wprees mik aff syndho*m*, Oc höll mik wndh*i*r
thino*m* saarom til thäs thin wredhe är offw*i*r
faren Amen

Pater noster Aue maria ple[na]

12

O ihesu kärlekx bandh Mintz a thi*n*na saara otalica 18
mykelikhet, aff hwilko thu wast sargadh*i*r owi*r*
alla*n* thin licama, aff omillo*m* ma*n*nom Oc rödh*i*r
giordh*i*r aff thino*m* hälgasta blodhe for thin mykla
kärlek, O mildhe ihesu scriff all thin saar j mino
hiärta mz thino dyra blodhe At jak maghe j th*e*m
see oc läsa thina värkia, Oc thik for th*e*m altidh 19
mz höxta kärlek takka oc tiäna Ame*n*

[Pater noster Aue maria]

13

O Jhesu starkasta leon oc odödheliki*n* oc äw*er*dhe-
liki*n* konu*n*gh*i*r, Mindz a thä*n* wärk som thu
tolde, nar alla thi*ns* hiärta krafftth*er* wanskadhis
aldzstingx, oc thu mz nidh*i*r bögdo hoffdhe sagdhe,
20 Nw är alt tz fulko*m*pnath som jak var sändh*i*r
til at fulko*m*pna j w*er*ldena, Om thä*n*na wärk oc
änxla bidh*i*r jak tik, at thu misku*n*na mik j mi*ns*
liiffs ändha oc kalla tha misku*n*nelika mi*na* siäl
til thi*n* ame*n*

Pater [noster Aue maria]

14

O ihesu höxte fadh*i*rsins engha son Mindz a at
thu antwardadhe gudhi thino*m* fadh*i*r thi*n* anda
21 sighiandis O fadh*i*r j thi*na* hendh*i*r antwordar jak
my*n* anda Oc smakade th*er* äpth*i*r beska dödhe*n*
for wara siäla ath*i*rlösn O äro*n*na konu*n*gh*i*r For
thä*n*na thi*n* dyrasta dödh, bidh*i*r jak tik At thu
störk mik til at staa mothe diefflено*m* Oc köteno
oc wärldhi*n*ne Oc liffwande til thin hedh*i*r, Oc
tak mi*na* siäl j mi*ns* liiffs ändha j thina äro Ame*n*

Pater noster [Aue maria]

15

22 O ihesu sandh*i*r Oc fructhsamaste winquisth*i*r
Mintz a thit fulstopa blodh hwilkit thu wtgöth
aff allo*m* thino*m* sargadha limo*m* Oc all thin in-
älffue, märgh*i*r oc been thörkadis, For thässa thina
beskasta pino Oc thi*ns* dyrasta blodz wtgiutilse
bidh*i*r jak tik At thu forgiff mik alt thz jak haffw*i*r
23 syndat mothe tik Oc at jak wärdogh wardhe äpth*i*r

thässins liffsins ändha tik mz allo*m* hälghonom ewärdelica loffwa, my*n* söthe h*er*ra ihesu christe Ame*n*

O Söthe h*er*ra ihesu christe signat wari thin saar som thu haffde j thinne pino, For thi*n*na saara dygdh wärdogas hela mi*n*na siäls saar Ame*n*

Pater noster [Aue maria]

Denna upptenckning är hemtad ur Märita Thuresdotters bönbok, pergament-handskrift på Kongl. Bibliotheket, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 37.

Skiljaktig uppteckning af samma böner, ur Christina Hansadotters bönbok, pergament-handskrift på Kongl. Bibliotheket, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 38.

Här byriaas xv böner

O H*er*ra ihesu christe äwärdeliki*n* sötme thera 183
som thik älska höxte hiärtans glädhi syndogha ma*n*na helsa oc älskare thu wardh man for mä*n*niskiona skul O h*er*ra ihesu christe lifuandis gudz son loff hedh*er* oc ära wari thik for allan thanka oc sorgh so*m* thu tholde j thino*m* wärdogha licama tha thu wilde gaa til ath thola thina hardha pino Välsignadh*er* wari thu mi*n* söte gudh fore the beska sorghena som thu haffdhe i thino*m* hugh tha thu thuadhe thi*n*na kä*n*neswena föth*er*
oc gaf them först thin wälsignadha licama oc for- 184
sagdhe them thina komaskolande pino Aldra wärdoghasta loff hedh*er* oc ära högxta oc ödhmiwkasta tak oc thiänist wari thik min aldra kärasta gudh fore alla*n* then räddogha oc sörghelikin ängxla, som thu tholde i thinom klenasta likama tha blodz swetz dropa nidh*er*flutu aff thino*m* helghasta

likama Oc tha thu vart fangin aff thino*m* wtualdo folke aff falsom witno*m* kärdh*er* dömder aff trem domaro*m* wm pascha thima J thino*m* wngdoms aller Och wast wtan sak dömder draghin
185 oc slaghin fördh*er* w thino*m* klädho*m* oc fördh*er* i annars klädhe thik til gab oc hadh slaghin a hals oc hofwdh flängder widh studh kronadh*er* mz thorn oc margfallelika sarghadh*i*r Jak bidh*er* thik for alla thässa thi*n*a pinor at thu giff mik for min dödh sanna*n* anger oc idhrugha räth scriptamal oc bätri*n*gh oc alla mi*n*na synda forlatilse

Pater [noster Aue maria]

2

O ihesu christe wärllin*n*a skapare oc all thing fore rädhas och iordhena lykker i thi*n*ne hand Loff hedh*er* oc ära wari thik for the beskasta wärkia som thu tholde tha thi*n*a hälghasta händer korsfestos mz stobbotom iärnspiko*m* Och til at gino*m*-
186 bora thi*n*a w*er*doghasta föter tha the ey til räkto äpth*er* thera wilia tillagdho the värk ow*i*r värk thino*m* sarom oc swa gry*m*melika wträkto oc wtthando a korseno at thin lidhamot syndh*i*rlöstos Jak syndogh oc ow*er*dogh bidh*er* thik min söte gudh for thessa hälghasta oc beskasta värkiana som thu tholde fore mik a korseno at thu giff mik thin sighnadha räddogha oc älskogha

Pater noster Aue [maria]

3

O ihesu himerikis oc siäla läkiare wälsignadh*er* wari thu for th*e*n swidha blanadh oc värk som thu tholde a korseno i allo*m* thino*m* sarghadho*m*

limo*m* oc swa vtthando*m* at the matto all synder- 187
lösas swa at engin wärkir maa liknas thinom
wärk Thy ath aff fotan*n*a ylio*m* oc til iässan war
enkte helt a thik Oc tha swa som ey ami*n*nandis
thina wärkia badh thu mildelika fadhre*n* for thin-
om owino*m* sighiande Fadh*er* forlath them th*etta*
thy the witha ey hwat the göra Om thessa misk-
u*n*nena oc thi*n*a pina aminne bidh*er* jak thik
millaste gudh at thessa thin*n*a beskasta pino
ami*n*nelse wari alla mi*n*na synda forlatilse

[Pater noster Aue maria]

4

O ihesu san ängla glädhi oc alz lusta p*ar*adys
ära loff oc othalikin glädhi wari thik for allan 188
then räddogha oc stygnadh som thu tholde tha
alle thine owini stodho omkring thik swa som
grymasta leon oc dröfdho thik mz sputta*n* oc
slaghu*m* oc mango*m* andro*m* pino*m* oc obrigdhilso
ordhom oc hardhasta oc grymasto*m* pinom H*err*a
ihesu christe iak bidh*er* thik om alla the pinor
mz huilko*m* thine owini thik plaghadho at thu
fräls mik aff allo*m* mino*m* owino*m* synlikom oc
osynlikom Ok giff mik äw*er*delika helso wärn
wnder thi*n*ne misku*n*dh Amen

[Pater noster Aue maria]

5

O ihesu äw*er*dhelix klarhetz speghil Loff hedh*ir*
oc ära wari thik for thz at thu forewiste i thi*n*ne
äw*er*dhelike guddoms snille alla thina wini huilke 189
som skuldo helas for thina pina Oc alla thina

owini huilke som skuldo fordömas for sina otrolikhet oc synde Välsignadh*er* wari thu for thina stora misku*n*d mz huilke thu misku*n*nadhe oc warku*n*nadhe fortapadho*m* syndaro*m* särlika sighiande röfuareno*m* J dagh skalt thu wara mz mik i p*ar*adys Jak bidh*er* thik milde ihesu at thu gör misku*n*d mz mik j mino*m* dödhz tima

Pater [noster Aue maria]

6

O ihesu älskelikin konu*n*ger aldra astu*n*delikaste win Loff hedh*er* oc ära wari thik for alla the
190 sorgh oc dröffwilse th*er* thu hafdhe tha thu
hängde nakin a korseno oc alle thine owini stodho moth thik Oc fant engin then thik hugnadhe oc saa thina älskelika modh*er* staa när thik i störstom dröfwilso*m* huilka thu antwardhadhe j thins känneswens gömo Jak bidh*er* thik milde ihesu for all thessen thing oc for thz syrghelika swärdhit som tha gino*m* stak thina wälsignadha modh*er* siäl At thu warku*n*na thik owir mik i allo*m* mino*m* dröfwilsom andelikom oc likamliko*m* oc giff mik hugnadh i allo*m* them

Pater noster Aue [maria]

7

O ihesu äwärdhelix milhetz källda wälsignadh*er* wari thu mi*n* käraste gudh fore thz at thu aff
191 i*n*narsta kärlek sagdhe a korseno Mik thörste thy
at thu thörste och astu*n*dadhe mankönsins helso Jak bidh*er* thik min käraste gudh ath thu giff mik astunda*n* at fulko*m*na alla godha gärni*n*ga oc

wtsläk alstingx kötzlikx lusta oc wärzlikx thi*n*ga astu*n*dan j mino hiärta

Pater noster [Aue maria]

8

O ihesu hiärtelikin sötme Jak bidh*er* thik for the besko ätikio oc galla som thu smakadhe a korseno at thu giff mik wärdhelika see oc taka thin hälghasta likama oc dyrasta blodh til wara siäla hugnadh och helso äw*er*delika

Pater noster [Aue maria]

9

O Jhesu konu*n*gxlikin dygdh och gudhelikx hiärta
glädhi Loff hedh*er* oc ära wari thik mi*n* söte gudh 192
for the sorgh oc ängxla thu hafdhe aff iudha*n*na
obrygdhilsom oc dödzsins wärkia beskäighet Tha
thu ropadhe thik aff fadhrenom wara forlatna*n*
sighiande mi*n* gudh mi*n* gudh hwi forlät thu mik
O min aldra sötaste h*er*ra ihesu for the*n*na ängxla
bidh*er* iak thik at thu forlat mik ey j mins dödz
ängxla oc wärk

Pater [noster Aue maria]

10

O ihesu ophoff oc ände höxte dygdh Loff hedh*er*
oc ära wari thik Min söte gudh for thz thu wast
sarghadh*er* for wara synde öwärst aff hofdheno
oc nidh*er* til ylia*n*na Thy bidh*er* jak thik for thina
sara widhelighet oc mykelighet at thu lär mik mz 193
санно*m* kärlek at fulko*m*pna thin budhordh

Pater noster [Aue maria]

11

O ihesu miskun*n*ena kälda Loff hedh*er* oc ära wari thik mi*n* söte gudh for thi*n*na sara diwplighet som omkring gingo thit köt oc bäna märgh Jak bidh*er* thik misku*n*samaste ihesu for thera diwplighet at thu opdragh mik nidh*er*falna oc sw*n*kna j syndi*n*na diwp oc höl mik wnder thinom diwpa sarom alt th*er* til thin wrädhe är owir farin

Pater noster oc aue [maria]

12

O ihesu fridzsins tekn oc kärleksi*ns* band Loff
hedh*er* oc ära wari thik min käraste h*err*a ihesu
christe fore thi*n*na sara otalika mykelikhet aff
194 huilko*m* thu wast sarghadh*ir* ow*ir* allan thin lik-
ama aff omillo*m* manno*m* oc rödh*er* giordh*er* mz
thi*n*o hälghasta blodhe j thino jomfruliko köti
Hwat ku*n*ne thu mille ihesu mera göra for os än
thu giordhe Bidh*er* iak thik for thin aldramästa
kärlek milde ihesu at thu scrifua all thin saar j
mino hiärta mz thino dyra blodhe at iak maghe
j them see oc läsa thina wärkia oc thik for them
altidh mz höxta kärlek thakka oc thiäna

Pater [noster Aue maria]

13

O Jhesu starkasta leon odödhheliki*n* oc äwärdhe-
likin konu*n*ger Loff hedh*er* oc ära höxta oc ödh-
miwkasta thak wari thik min sötaste gudh for
195 then wärk thu tholde nar alla thins likama Oc
hiärta krapte alstingx wanskadhos oc thu mz

nidherbögdho hoffdhe sagdhe Nw är alt fulkompnat som iak är sender til at fulkompna Bidher iak thik min sötaste gudh at thu miskunna mik i minom ytarsta wtgang tha min siäl är änxlande oc min ande dröfdher

Pater noster Aue [maria]

14

O Jhesu höxte fadhers eende son oc äwärdhelik fäghrind Loff hedher oc ära wari thik min älskelikaste herra ihesu for the grötelika antwardhan thu antwardhadhe thin anda sighiande Fadher i thina händer antwardha iak min anda mz sarghadhom likama mz sundher sprungno hiärta Oc 196
högho rope wpgaff thu thina astundelikasta siäl O äronna konunger for thenna thin dyrasta dödh bidher iak thik at thu styrk mik til at staa moth diäflenom kötino oc werldinne ath iak wari dödh werldhinne oc lifuande til thin hedher oc i minom ytersta tima tak til thik mina siäl ärlända oc pelagrim

Pater [noster Aue maria]

15

O Jhesu sant och fructsamt winbär Loff hedher oc ära wari thik wälwilioghaste Jhesu for thz fulstoppa oc owirflytande blodh hulkit thu vtgöt aff allom thinom sarghadhom limom swa fulstoplika swa som aff pressadhom winklasa tha thu ensam- 197
en trodh winpressin a korseno Oc tha thin sidha war ginom stungin mz spiwteno skänkte thu os blodh oc watn swa at ey aterbleff minste tar i thik Oc thit klänasta köt afhamadhes oc thin

jnälwe torkadhos O aldra sötaste ihesu for thin
aldrabeskasta dödh oc pino dyrasta blodhz wt-
giwtilse bidh*er* iak thik at thu sargha mith hiärta
At syndabätringe*n*na oc älskoghans tara wari mit
bröd dagh oc nath Oc wmuent mik allaledhis til
thin at mit hiärta vari thik äw*er*dhelikit inbygg-
198 ilse oc min wmganga swa thäk oc anamälikin oc
mi*n*s lifs ände swa loflikin at iak wärdogh wardhe
äpter lifsins ända thik mz allo*m* hälghono*m* äw*er*dhe-
lika lofua Amen

[Pater noster Aue maria]

Rubriken för de 15 bönerna lyder i bönboken med gammalt märke A 29 helt enkelt:

Här begynnes the fämten böner af gudhz pyno

Likaså i Wadstena codex N:o 12 Benz. på Upsala Bibliothek:

Här börias xv böner aff wars h*er*ra ihesu christi pino

I bönboken med gammalt märke A 36 inledas dessa böner med öfverskriften:

Een eenlik quin*n*a ok innelukt astundadhe at vita tal af gudz sarom. ok bath gudh th*er* vm at ha*n* sculde he*n*ne thz tee Gudh sagdhe he*n*ne mins licama saar varo fem thusand fem hu*n*drat ok än sextighi [wm thu wil them hedhra skal thu daghelika läsa om eth aar

xv pater noster oc aue maria oc swa aareno fframlidhno haffw*er* thu helsat hwart eth saar]

Den inom klammer satta slutmeningen, som egentligen sammanbinder rubriken med bönerna, felar eget nog i handskriften, och är derför här tillagd efter Birgitta Andersdotters bönbok. I denna senare, äfvensom i A 29, Ingegerd Ambjörnsdotters bönbok o. fl., förekomma åter de 15 bönerna, så inrättade att de ställas till Christi olika kroppsdelar; början af hvarje bön är fortfarande lik med de nu meddelade. Denna redaktion, oaktadt sannolikt nog af samma hand som den förra, har icke blifvit tillskrifven H. Birgitta, och kan således här förbigås samt sparas till en framdeles utkommande samling af medeltids böner.

---

trum

ræ ræno þa.
nan fore
iar hoſþira
n eſſum
olſuaſu tu.

ſea oc hora
e þan daðin kona
nſto oc vtan
ſtaþin byrnaðrs
oc ſkirte þy ſiðþu.

SERMO ANGELICUS.

ENGELENS DIKTAMEN TILL H. BIRGITTA.

Engelens Diktamen till H. Birgitta.

[Dominica
leccio prima]

ORdhit aff hwilko johannes ewangelista gör aminne j sino ewangelio, war aff äwärdheliko mädh gudhi fadhir ok them hälgha anda en gudh. Thre äru persone ok en fulkomin gudhdombir är i them Sannelika the thre persone waro ok äru j allom thingom iämna Thy at i allom them är en wili. en snille. et wald. en fägrind. en dygdh en kärlekir en glädhi Sannelika omöghelikit ware thz ordhit wara gudh än thät ware atskillikit aff gudhi fadhir ok them hälgha anda Swa som aff thässo ordheno ita. hwlkit som synis at lydha sannind ok hawa j sik thre stawa ma hawas äptirdöme Thy at swa som än nokor thera thriggia staffwanna bort droghis aff androm Tha hafdhin the ey the samu fulkomnilse hulka the hafdho för Thy at the ey fulkomnadhin thät sama ordhit. Samuledh är vnderstandande aff threm personis i enom gudhdom. Thy at än nokot thera ware atskillikin aff andre älla andre oiämn älla i nokro wanskandis hwilkit annwr hafdhe Tha syntis ey gudh-

dombir at wara i them. Siälwir gudhdomin är
4 oatskillikin i sik Ämwäl vm mandomsins takilse är oloflikit at tro ordhit swa som är gudz son hawa warit atskildan aff gudhi fadhir ok them hälgha anda. For thän skuld at swa som ordhit hwilkit wi talom än tho at thät thänkis i hiärtano ok framföres mädh munnenom ma ey hannas älla sees Vtan thz faa warit inthrykt älla inscrifwat nokro ämnelike thinge Swa ämwäl thätta ordhit hwilkit som är gudz son hafdhe warit omöghelikit at hannas älla sees for mankynsens helso Vtan thät hafdhe warit enat ok tilbundit manzliko kyti Ämwäl naar som nokot ordh scodhas skriwat i book ma ämwäl hogsas i hughenom ok framföras samuledh mz munnenom. Swa ändelika är engaledhis iäwande guz son synlikin i manzliko kyti at wara mädh gudhi fadhir ok them hälgha anda Thy äru sannelika thre pärsone. oatskillika ovmskiptelika. äwärdhelika. i allom thingom iämna. en gudh J thänna gudh waro al thing forewitin aff äwärdheliko ok tilstandande hans a syn. mz fäghrind. ok wyrdhning. hanom til glädhi ok hedhir Hwilkin ther äptir nar hanom thäktis sniällelikast fram ledde them vm skapan at wara Sannelika ey nödgadhis
5 gudh til skapaskolande nokot aff nokre widhirthorft älla aff nokre wanskilse sinna glädhi älla gangx. For then skuld at omöghelikit ware at siälwir gudh skulli thola nokor wanskilse i sik. Ok thy ensamin hans mäst brännande kärlekir drogh han til skapaskolande. at flere mädh honom scullen äwärdhelika glädhias aff hans otalliko

glädhi Ok thy skapadhe han thär äfter aldra fäghirst al the thing hulkin skapaskolande waro mz the formo. ok mädh the matto swa som the oscapadh til stodho aldra fäghirst hans a syn. aff äwärdheliko Tho mällan al thing hwilkin tho waro oskapadh war et for gudhi höghelikast ifwir al annor thing aff hwilko siälwar gudh mäst gladdis Thy at j thy oskapadha syntis äwärdhelika gudhlike a syn fyra elemänta. swa som är eldir. wädhir. watn ok iordh. J thässe mato än thot the waro tha oskapadh swa som at wädhrit sculle wardha swa lät j thy at thät skulle aldrigh bläsa mot them hälgha anda. Jordhin skapas i thy oskapadho swa godh ok fructsamlik at enkte matte waxa i hänne hwilkit ey ware nytlikit til al widhirthorftelik thing Ok watnit swa spakt at hwadhan som hälzt wädhär-sins storma til blästo nokor bölghia skulle eygh 6
röras nokraledhis i hänne Eeldin ämwäl swa höghir at hans lughi sculle nalkas the bliwilse i hwilke gudh war O maria renasta iomfru ok fruktsamlikasta modhir. Thu äst thz sama thy at swa ok tholik tilstodh thu oskapadh gudhlike asyn til hans mästo glädhi aff äwärdheliko Ok sidhan hafdhe thu thins wälsignadha likama ämpne aff foresagdhom elementis swa renom ok clarom. Ändilika tholikin tilstodh thu oskapadh for gudhi for thin skapnadh hulkin thu wärdhogh wast th*er* äftir at fulkomnas Ok thy owirgik thu aldra mäst aff vphoweno al skapaskolande thing i gudhz a syn. til hans mästo glädhi Thy at gudh fadhir gladdis aff thinom fruktsamlikom gärni*n*gom.

hwlka thu skulde gōra. honom hiālpande Sonin frygdhadhis aff thinne dygdhafulle stadhlikhet Ok thān hālghe ande aff thinne ōdhmiuko lydhno Tho war fadherenom sonsins glādhi ok andans Ok sonenom war fadhirsins glādhi ok andans Ok them hālgha anda fadhirsins glādhi ok son-
7 sins Hwadhan aff swa som en glādhi war allom them aff thik Swa hafdho the alle en kārlek til thik

leccio secunda

O Maria wārdhoghast aldra skapadha thinga. swa wast thu for gudhi aff vphoweno fōr ān han thik skapadhe. swa som noe ark war for honom. sidhan honom war kunnoghat aff hānna byggilse fōr ān han hona fulkomnadhe swa som honom budhit war Noe wiste hulkin hans ark skulde wardha i them tima hwilkom gudhi thāktis Gudh wiste for alla tima. hwilkin hans ark sculle wardha. Swa som ār thin ārofulle likame Noe gladdis aff sinne ark fōr ān hon bygdhis O dyra iomfru siālwir gudh gladdis hōghelikast fōr ān han thik' skapadhe Noe gladdis thy at hans ark war swa fastelika samanbinda skolande at hon sculde eygh syndirlōsas aff nokrom bōlghio stōtom. ¶ Gudh gladdis thy at thin likame sculde wardha swa dygdhafullir ok starkir at han ey sculle bōghias til nokra synd aff nakra ilzsco hārzsko hulkin komaskolande var i hāluite Noe gladdis aff thy at hans ark sculle swa bikas vtantil ok innantil at nokor orenlikhet sculi ey mogha in-
8 drypa j hona ¶ Gudh gladdis aff thy. at han

fore wiste thin wilia skula wardha swa godhan aff sinom godhleek at thu sculle wärdhogh wardha mädh thäs hälgha anda smörilsom swa vmkringgiutas innantil ok vtantil at ingangir skulle ängaledhis vppinbaras j thino hiärta for thän skuld iordhrikis thinga giri är swa hatlikin gudhi j mannenom. swa som orens ok fulika luktande watnz vrenlikhet war noe i sinne ark hatlikit. Noe gladdis aff rume widhilikhet sinna ark Gudh gladdis aff thinne vidhasto ok miskunsamasto milheet mz hulke thu wast fulkomlikast alla älskaskolande. ok enkte skapadh thing oskällika hataskolande. särlika for thy at thiin wälwilioghasta milhet skulde swa mykit vtwidhas. at omiätlike gudh hulkins mykilikhet är ogriplikin sculde wärdhoghas at liggia ok wändas i thinom wälsignadha qwidh. Noe gladdis ämwäl for thän skuld at hans ark skulde göras ymnit lius. Gudh gladdis thy at thin iomfrudombir war gömaskolande alt til thin dödh swa claar ok reen. at engin synda smitta skulde mogha myrkia han. Noe gladdis aff thy at han skulle hawa al sins likama widhirthorftelik thing i sinne ark. Gudh gladdis aff thy at han sculde taka allan sin likama vtan al wanskilse aff thinom ensamna likama O renasta iomfru meer gladdis gudh aff thik än noe aff sinne ark. Thy at noe wiste sik vtgaskolande aff sinne ark mz them sama likama mz hulkom han ingik i hona. Än gudh forewiste sik ingangaskolande vtan likama i thins höwiska likama ark ok vtgaskolande aff hänne mz likama taknom aff thino renasta kyti ok skärasta blodhe.

Noe wiste sik skula lata sina ark toma nar han skulle vtgaa aff hänne ok ey ther äftir ingaskolande i hona Gudh wiste ämwäl för än wärdlen wardh at naar han skulle födhas aff thik mädh mandom ok thu äroful iomfru ok modhir sculde ey atirbliwa toom swa som noa ark vtan aldrafullast mz allom thäs hälgha anda gawom. ok än thot hans likame skulde skylias aff thinom likama i hans födzslo Tho ey thäs minna forewiste han thik oatskillika bliwaskolande vtan ända mz sik.

leccio tercia

Abraham patriarcha älskadhe sin son ysaac. ämbrat som gudh lowadhe honom son födhaskolande mangom arom för än han afladhis Än mädh mera kärlek älskadhe o sötasta iomfru
10 maria siälfwir aldzwalloghir gudh thik för än nokat skapadhis Thy at han forewiste aff äwärdheliko thik wara födhaskolande sik til mästo glädhi Ey wiste abraham patriarcha. at sin mykle kärlekir hulkin han hafdhe til gudh war vppinbaraskolande vm sonin sik lofwadhan Än aldra bäzt wiste gudh i vphoweno at hans mykle kärlekir hulkin han hafdhe til mankynit sculde liuslika allom vppinbar wardha. Abraham forewiste sin son skula aflas mz blyugdh födhas aff qwinno sik kötlika tilfögdhe Än gudh forewiste. O renasta iomfru. at han skulde aflas i thik mz hedhir vtan manz tillägning. ok at han skulde höwizlikast födhas aff thik thinom iomfrudom helika gömdom Abraham vndirstodh at hans sons

köt skulde skilias aff sino kyti mz likamlike sam-
waru thär äfte at han sculde födha han. Än
gudh fadh*ir* fore›wiste at thz signadha kötit sculde
aldrigh skilias aff hans walde hulkit hans söte
son hafdhe foreskipat ok forethänkt at taka aff
thik. O skärasta modhor Thy at sonen i fadh*ir*enom
ok fadhrin i sönenom äru samwarlika oatskillika
en gudh. Abraham vndirstodh kötit föt aff sino
kyti skula fulnaz ok vmwändas i muld swa som 11
sit eghit köt Än gudh wiste thit aldra renasta
kyt ey meer skula syndirlösas fulna älla rutna
än sit hälaghasta köt födhaskolande aff thino
iomfruliko kyti Abraham bygdhe hws sinom son
för än han afladhis mz them wilia at han sculle
byggia i thy naar han föddir war. Än thik o
dyrasta iomfru war hws äwärdhelika foreskipat
i hulko thu sculle byggia. swa som är siälwir
alzwalloghir gudh O vtallikit hws hulkit vmkring
gaff thik ey atenast vtantil wäriande thik aff
allom wadhom Vtan bleff ämwäl innan thik. styrk-
iande thik til aldra dygdha fulkomnilse Abra-
ham fore saa th*er* äftir thry thing sinom son ey
än afladhom. at han sculde widhirqwekias aff them
naar han hafdhe warit föddir Thässin thry waro
atskillekin aff sik i a syn waru ok smak Än thik
o astundelika iomfru. til thinna oändelika widhir-
qwekilsa fore saaz aff äwärdheliko siälwir gudh
i thre*m* personis aldra minzt atskillekom af sik
äftir gudhlike waru. Ok thän sami gudh. O 12
maria fatika manna födhirska. foresaas vm thik
fatiko mankyneno til äwärdhelika födho Ok vm
them thry hulkin patriarcha fore [saa] sinom son

mogho thre persone vndirstaas swa som är fadh*i*r ok son ok thän hälghe ande. Thy at swa som olianna fitme forma eygh brinna. för än wekin tilsätz. swa fadh*i*rsins mäst brännande kärlek*i*r lyste ey vppinbarlika i wärdhlinne O vtwalda gudhz brudh för än hans son skulde taka sik aff thik manzlikin likama. hulkit som vndirstars vm wekan Ämwäl swa som hwetit ma ey wardha brödh för än thz fa warit til ret mz flerom anbudhom Swa ok gudhz son hulkin som är änglanna födha syntis ey vndir brödhz liknilse til manzens widh*i*rqwekilse. för än hans likame war samansattir aff flerom lidhom ok limom i thinom wälsignadha qwidh Ämwäl swa som winit forma ey bäras vtan karin faan warit tilreed Samuledh thäs hälgha anda nadh hulkin som märkis vm winit skulde ey giwas mannenom til äwärdhelikit liiff för än thins älskelika sons likame. hulkin som vndirstaas vm karit hafdhe warit tilreet vm
13 dödhin ok pinona. for thy at mädh thässo helsamo kari skänkis aldra nadha, sötme fulkomlikast änglom ok mannom

feria secunda

leccio prima

GVdh witande al thing i sik siälwom ymnungas sik til sinna äwärdhelika glädhi rördhis aff ensamnom sins kärlekx hita til skapaskolande at andri mattin wardha lottakande hans otallike glädhi Thy skapadhe han änglanna vtallika mykilikhet giwande them frälst siälfswald göraskol-

ande äftir sinne makt hwat them thäktis at swa som han aff enge widhirthorft nödhghadhir vtan aff sins eghins kärlekx hita hafdhe skapat them sik siälfwom til oändelikin lusta Swa ok the ey nödhoghe vtan aff frälsom wilia skullin frambiudha sinom skapara for vtan ända kärlek for kärlek ok wyrdhning for oändelikin hugnadh Än i the sama stund. i hulke the waro skapadhe Somlike thera aldra wärst wannytiande frälsa siälfswalsins thäkkasto gawo tilbyriadho ilzscofulleka at awndas moot sinom skapara. Hulkin the sculdo hawa höghelikast älskat for sina mästo älskilikhet Hwadhan aff the ämbrat wärdhskyllelika nidhirfiollo mz sinne ilzsco aff äwärdhelike sälikhet ok i oändeliko ysäld. Än andre ängla blifwo atir mz sinom kärlek i äro sik redde hulki som hetelika älskadho gudh for sina älskelikhet skodhande i honom alla fägrind. alt wald ok alla dygdh Änglane vndirstodho ämwäl aff gudhz schodhan han ensamin wara vtan vphoff ok vtan ända ok sik siälfwa aff honom skapadha. ok sik hawa aff hans godhlek ok walde alt thz got the hafdho The wisto ämwäl i hans ärofullo syn sik wara swa sniälla wordhna aff hans snille at the skullin liuslika skodha al komaskolande thing j honom äfte gudhlikx tillaz mattan aff hulkom komaskolandom thingom the vmfägnadho thz mz innarsto godhwilia at the forewisto gudh mz sinne ödhmiukt ok kärlek til sinna äro ok sins härskaps hugnadh wilia annantidh vpfylle the himneliko bliwilse aff hulkom olydhoghe änglane hafdho osälika nidhirfallit for sina höghfärdh giri ok awnd.

15 The sagho ok j them wälsignadhe speghlinom gudhi. sinom skapare eet hedh*i*rswärt säte siälwm gudhi swa när at omöghelikt syntes nokot annat säte mogha wardha nämbir honom. Ok the wisto thät än wara oskapadh hulko thz sätit war til reet aff äwärdheliko Ämwäl aff klarhetz tilsyn gudhlikin kärlek*i*r vptände them swa alla vtan iäff i enom punkte at hwar thera älskadhe annan swa som sik siälwan. Tho at hwarist älskadho the gudh aldra mäst ok ifwir al thing ok thät oskapadha älskadho the meer än sik siälfwa hulkit som war sätiande i säte gudhi nästo Thy at the sagho gudh höghelikast älska thz oskapadha ok aldramäst aff thy glädhias O aldra hugnadh*i*r iomfru maria thu äst thz sama til hulkit änglane brunno mz swa storom kärlek aff vphowi sinna skapan än tho at the gladdos vtallika aff sötma ok klaarhet hulka the hafdho i gudz syn ok tilnalkilsom Tho gladdos the mykit aff thy at thu skulde wardha siälwom gudhi närme än the Ok aff thy at the wisto thik gömas mere kärlek*i*r ok mere sötma än the siälwe hafdho The sagho
16 ämwäl iwir thz sätit ena krono swa faghra ok swa stoors wärdhelikhetz at enkte wald vtan gudhz wald skulde gaa iwir hona, Hwadhan aff än thot the wisto gudh sannelika hafua mykin hedh*i*r ok mykla glädhi aff thy at han hafdhe skapat them Tho saghe the mere hedh*i*r ok meer glädhi skula fram koma gudhi aff thy at thu sculde skapas til swa höghelika krono Ok thy gladdos siälfwe änglane meer aff thy at gudh wilde skapa thic Än aff thy at gudh hafdhe skapat

them Ok swa o hälaghasta iomfru wast änglomen glädhi ämbrat som the waro skapadhe hulkin som wast siälwm gudhi höxte lustilse vtan vphoff oc swa sannelika gudh mz änglomen ok änglane mz gudhi samangladdos innärlikast aff thic för än thu skapadhis o wärdhoghasta iomfru aldra skapadha thinga

leccio secunda

GVdh wiliande skapa wärdlena mz androm creaturu*m* hulkin som i hänne äru Sagdhe wardhe, Ok ämbrat war fulkomlika giort hulkit han aktadhe at skapa Ok swa wärdlenne ok allom creaturu*m* fulkomnadhom vtan ensamin mannin Ok mz wyrdhni*n*g ok fägrind tilstandandom gudhlike 17 a syn. stodh än en mindre wärld oskapadh mz alle fägrind fore gudhi aff hulki mere ära ok mer glädhi sculde framkoma gudhi ok änglomen. ok mere nytlikheet hwariom ma*n*ne wiliande nytia he*n*na godhlikheet. än aff thesso större världinne O söta frw iomfru maria allom älskelik ok allom nytlik Thu vndirstandz qwämelika vm thässa mindro wärdl Ämwäl häntis saman aff sc*ri*ptinne at gudhi thäktis hafwa atskilt liusit aff myrkino i thässo större wärdlinne Än sannelika the liusins ok myrkianna atskililse hulkin thic sculde wardha äftir thina skapan thäktis honom myklo meer nar spädha barndomsins fawidzska hulkin som liknas myrkeno sculde alzstingx bort ga aff thik ok gudhz widh*i*rkänna mädh*i*r wilia ok vndirstandilse liwaskolande äftir hans wilia hulkit som liknaz liuseno sculde fullelikast atirblifwa i thic

mädh mäst brännanda kärlek. Qwämelika liknadz
thy barndomsins spädhelikhet myrkiomin j hulki
gudh kännis ey ok ey scodhas mz skälom hwat
görande är O iomfrw maria lutlös hwaria synd.
8 thu ifwir gik meenlöslikast thässa barndomsins
spädhelikhet Ther äftir swa som gudh skapadhe
stoor tw lyus j himnenom samuledh mädh
stiärnomin thässe wärdlinne widhirthorftelikin.
eet at thz sculde fore wara daghenom annat at
thz sculde fore wara nattinne. Swa fore saa han
annor tw klarare lyus skula wardha j thic Första
liusit war thiin gudhlika lydhna. hulkin som swa
som soolin sculde skina fore godhom mannom
i wärdhlinne oc änglomin i himerike hulkom
gudh är sannelika äwärdhelikin daghir Annat
lyusit waar thiin stadhughasta tro mädh hulke
mange i nattatimanom Thät är aff the stundinne
i hulke skaparan sculde thola pino j kötino for
siin creatur Mange vslika wafrande i wanhopsins
oc wantronna myrke alt til hans vpstandilse waro
ledhande til sannindinna widhirkänno swa som
mädh eno manaskini Thins hiärta thanka syntos
lika stiärnomin j thy at aff them tima i hulkom
thu hafdhe fyrst gudhz widhirkänno bleeff thu
swa brännande j gudhlikom kärlek alt til thin
9 dödh at alle thina thanka syntos meer skinande
j gudhz a syn ok änglanna. än stiärnona synas
i manna a syn oc högho flygninga vmskiptelikx
fugla kyns oc söt lyudhandhe sanga teknadho
al thinna läpa ordh, hulkin aff thinom iordhzlika
likama sculdo vpfara til gudhz öron. sitiandis i
walzsins säte til änglanna höxto glädhi Ther äfte

wast thu liik alle iordhinne i thy at swa som al thing i thässo störro wärdhlinne hawande iordhzslikin likama. sculde födhas aff iordhinna fruktom swa at the sculdo faa ey atenast födho vtan än ämwäl siälft lifwit aff thinne frukt Än thina gärninga mogho wärdzskyllelika liiknadz blömstrande ok fruktsamom träm Thy at thu wast them göraskolande mädh swa storom kärlek at the skuldo meer lusta gudh oc änglana än aldra blomstra fägrindh oc frukta sötme Särlika mädhan vtan allan iäwgha är troande gudh hafwa fore seet i thic för thina skapan flere dygdhe än i allo*m* yrta blomstra. tränna. fruktanna stenanna. älla malmanna kyniom hulkin som matto finnadz i aldra wärdhlinna widh*i*rlikhet. Hwadhan aff ey är vndir Än gudh lustadhis meer j thic O mindre wärdl hulkin än war skapaskolande än the större wärdhlinne Thy at än thot at wärdhlin war skapadh for thic. Tho war hon forfaraskolande mz allom them thingom hulkin i hänne waro Än thu äfte äwärdhelika gudhz fore skipan sculde blifwa oatskillik. j hans älskelikasto älskelikhet. i thinne ofalnando fäghrind. Thy at thässe mere wärdhlin i ängo forsculladhe oc formatte ey at forsculla at hon sculde äwärdhelika wardha. Än thu o säälasta maria fullast aldra dygdha. forsculladhe wärdhelikast mz alla dygdha fulkomnilse äfte thina skapan gudhlike nadh hiälpande al thing hulkin gudh wärdhogadhis at göra mädhir thic.

leccio iij

GVdh är görare aldra thinga. ok dygdha. ok siälf dygdhin oc omöghelikit är allom creaturum hulkin skapadh äru. at skina aff nokre dygdh vtan hans hiälp. hulkin aff vphoweno thär äftir at han hafdhe skapat wärdhlina oc alla creaturas. skapadhe han ytarst mannin mz sinne dygdh giwande honom frälst siälfwald at han sculde sta stadhlika oc framhallelika vm thät j godho
21 til godh löön oc at han sculde ey falla j ilt til ont atirgäld Thy at swa som thera gärninga reknas for litit for mannom hulke som ey wilia göra. för än the faa warit nödhgadhe til göraskolande j stok älla fiätur. Än thera gärninga äru wärdha älskelikhet oc bäzsto lön hulkin som fulkomna siin göraskolande thing. ey nödhoghe vtan mz siälfswiliande wilia. aff renom kärlek. Samuledh än gudh hafdhe ey gifwit ängloman ok mannomän frälst siälfswald. syntos the mädh nokre matto swa som thrängias til the thing hulkin the sculden göra. oc thera gärninga syntos litin lön wara wärdha. Thy thäktis dygdhinne hulkin som gudh är. at gifwa them frälst siälfswald göraskolande hwat them thäktis ok lät them fullelika vndirstanda hulkin atirlön gudhlik lydhna sculde forsculla oc hulkom pinom forkrupin olydhna sculde forsculla oc wärdhogha göra sina folghara. Sannelika gudh tedhe stora dygdh naar han thär til skapadhe mannin aff iordh at han matte forskulla vm kärlek vm ödhmiukt at wardha inbyggiara himna bliwilsa aff hulkom

änglane gudhlikom wilia genwärdhoghe äru osälika
nidhir kastadhe for höghfärdh ok awnd. Thy **22**
at dygdhena waro them hatlika. for hulka the
hafdho mat höghelika kronas. Thy wari engom
iäwughe. at swa som konungin hedhras ok äras
aff konungxlike krono. swa hwar en dygdh hedhra
oc ära sin görara. Eygh at enast när mannom
Vtan prydhir än ämwäl for gudhi oc änglomin
höghelika swa som mz skinande krono. oc thy ma
hwar en dygdh kallas skinande krona. Hwadhan
aff sannelika är troande vthänkelikit wara krononna
tal. aff hulkom siälfwir gudh höghelikast skiin.
hulkins dygdhe vtallika iwirgaa mz mangfalle-
likhet oc mykilikhet oc wärdhelikhet al thing
hulkin som waro oc äru oc wardha skulu. Thy
at aldrigh giordhe han annat än dygdhe. Tho
alt vm ens särlika thre dygdhe prydha han äru-
fullelika. swa som thre mäst skinande krono For
thän skuld the dygdhin mz hulke han skapadhe
änglana war hans förste krona. aff hulke somleke
thera awndandis gudhz äro ränto vsällika sik siälfwa.
ok the dygdhin mz hulke han skapadhe mannin
war honom annor krona. aff hulke siälfwir mannin
tilludhande owinlika swikaranom aff sinne vsnille **23**
war bradhlika räntir Tho alt vm ens gudhz dygdh
älla hans dygdhelika ära matte ey minzskas vm
thera änglanna älla manzins nidhirfal. än tho at
the for sina wranglikhet nidhirfiollo ärolöse aff
äronne Thy at the wildo ey gifwa gudhi äro for
thät at han hafdhe them skapat til sinna ok
thera äro. Vtan sniällasta gudhz snille vmskipte
thera wranglikhet i äro sinna dygdh Än the

dygdhin mz hulke han skapadhe thic. O astundelik iomfru til sinna äwärdhelika [äro] äradhe han swa som mz thridhi krono vm hulka änglane forstodho förra krononna brut skula atirhelas Hwadhan aff o fru warra helso hop mat thu wäl kallas gudhz hedhirs krona. Thy at swa som han fulkomnadhe höxtė dygdh vm thic. Swa kom ok honom höxte hedhir vm thic for allom sinom creaturom Sannelika liuslika vndirstodho änglane nar thu oskapadh tilstodh gudhz a syn. At thu sculde mz thinne hälaghasto ödhmiukt foruinna diäfwlin. hulkin som hafdhe fordömt sik siälfwan mz sinne höghfärdh. ok forradhit mannin mz sinne ilzsko. Thy än thot änglane hafdho seet mannin nidhirfalla til stora ysäl Tho matto
24 the eygh syrghia. for glädhi gudhlika a syn Thy at thät war thöm ympnit vppinbaart hulkin oc huru stor thing gudh sculde wärdhoghas at göra mz thinne ödhmiukt äfte thina skapan

[Feria tercia]

prima leccio

The hälgha skrift vitna adam warande j paradis sälikhet hafwa ifwirfarit gudhz budhordh än ey sighir hon han hafwa warit olydhoghan gudhlikom wilia sidhan han kom i vsällina. Hwadhan af sannelika vppinbaras adam hafwa älskat gudh mädh allom hiärta rotom aff thy at han fludhe sinna hustru kötlikt sambland Sidhan hans son giordhe brodhordraap. oc sidhan han hördhe thär äfte gudhz budhordh lydde han

ödhmiuklika oc tilfögdhe sik annantima hionalaghlika the samme sinne hustru ok thunglikare angradhe han at han haffdhe wredhan giort sin skapara. än at han hafdhe nidhirkastat sik siälfwan pinaskolande j hardhasto pino Thy pröwas ey wara orätwiist at swa som gudhz wredhe kom ifwir han for höghfärdh mz hulke han hafdhe i sinne sälikhet gudh wredhan giort, Swa sculde oc mykin hugnadhir gifwas honom warande i ysällinne. Thy at han grät mz thungastom angir oc sanne ödhmiukt. at han hafdhe reet til wredhe swa wälwilioghan skapara. Än adam hafdhe aldrigh mat at faa mere hugnadh. än at han sculde wisgöras at gudh sculde wärdoghas at födhas aff hans aff födho til atirlösa skulande mz ödhmiukt ok kärlek the siälana. hulka siälfwir adam wrängdir aff diäfwlsins awnd hafdhe nidhirkastat aff äwärdheliko lifwe vm sina höghfärdh Än for thän sculd at allom sniällom mannom synis omöghelikit wara swa som thät oc är at gudh hulkin som ey höfwir födzsla vtan aldra höwiskasta. sculde taka sik manzlikin likama vm kötz girilse swa som annor baarn. Meer trodhe adam thät omöghelikit wara. hulkin som war skapadhir vtan kötz lusta. Ok vndirstodh adam at aldra thinga skapara thäktis ey mz the matto skapa sik siälfwom manzlikin likama mz hulke han hafdhe skapat ewe oc sin likama. Thy trodhe adam at gudh sculde wilia taka manzlikit köt aff enne människio j likamanom like ewo hulkin som sculde blomstras mz alla dygdha fulkomnilse ifwir alla män födda ok födhaskolanda aff man oc qwinno oc höwizlikast födhas

aff hänne mz gudhdom oc mandom helom oc oskaddom hänna iomfr*u*dom. Hwadhan aff pröwas
26 wara troskolande. vtan allan iäwgha. at swa som adam naar han vndirstodh gudh swa som sik bliidhkadhan hafdhe han stora sorgh aff them ordhom hulkin ewa nam aff diäwlsins samtalan Samuledh nar han kom i sorgh oc ysäl. hafdhe han mykla glädhi oc hugnadh aff thöm ordhom hulkin thu o maria aldra hop war swarascolande änglenom Adam sörgdhe thy at ewe likame skapadhir aff sinom likama. hafdhe swiklika draghit han til äwärdhelikin hälwitis dödh Än han gladdis o höwizskasta iomfru maria. Thy at han forewiste thän hedh*i*rlika likamin födhaskolande aff thinom likama hulkin han ok hans affödha sculde waldelika atirledha til himerikis liiff. Adam sörgdhe ämwäl thy at ewa hans älskelika hustru hafdhe byriat aff mykle högfärdh at wara olydhogh sino*m* skapara. Än han gladdis thy at han fore saa thic o maria sina kärasta dottor wilia lydha gudhi j allom thingom mz höxto ödhmiukt Adam sörgdhe thy at eua hafdhe sakt i sinom hugh swa som hon wilde iämkas gudhi for hulkit hon fiol til stora skam
27 i gudhz oc änglanna a syn Än han gladdis thy at thit ordh mz hulko thu sculde ödhmiuklika widh*i*rkännas thik wara gudhz thiänisto qwinno skeen liuslika i thera forewitu til thinna stora äro. Adam dröfdhis ämwäl thy at eue ordh hafdhe reet gudh til wredhe honom oc hans äftirkomarom til fordömilse än han gladdis thy at thit ordh sculde lokka gudhz kärlek til thic

mz myklom hugnadh oc til alla fordömda mz eue ordhe Thy at eue ordh vtkördhe hona mz mannenom i stora sorgh aff äronne oc atirlykte himerikis porta. än thit wälsignadha ordh O snillinna modhir ledde thic til stora glädhi oc vplät himerikis porta allom wiliande inga Hwadhan aff swa som änglane j himerike gladdos aff thy at the fore sagho fore wärdhlinna skapan thic O gudhz modh*i*r födhaskolande swa oc adam hafdhe stora glädhi oc hugnadh aff fore wisto thina födhzslo.

leccio .ii

Adam vtkastadhir aff paradijs rönte j sik siälfwom gudhz rätwiso ok misku*n*. rädhandis gudh i allom sins liifs timom for rätwisona ok älskande han innirlikast. for miskunnina oc sannelika 28
wärdhlin war wäl skipadh huru länge hans äftirkomara giordho samuledh. Än sidhan männine afläto at skodha gudhz rätwiso oc miskun glömdo mange thera sin skapara. Thy at männine trodho them thingom hulkin them thäktis ok framleddo syndelika oc skändelika sina tima j kötlikx lusta fylsko. hulkit gudh rädhelika hatande drap aldra wärdhlinna inbyggiara j noe flodh Vtan them han frälste i noe ark mz sinne forskipan til wärdhlinna vppbyggilse Än manzlikit folk annantima mykit giort gik bort aff sanz gudhz dyrk. vm afgudha dyrk. aff ondz anda inskiutilsom dictande sik lagh gudhlikom wilia genwärdhogh Än gudh aff sinne mästo miskun rördhir mz fadh*i*rlike milheet sökte abraham sinna tro sannan älskara oc

bant sina samsät mz honom oc hans affkömd oc
gudh fulkomnadhe abrahe astundan giwande hon-
om son ysaac. aff hulkins släkt han lowadhe
skula födhas sin son christum. Hwadhan aff wäl
pröwas wara trolikit ämwäl hawa warit fore teet.
Abrahe aff gudhi at en dottor aff hans släkt
warande osmittadh iomfru sculde födha gudhz
29 son ok abraham troos meer hafwa frygdhas aff
thässe komaskolande dottor än aff sinom son
ysaac. ok hafwa älskat hona mz merom kärlek
än ysaac sin son Ämwäl är vndirstandande guz
win abraham ey hafwa samansankat wärldz goz
for högfärdh älla giri ok ey hafwa astundat son
for likamlikin hugnadh. vtan han war swa som
godhir trääġardhz mästare hulkin som trolika
thiänande sinom härra. plantadhe wiinqwist i
hans trägardh vndirstandande vtallik winträ mogha
plantas aff honom oc vtwaldan wiingardh mogha
thär aff fulkomnadhz Ok thy samanhänte han
gözl at wiinträän fetgiordh aff hänne sculdin ey
falna vtan wardha thäs fructsamlikare at bära
frukte Sannelika thän trägardhz röktarin glädhz
fore witande eet trä i bland annor trä swa högt
ok lustelikit at hans herra sculde höghelikast
lusta. at spazera i wiingardhin for thäs träsins
fäghrind. ok at thän sami härran sculde gärna
smaka thäs frukta sötma oc sötlika hwilas sitiande
vndir thäs skugga. Vm thänna trägardhz mästara
vndirstaadz abraham Vm winqwistin ysaac. hans
30 son Vm flere wiinqwista aff honom plantaskolande
al hans släkt Vm gözlena märkias wärdzslike
rikedoma Hulka abraham gudhi älskelikin astund-

adhe ey vtan til gudhz folkx vppehālde Vm thz fāghirsta trāāt mārkis iomfru maria. Vm hārran alzwallogh*ir*, gudh hulkin ey wilde koma i wiingardhin som war abrahe slākt. fōr ān th*er* wardh hōghra trāt Thz ār for ān ārofulla iomfru marie hans kārasta modh*ir* sculde koma til laghlikin aldir Hulkra meenlōsasta liwārne liiknas fāghrindinne hulka gudh lustadhis at see hulkra gārninga gudhi hōghelikast thākkelika vndirstandas vm fruktanna sōtelikhet Vm skuggan mārkis hānna iomfrulikin qwidh*ir* hulkin hōxta gudhz dygdh skygde ok hālghadhe Abraham forewitande thāssa iomfru. hulkin gudh sculde fōdha, skula framga aff sinne slākt, Hugnadhis meer aff hānne ensamne ān aff allom sonom oc dōttrom sinna slākt, ok thāssa tro ok hālakt hop komaskolande guz sons fōdhslo Ok aff slākt thās sama abrahams atirlāt thān sami abraham sinom son ysaac for arff mz mykle troo. hulkit som prōwas wāl aff thy at han lāt sin swen. hulkin han sānde at taka sinom son hustru, swāria vm sina lāndā Thz ār Vm 31
han. hulkin som sculde vt gaa aff hans lāndom i komaskolande tima, teeknande vm thāt at gudhz son sculde fōdhas aff hans slākt Oc ysaac prōwas vm wālsignilse hulka han gaff sinom son iacob hafwa atirlatit honom thāt sama arff. Thāt ār the sama tro oc hop, ok iacob wālsignande sina tolff syni hugnadhe sārlika sin son iudam mz the samu arff Hwadhan aff sannelika prōwas gudh hawa swa ālskat sina modhir aff vphoweno at swa som han māst gladdis aff hānne, fōr ān nakat skapadhis, swa gaff han āmwāl sinom winom mykin

hugnadh aff thy, at han sculde födhas oc swa gafs först änglomen, ok thär äftir första mannenom oc sidhan patriarchu*m* mykin glädhi aff ärofulle gudhz modh*i*r födhas scolande

Leccio tercia

GVdh är sanz kärlekx älskare oc siälwir kärlekin, hulkin ämwäl tedhe sin höghelika kärlek, nar han frälste mz sino walde israels folk aff egypta lanz thräldom, gifwande them rikasta land i hulko the sculdo sälika byggia mz allo frälse Än kloke owinin mykit awundande thera sälikhet, drogh them ofta mz sinom swikom *til*
32 syndaskolande Ok the ey widhirfrestande at stridha mot hans frestilsom oc swiku*m* droghos vslika til affgudha dyrk. for enkte hallande moyses lagh oc fulikast glömande the samsäte hulka gudh bant mz abraham Än miskunsambir gudh skodhande sina wini honom gudhlika thiänande mz rätte tro oc sannom kärlek oc laghsins gömo sökte them mildelika ok skipadhe p*ro*ph*et*a i bland thöm at the siälfwe skuldin wardha thäs hetare i gudhlike thiänist oc gudhz owini än the wilden sculdin ämwäl atirwändas til gudhz älskogha oc rätta tro vm thera äftirdöme Hwadhan aff sannelika märkiande är. at swa som strömb*i*r nidh*ir*skridhande aff bärghsins högdh i diupan dal. sculde framledha al flytande thing mz sik ij dalin hulkin al syntins sionka äftir vatnsins rörilse Swa thän hälghe ande wärdhoghadhis at koma j p*ro*ph*et*anna hiärta. framledhande mz sik

aff thera mun the talan hulka han wilde vppinbara til thässa vildh*i*r farande wärdhlinna rättilsa. Nu mällan al thing hulkin p*ro*ph*et*ane vndirstodho vm thäs hälgha anda honaxsöta ström inflöt thät sötelika i thera hiärta oc thät vtflöt sötelika aff [33] thera läpom at aldra thinga skapare sculde wärdhoghas at födhas aff osmittadhe iomfru oc atirlösa til äwärdhelika äro mz sinne fullo bättring oc fulgörilse the siälana hulka diäfwlen vm adams synd nidhirkastadhe i ysällina. The wisto ämwäl aff thäs strömsins inflytilse gudh fadh*i*r wilia wara swa wälwilioghan til manzens frälse at han sculde ey spara sinom enga son Oc sonin wilia wara swa lydhoghan fadhreno*m*. at han sculde ey neka at taka dödhlikit köt. Oc thän hälgha anda wilia aldra hälzt sändas mz sonenom Hulkin tho aldrigh war skildir aff fadhrenom Oc ämwäl wisto p*ro*ph*et*ane thz at the rätwiso solin gudhz son sculde ey koma i wärdhlina. för än stiärnan ware vprunnin aff israel hulkin som matte mädh sinom hita nalkaz solinna hita Vm thässa stiärno vndirstadz iomfrun hulkin som sculde födha gudh. Vm hitan hänna mäst brännande kärlek*i*r. mz hulkom hon sculde swa nalkas gudhi oc gudh hänne at gudh sculde fulkomna allan sin wilia mz hänne. Oc sannelika swa som p*ro*phetane fingo styrk aff hänne i allom sinom ordho*m* oc gärningom aff thässo oscapadhe solinne al thing [34] skapande swa gaff oc gudh them mykin hugnadh i thera dröwilsom vm thässa forewitan mz hulke the wisto thässa stiärno mariam wara skapaskölande Prophetane syrgdho ängxlika. seande israels syni

forlata moysi lagh för höghfärdh ok kötsins käte oc gudhz wredhe falla owir them gudhliko*m* kärlek bortwändom fran them Än the gladdos forewitande at siälfwir laghanna dictare oc härra O maria skinande stiärna sculde blidhkas aff thinne ödhmiukt ok thins liwärnis renlikhet oc at han sculde taka them i sina nadh hulke han hafdho reet til wredhe oc vsällika forscullat hans oblidhi P*ro*ph*et*ane syrgdho thy at mönstrit i hulkit gudhz offir sculde offras war ödhelakt Än the gladdos foreseande at thins wälsignadha likama mönstir sculde skapas hulkit som war takaskolande i sik siälfwan gudh mz allom hugnadh P*ro*ph*et*ane syrgdho ämwäl at iherusalems mura oc porta waro nidhirbrutne oc gudz owini gingo in oc vmstriddo stadhin likamlika oc
35 diäfwlin vmstridde han andelika. Än the gladdos aff thic O maria wärdhoghaste portir forewitande siälfwan gudh. starkastan kämpa. takaskolande j thic waakn mz hulkom han sculde forwinna diäfwlen oc alla owini Oc swa sannelika p*ro*ph*et*ane swa som p*at*riarche waro aldramäst hugnadhe aff thic O maria wärdhoghasta modh*i*r

Feria quarta

Leccio prima

Männine waro langantima for laghin gifwin moysi ey witande huru the sculde styra sik oc sina gärninga. Hwadhan aff the som brunno aff gudhlikx kärlekx hita. skipadho sina gärninga oc sidhi. swa som the wänto gudhi thäkkias.

Än andre hulke som ey hafdho guz älskogha. forsmadho gudz räddogha oc giordho hwat them thäktis Hulkra fawizsko gudz godhlekir miskunnelika miskunsamande skipadhe them lagh vm sin thiänisto man moysen. mz hulko*m* the sculdo styras til allan gudhz wilia. Oc thätta laghit wisadhe hulkaledhis gudh sculde älskas ok iämkristin oc hulkaledhis hionalagh sculde hallas mällan man oc qwinno mz gudhliko*m* oc höwizsko*m* rät oc at aff tholiko hionalaghi scullo 36 the födhas hulka gudh wille kalla sit folk Oc sannelika gudh älskadhe swa mykit thera handa hionalagh at han wilde taka aff thy sins mandoms höwiskasto modh*i*r Hwadhan aff swa som örnin hulkin som flyghande i högho wädhre vmkring farnom flerom skoghom. sculde skodha fiärran til et trä swa fastelika rotat at thz sculde ey magha vpriuas aff wädhirstormom Oc thäs bul swa höghan oc slättan at engin sculde formugha at vpfara vm han Hulkit som ämwäl stodhe i tholikom stadh at omöghelikit syntis at nakat sculde falla i thz owantil. oc örnin granlika skodhande thätta trä sculde byggia redhe i thy i hulkom han wilde hwilas Swa gudh hulkin som liiknas thässom örn j hulkins a syn al komaskolande thing äru klaar oc vppinbaar. swa som närwaranda thing. Naar han skodhadhe al rätwis oc höwisk hionalagh hulkin aff första manzsins skapan oc til ytarsto daghin sculdo wardha. forë saa han enkte hionalagh lika ioakim oc anne hionalaghi i allom gudhlikom kärlek oc höwislikhet. oc thy thäktis honom at hans höwiskasta 37

modhir likame hulkit som vndirstadhz vm redhit, i hulkom han wilde siälfwir wärdhoghas at hwilas, sculde födhas aff thässo hälagho hionalaghi Sannelika gudhlikt hionalagh liiknas qwämelika faghrom träm. hulkra root är tholik enan (endräklighet) twäggia hiärta, at the samanföghias for the ensamin skäl. at hedh*i*r oc ära skuli thädhan aff framkoma siälfwm gudhi Hionalaghanna wili liiknaz ämwäl qwämelika fructsamom grenom Naar the göma swa gudhz räddogha i allom sinom gärningom, at the at enast älskin sik inbyrdhis höfuiskleka afflaskolande barn til guz loff, äft*i*r gudz budhordho*m*. Sannelika ey forma swiklike owinin hanna tholikra hionalagha höghelikhet, älla skadha mz sinom kraftom älla ondo*m* konstom Nar thera glädhi är ey annor vtan at hedh*i*r oc ära skuli atir gällas gudhi, oc naar ämwäl engin dröwilse mödhir them, vtan gudhz retilse oc wanhedhir. Oc tha synas the sta i tryggom stadh, naar wärdzslikx hedhirs älla rikedoma tilflytilse forma ey at lukka 38 them älla thera hop til sin älskogha älla höghfärdh. Hwadhan aff for thän sculd at gudh forewiste ioachim oc anne hionalagh scula wardha tholikit Thy foreskipadhe han at taka aff thy sit härbärghe som war hans modh*i*rs likame. O anna hedh*i*rwärdha modh*i*r. huru dyrt liggiande fä thu bar i thinom quidh nar maria hulkin som sculde wardha gudhz modhir hwiltis i honom Hwadhan aff troande är. sannelika vtan allan iäwugha. at ämbrat thz ämnit war aflat oc samanhänt i anne quidh aff hulke marie likame

sculde wardha at siälfwir gudh älskadhe hona
meer än alla manna likama födda oc födhaz-
skolanda aff man oc qwinno ifwir alla wärdhlinna.
Hwadhan aff hedh*i*rlika anna ma wäl kallas the
kista i hulke alzwaldugx gudhz liggiande fä
gömdis. Thy at hon gömde i sinom qwidh hans
liggiande fä honom älskelikt iwir al thing. O huru
när gudhz hiärta war idhkelika thässo liggiande
fäa O huru mildelika oc gr'anlika han infäste sins
waldz öghon thässo liggiande fä. hulkin th*er* äftir
sagdhe i sino ewangelio. Hwar thit liggiande
fä är th*er* är thit hiärta Ok thy är sannelika 39
troande änglana mykit hafwa gläz aff thässo
liggiande fä Naar the vndirstodho sin skapara.
hulkin the älskadho mer än sik siälfwa. thät
liggiande fä swa älska for hwan sculd. wäl ware
qwämelikit oc wärdhukt. at thän dagh*i*r sculde
hawas aff allom i store wyrdhning. i hulko*m* thz
ämpnit war aflat oc samanhänt i anne qwidh aff
hulko gudhz wälsignadhe modhors likame sculde
formeras hulka siälfwir gudh oc alle hans ängla
älskadho mz swa storom kärlek.

Leccio ii

Thär äfte sidhan thz wälsignadha ämpnit hafdhe formeradhan likama j qwämelikom tima i modh*i*r qwidh. Tha ökte aldra äronna konu*n*gir sit liggianda fä. ingiutande hänne lifwanda siäl Oc swa som bij vmkringflyghande blomstrande hedhe. scodha granlika al gräs honaghbärande. Thy at biit weet aff naturliko*m* wiisdom hwar

sötare blomst*i*r vprinnir. Ok än at thz är ey än vt sprungit aff klasanom. äkki thy sidh*i*r bidhar
40 biit blomstersins vpgang mz lustelike astundan. at thz skuli nytia blomstersins sötma. äftir sinom wilia. Samuledh himerikis gudh. hulkin som liuslikast seer al thing mz sins waldz ögho*m* nar han skudhadhe mariam än skylas i modh*i*r lifwe. hulke han wiste i sinne äwärdheliko forsyn enga människio i alle wärdhlinne scula wardha hänne lika i alle dygdh bidhadhe hänna vpgang oc födzslo mz allom hugnadh oc glädhi at hans iwir ymnu*n*gand*is* gudhlike kärlek*i*r sculde vppinbaras vm siälfwa iomfru*n*na kärlekx sötma. O huru skärlika vprisande daghrandin skeen i anne qwidh. nar marie likame war lifwande giordh*i*r i honom vm siälinna tilqwämd Hulkra vpgang änglane oc männine astundadho at see mz swa store astundan Tho är märkiande at swa som männine byggiande i them landom hwar solin liusir them mz sino skini ämwäl om nattatima. swa som vm dagha tima Astunda ey daghrandi*n*na vpgang for liusins sak mädhan solinna skin är mykit klarare. Vtan for thy at nar daghrandin synis vndirstanda the solina skula höghra vpgaa oc sina frukte hulka the
41 astunda insanka i sina ladhu scula fulkomlikare ok rasklikare monas aff solinna hita. Än thera landa inbyggiara som hylias aff nattinna myrkiom glädhias ey atenast aff thy at the vndirstanda solina skula vprinna äfte daghrandinna vpgang Vtan the hugnas ämwäl aff thy at daghrandinne vprisande ymnu*n*gas the at see siin göraskolanda

thing Samuledh hälghe ängla himirikis rikis inbyggiara astundadho ey daghrandinna vpgang. Thz är marie födzslo for liusins sak Thy at sanna solin hulkin som är siälwir gudh. gik aldrigh aff thera asyn. Vtan thy astundadho the hona skula vp rinna födhandis i thässo wärdhlinne. Thy at the forewisto gudh hulkin som liiknas widh solina wilia vppinbarlika tee vm thässa daghrand sin mästa kärlek hulkin som vndirstanz vm hitan Oc männine hulke gudh älskadho sculdo wardha fruktsame vm godha gärninga. oc mone i godho vm stadhukt framhald oc bliwilse at änglane sculdo mogha samansanka them i äwärdhelika ladhu hulkin som liiknas widh himerikis glädhi Än männine i thässo myrko wärdhlinne forewitande gudhz modhors vpgang oc fözlo 42 gladdos ey atenast aff thy at the vndirstodho at thera frälsare skulde födhas af hänne. Vta*n* än ämuäl glados the af thy at the sculdo see thässa ärofulla iomfru*n*na höwiskasta sidhi. oc at the scullen fullelika nima aff hänne hwat som war görande älla flyande. Thässin iomfrun war ämwäl thän wandir hulkin ysaias foresang wara vtga skolande aff yässe root. oc spaadhe blomstir vp skula fara aff hänne Vm hulkit wars h*er*ra ande sculde hwilas O vtallikin waandir hulkins kärne ärofullelika bleff i himerike naar waandin wäxte i anne qwidh Thässin waandir war swa kleen oc lin at han vmwändis rasklika i modhor qwidh. än hans kärne war swa vmätlikin i langlikhet oc widhlikhet at engin hughir ymnu*n*gadhis huxa hans mykilikhet. Tho formatte wandin ey fram-

föra blomstir för än kärnin sculde gifwa honom vm sin ingang makt blomstraskolande oc ey syntis vppinbarlika kärnans makt för än wandin tillagdhe kiärnanom sina wädhzsko. Sannelika thänne kärnin war gudhz sons p*er*sona hulkin än thot gudh fadh*i*r födde i blomstre for luciferum. Tho syntis han ey i manzlikom likama. for än
43 han tok thässa blomstersins ämpne mz iomfrunna samthykkio. Hulkin som märkis vm wandin aff hänna renasta blodhe i hänna iomfrulika likama. Ok än thot thässin wälsignadha waandir som är ärofulla maria skyldis aff sinna modhir likama. Tho gudhz son war ey meer skildir aff fadhrenom nar jomfrwn födde ha*n* lika*m*lika i tima Än naar gudh fadh*i*r födde han vtan likama oc tima. Oc thän hälghe ande war aff äwärdheliko oatskilika j fadhrenom oc sonenom Thy at the äru thre p*er*sone oc en gudhdombir.

Leccio iii

SWa som en gudhdombir war äwärdhelika gudhi fadh*i*r oc son oc them hälgha anda Swa war oc aldrigh syndirskiptir wili j them. Hwadhan aff swa som än thre logha framgingin aff eno vptändo bale swa aff gudhlikx wilia godhlek framgingo iämlika thre kärlekx lugha til fulkomnilsa enna gärning Kärlekx lughi fra*m*ga*n*g*a*nde aff fadhrenom bran liuslikast fore änglomen naar the wisto hans wilia vara at wilia wäluilika vt sätia sin son for fanghna thrälsins frälse Kärlekx lughi framgangande aff gudhz syni löntis ey

naar han wilde sik siälfwan swa som til enkte 44
göra. takaskolande thrälsins ham Oc kärlekx lughi framgangande aff them hälgha anda syntis ey minna brännande nar han bodh sik redhoboen at te mädh vppinbarom gärningom fadhirsins oc sonsins oc sin wilia. Oc än thot thässa gudhlika wilians hetaste kärlekir skeen ifwir alla himnana giwande änglomin otallikin hugnadh aff sinne klarhet Tho äfte äwärdhelike gudz skipan matte ey atir lösn thädhan aff koma mankyneno För än maria ware föd j hulke swa hetir kärlekx eldir sculde vp tendas at hans wälluktande rökir höghelika vpfarande at eldin hulki*n* som war j gudhi sculde ingiuta sik siälwan i thän sama rökin Oc vm han inga i thässa kalda wärdl. Sannelika thässe iomfrun äfte sina födzslo war liknadh lykto ey än vptände. hulka tho tilburdhe swa vptändas at swa som guz kärlekir hulkin som liiknas thrim lughom skeen j himnomen Samuledh thässe vtwalda lykta maria sculde skina j thässo myklo wärdl aff androm threm kärlekx lughom Förste marie kärlekx lughi skeen liuslika for gudhi nar hon stadhlika lofwadhe at göma 45
til gudhz hedh*i*r osmittadhan iomfrudom. alt til sin dödh Sannelika gudh fadh*i*r girnadhis swa mykit thässin höwizskasta iomfrudomin at han wärdhoghadhis at sända hänne sin älskelikasta son mz sinom oc sonsins oc thäs hälgha anda gudhdom. Annar marie kärlekx lughi syntis j thy at hon nidhirthrykte idhkelika sik siälfwa j allom thingom mz othänkelike ödhmiukt. hulkit wisselika swa thäktis wälsignadha gudz syni at

han wärdhoghadhis aff hänna ödhmiuklikasta likama taka thän hedhirlika likama hulkin tilburdhe vphöghias äwärdhelika ifwir al thing j himerike oc iordhrike Thridhi lughin war hänna loflika lydhna. ifwir al thing. hulkin swa tildrogh hänne thän hälgha anda at hon war vpfylt vm han mz alla nadha gafwom Oc än thot thässe wälsignadha nyia lykta war ey vptänd mz thässom threm kärlekx lughom ginstan äfte sina födzslo Thy at hänne war litin likame oc spädh vndirstandilse swa som androm barnom. for hulkit hon formatte ey at vndirstanda gudhz wilia. Tho
46 gladdis gudh meer aff hänne Än thot hon hafdhe tha enkte forsculdat än aff aldra manna wälgärningom hulke som hafdho warit födde for hona ifwir alla wärdlina. Thy at swa som godhir harpomästare sculde älska harpo ey än til redda. hulka han tho sannelika forewiste scula sötelika liudha Swa aldra thinga scapare älskadhe höghelikast marie likama oc siäl j hänna barndom Thy at han forewiste hänna ordh oc gärninga scula thäkkias sik ifwir allan sötan sang Ämwäl pröwas wara trolikit at swa som marie son hafdhe ginstan ful sin oc vndirstandilse nar han war man wordhin j hänna qwidh Swa oc maria äftir sina födzslo fik sin oc vndirstandilse j minne aldir än annor barn Thy mädhan gudh oc änglane gladdos j himerike aff hänna ärofulla födzslo sculu ämwäl männine dyrka mz glädhi hänna fözslo aff innarsto hiärta. framforande loff oc äro for hona. aldra thinga scapara. hulkin hona vtwalde aff allom thingom hulkin han scapadhe.

oc foreskipadhe mällan syndogha män hona at
födhas Hulkin som hälghelikast födde syndogha 47
manna frälsara

Feria quinta

Leccio prima

MArie wälsignadhe likame liknas qwämelika
renasto kari Oc hänna siäl klarasta lykto Oc
hänna hiärne käldo watnom vpspringandom j
höght oc sidhan nidhirfarande j diupan daal.
Thy at nar iomfrun kom til thän aldir j hulkom
hon vndirstodh sannan gudh wara j himerike
Oc at han hafdhe scapat al thing Oc särlika
mannin til sin äwärdhelikin hedh*i*r. Oc at han
sculde wara aldra rätwisaste domare. Tha vp-
sprungo sin oc vndirstandilse aff iomfrunna hiärna
j himerikis högdh swa som watn aff vpwällande
käldo Oc nidhirlupo thädhan j dalin som war
hänna ödhmiukaste likame Thy swa som kyrkian
siongir gudhz son hafwa warit vtgangin aff
fadhrenom. oc atirgangin til fadheren Än thot
hwarghin thera war nokon tima skildir aff androm
Swa iomfru*n*na vndirstandilse. idhkelika vpfarande
i himnanna högdh grep gudh stadhlika vm trona
oc kom atir j sik siälwa. Hans sötasta kärlek
sötelika vmfägnadhom Oc thänna kärlek hiolt
hon stadhlika mz skälliko hopi oc gudhlikom
räddogha. Vm siälfwan kärlekin swa vptändande 48
sina egna siäl at hon tilburdhe at brinna j gudhz
älskogha swa som mäst brännande eldir Jämwel
iomfru*n*na sin oc vndirstandilse vndirgaff swa

hänna likama siälinne til gudhz thiänist at likamen lydde hänne mz alle ödhmiukt. O huru rasklika iomfrunna sin oc vndirstandilse grep gudhz kärlek oc gömde j sik sniällelika swa som dyrasta liggianda fä Hwadhan aff swa som än nokor lilia ware plantadh. hulkin mz threm rotom fäste sik j iordhinne ok vpräkte thry lustelik blomstir. til hugnadh sik scodhandom swa gudhlikin kärlekir inplantadhir thässe ärofulle iordh ware iomfru fäste sik j hänna likama mz threm starkasto dygdhom. swa som mz threm rotom vm hulka han ämwäl starkan giordhe jomfrunna likama. Oc prydde jomfruna. hedhirlika til siälinna. mz threm prydhilsom swa som mz threm skinandom blomstrom til gudhz glädhi oc änglanna hona scodhande. Fyrste hänna likama styrkir skällikx atirhaldz, tämpradhe swa mat oc dryk j hänne, at nokor läti aldrigh atirdrogh hona aff guz
49 thiänist. for nokro ifwirflödhelikhet Ok aldrigh wardh hon wanmaktogh til siin görascolande thing for omatelikit atirhald Annar styrkir wäl tämpradhe waku, matadhe swa hänna likama. at hon for syms minzskilse j ängom tima, j hulkom hänne tilburdhe at waka thyngdis aff syms thunga. Oc ey stynte hon j minzsta punkt skipadha wakutima for symsens mykilikhet. Thridhi styrkin hänna starko naturs giordhe siälfwa iomfruna swa stadhugha at hon tholde iämlika likamlika genwärdho oc ärwodhe oc framfarlika likamans sälikhet Aldrigh syrghiande aff likamans genwärdho Oc aldrigh glädhiandis aff hans sälikhet Thär ifwir war thät första

prydhilse mz hulko gudhlikin kärlekir prydde
jomfruna til siälinna. at hon dyrare hiolt j sinom
hugh aldra thinga fäghrind. the lönin hulkin
gudh war gifwascolande sinom winom. Ok thy
misthäktos hänne iordhrikis rikedoma. swa som
wärst loktande thräkkir Oc thz prydde hänna
siäl swa som annat prydhilse. at hon scodhadhe
fulkomlika j sino vndirstandilse huru olikir wärdlz
hedh*ir* är andelike äro. for hulkom hon stygdhis 50
at höra wärdzlika äro swa som rutit wädh*ir* hulkit
som mz sinne fulo lokt vtsläkke ofta mangra
manna lijff. Än thz äradhe hänna siäl swa som
thridhi prydhilse at hon reknadhe aldra sötasta
j sino hiärta al thing gudhi thäkkelikin Oc them
beskare än galla hulkin gudhi waro hatlika gen-
wärdhogh Oc thy siälfwir iomfruna wili drogh
hona swa fulkomlika til astunda skolande sannan
sötma. at he*nn*e ey til burdhe äftir thätta liiff.
smaka andelika besklikhet Sannelika aff thässom
prydhilsom syntis siälf iomfrun swa faghirlika
pryd j siälinne ifwir al scapadh thing at scap-
arenom thäktis fulkomna alla sina lofwan hänne
mällankomande Thy at hon war swa styrkt aff
kärleksins dygdh at hon ey slionadhe j nokre
godh gärning Oc aldrigh formatte owinin koma
hona til synd j minzsta punkt. Thy är sannelika
troaskolande at swa som hänna siäl war aldra
fäghirst for gudhi oc änglomän swa war oc hänna
likame aldra thäkkast j aldra manna öghom se-
andom hona. Oc swa som gudh oc änglane gladdos 51
aff hänna wänlek. swa oc hänna likamlika fägharsta
fäghrind war allom nytlik oc hugnelikin. them

hona astundadho at see j iordhrike. Thy at gudhlike män seande j huru storom kärlekx hita hon thiänte gudhi. wordho thäs hetare til gudhz hedh*i*r. Än j them hulke som raskast waro at synda. vtsläktis synda hitin aff hänna ordha oc athäfwa höwizklikhet swa länge som the hona sagho

[leccio secunda]

ENgin tunga ymnu*n*gas at kungöra. huru sniällelika ärofulla iomfrunna sin oc vndirstandilse grep siälfwan gudh j them sa*m*ma punct j hulkom hon haffdhe fyrst hans widh*i*rkänno mädhan hwar manzlikin hugh*i*r är wanmaktogh*i*r at thänkia huru mangfallelika the samu iomfrunna wälsignadh*i*r wili vndirgaff sik gudhz thiänist. Thy at hänne thäktis lustelika at fulkomna al thing. hulkin hon vndirstodh thäkkias gudhi Thy at iomfrun vndirstodh gudh ey hafwa scapat hänne for hänna forsculdan likama älla siäl. Oc hafwa
52 giwit hänna wilia frälst siälfs waald. ödhmiuklika lydhaskolande gudhlikom budhordhom älla ämwäl them mot sta scolandom. än thz thäktis. Oc thy stadhgadhe ödhmiukaste iomfru*n*na wili for godhgärninga nu takna mädhan hänna lijff räkte at thiäna gudhi mz allom kärlek Än thot hänne sculde enkte annat gifwas aff honom. Än nar hänna vndirstandilse formatto at gripa. at han aldra thinga scapare sculde ämwäl wärdhoghas at wardha siälanna atirlösare. hulka han hafwir skapat Oc at han girnadhis enkte annat sik atirgäldas for swa stoors ärwodhis lön än siälwa

siälina. Oc at hwar man hafwir frälse j wilianom
blidhkaskolande gudh mädh godhom gärningom
älla retaskolande til wredhe vm onda gärninga.
Ginstan tilburdhe iomfruna wili at styra atwaktelika
sin likama j wärdlenna bölghiom. swa som sniällir
styreman Thy swa som styremannin rädhis skipit
mogha scadhas aff bölghionna stötom Oc haff-
swalghin oc skäria klippona aff hulkom skipin ofta
syndirlösas bort ga näplika aff hans aminne Tughin 53
oc al skipredhin fästir han stadhlika. Hulkins öghon
ämwäl scodha idhkelika ha*m*pnena. j hulke han
astundar at hwilas äftir ärwodhet Hulkin ämwäl
girnas höghelikast. at gozit sat j hans skip moghe
koma til gagn sannom ägharа. hulkin han mäst älska.
Swa andelika thässe sniällasta iomfru. sidhan hon fik
gudhz budhordha widhirkänno. Ämbrat tilburdhe
hänna wili at styra sin likama äftir thera bläst
mz alle atwakt Hon räddis idhkelika sinna nästo
sambyggilse. at ey thera sälikhet älla genwärdhe-
likhet hulkin som liknas wärdlenna bölghiom
sculden göra hona thunga til gudhz thiänist vm
ordh älla gärninga. Hon andwardhadhe idhkelika
sino aminne al thing forbudhin j guz laghom
flyande them mz alle atwakt at the sculden ey
andelika fortappa hänna siäl. swa som grymt
haffswalgh. Sannelika thässin lofflike wili tämde
iomfruna atirhallande hänna sin at hänna tunga
rördhis aldrigh til onytlika talan Oc hänna höw-
izskasta öghon waro aldrigh vplyft til scodha-
skolande nokot onytlikit Ok hänna öron vaaro 54
atenast atwaghtogh til the thing hwilkin som til-
bordho gudz äro Ok ey wträkte hon händir ok

fingir. vtan til sinna eghna äll*i*r sins iämkristins nytlikheet Ok aldrigh läät hon sina fötir röras til eet fiät. vtan hon hafdhe för skodhat, hvilkin nytlikheet th*er* aff skulde framko*m*ma Thär juir aastundadhe iomfru*n*na wili gladhlika thola all värlzlik dröwilse, at hon maatte ko*m*ma j sikerlekx hampn som är gudz fadh*i*rs skööt. thät aastundande vtan aat*i*rvändo. at gudhi hwilkin he*n*ne war aldra kärast skulde aat*i*rgieldas hedh*i*r ok glädhi aff he*n*na siel. for thät at han hafdhe hona skapat Ok for thän skuld at iomfru*n*na wili vanskadhis aldrigh j nokru*m* godhleek. thy gudh aff hvilkom all godh thing framganga vpphögdhe hona höghelikast j aldra dygdha högdh. ok läät hona lyuslikast skina mädh aldra dygdha skinj Hwa skal tha vndra at gudh älzskadhe thessa iomfru ow*i*r alla. mädhan he*n*ne eensampne
55 vndantakne forewiste han ängin man födhas aff man ok q*wi*nno. hwilkins wili ey maatte stundum vardha böghelikin til dödhelika synd äll*i*r naadhelika O huru mykit thätta skipit som war iomfru*n*na likame nalkadhis aastundelikasto hampn. thät är gudz fadh*i*rs bliwilse. Naar gabriel til he*n*na ko*m*mande sagdhe heel ful mz nadh. O huru höwizslika gudh fadh*i*r andwardhadhe iomfru*n*ne sin son vtan manz tilgiärdh Nar hon swaradhe änglenom Wardhe mic äftir thino ordhe Thy at ginstan war gudhdomin enadh*i*r mz mandomenom oc sandir gudhz fadh*i*rs son är giordh*i*r man oc iomfrunna son.

[Leccio tercia]

sermonis angelici &c.

O fägharste samföghilse oc wärdhoghast allo lofwi Thy at iomfrunna likame war gudhz synj härbärghe j iordhrike Än j himerike war honom the hälgho threfallikhetz bliwilse Än thot han blifwir hwan stadh waldelika Jomfrun war ful mz them hälgha anda j likama oc siäl. Oc thän hälghi ande war j fadherenom han war ok ämwäl j mangiordha sonenom hulkin gudz son ey atenast hafdhe blifwilse j iomfrulikom inälfwom j wärdlinne Vtan ämwäl j fadhereno*m* oc them hälgha anda j himerike Oc fadheren mz them 56 hälgha anda hafdhe blifwilse j mangiordha sonenom j wärdlinne Än thot ensamin sonin sandir gudh sik til took manzlikit köt Oc än tho at han huldis for manna asyn Tho syntis han altidh vppinbaar oc thän sami for änglomin j sinne äwärdheliko blifwilse Thy sculu alle hafwande rätta tro glädhias aff the otalliko samföghilse hulkin giordh war j iomfrunne mz hulko samföghilse gudz son tok sik manzlikin likama aff hänna köti oc blodhi. hwar gudhdomen är et giordh*i*r mz mandomeno*m*. Oc sandir mandombir enadh*i*r gudhdomeno*m* Sannelika j thässo thäkkasto samföghilse är ey gudhdomin minzskadh*i*r j sonenom Oc ey iomfrudomsins helikhet i modhorinne Thy blyghins oc rädhins hulke ey tro scaparans alzwallogha wald formogha göra tholik thing älla rekna hans godhlek ey wilia göra tholik thing. for mankynsens atirlösn mädhan han formatte

Oc än han troos hafwa giort tholik thing aff
sino walde oc godhlek. Hwi älskas han ey ful-
komlika aff them hulke ey jäfwa han hafwa
giort tholik thing for sina sak. Atwaktin thy
57 idhur hiärta. ok vndirstandin at swa som thän
wärdhzliki härran ware wärdh*ir* mästa älskelikhet
hulkin som nytiande mästa hedh*ir* oc rikedoma
ymnilse. hördhe sin win thwingas aff smälikhet
oc obrygdhilse. toke alla hans skam ifwir sik
siälfwan. thär til at thän winin sculde hafwas j
hedh*ir*. Oc thän sami härran. frägnande winin
dröwas aff fatikdom vndirgawe sik siälfwan haw-
anzlöso at han sculde göra thän winin fulstupa
rikan. Thär äfte än han saghe thän winin osälika
ledhas til dödh. hulkin han formatte ey vnkoma.
Vtan nokor sculde dö siälfswiliande fore han.
Oc anwardhadhe tha siälfwan sik j dödhin at
thän fordömde til dödhin matte sälelika liwa.
Oc for thän sculd at j thässom threm tees höxta
älskelikhet Swa at engin forma at sighia nokon
man j wärdlenne hafwa teet sinom win mere
kärlek än siälfwan skaparan. hulkin som är j
himerike oc thässin thry giordhe. oc tholde for
manzins sak Thy siälfwir gudh bögdhe sit wald
nidhirfarande j jomfru*n*na qwidh ey ingangande
58 atenast j en dal. hänna likama. Vtan ingiutande sik
jomfrulikom inälfwom jfwir allan hänna likama.
scapande sik höwizslikast manzlikin likama. aff
ensamna jomfru*n*na köti oc blodhe. Oc thy the
vtwaldasta modhoren liknas qwämelika loghande
buskanom hulkin moyses sa loghande oc ey
scadhas aff loghanom Thy at swa som thän samj

hulkin som j buskanom dwaldis swa länge at han giordhe moysen troen oc lydhoghan j threm thingom. hulkin han honom sagdhe oc swaradhe honom spyriande sit nampn. Jac är hulkin iac är thz är mit nampn äwärdhelika. Thän samj dwaldis swa langan tima j jomfrunne swa som widh*ir*thorftelikit är androm barnom at dwälias j modhorlikom inälfwom for thera födhzslo Oc ämwäl swa som thän sami gudhz son nar han afladhis ingik mz sinom gudhdom jfwir allan iomfru*nn*a likama. swa oc nar han föddis vtgik han mz gudhdom oc mandom swa som godhra lokt sötelikhet aff hele roos Swa war oc han ingutin jfwir allan iomfru*nn*a likama jomfrulike äro blifwande hele j modhorinne. hwadhan aff thy at gudh oc änglane oc thär äftir förste mannin oc äffte han 59 patriarcha oc p*ro*pheta oc mz androm otallikom gudhz winom gladdos aff thy. at thän buskin som var marie likame skulde vardha swa brännande i kärleek. at gudz son wilde värdhoghas swa ödhmyukleka ingaa i han. ok swa länge dvälias j honu*m*. ok swa höwiskleka wtgaa aff honu*m*. thy är värdhukt at mä*nn*inne nu liwande skulu glädhias mädh allum hugh. Thy at swa som gudz son mädh fadh*ir* ok thöm helgha anda sandir ok odödhelikin gudh jngik j thänna buskan takande dödhelikit köt j honu*m* for them. swa ok the skulu fly til iomfru*nn*a mädh alle raskelikheet. at he*nn*e bidhiande skuli äw*er*dhelikit liif aat*ir* gifwas them hvilke som äru dödhelike. ok forskuldadho jämwel äw*er*dhelikan dödh vm sina synde. Ok swa som gudh dvaldis j iomfru*nn*e at

hans likame skulde ey hawa nokor vanskilse j aldir ällir lidhum häldir än andra barna likama. at han skulde vaaldelika vinna dyäwulin. hwilkin svikleka hafdhe vndigifwit alla sins grymmelikheetz härradöme Swa bidhin ok männene
60 hona ödhmiuklika. at hon göme them j sinne wärn. at them sculi ey hända at falla j diäwlsens snaru. Ämwäl swa som gudh gik aff iomfrunne j wärdlenne. at han sculde mannomen vpläta himerikis port. Swa bidhin oc the hona ödhmiuklika. at hon wärdhoghis wara them närwarande til hiälp j thera vtgang aff thässe wrango wärdl Röktande them ingang j sins signadha sons äwärdhelika rike. amen

Feria sexta

[leccio prima]

ÄRofulla iomfru maria sikx hafwa rädhz j ängilsens tiltalan. Hulkin sannelika engin räddogha haffdhe tha for sins krops wadha. Vtan hon räddis owinsens swik til scadha sinna siäl. Hwadhan aff sannelika är vndirstandande at nar hon kom til swa storan aldir at hänna sin oc vndirstandilse formatto at gripa gudz wilia widhirkänno. Ämbrat swa som hon tilburdhe älska gudh fulkomlika. Swa ämwäl tilburdhe hon at rädhas han skällika. Thy ma thässen iomfru qwämelika kallas blomstrande roos for thän sculd at swa som rosin wäxe mällan thornanna Swa thässin hedhirlika iomfru wäxte mällan dröwilse
61 Ok swa som huru myklo meer roosin vtwidhir

sik wäxande swa myklo starkare oc hwassare wardhir thornin Swa oc thässin vtwaldasta rosin maria huru myklo meer hon wäxte j aldrenom mz swa myklom hwassarom oc hardharom dröwilsa thornom stakx hon Sannelika wars herra räddoghe war hänne förste dröwilse äftir barndomsins aldir Thy at hon dröfdhis mz mästom räddogha ey atenast huru hon sculde skipa sik til flyskolande synde Vtan än ämwäl. huru hon sculde skällika fulkomna godha gärninga Oc än thot hon mz alle atwakt skipadhe sina thanka. ordh oc gärninga til gudhz hedhir. Tho räddis hon nokor wanskilse wara j them Scodhin thy vale syndoghe män hulke som oatirwändelika göra thurulika sialfwiliande mangfalda synda wranglikhetir huru stora pino oc mangfalda ysäld the samanläggia sinom siälom Nar the see at thässe ärofulla iomfru lutlös aff hwarie synd fulkomnadhe mz räddogha sina gärninga gudhi ifwir al thing thäkkelika. Thär äfter vndirstandande [62] aff prophetanna skriftom gudh wilia kötlikin wardha. Oc at han sculde pinas mz swa mangfallom pinom j takno köti Ämbrat tholde hon stor dröwilse for brännanda kärlek hulkin hon hafdhe til gudh j sino hiärta. Än thot hänne ey än kunnokt war at hon sculde wardha hans modhir Än nar hon kom til thän aldir at gudz son war wordhin hänna son oc hon kände han j sinom qwidh hafwa takit aff sik thän likama hulkin prophetanna skrifte sculde vpfylla. Tha syntis thän lätasta rosin maria mer vtwidhas oc waxa j sinne fäghrind. Oc dröwilsanna thorna

hona hwasselika stingande wordho daghlika stark-
are oc hwassare. Thy at swa som hänne war
mykin oc otallikin glädhi nar hon afladhe guz
son, swa ämwäl mangfald dröwilse stötte hänna
hugh j aminne hans grymmasto komaskolanda
pino. Jomfrun gladdis thy at hänna son war
atirledha skolande mz sanne ödhmiukt sina wini
til himerikis rikis äro hulkom förste mannin
hafdhe forsculdat hälwitis pino. vm sina högh-
färdh. Än hon syrgdhe thy at swa som mannin
63 hafdhe syndat j allom sinom limom vm onda
giri swa forewiste hon sin son scula fult göra
för manzsins synde j wärdlenne. vm sins eghins
likama beskastan dödh, Jo*m*frun gladdis thy at
hon hafdhe afflat sin son vtan synd oc kötz
lusta. hwilkin hon ämwäl födde vtan wärk. Än
hon dröfdhis thy at hon forewiste swa sötan
son skula födhas til beskasta dödh oc sik siälf-
wa skula see hans pino j mäste hiärtans ängx-
likhet. Jomfrun gladdis ämwäl thy at hon fore-
wiste han vpstaskolande aff dödh Oc skula vp-
höghias äwärdhelika j höxtom hedh*i*r for sina
pino Tho syrgdhe hon Thy at hon forewiste han
mangfallelika pinaskolandan mz skämmelikastom
obrygdhilsom oc hardhom pinom foregangand-
om thän hedhrin Sannelika vtan iäff är troskol-
ande at swa som rosin synis stadhlika sta j
sinom stadh Än tho at vmkringstandande thorn-
ane äru wordhne starkare oc hwassare. Swa
thässin wälsignadha rosin maria bar swa stadh-
ughan hugh at huru mykit dröwilsanna thorna
64 stungo hänna hiärta. Tho wmskipto the aldre

hänna wilia wtan hon frambödh sik alraraskast til göraskolande ok tholascolande hwat gudhi thäktis Thy liknas hon wärdhelikast blomstrande roos ok sannelika hon liknas roos wäxsande j iheriko Thy at swa som thees stadzsens roos sigx fore skina androm blomstrom swa maria ensamnom sinom son wndantakno*m* iuir gik mz höwidzlikhet ok dygdha fägrindh alla män liwande j thässe wärdl. Hwadhan aff swa som gudh oc änglane hugnadhos j himerike aff hänna dyghdhafulla stadhlikhet swa männine skodhande huru thulumodhilika hon hafdhe sik j dröwilsom. Oc huru sniällelika j hughnilsom sculdo mäst glädhias aff hänne j wärdlenne.

leccio secunda

Jbland annor thing. hulkin p*ro*phetanna röste foresagdho aff gudhz syni. foresungo the ämwäl. huru hardhan dödh han wilde thola j sinom meenlösasta likama j thässe wärld. at männine sculden nytia äwärdhelikit liiff mz honom j himerike Sannelika p*ro*phetane spadho oc skrifwadho huru thän sami gudhz son war for mankyns*ens* frälse bindaskolande oc flängiaskolande Oc huru til korsit ledhaskolande Oc huru laste- 65
lika han war hannaskolande oc korsfästaskolande oc aff thy trom wi them wäl hafwa witit. for hulka sak odödhelikin gudh wilde sik tiltaka dödhelikit köt Oc mz swa mangfallom pinom i the sama kyti plaghas. Thy kristen tro iäwi ey at war iomfru oc fru hulka gudh fore-

skipadhe sik til modhor för än wärdlen wardh wiste thz liuslikare. Oc ey är lofflikit at tro jomfruna ey hafwa witit for hwan sculd siälfwir gudh wärdhoghadhis at klädhas mz manzliko kyti j hänna qwidh. Ok sannelika vtan iäff är troskolande at hon forstodh fulkomlikare. aff them hälgha anda. hwat p*ro*phetanna ordh teknadho. Än siälfwe p*ro*phetane hulke aff them sama andanom framfördho ordhin mz mu*n*nenom. oc thy är sannelikast troskolande at nar iomfrun först tilburdhe hanna gudhz son mz sinom handom sidhan hon hafdhe föt han ginstan kom j hänna hugh hulkaledhis han sculde fulkomna p*ro*phetanna skrifte. Än nar hon swepte han j klädhom
66 skodhadhe hon j sino hiärta mz huru hwassom stiongom allir hans likame war sarghaskolande Ämwäl sa hon at han sculde synas swa som spitälskir man. Oc iomfrun bindande lätlika j linda älla tano sins litla sons händir oc fötir amintis huru the sculdo hardhlika gynom boras mz iärnspikom a korseno Oc skodhandhe thäs sama sins sons faghra änlite for manna sonom thänkte huru owärdhelika omilda manna läpa sculdo thz smitta mz sino sputte. Siälff modhoren vmwände ämwäl oftelika j sinom hugh mz huru storu*m* pustom thäs sama hänna sons kindir skuldo slaas. Oc mz huru store smälikhet oc obrygdhilsom hans wälsignadha öron sculdo vpfyllas Nu skodhande hulkaledhis hans öghon sculdo myrkias aff blodzsins inflytilsom Nu hulkaledhis ätikkia tilblandadh galla sculde ingiutas hans mu*n*ne. Nu til aminne ledhande hulka-

ledhis hans arma tilburdhe bindas mz repom Oc
huru omiskunsamlika hans sinu oc adhro oc al
lidhamotin sculdo vtthänias a korseno oc hiärta
rötrena krompna j siälfwm dödhenom Ok hulka-
ledhis allom hans ärofulla likama tilburdhe at 67
pinas innantil oc vtantil alt til dödhin mz alle
besklikhet oc ängxla. Ok wiste iomfrun at hwass-
asta spiüt sculde gynom bora hänna sons sidho
sidhan han hafdhe vpgiwit andan a korseno. Oc
hans hiärta j midhwaghu syndirskäras Hwadhan
aff swa som hon war gladhast aldra mödhra
nar hon sa gudz son föddan aff sik. hulkin hon
sannelika wiste wara sannan gudh oc sannan
man. dödhelikin j mandomenom oc odödhelikin
j gudhdomenom. Swa war hon ämwäl sorghfullast
aldra mödhra aff forewite hans beskasto pino Oc
vm tholika matto fulgdhe thungasta sorgh hänna
mäste glädhi Swa som nokre qwinno födhande
barn scülde sighias swa. Thu födde son liwande
oc helan j allom limom Än the pina hulka thu
hafdhe j byrdhinne scal bliwa til thin dödh. Oc
hon thätta hörande sculde glädhias aff sins barns
helbrygdhelikhet oc liwe. Ok dröwas aff sinne
egne pino oc dödh Sannelika tholik modhorinna
sorgh framgangande aff aminne pino oc dödhz-
sins eghins likama vare ey hardhare än iomfru 68
marie sorgh var huru opta hon amintis j sinom
hugh sins elskelika sons kommaskolande dödh
Jomfrwn vndirstodh prophetanna spaadoom hawa
foresaght. at henna söta son tilburdhe thola
maangfalda oc hardha pino Oc thän rätwise sy-
meon foresagdhe hänne ey längdan til som andre

propheta. Vtan j hänna närwaranda hörsl. at sorghinna swärdh sculde ga gynom hänna siäl j hans pino tima. Hwadhan aff sannelika är märkiande at swa som siälinna krafte äru starkare oc kännelikare til kännaskolande oc thola skolande ont älla got än kropsins krafte Swa wälsignadha iomfrunna siäl hulka thz swärdhit sculde gynom ga. pinadhis mz thungare sorgh. for än hänna son pintis än nokra modhir likame formatte at thola förra än hon födde sit barn Oc sorgha swärdhit nalkadhis jomfrwnna hiärta swa myklo nämbir j hwariom tima huru myklo meer hänna älskelike son nalkadhis pinonna tima Hwadhan aff vtan iäff är tro skolande at then mildaste oc menlösaste gudhz
69 son warkunnande sinne modhor mz sonlikom kärlek tämpradhe hänna sorgh mz idhkelikom hughnilsom. Älla hafdhe hänna liff ey format thola them til sins sons dödh.

[Leccio tercia]

I them tima j hulkom iomfrunna son foresagdhe j skulin leta mik oc ey finna mik stak sorghfulz swärdhz vddir hwasselika iomfrunna hiärta. Oc sidhan han war forradhin aff sinom egnom känneswen. Oc fangadhir swa som honom thäktis aff sannindenna oc rätwisonna owinom Tha gynom stak sorghinna swärdh iomfrunna hiärta oc hiärtarötir Oc hardhlika gynomfarande hänna siäl. infördhe thungasto sorghe allom hänna likama. Oc thz sorgha swärdhit vmwändis mz

alle besklikhet j iomfru*n*na siäl. huru ofta pinona
oc obrygdhilsen motkastadhos hänna älskelikasto
synj Sannelika hon saa sin son slaghin a hals
aff omilda manna handom grymmelika oc omil-
delika flängdan, aff iudhanna höfdhingom til-
dömdan fulasta dödh Oc allo folkeno ropande
oc bidhiande korsfästa han swa som forradhara. 70
bundnom handom vtleddan til pinonna stadh.
Androm gangandom for honom oc dräghandom
han äfte sik bundnan, bärande korsit iwir sina
axla j mästo mödho Oc androm gangandom äftir
honom oc framskiutande han mz pustom oc
slaghu*m* oc ältandom swa som grymmasta diur
thz siäfwasta lambit hulkit swa thulukt war j
allom sinom pinom äfte ysaie spadom At swa
som faar leet til draap är vtan rööst Oc swa
so*m* lamb thigh*i*r for them thet klyppir swa
vplät han ey sin mun Oc swa som han tedhe
alla thulomodh j sik siälfwom. swa hans wäl-
signadha modhor thulde thulomodhlikast al siin
dröwilse Oc swa som lambit fölghe sinne modhor
ä hwart hon ledhis Swa fölgdhe iomfru*n* sinom
son ledo*m* til pinonna stadha. Oc modhoren se-
ande sin son gabbadhan mz thorn krono. Oc
hans änlite röt giort aff blodheno Oc hans kindir
rödha giordha aff storom slaghom grät aff thung-
asto sorgh Ok tha tilburdho hänna kindir at
blekna for sorghinna mykilikhet. nar hänna son
grymmelika flängdis oc blodheno nidhirflytande 71
vm allan hans likama vtlopp vtallika tara watn
aff iomfrunna öghom. Ok modhoren seande thär
äftir sin son gry*m*melika vtthänias a korseno.

tilburdhe at wanskas j allom sins likama kraftom Än hörande hambranna liudh nar hänna sons fötir oc händir gynom boradhos mz iärnspikomän Wanskadhis al hänna sin Oc sorghinna mykilikhet nidhirslo hona til iordh swa som dödha Oc naar judhane skänkto honom ätikkio oc galla. Tha thurkadho sorghinna oc hiärta*n*s ängxlan swa iomfru*n*na tu*n*go oc goma. at hon formatte ey röra sina läpa til talaskolande Oc hörande thär äftir the grötelika sins sons röst sighiande j dödzsens stridh. Min gudh min gudh hwi forläst thu mic Oc seande thär äftir at alle hans limi starknadho j dödhenom Oc at han vpgaff andan mz nidhirbögdho hofdhe Tha qwaffdhe sorghinna hwasselikhet swa iomfru*n*na hiärta. at engin hänna likama lidh*i*r syntis röras Hwadh-
72 an aff pröwas gudh hafwa giort egh litit vndir j thy. At iomfru*n* sarghadh innantil mz swa mangom oc storom sorghom vpgaff ey sin anda. Nar hon saa sin älskelika son hängia mällan röwara näkin oc blodhoghan pinadhan lifwande. oc dödhan mz spiute gynom stu*n*gin aff allom gabbadhan oc nästan allom the*m* han war ku*n*noghir fran honom flyandom Ok mangom thera aff tronna rättelikhet syrghelika willom farandom Thy swa som hänna son tholde beskastan dödh ifwir alla liwande j thässe wärdl. Swa hans modh*i*r bar oc tholde beskasto sorghe j sinne signadho siäl. The hälgha skrifft sighir ämwäl at finees hustru frägnande gudz ark wara fanghna aff hans owinom doo ämbrat fore sorghi*n*na ängxliko mykilikhet hulka sorghe ey formatto

liknas iomfru*n*na sorghom hulken sins signadha
sons likama. hulkin the arkin teknadhe. saa hallas
fangnan mällan spikanna oc trät Thy at mz
merom kärlek älskadhe iomfru*n* sin son sannan
gudh oc sannan man. än nokor man föddir aff
man oc qwinno formatte at älska sik siälfwan 73
älla annan hwadhan aff vndirlikit synis at then
finees hustru do aff sorghom. Thy at hon thräng-
dis aff minnom sorghom Oc maria lifnadhe hulkin
som möd war aff thu*n*garom dröwilsom Hwar
kan annat huxa j thässo vtan at hon aff särlike
alzwaldogx gudhz gawo hiolt sit lijff, mot allom
sinom likamliko*m* kraftom. Sannelika gudhz son
döande lät vp himerike. Oc vttok waldelika sina
winj hulke som hioldos j hälwite. Än iomfru*n*
atirlifnande gö*m*de ensamin helelika rätta tro alt
til sins sons vpstandilse Oc rätte manga osälika
willafarande aff tronne atir ledhande them til
rätta tro. Oc hänna son dödh*i*r war nidhirtakin
aff korseno. oc andwardhadh*i*r grift swa som
annor liik Tha bort gingo alle fran honom Oc
faa trodho han vpstaskolande Än tha flydho
sorghanna stionga aff iomfru*n*na hiärta Oc hugh-
nadzsins luste tilburdhe sötelika vpnyghias j 74
hänne. Thy at hon wiste. at hänna sons dröw-
ilse waro nu alzstingx ändadh Ok han sculde
vpsta thridhia daghin mz gudhdom oc mandom
Oc aldrigh oftarmer mogha thola dröwilse

sabato

Leccio prima.

DRotningin aff saba skrifwas hafwa kumit längdan aff wärdli*nn*e til salomon konu*ng* Oc sedhe hans snille ey haffwa hafwat anda. hulkin atirtaknom sinom kraftom. lofwadhe konu*ng*in meer mz ordhom än hon äradhe han mädh gafwom. Sannelika höghelikasta drotning jomfru maria liiknas qwämelika thässe drotning. Hulkra hughir sniällelika vmkringgangande alla wärdlina skipilse oc framgang aff hänna vphoffwe oc til hänna ända. Oc skodhande granlika al thing hulkin j hänne waro fan enkte j hänne thz hon astu*nd*adhe ägha älla höra. Vtan atenast the snillena. hulka hon hafdhe hört aff gudhi Ok the snillena vpletadhe hon atwaktelika mz alle giri alt thär til hon fan siälfwa snillena som är christus guz 75 son. Hulkin oliknelika sniällare är salomone Än jomfru*n* seande huru sniällelika han atirwan siälina vm sins likama pino a korseno Oc vplät them himerikis porta. hulka swiklike owinin haffdhe wnnit til hälwitis dödh. Tha stodh siälff iomfru*n* närme dödhenom än saba drotning nar hon syntis ey hawa anda. Thär äfte gudz sons oc sins pino fulkomnadhe Tha siälff jomfrun atirtaknom sinom kraftom äradhe han mz gawom siälfwom gudhi aldra thäkkastom. Thy at hon presenteradhe gudhi flere siäla mz sinom helsama kännedom än nokor annar människia äfte christi dödh mz allom sinom gärningom

Ämwäl pröwas hon j thy hafwa lofwat han hedh-
irlika mz sinom ordhom, At hon ensamin ku*n*-
giordhe stadhlika mangom Alzstingx iäwandom
aff honom äpte hans mandoms dödh han wara
sa*n*nan guz son äwärdhelika odödhelikin j gudh-
domenom. Ok thridhia daghin apostlomin iäw-
andom vm hans vpstandilse. Ok qwinnomin let-
andom hans likama j grawinne. Oc apostlomin 76
sik innelykkiandom. for mästa hiärtans ängxla
ok räddogha. Tha iomfru maria. än tho at skrift-
en ey aminnis hona nokot hafwa talat j them
tima. Tho är troskolande vtan iäff at hon witn-
adhe gudz son wara vpstandin j kytino Oc at
dödhin sculde aldrigh härras nokontima ifwir
han Ämwäl än thot skriften sighir at magdalena
oc apostoli sagho först christi vpstandilse Tho
är troskolande at hans wärdhoghasta modhor
wiste thz sannelika för än the Ok sa han liw-
ande hafwa vpstandit aff dödh för än the. for
hulkit hon warande fullast mz hiärtans glädhi low-
adhe han ödhmiuklika. Än hänna wälsignadha
synj vpfarande til sit ärofulla rike. atirbleff
iomfru maria j thässe wärdl. til godhra manna
styrkilsa. Ok willafarande rättilsa. Thy at hon
war apostlomin mästirska Ok martyribus styrk-
irska. Oc confässoribus lärirska. Jomfrum klaraste
speghil Änkiom hughnirska. Liwandom j hiona-
laghi helsamasta manirska. Oc allom liwandom
j kristne tro fulkomlikasta hiälpirska. Thy at 77
hon vppinbaradhe apostlomin koma*n*dom til siin
ok ku*n*giordhe skällika all thing. hulkin the ey
fulkomlika wisto aff hänna son. Ok martyres

styrkte hon til tholaskolande gladhlika dröwilse for christi nampn hulkin sik siälwan hafdhe vtsat. siälfswiliande mästom dröwilsom for thera oc aldra manna helso. Kungörande sik siälwa hafwa tholt oateruändelika hiärtans dröwilse j allo thulomodh. thry aar oc thrätighi for sins sons dödh. Confessores lärdhe hon helsonna kännedom hulke fulkomlikast namo aff hänna kännedom oc äftedöme skipa sniällelika daghti*ma* ok nattatima til guz loff oc äro. Ok tämpra andelika ok likamlika oc sniällelika sö*m*pn ok födho oc likamans ärwodhe. Jomfru namo aff hänna höwizskasto sidhom at styra sik höwizlika Oc göma iomfrulika renlikhet stadhlika *alt* til sin dödh, fly mangtalan oc alla fafängo Ok ransaka alla sina gärninga mz atwaktelike for-
78 huxan. Ok wägha rätwislikast j andelike waagh oc miätskal. Åmwäl ärofulla jomfrun kungiordhe änkiom til thera hughnadh at än tho at hänne hafdhe thäkz aff modhorlikom kärlek at hänna älskelikaste son hafdhe ey hafft hällir wilia dö skolande j mandomenom än j gudhdomeno*m*. Tho liknadhe hon allaledhis sin wilia gwdhlikom wilia. vt wäliande hällir ödhmiuklika thola al dröwilse til gudz wilia fulkomnilsa. än til nokrom sin thokka j nokro thinge wändas fran gudhlikom wilia. Mz tholike samtalan giordhe hon änkio hugha tholugha j dröwilsom ok stadhugha j kropsins frestilsom. Th*er* ifwir rädh hon giftom at the sculden älska sik inbyrdhis til likama oc siäl mz sanno*m* kärlek Ok at the sculdo hafwa stadhlikan wilia j allom thingom

til gudz hedh*i*r. sighiande them aff sik siälfwe hulkaledhis hon gaff gudhi renlika sina tro. Ok hulkaledhis hon aldrigh j nokro thinge haffdhe standit amot gudhlikom wilia for hans kärlek:·

[Leccio ij]

FOr thän sculd at wi namom aff the hälgha läst sannind hwariom enom wara atirmälande mz
the samu skäppo j hulke han mälir androm 79
Thy synis omöghelikit. at nokor formoghe at gripa j manzlikom skälom mz huru myklom hedh*i*r ärofulla gudz modh*i*r sculde hedhras j himerikis palacio hulkin swa mangom giordhe wälwiliolika astu*n*dadh godh thing. mädhan hon lifdhe j thässe wärdl. Thy troos wara rätwist at nar hänna syni thäktis kalla hona aff thässe wärld. alle war*o* redho til hänna hedhirs ökilse. hulke som hafdho sins wilia fulkomnilse vm hona Hwadhan aff for thän sculd at aldra thinga skapare fulkomnadhe sin wilia j wärdlenne hänne mällankomande Thy thäktis honom mz änglomin ära hona mz höxtom hedh*i*r j himerike. Ok thy siälfwir gudh vphögdhe vnderlika hänna siäl jvir himnana. Ämbrat som hänna siäl war skild fran kroppenom Ok gaff hänne kesarinno döme ifwir alla wärdlenna. Ok skipadhe hona änglanna fru äwärdhelika. hulke änglane swa lydhoghe wordho jomfru*n*ne thär äftir at the hällir wilden thola alla hälwitis pino än sighia mot hänna budh-
ordho*m* j nokro thinge Ämwäl giordhe gudh hona 80
swa wallogha ifwir onda andana. at naar the

stridha amot nokrom them man som hänna nampn akallar mz kärlek ginstan fly the fiärran rädde äfte iomfru*n*na budhi wiliande hällir sina pino ok ysäld sik mangfalla göras än the sama jomfru*n*na wald swa härras iwir sik. Ok for thy at hon är fu*n*nen ödhmiukast mällan alla ängla ok män. Thy är hon giordh höghelikast ifwir al skapadh thing Ok aldra fäghirst ok siälwom gudhi aldra likast hwadhan aff sannelika är märkiaskolande at swa som gullit hafs wärdhoghare allom malmo*m* Swa änglane ok siälana äru wärdhoghare allom androm skapadhom thingo*m* Ok thy swa som gullit kan ey formeras j nokra gärninga vtan eldzsins tilgärning. Än eldenom tilsattom smidhas thz j vmskiptelika formo äfter gulsmitsens mästarskapi Samuledh sälasta iomfru*n*na siäl hafdhe format ey at wardha fäghre androm siälom ok änglom vtan hänna bäzsta 81 wili. hulkin som liknas slöghom gulsmidh hafdhe til ret swa fulkomlika hona j thäs hälgha anda hetasta kärlekx elde at hänna gärninga sculden synas thäkkelikasta aldra thinga skapara. Ok än thot gullit är smidhat j faghra gärninga. Tho skodhas ey liuslika gulsmidhsens mästarskap j thy huru länge thz innelykkis j myrko huse. vtan nar thz kombir i solinna skin tha synis liuslika gärninginna fäghrind j thy samuledh thässa ärofulla iomfru*n*na wärdhoghasta gärninginna. aldra fäghirst prydhande hänna dyrasta siäl. formatto ey synas fulkomlika. huru länge siälff siälin hioltz innelukt j dödhelika likamans skiule för än hon kom j sanna solinna skin hulkit

som är sialfwir gudhdomen. Än tha vphögdhe
allir himerikis gardh*i*r iomfruna mz höxtom lof-
wom Thy 'at hänna wili hafdhe swa pryt hänna
siäl. at hon ifwirgik aldra skapadha thinga fäghr-
i*n*d for hulkit hon synt*is* aldra likast siälwom
skaparenom. Thy war ärofult säte the hälgho
threfallikhet näst skipat thässa ärofulla iom-
fru*n*na siäl. Thy at swa som gudh fadh*i*r war j 82
soneno*m*. Ok sonin j fadhreno*m*. Ok thän hälghe
ande j hwariom thera. Nar sonin äfte manzlikx
kötz takilse hwiltis j sinna modh*i*r qwidh mz
gudhdom ok mandom. threfallelikhetzsins enan
allaledhis oatskilde ok modhorinna iomfrudom
osmittelika gömdom Swa ok siälwir gudh skip-
adhe wälsignadha iomfru*n*na siäl aldra nästo
bliwilse fadhereno*m* ok sonenom ok them hälgha
anda. at hon sculde wardha luttakande aldra
godhra thinga hulkin aff gudhi giwas Ämwäl
engxsins hiärta diuplikhet ymnu*n*gas at gripa.
huru stora glädhi gudh giordhe sino härskapi
j himerike nar hans älskelikaste modhor foor
aff thässe wärdl. swa som sannelika skal vppin-
bart wardha allom mz kärlek astu*n*dandom hime-
rikis fädh*i*rnis land. Nar the faa at see siälwan
gudh j vppinbarlike syn. Ok änglane thakkande
jomfru*n*na siäl äradho gudh. Thy at thera wärdz-
skap vpfyltos vm christi likamlikin pödh. Ok
thera glädhi öktis vm hans modhors tilquämd j
himerike Adam ok ewa mz patriarchom ok p*ro*- 83
phetom ok mz allom skaranom vtleddom aff
hälwitis myrkestufwo. ok alle andre hulke äfte
christi dödh hafdho komit j ärona gladdos aff

iomfru*nn*a tilquämd. giwande gudhi loff ok hedh*ir* hulkin hona hafdhe hedhrat mz swa storom hedh*ir*. hulkin som hälghelika ok ärofullelika hafdhe föt thera frälsara oc h*err*a. Apostlane ok alle gudz winj hulke när stodho jomfru*nn*a wärdhoghasta like Nar hänna älskelikaste son bar hänna ärofulla siäl mz sik j himerike hedhradho hänna hedhirlika likama. mz ödhmiuke thiänist vphöghiande hona mz allo the lowi ok äro the formatto Ok sannelika allom iäwugha bortrördhom är t*r*oskolande at swa som sälaste iomfru*nn*a likame dödh*ir* lagdhis j graff aff guz winom. Swa är han ok hedhirlika vptakin liwande mz siälinne til äwärdhelikit liiff aff siälwom gudhi hänna älskelikasta synj

leccio tercia.

THy at siälff sannindin hulkin som är gudhz son ok iomfru*nn*a rädh allom ämwäl atirgälla
84 got for ont. Ok mz huru storom godhom thingom han är troande atirlöna godhra gärninga görara. Ok for thy at han lowadhe j sino ewangelio atirgiwa hundrafald for. hwaria godha gärning Hwar forma at huxa mz huru storom höghelika löna gawo*m* han rika giordhe sina hedh*ir*likasto modhor. hulkin aldrigh giordhe mi*nz*sta synd. Ok hulkra gärninga gudhi thäkkasta ey hawa tal. for thän sculd swa so*m* jomfru*nn*a wili war byrirska aldra godha gärninga. swa war ok hänna höwizskaste likame qwämelikaste anbudh ok idhkelikin tilfällelikhet til gärninginna ful-

komnilse Hwadhan aff swa som wi sannelika
troom. at aff guz rätwiso skulu aldra manna
kroppa vpsta j ytarsta daghenom. takaskolande
atirlön mz sinom siälom äfte sinna *gär*ninga vt-
kräwilse Thy at swa som hwars ens siäl war
byrirska aldra gärninga vm wilians tilläggilse.
swa ok likamin hänne tilfögdh*i*r hawir them
likamlika fulkomnat Swa är tha vtan allan iäf-
wugha troskolande. at swa so*m* gudz sons likame 85
hulkin aldrigh syndadhe vpstodh aff dödh ok
war äradh*i*r mz gudhdomeno*m* Swa ok hans
wärdhoghasta modh*i*r likame. hulkin aldrigh synd-
adhe nokro*m* daghom äfter hans jordhan war
vptakin j himerike aff guz dygdh ok walde mz
the samu jomfru*n*na hälaghasta siäl. Ok war
äradh*i*r mz hänne j allom hedh*i*r. Ok swa so*m*
manzlikom vndirstandilsom är omöghelikit at
gripa the krono*n*na fäghrind ok äro mz hulke
tilburdhe christum guz son hedhras ok äras for
sina pino Swa forma ok engin fulhuxa the kron-
o*n*na fäghrind. mz hulke iomfr*u* maria sculde
hedhras j siäl ok likama for sina gudhlika lydhno
Ok swa som alla dygdhe jomfru*n*na siäl lowadho
gudh hänna skapara hulkra likame th*e*r äfte
pryddis mz allom dygdha lönom, swa lowadhu
the samu wärdhoghasta jomfru*n*na gudz modh*i*r
alla hänna likamlika gärninga. Thy at hon for-
lät ey göra hwaria dygdh j wärldenne for hulka
hon wiste lön wara atirgiälda skolande likamano*m* 86
ok siälinne j himerike Hwadhan aff sannelika är
märkiaskolande at swa som hälaghasta christi
siäl ensamne vndantakne. war hans modh*i*r siäl

wärdhoghast höxtom lönom for dygdha forsculdan thy at hon hafdhe engin wanskilse j godho*m* gärningo*m*. Swa ämwäl ensamno*m* christi likama vndantaknom war hans modh*i*rs likame wärdhoghast at taka forscullilsa lön mz sinne siäl j längre tima än andra manna likama. Thy at han altidh fulkomnadhe mz siälinne alla hänna bäzsto gärninga. ok lydde aldrigh nokre synd. O huru waldelika gudh tedhe sina rätwiso nar han vt älte adam aff paradijs Thy at han at forbudhna fruct amot lydhno*n*ne j paradijs aff wisdomsins trä. O huru ödhmiuklika gudh tedhe• sina miskun*n* j thässe wärld. vm jomfru mariam. hulkin qwämelika ma kallas lifsens trä. Thänkin thy huru rasklika guz rätwisa vtälte them j ysäldena. hulke som mot lydhnonne ato frukt aff wisdomsins trä
87 Skodhin ämwäl huru sötelika misku*n*nin biudh*i*r the*m* ok lokkar til äro*n*na. hulke som vm gudhlika lydhno astu*n*da at widh*i*rquekias aff lifsens trä frukt. Atwaktin th*e*r iwir aldra kärasto. at swa so*m* nar thässa höwizskaste jomfru*n*na likame hulki*n* som liknas lifsens trä. wäxte j thässe wärld. Alle ängla korane astu*n*dadho ey mi*n*na thäs frukt. Ok gladdos ey mi*n*na aff thy födhaskolande än aff the äro*n*na the*m* giordhe. som war at the wisto sik odödhelika skapadha j himerik*is* äro. Ok särlika at gudhz mykle kärlekir sculde vppinbaras j mankynino Ok thera ku*m*panscap sculde ökias aff thy Ok thy gabriel ängil skyndadhe gladhlika til siälwa jomfru*n*na mz rasko lupi Ok helsadhe hona kärleka mz tiltalan wärdhoghaste alle takilse Hwadhan aff

thy at siälff iomfru*n* sanna ödhmiukt ok aldra
dygdha mästirska swaradhe ödhmiukast änglenom
budhandom. Thy gladdis ha*n* vndirsta*n*da*n*de at
ha*n*s wilia astu*n*dan ok andra ängla sculde aff
thy vpfyllas Nu for thän sculd at wi sannelika 88
witom thän wälsignadha io*m*fru*n*na likama wara
vplyftan til himerike Thy är helsamlika radhe-
likit allo*m* dödheliko*m* syndoghom mannom hulke
som mz vmskipteliko*m* dröwilsom stötas dagh-
lika j thässom ysällinna dal. Ok jäfwi ey th*et*ta
vsla liwit scula ändas vm sinna kroppa dödh at
the vm sa*n*nan synda aangir vpfarin raskleka til
sielwa iomfru*n*na Ok än mä*n*ninne astunda vidh*i*r-
qväkias aff thäs träsins fruct. hvilkit som christ-
us är. vidh*i*rfreestin först mädh allum kraftom
at böghia träsins grena Thät är at kärleka heelsa
hans modh*i*r mariam sva som ängelin stadh-
festande sina wilia, til flyilsa hvaria synd. ok
skipande skälika all siin ordh ok gärninga til
gudz hedh*i*r Tha böghis raskleka iomfrwn til
thera, frambyudhande them sina hielp til taka-
scolande lifsins trä fruct, som är christi välrdh-
oghaste likame. hvilkin som wighis när idh*i*r
mz ma*n*na handum. ok är födha ok liif idh*i*r
syndoghu*m* ma*n*nom j värildinne ok änglomen j
hy*m*merike Ok for thän skul at christus girnas
mädh brä*n*nande astundan til sins hälaghasto 89
herskaps wpfyllilse the siälana. hwilka han aat*i*r-
löste mädh sino eghno blodhe, thy idhknin ok
aldra kärasto fulkompna hans astundilse, takande
hans likama mädh alle gudhlikheet ok kärleek,
Hwilkit for vaara iomfrw marie värdhoghasta

bône idhir vārdhoghis gifwa thān sami ihesus christus henna son, hwilkin som lifwir ok styrer mādh fadhir ok them helgha anda āwerdhelika. amen.

Här lyktas legenda som systrena hafwa vm alla wikuna ok waro dictadh vm ängillen deo gracias orate pro skriptore,

qui me skribebat
jordanus nomen habebat

VARIANT AF ÅTTONDE BOKEN.

FRAGMENT.

Variant af åttonde boken.

(Efter K. Bibl:s handskrift med gammal sign. A. 44.)

Kap. 8. (Jfr III, s. 315, r. 9.)

— — — — — — — — — — — — — —

thz som ey är ij thik. thy at thu droght alt got ij thik mz thinna sidha sötma. nar minom gudhdom thäktis inga til thik. ok minom ma*n*dom byggia mz thik, ok drikka thinna spina miolk. Thine arma varo mykyt faghre vm gudhelica lydhno ok tholomodh ij äruodhe. thy hannadho thina lica*m*lico händir min mando*m* oc rolikin var iak mälla*n* thinna arma mz minom gudhdom. Thin renaste quidh*i*r var swa som filsben. ok swa som dyr stadh*i*r skinande af dyro*m* stenom mäst skina*n*dom. thy at thin stadhelikhet ok thin tro slionadhe alre ok vanskadhis ey ij dröuilsom Thässa quidzsins swa som är thin tro. väggia varo swa som skinande guld ij hulko*m* som märkis thinna dygdha styrkir. oc thin snille ok rätuisa ok tämpra*n* mz fulco*m*lica stadhugho fra*m*halde ij godho. thy at alla thina dygdhe ok ge*r*ninga varo fulco*m*lica i gudhelico*m* kärlek. Thine fötir varo alra renaste ok thwaghne. oc swa som fulle mz välloktande yrto*m*. thy at thinna siäl astundilse oc hop varo rät til mik thin gudh. oc välloktа*n*de til andra äptedöme oc äptefölgilse oc footspor Thins quidz stadh*i*r badhe andelikin oc lica*m*likin

var mik swa astundelikin ok thin siäl swa thäk. at iak nidh*i*rfoor af höxsto himpnomen til thik ok iak stygdis ey at byggia ij thik vtan iak lustadhis sötelicast mz thik. thy min kärasta modh*i*r the konu*n*gxlica dyra krona*n*. som gömdis ij mik. hulkin krona iak siälw*i*r gudh är som skulle kötlikin vara. skulle änge q*vi*nno insätias vtan thik ensampne. hulkin som är san modh*i*r ok iomfrw. ok keysari*n*na ow*i*r alla drotninga

Christus keysare talande af enne drotning nylica fäste enom konu*n*ge. sigh*i*r at af thy hionalaghi skal ey helsa vprinna i rikeno.
2 vta*n* dröuilse. thy at hon är föd af fordömdo köni mz ban. oc fäst *i*nna*n* lagha aldir ix

Gwz son talar af enne drotning som en konu*ngi*r haw*i*r takit til hustru. oc sigh*i*r hona vara af fordömdo köni mz ban af kirkio*n*ne. oc gift fore laghlikin aldir sighiande. atuakta dotter oc thu skalt vita at i hwario hionalaghi ägh*i*r vara laghlikin aldir ok samthykkio. än ij thässom är enkte thera. ok thy är thätta hionalagh likt dokkom oc barnaleek. thy at världzlikin ära letas af thöm ok ey gudz hedh*i*r, älla c*ri*stna ma*n*na lagh. ok thy skal dröuilse vpri*n*na af thässo hionalaghi ij rikeno ok ey helsa. ok än thot thässa nya drotning är dott*i*r fordömda foräldra af kirkio*n*ne. tho skal hon ey bära sins fadh*i*rs wranglikhet. tho skal alre helsa älla gagn koma af thäs manz affödho som mik retir til wredhe.

Ok thy manadhe ysaac sin son at taka hustru af sinne släkt. at han skulle ey smittas af thy folke som gudh var wredh*ir*.

Gudz modh*ir* mana ena drotning värlzlica ij sidhom. at hon skuli vmuä*n*da sik til gudh. gifwande af sik dygdha blomst*ir* ok löf oc fruct. talande ok hörande godh thing ok älskande gudh oc sin iämc*ri*stin x

Gwz modh*ir* taladhe. Sigh drotninginne at iak misku*n*ni*n*na modh*ir*. tok hona swa som ätin kärna ij äple som ey var fagh*ir* aat see. vta*n* beskir at smaka ok vansmakande at swälghia. tho plantadhe iak hona langledhis ij annat land. at hon skulle bära godha fruct. thy swa som trä föra fram af sik lööf. blomstir. ok fruct. swa skal hon bära dygdha löff. gärna hörande gudz ordh. hulkin siälinne äru nyttelikin. liik tränna löfwom. tali 3
ämuäl the thing gudhi är til hedh*ir* oc iämc*ri*stno*m* til nyttelikhet. thy at tha bär hon fagh*ir* blomstir. Älske gudh oc iämc*ri*stin oc tha gör hon godha fruct. Än ho*n* tala nu gärna skör ordh. oc the thing af hulko*m* hon ma afla oc fa världinna hedh*ir* ok godhuilia. ok thy vmuande sik til mik bärande minom son i hörsl oc talan ok g*er*ning kärlex fruct. th*er* hono*m* smaka sötelica. thz är hänna siäl som han astunda hiärtelica at ägha.

Christus auitir oc straffar ena atirhaldz lofwan som en kon*ungir* oc en drotning badhin hion louadho. vta*n* radh oc stadhugha oc mona forakt. at mera ont oc bak talan skuli ey koma th*er* aff. Cap*itulu*m xj

Th*er* äpt*ir* at en konu*n*gir ok hans drotning hafdho twa syni. stadhgadho the ok louadho sin ij mällan at lifwa i atirhalde oc renlek. oc th*er* vm var gudz brudh bidhin ok spordh. at hon skulle bidhia gudh. Christus syntis hänne ok sagdhe. Sc*ri*ptin sigh*ir* at ma*n*nin skal ey tildyrfwas at skilia thz som gudh samanfögdhe Hwa skal tha thora vmskipta thz som är skällica giort oc hälaght ij gudz laghi. tho ma kötlikit älla värlzlikit got vmskiptas stundom af rätuise sak ij andelikit got. oc tha lösis ey hionalaghit. vtan swa som enna handa vmskipte. nar thz mz skällico*m* forthanka ok radhe haw*ir* samthykkio til bätra got af gudhelico*m* kärlek. Än thänne konu*ngir* ok drotning hafdho sa*m*thykkio oc eet synandes vara got. oc thz var tho ey skällikit thy at annat thera lydde renlex lofwan af nyom hita oc oskällicom älskogha. ok huxsins lättelikhet. Annar delin lydde af enna handa ma*n*na thykkio. oc bradho*m* hugh. ok for the sak at ey thola värk ij barnbyrdh. Tho är tryggare ok loflicare at atirkoma til förro lagha ok hionalax samföghilse. thy at vm the fra*m*hallelica idhna oskällik thing. vaxa vanlica ang*ir* ok frestilse af oskällike takne forakt. ok sidhan ma thädhan

af mera ilt vprinna ok tilfälle til vmtalan ok baktuskan. tho görin thässin tw ij thässom thingom äptir sniälla manna radhom. thy at ey är synd thz sniällelica atir dragha ok atirkalla som oskällica är byriat oc vidhirfrestat.

Här six i hwat matto mz skällikhet konunge bör auita sina hustru. ok manar faghirlica ena gudhelica drotning at hon vari ödhmiuk. oc varkunsam vslom, sniäl oc matelik ij allom thingom mz fullom kärlek. Capitulum xij

Gwz son talar til sinna brudh sighiande. the aghn älla thorn som fästir är ij kötino när hiärtano är ey rasklica ok bradhelica vprifwande. vtan smam ok lätlica sundirskärande. swa är godh qvinna älskande. ok tho är hon thöm manne som astunda at koma til fulcomlikhet stundom hindir. ok thy thän man som är tilbundin hustru mz hionalaghi hwar han see sin vadha haui stundom lät ordh. swa som blidhir manare. Stundom matelica grym swa som sniällir kännefadhir. ok nyti stundom sundirskärilse swa som atuaktol läkiare. thy at qvinnan är sniällelica hörande at hon skuli hugnas matelica. ok lönlica auitande at hon skuli ey forsmas. höuisklica lärande. oc stundom ey hörande swa at rätuisan skuli forlatas. Thy höuir drotninginne huxsins ödhmiukt. matta i gerningom. ok snille ij görande — — — — — — — —

— — — — — (Två blad fela.) — — — — —

— — — Kap. 13. III: 323, rad. 25. — — —

got radh vidh*i*rthorftelikit Ond frestilse ok diafwlsins äggilse swara sighiande. thz höre til sigh*i*r hon ostadhughom hugh at fara pilagrims färdh mädhan misku*n*nin är thäkkare offre. thy än thu gaar af thino fädh*i*rnis lande. tha höra girughe män thina frägdh. ok skulu röfwa thik ok fanga thik ok tha skalt thu fa känna oc röna nödh ok plagho fore frälse. fatikdom fore rikedoma. vanhedh*i*r for hedh*i*r. oc dröuilse fore hwilo. Godh*i*r ande sigh*i*r at*i*r swa. Jak hördhe sigh*i*r han, en haua varit fangadhan oc sattan ij torn. th*e*r mere hughnadh hafdhe ij fängilsom ok myrke. än han hafdhe nakan tima i ympno*m* rikedomo*m* ok världzlico*m* hughnadh. ok thy vm gudhi thäkkis at iak skal dröuilse thola. tha skulu mik vardha mere lön. thy at gudh är mildir til at göra mik hugnadh ok raskir til at hiälpa. swa myklo hällir at iak wtgaar af mino fädh*i*rnis lande til at rensa ok bätra mina synde. oc forskulla gudhelikin kärlek. Ond inskiutilse oc diäfwls frestilse swara anna*n*tidh. hwat än thu äst ouärdogh at faa gudhelikin hugnadh. ok än thu fa varit othologh til fatikdom oc ödhmiukt. tha skal thik angra haua tiltakit hardh thing. tha skalt thu haua käp i hando*m* fore fingirguld. smälik klädhe a hofdheno fore krono ok fulan säk fore dyran klädha bonadh. Godh*i*r ande swarar. Jak hördhe sigh*i*r han. at *sancta* elizabeth konu*n*gx dott*i*r af vngaria som var kräselica vpföd ok ärlica gift. tholde storan fatikdom ok forsmäilse ok hon fik mera hughnadh af gudhi i fatikdom oc

höghelicare krono. än hon hafdhe blifwit ij alla 6
världinna hedh*ir* ok hänna hugnadh. Atir swara ond inskiutilse. hwat skalt thu sigh*ir* hon vm gudh gifwir thol til at thu kombir ij onda ma*n*na händir. oc fa varit valtakin oc smittadh til thin lica*m*ma. hwat ey skalt thu formagha at foruinna thz. älla sta älla synas for tholke blygdh. hwat ey skalt thu tha ohugnelica syrghia af thinne dyrfwe. ok al thin släkt for skam skuld skal grata. tha skal thik vaxa othol oc änxle i hiärtano ok othokke til gudh. tha skalt thu yskia dödhin. ok nar thu fa varit vanfrägdadh ij alra ma*n*na mu*n*ne. hwat ey skalt thu nakar stadz synas. Anna*n*tidh swara godh*ir* thanke. Jak hördhe sagdhe han af sc*r*iptinne. at s*anct*a lucia iomfru. tha hon var leed til hörro hws hon var stadhugh ij tronne. ok tröstande a gudz godhleek sagdhe hon. Huru mykyt som hälzt min lica*m*me mödhis. ey thes sidh*ir* är iak iomfru. oc krona*n* skal mik twäfald göras. oc gudh skodadhe hänna tro ok gömde hona oskadda. Swa sigh*ir* iak. gudh som ängin lätir frestas ow*ir* sina maght. skal göma min hugh. mina tro ok min vilia. thy at iak anduardha mik honom. vardhe hans vili ij mik. Nw for thän skuld at thässin drotningin röris af thässom thankom. tha manar iak hona af threm thingom. först at hon skuli läta sik ij hugh koma oc mi*n*nas oppa til hulkin hedh*ir* hon är kalladh oc wtuald. Anna*n*tidh hulkin kärlek gudh haw*ir* teet hänne ij hänna hionalaghi. Thridhiatidh huru misku*n*nelica hon är gömd ij thässom dödha. Ok a*n*na*n*tidh vara iak hona af threm thingom. först at hon

skal göra räkinskap af allo sino värlzlico goze. oc ämuäl af hwariom thöm skärf hon atte. huru
7 hon hafdhe han älla wtlagdhe. Anna*n*tidh at hänna time är storlica stuntir. oc hon veet ey för än hon fallir mz dödhenom. Thridhiatidh at gudh spar ey mera ij sinom dom fru*n*ne än thiänisto q*vi*nnono*n*ne Thy radh*i*r iak hänne thry thing. först at hon hafwi idhrugha af giordhom syndom. oc bätre fructsamlica oc rättelica the synde som hon haw*ir* vidh*i*rgangit oc sik fore sc*ri*ptat. oc idhne at älska gudh af allo hiärta. Annantidh radh*i*r iak hänne at fly skällica skärslo eldz pino. thy at swa som thän som ey älska gudh af allo hiärta är värdh*i*r pino ij häluite. swa thän som ey bätra sina synde mädhan han forma är värdh*i*r skärslo eldz rensilse Thridhiatidh radh*i*r iak hänne at forlata ena stund kötlica vini oc frändir for gudz skuld. ok koma til rom. hwar genstigh*i*r är mällan himerike ok dödhin til at skola fly skärslo eldz pino. thy at th*e*r är aflat ok synda forgiuilse som äru siälinna atirlön oc vplyptilse som hälghe pafwa gafwo. ok gudz hälghe män forskulladho mz sino blodhe.

Christus sigh*i*r brudhinne af thässe foresagdho drotninginne at hon räknar thunkt vara gudz radh. oc six at hänna lif skal stunt vardha ,vta*n* hon lydhe. oc skal göra thunga*n* räkinskap oc fa sörghelica ändelykt Cap*itulu*m xiiij

Christus talar til sinna brudh af näst foresagdho drotni*n*ginne. the drotningin som iak

sagdhe thik af för ville vita radh af mik. ok
sidhan hon hördhe radhit som iak gaf hänne.
Synis thz hänne alra thungast Thy sigh hänne
nu at en drotning var ij helye p*ro*phete daghom
som älskadhe sina hwilo meer än mik. ok hatadhe
sannindinna ordh oc g*er*ninga, oc trodhe sik sta
af sinne snille. ok thy hände at hon var ey at enast 8
forsmadh af allom swa som för hedhradh. vtan
än åmuål dröfdh ij sinom dödh. ok thy iak gudh
hulkin som liuslica see ok veet komaskolande
thing, sigh*i*r nu thässe drotning at hänna time
är stuntir. Räkinskapin som hon skal göra a doma
dagh är thu*ngir* ok hänna ändelykt ey swa som
hänna vphof vtan hon lydhe minom ordhom.

Sancta agnes wtthydh*i*r här faghirlica en
lica*m*likin vaghn höghfärdoghan th*e*r en drotn-
ing höghfärdogh sat oppa. sighiande. thänne
är höghfärdhinna vagn mz lasta*n*na hiulom
hulkins köroswe*n* diäfwllin är. ok wtthydh*i*r
en anna*n* andelikin vaghn som ängilen haw*i*r
til köroswen Cap*itul*um xv

BEata agnes syntis brudhinne oc sagdhe hänne
af enne höghfärdhoghe drotning, O dotter thu
saat höghfärdogho fruna ij dagh ij höghfärdhinna
vaghn. hulke hon swaradhe. Jak saa sagdhe hon.
ok iak slionadhe syrghiande ok mykyt dröfdh at
köt ok blodh. muld oc thräkkir. vsul människia
astunda swa louas th*e*r hwar som hon skulle
värdhskyllelica ödhmiukas. thy at hwat är tholik

teilse vtan gudz gafuo oskällik forgörilse. Almoghans vndirsyne. rätuisa ma*n*na dröuilse. oc fatika ma*n*na ödheläggilse ok fordäruilse. gudz retilse oc sins siälfs forglömilse. ok komascolande domsins hardhare dombir ok siäla skadhi. Sancta agnes swaradhe. glädz dottir. thy at thu äst borttakin ok skild af tholkom fafängo*m* thingom. thy vil iak tee thik en anna*n* vaghn ij hulkom thu mat sigh*i*rlica hwilas. thy vagnin — — — — — — — — — (Ett blad felar.) — — — — —

9 got är thz som iak louadhe gudhi. Fatikir gik iak in ij världina ok fatikare skal iak wtga. oc iak skal göra for gudz dom räkinskap af allo mik anduardhadho. thy vil iak mik atirhalla af allo oloflico. at iak skuli ey wredhan göra gudh. ok skända min iämc*ri*stin mz ondo äptedöme. ok göra mik siälua*n* meenswäria Tholikt atirhald är värdoght stoor atirlön. Än nakar är ij hedh*i*r ok krasom oc thänkir swa, Jak haw*ir* fulstopa rikedoma. ok fatike män vanskas oc forfara. ok tho är en alra ma*n*na gudh. hwat forskulladhe iak älla hwat syndadhe han. älla hwat är kötit vta*n* madhka matir. älla hwat äru swa manga krase. vta*n* ledha ok vämilsa oc siukdoms sak oc tilfälle. oc fortappa timan oc inledh*i*r synde. thy skal iak atirhalla mit köt. at madhkane som äru syndelik rörilse skulin ey kaat vara ij thy at iak skuli ey lidha oc thola hardhan dom. oc at iak skuli ey onytlica fortära min tima som mik är gifwin til synda bätrilsa. ok vanlica mädhan mit köt illa ok katelica vpföt. thz forma ey rasklica böghias til grof ok hardh thing swa

som fatikir man. tho vil iak smam oc sma*m* vnda*n*dragha thy nakar kräselik thing. vta*n* hulkin iak forma väl at sta. swa som at iak haw*ir* väl mina vidh*ir*thorft ok ey ow*ir*flödhelikhet. Hulkin som swa thänkir oc gör til mz *ger*ninginne swa mykyt han forma. ha*n* ma kallas martyr oc confessor. thy at pino kön är at haua krase. ok ey nytia krase. at vara i hedh*ir* oc forsma hedh*ir*. vara stoor när ma*n*nom ok halla tho litit af sik siäluom. Sa*n*nelica tholikin hiul äru mykyt thäk gudhi. See dotter iak haw*ir* thik teknat oc beuist vagnin, hulkins köroswen thin ängil är. thy vakta at thu ey bortkasta hans wk ok bezel af thinom halse. thz är at thu skuli ey forlata hans helsamo radh oc inskiutilse. lösande thit hiärta älla thin sin til fafä*ng* thing ok skör. Nw vil iak ämuäl wtthydha thik thän vagnin som the drotningin sat ij. Siälw*ir* vagnin är hänna othol mot gudhi oc mot sino*m* iämc*ri*stne, ok mot sik siälue. Mot gudhi dömande hans äuärdhelica doma. thy at hon faar ey framgang äpt*ir* sino*m* vilia. ilzscandis mot sinom iämc*ri*stne thy at hon far ey hans gooz, othologh i sik siälue. otholika teande sins hiärta lönlik thing. Första hiulit aat thässom vagnenom är höghfärdhin. foreförande sik andro*m*. ok dömande andra. ok forsmande andra ok girnandis hedh*ir* Annat hiulit är gudz budhordha olydhna hulkin so*m* inledhe ij hänna hiärta krankdoms orsakan. sinna synda slättilse. hiärtans dyrfwe. ok ilzskonna värilse. Thridhia hiulit är värlzlica thinga giri hulkin som hona kombir til at oskällica wtläggia sit gooz ok latir hona glöma sik siälue.

ok komaskolande thi*ng* ok gör hänne änxla i
hiärtano. oc sliolikhet ij gudz älskogha. Fiärdha
hiulit är älskoghe til sik siälua*n* vm hulkin hon
vtelykke fran sik sins gudz vyrdhning oc räddogha.
ok atuaktar ey sin ända älla dom Thässa vagnsins
köroswen är diäfwllin som hona gör gladha ok
thurugha til al the thing som han sände ij hänna
hiärta. twe hästa som dragha thässa drotninginna
11 vaghn. är hop oppa lankt liiff. ok vili at synda
alt til ändan. bezlit, är blygdh at kännas älla
vidh*i*rga oc sc*ri*pta syndenar. ok the blygdhin
bort dragh*i*r swa hänna hugh af rättom vägh
oc thyngir swa ij syndinne, mz thy at hon hopas
swa aa lankt liiff. oc haw*i*r vilia at synda. at
hon gitir ey vpstandit räd giordh mz pino*m*. ok
ey skämd mz blygdh. älla lärdh mz manilsom.
thy nar hon tror sik sta stadhelica nidh*i*rfaar
hon ij diupit. vta*n* gudz nadh hiälpe hänne.

Här six huru christus forbiudh*i*r eno*m* konu*ng* at han skuli ey taka til radhgifwara en smekiara oc trolkarl. thy at han är girugh*i*r ok swikfullir. ok höt*i*r honom vm han gör th*e*r amoot

Gwz son talar til sinna brudh af eno*m* smekiara oc trolkarl th*e*r en konu*ngir* ville vphöghia oc taka ij sit radh sighiande, thänne ma*n*nin som thu känne th*e*r konu*n*gin vil nu taka til sin radhgifwara är vargh*i*r Än hwat plägh*i*r varghin göra vtan swika oc g*ri*pa oc swälghia. thy sigh*i*r iak at vil han finna min vinskap. tha vakte ok

bortgange af hans vinskap ok vmgangilsom. ok gifwi hono*m* ey minzsta fiät af iordh som han bedhis af honom. ok hiälpe hono*m* ey mz sino*m* ma*n*nom oc gafwom. thy at han haw*ir* enfald ordh osläkkelikin thörst. ok swiklikit et*ir* i hiärtano Än vm konu*n*gin höre hans radh ok vil haua hans vinskap ok slar sik lösan mz hono*m*. tröstande fullelica a honom. tha skal han atirpröuas ok miswyrdhas af mik. ok skal vardha ma*n*gra ma*n*na äuintyr oc aatlöghe ok skulu sighia. See konu*n*gin är likare asna än kronadhom h*er*ra. ok ämuäl ma han rädhas at han skoli mista rikit mz sorgh.

Christus forbiudh*ir* eno*m* konu*n*g at han skoli 12
ey vndfa en storan h*er*ra af andro rike. swa at han inledhe ha*n* ok gifwi hono*m* framgang i sino rike. hulkin han likna vidh räf thy at han är swikfullir oc höghfärdogh*ir* ok enfalla ma*n*na röuare Cap*itul*u*m* xvij

Christus talar til sinna brudh sighiande. konu*n*gin letar räfs hiälp oc vinskap. Än hwat är räfsins sidhuänia vtan skrymtelica lata sik vara dödhan at han skoli gripa enfalla foghla. Ok vm han kombir in ij gasa husit. ey lätir han sik nöghia at han ätir ena gaas. vtan han dräpir alla sama*n*. Swa thänne vm han faa endel ij landino. han lätir sik ey nöghia för än han fa meer. oc tha skal han saa missämio. thy at infödde män skulu ey sämia sik mz wtlänni*n*go*m* Thy flyis hans

vmgangilse. swa som etirfuldz orms etir oc blästir. thy at fa han framgang tha skal ha*n* nidh*i*rsla landit oc thz skadhelica fordärua, ok plokka enfallo gässena. thy skal konu*n*gin ok rikesins radhgifwara äruodha at the päninga hono*m* äghas for morghon gafwo. bitalins honom. thy at äpt*ir* almännelico ordhquädhe. bätra är vara foreuar än äpt*ir* snar

Här six hulka radhgifwara konu*n*go*m* bör älska thöm som haua gudhelikin kärlek ok älska rätuisona. oc ey världina älskara. oc six hwi gudz vini koma stundo*m* ij dröuilse Cap*itul*um xviij Thätta cap*itul*um thikkis enka*n*nelica röra swerikis rikis stadhga oc skipilse. mz androm flerom

Gwz son talar til sinna brudh. nar hon badh for eno*m* konu*n*g ok sagdhe. Vm thänne konu*ngir* vil äruodha at vmuända siälana. Tha skipar iak hono*m* twa radhgifwara som hans rike skulu styra. förste älska mik meer än sin thing. ok är ämuäl
13 redhoboin til at döö for mina skuld. Annar haw*ir* nu takit lambs horn ok är nu redhoboin at lydha mik ok ey kötino. vtan lydha andanom. Än nu mat thu spöria hwi iak wtsät*ir* mina vini ij dröuilse. Jak swara thik mz äptedöme. Swa som vm nakar h*er*ra vare hulkin som hafdhe nakan skogh älla ödhkn vmkring gärdha mz mwr. Jnnan murin varin otam diur. ok vtan murin faar. ok murin hafdhe mang gap. ok tw

rwm vidh hwart gapit. ok thre lönlica buru varin vidh hwart gapit Än h*er*ran athughul. oc gömol vm sin faar sigh*i*r sinom thiänarom. O mine thiänare ij vitin at min faar äru enfald. ok the diurin äru grym ok gripande. thy stan ok gömin gapin ok smughunar. at ey grymo diurin wtganga*n*de af häghnadheno*m* th*e*r the äru innelykt. ok göra farome*n* skadha. hawin ey ledho til at äruodha. ey läti ij vaku. Jdh*i*r röst vari swa som ludh*i*r. Hawin idhkelika käp älla vario ij idhrom handom. th*e*r the gripande diurin nalkandis farome*n* skulin rädhas fore Thiänarane lyddo g*er*na sins h*er*ra budhordhe, Vm sidhe sagdhe h*er*ran sinom vedheman. Gak wt ij min skogh ok lät diurin höra ludhzsins röst. oc rädh thöm mz thino rope. h*er*rans thiänara nar the hördho röstina af ludhenom. sagdho the. thätta är vars h*er*ra vedhemans röst. vpstandom thy rasklica. varom ey nu rädde. ok ey glömske älla sene. Var hand vari nu raskare til at sla. var röst höghre til at ropa. öghat vakrare til at see. ok th*e*r som vi skipadhom för andra til at göma ok väria farin. th*e*r sätiom nu os siälua. Jak siälw*i*r gudh är likir thässom h*er*ra. ödhknin älla skoghin är världin 14
som ympnyngas oc är fwl mz grymasto diurom oc otamom som äru syndoghe män. som lifwa vtan lagh. vtan gudhelikin kärlek. ok vtan skällik sin redhobone til al ond thing Thässe värld är vmkring gärdh af ofmykla härsco ok dyruis mwr. thy at männene vannytia gudz tholomodh. ok thrifwas oc hedhras ij ondom thingom Vtan vidh*i*r thänna murin äru mine vini. hulke so*m* äru optände

mz minom kärlek. fölghia min fotspor oc leta oc älska min lagh. Jnnan fore murin äru the som haua giri th*e*r är vtan matto. hulke som skapadh thi*n*g älska meer än skaparin. älska männena ok ey siälana Astunda näruarande thing. oc glöma komaskolande godh thing. Thässa mursins gap äru swik. okir ok ilzsca. som ey spara fadh*i*r ok ey son. vtan h*er*ras swa oc räknas af ma*n*gom at höxsta skällikhet räknas at fa värlzlik thing. ok ey akta äuärdhelica äro Tw rwm vidh*i*r gapin äru twe osidhi älla tw ond thing ij världinne. Första är andelikin. ok annar kötlikin Första är at gifwa androm äptedöme til at skola synda mz ordhe ok g*er*ning. Annor är lica*m*likin. hon är swa som twäfald. Första är at skrymta vta*n* vm syndena. oc lata som hon ey vetz. for gafwo skuld. älla godhuilia. älla hedh*i*r. älla oc for nakan världz räddogha. th*e*r hon ägh*i*r rättas oc näfsas. Annar är at for sina nyttelikhet. oc for nakat världzlikit got älla gagn ey vilia pina. älla näfsa oppinbara synd. Än thry lönlik gap äru thry ilzscofullo ma*n*na astundilse. thy at the äntigia astunda skadha sinna iämc*ri*stna liiff. 15 älla kränkia thera hedh*i*r. älla göra thöm älla thera vino*m* skadha oppa thera gooz. Vedhema*n*nin tekna gudz rätuiso som skal oppinbaras. hulkra röst tholik skal vara. gif hardhom hardh thing. oc blötom blöt thing. hundane som äpt*ir*fölghia äru wranglikhetz män. hulka som gudh. än thot the onde äru. nytia til got. tho ey thöm siäluo*m* til got. vtan them som här skulu rensas af syndom. The äru sa*n*nelica swa som omättelike hunda.

hulke som vani äru at hata farin. oc fordärua thöm mz sinna giris ok höghfärdz härsko. rifwa af thöm vllena oc nidh*i*r trodha thöm mz sinne ilzsco swa som vndir sina föter. ok for thy at thäs konu*n*gxsins rike är af thässe ödhkn oc skogh. ij tholke matto skipat. hauande flere otam oc grym diur ok hunda än faar Thy skipar iak oc vil at mine vini varin mi*n*na fara gömara. hulke som skulu vara redhobone at göra miskund mz ödhmiukom. oc ondo*m* oc häzskofullom rätuiso. oc göra allom iämpnadh. Fra*m*ledhis skulu mine vini vakta sik for thöm gömaro*m* som standande vidh gapin oc haua spiut ij hando*m* oc halla thöm vp ij höght. mädhan diurin ok ouinine framfara. oc sidhan the äru vndanga*n*gne tha sla the iordhena mz maktogho rope. at the skulin synas haua giort starklica ok äruodhat ma*n*nelica. thässe äru the gömara som ey leta siälanna nytto. vtan vilia haua vlla fätenar. hulke som skrymta ok lata sik ey vita syndena. älla afwijta onda g*er*ninga lätlica at the skulin thäkkias. ok äru glömske. oc swa som sofwande ij läti ey vpletande oc ranzsaka*n*de huru syndelica oc onda oc omilda g*er*ninga idhnas. Än thässe mine vini äruodhin at- 16
uaktelica at rätuisa*n* skuli gömas. almoghin älskas. gudz hedh*i*r ökias. ginstridoghe oc omilde pinas. Än hwat hällir mi*n*na rätuiso röst skal koma ij thera dagho*m* som nu lifwa älla ey. är thöm ey loflikit at vita. vtan the standin stadhelica oc ropin ma*n*nelica. thy at iak gudh som är siälf sa*n*nindin. skal gifwa thöm sa*n*nindi*n*na lön.

Himerikis drotning kungör hwi hon sighir stundom vi nar hon talar. ok christus nar han talar sighir iak. ok höter hardhelica enom konung vm han skil ey fran sik en wrangan radhgifwara. ok manar konungin at han vari vakar oc athughul ij gudz kärlek.

Capitulum xix

Gwz modhir talar til gudz brudh sighiande. Thu vndrar. hwi iak sighir stundom vi nar iak talar til thik. ok nar min son talar til thik. sighir han iak Thu skalt vita at thz är for thän skuld. at nar min son talar til thik. talar han a gudhdomsins vägna mz thik. thy at the hälgha thräfallelikhet är en gudh. Än nar iak talar. talar iak af the hälgho thräfallelikhetz makt ok dygdh. ok thera thriggia personanna ordh är eet oc thz sama, oc thy sighir iak vi Än sigh nu thässom konunge som thu bidhir fore nu. at kärleksins modhir foreuara han af hans blygdh oc skam oc skadha. thy at blygdh oc skam vare än herran skipadhe sin thräl ij sin stadh. ok skadhi vare än nakar skipte oc gafwe kisto fulla mz guld for toma kisto the litit vare nyt. Swa thänne konungin forethänkir at vphöghia diäfwlsins thiänisto man. oc girnas at lydha honom. hulkit som ändelica är andelikin blygdh. thy swär iak vm ihesum
17 christum min son. at vtan han skil han fran sik oc läter han blifwa ij enfallom stadhga äptir sinne släkt. ey gifwande honom vald owir en skärf af konungxlicom ingällom. jak skal flängia

han af sins howdz iässa ok til hans ylia alt til han sigh*i*r af värk ok sorgh. misku*n*na mik maria thy at iak reette thik til wredhe. Anna*n*tidh foreuarna iak han af sinom skadha. at han skuli ey swa akta litla hwilo ok roo. at han skuli koma ij langa oro. vta*n* äruodhe hällir atuaktelica oc starklica ij gudhelico*m* kärlek: at han skuli faa thz dyra gullit oc äuärdhelica so*m* är himerikis lön. Än han vil lydha swa som min son hawir saght honom. tha sörghe ey. thy at vi skolom väl finna vägha. vm hulka han maghe vndkoma the thing byriadh äru. vta*n* världinna obrygdhilse oc skadha.

Gudz modh*i*r sigh*i*r här konu*n*gom at the skulin ey taka radh af blindom ma*n*nom. oc döfwo*m* oc dumbo*m* ok siukom ij siälinne. vtan af thöm som helbrygdha äru ij andelike snille oc dygdhom. Cap*itulu*m xx

Gwz modh*i*r talar til gudz brudh sighiande. Sigh thö*m* konu*n*geno*m* som thu bidh*i*r fore. at han haw*i*r fäm thiänara. thän förste är blindir. tho är ij honom eet ämpne af hulko fagh*i*rt biläte ma vardha. thy är ey radh spöriande af thöm som är andelica blindir för än han fa klara syn. Annar är döuir. thy at ängin gudhelikin kärlekir gaar in ij hans öron. thy äru ey andelik thing ha*n*nande mz hono*m* vtan han fa bätre hörsl. Thridhi är dumbe. thy at gudhelikin kärlekir är ey ij hans siäl. ok thy alt thz han tala är äntigia

fore pinonna räddogha. älla fore världz afling. älla til ma*n*na thykkio. Fiärdhe är borttakin ok vanföör
18 i allom limom. ok thy är han ohöuelikin til andelika *ger*ning. Fämte är allir andelica spitälskir. ok thy är hans näruara flyskolande at ey skulin andre smittas af hono*m*. Ok thy for thässa fäm thiänara som vi afradho*m* honom. Skipom vi honom andra fäm. hulke som andelica äru väl seande oc hörande oc vtan andelica smitto ok vm han lydh*ir* thöm tha skal han bihalda mins so*n*s vinskap. Sigh ok honom at han stande mz lydhno ij krononne. älla skal min son dräpa han vndan krono*n*ne ok thätta ordhit skal iak thik wtthydha ij sino*m* tima

En riddarskaps man gabbadhe gudz ordh for eno*m* konu*n*g oc christus höte thöm konu*n*ge vta*n* han näfse thöm gabbara. thy at krona skal twäfald göras thöm domara som näfse syndoghom man for gudz skuld. oc pina*n* skal twäfald göras thöm domara ey vil näfsa brutlicom xxj

Gwz son talar til sinna brudh. hwi dröuis thu at iak thol han swa tholomodhelica som gabbadhe mik. hwat ey vest thu at thunkt är äuärdhelica bri*n*na. ok hwar som vmskiptelike liti saas vm the vpriuas fore quämelikin tima. tha dogha the ey swa som höuir thöm thingom som skulu litas. swa som vm the sama*n*häntas ij quämelicom ok rättom tima. Swa min ordh hulkin som skulu oppinbaras mz rätuiso ok miskund skulu vaxa

til thäs the äru fullelica moin. ok tha skulu the quämelica samföghias mz thy thinge som the skulu tilsätias. ok skulu quämelica ok fagh*i*rlica lita mina dygdh. Ok thy vakte konu*n*gin at hans siäl skoli ey vara fore thäs gabbarans siäl. thy at hulkin som näfsir syndoghom man for gudz skuld at han skuli ey pinas af gudhi. Swa som moyses 19
giordhe. hans krona skal twäfald göras. thy at han blidhca gudz wredhe. oc minzsca brutlix manz do*m* at han skoli ey pinas äuärdhelica. Än hulkin som skrymta oc forlatir at näfsa brutlicom. han gör twäfalla pinona. ökiande komaskolande pino. ok ey idhnande rätuisona.

Konu*n*gxsins thiänara af cypro badho christi brudh at hon skulle bidhia gudh fore konu*n*genom ok rikeno. hulke christus syntis nar hon var i iherusalem. oc gaf hänne märkelikin kännedom som hon skulle sc*ri*fwa konu*n*geno*m* oc hans fadh*i*r fadh*i*r rikesins hyfdhinga

Christus talar mz sinne brudh konu*n*genom af cypro som än var tha barn fiortan ara gamal. ok hans fadh*i*r fadh*i*r rikesins styrare sighiande til sinna brudh. Atuakta dottor the radh som thu skalt gifwa thöm pilteno*m* som valdir är til konu*n*g. ok höfdhingano*m* hans fadh*i*r fadh*i*r. ok sc*ri*f thöm swa som a thina vägna sighiande thöm swa. Först radh*i*r iak idh*i*r at hwar idhra göre mz sino*m* sc*ri*ptafadh*i*r rena oc fulla synda vidh*i*rgango af allo*m* thöm syndom som han giordhe mot gudz

vilia. ok takin swa ginsta*n* vars h*err*a ihesu christi lica*m*ma mz gudz räddogha ok kärlek. Annat radhit är at ij varin badhe enadhe ij sannom älskogha. swa at ij varin eet hiärta til gudh oc hans hedh*i*r. styrande rikit til gudz hedh*i*r ok idhra vndirdana nyttelikhet. Thridhia radhit är at ij varin badhe enadhe ij sanno*m* kärlek mz idhrom vndirdanom. forlatande oc sparande for ihesu christi vyrdhning oc pino oc dödh. allo*m* thöm hulke som mz radhe älla gärning älla samthykkio gafwo hiälp til thins fadh*i*rs dödh konu*n*g pätars
20 takande thöm mz allo hiärta ij idhan kärlek. th*er* til at gudh värdoghis at taka idh*i*r ij sina miskund. ok at han vili styrkia idh*i*r til sin hedh*i*r ok rikesins styrsl Fiärdha radh är at mädhan gudz foresea skipadhe idh*i*r rikesins styrara. at ij skulin tilläggia alla akt the ij formaghin mz kärlexfullom hugh. at tala mz allom kirkionna oc klostra*n*na forma*n*nom. radhande thöm at alle the oc thera vndirdana skulin rätta sik i allom thöm thingo*m* ij hulkom the haua ville farit andelica älla världzlica. af hälaghom stadhga som hälghe forfädh*i*r skipadho som fore thöm gingo at the ok thera vndirdana swa bätradhe maghin faa gudz vinskap. ok värdoghe vardha bidhia gudh at han värdoghis miskun*n*elica vpnya allan kirkio*n*na stadhga ij dygdha*n*na hälaghet. Fämta radh är at ij vilin for thän kärlekin mz hulko*m* gudh älskadhe idhra siäla. älska idhra vndirdana siäla radhande idhro riddarscaps folke at alle rättin sik ödhmiuklica ok rasklica the som gudh giordho wredhan ij nakrom thingom.

Ok alle the som äru vndir romara kirkio lydhno hulke som komo til skäla allir idhnin ödhmiuklica scr*i*ptamal oc samsättin sik oc görin sämjo mz sinom iämcr*i*stno*m* som the äru brutlike a moot. Ok takin ihesu christi hedh*i*ruärdha licama sidhan the äru bätradhe. ok hafuin th*er* äpt*ir* kristelikit lifw*i*rne. liuande trolika ij hionalaghi. älla ij änkiodom. älla ij loflix iomfrudoms stadhga. oc gömen al the thing som the hälgha kirkia biudh*i*r.
Ok manin alla sina hemelica hws thiänara ok vndir- 21
dana. ok alla andra the som the gita mz äpt*i*rdömom oc ordhom ok kärlex g*er*ningom at the görin samuledh styrkiande thöm ij tholkom stadhgom mz sinom godhom manilsom. ok i skulin vita for sant at alle the som ey vilia lydha ij thässom thingom skulu thola skadha ij siäl ok lica*m*ma. Siätta radhit är at ij talin mz allom kirkio*n*na forma*n*no*m* at the manin idhkelica oc fulco*m*lica alla sina klärka oc kyrkio styrara. at hwar thera opspyri granlica ij sinne sokn. än nakre af thera sokna ma*n*nom lifwa oc blifwa i nakrom oppinbarom syndom til gudz retilse. oc the hälgho kirkio forsmäilse. ok hwem the finna tholkaledhis oblyghelica lifwande ij oppinbarom syndom The foreuarin thöm fulco*m*lica af sinna siäla vadha. ok lärin thöm andelika läkedoma ok matto. vm hulka the maghin sik ödhmiuklica bätra. ok än nakre the som lifwa i oppinbarom syndom. vilia sik ey bätra ok ödhmiuklica lydha tha forsumin ey soknap*re*stene ku*n*göra thz sinom höghre formanno*m* ok biscopom. at the maghin mz kirkionna dom laghlica rätta ok näfsa ow*i*r tholka

härzskofulla män. Ok vm the foresagdho formän ok biscopa formagho ey rätta thöm älla plagha for thera härdzsko ok höghfärdh. älla värdzlikit vald Tha biudz idh*i*r a gudz vägna at ij varin thera foresagdho form*an*na tilhiälpara mz idhre valloghe makt. at the foresagdho hardho syndara mz idhre hiälp maghin rättas ok faa gudz miskund vmsidhe.

22 Här byrias annor oppinbarilse teedh fru byrgitto ij ierusalem. oc christus biudh*i*r thässo*m* foresagdha konunge oc hyfdhinga ij cypro at the skulin ginsta*n* oppinbara hona allo rikeno at the skullin bätra sik. ok for thän skuld at the giordhin ey bätring. thy vordho the ginstan rädhelica nidh*i*rslaghne af annars landz folke Cap*itulu*m xxiij

NAr christi brudh stodh vplypt i gudhelica thinga skodhan bidhiande til gudh. sa hon ij andelike syn eet pallaciu*m*. th*e*r hänne syntis obegriplikit ij storlek. ok osighelikit ij vänlikhet. Ok th*e*r sa hon christum swa som höxsta kesara sitiande ij högho kesarlico säte mällan sina hälgho män. Ok han vplät sin välsignadha mun. fra*m*fördhe thässin ordh som här sc*ri*fwas sighiande. Jak är sannelica siälw*i*r höxste kärlekir. thy at al the thing som iak haw*i*r giort af vphofweno thöm giordhe iak af kärlek. Ok samuledh al thing som iak gör, oc iak skal framledhis göra

the fra*m*ga af mino*m* kärlek. thy at kärlekin är swa obegriplikin ij mik nu swa som han var ij mino*m* pino tima. Nar iak vm min dödh frälsadhe af häluite alla mina wtualda män. the*m* som värdhe varo thässa atirlösn oc frälse. thy at vm möghelikit vare at iak matte swa opta döö. huru ma*n*ga siäla ij häluite äru. swa at iak skulle thola anna*n* tidh en tholkin dödh fore hwaria thera som iak tholde entidh for alla. Än vare min licame redhoboin vndirga al thässin thing mz lustoghom vilia. oc fulco*m*licasta kärlek. Än sannelica omöghelikit är at min lica*m*me maghe optarmeer dö. älla thola nakra pino älla dröuilse. Ok swa är ok ämuäl 23
omöghelikit at nakar siäl som äpt*ir* min dödh vardh*ir* fordömd til häluitis maghe naka*n* tima thädhan frälsas älla nytia himerikis glädhi. hulka som mine hälghe ok wtualdo män nytia af mins ärofulla lica*m*ma syn Vta*n* fordömda siäla skulu känna häluitis pino ij äuärdhelicom dödh. thy at the villo ey nytia mina pino oc dödh. ok vildo ey fölghia minom vilia mädha*n* the lifdho ij iordhrike. ok for thy at ängin är domare oc rättare vm the retilse oc misthykkio mik äru giordha vtan iak siälw*ir*. Ok for then skuld at min kärlekir som iak teer altidh ma*n*nom käre fore mi*n*ne rätuiso ow*ir* syndogha. thy tilbör rätuisonne at döma owir thöm äpt*ir* minom vilia. Nw käre iak ow*ir* cypri rikis inbyggiara swa som ow*ir* en man. Än ey käre iak ow*ir* mina vini som th*er* byggia. hulke som mik älska af allo hiärta. ok fölghia mino*m* vilia i allo*m* thingo*m* vtan nu tala iak kärande til alla thöm swa som

til enna mä*n*niskio hulke som mik forsma oc sta
altidh mote mino*m* vilia. ok äru mik mäst gin-
uärdoghe. Ok thy byriar iak nu tala til alla thöm
swa som til en man O cypri folk som mik är
genuärdoght. lydz aat ok atuakta granlica hwat
iak sigh*i*r. Jak älskadhe thik swa som fadh*i*r
älskadhe sin enga son. hulkin so*m* han vil vp-
höghia til allan hedh*i*r. Jak skipadhe thik land
ij hulko thu matte haua fulstoplica al vidh*i*r-
thorftelik thing. til thins lica*m*ma vppehälle. Jak
sände thik mins hälgha anda hita ok lius at thu
skulle vndirsta rätta c*ri*stna tro. hulke thu til-
bant thik trolica. ok vndirgaft thik ödhmiuklica
24 the hälgho kirkio lydhno oc hälaghe skipan. Jak
skipadhe thik ämuäl ij thän stadh som väl var
quämelikin trono*m* thiänara. swa som mällan minna
ouina at thu skulle fa dyrare krono ij himerikis
rike for värlzlikit äruodhe ok licamlica strijdh.
Jak bar thik ij mino hiärta thz är ij mins gudh-
doms kärlek. ok iak gömde thik swa som ögh-
sten ij allom dröuilsom ok ginuärdho Ok swa
länge som thu hiolt min budhordh ok gömde
trolica the hälgho kirkio lydhno ok stadhga
Tha sa*n*nelica komo manga otalica siäla cypri
rikis til mit himerikis rike. oc skulu äuärdhelica
nytia mz mik äuärdhelica äro. Än for thän skuld
at thu gör nu thin eghin vilia. ok al thing som
lusta thit hiärta. ok rädhis ey mik som är thin
domare ok älskar ey mik som är thin skapare
som thik atir löste mz mino*m* hardhasta södh.
vtan wtspottadhe mik af thinom mun swa som
illa loktande thing ok vansmakande. Ok inne-

lykke ämuäl diäfwllin i thinom kamara mz thinne siäl. oc wtälte mik thädha*n* swa som thiuf ok röuara. ok blyghis ey meer at synda i mi*n*ne asyn än oskällik diur ij sino samblande. thy är värdogh rätuisa ok rätuis dombir at thu skuli wtältas af himerike fran allom minom vinom. ok skipas äuärdhelica ij häluite mit mällan minna ouina. Ok thu skalt thz vita vta*n* iäf at min fadh*i*r hulkin som är ij mik oc iak ij hono*m*. oc thän hälghe ande ij os badhom. han är mik vitne. at alre fra*m*gik af minom mu*n* vtan sa*n*nind. Thu skalt ok vita for sant. at hulkin som hälzt swa är skipadh*i*r som thu äst nu ok vil ey bätra sik. hans siäl skal gaa thän sama väghin som lucifer gik for sina höghfärdh ok iudas som mik salde for sina giri. ok zambri th*e*r phinees drap for skörlimnadhin. visselica han syndadhe mz q*v*inno mot mino budhordhe. ok thy var ha*n*s siäl fordömd til häluitis äpt*i*r dödhin. Ok thy ku*n*gör iak cypri folke. at vm thu vilt ey rätta thik ok bätra. tha skal iak swa afskrapa thina släkt ij cyp*ri* rike. at iak skal ey spara fatike människio ok ey rike Ok ämuäl skal iak swa afskrapa the sama thina släkt at thit ami*n*ne skal ij stunta*n* tima forga af ma*n*na hiärtom swa som ij hafdhin alre varit födde ij världina Ok th*e*r äpt*i*r thäkkis mik at planta nya planto i thässo cypri rike som min budhordh skulu fulco*m*pna. ok älska mik af allo hiärta. Ok tho skulin ij vita for sant. at hulkin af idh*i*r som vil sik rätta ok bätra. ok atiruändas til mik mz ödhmiukt. jak skal gladhelica löpa mot honom swa som

mildir faragömare. vplyptande han owir mina axla. oc atirbära han siälwir til minna fara Än vm mina axla vndirstar iak thz at for minna pino oc minz dödz dygdh ok godhlek. som iak tholde ij minom licamma oc minom axlom. hulkin som fulcomlica bätra sik han skal fa mz mik äuärdhelikin hughnadh ij himerikis rike. J skulin ok vita visselicast at ij mine ouini som boo ij thy sama rike. ij varin ey värdoghe at tholik min gudhelikin oppinbarilse skulle sändas idhir. vtan somlike mine vini varande ij thy sama rike
26 som mik thiäna trolica oc älska af allo hiärta. the bögdho mik til thz i sino äruodhe oc tarafullom bönom. at iak skulle lata idhir vndirstanda vm thässa mina oppinbarilse idhan thunga siäla vadha. hulkom somlicom minom vinom var ther oppinbaradh at otalika siäla af thy sama cypri rike vtelykkias af himerikis äro. oc fordömas äuärdhelica til häluitis dödh. Än thässe foresagdho ordh tala iak til the cristna män af latins tungo hulke som vndirgifne äru romara kirkio lydhno. ok louadho mik rätta cristna tro ij döpilsom. oc bortgingo allaledhis fran mik görande the gerninga som mik äru ginuärdogha. Än the grezske män som vita at alla cristna män tilbör at halla ena cristna tro. oc lydha ok höroghe vara at enasto enne romara kirkio. ok haua owir sik i världinne en ensamin ok almännelikan höxsta romara pafwa andelikin fadhir ok gömara. ok the vilia ey vndirgifwa sik ödhmiuklica the samo romara kirkio ok minom ämbitzman pafwanom for thera hardha höghfärdh

älla giri älla for kötzsins käte. älla for nakat annat thz världinne tilhöre. the äru ouärdoghe at fa af mik nadhe ok miskund äptir sin dödh. Än andre grezske the som astunda hetelica at vita rätta romara kirkio tro. ok kunna ey fa vita hona. ok tho tokin the hona gerna ok gladhelica än the vistin hona. ok vndirgafwo sik ödhmiuklica. ok tho lifwa the äptir sino bäzsta samuiti. ij thöm stadhga oc tro som the äru afhallande sik af syndom. tholke skulu äptir sin dödh finna miskund. nar the fa varit kalladhe for min dom. 27
Grezske skulu ämuäl vita at thera rike ok herradöme skulu alre sta sighirlica älla siäflica ij sannom fridh. vtan altidh vara vndirbughne sinom ouinom. ok skulu af thöm thola thungasta oc största skadha ok daghlica ysäldir. alt ther til the vndirgifwa sik the samo romara kirkio mz sanne ödhmiukt lydhande allaledhis the samo kirkio ok hänna hälgho skipan ok sidhuänio. Än sidhan sancta byrgitta hafdhe seet ok hört ij andanom. tha borthwarf thässe syn. ok hon blef atir ij storom räddogha ok vndre.

Christus kungör här mz äptedöme at konunga skolu vàra ödhmiuke oc raske til at höra hemelik gudz radh. än thot the som thöm sighia radhin äru ey mykyt prydde vtantil mz ordhfulle talan älla ordha kringe thy at the thing hulkin som synas rätuis när mannom äru opta atirwrakin när gudhi Capitulum xxiiij

Gwz son talar til sinna brudh. En läkiare kom langledhis ij okunnoght rike. J hulko konungin

styrdhe ey vtan styrdhis af androm hulkin som hafdhe hara hiärta. ok thy syntis han sitia i konu*n*gxlico säte swa som kronadh*i*r asne. ok ha*n*s folk vafdhis i ow*ir*flödhis mat ok dryk. oc glömande höuisklikhet oc iämpnadh hatadhe alla the män som gafwo helso radh. som leddo til at skola fa komaskolande himerikis godh thing. Ok nar läkiarin p*re*senteradhe sik konu*n*genom. oc sagdhe sik vara af lustelikhetzsins lande. ok sik haua komit i hans land for thy at han vndir-
28 stodh th*e*r ma*n*na*n*na siukdom. konu*n*gin var vndirsambir af ma*n*neno*m* ok ha*n*s talan swaradhe. Jak haw*ir* twa män ij myrkostofwo som morghon skulu hals huggas. ok annar thera forma näplica andas. ok a*n*nar thera är starkare oc fetare nu, än han var tha han ingik ij myrkostofuona. thy gak in til thera ok skodha thera änlite hulkin thera af bätre naturlike skipan är. läkiaren gik in ok saa thöm. oc sagdhe konu*n*geno*m*. thän ma*n*nin som ij sighin starkare vara. är licaster dödho*m* ma*n*. ok ey forma ha*n* lifwa. Än af androm är got hop. konu*n*gin sagdhe hwadhan af vest thu thz. läkiarin sagdhe. Annar är vpfyltir mz onde väzsco oc kan ey läkias. ok a*n*nar sarlica thwingadh*i*r oc til änksins vordhin ma rasklica läkias än han kombir ij lät ok blijt vädh*i*r. Tha sagdhe konu*n*gin. Jak skal sama*n* kalla mina ärlica män ok sniälla. at thu skuli synas ärlikin ij thera öghom for thina snille läkiarin swaradhe. ängaledhis skalt thu thz göra. thy at thu vest thit folk vara afwndsiukt mote annars äro. ok hatar thöm oc wränge mz ordhom.

som the formagho ey skadha mz gärningom. vta*n*
bidha oc iak skal tee thik hemelica ensa*m*pnom
mina snille. thy at iak är lärdh*i*r at haua mina
mästo snille hemelica. oc litla oppinbarlica. ok ey
leta iak äro ij thino*m* myrkiom. mädhan iak äras
ij mins fädh*i*rnis landz liuse. ok ey är än läke- 29
döms time för än su*n*nan vädh*i*r bläse. ok solin
synis ij middax stadh. konu*n*gin swaradhe. huru
ma thätta vara ij mino lande. thy at solin synis
här siällan. oc vi ärom nordharst ij världinne.
th*er* som altidh h*er*ras os nordhan vädh*i*r. Älla
hwat dugh*i*r mik thin snille ok swa lang läke-
doms dwala. Jak see thik ympnyt ympningas i
ordhom. läkiarin swaradhe Sniällom man tilhöre
ey vara bradh*i*r. Än th*er* til at iak skoli ey synas
thik höghfärdogh*i*r oc othäkkir Gif mik thässa
twa män ij vald. ok iak skal ledha thöm til
landamärin hwar vädhrit är quämelicare ok tha
skalt thu see huru mykyt *ger*ningana dugha älla
huru mykyt ordhin dugha. konu*n*gin swaradhe.
vi äro*m* forekompne ok hindradhe af höghom
ärindo*m*. hwi bort dragh*i*r thu os. älla hwat gifwir
os thit mästarskap mädhan vi lustoms ij när-
uarandom godho*m* thi*n*go*m* som vi seem ok äghom.
än ey länktom vi til komaskolande thing os ouis.
tho tak thässa män som thu bedhis. ok än thu
beuisar ij thöm nakat mykyt oc vndarlikit. skolom
vi p*re*dica thik oc halla thik värdoghan. oc äro-
fullan. läkiarin tok mä*n*nena oc fördhe thöm thit
som vädhrit var helsamt Hwar som annar foor
til dödhin. oc a*n*nar atirlimnadhe vidh*i*rquektir
af vädh*i*rsins blidhkilsom. Jak är thän läkiarin

hulkin som sände världinne min ordh mz thik. girnandis at läkia ma*nn*a*nn*a siäla. Ok än thot iak sa manga ma*nn*a siukdoma tho tedhe iak thik twa. ij hulko*m* thu mat vndra mina rätuiso oc miskund. thy at en tedhe iak thik som diäfwllin
30 atte lönlica, oc tho äuärdhelica pinaskolandan. ok hans g*er*ninga the lofwadhos oc syntos ma*nn*om swa som rätuisa. Än anna*n* tedhe iak thik hulkom diäfwllin h*er*radhis oppinbarlica. oc han sagdhe iak vara helaskolande ij sinom tima. Än thot thz var ey oppinbarlica fore ma*nn*om swa som thu trodhe. thy at gudhelik rätuisa var at swa som ondir ande tilbyriadhe smam oc sma*m* at h*er*ras ow*ir* han. Swa diktadhe the sama rätuisa at han skulle wtga smam oc sma*m* swa som han ingik til thäs siälin skils vidh kroppin. ok diäfwllin kom mz hänne til domin. hulkom domarin sagdhe. thu rensadhe hona oc säldadhe swa som hwete. Än nu tilbör mik at krona hona mz twäfalle krono fore hänna vidh*ir*gango. Gak thy bort fran hänne hulka thu rensadhe swa langan tima Sidhan sagdhe domarin til siälinna. O säl siäl. kom ok see mz andelicom sinnom mina äro ok mina glädhi Än til andra siälena sagdhe han. thy at san tro var ey ij thik. oc tho louadhis thu ok äradhis swa som troin c*ri*stin man. ok for thän skuld at rätuisa ma*nn*a g*er*ninga finnas ey fulco*m*lica ij thik. thy skalt thu ey fa lön mz tronom c*ri*stnom mannom. Thu spordhe opta ij thino lifwe hwi iak gudh vilde dö for thik oc swa mykyt ödhmiukas for thik. Jak swara thik at the hälgho kirkio tro är san. hulkin

siälena draghir til himerikis högdh. ok min pina ok mit blodh inledhir thöm ij himerike. thy skal thin otrolikhet. oc thin fanyte älskoghe nidhir thrykkia thik til änkte ok thu skal vara änkte i äuärdhelica andelica thinga tilsyn. Än til thz at diäfwllin gik ey wt af thöm mannenom ij 31
manna asyn. swara iak at thässe världin är swa som leet ok fult hyrdha skiul. lika uidh thz palacium ther gudh ij byggir. ok folkit hädhir gudh. ok thy swa som han smam oc smam ingik. swa wtgik han.

Johannes ewangelista sighir til christi brudh. at the konunga som älska orätuisa män. oc nidhir thrykkia rätuisa män. ok vilia ey näfsa oc rätta thöm som brutlike äru. ok lata borttaka sinna vndirdana gooz. ok läggia oppa thunga skatta. ok hedhra ey gudh ij sinom gerningom. the äru hällir röuara ok forradhara än konunga. ok sighir matto huru the magho bätra sik Capitulum xxv

En människia syntis christi brudh. ok hänna haar syntis vmkring skorit mz obrygdhilsom. ok licammin var stänktir mz oleo. ok var allir nakudhir. ok tho änkte blyghiandis. Hulkin som sagdhe til hänna. Scriptin som ij kallin hälagha sighir swa at ängin gerning skal vara vtan atirlön. thässin är the script som kallas när idhir biblia. ok när os är hon skinande swa som solin. meer skinande än guld. oc fruct görande swa som the sädh

som fra*m*gifw*i*r af sik hundradhafalla fruct. Ok swa som guld ow*i*rgar alla andra malma. Swa sc*ri*ptin som ij kallin hälagha. ok vi kallom ij himerike forgylta. gaar ow*i*r alla andra sc*ri*ptir. thy at sandir gudh hedhras oc p*re*dicas ij hänne. Pat*ri*archanna g*er*ninga ami*n*nas. ok p*ro*pheta*n*na kännedombir ok spadombir wtthydhas. Ok for thän skuld at ängin g*er*ning är vtan atirlön. tha hör hwat iak sigh*i*r. Thänne konu*n*gin som thu bidh*i*r fore är röuare for gudhi oc siäla forradhare. oskällikin rikedoma wtgifware. ok thy swa som ängin forradhare är värre. än thän som forradh*i*r
32 thän ma*n* so*m* älska ha*n*. Swa forradh*i*r thänne manga andelica. älskande kötlica orätuisa. ok orätuislica vphöghiande omilla. ok nidh*i*r thrykke rätuisa. ey näfsande älla rättande thöm som brutlike äru. Anna*n*tidh är ängin röuare värre än then som forradh*i*r the människio som sit howdh läggi*r* ij hans sköot. Swa röuadhe thänne konu*n*gin syrghelica rikesi*n*s almogha hulkin som var ij hans sköte. latande borttaka somlica thera gooz. ok läggiande oppa somlica othollica skatte. ok skipadhe ey rät thöm som orät tholdo. ok altidh idhnande rätuisona glömsklica ok dylsklica Thridhiatidh är ängin värre thiufw*i*r än thän hulkin som stiäl af thöm sinom h*er*ra th*er* honom haw*i*r anduardhat sina nykla ok alt sit gooz. Swa thänne konu*n*gir tok valdz ok hedh*i*rs nykla th*er* han nytiar orätuislica. oc oskällica gooz wtgifwande ey til gudz hedh*i*r. vtan for thän skuld at han forlät for gudz älskogha nakar thing som hono*m* varo thäk. thy radh*i*r iak hono*m*

thry thing. Först at han vari thän som six af ij lästinne at forlät swina*n*na draf. ok gik at*ir* til sin fadh*i*r. Swa han forlate världz rikedoma ok hedh*i*r. th*e*r ey haua liknilse vidh äuärdhelikin godh thing vta*n* swa som swina drafwit. ok atirkome til gudh sin fadh*i*r mz ödhmiukt ok gudhelikhet. Anna*n*tidh läti dödha iordha sina dödho oc fölghe ihesu christi thranga vägh som korsfäst*i*r var Thridhiatidh aflägge sinna synda thunga byrdhe. ok ingange vm thän väghin som ij vpbyrninge*n*ne är thra*ngir* ok ij ändanom glädhisfullir. Än thu som thätta see oc hörer. vndirstat at iak är thän som fulco*m*lica vndirstodh guldskriptena. ok ökte hona vndirsta*n*da*n*de. Jak var nakudh*i*r giordh*i*r skämmelica. vta*n* iak tholde tholomodhelica ok gudh klädde mina siäl mz odödhelico klädhe. Jak var vättir mz oleo. thy 33 glädz iak nu mz äuärdhelike glädhis oleo. Jak foor ämuäl af världinne mz lättasta dödh näst gudz modh*i*r. ok min lica*m*me är ij renastom oc rolicastom stadh oc sigh*i*rlicasto*m*.

Christi brudh saa huru sanct*us* dyonisi*us* badh gudz modh*i*r fore franka rike. ok hon hördhe han badh sin son ödhmiuklica mz hono*m* cap*itulu*m xxvj

NAr iak var ensamin bidhiande til gudh. saa iak hulkaledhis s*anct*us dyonisi*us* tala til iomfru maria*m* vars h*er*ra modh*i*r sighiande. thu äst miskun*n*e*n*na drotning th*e*r al miskund är gifwin, thu äst vordhin gudz modh*i*r fore vsla ma*n*na

helso skuld. miskunna thy franka rike thino ok mino. thino thy at somlike thäs inbyggiara hedhra thik äptir sinne makt. mino. thy at iak är thera patron. oc the haua tröst a mik Thu seer huru siälana äru ther vadhelica stadda ij hwariom tima. ok mannanna licamma nidhirslas swa som diur. ok thz som thungare oc värra är at otalica siäla nidhirfara til häluitis swa som snio. Häghna thy thöm ok bidh til thin son for thöm. thy at thu äst alla manna frw oc hiälpirsca. Miskunninna modhir swaradhe. Gak fram til min son. oc lätom hans brudh som här när staar. höra hwat han skal swara.

Här six huru miskunninna modhir iomfru maria bidhir sin son mz sancto dyonisio for franka rike oc änglande owir the twäggia konunga stridh som liknas twem grymastom diurom xxvij

Gwz modhir talar til sin son. Välsignadhir see thu min son Scrifwat är at iak kalladhis välsignadh thy at iak bar thik ij minom quidh. Än thu swaradhe at thän är ämuäl välsighnadhir som höre thin ordh oc gömer thöm. Thy min son. iak är the sama som thin ordh amintis oc gömde ij mino hiärta Thy ledhir iak til aminne eet ordh som thu sagdhe sancte pätare nar han spordhe än han skulde forlata syndoghom alt til siu sinnom. Ok thu swaradhe. at forlatas
34 skulle alt til siuhundradha sinnom siu sinnom. märkiande vm thz at huru opta nakar ödhmiuka

sik mz vilia at skola bätra synde tha äst thu redhoboin at gifwa miskund. Sonin swaradhe. iak bär thik vitne at min ordh varo rotadh ij thik. swa som the sädh som saas ij feta iordh som giuir af sik hundradhafalla fruct. Swa thina dygdhafulla g*er*ninga göra allom glädhinna fruct. thy beez hwat thu vilt. Modhorin swaradhe. Jak bidh*i*r thik mz *sancto* dyonisio ok androm hälghom ma*n*nom hulkra lica*m*ma som hwilas ij franka rike. oc thera siäla äru ij himerike misku*n*na thässo rike. thy at talande mz liknilsom for thinna brudh skuld som här när standande är ij andano*m*. Seer iak swa som tw diur hwart thera af sino kyni. Annat diurit är girughast til at vpswälghia al the thing thz kan faa. ok swa myklo meer thz ätir thäs hungroghare är thz. ok alre mättas thes hungir. Annat diurit vidh*i*rfresta at vpfara ow*i*r alla Thässe tw diur haua thry ond thing. Först rädhelica röst. Anna*n*tidh äru the ful mz rädhelico*m* eld. thridhiatidh astunda hwart thera at swälghia ij sik annars hiärta. Ok eet thera leta i annars ryg at finna ingang til hiärtat mz sinom ta*n*nom Thässa diura*n*na rädhelika röst höris lankt. Ok al the diur so*m* koma til thera mz ypno*m* mun vardha bre*n*nande af thera eld. oc thy falla the ij dödhin. Än the diur som koma til thera mz lukto*m* mun ränas' af vllinne. oc ga bort nakudh. J thässom twem diurom vndirstandas twe konu*n*ga. swa som francie ok anglie. Annar konu*n*gin mättas ey. thy at hans stridh är af giri. Annar konu*n*gin vidh*i*rfrestar vpfara. ok badhe äru the fulle mz wredhis oc giris eld Thässa

diura*nn*a röst är tholkin tak guld ok världinna rikedoma at thu skuli ey spara c*ri*stna ma*nn*a blodh. Hwart thätta diurit astunda annars dödh ok thy leta hwart thera at skadha annat. Än thän astunda at skadha ij ryggeno*m* som astunda at hans orätuisa skulle höras oc sighias vara rätuisa. ok a*n*nars rätuisa skulle sighias vara orätuisa. Annar letar at skadha hiärtat ij brystino hulkin som veet sik haua rätuiso. oc thy gör han storan skadha. ey aktande andra ma*nn*a ysäld ok fortappilse. ok ey haw*ir* han gudhelikin kärlek ij sinne rätuiso. Än han letar ingang ij annars bryste. thy at han haw*ir* mere rätuiso til rikit. ok mz the rätuiso haw*ir* han höghfärdh ok wredhe. Än annar haw*ir* mindre rätuiso. oc thy brindir ha*n* af giri. Annor diur hulkin som koma mz ypno*m* mun. äru the som koma til thera for giri skuld. Ok the vpfylla thera mu*nn*a hulke som callas konu*n*ga ok äru sa*nn*e forradhara Thy at the kasta fram fulstoplica päninga ok gafwo ij thera mu*nn*a. oc göra thöm swa heta ok bre*nn*ande til strijdh at the skulin falla ij dödhin. hulkra gooz världin takir til sik. oc iordhin takir kroppana. oc madhka äta thöm. ok diäflane taka thera siäla. Ok swa fortappa thässe twe konu*n*ga ma*n*ga siäla fra*n* minom son. som han atirlöste mz sino blodhe. Än the diurin som ränas af vllinne äru enfalle män latande sik nöghia aat sino gooze. hulke som ga til strijdh mz the akt. at the tro sik haua rätuiso oc stridhina vara rätuisa. ok thy ränas the af vllinne thz är af kroppome*n* mz dödheno*m* Än thera siäla nákna

giordha af kroppeno*m* takas til himerikis. thy min välsignadhe son misku*n*na thöm. Sonin swaradhe. O min kärasta modh*i*r. thu seer al thing ij mik. thy sigh mädhan thässin min brudh ahöre som här när star ij andano*m*. hwat rätuisa är at thässe 36 konu*n*ga skulu höras Modhorin swaradhe. Jak höre thre röstir. Första röstin är thässa konu*n*ga*n*na. en thera thänkir swa. Vm iak hafdhe nu mit. Jak aktadhe ey nu haua annars. Än iak rädhis at mista alt sama*n*. ok af thässom räddogha som är at han rädhis världinna obrygdhilse. vändir han sik til mik sighia*n*de O maria styr mik. Än annar konu*n*gin thänkir swa. Jak vilde at iak vare ij mino*m* förre stadhga. thy at iak är nu thröttir. Ok thy vändir han sik til mik. Annar röstin är almoghans. th*e*r daghlica bidh*i*r mik at fridh*i*r maghe vardha Thridhia röstin är th*i*nna wtualda ma*n*na. hulke som ropa sighiande. Ey grato*m* vi dödha ma*n*na kroppa. ey skadha. ey fatikdom. vtan vi grato*m* siäla*n*na fal som daghlica äru vadhelica stadda. Ok thy o kära frw bidh thin son at siälana maghin helas. thy o min käre son misku*n*na thöm. Sonin swaradhe Sc*r*ifwat är at vp skal latas fore thöm som bankar a dörrinne. ok thöm swaras som kallar. ok thöm gifwas som bedhis. vta*n* swa som hwar then som bankar är vtan dörrena. Swa thässe konu*n*ga äru vtan dörrena. thy at the haua ey mik ij sik. ok tho for thina skuld är vplatande thöm so*m* bedhis.

Christus sighir här sinne brudh matto vm hulka fridhir maghe vardha mällan franz ok änglandz konunga. ok vilia konungane ey lydha tha skulu the hardhelica pinas

Gwz son talar. Jak är then konungir som alle skulu rädhas ok hedhra. Thy for minna modhir böne skal iak sända franz ok änglandz konunge min ordh. Jak är sandir fridhir. ok hwar som fridhir är ther är iak sannelica Thy vm thässe twe konunga. franz ok änglandz vilia haua fridh. skal iak gifwa thöm äuärdhelikin fridh Än sandir
37 fridhir kan ey faas. vtan sannindin ok rätuisan älskis Ok for thy at annar konungin hawir rätuiso thy thäkkis mik at fridhir göris vm hionalagh. at rikit maghe koma til rättan äruingia. Annantidh vil iak at the varin eet hiärta ok een siäl. ökiande the hälgho cristno tro hwar the gita thz gagnlica giort til min hedhir Thridhiatidh afläggin ofstora ok othollica skatta. oc swiklica funde. ok älskin sinna vndirdana siäla Än vm thän konungin som nu hallir rikit vil ey lydha. tha skal han vita fore visso at han skal ey thrifwas älla främias ij sinom gerningom. vtan han skal ända sit liif i sorghom ok äptir sik lata rikit ij dröuilsom. ok hans son ok hans släkt skal vara ij wredhe ok ij obrygdhilsom ok skam swa at alle skulu vndra. Än vil then konungin lydha som rätuisona hawir tha skal iak hiälpa honom oc stridha for honom. Än vil han ey lydha tha skal han ey koma til sin astundilse. vtan han skal mista thz han hawir fangit. ok

sorghfullir wtgang*ir* skal myrkia hans glädhisfullo vpbyrning Tho alt vm ens nar franka rikis män taka sa*n*na ödhmiukt. skal rikit koma til laghlikin äruingia ok godhan fridh.

Himerik*is* drotning sigh*ir* mz gudz brudh enom gudhelikom höfdhingia at godhe oc rätuise höfdhingia. nar the kallas af konu*n*genom til almoghans styrsl skulu the g*er*na taka the byrdhena fore gudz hedh*ir* ok almoghans nytto Cap*itulu*m xxix

NAr en mykyn oc stoor höfdhinge oc rätuis af swerikis rike. hulkin som kalladhis h*er*ra isr*ae*l. kalladhis optelica af konu*n*geno*m* mz mango*m* bönom til mere värdhelikhet til rikesins styrsl. ok han hafwande astunda*n* at fara mot hedhningo*m*. ok dö th*e*r ij strijdh for the hälgho tro i gudz thiänist. ok bögdhis ängaledhis til at taka the sama värdhelikhet Tha taladhe gudz modh*ir* til c*h*risti brudh sighiande. Än the som väl vita rätuisona. oc astunda at göra hona, neka at taka byrdhe ok äruodhe fore gudz hedh*ir*. Huru skal 38 tha rikit sta ij sinne makt. Sa*n*nelica thz är ey rike. vtan hällir roff. oc röuara ok rans ma*n*na boo. ok skiul. hwar vrange oc onde h*er*ras ok rätuise nidh*ir* thrykkias. Ok thy skal godh*ir* ok rätuis man draghas af gudz kärlek. ok offra sik. oc frambiudha af godhom älskogha til almoghans styrsl at han maghe hiälpa mangom. Än the som girnas värdhelikhet*ir*. ok styrsl at vara h*er*ra ok formän for världz hedh*ir*. äru ey sa*n*ne hyfdhingia

vtan värsto rans herra. Ok thy thänne min vin israel taki thässa rikesins styrsl ok värdhelikhet fore gudz hedhir. hauande altidh sannindinna ordh i munne ok rätuisonna swärdh ij handom. Ey skodhande oc ey böghiande sik til manna thykkio. ok ey til frändir älla vini älla thiänara. ok akte ey nakra människio swa at rätuisan forsumis. Ok iak sighir thik at än skal sighias af thässom. han wtgik af sino fädhirnis lande mannelica Hedhradhe gudz modhir renlica. ok thiänte gudhi trolica Thy skalt thu vita at iak skal ledha han vm annan vägh til mit rike. swa som the thre konunga som minom son först offradho atirgingo vm en annan vägh til sit rike. Swa vordho sannelica al thässe thing ther äptir Thy at ther äptir nakrom arom framlidhnom. wtgik thänne herra israel af sino fädhirnis lande mot otrolicom hedhningom. ok kom til righa ij thydhisland. hwar han vardh siukir. ok nar han kände dödhin när uara foor han til domkirkionna ther ij stadhenom mz nakrom sinom thiänarom. ok satte dyrt fingir guld a varafru bilätis fingir som ther dyrkas ij mäste vyrdhning oc atirlät ther fingirgullit. ok sagdhe oppinbarlica til bilätit. thu äst min frw. ok thu vast mik altidh alra 39 sötast. owir hulkit iak akallar thik vitnara. thy anduardha iak thik mina siäl ij thina forsyn ok miskund. ther äptir tok han gudhelica the hälgho kirkio sacrament ok doo sidhan Ther äptir badh gudz brudh for honom ok gudz modhir taladhe sighiande swa af honom. han gaf mik sins kärlex fingirgul astundande mik sina brudh. thy

skalt thu sannelica vita at han älskadhe ey mik af haluo hiärta mädhan han lifdhe. vta*n* af allo hiärta. ok ij allom sino*m* domo*m* ok gärningom räddis han min son. Ok thy sigh*i*r iak at mz mins sons hiälp ledde iak han til himerikis vm thän vägh som hono*m* var mäst vidhthorftelikin ok nytlikin. oc iak *pre*senteradhe han hälgha ä*n*gla oc hälgha siäla härscapi ij himerike. af hulkom han var mykyt älskadh*i*r. Ok nytlikyt var hono*m* at döö wtländis at han skulle ey hindras af världzlico*m* hugnadh. vm han hafdhe dööt ij sinna skylda ma*n*na hando*m*. visselica hans godhe vili thäktis swa gudhi. swa som han hafdhe dööt ij hedhno*n*ne stridhande mot hedhningo*m* for the hälgho tro.

Christus sigh*i*r här at konu*n*ga skulu kronas mz gudhelica ma*n*na oc sniälla ma*n*na oc rätuisa ma*n*na radho*m* Ok at ih*erusa*l*e*ms mura som tekna the hälgha kirkio skulin atirbyggias andelica. ok at alla stadhga oc skipilse leekma*n*na*n*na ok klärkanna. oc renlifwis ma*n*nanna skulin atir vpnyas til ga*m*blan stadhga mz lydhno oc gudz budhordha gömo Cap*itu*l*u*m XXX

Christus talar til sinna brudh nar hon badh fore eno*m* konu*n*g sighia*n*de. han som är af diäfwlsins lim [är] nw vordhin min limbir. Äruodhe swa som the äruodhadho som atir vpbygdo iherusalems mura. ok äruodhadho at vprätta gudz lagh

som aflagdh varo. ok sänkadho saman al ämbitz kar ij gudz hws som bort fördh varo ok atirskipadhe thöm ij sina förro stadha. Nw kärer iak sannelica af threm thingom. Först at iherusale*m*s mwr är nidh*ir*slaghin. hwat är iherusalems mwr som är min kirkia. vtan c*r*istna ma*n*na lica*m*ma oc siäla. thy at thöm skal min kirkia vpbyggias hulkra mwr som nidh*ir*fiöl. thy at alle astunda at fulco*m*pna sin vilia ok ey min The bortuända sin öghon fran mik. ok vilia ey höra mik som ropa til thera. Min ordh äru thöm thung at bära. mina gärninga synas thöm fafänga. min pina leedh at thänkia. Mit lifw*ir*ne othollikit. ok omöghelikit at fölghia. Anna*n*tidh käre iak at mins hws andbudh äru bortburin til babilonia*m*. hwat äru mins hws andbudh oc mangra handa kar. vta*n* klärka*n*na oc renlifwis ma*n*na*n*na skipan oc vmgangilse Thera godho prydhilse oc skipilse äru bortburin af mino mönstre til babilone*m*. thz är til världinna höghfärdh. oc lica*m*likin lusta. Min snille ok kännedombir är thöm fafängir. min budhordh thung The göra toma oc fanyta the loua*n* the mik louadho. the smitta oc bryta min lagh. oc mi*n*na vina skipan oc stadhga som for thöm gingo. oc dikta sik nya fundir ok haua thöm for lagh Thridhiatidh käre iak at mi*n*na budhordha lagh är tappadh. hwat ey sc*r*ifwas i
41 lästinne at nar en spordhe mik ok sagdhe. mästare hwat skal iak göra at iak skuli haua äuärdhelikit liiff. Jak swaradhe honom göm min budhordh hulkin budhordh nu äru tappadh ok glömd. Thy skal thänne konu*ngir* som thu bidh*ir* fore. sama*n*-

sanka andelica män ok sniälla ij mi*n*ne snille. ok thöm som haua min anda ok spöri ok vplete granlica äpt*ir* thera radhe huru so*m* mi*n*na kirkio mwr maghe atir vpbyggias mz c*ri*stnom ma*n*nom. oc gudhi hedh*ir* göras. ok *r*ät c*ri*stin tro blo*m*stras Gudhelikin kärlekir ij människiom vptändas. ok mi*n*na pino ami*n*ne ij ma*n*na hiärta inthrykkias. Spöri ämuäl konu*n*gin huru mins hws kaar maghen atirskipas ij sin förra stadh ok stadhga. thz är at klärkane ok renlifwis männene skulin forlata höghfärdh ok taka sa*n*na ödhmiukt. oc the som äru oatirhalloghe älskin renlek girughe ok världzlike haldin sik af världinna giri at the maghin lysa androm. Äruodhe ämuäl konu*n*gin starklica oc sniällelica at min budhordh skulin atuaktelica gömas. Ok sama*n*sanke rätuisa c*ri*stna män. at han skuli atir vpbyggia andelica mz thöm thz som vmkulslaghit är. Sannelica min kirkia bortgik swa lankt fran mik at ey vare hop til miskund. vtan mi*n*na modh*ir* böne hafdhin mällan komit ok thy valdit. Ok af allo*m* leekmannome*n* äru riddarane meer bortgagne fran mik hulkra vadhe ok pina thik varo för tedha.

Christi brudh saa ij andelike syn solena oc mana*n* mista sit lius oc falla ij myrkt diup. hulkit som tekna en konu*n*g ok ena drotning som vmskipto godha sidhi ij onda. oc for thy miste konu*n*gin rikit oc vardh fangin oc doo vm sidhe. Cap*itulu*m xxxj

NAr iak stodh bidhiande til gudh. saa iak himilin swa som myrkan. ok solena ok mana*n*

42 skinande ij renasto klarhet. oc thera lius ämuäl wtsprede sik ow*ir* himpnana. nar iak skodhadhe atuaktelica saa iak at godhe ängla ok onde striddo mot solinne oc mananom Än the formatto tho änkte vinna för än en stoor ok rädhelikin draki vpfoor ij himilin. hulkom solin oc manin gafwo sina klarhet. Ok tha vardh ginsta*n* solin bleek ok swart. oc manin flydhe vndir iordhena. nar iak skodhadhe til iordhinna sa iak hona fulla mz krypande madhcom oc ormom. hulke som ato iordhena vtantil. oc drapo männena mz sinom stiärto*m* th*er* til solin nidh*ir*fiöl ij vatna*nna* diup. Th*er* äpt*ir* ällifwo arom framlidhno*m* hördhe iak christi röst sighiande mik O min brudh. minz aa hwat iak tedhe thik i stokholme af myrkom oc stormande himpne. Än nu skal iak wtthydha thik hwat thz tekna. himilin som iak tedhe thik myrkan är thätta swerikis rike. thy at thätta rikit hulkit som skulle vara swa som himilin rolikit oc rätuist. thz ältis nu af dröuilsanna stormo*m*. oc nidh*ir* trodz af wranglikhet. oc skattom. ok thz är ey vndir. thy at konu*n*gin oc drotningin hulkin som skullo skina swa som solin ok manin äru nu swart giordh swa som kol. thy at the äru vmskipt ij vilia ok sidhu*m* ok vplypto en man af ödhlo släkt at han skuli nidh*ir* thrykkia oc fordärua mina vini ok enfalla män. Thy skalt thu vita at thän drakin skal raskare skämdir nidh*ir*fara än han vpfoor. ok mine vini af hulkom somlike äru swa som ängla ij lifw*ir*ne. ok ij bland thöm äru somlike orene ij lifw*ir*ne swa som onde
43 ängla. skulu vplyptas oc frälsas af sino*m* dröu-

ilsom. ok solin blikna til thäs hon kombir vndan kronon*n*e. thy at han ville ey rätuislica sta ij kro*nn*o*nn*e. oc rikesins styrsl. ok skal sighias af hono*m*. at äpter hans skini äru hans myrk mangfald giordh.

Christus känner här konu*n*gom nya matto oc gudhelica at göra riddara til hedhna ma*nn*a vmstridhilse, oc til gudz kirkio ok the hälgho tro värn Cap*itu*l*u*m xxxij

Christus taladhe til sinna brudh sighiande ij bland a*nn*or thing. O min brudh atuakta oc thu skalt vita at leekma*nn*a*nn*a stadhge var välskipadh*i*r fordho*m* i ga*m*blom äfwom. thy at somlike af thöm yrkto iordhena oc akra sädhe mz ma*nn*elico äruodhe. Andre sighildo mz skipo*m* oc fördho köpinskat til a*nn*or rike. at ens rikis fructsamlikhet skulde hiälpa ok lätta a*nn*ars fatikdom. Andre idhnadho vmskiptelica handa *ger*ninga ok slögdhe. J bla*n*d thässa varo somlike tro*nn*a väriara oc mi*nn*a kirkio hulke som kallas väknara. thy at the toko sik vakn til at hämpna ow*i*r tro*nn*a ok the hälgho kirkio ouini. ok motstridhara. J thässom väknarom syntis en godh*i*r ma*n* oc mi*n* vin hulkin som thänkte swa mz sik. Jak yrkir ey iordhena swa som akirman. Jak mödhis ey ij hafsins flodhom swa som köpma*n*. Jak idhna ey handa *ger*ninga älla slögdhe swa som wtualdir äruodhis man hwat skal iak tha göra. älla mz hulkom *ger*ningo*m* skal iak blidhca min gudh. Ok ey är iak ma*nn*elica ij kirkio*nn*a äruodhe. Min kroppir är vanmaktogh*i*r

ok blötir at thola saar. handin dylsk at sla ouinina hughin latir at hoxa himerikis thing. hwat är mik tha görande. Sannelica iak veet hwat iak skal göra. Jak skal vpsta ok tilbinda mik mz
44 stadhelico*m* eedh vndir landzsins hyfdhingia at iak skal väria the hälgho kirkio tro mz minom krapto*m* ok mino blodhe Thänne min vin komande til hyfdhinga*n* älla konu*n*gin sagdhe. H*e*rra iak är en af kirkio*n*na väriarom min kroppir är mykyt blötir oc räddir til at thola saar. handin dylsk til at sla. hughin ostadhugh*i*r til at thänkia godh thing. min eghin vili thäkkis mik. lustogh hwila lätir mik ey starklica sta for gudz huse thy tilbindir iak mik mz oppinbarom eedh vndir the hälgho kirkio lydhno. oc thina som äst höfdhinge at iak skal väria hona alla mins lifs dagha. ok vm hoghrin ok vilin är vanlica dofwin älla slio oc latir til at stridha. tha ma iak nödhgas for edhin skuld til at stridha. oc äruodha. hulkom höfdhingin swara. Jak skal ga mz thik til gudz hws oc vara vitnare thinna lofwan oc thins eedz. The komo badhe til mit altara oc min vin fiöl a knä for mit altara oc sagdhe. Jak är mykyt ostadhogh*i*r i mino köti at thola saar. min eghin vili är mik kär. handin är lat at sla. thy lofwar iak nu lydhno gudhi ok thik. thy at thu äst höfdhinge mz minom eedh. fastelica tilbindande mik. at iak skal väria the hälgho kirkio mot hänna ouinom oc styrkia hänna vini ok hiälpa änkiom oc fadh*i*rlösom barnom. ok allo*m* gudz thiänisto ma*n*nom. ok at iak skal alre göra nakat genuärdoght mot gudz kirkio älla hans tro Ok

ther owir tilbindir iak mik thinne nāfst vm iak far villir. Ok at iak maghe swa myklo hāllir vakta mik for syndom. oc fly min eghin vilia at iak ār tilbundin lydhno. ok swa myklo hetelicare ok rasklicare gōra gudz vilia ok thin ok iak skal vita mik swa myklo fordōmelicare vara oc forsmālicare ān andre. vm iak tildyruis at smitta lydhnona ok gaa mot thinom budhordhom Sidhan thāsse vidhirganga var giordh for mino altara. thānkte hōfdhingin sniāllelica oc skipadhe honom klādhabonadh. atskildan af androm vārldz mannom til tekn at han hafdhe vidhirsakt sin eghin vilia. ok at han skulle vita sik haua forman. ok skola lydha honom. hōfdhingin anduardhadhe āmuāl swārdh ij hans hand sighiande. mz thāsso swārdhe. skalt thu drāpa ok minzsca gudz ouini. han gaf skiold a hans arm sighiande. vār thik mz thāssom skiold. mot gudz ouina skōtum. oc thol tholomodhelica infōrdh slagh. at fōr skuli skioldin rimpna ān thu skuli ryma Thānne min vin louadhe stadhelica at gōma al thāssin thing ij mins klārkx ahōro som nār var. hulkin honom gaf min licama til styrk oc trōst. Sidhan han hafdhe giort sina lofwan oc min vin tilbundin mik mz minom licamma skulle alre skilias vidh mik Tholkin var min vin georgius oc flere andre. oc tholke skullen riddarane vara. hulke nampn skuldin haua for vārdhelikhetina ok klādhabonadhin for gārningena ok the hālgho tro vārn. Ān hōr nu min brudh hwat mine ouini gōra nu mot thy som mine vini giordho fōr. Riddarane hulke som baro min vakn varo redhobone at gifwa sit liiff for trona. frāmiande oc

styrkia*n*de thõm som vidh*i*rthorfto til rãtuiso oc
46 nidh*i*r thrykkiande onda ok orãtuisa. Ãn hõr nu huru the ãru fra*n*uãnde. visselika nu thãkkis thõ*m* hãllir dõ i stridh for hõghfãrdh ok giri ok afw*n*d ãptir diãfwlsins ãggilsom. ãn lifwa ãpter mino*m* budordho*m* at the mattin faa ãuãrdhelica glãdhi Thy skulu alle the riddara som dõõ mz tholkom vilia. taka lõn af gudhelica rãtuiso dom ij sinom siãlom ij ãuãrdhelike diãfwlsins samfõghilse. Ãn the som thiãna mik ãgha haua lõn mz himerikis hãrscapi vtan ãnda Thãsse ordh taladhe iak ihesus christus. sandir gudh ok sandir man. altidh en gudh mz fadhrenom ok thõm hãlgha anda

Huru diäflane komo mote ens riddara siäl som bort gik af dygdhelico riddarscapi oc thiänte världi*n*ne oc lastomen oc af rädhelico*m* dom hans fordömilsa xxxiij

Allir thãssa lifsins time ãr ey vtan swa som en stund nãr mik. thy vit at thz som iak sigh*i*r thik nu. thz var ãuãrdhelica ij mi*n*ne foreuito. Jak sagdhe thik fõr at en var hulkin som burdhe sant oc rãt riddarskap. Nw sigh*i*r iak thik af androm hulkin som skãndelica oc illa bortgik af thy. ok hono*m* fõlgdho sidha*n* mange andre oc fõlghia daghlica. Han som bort gik af sanno riddarscapi. wtgik af mi*n*na õdhmiukt mõnstre. oc atirkastadhe the hãlgho tro skiold ok mins rãddogha swãrdh. oc foor vppa hedhena mz alle hõghfãrdh. Jdhnadhe sik ij allom kõtlico*m* ok

syndelicom lusta oc sins eghins vilia astu*n*dilse Forsmadhe min räddogha ok threfs ij sinne synd oc lusta ¶ nar han kom til sins liifs yttarsta ända ok siälin skulle wtga af kroppeno*m*. lopo diäflane 47 mot hänne mz bräzsco oc gäld. Mot hulke siäl thre röste hördhos iämbrat af häluite. Förste sagdhe hwat ey är thänne thän sami som bort gik af ödhmiuktinne oc fölgdhe os i alle höghfärdh. ok hafdhe han än format at vpfara ow*ir* os twem fotom höghra ij höghfärdhinne han hafdhe g*er*na giort thz. at han hafdhe gangit ow*ir* os. oc hafdhe mat haua h*er*radöme ij höghfärdhinne. hulke röst the vsla siälin swaradhe. Sannelica iak är thän sami. hulke som gudhelik rätuisa swaradhe. thätta är atirlön thinna höghfärdh. at thu skalt falla af eno*m* diäfle oc til anna*n*. alt til thes thu kombir nidh*e*rst ij häluite. Ok swa som ängin diäfwl var som ey viste sina visso pino. for hwarn en onytlikin thanka oc g*er*ning Swa skal thu änksins thera pino vndfly. vtan thu skalt vara luttakande alra thera ilzsco. Annor diäfla*n*na röst ropadhe sighia*n*de. hwat ey är thänne thän riddare som sik skilde af thy riddarskapi han hafdhe gudhi lofwat. ok blef ij varo riddarscapi. Riddarins siäl swaradhe. sa*n*nelica iak är thän sami Tha sagdhe gudhelik rätuisa thätta är thins löns lutir. at hulkin som fölghe thino riddarskapi oc osidho*m*. han skal ökia thin värk ok pino mz sinne ilzsco oc pino ij sinne tilquämd til thik. ok thy swa som thän som hafdhe ömt saar. än hono*m* gafwis saar ow*ir* saar alt th*er* til at han vare allir mz sarom fullir han pinadhis othollica ok skulle ropa vee ow*ir*

vee. Swa skal thik ve ok ysäld koma ow*ir* ysäld. thin sorgh skal vpnyas ow*ir* alla sorgh. thin pina skal alre vanskas älla forga. thit vee skal alre minzskas. Thridhia röstin af häluite ropadhe sighiande. hwat ey är thänne thän som salde sin skapara for skapadh thing. skaparans kärlek for
48 sin älskogha. Rätuisan swaradhe Sannelica han är thän sami. thy skulu hono*m* vplätas swa som tw rwm. Vm annat skal hono*m* inga hwar skipadh pina fran minzsto synd til mästo. thy at han salde sin skapara for sin lusta. Aat andre skal honom inga al sorgh ok ska*m*. ok alre skal gudhelikin hugnadh*i*r ok kärlekir inga til han. thy at han älskadhe sik for sin skapara. thy skal hans liiff vara for vta*n* ända. ok hans pina blifwa vta*n* atiruändo thy at alle hälghe män vända sit änlite fran hono*m* See min brudh huru vslé the vardha som forsma mik ok huru mykla sorgh the köpa sik for liten lusta.

Christus kesare for *sancti* ioh*annis* baptiste bön ok iomfru marie latir väkna andelica en gudhelikin riddara. hulkin siälue petr*us* oc paul*us* väkna hedh*i*rlica mz dyro*m* andelica dygdha vaknom. swa som här äpt*i*r six.

Cap*itu*l*um* xxxiiij

Christus taladhe til sinna brudh Thu na*m*pt ij dagh ij thinne läkze gamalt ordhquädhe. at bätra vare forekoma än forekomas. Swa forekom iak thik mz mins sötma nadh. at ey skulle

diäfwllin h*er*ras ow*ir* thina siäl Ok ginstan syntis
sanctus ioh*ann*es baptista sighiande. Välsignadh*ir*
see gudh. hulkin som är fore al thing. mz hulkom
ängin var nakan tima gudh. ok vta*n* hulkin ängin
skal vara. thy at thu vast ok är äuärdhelica en
gudh Thu äst the sa*n*nindin som louadhis af
p*ro*phetome*n*. af hulke iak gladdis för än iak var
föddir. ok hulkin iak fullelica kände ok tedhe.
thu äst var glädhi ok ära thu äst var astundilse
ok mätte. thy at thin syn vpfyllir os mz luste-
lico*m* sötma. hulkin sötma ängin veet vtan thän
som han smaka. Thu äst var älskelikhet ok ey
är vndir at vi älsko*m* thik. thy at mädha*n* thu
äst siäluir kärlekin. älska thu ey at enast the thik
älsca Vtan mädha*n* thu äst alra thinga skapare.
gör thu ä*m*uäl thöm kärlek som ey vilia vita thik. 49
Nw min h*er*ra for thy at vi ärom rike af thik.
oc ij thik. bidhiom vi thik. at thu gif thöm af
varom andelicom rikedomo*m* hulke som änga rike-
doma haua. at swa som vi glädhioms ij thik ey
af vare forskullan. swa vardhin ok flere luttakande
af varo godho. Christus swaradhe Thu äst sa*n*ne-
lica höxste limin mz hofdheno. ok vidh houodhit.
tho äru käptane nämbre ok höghre. Swa är iak
alra howdhit. min modh*ir* swa som käptane, th*er*
näst änglane ok thu. oc apostlane swa som ryggia-
taflonar. thy at ij ey at enast älskin mik. vta*n* ij
ämuäl främin ok älskin thöm mik älska. thy är
thz sånt som iak sagdhe. the g*er*ninga som iak
gör. skulin ok ij göra. ok idhar vili är ok min
vili. ok thy swa som kötlikit howdh röris ey
vtan limina. Swa är ok ey ij idhre andelike sam-

föghilse ok enan mz mik nakat thz ij vilin at ij thz ey formaghin at fulco*m*pna. vta*n* hwar idhar forma fulco*m*pna alt thz han vil. thy skal thz vardha som thu vilt Th*er* äpt*ir* fra*m*ledde s*anctu*s ioh*anne*s ij midhuaghu en riddara swa som halfdödha*n*. ok sagdhe til christum. See h*er*ra. thänne här när star. han haw*ir* louat thik riddarscap. han vidh*ir*fresta at stridha ok forma ey thy at han är ouäkntir ok vanmaktogh*ir*. Än iak ägh*ir* at hiälpa hono*m* for twäfalla sak. först for hans foräldra forskullan. Anna*n*tidh for thän kärlek som han haw*ir* til min hedh*ir*. thy h*er*ra gudh gif hono*m* for thik siälua*n* riddarscaps klädhe at hans blyghilica näkt skuli ey synas Var h*er*ra swaradhe. gif hono*m* hwat thu vilt. oc klädh han swa som thik thäkkis Tha sagd*he* ioh*anne*s til riddarins. O min son. kom oc tak af
50 mik första klädhe thins riddarskaps ok sidhan thu haw*ir* thz fangit. format thu raskare oc bätir thola ok bära annor riddarlik klädhe. Riddarenom tilhöre at haua thz klädhe näst kroppenom som lät är ok lint swa som är tröia. thy skal iak iföra thik ij thässa tröio. thy at swa thäkkis gudhi. Swa som licamlik tröia är blöt ok lät. Swa är andelik tröia at haua gudh käran ij sinne siäl. oc sötan ij sinom astundilsom. Än sötme til gudh kombir af twem thingo*m* Swa som af gudz godhg*er*ninga skodhilsom. ok sinna giordha synda ami*n*nilsom. Thässin tw hafdhe iak. nar iak var piltir. Visselica iak skodadhe hulka nadh gudh giordhe mz mik ämual for än iak var föddir. ok mz huru store välsignilse han

välsignadhe mik äpt*ir* mina fözlo Ok nar iak thätta thänkte oc skodhadhe. grät iak af kärlek huxsande hwat iak skulle atirgälla mino*m* gudhi for tholka välg*er*ninga. Jak skodadhe ämuäl världinna ostadhelikhet. ok thy flydhe iak fran världz folkx vmgango oc foor iak wt ij öknena. hwar min h*er*ra ihesus christus var mik swa söter. at al världinna lustelik thing varo mik ij ledho ok styg at thänkia, ok thung at girnas. Kom thy riddare ok far ij thässa tröio. thy at annor klädhe skulu gifwas thik ij sinom tima Th*er* äpt*ir* syntis s*anctus* petr*us* apostolus sighiande til riddarin. Joh*ann*es gaf thik tröio. Än iak som thu*n*glica fiöl i synde ok starklica vpstodh. skal ärna oc rökta thik brynio. som är gudhelikin kärlekir. Swa som brynian är af mangom iärn ringom. swa gudhelikin kärlekir vär ma*n*nin moot ouinsins skötom. oc gör han iämpn hughadhan at thola tilkomande ok aliggiande ond thing. ok fulco*m*nar han raskan til gudz hedh*ir*. ok brä*n*nande til gudhelikit äruodhe, ouinnelikin i ginuärdogho*m* thingom. Langhughadhan ij hupi. ok blifwa*n*dan 51
i godho*m* byriadhom thingom. Thässe brynia skal skina som gul vara stark som staal ok iärn. thy at hwar thän man som hawir gudhelikin kärlek. skal vara böghelikin ij tholomodhe swa som gul. ok skina*n*de vm snille ok skällikhet. at han skuli ey taka villo älla vantro fore rätta tro. älla iäfwogh thing for san thing Thässe andelika brynia vari stark som iärn. at swa som iärnit tämbir oc smidhar alla malma. Swa kärlex fullir ma*n* skal idhna at nidh*ir* thrykkia thöm som sta mot

tro*n*ne ok godhom sidhom. gange ey til ryggia for hardha tiltalan. dofne ey for sin värlzlikin gagn. böghis ey for vinskap, ey for kötzsins hwilo. Rädhis ey for dödheno*m*, thy at ängin forma at fortaka lifwit vtan mz gudz tillate Nw än tho at brynia*n* är af ma*n*gom circlom. tho äru twe höxste circla mz hulkom som kärleksins brynia älla panzare sama*n*bindz. Förste kärlex circil är gudz vidh*i*rkänna, oc idhkelik skodhilse gudhelica godh g*er*ninga ok budhordha. at ma*n*nin skuli vita hwat han skal göra gudhi. hwat sinom iämc*ri*stne, ok hwat wärldinne. Annar circhil är sins eghins vilia atirhald for gudz skuld. thy at hwar thän man som älska gudh hetelica ok fulcomlica. atirgöme sik änkte af sinom vilia thz som är a moot gudhi. See son thässa brynio gaf gudh thik ok iak forskulladhe thik hona forekomen mz gudz kärlek Th*er* äpt*ir* syntis *sanctus* paul*us* oc sagdhe til riddarin. O son petr*us* höxste gudz faragömare gaf thik brynio. älla pa*n*zara. Än iak af gudz kärlek skal gifwa thik plato. thz 32 är kärlek til iämc*ri*stin. som är at vilia g*er*na dö for sins iämc*ri*stins helso mz gudz nadha tilhiälp. Thy swa som ij plato*n*ne äru mang skärf oc stykke. tw oc tw sama*n* bundin. ok naghla sama*n*föghiande thöm. swa ij iämc*ri*stins kärlek sama*n*koma manga dygdhe. thy at hwar thän ma*n* som älskar sin iämc*ri*stin. äghi*r* först syrghia for thy at alle äru atirlöste mz gudz blodhe. ok tho atirgälla ey alle christo älskogha for sin dödh. Anna*n*tidh är syrghia*n*de at the hälgha kirkia gudz brudh star ey ij sinne loflike skipa*n* Thridhiatidh

at fa äru the som ami*n*nas christi pino mz kärlek ok besklikhet. Fiärdhatidh skal ma*n*nin atuakta at hans iämc*ri*stin skuli ey skändas af nakro hans wra*n*go äptedöme. Fämtatidh skal han gifwa sino*m* iämc*ri*stne gladhelica af sino goze. ok bidhia gudh for hono*m* at han maghe fulco*m*pnas ok thrifwas i allo godho. Naghlane som sa*m*ma*n* halla plato skärfwana thz äru gudhelik ordh. thy at kärlexfullir man hwar han see sin iämc*ri*stin dröfdhan skal han hugna ha*n* mz kärlex ordhom. ok värna han. än han nidh*i*r thrykkis älla vmstridhis mot rätuisonne. th*e*r näst sökia siuka. atirlösa fagna. ey blyghias fatika. älska altidh sa*n*nindena. Änkte sätia for gudz kärlek. ok alre villas af rätuisonne. Jak var iförd*hi*r thässa plato. thy at iak var siukir mz siuko*m*. ok iak blygdhis ey at tala sa*n*nind i konu*n*ga oc höfdhinga ahöro ok iak var redhoboin at dö for iämc*ri*stna helso. Sidha*n* syntis gudz modh*i*r ok sagdhe riddareno*m*. O son hwat bristir thik än. han sagdhe. O min frw. mit howdh hawir ey hiälm Tha sagdhe misku*n*ni*n*na modh*i*r til thän ängil som var gömare aat hans siäl. hwat dughdhe thin göma thässe riddarins siäl. älla hwat haw*i*r thu p*re*sentera varom gudhi. Ängillin 33 swaradhe. Jak haw*i*r nakar thing. än thot the äru faa ok litin. thy at thänne riddare gaf stundom almoso ok las nakra böne af gudz kärlek. ok forlät stundom sin eghin vilia for gudz vilia. bidhiande gudh ödhmiuklica at väridin skulle honom leedh vardha. oc at gudh skulle hono*m* kär vardha ow*i*r al thing. Gudz modh*i*r swaradhe. got är at nakat got tilbära. thy viliom vi göra swa so*m* godh*i*r

gulsmidh*i*r gör. hulkin som gör nakat stort värk af guld vm han vidh*i*r thorf. ok vanskas han ij gulleno tha bedhis han hiälp af sinom vino*m*. oc al the so*m* gul haua tilhiälpa at hans ge*r*ning maghe fulco*m*nas. Än vm nakar gör nakat värk af leer. hwar skal gifwa hono*m* af sino gulle mädhan gullit är ouärdoght tilbindas thräkkeno*m*. thy alle hälghe män rike ij gulleno skulu forskulla thik mz mik hiälmin som thu skalt haua. Än thänne hiälmbir är vili oc astunda*n* thäkkias ensa*m*nom gudhi. thy swa som hiälmin vär howdhit af skotu*m* ok slagho*m*. Swa godh*i*r vili oc astunda*n* til gudh. vär siälina at diäfwlslik frestilse skulu ey formagha mot hänne. oc inledh*i*r gudh ij siälina. thänna hiälm hafdhe then godhe georgius oc maurici*us* oc flere andre. ok ämuäl röuarin a korseno hängiande. Ok vtan thänna godha vilia läggir ängin godhan grundual. oc skal ey koma til äro*n*na krono. J thässom hiälm skulu vara twa boru fore öghomen mz hulkom tilkomande thing skulu foresees. swa som är skällikhet göraskolanda thinga ok varilse lata skolande thinga. for thy at vta*n* skällikhet
34 ok forthanka äru mang the thing ond ij ändelyktinne som godh synas i vpbyrninginne. Än talar gudz modh*i*r til riddarin. o son hwat brist*i*r thik än. han swaradhe. mina händir äru bara ok haua ey vakn. Maria sagdhe. Jak skal hiälpa thik at thina händir varin ey bara. Swa som twa äru licamans händir. Swa äru twa andelica händir. Höghra handin i hulke swärdhit är hallande. tekna rätuisonna *ger*ninga i hulkę fäm dygdhe

skulu vara swa som fäm fingir. första är at hwar rätuis ma*n* vari först rätuis sik siäluom. vaktande at ey skuli nakat synas ij hans talan älla gärning älla äptedöme. thz hans iämc*ri*stin maghe reta til nakat ont. ok at han skoli ey fordärua ij androm mz vanskipadhom sidhu*m*. thz han kännir älla auitir af rätuisonne. Annor dygdh är ey göra rätuiso älla rätuisa *ger*ninga for ma*n*na godhuilia älla världz giri. vtan for ensamins gudz älskogha. Thridhia är at ey rädhas nakan mot rätuisonne. oc ey skrymta for nakan vinskap. ok ey böghias af rätuisonne for fatikom älla riko*m*. vin älla ouin. Fiärdha är ämuäl vilia *ger*na dö for rätuisona. Fämta är ey at enast göra rätuiso. vta*n* än ämuäl sniällelica älska rätuisona. at ij hwarre rätuiso vari miskund oc grymelikhet. ok at *an*norledh skuli näfsas thän som minna synda. ok annorledh thän som meer synda. ok annorledh thän som synda af fauizsco. ok annorledh thän som synda af forthanka älla ilzsco. Hulkin som haw*ir* thässin fäm fingir skal vakta at han hwässe ey swärdhit ij othole. ok at värlzlikin luste thz ey sliot göri. Ok at oforsyn älla glömska ey wtskydde thz af handinne. ok at huxsins lätlikhet ey sliot göri thz. Vinstra handin är 55 gudhelik bön. hulkin som oc haw*ir* ämuäl fäm fingir. Förste är at stadhelica tro af gudz gudhdom oc mandom. alt thz c*ri*stin tro kännir. oc thz sama fulco*m*nar mz *ger*ningo*m*. ok tro alt the hälgha kirkia gudz brudh vidh*ir*gar, Annar är at ey vilia vitande synda mot gudhi. ok vilia *ger*na bätra alla giordha synde mz idhrugha oc fulle

bätring Thridhi fingir är at bidhia gudh at kötlikin älskoghe maghe vmuändas ij andelikin älskogha. Fiärdhe är ey vilia til annat lifwa ij världinne. vtan at göra gudhi hedhir oc minzska synde. Fämte fingrin är änkte tildyruas af sik siäluom. vtan altidh rädhas gudh ok bidha dödhin ii hwariom tima. See son thässe äru twe vakn hanzska som thu skalt haua, ij höghre handinne är rätuisonna swärdh hallande ok ristande mot rätuisonna ouinom. oc owirgangarom. Vinstra handin är gudhelik bön mz hulke hiälp är bedhandis af gudhi. at thu skuli alre trösta af thinne rätuiso. ok at thu skuli ey stoor hughas mot thinom gudh. Än syntis iomfru maria ok sagdhe riddarenom. O son hwat bristir thik än. han swaradhe. Jak hawir ey vaknsko. hon sagdhe. hör. fordhom världinna riddare. än nu min riddare. Gudh skapadhe al the thing som äru ij himerike ok iordhrike. Vtan mällan al thing är siälin fäghre ok ärlicare. hulkin liik är godhom vilia. thy at swa som manga grena framga af träno. swa framgar allir dygdha thrifnadhir af siälinne mz andelike idhn oc gerning Thy ther til at andelike vaknsko skulin faas. skal godhir vili vara vphof gudz nadh mällankomande. ii hulkom vilia twäfal skodhilse skal vara. swa som twe fötir
56 prydde mz gulskom. Förste fotrin ij fulcomne siäl är tholik skodhilse. at hon vilde ey synda mot gudhi än thot hon räddis ey pino. Annar fotir är at göra godha gerninga for gudz mykla tholomodh oc kärlek. ämuäl thot hon viste sik skola fordömas. Siälinna knä äru gooz vilia gladhe-

ikhet ok styrkir. thy at swa som knän böghias ok krökias til fotanna nyt. Swa skal siälinna vili böghias oc atirhallas äpt*ir* skälomin til gudz vilia. thy at scr*i*fwat är at andin ok kötit stridha mällan siin. Thy sigh*i*r paul*us*. ey gör iak thz godha som iak vilde göra. swa som han vili sighia. Jak vil somlik godh thing som iak forma ey at göra for kropsins krankdom. Ok vm iak forma än stundo*m* nakat got göra. tho gör iak thz ey mz gladhelikhet. hwat vardh*i*r tha. hwat ey ränis thän sami ap*osto*lus af lönom. mädhan han ville ok formatte ey. älla for thy at han giordhe godh thing ok tho ey mz gladhelikhet. Ängaledhis räntis han af godho*m* lönom vtan hällir öktis hans krona twäfallelica. först for thy at honom var äruodhis ful ge*r*ning ij yttra ma*n*nenom som är kroppin. for kötit skuld som stridhe oc star amoot godho. Anna*n*tidh thy at hono*m* var ey altidh andelikin hugnadh*i*r af indra ma*n*neno*m* som är ij siäli*n*ne Ok thy mange värzlike män äruodha värlzlika ge*r*ninga ok kronas ey for thöm. thy at the äruodha at enast mz kropsins rörilsom. Än vare thz äruodhit til gudz hedh*i*r oc budhordha. tha varo the ängaledhis swa bränna*n*de oc hete til thz äruodhe. Thässa twa föt*i*r som är at ey vilia synda mot gudhi. ok vilia göra godha gärninga ämuäl än thot fordömilse skulle äptefölghia. fötrene 57
äru väknande mz twäfallo*m* vakno*m* swa som mz skällike nytian värlzlica thinga. ok mz skällike astundan himerikis thinga. Än skällik nytian världzlica thinga är at haua gooz til syt nyttelikit oppehälle ok ey til ow*i*rflödhelikhet. Ok skällik

astunda*n* himerikis thinga är at vilia forskulla himerike mz godhom gärningom ok rätuiso äruodhe. Thy at ma*n*nin vändis fran gudhi vm othykkio ok läti. ok thy är atirkomande til gudh mz äruodhe ok ödhmiukt Ok for thy at thu hafdhe ey thässin thing. skulu hälghe martyres oc confessores hiälpa thik. thy at the varo rike oc hafdho ympnyt i tholkom vakno*m* Tha syntos ämbrat otalike hälghe män ok sagdho. O välsignadha frw. thu bart varn h*er*ra i thik ok thu äst alra frw. hwat är thz thu format ey. thy at thz thu vilt thz är giort. thin vili är altidh var vili. thu kallas värdzskyllelica ok är kärleksins modh*i*r. thy at thu söke alla ij kärlek. Än syntis gudz modh*i*r ok sagdhe riddareno*m*. Son än bristir os skioldin. Tw thing tilhöre skiollenom swa som är starklikhet ok h*er*rans tekn th*er* han stridhe fore. thy teknar skioldin andelica skodhilse mins sons ihesu christi beska pino hulkin som skal vara ij vinstra armeno*m* när hiärtano at huru opta kötzsins luste lustar hughin. Skudhi*n*s ginstan ihesu christi blanadha ok pinor. Ok huru opta världinna ginuärdha ok forsmäilse stinga oc dröua hughin. skal christi beska pina ok dödh*i*r thänkias. Tholkin skioldir skal haua styrk oc stadhught framhald ij godho. oc kärleksins vidhe-
38 likhet Skioldsins tekn skal vara af twem littom älla färgho. thy at änkte skodhas längir älla klarare. än thz so*m* sama*n*föght är af twem skinandom litom. Än twe liti. th*er* gudz pino skodhilsa skioldir prydhis mz. äru vanskipadha astundilsa atirhald. ok kötlica rörilsa atirhald. oc renlekir. af thässom

twem litom lysis himilin ok änglane seande thöm glädhias ok sighia. See var kompanskaps ok renlex tekn. thy ăghom vi hiälpa thänna riddara. Än diäflane seande riddarin pryddan mz tholkom skioldz teknom skulu ropa. O ko*m*pana. hwat skolom vi göra. thänne riddare är rädhelikin at stridha mz. fagh*i*r i vakno*m*. dygdha*n*na vakn äru ij hans sidhom. Änglanna härskap a hans ryg. Han haw*i*r vakrasta gömara som gudh är a höghro ha*n*d oc vinstro. han är alra vägna fullir mz öghom th*e*r han mz see oc skodha vara ilzsco. Vi maghom stridha moot honom ok tho os siäluo*m* til skam. thy at vi formaghom ängaledhis forui*n*na han. A huru säl tholkin riddare är. th*e*r änglane hedhra ok diäflane rädhas. O son thy at thu fik ey än thänna skiold thy bidhiom vi hälgha ängla hulke som skina i andelicom renlek at the hiälpin thik. Anna*n*tidh taladhe gudz modh*i*r sighiande riddareno*m*. O son än bristir thik swärdhit. Tw thing tilhöra swärdheno. först at thz haui twa äggia. Anna*n*tidh at thz vari väl hwast. Än swärdhit är andelica tröst a gudh til at skola stridha for rätuisona Thässe tröst skal haua twa äggia. swa som är rätuisonna rättelikhet ij sälom thingo*m* swa som a höghro hand. Ok at thakka gudhi i 59
ginuärdogho*m* thingom swa som a vinstro hand. tholkit swärdh hafdhe thän godhe iob. hulkin som offradhe gudhi offir for sinom synom ij sinne salikhet. thy at han var fatika ma*n*na fadh*i*r. oc hans dyr var ypin väghfarande ma*n*ne. ey gik han ij fafängo. oc ey girnadhis han a*n*nars thing. vtan han räddis gudh. swa som nakar ma*n* sitiande

owir hafsins flodhe. han thakkadhe gudhi ij ginuärdoghom thingom. nar han miste sina syni ok gooz oc lastadhis af sinne hustru. oc slos oc plaghadhis mz värste byld. oc tholde tholemodhelica sighiande var herra gaf. oc var herra bort tok. vari han välsignadhir. Thätta swärdh skal vara väl hwast nidhir trodhande. oc hämnande owir thöm som stridha moot rätuisonne. swa som moyses giordhe ok dauid. hauande laghsins älskogha swa som phinees. talande stadhelica gudz ordh swa som helyas oc iohannes. O huru mangra swärdh är nu mykyt slionat. thy at än thot the tala nakat mz ordhomen. tho göra the änkte mz gerningomen. The leta oc akta manna vinskap ok akta ey gudz äro. Nw for then skuld at thu hafdhe ey tholkit swärdh. thy bidhiom vi hälgha patriarcha oc propheta hulke som hafdho tholka tröst. oc os skal giuas tröstelica. Än syntis gudz modhir ok sagdhe O son än är vaknrokkin thik vidhirthorftelikin wt owir vaknin. mz hulkom vaknin skulu beuaras fore rudhir. oc at the skulin ey smittas af räghn Thänne vakn rokkir är gudhelikin kärlekir at vilia dö for gudz äro. ok ämuäl än thz vare möghelikit vtan gudz retilse at vilia skilias fran gudhi for iämcristna helso. thänne
60 kärlekir hyl alla synde. göme dygdhe. blidca gudz wredhe. gör al thing möghelikin. Rädhe diäflana. ok är änglanna glädhi Vakn rokkin skal vara innantil hwitir. ok vtantil skinande swa som gul. thy at hwar som gudhelix älskogha brändaghi oc hiti är. ther är hwarghin renlekin glömdir. Apostlane ymningadhos ij thässom kärlek ok thy

äru the bidhiande at the hiälpin thik. Anna*n*tidh synt*is* gudz modh*ir* sighiande. O son än tharfwas thik hästin. ok sadholin Vm hästin vndirstars döpilsin andelika. thy at swa so*m* hästin hauande fyra fötir fra*m*före ma*n*nin aat nakro*m* vägh. Swa döpilsit hulkit som vndirstars mz hästeno*m* fra*m*före ma*n*nin for gudz asyn. hauande fyra andelik fulco*m*nilse. Första är at the som äru döpte frälsas af diäflenom. oc göras skylloghe til gudz budhordha ok thiänist. Annar är at the rensas af adams synd ok fadh*ir*s oc modh*ir*s. thridhia är at the vardha gudz syni ok gudz sa*m*ärfuingia. Fiärdha är at himerike vplätz thöm Än thy är vär at mange nar the koma til skäla allir läggia the bezel a döpilsinna häst. ok bortledha han vm falsan vägh. Sannelica tha är döpilsanna vägh*ir* rättir oc haldz rättelica. nar ma*n*nin inna*n* skäla allir läris oc gömis ij godhom sidhom. ok thänkir idhkelica nar han kombir til skäla allir. hwat louat var ij döpilsom. ok hallir osmittadha*n* gudz kärlek oc tro. Än tha bortledhis han af rättom vägh. nar världin ok kötit älskas meer än gudh. Hästins sadhul är ihesu christi mins sons beska döz oc pino skodhilse vm hulkin döpilsit fik makt at vplätas skulle äro*n*na ingangir. thy at hwat är vatnit vtan vatn. Än sidhan gudz blodh var wtgutit kom gudz ordh til vatnit. af gudz wtgutna blodz makt. ok swa är döpilsanna vatn vm gudz ordh. giort gudz 61
ok manzsins sa*m*sät. misku*n*ninna porter. diäflanna wtältilse. himerikis vägh*ir*. ok syndanna forlatilse. ok thy hulkin som vil äras ij döpilsanna dygdh.

huxse först gudz pino ok dööz besklikhet. af hulko döpilsin fingo sina makt. Ok nar manzsins hugh*i*r höghfärdhas. huxse huru besklica han är atirlöst*ir* oc huru opta han haw*ir* ow*ir*farit döpilsins lofwan. älla hwat han forskulladhe for tholkin othokka. ok at ma*n*nin maghe stadhelika sitia i döpilsenna sadhle. äru tw istadh vidh*ir*thorftelik. swa som äru twäfald skodhilse ij bönom. Thy at först skal ma*n*nin bidhia gudh tholkaledhis. O h*er*ra gudh alzualloghir. välsignadh*ir* vari thu. thy at thu skapadhe mik ok atirlöste ok tholde ij syndom. nar iak var värdh*ir* fordömilse ok atirledde mik misku*n*nelica til synda angir. Jak kännis for thino valde h*er*ra gudh mik· haua onyttelica ok fordömelica forgiort al the thing som thu gaf mik til helso. Thy at tima*n* ij hulkom iak skulle mina synde bätra haw*ir* iak vpnöt ij världinna fafängo. lica*m*man ij ow*ir*flödhelikhet. döpilsinna nadh ij höghfärdh. ok al thing älskadhe iak meer än thik min skapara. oc atirlösara oc födhara ok gömara. thy bedhis iak thina miskund. thy at iak är usald af mik. thy at iak kände ey thit väluiliogha tholemodh. som thu hafdhe mz mik. Jak räddis ey thina rädhelica rätuiso. Ey aktadhe iak hwat iak skulle swara thik for thina otaliko godhg*er*ninga. vtan dagh fran dagh rette iak thik mot mik mz minom ilg*er*ningom. thy h*er*ra gudh haw*ir* iak ey vta*n* eet ordh til thik. swa som är misku*n*na mik for thina mykla miskund. Annar bönin vari tholik. O h*er*ra gudh alzuallogh*ir* thu vest mik al thing haua af thik. ok vtan thik änkte vara älla magha.

vta*n* thz ena iak siälw*ir* giordhe som är syndin. thy bidh*ir* iak ödhmiuklica thina milhet at thu gör ey mik äpt*ir* minom syndom. vta*n* äpt*ir* thi*n*ne mykle miskund. ok sänt mik thin hälgha anda 62 hulkin so*m* skuli lysa mit hiärta oc stadhfästa ij thinna budhordha vägh at iak maghe stadhelica blifwa ij thöm godhom thingom som iak vndirstodh mz thinom andelicom inskiutilsom. ok for ängin frestilse skilias fran thik. Ok for thy at thässin thing brista thik. bidhiom thöm som fästo gudz pino besklîkhet i sino hiärta at the gifwin thik af sinom kärlek. Sidhan thätta var alt saght. syntis ginstan swa som en hästir reddir mz forgyltom bonadh ok prydhilso*m* Ok tha swaradhe gudz modh*ir*. thänne prydde ok välredde häst*ir* teknar thäs hälgha anda gafwo hulka so*m* gifwas ij döpilsom Thy at ij döpilseno hwat hällir thz thiänas älla gifs vm godhan älla ondan. tho forlatz fadh*ir*likin synd. nadhin ökis. hwar synd forlatz. thän hälghe ande gifs til pant. ängillin til gömo. himerike til arf. See son thässe äru andelix riddara prydhilse ok hulkin som thöm bär värdhelica skal taka the osigheliko lönin. mz hulkom äuärdhelik lustelikhet köpis. rolicasta hedh*ir*. äuärdhelica rikedoma fulstoplikhet ok liiff for vtan ända.

Christus ku*n*gör här sina välg*er*ninga som han giordhe ok gör riddarom. ok käre at the göra honom misthykkio for godhg*er*ninga. ok lärir konu*n*ga nya matto huru the skulu göra riddara til the hälgho kirkio värn ok tro*n*na wtuidhilsa Cap*itu*l*u*m xxxv

JAk är mz fadhrenom ok thöm hälgha anda en gudh Jak sagdhe thik för af thy riddarscapi som mik var fordhom kärast. hulkit mik var tilbundit mz kärlex bande. thy at riddarene tilbundo sik mz lofwan at gifwa sit köt for mit köt. ok sit blodh for mit blodh Thy tilfögdhe iak mik thöm ij eet kärlex band. ok ij eet kompanscap. Än nu käre iak ow*i*r thässa riddara hulke 63 som skullo vara mine. at the äru bortuä*n*de fran mik. Jak är thera skap*ar*e oc atirlösare. Jak är thera hiälpare. iak skapadhe thöm lica*m*ma *ok* limi. Jak skapadhe al the thing ij världinne äru til thera nyttelikhet Jak atirlöste thöm mz mino blodhe. Jak köpte thöm äuärdhelikit arf mz mi*n*ne pino. Jak värna thöm ij allom vadhom. Jak gifw*i*r thöm styrk at göra oc äruodha Än nu äru the bortuände fran mik. halda mina pino for änkte. glöma min budhordh ij hulko*m* thera siäl skulle lustas ok födhas. The forsma mik ok wtälta mik af allom hugh ok vilia. ok lata sit köt sarghas for ma*n*na lof. ok wtgiuta sit blodh for sinna giris vpfyllilse. gärna dö for värlzlik oc diäfwlzlik ok fafäng ordh. Nw än thot the äru swa fra*n*uände. tho är min rätuisa ok miskund

mz thöm. thy at vm miskunnena göme iak thöm. at the skulin ey anduardhas diäflenom vm rätuisona thol iak thöm. ok än the vilia än vmuändas. takir iak gladhelica *thöm til mik. ok gerna löpir iak mot thöm. Sigh thy thöm som sit riddarskap vil vända til mik. at han matte thäkkias mik vndir tholke matto. Hulkin som vil vardha riddare skulle framga til kirkiogardhin mz sinom häst ok redhskap ok ther quarran lata hästin. thy at hästin är ey skapadhir til mannanna höghfärdh. vtan til lifsins nytto oc vário. ok gudz ouina vmstridhilse. Sidhan take riddarin kapo. hulkins band är sätiande framman fore änneno. at swa som mässo diäknin takir stolam ij tekn gudhelica lydhno ok tholomodz. Swa takir riddarin mantol älla kapo. oc sätir bandit owir änlitit til tekn vidhirgangins riddarskaps ok lydhno som han hawir takit til korsins ok tronna vário. världzlix valdz baner skal ga for thöm riddara. at han viti sik skola lydha värlzlico valde ij allom thöm 64 thingom som ey äru mot gudhi Nar han gar in ii kirkio gardhin skulu klärkane ga mote honom mz kirkionna fanu i hulke min pina ok min saar varin scrifwadh. til tekn at han skal väria gudz kirkio oc tro. ok lydha ämuäl kirkionna formannom. Nar han ingar ij kirkiona. skal världzlix valdz baner blifwa vtan kirkiona. ok min fana skal gaa fore honom in ij kirkiona. til tekn at gudhelikit vald gar fore världzlico valde. ok at andelik thing äru meer aktande än licamlik. Sidhan mässan är sagdh alt til agnus dei. tha thän konungin älla världzlike herran framgange

til riddarin vidh altarit. ok sighi vilt thu vardha riddare. ok nar han swara iak vil Sighi konungin. Lofwa thy gudhi ok mik at thu vilt väria the hälgho kirkio oc tro. ok lydha hänna formannom ij allom thöm thingom som ey äru mote gudhi Ok nar riddarin lofwa sik vilia swa göra. Anduardhe höfdhingin swärdh ij hans händir ok sighi. See iak anduardha thik swärdh ij thina händir. at thu skuli haua ospart thit liiff for gudz kirkio ok tro. at thu skuli nidhir thrykkia gudz ouini ok väria gudz vini. Ther äptir anduardhe honom skiold ok sighi jak anduardha thik skiold. at thu skuli väria thik mot gudz ouinom. ok at thu skuli hiälpa änkiom ok fadhirlösom barnom. ok at thu skuli ökia gudz hedhir ij allom thingom Ther äptir lägge hand owir hans hals sighiande Thu äst vndir gifwin kirkionna lydhno ok valde. atuakta thy at swa som thu
65 bant thik mz vidhirgangonne. swa fulcomna ok mz gerninginne Ther äptir lägge mantolin älla kapona owir han. at han haui idhkelica ij aminne hwat han lowadhe gudhi. oc at han tilbant sik oppinbarlica ij kirkionne meer än andre til tronna ok kirkionna vário. Sidhan thätta är giort. oc agnus dei är sungit. prestin hulkin som mässona sighir gifwi honom min licamma. at han skuli väria the hälgho kirkio ok tro. Jak skal vara ij honom ok han ij mik. Jak skal gifwa honom hiälp ok styrk. ok vptända han mz mins kärlex lugha. at han skuli änkte vilia vtan mik sin gudh. oc änkte rädhas vtan mik. Är han vanlica a markinne. ok vardhir riddare ther for min

edh*ir* ok mi*n*na tro vårio. ey thås mindra dugh*ir* thz honom vm aktin år råt. thy at iak år ij hwariom stadh mz mino valde. ok hwar then råt akt haw*ir* oc godhan vilia ma thåkkias mik. Jak år kårlekir ok ångin forma at koma til mik. vta*n* han hawi kårlek. Ok thy biudh*ir* iak ångo*m* at göra thz som nu år saght. thy at tha thiåntin the mik af råddogha. vtan hulke som vildin swa vardha riddara som sakt år. mattin thåkkias mik. Visselica vårdoght vare. at swa som bortgangit år af råtto riddarskapi vm höghfårdhina. Swa skullin the tee sik vilia atirkoma til sant riddarskap mz ödhmiukt.

Christus sandir kesare ok konu*ngir* manar riddara kärlica ok ödhmiuklica swa som fadh*ir* ok brodh*ir* ok h*er*ra. at the vmuändins til hans. ku*n*görande the pino han tholde for thöm. ok louar them sold vm the vmuändas swa som är äroful himerikis lön, xxxvj

JAk år sandir konu*n*gir. oc ångin år vårdogh*ir* at kallas konu*ngir* vtan iak. af mik år alt vald. nw for thy at iak år råtuis ok misku*n*sambir 66 manar iak thöm som callas riddara at the letin mina miskund. at min råtuisa skuli ey finna thöm. hulkin som år swa som båndir bughi til redho at skiuta Jak mana thöm thråfallelica. först swa som fadh*ir* syni at the vmuåndins til mik. ok iak skal gifwa thöm thz fådh*ir*ne som the ågha haua mz fådh*ir*nis råt. Vmuåndins til mik, thy at ån thot iak år forsmadh*ir* af thöm. tho

vil iak taka vidh*i*r thõm mz glädhi. ok lõpa mot thõm mz kärlek. Anna*n*tidh bidh*i*r iak thõm som brodh*i*r at the ami*n*nins mi*n*na sara oc *ger*ninga. vmuändins til mik oc iak skal taka thõm swa som brodh*i*r. Thridhiatidh biudh*i*r iak swa som h*er*ra at the vmuändins til mik sin h*er*ra th*er* the gafwo tro. oc ägha thiänist gõra. oc giordho sik th*er* til skyllogha mz eedh. Thy o riddara vmuändins til mik idhan fadh*i*r som idh*i*r vpfõdde mz kärlek. Skodhin mik idhan brodh*i*r th*er* for idhra skuld är idh*i*r giordh*i*r likir. Vmuändins til mik mildan h*er*ra. Visselica stor ohõuiska är. at androm h*er*ra gifwa trõ. oc andro*m* thiänist J gafwin mik tro at ij skullin väria mina kirkio oc c*ri*stna tro. oc at ij skullin hiälpa vslom. Ån ij gõrin minom ouinom thiänist. läggin nidh*i*r mit baneer ok vprättin ouinsins baneer. Thy o riddara komin atir til mik mz sanne õdhmiukt. thy at ij gingin fran mik mz hõghfärdh. Ok vm idh*i*r synis hart at thola nakat for mina skuld. tha skodhin hwat iak tholde for idhra skuld. Jak gik for idhra skuld mz blodhoghom fotom til korsit. Jak hafdhe händir ok fõtir gino*m* boradha oc stungna mz spico*m* for idhra skuld. Jak spardhe ängom minom lim for idhra skuld.
67 ok tho glõmin ij alt th*et*ta bortganga*n*de fr*a*n mik. Atir komin thy til mik. ok iak skal gifwa idh*i*r thry thing til hiälp. Fõrst styrk mot lica*m*licom ouino*m*. Anna*n*tidh stora thuru. swa at ij skulin enkte rädhas vta*n* mik. ok lustelikit skal idh*i*r synas at äruodha fore mik. Thridhiatidh skal iak gifwa idh*i*r snille. swa at ij skulin vndir-

sta rätta tro oc gudz vilia. Thy komin atir til mik oc stan ma*n*nelica. Jak som idh*i*r mana är then som änglane thiäna. Jak frälsadhe idhra forfädh*i*r lydhogha Jak dömde olydogha, oc iak ödhmiukadhe höghfärdogha Jak var förster ij stridhinne. förster ij pino*n*ne. fölghin thy mik at ij skulin ey sundirlösas swa som vax for elle. Hwi brytin ij idhra lofwan. Hwi forsman ij idhan eedh. Hwat ey är iak mindre ålla ouärdoghare än idhar världzlikin vin. hulkom ij haldin tro äpter idhre lofwan. Än mik som badhe gifw*i*r liif ok hedh*i*r ok göme helso atirgällin ij ey louadha tro Thy godho riddara hallin idhra lofwan. ok vm ij formaghin ey ij g*er*ninginne. vidh*i*rfrestin at enast mz vilianom thy at iak varku*n*nande idhrom thräldom mz hulkom diäfwllin nidh*i*rthrykke idh*i*r. iak skal taka vilian for g*er*ningena. Ok vm ij atirkomin til mik mz kärlek oc äruodhin for mi*n*na kirkio tro. Jak skal löpa mot idh*i*r swa som mildir fadh*i*r mz allo mino härskapi oc iak skal gifwa idh*i*r fäm godh thing til löna. Förſt äuärdhelikin hedh*i*r skal alre bortga af idhre hörsl Anna*n*tidh guz änlite ok ära skal alre bortga af idhre syyn Thridhiatidh guz lof skal alre bortga af idhro*m* mu*n*. Fiärdhatidh skal idhur siäl haua alt thz hon astu*n*dar. ok skal änkte annat astunda än thz hon haw*i*r Fämtatidh skulin ij alre skilias fran mik idhro*m* gudh vtan for vta*n* ända skal 68
idhur glädhi blifwa. ok for vtan ända skal idhur siäl lifwa i glädhi. O riddara tholik skulu idhur atirlön vara vm ij värin the hälgho tro. oc äruodhin meer for min hedh*i*r än for idhan hedh*i*r.

Ami*n*nins vm ij hawin vndirstandilse at iak är tholugh*ir* vidh idh*ir*. Ok at ij gōrin mik tholka forsmålikhet som ij vilin ey thola af idhrom thiänarom. Ok än thot iak forma al thi*ng* mz mino valde. Oc än thot rätuisan ropar hämpd ow*ir* idh*ir*. tho min miskund hulkin som är i mi*n*ne snille oc godhlek spar idh*ir*. thy letin misku*n*nena som iak biudh*ir* idh*ir* af kärlek. oc hulka i skullin ōdhmiuklica bedhas af mik.

Christus sigh*ir* här huru ärlica godhe oc rätuise riddara takas til himerikis äro vm äptedöme enna siäl ens dööz riddara th*er* änglane gi*n*go oc como a mote mz lofwi oc al the hälgha thräfallelikhet mz vndarlike glädhi

Cap*itul*um xxxvij

Christus kesare talar til sinna brudh sighiande. Jak sagdhe thik fōr af ända oc pino ens riddara som fōrst bort gik af mik louadho riddarscapi. Än nu sigh*ir* iak thik vm liknilse. thy at thu gitir ey annorledh vndirstandit andelik thing af hans hedh*ir* ok äro hulkin som ma*n*nelica byriadhe sant riddarskap oc fulco*m*pnadhe ma*n*nelica. Thänne min vin nar han kom til sins lifs ända. ok siälin skulde wtga af kroppenom. Ginstan sändos mot hänne fäm ängla skara. ok i bland mz thōm komo otalike diäfla at the skullin finna nakan sin rät mot hänne. thy at the äru fulle mz ilzsco ok lata alre af hänne, Tha hōrdhis en rōst renlica ok liuslica ij himnome*n* sighiande.
69 Hwat ey är thänne thän o h*er*ra gudh fadh*ir*

hulkin som sik tilbant til thin vilia oc fulcompnadhe fulcomlica thin vilia. tha swaradhe siälin ij sino samuiti ok vndirstandilsom siälf. Sannelica iak är then sami. Sidhan hördhos thre röste. een a gudhdomsins vägna sighiande til siälinna. Jak skapadhe thik. Jak gaf thik siäl ok licamma. thy äst thu min son. Ok thu giordhe thins fadhirs vilia. kom thy til mik. thin valloghasta skapara oc sötasta fadhir. thu skalt haua fadhirsins arf thy at thu lydde honom. kom thy til mik o sötaste son oc iak skal taka thik mz glädhi oc hedhir. Annor röst hördhis a mandomsins vägna sighiande. O brodhir kom til mik thin brodhir. Jak offradhe mik ij stridhena for thik. Jak wtgöt mit blodh for thik. kom til mik thy at thu atirgalt blodh for blodh thu vast redhoboin at gifwa blodh for blodh. ok dödh for dödh ok liiff for liiff Thu fölgdhe mik i thino lifwe thy kom nu i mit liiff ok mina glädhi som alre skal ändas. thy at iak vidhirgar oc kännis thik sannelica vara min brodhir Thridhia röstin hördhis af thäs hälgha anda vägna hulke som ey äru thre gudhi. vtan en gudh sighiande. kom min riddare. thu vast swa lustelikin innantil at iak girnadhis at byggia mz thik. Thu vast swa mannelikin vtantil. at thu vast värdoghir at iak skulle väria thik Thy for thins krops oro gak in ij hwilo. ffor thins hugx dröuilse gak in ij otalikin hughnadh. ffor thin kärlek ok mannelica strijdh gak in ij mik siäluan. ok iak skal byggia ij thik oc thu i mik. kom til mik min wtualde riddare. thu som änkte astundadhe vtan mik kom oc thu skal vpfyllas mz

gudhelicom lusta Th*er* äpt*ir* hördhos fäm ängla skara swa som mz fäm röstom. ok hwar thän ängla skarin hafdhe i sik siäx thusand. siäx hundradh. sextighi oc sex ängla. första röstin taladhe sighiande. Gangom fore thässo*m* wtualda riddara. bärom fore honom hans vakn. oc p*re*senterom varom gudhi hans tro som han gömde osmittadha. oc vardhe for rätuisonna ouino*m*. Annor röstin sagdhe. förom for hono*m* hans skiold. oc teem varom gudhi hans tholomodh. th*er* ärlicarin skal vara af varo vitne än thot han är varo*m* gudhi ku*n*nogh*ir*. thy at mz tholemodheno tholde han ey at enast ginuärdogh thing vtan giordhe gudhi thakke for ginuärdogh thing Thridhia röstin sagdhe. ga*n*gom fore honom. oc p*re*sentero*m* gudz asyn hans swärdh thz är at vi skulu*m* tee hans lydno. mz hulke han lydde ij hardhom thingom oc lättom äpter sinne lofwan Fiärdha röstin sagdhe. komin oc teem gudhi thässa riddarins häst. thz är at vi skolom bära vitne hans ödhmiukt. thy swa som hästin bär manzsins lica*m*ma swa ödhmiuktin foregangande ok äpteförlghiande. före han til hwaria godha g*er*ning. Vjsselica änkte fan höghfärdhin sit eghit ij honom oc thy reedh han sigh*ir*lica. Fämta röstin sagdhe. komin oc teem varom gudhi hans hiälm. ok gifwom vitne hans gudhelico astundan som han hafdhe til gudh. Visselica han thänkte a gudh i sino hiärta i hwariom tima. ok han hafdhe gudh i sinom mun ok ij sinom g*er*ningo*m* oc astundadhe han owi*r* al thing. ok frambödh sik dödhan världinne for gudz älskogha ok hedh*ir* p*re*senterom varom gudhi thässin thing.

thy at thänne är värdh*i*r at haua äuärdhelica hwilo for litit äruodhe. ok glädhias mz sinom h*err*a th*er* han swa mykyt oc swa opta astundadhe. mz tholkom röst*om* ok otalicom ängla koor. fördhis min vin i äuärdhelica hwilo. hulka siälin seande oc glädhiandis innerlicast sagdhe Säl är iak at iak var nakantima skapadh*i*r. Säl är iak thy at iak thiänte minom gudh. som iak nu seer. Säl är iak thy at iak haw*i*r äro som alre skal ändas. Tholkaledhis kom min vin til mik ok mz tholkom lön*om* är han gafwadh*i*r ok än thot ey wtgiuta alle sit blodh for mik. ey thäs sidh*i*r skulu the haua tholik lön. vm the haua vilia at gifwa sit liiff for mina skuld ok tro*n*na värio. vm swa händir time ok tilfälle. See huru mykyt godh*i*r vili gör 71

Capitulum xxxviij

EN riddare af swerikis rike spordhe at spakonu vm thäs rikesins män skullo stridha mot konu*n*gino*m* älla ey. ok swa hände som spakonan sagdhe. ok nar riddarin sagdhe thz konu*n*geno*m* swa at christi brudh thz hördhe. Ginsta*n* hon gik fran konu*n*geno*m* hördhe hon röst af gudhi sighia til sik. Hördhe thu huru riddarin spordhe radh af spakononne. oc huru hon foresagdhe komaskolande stridh. thy sigh konu*n*geno*m* at thz var af mino tillate. for folksins vantro. thy at diäfwllin forma at vndirsta mang komaskolande thing af sinne kloko natwr hulkin han ku*n*gör thöm som radh spöria af hon-o*m*. at han skoli swika thöm som hono*m* tro. ok mik äru otrone Thy sigh konu*n*geno*m* at tholke

ägha fordäruas. oc bortskilias fran c*ri*stna ma*nn*a värdhskapi. thy at tholke äru siälanna swikara.
72 thy at the gifwa sik diäfleno*m* for värlzlica thinga. oc afling skuld. at flere skulin swikas ok ey är thz vndir. thy at nar ma*n*nin astunda at meer vita. än gudh vil at han skal vita. oc girnas at rikir vardha mot gudz vilia. tha faar diäfwllin makt at fresta hans hugh. oc for thy at han see han redhobona*n* oc bögdhan til sinna onda ingiutilsa. sände han sina hiälpara swa som trolkonur. oc spamän. oc andra the som tro*n*ne äru ginuärdoghe. oc hona villa. mz hulkom ma*n*nin skuli swikas. oc mädhan han faar litit värlzlikit tappar han thz som äuärdhelikit är.

Capitulum xxxix

EN swerikis konu*n*gir badh christi brudh at hon skulle leta radh af gudhi vm honom thäktis at konu*n*gin skulle fara mz här mot hedhningom. thy at han hafdhe thz lofwat. ok nar hon badh til gudh. syntis christus hänne ok sagdhe. Vm konu*n*gin vil fara mot hedhningom thz radh*i*r iak honom. än ey biudh*i*r iak hono*m* thz. thy at mere forskullan är at göra äpt*ir* radhe än äpt*ir* budhi Thy radh*i*r iak hono*m* tw thing. Först at han hafwi got hiärta. ok quämelikin lica*m*ma at han vari skällikin i fasto ok äruodhe. Anna*n*tidh äruodhe at han hawi sina riddara oc thiänara viliogha. oc rätta af syndom. Thy fari först kring vm sit rike. vpletande huru rätuisan är gömd. ok huru ok vm hulka män styrsl ok doma

ru giordhe oc halne. thy at hulkin som vidh*ir*-resta at sända andra til himerikis han skal höria f sik siäluom rättande sin eghin brot. ok th*er* ptir mana ok rätta sina vndirdana vpuäkkiande höm mz dygdha äptedömom.

Christus sigh*ir* at hulke som vilia fara mot 73
hedhni*n*go*m* skulu först mana thöm ok biudha thöm fridh. oc kärlek vm the vilia vmuä*n*das. ok vilia the ey tha är rätuisa*n* ok härdzskan idhna*n*de mot thöm C*apitulu*m xl

Christus talar til sinna brudh sighiande Thz six at ängin i lastom skal nödhgas til himerikis rike. Jak swara thik at hwar godh blomst*ir* hindras af thistlom. hwat ey är bätra at thizstlane skulin op-rifwas. at vpganga*n*de blomstrin skulin ey hindras Thy hulke som gaa til hedhna ma*n*na land. offren thöm först oc biudhin them trona mz fridh oc frälse. ok vm hedhningane vilia ängaledhis taka vidh*ir* thera radhom oc maning mz liofwo. tha är rätuisonna brändaghe. oc härzska idhna*n*de mot thöm. Ok iak gudh som är siälw*ir* kärlekin skal atirgälla hundradha fal lön. allom thöm som dö for min kärlek. ok än ämuäl siälue hedhningane skulu koma til mi*n*dre pino. än the komin vm the läng*ir* lifdhin ok doin i fridhi. thy at lifdhin the läng*ir* tha syndadhin the meer. Ok kärlekin är swa godh*ir* at ey minste kärlex thanke. ok myklo sidh*ir* godh gärning skal vara vtan atirlön

Sa*m*tala*n* mälla*n* gudh ok hans brudh af konu*n*geno*m*. oc konu*n*xsins arfs rät i rikeno. oc vm konu*n*gin ma älla ey bortlata andro*m* nakar thing tilhörande krono*n*ne. oc huru ha*n* maghe thz bort är latit atirbedhas ca-*pitulu*m xlj

GWz. brudh taladhe til christum bidhiande for
swerik*is* rike sighiande mällan annor thing. O
min h*er*ra. wredhgas ey än iak spör. Jak hördhe
af sc*ri*pti*n*ne at änkte är aflaskolande mz orät-
uiso. ok änkte aflat thing är hallaskolande mot
rätuiso*n*ne Nw haw*ir* thänne konu*n*gin eet land.
hulkit somlike sighia han hawa af rätuiso. oc
74 andre swara thwärt a moot. ok thy är vndir än
thu thol thz i honom som thu atirpröuar oc af-
witir i andro*m*. Gudh swaradhe. Äpt*ir* noe flodh.
atirblifwo änge män. vtan the som varo ij noe
ark. ok af thöm föddis en släkt. hulkin som kom
öst*ir* i världina. af hulke somlike komo i swerike.
Ok annor släkt kom väst*ir* i världina. oc som-
like födde af the släkt komo i danmark. Än the
som först byriadho at yrkia the iordhena som
ey var vmkring lagdh mz vatn. eghnadho sik änkte
af thera landom som bygdo i öiomen. vtan hwar
en lät sik nöghia aat thy som han hafdhe. swa
som sc*ri*fwat är af loth ok habraham. at habraha*m*
sagdhe til loth. vm thu gaar til höghro hand.
skal iak gaa til vinstro hand. swa som han ville
sighia. hwat thu eghna thik. thz skal vara thit
ok thinna äruingia. Th*e*r äpt*ir* timano*m* fra*m*-

;a*n*gno*m*. komo domara ok konu*n*ga. hulke som ăto sik nŏghia aat sino*m* landom. oc hindradho :y thera land som bygdo i ŏiome*n*. oc ow*ir* vatnin. ʼtan hwar en stodh oc blef i sinna forăldra landz ındom. ok landamărom. Gudz brudh beata bir-ʒitta swaradhe. hwat vm nakar rikesins deel bort .ătis mz nakre gafwo. hwat ey skulle then delin ıtir krăfwias af thŏm som ăpt*ir* kome. Gudh ıagdhe hănne Krona gŏmdis j eno rike tilhŏrande konu*n*ge. ok rikesins almoghe skodhande sik ey magha sta vtan konu*n*g. wtualde sik konu*n*g. and-uardhande hono*m* krono. som han skulle gŏma ok atir anduardha komaskola*n*de konu*n*ge. Thy vm thănne konu*n*g*ir* swa wtuald*ir* vilde minzsca. ălla andro*m* vnna nakan deel af krono*n*ne. Visse-lica ăptekoma*n*de konu*n*gir matte ok skulle atir-krăfwia then delin. thy at ăngin minskilse ăgh*ir* vara ij krono*n*ne. ok ey ma konu*n*gin minzska 75 ălla a*n*nars gŏra rikesins krono. vtan vanlica af skăllike sak ij sina dagha. thy at hwat ăr rikesins krona vtan konu*n*gxlikit vald. ok hwat ăr rikit vta*n* almoghin th*er* honom ăr vndirgifwin. oc hand-gangin. ok hwat ăr konu*n*gin vtan rikesins ok almoghans midhlar*e*. Thy skal krono*n*na gŏmare ok văriar*e* ăngaledhis halua gŏra ălla minzsca kronana. til komaskolande konu*n*gx skadha. ălla orăt. Brudhin swaradhe. hwat ăn konu*n*gin nŏdh-gadhis af vidh*ir*thorft ălla owiruălle at bortlata nakan krono*n*na deel. hulke gudh swaradhe. vm twe măn varin osămiande. ok annar valloghare vilde ey gifwa nadh. vtan annars fingir skulle af-huggas. hulkins vare afhugne fingrin. vtan hans

som skadha*n* finge. Swa är ämuäl af rikeno. vm nakar konu*ngir* minzskadhe nakan deel af rikeno for vidh*i*rthorft älla fängilse. visselica äptekoma*n*de konu*ngir* ma atirbedhas thän deel. thy at konu*n*gin är ey krono*n*na h*er*ra. vta*n* rättar*e*. ok vidh*i*rthorftin gör ey lagh. Hon swaradhe. hwat än konu*n*gin hafdhe länt i sina dagha nakro*m* h*er*ra nakan krono*n*na deel. ok konu*n*geno*m* dödhom. thän h*er*ran ok ha*n*s äptekomara. atirhiollin thz lant var. swa som eghit. Hwat ey vare thz atirbedhande. hulke gudh swaradhe Ändelica skulle thz landit atirkoma til laghlikin h*er*ra. thz är til then konu*n*g som äruinge vare thäs konu*n*gxsins som för var ok wtlänte landit. Hon swaradhe Hwat än nakar krono*n*na deel vare pantsatt*i*r nakro*m* for gäld. ok han vpbare gäldin mang aar. ok doe sidhan. ok landit kome sidhan i annars händir som ängin rät hafdhe til thz. thy at thz var ey hono*m* la*n*t ok ey pantsat. vtan han hafdhe
76 fangit thz af eno tilfälle. oc makt. ok ville ey släppa vtan päninga. hwat vare görande i tholko falle. var h*er*ra sagdhe. Vm nakar hafdhe gulklimp i hand. oc sagdhe thöm som när stodhe. thänne *gulklimp*ir* är thin. Än vil thu han atirhaua. fa mik swa manga guld uagh*i*r Visselica hono*m* skulle gifwas swa ma*n*ga vagh*i*r. thy at hwar nakat land vallelica haldit. oc fridhelica aat thz skal sniällelica atirbedhas. ok räknadho*m* skadhano*m* atirledhas. Än taladhe brudhin til gudh. O h*er*ra wredhgas ey än iak spör än entidh. thänne konu*ngir* haw*i*r twa syni ok tw rike. i andro rikeno wtuäls konu*ngir* mz arfs rät. ok i andro

äptir folksins godhuilia. Än nu är giort twärt amot. thy at yngre sonin är takin i ärfwis rikit. ok äldre sonin i wtuälilsa rikit. Gudh swaradhe. thry ohöuelik thing varo i thera wtuäliarom. oc thz fiärdha owirgik. Vanskipadhir älskoghe. Skrymtelikin klokskapir. folskra manna smekning. vantröst af gudhi ok rikesins almogha. ok thy var thera wtuälilse mot rätuisonne. ok mot almoghans gagne ok nytto. Thy ther til at fridhir maghe vardha. til almoghans nytto. är vidhirthorftelikit at äldre sonin atir take arf rikit. oc yngre sonin kome til wtuälilsa. Ällighis vtan förra gerningana atirdraghins. oc atirkallins. skal rikit thola skadha. Rikesins almoghe thwingas. missämia vprinna. Sonanna dagha skulu vara i besklikhet. ok thera rike skulu nu ey vara rike. vtan swa som scrifwat är. Valloghe skulu nidhirfara af sinom sätom. ok the som ga a iordhinne skulu vplyptas. See. iak sighir thik äptedöme af twem rikom. J andro är 77
wtuälilse. ok i andro är arf Thz första hwar som konungir äghir välias. är vmkulslaghit oc plaghat. thy at sandir äruinge wtualdis ey. oc thz giordho the som wtualdo. oc hans giri som rikit girnadhis. Än gudh thwingar ey sonin for fadhirsins synde. ok wredhgas ey äuärdhelica. vtan gör rätuiso oc gömir i himerike oc iordhrike. thy skal thz rikit ey koma til sina förre äro. för än sandir ärfwinge kombir. äntigia af fädhirnis älla mödhirnis äptirkömd.

Christus mz äptedöme käre thunglica owir cristna män ok thy vändir han sik til hedhninganna. ok biudhir sinom thiänarom oc vinom at the farin ok vmuändin thöm mz godhom vilia ok kärlek ok sötom ordhom

Capitulum xlij

Christus talar til sinna brudh sighiande. Jak är likir enom konung. hulkin som stodh a markinne. til hulkins höghro hand stodho hans vini. ok ouinine a vinstro hand. ok nar the swa stodho. kom en ropande röst til höghro handinna ther som alle stodho väl väknte. oc hafdho opbundna hiälma. ok änlitin vänd til sin herra. Än röstin ropadhe swa. Vändin idhir til mik. thy at iak hawir guld at gifwa idhir. the hördho röstina ok vmuändo sik. ok nar the varo vmuände sagdhe röstin annantidh. Vm i vilin see gullit lösin idhra hiälma. ok vm i astundin ägha thz. tha skal iak annantidh binda idhra hiälma äptir minom vilia. the lyddo honom oc han bant thera hiälma. swa at buruna oc thz fram skulle vita. thz the skullo ginom see. var i nakkanom. ok hiälmanna äptra dele myrkto öghonin at the gato ey seet. ok swa ledde then roparin thöm blinda äptir sik. Somlike konunxsins vini kungiordho sinom herra
78 konungenom. at hans män varo daradhe af sinom ouinom. Han sagdhe til sinna vina. Gangin wt rasklica til thera ok ropin swa. lösin idhra hiälma ok sen at i ärin swikne. vmuändin idhir til mik ok iak skal taka idhir mz fridh. The vildo

ey hōra thōm vtan hafdho thz fore atlōghe. thiän-arane ku*n*giordho thz sinom h*er*ra. hulkin som sagdhe. for thy at the forsmadho mik. gangin fra*m* rasklica til vinstra delin. ok sighin thōm th*er* standa thässin thry. Väghin hulkin som ledh*i*r til lifwit är idh*i*r redhoboin. portin är ypin. ok h*er*ran vil siälw*ir* lōpa mot idh*i*r mz`fridh. thy troin stadhelica lifwit vara idh*i*r redhoboit. hopin stadhelica portin vara idh*i*r ypin. ok h*er*rans ordh vara san. lōpen mote hono*m* mz kärlek. ok han skal taka idh*i*r mz fridh ok kärlek ok ledha i äuärdhelikin fridh. the hōrdho sändebodhanna ordh. oc trodho thōm oc varo takne i fridh. Jak är thän sami konu*n*g*ir*. Jak hafdhe c*ri*stna män aa mina hōghre hand. thy at iak redde thōm äuärdhelikit got. Än tha varo thera hiälma bundne ok thera änlite til mik vänd. nar the hafdho ful-co*m*min vilia at gōra min vilia oc lydha mino*m* budhordho*m*. ok thera astundan var altidh til himerikis. Vm sidhe liudde oc hōrdhis diäfwlsins rōst i världinne. som är hōghfärdhin. hulkin som tedhe världinna rikedoma ok kōtlikin lusta. til hulka the vändo sik tha. nar the gafwo hōgh-färdhinne sin godhuilia. oc samthykkio. for hulka the lagdho af hiälmana. nar the fulco*m*nadho ondan vilia mz g*er*ningi*n*ne. oc foresatto världzlik thi*n*g andelico*m* thingo*m*. Sidhan the hafdho aflakt gudhelix vilia hiälma oc dygdhanna vakn. for-matte hōghfärdhi*n* swa mykyt mz thōm. oc giordhe 79
thōm swa mykyt sik skyllogha oc vndirdanogha, at the vilia g*er*na synda alt til yttarsta tima*n*. Ok gärna vildin the äuärdhelica lifwa. th*er* til at the

mattin äuärdhelica synda. Hulkin höghfärdh thöm giordhe ämuäl swa blinda at hiälma*nn*a boro som the skullo see gino*m* sta at*ir* i nakkano*m*. oc myrkin ij änliteno. Än hwat tekna hiälmborona vtan komascolande thinga forsyn. ok sniäl näruara*n*de thinga vmkringskodhilse. Ginom försto borona skullin the skodha äuärdhelik lön. huru lustelik the äru. ok äuärdhelica pinor huru stygga oc hardha the äru. Ok gudz doma huru rädhelike the äro. Gino*m* andra borona skullin the skodha hwat gudh haw*ir* budhit älla forbudhit. ok huru mykyt the haua bortgangit af gudz budhordho*m*. ok huru the skullin bätra sik. Än thässa boro sta i nakkano*m*. hwar som änkte sees. thy at himerikis thinga skodhan är komin i glömsco. gudz älskoghe kolnadhe. ok världi*nn*a älskoghe älskas ok vmfämpnis swa sötelica. at han ledhe thöm swa som väl smort hiul til alt thz han vil. Tho at hwaro mine vini seande mi*n* vanhedh*ir*. oc siälanna fal. oc diäfwlsins h*err*adöme. ropa daghlica for thöm til mik mz sino*m* böno*m*. hulkra böne gingo gino*m* himilin. oc gingo gino*m* in ij min öron. oc iak bögdh*ir* af thera böno*m*. sände thöm daghlica mina p*re*dicara. Jak tedhe thöm ok mangfalla giordhe mina nadh. Än the forsmande alla mina gafwo. lagdho synde til synd. thy skal iak nu sighia mino*m* vinom. oc fulco*m*pna i sannind thz iak sigh*ir*. O mine thiänara gan fram til vinstra handina. thz är til hedhninga*nn*a. hulke som varo alt til thässa i
80 mino*m* forsmäilsom. swa som a vinstra handina. Gan fra*m* oc sighin thöm swa. Himerikis h*err*a

ok alra thinga skap*are*. lät*i*r idh*i*r sighia. himerikis vägh*i*r är idh*i*r ypin. hawin vilia at inga mz stadughe tro. Himerikis portir star idh*i*r ypin. hopin stadhelica. oc i skolin inga i himerike. Himerikis konung*ir* ok änglanna h*er*ra. vil siälwir lōpa a moot idh*i*r. ok gifwa idh*i*r fridh ok äuärdhelik signilse. Lōpin mot hono*m* oc takin han mz hans tro som han teer idh*i*r. oc mz hulke himerikis vägh*i*r redhis. Takin han mz hopi. mz hulko i skolin hopas a han. mädhan han haw*i*r nu vilia at gifwa idh*i*r himerike. Älskin han af allo hiärta. ok fulco*m*nin mz g*er*ningenne. oc gan in gino*m* gudz porta. af hulkom c*ri*stne män hulke ey vilia inga aat thōm. oc gōra sik owärdogha mz sinom g*er*ningo*m*. skulu bortkōras. Jak sigh*i*r idh*i*r i minne sannind at iak skal fulco*m*pna min ordh. oc ey forlata thōm. Jak skal taka idh*i*r til syni. oc iak skal vara idh*i*r for fadh*i*r. mädhan c*ri*stne män forsmadho mik smälica. Thy o mine vini hulke som ärin ij världi*n*ne. gan fram sigh*i*rlica. oc ropin ok ku*n*gōrin thōm min vilia. oc hiälpin thōm at the formaghin fulco*m*na min budhordh. Jak skal vara i idhro*m* mun. oc i idhro hiärta. Jak skal vara idhar ledhare ij lifweno. oc gōmare i dōdheno*m*. Jak skal ey forlata idh*i*r Gan fram diärflica. thy at af äruodhe skal ära vaxa. Al thing forma iak i enom punkt. ok eno ordhe. Tho vil iak at idh*i*r skal vaxa lōn af idhre stridh. ok 81
min hedh*i*r skal vaxa af idhre ma*n*nelikhet. Ok vndrin ey at iak talar. thy at vm sniällaste man i världi*n*ne gate seet. huru ma*n*ga siäla nidh*i*rfara daghlica til häluitis. the varin flere än hafsins

sandir. ok stra*n*da*n*na smastena. oc thz är rätuisa. thy at the skildo sik fran sinom gudhi oc h*er*ra. Thy th*er* til at diäfwlsins tal skoli minskas. oc vadhin vitas. ok mit herskap opfyllas. talar iak. än the vilin vanlica höra ok lata af illo

Christus läre konu*n*ga at nar the fara mot hedhningo*m* hauin tw banir, eet vars h*er*ra pino. oc annat ha*n*s rätuiso. ok at the förin mz sik klärka ok renlifwis män af ma*n*go*m* limnadho*m* väl boklärdha ok dygdhafulla ok gudhelika Ca*pitulu*m xliij

GWz son taladhe til sinna brudh sighiande. then konu*ngir* som letar siälanna afling. ok vil ga mot hedhningom. hawi tw baner. oppa thy första vari min pina sc*r*ifwadh. hulkin som teknar miskun*n*nena. J andro mi*n*na rätuiso swärdh. ok nar han kombir til hedhninga*n*na vprätte först miskun*n*nenna baner offrande thöm fridh. ok vilia the ey vidh*i*r taka. tha vprese th*er* äpt*ir* rätuisonna baner. oc tröstande a min godhlek. thorf han ey rädhas ouino*n*na mykylikhet, oc gange ey til ryggia for huxsins räddogha. ok höre ey thera röste som sighia. Vändom atir, hwar til skolom vi läng*ir* äruodha. Ok vm konu*n*gin rädhis at framga stadhelica tha vidh*i*rfreste egh ok böri ey got. thy at bätra är ey tiltaka högh thing. än thöm ey fulfölghia mz kärlek. Take ämuäl konu*n*gin mz sik the klärka som pröuadhe äru i godho lifw*i*rne. ok renlifwis män af flero*m*

liuärno*m* hulke som sannelica forsma världina. thy at mange äru i bland hedhningana. hulke som fra*m*föra. oc vilia pröua sina tro ok villo. oc tholko*m* är sniällelica swarande. klärkane skulu 82 ämuäl lära folkit ok mana. at the skulin ey koma i ban for giri älla dö for motkorran. ok atírhalloght lifw*ir*ne.

Christus auitir en konu*n*g hulkin som mz ofmyklom mogha foor a moot hedhningo*m*. oc hafdhe ey förra skällica forsyn komaskolande thi*n*ga. oc afwitir thöm so*m* sik tilsc*ri*fwa oc ey gudhi stridhi*n*na sigh*ir*. ca*pitul*um xliiij

Christus auitir en konu*n*g. talande til sinna brudh. Jak sagdhe thik för at thänne konu*ngir* är barn. hulkit thu mat vndirstanda af twem thingom. Förstq af hans styrsl. Anna*n*tidh af hans otalika här. oc folke. Hwat ey foruan dauid när han var fägömare starka kämpan. hwat ey van han mz sinne makt. ok snille. Ängaledhis var swa. vta*n* han van mz gudhelike makt. thy at vtan gudh hafdhe slioa giort kämpans thuru. ok styrkt piltzsins hugh. huru hafdhe piltin thort gaa mot kämpano*m*. älla huru hafdhe stennin nidh*ir*slaghit swa starkan. älla hit oppa swa lärdhan. vtan gudz dygdh ok makt hafdhe varit i stenenom. thy vindir thän rasklica hulkin som gudh haw*ir* til hiälpara ok ey thorf thän mykyn licamlikin styrk. vta*n* tro oc kärlek hulkin som fulco*m*lica tröst*ir* aa

gudh. Än världzlike män vänta sik vinna m sinom licamlicom styrk. ok sätia stridhinna wtgang ok ända ij manna fromhet ok visdom. Ok nar the vinna. räkna the oc tilscrifwa meer stridhinna sighir manzsins fromhet än gudz dygdh. Än thot ey godhe ok ey onde vinna sighir vtan mz gudz tillate ok rätuiso. thy at stondom fa onde sighir owir godha. af lönlico gudz tillate. Ok for thy at fa män vilia skodha gudz tholomodh ok rätuiso. for almännelica glömsco. thy
83 vanhedhras gudz dygdh. ok mannin lofwas ok ophöghis swa som maktoghir. oc swa som görande sighir ok vinnande af sinne eghne dygdh ok makt. Ok ey sagdhe iak vtan sak at thänne konungir är barn. thy at swa som barn nar thz see tw äple. annat alt forgylt vtantil. oc tompt ok rutit innantil. ok annat mindra faghirt vtantil. oc innantil färskast ok renast. barnit wtuäl hällir thz som faghirt är vtantil ok rutit innantil. ey kunnande skodha vtan the thing vtantil synas faghir. Swa gör thänne konungir. honom syntis faghirt at framga mz myklom här. Än han viste ey oc skodhadhe ey hulkin ysäld innantil skyltis. ok aktadhe ey huru mykyn hungir oc sorgh ther äptir skulle koma. ok at hans thiänara wtgingo vsle af hungir ok atirkomo vslare. Än thz syntis honom fwlt ok darot at fara mz litlom här. än tho skyltis ther innantil mykyn nyttelikhet. Ok vm han gar mz ödhmiukt ok litlom här. iak skal opfylla hans samuit ok vndirstandilse mz gudhelike snille. Jak skal starkan göra hans licamma mz gudhelicom styrk. thy at iak forma göra

starkan ok vanmaktoghan. ok hōghan ok ōdhmiukan. ok hedh*i*rlikin af forsmadhom. Thy sigh honom at han rādhis ey. vtan sāti sit hop til mik. ok gōri hwat han forma mz gudhelike snille. ok manzlicom forthanka. ok swa skal godh*i*r vili ok kārlekir orsaka han. th*e*r som manzslik snille ey tilrākkir

Gudz modh*i*r radh*i*r konu*n*geno*m* farande mot hedhningo*m* at ha*n* hafwi foreskipat hārskaps tal. oc at ha*n* skoli ey trōsta a thz gudh hawir hono*m* lofwat vtan han siāluir gōme thz ha*n* haw*i*r gudhi lofwat ca*pitulu*m xlv

GWz modh*i*r taladhe til christi brudh. Vm konu*n*gin wtgar mot hedhningom. hafwi foreskipat hārskaps taal thy at iak weet hans wtgang ok atirkomo. ok at ma*n*ge fara mz honom th*e*r gudhi 84
skulu vardha ey mindra genstridhoghe. ān the som wtgingo mz moyse. Vta*n* swa som moyses inledde ey folkit i thz land thōm var lofwat for thera othokka. oc motkorran. swa the som ey āru ān fōdde. skulu fulco*m*pna gudz vilia. Trōste ok ey konu*n*gin aa thz at iak kalladhe han min son. ok at iak sagdhe at iak vilde alre skilia mik fran hono*m*. thy at ān han gōme mik sina louan. skal iak halda hono*m* thz iak haw*i*r hono*m* lofwat. Ok vm han forsma mik. ma han rādhas at han skal vardha forsmadh*i*r.

Jomfru maria biudh*ir* mz christi brudh eno*m* biskop ga*n*gande mz konu*n*geno*m* til strijdh mot hedhni*n*go*m*. at nar nakat hedhit land vardh*ir* wnnit. at han skoli ginsta*n* skipa do*m*kirkio hwar c*ri*stne män maghin hughnas. Cap*itu*l*u*m xlvj

HJmerik*is* drotning taladhe til christi brudh sighiande S*an*c*t*e sigfridh*ir* ärkebiscop*ir*. gik wt af änglande ok giordhe gudz vilia i swerike. Swa thänne biscop*ir* for hulkom thu bidh*ir*. hulkin som gar mz konu*n*geno*m* mot hedhningomen. Nar han kombir til hedhninga*n*na. ok nakar thera land vardha vonnin. skipi först domkirkio i nakro*m* hōuelicom stadh. at c*ri*stne maghin haua tilflyilse til hänna i siälenna vidh*ir*thorft swa som til modh*ir*. ok th*e*r c*ri*stelica vidh*ir*quekias oc andelica hugnas. Ok vm biscopin forma ey at skipa th*e*r älla oppehalla vtan en klärk älla twa mz sik. läti sik nōghia. thy at min son är maktogh*ir* at ōkia sina gafwo. ok wtuidha biscops dōmit. ok vm han älla andre mine vini dō fōr än thässin ordhin fulco*m*pnas. tha skal godh*ir* vili räknas thōm for gärning, Ok the skulu fa lōn th*e*r fore. thy thorf ängin trōsta a lankt liiff. vtan hwar en bidhe tholomodhelica gudz vilia.

Gudz modh*i*r ku*n*gör huru hon är vpfylt kar, ok ow*i*rflytande mz nadh. ok afwitir ok straffar en swerikis konu*n*g othäkkan aat gudz nadhom. hulkin som ey vilia*n*de lydha gudz radhom. ok andelica ma*n*na radho*m*. gik bort mote gudz vilia af stridhinne som han hafdhe byriat mot hedhni*n*gom. ok thz giordhe han äpt*i*r världzlica ma*n*na radho*m*. sik siäluo*m* til stora blygdh ok sino rike til stora*n* skadha. Ca*pitulu*m xlvij

HJmerik*is* drotning syntis gudz brudh sighiande hänne. Hör thu som see andelik thing. ok kom mz mik i thäs hälgha anda vidh*i*rtalan. Jak är vpfylt kar. thy at swa som kar standande vndir nakro*m* ström vpfyllis af vatneno. ok swa som vatnit ow*i*rflytir. ok tho är karit altidh fult. af strömsins inflytilsom. Swa min siäl nar hon var skapadh ok tilfögdh lica*m*mano*m*. vpfyltis af thes hälgha anda ströms inflytilsom. af hulko*m* hon tömdis alre än sidhan. thy hwar thän som kombir mz mik mz ödhmiukt ok reno hiärto. skal fa hiälp af thöm hälgha anda. thy ma iak väl kallas opfylt kaar. thy at mädhan iak var i världinne. kom gudz son i min licama mz thässa strömsins inflytilsom. ok tok af mik köt ok blodh. oc dwaldis i mik til thes han föddis af mik. i swa matto som gudz syni höfdhe födhas. ok nar han föddir kom ij mina händir gladdos änglane ok budhadho fridh i iordhrike. Th*er* äpt*i*r fiöl min son ij döz-

sins pino. nar ski*n*nit rifnadhe af gislomen. benin sundirbrutus af spico*m*men. ok nar hiärtat sprak ok alle limine doo. Thätta dözsins fal var swa stort at af thy minzskadhis diäfwlsins vald. ok himerikis porta vplätos. thy liknar iak mins sons pino vidh*ir* thordyn. hulkins tilquämd oc liudh för höris. än höxste brastin kombir oc länge
86 sidhan. Swa mins sons pina ku*n*giordhis länge mz p*ro*phetomen. för än han pintis. Ok nar min son doo tha var mäste brastin ok liudhit ok hördhis länge äpt*ir* hans pino oc p*re*dicadhis. ok mange gafwo gladhelica sit liiff for hona. Än nu är min son swa glömdir at somlike halda hans dödh for änkte. Andre sighia sik ey vita vm hans dödh*ir* var älla ey. Ok somlike vita thz väl ok akta thz ey. Än faa äru the som ami*n*nas hans dödh mz kärlek. thy th*er* til at mi*n*s sons pina skoli ami*n*nas. thy komo gudz ordh i värld-ina som thik äru af gudhi visadh. Ok for thän skuld äst thu sänd til thänna swerikis konu*n*g. hulkin som snardh*ir* i mangom synda snarom. sidhan han vár skildir fran diäflenom. tok iak han mik til son. astundande at göra af honom en wtualdan örlighis man. til gudz hedh*ir*. Än diäfwllin seande thz auu*n*dadhe honom. swa som fordhom moysi wtkastadho*m* i vatnit. hulkin gudh styrdhe til landit. Ok än thot han var sidhan brändir a tu*n*gonne. tho taladhe han thz gudh vilde. ok flydhe for räddogha af egypto. oc kom atir mz gudhelike forsyn til pharaonem. Sainu-ledh giordhe diäfwllin konu*n*geno*m*. han kastadhe hans hiärta i ena bylghio. at han skulde saman-

anka mykyt härskap. ok swa bortga af stridhinne 'or fatikdom oc hungir. Ok thy skipadhis hono*m* rist mantal. Ok thänkte konu*n*gin swa af diäfwlins inskiutilsom. Gudz vini haua ey visdo*m* til trijdh. thy skal iak leta lärdha män til strijdh iulkit diäfwllin forstodh oc saa. ok sände honom idhan manga af sinom thiänarom. af hulkra 87 radhom han skulle styras. Thy var konu*n*genom eet hulkra radhom han skulle lydha. Konu*n*geno*m* var ämuäl radhit at klärka ok renlifwis män pröuadhe i godho lifw*ir*ne skullo fölghia hono*m*. ok thz var giort af thäs hälgha anda foresyn mot diäfwlsins klokskap. visselica diäfwllin viste väl at timin var ey langir i hulko*m* gudh ville tee huru stridhin skulle gaa. Diäfwllin veet ämuäl manga vara i hedhno*n*ne. hulke sik räkna vara sniälla. i sinne villo. Ok veet han at ma*n*ge äru hulke som astunda at vita hälagha c*ri*stna tro Ok thy astunda diäfwllin at the skulu sändas i nadha*n*na tima til hedhninga*n*na. hulke som varin faku*n*noghe ok fulle mz giri. ok thy skulu gudz vini klärka oc renliuis män vara redho mz gudhelike snille. at swara hedhningomen komande mz sinne villo. Ma*n*g thing äru ok sagdh thik. hulkin ey skulu ginstan fulco*m*nas. vta*n* ordhin skulu gömas til foreskipadha*n* tima Thy at gudh tedhe moysi mang thing hulkin ey fulco*m*nadhos i enne stund. Swa var ok dauid konu*n*gir ·langan tima tedh*ir* för än han kom til valdit. Thy skulu gudz vini bidha tholomodhelica. ok ey lätias i äruodhe. Vi sagdhom ämuäl at brödh*ir* af dominici oc francisci ok bernardi lifnadh. skullo wtga mz konu*n*g-

enom til hedhninga*nn*a. thy at thässe thri lifnadha äru först kallande. til hedhninga*nn*a. thy at klostrin skulu börias vm thöm hulke som sa*nn*elica forsma världina. Ok hulke som ey haua annan vilia
33 än hedhra gudh. oc koma i hans vinskap. Nw huxsa somlike af thöm brödhromen swa: hwar är folkit som vi skulu*m* fore p*re*dica. hwar äru stadhane som vi skolom byggia. Samuledh sagdhe israels folk moysi. hwar är landit som os är lofwat. bätra hafdhe varit at haua sitit oc varit quar i egypto oc sitit ow*ir* kötgrytonne. Än thola nödh ok vanda i öknenne af hungir ok dröuilsom. tho kom israels folk til thz land som thöm var lofwat. Än thot somlike motkorradho. Thy skal konu*n*gin haua mz sik altidh gudhelika klärka. the som hono*m* vilia fylghia siälfsuiliande af gudhelico*m* kärlek. ok vakte at han haue ey girugha klärka. Th*er* äpt*ir* sagdhe misku*nn*i*nn*a modh*ir*. Hör hwat iak skal nu sighia. Thän konu*n*gin som iak kalladhe för min son. är nu vordhin olydhno*nn*a son. hulkom tw rike gömdos när han var barn. Ok nar han ko*m* til skäla aldir. styrdhe han illa oc orätuislica. oc giordhe al thing vta*n* skällikhet. Än gudh görande altidh tholemodhelica mz hono*m*. giordhe ämuäl andelik godh thing mz hono*m*. nar han vände hans hiärta kärlek til gudh. Th*er* ow*ir* leedh*ir* iak honom thry thing til ami*nn*e som gudh giordhe mz hono*m*. thy at opta händir at barnit är swa starklica bundit i modhori*nn*a quidh. at thz kan ey skilias fran hänne. hulkit nakar sniäl qui*nn*a väl kan skodha. oc thänkir mz sik. sighiande.

vm thätta barn dwäls längir i modhorinna quidh tha dö the badhin. Än skilias the aat. tha ma barnit lifwa. än thot modhorin dö. Ok swa skil hon barnit fran modhorinne. Samuledh thänne konungir var tilbundin världinne sinne modhir. ok hafdhe han längir standit mz hänne. tha hafdhe han andelica varit dödhir. til häluitis pino. Än iak himerikis drotning. gik til konungin. skiliande han fran världinna älskogha. Än vm then gangin ther iak gik til konungin. vndirstar iak thäs hälgha anda ingang i hans hiärta. thy at hwar som gudz ande ingar ther ingaar fadhorin mz thöm hälgha anda. oc sonin mz fadhorenom ok andanom. ok modhorin mz sonenom. thy at hwar then man som hawir gudh i sino hiärta hawir oc mik. thy at swa som omöghelikit är at thre persone i the hälgho thräfallelikhet maghin aatskilias. swa är omöghelikit at iak som är modhorin maghe skilias fran gudhi. Visselica iak hafdhe gudz son i mik mz gudhdom ok mandom. ok thy hawir gudh fadhir mik i sinom gudhdom. ok vara älskelikhetz band är then hälghe ande. hulkin som är ij fadhrenom ok sonenom. ok han är ok i mik. ok alre maghom vi aatskilias. thy nar iak gik til konungin mz thässe matto. gaf gudh idhrugha hans hiärta. ok hans öghom andelica tara. hulka ängin kan fa vtan gudhelica nadh. Annantidh ledhir iak konungenom til aminne. hulkin nadh giordh är i hans rike. for thän skuld. at min son hulkin som sitir i höxsta valdzsins höxsta säte. talà idhkelica vidh thik som föd är af hans rike. Ok thässa nadh forskulladhe iak

konungenom. at han skulde göra gudhi hedhir ok gagn sinne siäl. hulkom iak tedhe ämuäl mz thik huru han skulle sniällelica styra sit rike oc sins rikis almogha kärlica älska. ok huru han skulle styra sit liuärne licamlica ok andelica til gudz hedhir Thridhiatidh ledhir iak honom til aminne huru han var wtualdir at föra hälagha cristna tro til hedhnonna än han vilde. Än hör nu hwat thänne konungir gör ok hawir giort. Jak miskunninna modhir kalladhe thänna konungin min nya son. thy nyan at han hafdhe nylica komit til hälagha lydhno oc gudz vidhirkänno. ok iak louadhe honom mz thik at iak vilde vara frw. oc värnirska hans härskaps oc hans rikis. oc at iak skulle sta for honom i ouinanna lande. ok swa var giort. thy at fridhir var i hans lande af gudhelike foresyn. fore mina böner. ok iak var for honom i hans ouina lande. nar iak samansankadhe alla hans största ouini i en stadh. hulka iak skulle oc ville anduardha i hans händir. Litin tima ther äptir gingo diäfwlsins andbudh til then konung ful mz ondo hiärta ok ilzscofullom anda. hulke meer trösto a manna händir än sins skapara hiälp. hulkra giri mere var til gooz oc iordzlika äghor. än til at hiälpa siälomen. hulkra tungo han rördhe oc vpuäkte til at tala. som iudasa tungo rördhe til at sälia sin skapara. hulkra tändir oplyptos mz diäfwlsins fingrom. ok thera kallo läpa varo smordhe mz diäfwlslico etre. thy smakadhe thöm ey gudhelikin kärlekir. vtan the hafdho falshet i sinom munne. oc wtspottadho sannindinna ordh. Ok

konu*n*gen lydhande thera ilzscofullo radhom. lop fram oc tok bort v minom handom mina sama*n*sankadha ouini. thöm som stodho a mote the 91 hälgho tro. ok tha blef iak atir mz tomo sköte. ok konu*n*gin lät löpa vlfwana. anduardhande lambin i vlfua*n*na tändir. hulke redhobone varo at sundirrifwa farin. ok äru nu vpfylte mz mere ilzsco etre. Tholik thi*n*g framgingo af diäfwlsins swiklico äggilsom. thy at konu*n*gin forsmadhe gudz vina radh. ok lydde kötlica vina radhe. ey aktande gudz styrk ok ey thänkiande min raadh. ok kom atir til sit land vtan nakra frukt. oc thyngde oc hardhelica thwingadhe sins rikis almogha. vordhin olydhogh*i*r gudhi ok ma*n*nom. Ok hawir brutit oc smittat sins riddarskaps eedh ok lofwan. Än swa som modhorin är van at blidhcas sonenom. nar han bedhis miskund. Swa sigh*i*r iak nu hono*m*. O min son. vänt thik om til mik. oc iak skal vmuända mik til thik. Stat op af thino falle äpt*i*r gudz vina radhom. Än thätta är yttarsta bref hulkit iak skal sända honom.

Gudz modh*i*r taladhe til gudz brudh. ok kungör hwi gudz ordh sighias stundo*m* swa myrklica. at the maghin mangaledhis wtthydhas. oc at the vndirstas stundom annorledh af gudhi, ok a*n*norledh af manno*m*. Ok six här huru al the hälgha thräfallelikhet tedhe sik brudhinne vndarlica. vndir bokastols. oc forgylta bok liknilse. oc thriggia soolgisla. oc thriggia handa färgho. wtthydhande

brudhinne hwat thz tekna. Ok af faghre beuisning vm the hälgho thräfallelikhet, ok af lifsins book. Ok huru christi brudh saa for gudhelico*m* domstol vndarlikin dom thriggia konu*n*ga siäla. af hulkom en var lifwande. ok annar fordömdir til häluitis. oc thridhi til skärslo eld. ok här äru mang märkelik thing af gudz loflike rätuiso ok miskund. Cap*itu*l*u*m xlviij

92 GWz modh*i*r taladhe til christi brudh sighiande O dottir Jak sagdhe thik för. at thz var yttarsta breff sa̋ndaskolande thöm konu*n*genom minom vin. hulkit vndirsta*n*da*n*de är af thöm thingom som hanna enka*n*nelica hans p*er*sonam oc mina. thy än nakar sitiande hördhe siongas nakat nytlikit thz som tilhördhe hans vin oc sagdhe thöm sama. Hwat thz vare hällir glädhis sangir. ălla helsama auitilsa bref. hwar thera badhe thăn som sang. ok thăn som diktadhe. vare värdh*i*r atirlön. Swa oc gudz rătuisa som dömer i iămpnadh. oc gör rătuiso i miskund. vil sionga rătuiso ok miskund. Thy hwar thăn som höra vil höre. at thătta ăr ey auitilsa bref. vtan rătuiso ok kărlex sang*ir*. Ok thy fordhom nar nakrom săndis bref. hiolt thz bref auitilse ok manilse. Auitande af godhg*er*ninga*n*na othokka. oc mana*n*de af sidhanna vmuăndilse. Ăn nu siong*ir* gudhelik rătuisa faghran sang. hulkin allom tilhöre Ok hulkin thăn sang höre oc tro. oc fulco*m*na mz gărningenne. skal finna helso frukt ok

uärdhelix lifs. Nw mat thu spöria hwi gudz ordh ighias swa myrklica. at the maghen mz vmskipte-icom mattom wtthydhas. oc vndirstandas stund-om annorledh af gudhi. ok annorledh af mann-om. Jak swara. Gudh är likir thöm manne som gör oc blandar bränt viin älla bränt vatn. hulkit som görs ok blandas af vin Thän blandare hawir flere pipor. somlica vpfarande oc somlica nidhir-gangande. vm hulka vinit stundom vpgar ok stundom nidhirlöpir mz eldzsins hiälp. ok makt. 93 til thäs thz vardhir fulcomnat. Swa gör gudh i sinom ordhom. stundom vpgar han vm rätuiso ok stundom nidhirfar han vm miskund. swa som syntis i thöm konungenom. hulkom som pro-phetin sagdhe aa rätuisonna vägna at han skulde döö. ok tho tillagdhe honom miskunnin flere aar. oc gaf honom lifs tima. Ok stundom nidhirfar gudh vm enfalda ordhanna framförilse ok licam-lika oppinbarilse. Än han vpfar annantidh vm andelik vndirstandilse swa som syntis i dauid. hulk-om mang thing sagdhos vndir salomons nampne. ok varo tho vndirstandin ok fulcomnadh i gudz syni. Stundom talar gudh af komaskolandom thingom swa som af näruarandom. oc menar badhe komaskolande thing ok näruarande. thy at al komoskolande thing oc näruarande. oc framfarin. äru for gudhi swa som en punktir älla öghna-blik. Ok ey thorft thu vndra at gudh tala stund-om myrkelica i liknilsom. annat talande ok ann-at teknande. thy at thz vardhir af fämfalle sak. först at gudh skoli tee sina mykla miskund at ey nakar hörande gudz rätuiso. skuli vanhopa af

hans miskund. thy at nar mannin vmskiptir vilian fran syndinne. tha vmskipte gudh sin hardha dom. Annor sak är at the som tro rätuisonne oc gudz lofwan. skulu thes höghelicare kronas for sina tro ok tholugha bidhan. Thridhia skäl är at vm gudz radh vistis i vissom tima. dröfdhos somlike ofmykyt for the ginuärdho. oc fald the foreuistin ok andre lätin af sinom astundilsom ok heta kärlek. for thy at thöm leddis vidh langa bidhan. Ok thy for thässa sak nar iak scrifwar nakrom nakor ordh. six ey oppinbarlica hwat
94 the skulu takas af honom mz godhuilia oc troos älla ey. Ok ey kungörs thik hwat han tro ordhomen oc fulcomnar thöm mz gärninginne älla ey. thy at ey är thz thik loflikit at vita. Fiärdhe sak är at ängin skuli tildyruas osnillelica älla thrättelica at ranzsaka gudz ordh. thy at gudh gör ödhmiukan af höghom. ok vin af ouin. Fämta är at hulkin som leta tilfälle at nidhirfara. skoli thz finna. ok hulke som sörghas. sörghas än. ok godhe vardha thes vppinbarare. Ther äptir sighir christi brudh beata byrgitta. Gudz son taladhe til mik sighiande vm nakar taladhe ginom the pipo som hafdhe thre boro. oc sagdhe thöm som hördhe. hwat ey höre thu mina röst af thässe boro. ey vare han auitande än han taladhe ginom andra twa. Swa är ok ämuäl nu i vare talan thy at än tho at min modhir maria sagdhe. at thz var yttarsta bref sändaskolande konungenom. thz är vndirstandande af hänna persona. Än nu iak gudh som är ij modhorinne ok modhorin i mik. sände mit budhskap konungenom. badhe

for thera skuld. som nu näruarande äru oc än lifwande. ok swa ok for thera skuld som ey äru än födde. Rätuisa ok miskund äru i gudhi af äuärdhelico. at mädhan gudh var ok är fullir af snille. godhlek ok valde fore luciferum. vilde han at flere skullo vardha luttakande hans godhlex. ok for thy skapadhe han änglana. ok somlike af thöm aktande oc skodhande sina fäghrind. astundadho at vara owir gudh. ok thy nidhirfiollo the ok wordho onde diäfla. vndir gudz fotom. Ok ämuäl hawir gudh miskund i thässom a nakra handa matto Thy at nar diäfwllin af gudz rätuiso oc tillate fulcomnar thz onda som han girnas. hugnas han swa som mz nakre matto. af sinna 95
ilzsco framgang. ey thy at diäfwlsins pina minzscas af thy. vtan swa som krankir man hauande starkastan ouin. hughnas af thy at han spör han dödhan. än thot hans siukdoms värkir minzskas ey af the hörsl. Swa diäfwllin. nar gudh gör rätuiso mot mannenom. glädz af the afwnd. ther han mz är brinnande. ok hans ilzsco thörstir slokna nakat. Än ther äptir nar gudh sa minskilse i sino härskapi. äptir diäflanna dyrfwe oc thera fal. skapadhe han mannin. til at han skulle lydha hans budhordhom. oc at han skulle frukt göra i godhom gerningom. til thes swa mange män forin op til himerikis. huru mange ängla nidhirfiöllo af himerike. thy var mannin skapadhir fulcommin. ok nar han hafdhe takit lifsins budhordh. sa han ey til gudh ok ey til sin hedhir. vtan lydde diäfwlsins äggian oc ondo radhom. oc bröt gudz budhordh sighiande. Åtom af lifsins trä. ok vi skolom vita

ał thing swa som gudh Thässin tw swa som adam ok eua. vildo ey gudhi ont swa som diäfwllin. ok ey vildo the vara owir gudh. swa som diäfwllin. vtan the villo vara sniäl oc vijs swa som gudh. oc thy fiollo the. ok tho ey swa som diäfwllin. thy at diäfwllin hafdhe afwnd til gudh. oc thy skal alre ände vardha a hans ysäld. Ān mannin vilde annat än gudh vilde. at han skulle vilia. oc thy forskullade han ok tholde gudz rätuiso mz miskund. Ok adam oc ewa kändo oc rönto gudz rätuiso. nar the fingo näkt fore äronna klädhabonadh. ok hungir for paradijs frukt. kötzsins lusta for iomfrudom. räddogha for sighirlikhet. äruodhe for hwilo. the fingo ok ämuäl gīnstan miskund swa som varo klädhin 96 mot näktinne. kost mot hungrenom. inbyrdhis samföghilsa sighirlikhet forökilse thera afkömd oc affödho. visselica adam hafdhe höuiskasta lifwirne. hulkin alre hafdhe hustru vtan ewam. oc ey andra qvinno vtan hona ensampna. Gudh hawir ämuäl miskund ok rätuiso i diuromen. gudh skapadhe thry wtuald thing Först änglana hulke som haua anda ok ey köt. Annantidh mannin hulkin som hawir badhe siäl ok köt. Thridhiatidh diurin hulkin som haua köt oc ey siäl swa som mannin. Än ängillin thy at han är ande tilludhir oc blifwir mz gudhi vtan atiruändo ok thorf ey vidhir manzlica hiälp. oc fordhan. Ok mannin thy at han är köt. forma han ey at blifwa vidhir gudh i kötino oatiruändelica. för än thz som dödhelikit är skils fran andanom. Ok thy ther til at mannin skulle oppehallas.

skapadhe gudh honom til hiälp oskällik diur. at
the skullo lydha ok thiäna mannenom. thy at han
är bätre oc ärlicare än the. Ämuäl hawir gudh
mykla miskund i thässom oskällico diurom. thy
at the haua ey blygdh af sinom limom. oc ey
sorgh af dödhenom. för än han kombir the lata
sik nöghia mz enfallom kost. Ther äptir at noa
flodh var ouirfarin. giordhe gudh ämuäl rätuiso
mz miskund. thy at väl hafdhe gudh format haua
inledt israels folk i thz land. thöm var lofwat i
stuntare tima. vtan rätuisa var at the karin som
skullo halla bäzsta dryk. skullo först pröuas. ok
rensas. oc sidhan hälghas. hulkom gudh giordhe
ämuäl mykla miskund nar moyses badh for thöm.
ok thera synd var forlatin. ok gudhlik nadh thöm 97
gifwin Samuledh äptir thz at iak tok mandom
idhnas alre rätuisan vtan miskund. oc ey miskund
vtan rätuiso. Tha hördhis en högh röst sighiande.
O miskunna modhir. o äuärdhelix konungx
modhir ärna ok rökta miskund. thy at til thik
komo böne ok tara thins thiänisto manz konungx-
sins. Vi vitom at rätuisa är at hans synde skulin
pinas. vtan ärna miskund. at han skoli vmuändas
oc göra sinna synda angir ok bätring. ok göra
gudhi hedhir. Andin swaradhe i gudhi Fyrafald
rätuisa är. at han som oskapadhir är ok äuärdhe-
lica är. skuli hedhras owir al thing. thy at
af honom äru al thing. oc al thing blifwa ok
oppehallas i honom. Annor rätuisa är. at honom
som äuärdhelica var ok är. ok hulkin som i fore-
skipadhom tima föddis vndir stund ok tima. skuli
thiänas af allom. ok at han skuli älskas i alle

renlikhet. Thridhia rätuisa är at han som af sik är opinlikin. ok af ma*n*domsins vägna är giordh*i*r pinlikin. ok hulkin som i takne dödhelikhet forskulladhe ma*n*nenom odödhelikhet skuli astundas ow*i*r al thing. th*e*r magho astundas. ok äru astundaskolande. Fiärdha rätuisa är at the som äru ostadoghe skulin leta sanna stadhelikhet. ok the som i myrkiom äru skulin astunda lius som är thän hälghe ande bedhandis hans hiälp mz idhrugha. oc sa*n*ne ödhmiukt, Än af thöm konu*n*geno*m* gudz modh*i*rs thiänisto man. for hulkom nu bedhis misku*n*d. Sigh*i*r rätuisa*n* at timin ymningas ey oc räkkir ey til for honom at skola rensa värdhelica äpt*i*r thy rätuisan wtkräfwir. the synde 96 som han syndadhe mot gudz miskund. Ok ey forma hans licame thola the pino som han forskulladhe for sina synde. Tho forskulladhe gudz modh*i*rs miskund. ok ärnadhe miskund for thöm sama sinom thiänisto man. at han skuli höra the thing som han giordhe. ok huru han maghe sik bätra än han vili vanlica idhrughas ok vmuändas. Ok ginstan i thöm sama punkt sa iak i himpneno*m*. eet hws vndarlix vänlex. oc mykelikhetz. ok i huseno var bokastol. ok bok ij bokastolenom. ok iak saa en ängil. oc en diäfwl sta*n*dande fore bokastolenom. Diäfwllin taladhe sighia*n*de mit na*m*pn är afwi. thänne ängil oc iak äpt*i*rfölgdho*m* eet thing os astundelikit. thy at vi seem at valdoghaste h*er*ra forethänkir at opbyggia stort thing. oc thy äruodhom vi badhe, ängillin til thingsins vpbyggilse. ok iak til thäs fordäruilse. Än thz händ*i*r os at nar thän astundelike konu*n*gin.

kombir stundom i mina händir. är han swa hetir ok brä*n*na*n*de at iak forma ey halda hans siäl. ok nar han kombir stundom i ängilsins händir är han swa kaldir ok haall. at han ginstan nidh*i*r skridh*i*r af hans handom. Ok nar iak atuaktelica skodhadhe til thän sama bokastool mz alle huxsins atuakt. ympningadhis ey min vndirstandilse. oc ey formatte min siäl. at gripa han ok vndirstanda hans fäghrind. swa som hon var. ok ey formatte min tunga thz wtthydha. hulkins bokastols tilsyn var swa som soolgisl. haua*n*de rödhan lit. oc hwitan. ok forgyltan skinande. gyllene litin var skinande swa som solin Än hwite litin war swa som hwitaste snio. ok rödhe litin var swa som fägh*i*rsta 99 rödh roos. ok hwar litin syntis i andro*m*. thy at nar iak skodhadhe gyllene litin. sa iak hwita litin ok rödha ij hono*m*. Ok nar iak saa hwita litin sa iak andra twa litina i honom. Ok samuledh var nar iak skodhadhe rödha litin. swa at hwar thera syntis i andro*m*. ok tho var hwar thera aatskildir i androm ok vm sik. ok ängin androm förre älla äptre. Ängin andro*m* mi*n*dre älla mere. vtan i allom thingo*m* ok hwarn stadh. syntos the iämpne. Nar iak saa höght vp formatte iak ey begripa bokastolsins langlek ok vidhelek. Ok nar iak sa nidh*i*r formatte iak ey gripa hans diups osighelikhet. thy at al thing varo th*e*r obegriplikin at skodha ok gripa Th*e*r äpt*i*r saa iak i siäluo*m* bokastoleno*m*. skinande book swa som mäst skinande gul. the book var ypin. ok hänna sc*r*ipt var ey sc*r*ifwadh mz bläk älla nakro tholko. Vtan hwart eet ordh i bokinne var lifwa*n*de oc

taladhe sik siälft. swa som nakar skulle sighia. gör thz älla thz. ok alt sändir var thz ginstan talat ok giort Ängin las bokinna script. vtan hwat som hälzt the scriptin hiolt. thz syntis alt i bokastolenom ok ij thöm litomen Fore bokastolenom sa iak en konung lifwande i världinne vinstra väghin vidh bokastolin sa iak en annan konung dödhan. hulkin som var i häluite. Ok höghra väghin vidh bokastolin sa iak then thridhia konungin hulkin som var i skärslo elde. Thänne foresagdhe lifuande konungir. var swa som i enom siwalom glashögh älla glaskari. ok circle. sitiande kronadhir. Owir glascirclenom
100 hängde eet rädhelikit thrävddat swärdh nalkandis glascirclenom i hwarre stund. Swa som hängiande loodh vidh orlogium nalkas til sit tekn Oppa thäs sama lifwande konungxsins höghro hand stodh en ängil. hauande forgylt kar ok forgylt skööt. Til hans vinstra hand stodh en diäfwl hauande hamar ok tang. ok badhe striddo the. hulkins thera hand nämbre skulle vardha. glas circlenom. Nar som han hannadhis. ok sundirginge for swärdheno. Än tha hördhe iak rädhelica röst thäs diäfwlsins sighiande. Huru länge skal thätta vara. Vi badhe ängillin ok iak äptirfölghiom ok vedhom ena bradh Än ey vitom vi hulkin vara hona skal vinna. Ok ginstan taladhe gudhelik rätuisa til mik sighiande. Thässin thing som thik tees äru ey licamlik vtan andelik. ok ey är ängil älla diäfwl licamlike. vtan thz vardhir thy at thu format ey vndirstanda andelik thing. vtan mz licamlikom liknilsom. Än lifwande konungin syntis thy thik.

swa som i siualom glas circle. thy at hans liiff är ey vtan swa som skört glas ok skal ändas i enom punkt. Thre vddat swärdh är dödhin hulkin som gör thry thing nar han kombir thy at han vanmakta kroppin. vmskiptir samuitit. ok dräpir allan styrkin. ok skil swa som swärdh siälina fran kroppenom. ok kötino. Än at ängillin ok diäfwllin synas stridha vm kringlotta glaskarit. teknar at hwar thera astunda at haua konungxsins siäl. hulkin thöm skal tildömas. hwars radhom hon meer lydhir. Än at ängillin hawir sköôt teknar at swa som barnit hwilas i modhorinna sköte. Swa äruodha ängillin at siälin skuli presenteras 101
gudhi swa som ij kari. at hon skuli hwilas i auärdhelix hughnadz sköte. Än at diäfwllin hauir hamar ok tang teknar at diäfwllin draghir siälena til sik. mz wrangx lusta tang. ok sundirlöse hona mz onda samthykkio hambre. oc synda gärning. Än at kringlotte glascirkillin är stundom mykyt hetir. ok stundom haal ok kaldir. tekna konunxsins ostadhelikhet. thy at han sattir ij frestilsom. huxsa swa mz sik. Än thot iak veet at iak gör gudh wredhan vm iak fulcomna min lusta. tho skal iak thässo sinne fulcomna han. thy at iak forma ey atirhalla mik af thässe gerning, ok swa syndar han vitandis mot sinom gudh. Ok for thy at han synda vitande kombir han i diäfwlsins händir Ther äptir takir atir konungin idhrugha ok scriptamal. ok vndkombir annantidh diäfwlsins händir. ok kombir i gooz ängils vald. thy vtan konungin forlatir sina ostadhelikhet star han vadhelica. thy at han hawir vanskelikin grundual. Ther äptir

saa iak vidh bokastolsins vinstra vägh. thän andra dödha konu*n*gin. hulkin som fordömdir var. til häluit*is*. kläddan mz konu*n*gxlico*m* klädhom. ok sitiande swa som a stool. hulkin som var dödh*i*r ok blekir ok mykyt rädhelikin. Fore konu*n*gx-sins änlite var eet hiul th*er* hafdhe fyra linio ij yttarsto.. ok thz hiulit rördhis äpt*i*r konu*n*gxsins bläst. Ok hwar linian gik op älla nidh*i*r äptir konu*n*gxsins vilia. thy at hiulsins rörilse var ij konu*n*xsins valde. Ok thre af thöm liniom varo sc*ri*fuadha. ok i the färdho linionne var alstingx änkte sc*ri*fwat. Jak saa ämuäl vidh thässa kon-
102 u*n*gxsi*ns* höghro hand en ängil. swa som fäghirstan man. hulkins händir toma varo ok tho thiänte han til bokastolin Ok vjnstra väghin vidh konu*n*gin syntis en diäfwl oc hans howdh syntis vara likt vidh hund. hans quidh*i*r var omättelikin. hans nafle ypin opuällande mz litadho etre. af allom etirfullom litom. Ok han hafdhe stora ok starka ok hwassa klö i hwariom foot. Tha sagdhe til mik en mäst skinande swa som solin. ok vndarlikin at skodha. for sina skinanda fäghrind. thänne konu*n*gir hulkin thu nu seer är vsald. hulkins samuit nu skal tees thik. hulkin han var i sino rike ok sinne akt. nar han doo. Än hulkit hans samuit var för än han fik rikit. thz är thik ey loflikit at vita. Tho skalt thu vita at hans siäl är ey for thino*m* ögho*m*. vtan hans sa*m*uit. Ok for thy at siälin ok diäfwllin äru ey lica*m*lik vtan andelik. thy skulu thik tees diäfwlslik frestilse. oc pina vm licamlik liknilse. Ok ginstan tilburdhe thän dödhe konu*n*gin at tala. ey af mu*n*neno*m*

ytan swa som af hiärnanom ok sagdhe swa. O mine radhgifwara. min akt är at halda ok göma alt thz vndir mins rikis krono är. Jak vil oc ämnäl äruodha at iak maghe ökia thz fangit är. ok at ther af skuli änkte minskas. Än ey aktar iak at spyria älla leta mz hwat mato thz fangit är som iak haldir. ympnyt är mik än iak forma halda ok ökia thz iak hawir fangit. Tha ropadhe diäfwllin sighiande: ginom borat är. hwat skal min krokir göra. Tha swaradhe rätuisan a bokinne som var i bokastolenom. insät thin krok i borona. ok dragh til thik. ok ginstan thässo rätuisonna ordhe framfördho var krokin insattir. Än i the 103
samo stund kom miskunninna hamar for konungin. mz hulkom thän same konungir hafdhe mat wtsla krokin vm han hafdhe vpletat sannind af allom. ok fructsamlica vmskipt vilian. Än taladhe thän sami konungir sighiande. O mine radhgifwara ok mine män, i tokin mik til herra. ok iak idhir til radhgifwara. thy kungör iak idhir en man vara i rikeno. hulkin som är mins hedhirs ok mins lifs forradhare. hulkin som är rikesins forsatare. ok fridzsins hatare. ok almoghans i rikeno Thy än tholkin thols skal almoghin skadhas. vsämia vaxa ok inbyrdhis ond thing ökias i rikeno. lärdhe ok olärdhe. valloghe män ok almoghin trodho mik ij thässom ordhom. ther iak sagdhe thöm. swa mykyt at thän mannin ther iak vanfrägdadhe fik mästan skadha. oc blygdh for forrädhilse. ok dombir ok biltogha mal gafs mot honom. tho viste väl mit samuit hwat sannindin var. j thässo male. Ok at iak sagdhe mang thing mot thöm

mannenom. for the giri skuld. iak hafdhe til rikit. oc for thy at iak räddis at mista rikit ok at min hedhir skulde wtuidhas. ok at rikit skulde mik ok minom äptirkomarom thäs fastelicare vidhirblifwa. Jak thänkte ämuäl mz mik at än thot iak viste sannindina huru rikit var aflat oc fangit. oc huru honom var orättir giordhir. tho vm iak takir han annantidh ij mina nadh. ok oppinbara iak sannindena. tha kombir allir skadhi ok obrygdhilse oc vanhedhir owir mik. Ok thy stadhfäste iak i minom hugh. hällir vilia dō än mina orätuiso gerninga ok ordh atirkalla: tha swaradhe diäfwllin. O domare see huru konungin wträkkir mik tungona. gudhelik rätuisa swaradhe
104 insät snaru. Nar diäfwllin hafdhe thz giort. hängde hwassasta iärn for konungxsins mun. mz hulko han hafdhe mat haua sundirskorit snarona vm han hafdhe vilit. Än taladhe thän sami konungir. O mine radhgifwara. Jak hafdhe radh mz klärkom ok lärdhom mannom vm rikesins stadhga. hulke alle sighia mik at vm iak anduardhar rikit i andra manna händir skulle iak vardha mangom til skadha. oc lifs ok gooz forrädhilsa. Ok thy at iak maghe bihalla rikit ok väria thz af ouinom. tilbōr os at thänkia nakar ny thing. oc kloka fundir. thy at gamul ingäld ther tilhōra konunxlicom fatabwr. räkkia ey til at styra ok väria rikit. thy forethänkte iak nakra nya oc swiklica alaghur. ok skatta oppa läggia rikit. til mangra rikesins manna. ok ämuäl menlōsa manna ok väghfaranda manna ok kōpmanna skadha. i hulkom fundom iak forethänkte at blifwa alt til dōdhin Än thot

nit sa*m*uit viste at thässin thing varo mot gudhi. ›k alle rätuiso. ok oppinbare höuisklikhet Ok tha ropadhe diäfwllin sighiande. O domare thänne konu*n*gir bögdhe badha sina händir vndir mit ratnkar. hwat skal iak göra. Rätuisan swaradhe. Wtgiut owir thöm thit etir. Ok thäntidh etrit var vtgutit kom ginstan smörilsinna vin fore konu*n*gin nz hulko han hafdhe väl format afthwa thz etir. Tha ropadhe diäfwllin maktelica sighiande. Jak see vndarlikit ok othänkelikit. min krokir är insatt*ir* thässa konu*n*xsins hiärta. oc ginstan offradhis honom hamar i skööt. Ok min snara är insat hans mund. ok hwassasta iärn biudz honom. mit etir 150 ir ämuäl ingutit hans handom. ok än offras hon*om* smörilsa kar. Rätuisan swaradhe a bokinne som var i bokastoleno*m*. Al thing haua tima ok miskunnin ok rätuisan skolu mötas aat Th*er* äpt*ir* taladhe gudz modh*ir* til mik sighiande. kom dott*ir* see oc hör. hwat godh*ir* ande älla hwat ondir ande äggia siälinne. thy at hwar man haw*ir* ingiutilse ok sökilse stundom af godhom anda oc stundo*m* af ondom. ok ey är nakar thän hulkin som ey sökis af gudhi swa länge som han lifwir. Ok ginsta*n* synt*is* thän same dödhe konu*n*gin. hulkins siäl godh*ir* ande äggiadhe ok rädh thässaledhis tha han lifdhe. O vin. thu äst skyllogh*ir* at thiäna gudhi mz allom krapto*m* oc makt. thy at han gaf thik liiff. samuit vndirstandilse. helbrygdhelikhet. oc hedh*ir*. ok än th*er* ow*ir* thol han thik i thinom syndom. konu*n*gxsins sa*m*uit swaradhe talande i liknilse. thz är sant at iak ägh*ir* thiäna gudhi. af hulkins valde iak är skapadh*ir*.

ok atirlöst*ir*. ok iak liuir oc vppehaldz af hans miskund. Thwärt amoot äggiadhe ondir ande konu*n*genom. O brodh*i*r iak radh*i*r thik got radh. gör swa som thän som rensa äple. ha*n* kasta bort fasit ok afskrädhona. oc thz bäzsta ok thz nytlicasta atirgömir han sik. gör thu samuledh. thy at gudh är ödhmiukir oc misku*n*sambir. tholugh*i*r. ok ängxsins vidh*i*rthorfwande. gif thy hono*m* af thino goze thz thu gitir gagnlica oc väl mist. oc atirgöm thik thz nytlicasta. oc thz som bäzst är. gör thy alt thz thik lystir til kroppin. thy
106 at thz ma rasklica bätras. ok forlat thz som thik ey lystir at göra än thot thu ägh*i*r thz göra. oc gif almoso for thz. thy at flere magho th*e*r af hugnas. Konu*n*xsins sa*m*uit swaradhe. thätta är nyttelikit radh. thy at iak ma väl nakat gifwa af mino goze. af hulko iak haw*i*r ey skadha. hulkit gudh räkna tho alra mäst. Än alt annat skal iak göma til mi*n*na eghna nyt. at iak maghe afla oc fa ma*n*gra ma*n*na vinskap. Th*e*r äpt*i*r taladhe ängillin a*n*nantidh. som konu*n*genom var gifwin til gömo mz sino*m* radho*m* ok inskiutilsom sighiande konu*n*geno*m*. O vin. thänk at thu äst dödhelikin. oc skal sköt döö. huxsa ok ämuäl at thätta lifwit är stunt. ok gudh är rätuis domare oc tholugh*i*r. hulkin som vägh*i*r alla thina thanka. oc ordh ok gärninga. af thins vndirstandilsa allirs ophofwe. ok til thinna ändelykt. ok han ämuäl dömir alla thina aktir ok astundilse. ok latir änkte oransakat. thy nytia thin tima ok föroleek skällica. styr thina limi til siälinna nyttelikhet. liiff välmatadh*i*r. ey gör-

nde kötzsins vilia i ondom astundilsom. thy at he som lifwa äpt*i*r kötino oc sinom vilia. skulu ey koma til gudz fädh*i*rnis land Thwärt a mot ggiadhe diäfwlslikin ande konu*n*geno*m* mz sinom nbläsilsom. O brodh*i*r än thu skalt göra räkinskap af allom stundom ok timom. huru skalt thu tha glädhias. thy hör mit radh. gudh är misku*n*sambir ok blidcas rasklica. oc ey hafdhe han atirlöst thik vm han vilde fortappa thik. Thy sigh*i*r 107 sc*ri*ptin at alla synde forlatas vm idhrugha. Gör thy swa som en klokir man. hulkin som skulle gälla thöm han var skyllogh*i*r tiughu vaghe guld. ok ey hauande thz han matte bitala. spordhe radh af sinom vin. th*e*r hono*m* rädh at taka xx vagh*i*r älla pund kopar. oc forgylla thöm mz enne vagh guld. oc swa forgylta gälla thöm han var skyllogh*i*r. ok thän sami giordhe äpt*i*r thy radhe. oc galt sinom borghara xx vaghir kopir. smordh oc forgylt mz gulle. ok nittan pund guld behylt ha*n* sik siäluo*m*. Gör oc thu samuledh. skipa nitta*n* stunde af timano*m* til thin vilia ok lusta. oc til thinna glädhi. ok en time är thik ympnin til at haua sorgh. ok idhrugha for thina synde. gör thy diärflica äptir thinna synda vidh*i*rgango oc sc*ri*ptamal. hwat thik lystir. thy at swa som kopar smordh*i*r mz guld. synis allir sama*n* guld. Swa synda g*er*ninga hulka som teknas mz kopareno*m*. forgylta mz idhrugha skulu afskrapas. oc alla thina gärninga skulu skina som guld. Konu*n*gsins sa*m*uit swaradhe. thätta radh synis vara skällikit ok lustelikit. thy at vm iak swa gör ma iak skipa alla timana til mi*n*na glädhi. Än taladhe

godh*i*r ängil konu*n*geno*m* mz sino*m* inbläsilso*m* sighiande. O vin. huxsa först mz hwat mästarskapi gudh wtledde thik. af thinna modhirs thranga quidh. Ok thänk a*n*nantidh mz hwat tholomodhe gudh lät*i*r thik lifwa. huxsa thridhi tidh mz huru store besklikhet han atirlöste thik af äuärdhelicom dödh. Thwärt a mot inbläste diäfwllin. oc rädh konu*n*geno*m* i swa matto. O
108 brodh*i*r Vm gudh wtledde thik af thrangom modh*i*rs q*vi*dh i världinna viidhlek. huxsa ämuäl at gudh skal wtledha thik anna*n*tidh af världinne mz hardhom dödh. ok vm gudh lätir thik länge lifwa. hoxsa ok ämuäl at thu haw*i*r mykyt omak ok dröuilse mot thinom vilia i thässo lifwe. Ok vm gudh atirlöste thik mz sinom hardha dödh hwa nödgadhe han th*e*r til. ok ey badh thu han th*e*r til. Tha swaradhe konu*n*gxsins sa*m*uit swa som talande inna*n*til. sant är thz thu sigh*i*r. meer sörgh*i*r iak nu at iak skal döö. än nar iak var föddir af modh*i*r lifwe. ok thu*n*gare är mik at thola världinna ginuärdho ok mins hux genstridhelikhet. än nakat annat. ok iak vilde än mik gafwis vsk. hällir lifwa i världinne vtan dröuilse ok blifwa i hänna hugnadh än skilias af världinne. ok hällir vilde iak haua äuärdhelikit liif i världinne mz världz hugnadh oc sälikhet. än at ihesus hafdhe atirlöst mik mz sino eghno blodhe. ok ey aktadhe iak at vara ij himerike än iak matte haua världina. äpt*i*r mino*m* vilia i iordhrike Tha hördhe iak ordh af bokastolenom sighiande swa. tak bort smörilsanna kar af konu*n*geno*m*. thy at han syndadhe mot gudhi

fadh*i*r. Gudh fadh*i*r. hulkin som är i sonenom ok thöm hälgha anda äuärdhelica. gaf rät lagh ok san vm moysen Än thänne konu*n*g*ir* skipadhe ginuärdogh lagh ok wrang. Än for thy at thänne konu*n*g*ir* giordhe nakar godh thing. än thot ey mz godhe akt. gifs honom at ägha rikit i sina dagha. at han skuli swa taka sin lön i världinne. Anna*n*tidh taladhe ordhit af bokastolenom sighiande swa. 109
bortför hwassasta iärn af konu*n*gsins öghom. thy at han syndadhe mot gudz syni. th*er* sigh*i*r mz sino*m* apostle. at dombir vta*n* miskund skal them vardha som ey gör miskund. Än thänne konu*n*g*ir* vilde ey göra miskund. them ma*n*ne th*er* han viste vara orättelica plaghadha*n*. oc ey rätta sina villo. ok ey vmskipta sin wranga vilia. tho for nakra the godha g*er*ninga som han giordhe. gifwis honom til löna at han hafwi sniäl ordh i mu*n*neno*m*. ok at han räknis vijs oc sniällir af flästom. Thridhiatidh taladhe rätuisonna ordh sighiande. takis bort hamarin af konu*n*geno*m*. thy at han syndadhe mot thöm hälgha anda. thy at thän hälghe ande forlat*i*r synde allom thöm sa*n*nan idhrugha haua. Än thänne konu*n*g*ir* forethänkir at blifwa i sinne synd. alt til ändelykte*n*na. tho for thän skuld at han giordhe nakra godha *ger*ninga. gifwis hono*m* thz han hetelikast oc mäst astunda. hans öghom lustelikit. som är the faghra q*vi*nnan som han bedhis til hustru. ok th*er* mz at han skoli faa faghran liifs ända. ok öskelikin for världinne. Th*er* äpt*i*r nar konu*n*gxsins yttarste time kom ropadhe diäfwllin sighiande. smörilsa karit är nu bort takit. thy skal iak thyngia händ-

rina at the skulu ey göra fructsama gärninga. Ok ginstan diäfwllin hafdhe thz sakt. var konungin räntir af styrk ok helbrygdhelikhet. Ok ginstan ropadhe diäfwllin sighiande. hwassa iärnit är bort takit. thy skal iak thyngia ok bätir atläggia mina snaru. ok tha var ginstan konungin räntir af maleno. Ok ij sama punktenom taladhe rätuisan
110 til then godha ängillin som konungenom var gifwin til gömo sighiande leta i hiuleno. oc see hulkin linian vpgar i höght. oc tha fanz the linian vpga ther alstinx änkte var scrifwadh. vtan var al slät Ok tha swaradhe rätuisan. thy at thässin siälin älskadhe thz tompt är. thy skal hon nu ga til sins atirlönara älskelikhet. ok ginstan skildis konungxsins siäl vidh kroppin, Nar siälin var wtgangin ropadhe ginstan diäfwllin sighiande, Jak skal sundirslita thässa konunxsins hiärta. thy at iak äghir hans siäl. Ok tha sa iak huru konungin allir vmskiptis af howdzsins iässa oc til ylianna. ok syntis rädhelikin swa som thz diur som alt vare flaghit. ok hans öghon wtbrutin. ok alt kötit swa som samanlifrat. ok tha hördhis hans röst tholkin. Vee mik thy at iak är blindir vordhin. swa som hwalpir föddir i blinde. letande modhorinna baklot. thy at for min othokka see iak ey modhrinna spina. Ve mik. thy at iak se i minne blinde at iak skal alre see gudh. thy at mit samuit vndirstar nu hwat iak skulle haua giort oc iak ey giordhe. Vee mik. thy at iak föddir i världina mz gudz forsyn. ok rensadhir mz döpilsom. glömde at älska gudh. ok for thy at iak vilde ey drikka af

gudhelix sötma miolk. thy är iak licare blindom
hund. än sea*n*de ok lifuande barne. Än nu äm-
uäl mot mino*m* vilia än thot iak var konu*n*g*ir*.
nödhgas iak at sighia sannind. Jak var tilbundin
swa som mz threm repo*m* ok skyllogh*ir* at thiäna
minom gudh. for döpilsit. oc for hionalaghit. oc
for rikesins krono. Än thz första forsmadhe iak.
thy at iak vände min godhuilia til världinna 111
fafängo. thz andra aktadhe iak ey. thy at iak
astundadhe annars hustru. thz thridhia forsmadhe
iak. nar iak höghfärdhadhis af världzlico valde.
oc iak huxsadhe ey himirikis vald. Ok for thy.
än thot iak är nu blindir. tho see iak i mino
sa*m*uiti at iak skal bindas til diäfwlsins hat. for
döpilsins forsmäilse. for kötzsins vanskipadh rörilse
skal iak thola diäfwlsins lusta. Än for höghfärdh-
ina skal iak tilbindas diäfwlsins foto*m*. Tha swar-
adhe diäfwllin. O brodh*ir*. nu är time at iak skuli
tala. oc göra talande. kom thy mik ey mz kär-
lek vtan mz hat. Visselica iak var fägh*ir*st af
allom änglom. oc thu vast dödhelikin man. ok
valloghaste gudh gaf mik frälst siälfsuald. än for
thän skuld at iak rördhe thz vanskiplica. oc iak
vilde hällir hata gudh. at iak skulle ga ow*ir* han
än iak vilde älska han. thy fiöl iak swa som thän
som howdhit haw*ir* nidh*ir*uänt. oc fötrena op.
Än thu swa som ok hwar man. vast skapadh*ir*
äpt*ir* mit fald. oc fik särlikin fordel for mik. swa
som är at thu äst atirlöst*ir* mz gudz sons blodhe
ok ey iak. thy for thän skuld at thu forsmadhe
gudz kärlek. thy skalt thu vända thit howdh til
mi*n*na föt*ir*. ok' iak skal taka thina fötir i min

mun. at vi skolin vara swa sama*n*fögdhe. swa
som the. th*e*r annar haw*ir* swärdh i ånnars hiärta.
ok annar kniiff i annars i*n*älfwom. thu stik mik
mz thinne wredhe. ok iak skal stinga thik mz
mi*n*ne ilzsco. thy at iak hafdhe howdh som är
vndirstandilse at iak skulle hedhra gudh. vm
iak hafdhe vilit. ok thu hafdhe fötir thz är styrk
112 at ga til gudh. ok thu vilde ey. thy skal mit
rädhelica howdh. vpnöta thina kallo föt*ir*. Visse-
lica thu skalt vpswälghias oatiruändelica. oc ey
vpnötas. vtan thu skalt vpnyas til thz sama
äuärdhelica. Föghiom os ämuäl sama*n* mz threm
repo*m*. första repit vari i midhuagho. mz hulko
thin nafle ok min skuli sama*n*föghias. at mik
andande skuli thu dragha mit etir i thik. ok nar
thu andas skuli iak dragha thin i*n*älue i mik.
ok thz är väl värt. thy at thu älskadhe meer
thik än thin atirlösara. swa som iak älskadhe
meer mik än min skapara. föghiom sama*n* mz
andro repeno thit howdh ok mina fötir. mz thy
thridhia. mit howdh oc thina föt*ir*. Th*e*r äpt*ir*
sa iak then sama diäfwl haua thre hwassa klör i
hwariom foot. ok sagdhe til konu*n*gin. O brodh-
ir. thy at thu hafdhe öghon til at thu skulle
see lifsins vägh. ok sa*m*uit at skodha mällan ont
oc got. thy skulu twa mina klö inga ok gino*m*
sti*n*ga thin öghon. ok thridhia klon skal inga i
thin hiärna. af hulkom thu skalt swa quäfwias.
at thu skuli aldir sama*n* vara vndi mino*m* fotom.
thy at thu uast til thz skapadh*ir* at thu skulde
vara min h*er*ra. ok iak thin fota pallir. thu fik
ok tw öron. til at thu skulle höra lifsins vägh.

ok mun til at thu skulle tala siälinna nyttelik thing. Vtan for thän skuld. at thu forsmadhe at höra ok tala thinna siäl helso. thy skulu twa klör annars minz footz. inga i thin öron. af hulkom thu skalt swa pinas. at al the thing skulu vardha thik alra beskast. som thik syntos för vara söt nar thu syndadhe mot gudhi Sidhan thätta var saght, samanfögdhos mz foresagdhom mattom. konunxsins howdh. oc fötir ok nafle. mz diäfwlsins hofdhe ok fotom ok nafla. ok swa samanbundne 113 nidhirforo the badhe i häluitis diup. Ok tha hördhe iak ena röst sighiande. O. O. hwat hawir nu konungin af allom sinom rikedomom. visselica ey vtan skadha. ok hwat af hedhrenom visselica ey vtan blygdh. Hwat hawir han af sinne giri. ther han mz girnadhis rikit. sannelica ey vtan pino. han var smordhir mz hälaghe oleo. ok vigdhir mz hälaghom ordhom. ok kronadhir mz konungxlike krono. at han skulle hedhra gudz ordh ok gerninga. ok väria oc styra gudz folk. ok vita sik altidh vara vndir gudz fotom. ok gudh sin atirlönara. Än for thy at han forsmadhe at vara vndir gudz fotom. ok lydhno. thy är han nu vndir diäfwlsins fotom ok herradöme. Ok for thy at han vilde ey atirlösa sin tima mädhan han matte. thy skal han ey haua hädhanfran fruktsaman tima. Ther äptir taladhe rätuisan a bokinne hulkin som var i bokastolenom ok sagdhe til mik. Al thessin thing som thik äru swa aluarlica teedh. äru i enom punkt när gudhi. Än for thän skuld at thu äst licamlikin. thy är vidhirthorftelikit. at andelik vndirstandelse skulin thik

vplatas oc tees mz lika*m*licom liknilsom. Ok at konu*n*gin ok diäfwllin ok ängillin syntos thik tala til sama*n*. thz är änkte annat. vta*n* at äggilse oc ingiutilse gooz anda ok ondz. äntigia giordha vm thöm älla thera radhgifwara. älla thera vini til konu*n*xsins siäl. Än at diäfwllin ropadhe sighiande. ginom borat är thäntidh konu*n*gin sagdhe sik vilia behalda hwat som hälzt vndir krono*n*ne var. ä i hwat hälzt matto thz vare
114 fangit ok aflat. ok ey akta rätuisona. Thz är swa vndirsta*n*da*n*de. at konu*n*gxsins sa*m*uit gino*m* boradhis mz diäfwlsins iärne. thz är mz syndenna härdzsco. nar han vilde ey vpleta ok ranzsaka. hulkin thing rätuislica hördho til rikit. älla ey. älla nar han aktadhe ey at vägha ok skodha. hulka rätuiso han hafdhe til rikit. Än tha var krokin insattir konu*n*gxsins siäl. nar so*m* diäfwlsins frestilse formatte swa mykyt i hans siäl. at han vilde blifwa i sinne orätuiso alt til dödhin. Än at hamar kom i konu*n*gxsins skööt. äpt*i*r krokin teknar idhrughans tima som gifwin var konu*n*gino*m* Thy än konu*n*gin hafdhe haft tholkin thanka. Jak syndadhe. ey vil iak längir atirhalla vitande orättelica ok illa aflat gooz. jak skal bätra mik hädhan fran. ginstan hafdhe orätuisonna krokir varit wtslaghin mz idhrughans hambre. ok konu*n*gin hafdhe komit til godhan vägh ok liiff Än at diäfwllin ropadhe sighiande. konu*n*gin biudh*i*r mik tungona. ok ginstan var snaran insat. thy at konu*n*gin vilde ey göra nadh mz thöm ma*n*nenom. som vanfrägdhadh*i*r var af honu*m*. thz är swa vndirstanda*n*de at hulkin som

hälzt som vitande lasta ok vanfrägdh*ir* sin iäm*cri*stin. at han skoli wtuidha sina eghna frägdh. han styris af diäfwlslicom anda. oc skal bindas mz snäru swa som thiufwir. ok at hwast iärn kom for konu*n*gin äpt*ir* snärona. teknar tima*n* gifna*n* konu*n*genom i hulkom han hafdhe mat vmskipta. ok rätta wrangan vilia oc g*er*ning. thy nar ma*n*nin rättir sin brut mz godhom vilia ok bätring. tholkin vili är som hwassasta iärn. mz hulko diäfwlsins snara sundirskärs. ok synda forlatilse forskullas. 115 Thy än konu*n*gin hafdhe vmskipt sin vilia oc giort nadh thöm orättelica ok vanfrägdadha ma*n*neno*m*. ginsta*n* hafdhe diäfwlsins snara varit sundirskorin. Än for thy at han stadhfäste sin vilia i onde forakt. thy var rätuisa at han skulle thes meer härdhas. Thridhiatidh saat thu at nar som konu*n*gin forethänkte vppa läggia nya skatta i rikeno var etir ingutit ij hans händir. Etrit tekna at konu*n*gxsins g*er*ninga styrdhos af diäfwlsins anda. ok wrango*m* äggilsom. thy at swa som etrit gör oro ok kyld i kroppeno*m*. swa möddis konu*n*gin ok oroadhis af ilzskofullom äggilsom. oc huxsilsom. vpletande ok thänkiande mz hwat matto han matte faa andra ma*n*na gooz ok ägho. ok väghfaranda ma*n*na guld. oc hafwor. badhe til land ok vatn. Thy at nar tholke vandra*n*de män swa som sofwande trygge oppa felikhet. thänkto oc trodho sit guld oc gooz vara väl beuarat i sinne vário ok sino*m* eghno*m* handom. viste the ey af för än thz var i konu*n*gxsins valde. Än at smörilsanna kar kom äpt*ir* etrit. teknas ihesu christi blodh mz hulko hwar siukir

lifwande görs. thy vm konu*n*gin hafdhe väät ok stänkt sina g*er*ni*n*ga i ihesu christi blodz skudhilsom. ok hafdhe bidhit gudh sik til hiälp. oc hafdhe saght, O h*err*a gudh. thu som mik skapadhe ok atirlöste. iak veet at iak kom mz thino tillate til rikit ok krono*n*na. vmstridh thy the ouini som mot mik stridha ok lös mina skuld. thy at rikesins ingäld ympningas ey til thz.' Jak hafdhe ändelica giort hans gärninga ok byrdhe lätta at bära. Än for thy at han girnadhis annars
116 gooz viliande synas rätuis hwar han viste sik vara orätuisan thy styrdhe diäfwllin hans hiärta. hulkin hono*m* rädh oc tilskyndadhe at göra mot kirkio*n*na skipan. ok röra oc vpuäkkia stridhe oc swika menlösa. th*er* til rätuisan af gudhelix valdz bokastol ropadhe ow*ir* han hämd oc dom oc iämpnadh. Än hiulit hulkit som rördhis äptir konu*n*gxsins bläst. teknar konu*n*xsins samuit. hulkit som rördhis swa som hiul stundo*m* til glädhi ok stundom til sorgh. Ok fyra linior hulka som varo i hiuleno tekna fyrafallan vilia som hwar ma*n* äghir at haua. swa som fulco*m*nan. starkan. rättan. fulco*m*min vili är at älska gudh ok vilia haua han ow*ir* al thi*n*g. Ok thänne vili skal vara i försto oc höxsto linionne. Annar vili är at astunda oc göra sinom iämc*ri*stne got. swa som sik siäluom fore gudz skuld. ok thässin vili vari starkir at han skoli ey brista af hat älla nidzskap. Thridhi vili är at vilia afhalda af kötlicom astundilsom. ok astunda äuärdhelik thing. Ok thässin vili vari rättir at thz vardhe ey til at thäkkias ma*n*nom vta*n* gudhi. Ok thässin

vili skal vara scrifwadhir i thridhio linio. Fiärdhe vili är ey vilia haua världina vtan skällica til ensampna vidhirthorft. tha hiulit var vmuänt. syntis i the linionne som vpgik i höght. at konungin älskadhe världinna lustilse oc forsmadhe gudz älskelikhet. J andre linionne var scrifwat at han älskadhe världinna män ok hedhir. J thridhio linionne var scrifwat the älskelikhet som han hafdhe vanskiplica til världinna ägho. ok rikedoma. J fiärdho linionne var änkte scrifwat vtan alt var thz tompt i hulko gudz älskelikhet owir al thing skulle haua varit scrifwadh. Ok thy thz 117 som tompt var i fiärdhe linionne teknadhe at hans siäl var tom af gudz älskelikhet. ok räddogha thy at vm räddoghan draghir siälin gudh til sik. ok mz älskelikhetinne fästis gudh i godhe siäl. thy vm mannin hafdhe alre älskat gudh i lifwandis lifwe. ok sagdhe nu i yttarsta timanom. af allo hiärta. O herra gudh. mik angra af allo hiärta haua syndat mot thik. gif mik thina älskelikhet. ok iak skal bätra mik. här äptir. thän man. som tholka älskelikhet hafdhe skulle ey ga til häluitis. Nw for thy at konungin älskadhe ey thz han skulle älska. thy hawir han nu sins älskelikhetz atirlön. Ther äptir sa iak then andra konungin vidh rätuisonna höghro hand hulkin som var i purgatorio. Ok han var likir nyföddo barne. ey formaghande röra sik. vtan at enast. at han vplypte öghonin. Ok vinstra vägh vidh konungin. stodh en diäfwl hulkins howdh liikt var vidh smidhiobälgh. mz lange pipo. ok hans arma syntos swa som twe orma. hans knä swa som präs. ok

hans föt*ir* swa som lang*ir* krokir. Oppa konu*n*gxsins höghro hand stodh fägh*i*rste ängil. redhoboin at hiälpa. ok tha hördhe iak röst sighia*n*de. Thänne konu*ngir* synis nu swa som hans siäl var skipadh. nar hon gik af kroppenom. Ok ginstan ropadhe diäfwllin til bokinna som var i bokastolenom. oc sagdhe. Vndarlikit synis här thy at thänne ängillin ok iak bidhadhom thässa barnsins fözlo. han mz sinne renlikhet. ok iak mz alle mi*n*ne orenlikhet. thäntidh barnit var födt. ey til kötit vtan af kötino. syntis i thy orenlikhet th*e*r ängillin vidh stygdis. ok formatte ey hanna smaswenin. Än iak hannar han thy at han fiöl i mina händir. än ey veet iak hwart
118 iak skal ledha han: thy at min myrko öghon see ey han. for enna ha*n*da klarhetz skini som framgar af hans bryste. Än ängillin see han oc veet hwart han skal ledha han ok forma ey hanna han. thy thu som rätuis domare är lös vara strijdh ok skil vara thrätto. Ordhit swaradhe a bokinne som stodh i bokastolenom. thu som tala. sigh for hwat sak thässe konu*n*xsins siäl fiöl i thina händir. Diäfwllin swaradhe. thu äst siälf rätuisan. thu sagdhe at ängin skulle inga i himerike thän som ey för atirgulle orättelica aflat gooz. oc borttakit. Än thässin siäl är al smittadh af illa fagno. oc orättelica afladho goze. swa mykyt at alla hans adhro ok miärgh*i*r ok köt. ok blodh vpföddos. ok växsto af orättelica afladho goze ok kost. Anna*n*tidh sagdhe thu. at liggianda fä oc dyra hafwor. th*e*r maar ok madhka gnagha ok vpäta skulle ey sama*n*sankas. vtan the

hafwor oc gooz som blifwir äuärdhelica. Än i thässe siälinne är then stadhin tombir th*er* himerikis liggiandafä ok hafwor skulle liggia. Än thän stadhin var fullir hwar madhca oc frödhe föddos ok vpfostradhos. Thridhiatidh sagdhe thu at iäm*cri*stin skulle älskas for gudz skuld. Än thässin siäl älskadhe meer kroppin än gudh. ok aktadhe änkte af iämc*ri*stins älskelikhet. thy at mädhan han var i kötino oc kroppeno*m*. hugnadhis han af thy goze som orättelica borttox af hans iäm*cri*stne, ok sarghadhe sinna vndirdana hiärta. ok aktadhe ey andra ma*n*na skadha. mädhan han hafdhe yfryt. han giordhe hwat som hälzt hono*m* thäktis ok bödh hwat han vilde. ok litit aktadhe han af iämnadhenom. Thätta äru höxsta saki. th*er* han kom fore i mina händir. ok thöm fylgdho 119
otalica andra. Tha swaradhe ordhit af rätuisonna book sighiande til ängillin. hör thu ängil siälinna gömare. hulkin som är i liuse ok seer liusit. hwat rät älla dygdh haw*ir* thu til at hiälpa thässe siäl. Ängillin swaradhe. han hafdhe hälgha *cri*stna tro. oc trodhe oc hopadhe hwaria synd skula afskrapas oc forlatas mz idhrugha oc sc*ri*ptamalom. ok räddis han gudh. än thot mindra än han skulle. Anna*n*tidh taladhe rätuisan af boki*n*ne. sighiande, O thu min ängil. thik louas nu at hanna siälina. oc thik diäfwl louas at see siälinna lius. vpletin thy oc ranzsakin badhe hwat som thässe siälin älskadhe nar hon lifdhe i lica*m*manom. oc hafdhe alla limi hela. Ängillin oc diäfwllin swaradho badhe. han älskadhe männena ok rikedomana. tha sagdhe rätuisan a bokinne, hwat älskadhe

han nar han ängxladhis af dözsins thrange. the swaradho badhe. han älskadhe sik siäluan. thy at meer ängxladhis han af kötzsins siukdom oc hiärtans dröuilsom. än af sins atirlösara pino. Än taladhe rätuisan. vpletin hwat han älskadhe i sins lifs yttarsta punkt. nar han hafdhe än i sik heelt sa*m*uit. ok vndirstandilse. Ängillin swaradhe tha ensamin. thässin siälin huxsadhe tholkaledhis Vee mik at iak var mykyt diärfwir mot minom atirlösara. gudh gafwe at iak hafdhe en tima i hulko*m* iak matte thakka mino*m* gudhi. meer thrängir oc thräghar mik nu at iak haw*ir* syndat mot mino*m* gudhi. än mins kötz värkir. ok ämuäl. än thot iak finge ey himerike. tho vilde iak thiäna mino*m* gudhi. Rätuisan swaradhe

120 a bokinne sighia*n*de. Thy at thu diäfwl format ey see siälina for hänna klarhetz skiin skuld. Ok thu min ängil format ey hanna hona. för hänna orenlikhet. thy är rätuis dombir at thu diäfwl skuli rensa hona. ok thu ängil hugna hona. th*e*r til hon skuli inledhas til äro*n*na klarhet. Än thik siäl louas at see til ängillin ok haua hugnadh af honom. Ok thu skalt vardha luttakande christi blodz oc hans modh*ir*s oc gudz kirkio böna. Th*e*r äpt*ir* sagdhe diäfwllin til siälinna. for thän skuld at thu komt i mina händir ful mz illa afladho goze oc kost. thy skal iak töma thik mz minom präs. ok tha satte diäfwllin konu*n*xsins hiärna mällan sin knä. hulkin liik varo präs. ok samanthrängde starklica i langleek ok vidhelek. th*e*r til allir märghin vardh thundir oc klen swa som träs lööf. Ann*a*ntidh sagdhe

diäfwllin til siälinna. thy at then stadhin hwar
dygdhena skullo vara. är tombir. thy skal iak vp-
fylla han. Ok tha satte diäfwllin swa som smidhio-
bälgx. pipo i konu*n*xsins mun ok bläste starklica
ok maktelica vpfyllande han mz rädhelico vädhre.
swa mykyt at alla konu*n*xsins adhro ok sinu
slitnadho vsulica Thridhiatidh sagdhe diäfwllin
konu*n*xsins siäl thy at thu vast omisku*n*sambir
vidh thina vndirdana th*er* skullo haua varit swa
som thine syni. thy skulu mine bitande arma
thrängia thik ok pina. thy at swa som thu stakt
thina vndirdana. Swa mine arma like ormom skulu
slita thik mz mästom värk ok styg. Äpt*ir* thässa
thre pino swa som prässins. oc blästins ok orm-
anna. nar diäfwllin ville än thyngia pinonar ok
byria af the försto tha saa iak gudz ängil wt- 121
räkkia sina händir ow*ir* diäfwlsins händir. at han
skulle ey thyngia oc öka pinonar. at göra hona
äpt*ir* sinne ilzsco swa thunga som första sinne.
Ok swa minzskadhe gudz ängil pinona i hwarre
stundinne. ok siälin oplypte sin öghon til ängillin
äpt*ir* hwaria pinona. tho änkte talande. vta*n* swa
som teknande. i sino*m* athäfwom. at hon hugnadhis
oc skulle sköt frälsas ok helas. Sidhan taladhe
ordhit af bokastolenom sighiande mik, Al thässin
thing th*er* thik äru swa fullelica teedh. vardha
när gudhi ij eno*m* punkt. Än for thy at thu äst
lica*m*likin. thy tees thik thässin thing vm liknilse.
Nw än thot thänne konu*ngir* var girugh*ir* til
världz hedh*ir*. ok at taka the thing som ey varo
hans. tho for thän skuld at han räddis gudh. oc
lät af at göra somlik thing th*er* hono*m* lyste for

thän räddoghan. thy drogh thänne räddoghe han til gudz kärlek. thy skalt thu vita at ma*n*ge mangfalle giordhe. oc vafdhe i mangom syndom. fa mästan idhrugha fore dödhin. ok thera idhrughe ma swa fulco*m*min vara. at ey at enast forlatz thöm syndin. vtan än ämuäl skärslo eldz pina. vm the döö i thöm idhrugha. Än thänne konu*ngir* fik ey kärlek. för än i yttarsta lifsins punkt. ok nar hono*m* vanskadhis sa*m*uitit ok al kropsins makt. fik han gudhelik inskiutilse af minne nadh. swa at han syrgdhe meer af gudz vanhedh*ir*. än af sino*m* värk oc skadha. ok thässin sorghin teknadhe thz liusit. th*er* diäfwllin var af blindir giordh*ir*. ok viste ey hwart han skulle ledha
122 konu*n*gxsins siäl. Ok ey sagdhe han sik for thy vara blindan, at han ey hafdhe andelik vndirstandilse. vtan at han vndradhe swa mykla liusins klarhet. ok swa mykla orenlikhet. i the siälinne. Än ängillin viste väl. hwart han skulle ledha siälinna. Än han matte tho ey hanna hona för än hon vare rensadh. Swa som sc*ri*fwat är Ängin skal see gudz änlite vtan han för är rensadh*ir*. Än taladhe ordhit a bokinne sighiande. thz at thu saat ängilin wträkkia sina händir ow*ir* diäfwlsins händir. at han skulle ey thyngia pinona. teknar ängilsins vald ow*ir* diäfwlsins vald. th*er* ängillin mz fortakir oc atirhallir diäfwlsins makt oc vald. thy at diäfwllin hafdhe änga matto oc änga skipan. til at pina siälina. vta*n* han atirhiollis mz gudz dygdh. oc valde. ok thy gör gudh ämuäl miskund i häluite. thy at än thot fordömdom vardh*ir* ey atirlösn. oc ey synda for-

latilse älla hugnadhir. tho är gudz miskund mykyn i thy at the pinas ey vtan äptir rätuisonne ok sinne forskullan. Älla hafdhe diäfwllin änga tämpran älla matto i sinne ilzsko. Sannelica at thänne konungir syntis swa som nyföt barn tekna at hulkin som vil födhas af världinna fafängo oc til himerikis liiff. skal vara menlös som barn ok vaxa til fulcomnilsa i gudz nadhom. oc dygdhom. ok at konungin vplypte sin öghon til ängillin. tekna at han hafdhe hugnadh af thöm ängle hans gömare var. ok glädhi af hopi. thy at han hopadhi sik koma til auärdhelikit liiff. Ok swa vndirstandas andelik thing vm licamlik liknilse. thy at ängla älla diäfla haua ey tholka limi älla vidhirtalan mädhan the äru anda. Vtan thera godhlekir 123 ok ilzska kungörs licamlicom öghom. vm tholik liknilse. Ther äptir taladhe ordhit af bokastolenom sighiande mik. Bokastolin som thu sa teknar siäluan gudhdomin fadhir ok son ok thän hälgha anda. Än at thu formatte ey begripa bokastolsins langlikhet. ok vidhelek. oc ey diuplikhet oc ey höghelikhet. teknar at ängin forma at finna i gudhi vphof. älla ända. thy at han är oc var vtan vphof. ok skal vara vtan ända. Än at hwar litin älla färghan. thera thriggia licamma. syntis i androm. ok tho skodhadhis en litin i androm. thz teknar at gudh fadhir är i sonenom. auärdhelica ok thöm hälgha anda. Ok sonin i·fadhrenom ok thöm hälgha anda. ok thän hälghe ande i hwariom thera. Sannelica en natwr. oc tho aatskilde i personanna eghelikhet. Ok at en litin syntis blodhrödhir. tekna sonin hulkin som took

ma*nn*a natwr i sina p*er*sona*m*. gudhdomeno*m* oskaddom. Ok hwite litin teknar thän hälgha anda. vm hulkin som synda*nn*a afthwaghilse vardha. Gyllene litin teknar fadhorin. hulkin som är alra thinga vphoff oc fulco*m*nilse. ey at nakar fulco*m*nilse är hällir i fadhrenom än i soneno*m*. ok ey at fadhorin är för än sonin. ok ey at thu skuli vndirstanda. at ey är fadhorin thän same som sonin är. vta*n* fadhorin är annar i p*er*sona. Annar sonin i p*er*sona. ok annar then hälghe ande i p*er*sona. Än tho äru the alle eet i natwr. thy tees thik thre litir atskilde oc samfögdhe. Atskildi i p*er*sonanna atskililse. ok enadhe vm naturi*nn*a enan Ok swa som thu saat i hwariom
124 enom liteno*m*. andra twa litina. ok ey formatte thu see een vta*n* annan. ok ey i litenom nakat för älla sidh*i*rmeer. meer älla mindra. aatskildt. älla ey sämiande. vtan en vili. een äuärdhelikhet. een ära. Än thot sonin är af fadhorenom. ok thän hälghe ande af hwario*m* thera. Tho var alre fadhorin vtan sonin ok thän hälgha anda. Ok alre sonin ok thän hälghe ande vtan fadh*i*rrin. Än taladhe ordhit til mik sighiande. Bokin som thu saat i bokastoleno*m* teknar at i gudhdomeno*m* är äuärdhelik rätuisa. ok snille. hulke änkte ma tilläggiás. älla minzskas. Ok thässin är lifsins book th*e*r ey är sc*ri*fwadh som the sc*ri*pt. hulkin som är ok ey var. Vta*n* thässa bokinna sc*ri*pt är äuärdhelica. thy at i gudhdomeno*m* är äuärdhelikhet. ok vndirstandelikhet. alra thi*n*ga näruarande. framfaranda. ok komaskolande. vtan vmskiptilse. ok vidh*i*rskipte. ok änkte är hono*m*

osynlikit. thy at han see ok veet al thing. Än at ordhit taladhe sik siälft. teknar at gudh är änärdhelikit ordh. af hulkom al ordh äru. ok i hulkom al thing lifwande göras oc vppehallas. Ok thz taladhe tha synlica nar ordhit var giort köt ok vmgik mz ma*nn*o*m*. Thu skalt oc vita at gudz modh*i*r forskulladhe thässa gudhelica syn, ok thässin är miskund lofwadh swerikis rike. at männene byggiande i thy skuldo höra the ordh som framga af gudz mu*n*ne. Än at fa taka oc tro himirikis ordhom th*e*r thik äru gifwin ok sagdh af gudhi. thz är ey gudz laster vtan ma*n*na*n*na. thy at the vilia ey forlata sins hux köld. Ok ämuäl lästinna ordh äru ey fulco*m*nadh mz försto*m* thäs timans konu*n*gom. Vtan än skulu koma tima 125 i hulko*m* the skullu vpfyllas ok fulco*m*pnas.

Christus gudz son sigh*i*r sinne brudh. hwi gudh plaghadhe israels folk i ökne*n*ne ok ey i egypto lande. ok af moysi pröuilsom Ok auitir en konu*n*g mz hötilsom. thy at han varku*n*nadhe ey sinom vndirdanom. oc styrdhis af ondom radhgifwarom. ok at han skoli ey trösta a thz at han kalladhe han förra, vin. Cap*itul*u*m* xlix

UAr h*e*rra taladhe til sinna brudh sighiande. thry ma*n*na kön varo i israels folke. Somlike af thöm älskadho gudh ok moysen. Andre älskadho sik mera än gudh. Somlike älskadho ey gudh ok ey moysen. vtan ensamin iordzlikin thing. Mädhan thätta folk var i egypto lande kalladhos the alle

gudz syni ok israels syni. Än ey thiänto the alle gudhi mz iämpnom hugh. Swa nar gudhi thäktis at wtledha folkit af egypto lande. reetto somlike gudh ok moysen. thy tedhe gudh mykla miskund. oc rätuiso härdzscofullom. Än thu mat spöria hwi gudh wtledde folkit ok plaghadhe thöm ey hällir i egypto lande. mädhan han foreuiste at ey var än time at skola miskunna. Ok the mannanna ilzsca som skulde fordäruas i thöm landom som the skuldo fordärua varo ey än vpfylta. swa at gudz rätuisa vilde thöm fordärua. Jak swara. Siälwir gudh. wtualde israels folk. swa som diäkna. at lära thöm oc pröua. oc for thy var thöm kännefadhir ok ledhare vidhirthorftelikin. at han skulle ga for thöm mz ordhe ok gärning Thy ther til at känneswenane skullo fulcomlica läras. var öknin
126 meer vidhirthorftelik än egypto land. at the skullin ey vanlica ofmykyt oroas af egyptijs. vndir gudz rätuiso plikt. Älla ok at the skullin ey osniällelica höghfärdhas af miskunninna teknom ther skullo lönas for hundom. Ok moyses skulde pröuas swa som folksins mästare. at han som gudhi var oppinbar skulle åmuäl vardha känneswenomen kunnoghir. ok at the skullo honom fylghia. ther af folksins osnille ok iärteknomen var ärlicare ok allom kunnoghir. Jak sighir sannelica at åmuäl vtan moysen hafdhe folkit varit wtleet ok skulle döö. vtan for moyses godhlek do folkit lätlicare Ok for folksins kärlek kronadhis moyses höghelicare Ok ey är thz vndir. thy at moyses pinadhis af ömko. i alla thera dödh. ok thy dwalde gudh sina iät at folkit skulde pröuas. oc gudh

ku*n*nogh*i*r vardha af sinne tholomodh. oc miskund ok iärtekno*m*. ok folksins othykkia ok vili skulle tees til thera varilsa som komaskolande varo. Swa ingingo mange hälghe män ij hedhin land. af thäs hälgha anda inskiutilsom. hulke ey fingo thz the vildo. tho kronadhos the höghelica for godhan vilia. Ok gudh skynda misku*n*ni*n*na tima. ok nyan vägh. th*e*r the vidh*i*rfrestadho for thera tholomodh ok godhan vilia. ok ledde thäs rasklicare til fulco*m*nilsa. Thy skulu gudz doma altidh hedhras ok rädhas, ok höghelicast är vaktande at manzsins vili vardhe ey ginuärdogh*i*r gudz vilia, Än thänne konu*n*gir af hulkom iak talar. som thu känne. hafdhe ey tholkin godhuilia til folkit. som moyses. thy — — — — — — — — — — — — — 127

— — — — — (Två blad fela.) — — — — —

— — — Kap. 52. III: 456, rad. 21. — — —

Än han forma ey lösa thöm. Ok hwart foot stighit som han äruodha for min älskogha. skal iak tälia ok atirmäla hono*m* i äuärdhelico lifwe. Än nar konu*n*gin kombir til pafwan ödhmiuke sik hono*m* af allo sino hiärta. ey lönande sina synde ok ey orsakande vtan bedhandis aflösn af the olydhno. han hawir giort mot the hälgho kirkio skipan. ok af thy ba*n*ne han är i bundin, oc af sino*m* oppinbarom meneedh ok af thöm ouana oc ey för pläghadho*m* thu*n*ga ok skat han haw*i*r lakt a sins rikis almogha. ok for thz at ouärdoghe klärka äru kompne til kirkionna ingäld for hans skuld. ok for al the thing som thän sami konu*n*gir haw*i*r vidh*i*rfrestat. mot loflik*om* rikesins ok biscopa*n*na stadhgom.

Christus radh*ir* thöm sama konung som för är saght af at han skoli ga til pafwa*n* ey mz höghfärdh älla mangom thiänarom gifwande rifwelica ok oskällica sina gafwor at han skoli lofwas i landomen. vtan gange ödhmiuklica ok sniällelica oc hafwi vidh*ir*thorftelica thiänara ok the som pröuas vara höuiske oc gudhelike. Cap*itulu*m liij

Christus taladhe til brudhinna sighiande. vm konu*n*gin wtgar oc far til pafwans. ok vil sik kännas hafwa thunglica syndat. tha vakte sik af smekiarom hulke honom radha at han skoli wtga ok ga mz höghfärdh. til thz at hans na*m*pn skuli lofwas i landomen. ok vakte sik af thöm som honom radha at gifwa sina gafwor ru*m*lika at hans frägdh skoli oppinbaras. ok sama*n*sanka
128 mykyt thiänisto folk. at han skoli ey fangas af ouinom. Vtan wtgange sniällelica ok ödhmiuklica. hauande vidh*ir*thorftelica thiänara gudhelica ok höuiska. ok ey ofmanga. ey wtläggiande sin thing for sinna rosn skuld oc teilsa. vta*n* til gudz hedh*ir* ok sinna nyttelikhet. Vakte ok sik sniällelica for thöm ma*n*nom. som astunda at göra hono*m* skadha. Thy at än thot iak forma al thing mz mino valde. tho är stundom görande mz manzlico*m* radho*m* ok hiälpom. Ok thy än thot iak taladhe mz moyse tho hördhe han oc fölgdhe ens hedhins manz radhe. thy at thz var got. oc for somlica thinga skuld vidh*ir*thorftelikit oc nyttoght.

Christus manar konu*n*ga vm sina brudh. at the skulin afläggia si*n*na synda thunga byrdhe mz ängilsins äptedöme hulkin som syntis thobie giurdhadh*i*r. swa som redhoboin til vägh. ok at the skulin giurdha sik mz godhra ordha ok g*er*ninga bälte för än the wtga af världinne. ok at the skulin bära höuisk klädhe ok höuiska ok väl matadha sidhi. Cap*itu*l*u*m liiij

Christus talar til sinna brudh af thöm kon-
u*n*geno*m* som owir meer är afsaght sighiande.
Sc*r*ifwat är at ängillin syntis giurdadh*i*r thobie
nar han vilde fara til anna*n* stadh. thz märkir
rätuis ma*n*z tekn oc skipilse. thy at ma*n*nin som
astunda at fa sinna synda forlatilse. skal afläggia
sinna synda thunga byrdhe mz idhrugha ok rätto*m*
sc*r*iptamalo*m*. Ok vmkring gifwa sik mz godhom
ordho*m* ok g*er*ni*n*go*m*. Swa göri ok thänne kon-
u*ngir*. Rätte alla sina g*er*ninga för än han wtgar
af världi*n*ne. haua*n*de forakt swa bortkasta alla 129
sina förro onda sidhi oc lättelikhet*ir*. at han alre
optarmera lystis i thöm. thy at fwlt är ok van-
skapat at loua fäghi*r*stom h*er*ra. at fylghia hans
fäghrind. ok fylghia sidhan anna*n*tidh vanskapadh
thing. thy dauidz swena nar the fulica rakadhe
i sino skägge ok stäkte i sinom klädhom. matto
ey inga i iordzlikit iherusalem. för än thera klädhe
varo bätradh ok thera skäg atiruaxit, vta*n* blifwo
i dröuilsa ok forsmäilsa stadh. Huru myklo hällir
iak gudh fäghre ok starkare thöm dauid leta

fagh*ir* thing i ma*nn*omen. thy vil iak ey at the bärin stunt klädhe swa som skämdagäste. ok ey ok quinzlik athäfwe swa som q*ui*nzlike män. Vtan iak lofwar ma*nn*omen nyttelik thing ok höuisk at the varin klädde til nyttelikhet oc höuisklikhet til min hedh*ir*. ok at the varin redhobone at göra mik räkinskap. nar mik thäkkis at kalla thöm af världinne.

Christus hugnar sina brudh, ok sigh*ir* hänne at hon skuli ey thighia gudz ordh som hänne äru teedh. Åmuäl än thot hon af thy lastas. ok at hon skuli ey thöm tala for ma*nn*a lof thy at hulkom som gudhlik radh gifwas. vm the lydha thöm skulu the fa miskund sik louadha. ok vm the forsma ordhin skal rätuisan döma thöm Cap*itulu*m lv.

Sonin taladhe til sinna brudh sighiande. thu som andelik thing see. skalt ey for thy thighia at thu lastas. ok ey thy tala at thu louas af ma*nn*om. ok ey rädhas af thy at min ordh th*er* thik äru gudhelica oppinbaradh. forsmas ok ful-
130 co*m*nas ey ginstan. thy at rätuisan döme thän som mik forsma. ok misku*nn*in gifw*ir* thöm lön som mik lydhe. ok thz vardh*ir* ij twäggia handa matto. först thy at synda*nn*a pina afskrapas af rätuiso*nn*a book. Anna*n*tidh thy at lönin ökis äpt*ir* thy som fult görs for syndenar. Ok thy sändas al min ordh vndir thöm ända oc mz swa skälom. at vm the som ordhin sändas höra. oc

tro ok fulcompna thöm mz gerninginne tha skulu mina iättir haldas oc fulcomnas thöm Ok for thy at israels folk vilde ey fylghia minom budhordhom. forlät rättan oc ginan vägh. ok gik vm wrangan vägh oc mödhosaman. oc vardh allom hatelikhit. oc mange af thöm äru i häluite ok tho flere i himerike. Swa är oc ämuäl nu thy at thässa rikesins folk hulkit iak hawir plaghat. är ey vordhit ödhmiukare älla lydoghare for plaghonna skuld. vtan är vordhit diärfware mot mik ok meer ginuärdoght. Ther äptir hördhe iak röst sighiande. O min son hulkin som mankönit frälste mz thinom dödh af häluite, stat op oc vär thik. thy at mange män ok quinno vtelykto thik af sino hiärta. thy gak in ij rikit sniällelica swa som salomon. lypt bort dörrinar älla portana af dörra axlomen starklica swa som samson. Sät forsato for klärkomen. ok snaru i väghenom for riddaranna fötir. Rädh quinnonar mz vaknom. ok nidhirkasta vallogha männena. fore almoghanom swa at ängin af thinom ouinom komi vndan. för än the som härdhas mot 131
thik bedhas miskund mz sanne ödhmiukt.

Gudh fadhir kungör brudhinne ok teer hänne rädhelikin framgang gudhelix doms ther giordhir var mot enom konung än tha lifwande ther olydoghir var gudhelicom radhom. ok hulkaledhis brudhin saa lamb ok änlite i gudhelix valdz altara i himerike ok i thöm sama punkt sa hon lambit i ens prest hand som tha sagdhe mässo i världinne. ok

hulkaledhis konun*g*a*n*na thiänara ok vndirdana varande plaghadhe i världinne ok i häluite ok i skärslo elde. kärdho hardhelica for gudhi oppa thöm sama sina konun*g*a ok hyfdhinga. ok alle hälghe män beddos rätuiso ow*ir* thöm Här är märkelikin kännedombir Cap*itul*um lvj

GWdh fadh*ir* taladhe til brudhinna sighiande. hör the thing som iak sigh*ir*. ok tala the thing som iak biudh*ir* thik. ey for thin hedh*ir*. ok ey for thin last. vtan halt iämhughlica oc alt ens lica i thino*m* hugh. thän som thik loua. ok thä*n* som thik lasta. at thu skuli ey röras til wredhe fore lastan. ok ey vphöghias til höghfärdh for lofwit. thy at thän är värdh*ir* hedh*ir* hulkin som äuärdhelica var i sik siäluo*m*. oc han som af kärlek skapadhe änglana ok männena til thz ena at flere skullin luttakande vara hans äro. Jak är visselica nu thän sami i valde oc vilia. som iak var nar min son tok kötlikin lica*m*ma. i hulkom iak är ok var ok han i mik. ok thän hälghe ande i os badhom. Än thot världinne var lönlikit at han var gudz son. tho var thz nakro*m* ku*n*noght.
132 än thot fam människiom. thy skalt thu vita at thätta är gudz rätuisa. hulkin alre hafdhe vphof swa som siäluir gudh hafdhe alre vphof. at för var änglomen teet lius än the sagho gudh. hulke ey fiollo thy at the visto ey gudz lagh ok rätuiso. vta*n* for thy at the vildo ey halda hona ok göma. Visselica the vndirstodho at alle älskande

gudh skullo see gudh. ok vara mz honom äuärdhelica. ok the som hatadho gudh skullo pinas äuärdhelica. oc skullo alre se han i sinne äro. Ok tho wtualde thera höghfärdogha giri hällir hata gudh ok blifwa i thöm stadh the*r* the skullin äuärdhelica pinas, Än älska gudh at the skullin äuärdhelica glädhias. Tholik sama rätuisa är af ma*n*neno*m* swa som af änglomen. Visselica ma*n*nin äghi*r* för älska gudh. ok sidhan see han. Thy vilde min son födhas af kärlek äpt*ir* rätuisonna lagh. at han skulle vara synlikin ij mandomeno*m* hulkin ey formatte sees i sinom gudhdom. Ok frälst siälfsuald är swa gifwit ma*n*nomen som änglomen. at the skulin astunda himerikis thing ok forsma iordhrikis thing, Ok thy iak gudh söke ma*n*nin mz mangom mattom. än thot min gudhdo*m*bir synis ey. Ok i mangom lando*m* teer iak mango*m* människiom huru hwars landzsins synd maghe bätras ok huru misku*n*nin skulle faas. för än iak giordhe min doom. ok rätuiso i thöm samu lando*m*. Än mä*n*niskiona atuakta ey ok akta ey thässe thing. thässin rätuisa är ämuäl i gudhi at alle the som äru — — — — — — — —
— — — — — (Slutet fattas.) — — — — —

STYCKEN PÅ BIRGITTIN-NORSKA.

Stycken på Birgittin-Norska.

(Efter Skoklosters handskrift 5 i qvart.)

Assit principio sancta maria meo:·

(Bok VI kap. 52.)

Christi brwdh sagde. Lof vari þik O h*er*ra gudh f*iri* al þe þing säm skapad ära *ok* heidh*i*r f*iri* alla þina dygde. Ok tiänist giuis þik af oll*u*m f*iri* þin kärleek. Ek ouärdugh människia *ok* syndirska af minom vngdoom. Takkar ek þik O min gudh þy. at tu neka änghom syndoghom þeem säm bedhis þina nadhe. vtan spar. ok misku*n*na oll*u*m vslom. O sätaste gudh. þz är vndärlikit þz tu gör mz mik. þy at tu söue min likama när þik täkkis mz andelikom swämn Ok vpuäkke mina siäl at höra ok see. ok kenna andhelig þing. O min gudh. O huru söóth þiin ordh äru minne siäl. hwilken þäim swälgh*i*r swa säm sötista mat. Ok jnga mz glädhi i mit hierta. Ok naar ek höre þiin ordh ta är ek badhe mät *ok* hungrogh. mät þy at änkte lyste mik vtan þiin ordh. Hu*n*grogh þy at ek geernas. ää meer. ok hetelikare at höra þeem. Thy O min välsignadhe gudh gif mik hielp. at höra *ok* göra altiidh þin vilia ¶ Christus swaradhe. Ek är vtan vphof. ok vtan ända. Ok al þe þing säm äru. ära skapadh vm mit waldh. Al þingh skipas

2 i minne snille. Al þing styras mz minom doon Ok alla mina gerninga skippas mz kärleek. þy ä mik enkte omöghelikit. Ok mykit är þz hiertadl hart. hwilket säm eig älska ok rädhis mik mädhar ek är allra þinga styrare. ok domare Ok fult komna hellir diäfwlsins vilia. hwilken säm är mi stupogrefue ok forradhare. Thy at han skänk rwmlika eitir vm världena firi hwilko siälan magho eig lifua. vtan nidhirsänkias i heluiti dödh. þetta eitir är synden huilken söthlika smaka än to at hoon är bäsk Ok stänkis daglika a diäfwlsens hand ifuir mangha. Vtan hwar hörd folkit. at ollum offras lifuit. Ok þe wtuälia dödhin Tho är ek gudh tulughir. Ok varkunnar þeir vsaldh. Visselika ek er swa som konungir. huilken säm sände sinom tiänarom viin. *ok* sagdhe. Skänkin vinit flerom þy at þz är heilsamlikit. *ok* gifui siukom hilso dröfdom glädhi. heilbrögdom manne likit hierta. En eig sändis vinit vtan i kwämeliko kari Swa sende ek min ordh. huilken säm räknas *ok* liiknas vidh viin minom tiänarom vm þik säm är mit kar. huilket ek vil vpfylla. ok töma eptir minom vilia. Min helge ande skal känna þik.

3 hwart tu skalt gaa. ällir hwad tu skalt tala. Thy skalt tu gladhlika ok oräddelika tala hwad ek biudhir Thy at enghin skal formagha mote mik. Tha swaradhe ek. O alla äronna konungir. ok alla snillenna jngiutare. ok alla dygdha gifuare. Hwi takir tu mik til tylka gerning huilken säm vpnöte kroppen i syndomen Visselika ek är swa säm osniäller aasne Vanmaktog i dygdom. Ek syndadhe i ollum dygdom. Andin swaradhe. Hwar

vndradhe. vm nokor herra giorde sik krono. ellir fingergwldh. ell*i*r kar til sinna nytteligh heit. Af thy minte ell*i*r malm säm hono*m* presenteradhis. Swa är eig vnd*i*r. at ek tak*i*r minna vina hierta mik p*re*senteradh. görande i þäim min vilia. Ok f*iri* þy at en hafuir mi*n*ne vnd*i*rstandilse. ok a*n*nar meira. nytia ek swa hwars ens samuit säm höwelikit är til min heidher. Thy at rätwiis mans hierta är mit mint Thy skal tu vara stadhugh. ok redhoboen. til min vilia. Th*e*r äfte taladhe gudhz modh*i*r til mik sighiande. Hwad säghia bällinna q*ui*nnor i thino rike Ek swaradhe. Ek är en af þäim. *ok* þy skämmis ek at tala i þinne asyyn Modheren sagde. Än to at ek veit al tingh. þo vil ek þz höra. þik talande *ok* mik swarande. Naar os p*re*dikadhis san ödhmiwkt sagdom vi. at vare forfädher ärfdo os vidha ägho. 4
Ok faghra sidhi. Hwi skulu*m* vi eig ta fylghia þäim Vaar modh*i*r sat mz þäim fyrsta ärlika glädhi hauande manga tiänara. Ok vpfostradhe os mz heidher Hwi skal ek eig ärfua minne dott*i*r þolik þing säm ek nam säm är at hafua sik ärlikan. ok lifua mz likamlighe glädhi. ok döö mz storom världhinna heidh*i*r Gudhz modh*i*r swaradhe hwar þe kuinna säm hafu*i*r þolik ord. *ok* fylge mz gerningene. gaar rättan heluitis vägh Ok þy ära þolik swar hard. Thy at hwad dogh*i*r hafua þolik ordh. mädhan allra þinga skapar*e* läth sin likama blifua i världhinne mz alle ödhmiwkt. af sinne födhzslo *ok* til sin dödh. Ok ald*r*e kom höghfärdhenna glädhi ifu*i*r han Sannelika þolika kuinnor skodho eig hans anlite Naar ha*n* stoodh liuande

ok dödh*ir* a korseno blodoghir ok blekir af pinomen
Ok [eig] akta þe hans obrygdilse. Hwilken han hördhe
ok eig hans smälika dödh. Hwilken ha*n* wtualde.
ok eig aminnas þe stadhin. hwar ha*n* vpgaf andan.
þy at hwar tiwfua ok räfuara togho sina plagh-
or. þ*e*r var ok min son plaghadh*ir* Ok ek är
hono*m* kärast af oll*u*m creaturum Ok i mik är
5 all ödhmiukt. Ok ek var þ*e*r näär Ok þe säm
göra þolik höghfärdug *ok* höghbällis tingh. Ok
gifua androm tilfälle at folghia þäim. äru like
stänkilsse i heito vathne ok bränne. Ok smitta
alla þäim säm þz stänke Swa giifua höghförd-
oghe höghfärdinna eftirdöme. Ok bränna saarlika
vm ont eft*i*rdöme Thy vil ek nu göra säm goodh
modh*i*r. huilken säm rädhande sina syni later
þäm se liman. huilken þräälane see ämuäl. En
synine seande liman rädhas at göra vreidha mo-
dherena. takkande henne. at hoon hötadhe þäim.
Ok flängde þäim eig. En trälane rädhis at flängias
vm þe bryta. Ok swa göra synine flere goodh
þing en för ok trälane färe ondh þing Swa vil
ek þe syndana atirlöna. Thy at [ek] er misku*n*nena
modhir at gudhz vini vordho brännande af gudhz
kärleek Ok syndoghe men vittande sin vadha.
Flyyn atenast syndena af räddogha. Ok mz þesse
maþo misku*n*na ek badhe ondho*m* *ok* godhom
Godhom at þe magho fa þäs större krono i hime-
rike. Ondom at þe komin i mi*n*ne pino. Ok änghin
är swa stoor syndare at ek är eig redhoboen at
löpa moot hono*m*. *ok* min son at giifua hono*m*
6 naadh vm han bedhis mz kärleek Th*e*r äfte syntos
þre quinnor Swasom modheren *ok* dotteren. Ok

dottordottoren. En modheren. Ok dotterdotteren syntos dödha. Ok dotteren liuandis The dödha foresagda modheren. *ok* dottordoteren syntis swaso*m* kripa af eno*m* swartom pwz j myklo mörkre. henna hierta var wtdraghit Ok läppane afskwrne Ok hakan skalf Tändirna skynu huita. ok langa. Ok skalradho alla Näsana varo afäthna. Ok öghonen wtbruten hengiande nidh*i*r a kinnena. mz þwäim sinu*m*. Anlitit syntis jnsänkt. Ok i anlithsins stadh storth diwp *ok* mörkt. Hiärnskalen var borto i hofdena Ok hiernen val säm blyy. Ok wtflöt säm tiära Ok henna hals vmuändis swaso*m* þz trää säm swarfwas i swaruastole. huilko hwassasto iärn är a mote sat vtan hughnadh. Brystidh syntis oppith fult mz langu*m* mathkum. ok smaam. huilke hwar uändis. hiit ok tiit vm andra. Armane varo like slipostens käppom. Hendirna varo swasom lange spica. Ok alla henna riggiotaflor varo lösa. huilka aldre lata af at röras. vta*n* en foor vp *ok* a*n*nur nidh*i*r. Ok en langer ok stoor ormber drogh sik nidhan til vp gino*m* maghan ok fögde somon stiärten. ok hufuudit swaso*m* bughi [ok] gik idhke- 7
lika kring vm i*n*älfuena swasom hiwl. Laren ok skinobeinen syntos swa som twe thornkäppa fulle mz hwassastom þorngaddom. Henna fötir varo swa som breedhföta Ta taladhe þe dödha modheren til dotterenna sighiande. Höör tu etirydhla miin dotter. Ve mik at ek var nokon tima þiin modher. Ek lagde þik i högfärdinna badhel. i huilkom tu värmdis. ok växte til þäs tu kom til allir. Ok swa mykit þäktis ha*n* þik at þu vpnöthe þin all*i*r i hono*m*. Thy sägh*i*r ek þik at huru opta þu

vmuende þiin öghon mz höghfärde*nn*a sin Swa
opta kasta tu vällande eitir i miin öghun mz
oþullikom hita. Huru ofta tu tala höghfärdinna
ord huilken tu nampt af mik. Swa opta swälghir
ek beetzskastan drik. Ok huru opta þiin öron
vpfyllas mz högfärdinna vädhir. huilkit högh-
färdinna bylghio vpuäkkia. säm är at höra eighens
likama lof. Ok astwnda världhinna heidh*i*r. hwilken
tu namt af mik Swa opta komb*i*r rädhelikit liudh
i miin öron mz bläsande vädhre. ok brännande.
Ve är mik fatoghe ok vsle Thy fatoghe at ek
hafuir altiidh känna änkte got. Thy vsle at ek
hafu*i*r alt ilt. En tu dottir äst liik koru*m*po
8 hwilken säm gangande i dyianom stänkir ok
sörgha alla nalkande sik huru ofta hoon veefta
vm kring mz ru*m*ponne. Swa tu dottir äst sliik
ko. þy at tu hafu*i*r eig gudhliko snille. ok gaar
äfte þins likama g*er*ningom. ok rörilsom Thy huru
ofta tu fölghe minna sidhuänio gerningo*m* säm
ära syndena. huilka ek kende þik Swa opta vp-
nyias miin pina. Ok brinder þäs heitare. O miin
dott*i*r hui höghfärdas tu af þinne släkt. Hwad
eig är þik heidhir ok sämdh at mi*n*na inälfua
träkkir var þik örnagaat Ok at min blygdelike
limbir var þin wtganger. Ok al min bloodz oreen-
likheit var þit klädhe nar tu födhis. Þy är nu
min kuidhir i huilkom tu laakt vpätin af mathkom.
En hui käre ek a þik dott*i*r. mädhan ek skolde
myklo meer kära vm mik. Þy at þry þing ära
huilken nu tuinga mik saarlighast i hiertana
Första är at ek var skapadh af gudhi til hime-
rikis rike. Ok iak vannytiadhe mit samwit skipade

mik til heluitis pino. Annat är at gudh skapadhe mik faghra säm ängill Ok ek vanskapadhe mik siälfua swa at ek är likare diäfleno*m* en gudhz engle. Tridhia är at ek giorde storlika ont skipte 9
i minom tima. Thy at ek thogh litidh framfarlikit þz är syndinna luste. f*iri* huilken ek tol nu oändelika pino Ther äfte sagde hoon til gudhz brwdh. Thu säm mik se Se mik eig vtan vm likamlikt liiknilse Thy at saghe tu mik säm ek är. tu doe af räddugha. Thy at alle mine limi äru diäfla. Thy är sc*ri*pten san. huilken säm sägh*i*r. At swaso*m* räthuise men ära gudhz limi. Swa ära syndoghe men diäfwlsens limi Swa röne ek nu. at diäfla ära festä vidh mina siäl. Thy at mins hiärta vili skipade mik til þolka vanskapligheit ¶ Ãn höör ytirmeer. Thik synis. at mine föt*i*r ära suaso*m* bredhföta. þz är f*iri* thy. at ek stood stadhlika i syndinne. Thy sta nu diäflane stadhlika i mik. bitande mik *ok* mättas aldre. Miin skynuböön. ok miin laar ära swaso*m* þornkäppa. Thy at ek hafde min vilia efth*i*r oll*u*m köttlikom lusta Ok mino*m* vilia. At hwar ryggetaflan är löös. Ok hwar röris moot andre Thz är thy at 10
mins hoghz glädhi vpfoor stundom mykit i värlslighom hug. *Ok* nidh*i*rfoor stwndum vm mina sorgh mykla. ok wredhe. af världinna giinuärdo. Ok thy swaso*m* baken röris äfth*i*r howdhsins rörilsom. Swa skulde ek hafua varit stadhug *ok* reenlik. epthir gudhz-vilia. hwilken säm är alla godhra manna howdh Vtan f*iri* þy. at ek giorde ey þz. þy þol ek räthuislika þe þing säm tu seer En at en ormber hafu*i*r draghit sik nidhan til vp

ginu*m* maghan. Ok standande swa säm bughi. löpir vm kring swaso*m* hiwl. þz är *firi* þy at min luste var vanskipadher *ok* min vili vilde al þing ägha. Ok manghfallelika ok oskälika wthgifua. þy gaar nu ormen ohughnelika kring vm miin i*n*elfue, *ok* bitir mik omiskundsamlika. En at ınit bryst är barth. ok gnaghit af mathkom þz þe sanna gudz räthuiso. Visselika ek älskadhe rötelig þing mera en gudh Ok mins hierta älskoghe var til framfarligh þing Ok þy swaso*m* lange mathka varda af andru*m* mathkum Swa
11 är miin siäl fuld mz diäflum *firi* röteligh þing huilken ek älskadhe Mina arma synas swaso*m* sliposteina käppa. þz är *firi* þy at miin astundilse hafdo swaso*m* arma. þy at ek girnadhis langan alder. At ek maþe lenge liifua i syndinne Ek girnadhis iämuääl. ok astundadhe at gudhz dombi*r* var lätare en scripten sighi*r*. þo sagde väl mit samuit mik at min þime var stunther. Ok gudhz domber otolikin Twärt a moot sagde mik miin astundilse til syndinna. Mit liif vara langt Ok gudz doom þoliken. Ok at þolikom äggilsom vmuändis mit samuit. Ok vilin ok siälin fylgdo lustano*m*. Ok þy röris nu diäfuulin i minne siäl. moot mino*m* vilia. Ok mit samuit vndirstaar ok kännir nu gudz doom vara räthuisan. Mina hend*ir* ära swa so*m* klynda. ok þz är *firi* þy at gudz budhord varo mik eig lustelig. þy ära mina hend*ir* nu mik til tungha. ok eig til nokra nyt. Min hals löpir vmkring swa so*m* þz träă säm swarfuas mz hwasso iärne. Thz är *firi* þy at gudz
12 ordh varo mik eig sööt at suälgia j mins hierta

kärleek vtan mykit beetsk þy at þe auitadho mins hierta lusta. ok vilia. Ok þy star nu hwast iärn moot minu*m* strupa Mine läppa. ära afskorne. þy at þe varo raske til högfärdinna ord. ok sköör ord. ok lat. Ok seen at tala gudz ordh. Hakan synis skäluande. Ok tändirna skälla. Ok þz är þy at ek hafde fultkomen vilia at gifua mino*m* likama maat ok drik. at ek skolde synas fagh*i*r ok astundelik. ok heilbrygdo. ok stark til all likamins lustilsse Ok þy skälfu*i*r nu hakan. vtan hugnadh ok tändirna skälla. þy at tannanna vpnötilse. ok äruodhit var fafänkt. Ok onyttolikit til siälinna gangn Näsana ära afskorna, þy at swaso*m* þäim pläghar göras mz idh*i*r til mere blygd säm bryta i toliko falle. Swa är mik blygdinna märke insät til mi*n*na äw*är*delika skam. En at öghonen hengia nidh*i*r a kinderna mz twäim sinum är räthuiist. þy at swaso*m* öghonen gladdos af kinnanna fägherindh f*iri* högferdinna teilse. Swa ära þe nu wtbruten af myklom graat. Ok hengia nidh*i*r a kinderna mz 13
blygd. Ok rätuiselika är mit anläte jnsunkit. Ok i änlitis stadh stort mörkir, þy at högfärdinna klädhe vmkring gik mit änlite. Ok ek vilde synas ok äras af vänleek Ok är nu mit änlite mörkt ok vanskapadh. än at hiernen wtuällir ok wtflytir swaso*m* bly ok tiära. är värdugt. þy at swasom bly är blöth. ok bögheligit epte þäs vilia säm þz nytiar Swa mit samuit. huilkit säm laa i hiernanom böghdis eptir mins hierta vilia. En to at ek vndirstoodh. hwad ek skolde göra. Ok gudz sons pina festis alldre i mina hierta, Vtan wtflööt swasom þz ek väl viste. ok aktadhe þz

eig. Ok eig aktadhe ek meer af þy blodhena
säm wtflööt af gudz sons limum. en af tiäru.
Vtan ek flyde gudz kärleeks ord swasom tiäru.
At ek skulde eig venda mik af likamins lustilsom.
ellir dröua Tho hörde iak stundom gudz ordh
14 firi manna skuld Vtan swa raskeliga wtgingo þe
af mina hierta säm þe jngingo. Ok þy wtflytir
hiernen swasom brinnande tiära mz heitasta väldh.
Miin öron ära atirtäpt mz hardom steinom. Þy
at högfärdinna ordh jngingo gladhlika i päim.
Ok nidh*i*rforo sötlika i hiertadh. Ok gudz kär-
leikir var vtelyktir af mino hierta. Ok þy at *firi*
högfärd. Ok verldinna skuld giorde ek alt þz ek
mathe. Thy ära min glädhinna ord vtelykt af
mino*m* öro*m* En tu maat spöria en ek giorde
nokra godha gerninga Ek swara þik. Ek giorde
swa som päni*n*ga skyptare. Huilken säm sunder-
skärande päningen atir andwarda han h*err*anom.
Swa giorde ek. Ek fastadhe ok ek giorde almoso.
ok andra gerninga Vtan päim giorde ek *firi* hel-
uitis räddogha. Ok at fly världena giinwerdo. En
firi þy at gudz kärleik*i*r var afskurin j gerningene.
Dugdho mik eyg þolik þing til at fa hymerike.
To varo þe eig vtan atirlöön Annan tiidh maat
15 tu spöria huilken ek är i*n*nantil i vilianom. Mädh-
an ek er swa vanskapadh vtan til. Ek swara.
min vili är swasom mandrapara. Ok modhir
drapare huilken gerna drape sina modh*i*r. Swa
vil ek allra värst gudhi mino*m* skapara. Huilken
mik var bäzstir ok sötastir. Þär eptir taladhe
dödha dotterdotteren firisagdo modhirmodherinne
til sinna eghna liuande modh*i*r sighiande. Höör

tu scorpia min modhir. Ve mik þy at tu swek mik illa. tu þede mik bliit änlite. vtan stak tu mik hardhelikan i hiertadh. þu gaft mik þry raadh af þinom mun. Ok þry nam ek þinom gerningom. Ok þre vägha þedhe tu mik i þinom framgang, Första radhit var at elska kötlika *firi* kötlikin vinskap fa skolande Annan tiidh at wtgifua rwmlika världz gooz *firi* världhinna heidh*i*r. þridhia var at hafua huilo *firi* kropsins lusta. þässin þry varo mik mykit skadhulik. þy at ek fik blygdh ok andelika awnd. *firi* þen skuld at ek älskadhe kötlika. Ok af þy at ek wtlagde riuelika wärldhz gooz. þy var ek räänt af gudz nadha gafwm. Ok fik ek blyghasta dödhin *firi* þy at ek lustadhis lifuandis i kropsins huilo. byriadhis mik siälinna 16
wroo i dödhsins stundh vtan hugnad Try þing nam ek af þinom gerningom säm var at göra nokra godha gerninga. Ok eig lata nokra þe syndh som mik lystadhe. Swa so*m* þän gör säm blanda eitir mz hunag. ok ofrar domarenom. Ok domaren vardhir vreedhir Ok wtgiutir eitridh ifuir þän säm þz frambär Swa röne ek nu j myklom änghsla ok dröuilsom. Annan tiid nam ek vndirliko matho. at klädha mik säm var at hölia öghonen mz linno klädhe. Hafua naatsko a fotomin. Handska a handome*n*. Ok allir halsin var vtantil bar. þ*e*tta linna klädhe skiulande öghonen. teekna mins krops vänleek. Huilken swa mörkte miin öghon. at ek aktadhe eig minna siäl fägrind Naat skone säm värma fötirna vndeat ok eig ouan. teekna kirkionna helgha tro. huilka ek hiolt äi trolika. Än henne fylgdo ängha fruktsama gerninga. vtan

swa säm naat skone främia fötirna. swa stoodh
mit samuit i trone. Ok framförde siälinna Än fo
17 þz at eig fylgdo godha gerninga þy var siälin sw
säm bar. Handskane a handomen. teekna fafäng
lof. huilkit ek hafde. þy at ek wträkte min
*ger*ninga. huilka säm teeknas i handskomin.
swa tiokka ok ruma gudhz miskundh. At när
ek hannadhe gudz rätuiso kende iak eig, ok eig
aktadhe ek hoña. þy var ek mykit diärf at synda.
En naar dödhin nalkadhis mik. Fiol klädhit af
minom öghom iuir iordena. þz är ofuir min likama.
Ok þa sa siälin sik. ok vidh*ir*kändis at hon var
nakin. þy at mina godhgerninga varo fa. Ok
syndena manga. Ok *firi* blygdh skuld mathe ek
eig staa i äuärdelikx konungs palacio. þy at ek
var blygdelika klädh Ok ta drogho diäflane mik i
harda pino hwar ek gabbadhis mz blygd. Tridhia.
huilkit ek nam af þik modhir vaar. at klädha
trällin mz h*er*rans klädhom. Ok sätia han i herrans
säte. Ok heedhra swasom h*er*ran Ok gifua herr-
anom trällsins atirlönö. Ok all smälik tingh.
þenne herran er gudz kärlekir. Ok trällin är vilin
at synda. Swa sättis trällin säm är syndinna
18 luste i mit hierta. Hwar gudhelikin kärleikir
skolde styra Ok kläde ek trällin nar ek vende
alt þz skapadh var. ok värdlikit til min lusta.
Ok atirleuona ok afskrädona. Ok þz smälikast
war. gaf äk gudi ok þo äi af kärläik vtt*an* af
räddughä. Ok swa gläddistz mit hierta af mi*ns*
lusta framgangh. þwi at guds kärläikar ok godh*ir*
h*er*rä. war wthälukt*ir* fra mik. Ok wondh*ir* þräll
jnnelyktä. Wäy. modh*ir*. þässa þry na*m* äk af

þinom g*er*ningom. Jamwell thädä þw mik þrä
wägha j þino*m* framgangh. Fyrstä war lius. naar
äk jngek j han. ward äk blindh af hans skini
Annär war stutth*i*r ok haall so*m* js ok naar äk
hafdä framgangith j hono*m* äit fät. atterskräidh
äk äit trin þridhi war mykit langh*i*r ok naar äk
framgik j honom. kom äptär mik braadh*i*r ström*i*r.
ok förde mik nidh*i*r wndä bärgh i diuppa graf 19
J fyrsta wägenom märkistz mi*n*na högfärd fram-
gang*i*r. Hẘilkin som war mykit lius þwi at þä
bäldhin som fram gaar af högfärdennä syntistz
sẘa mykit j minom öghom. at äk þäingthä äy
hä*n*nä ändhä. ok þwi war äk blindh. J adrom
wägänom märkistz olydnan. Wissalighä olydnonnä
timä är äy langh*i*r j þässo lifwä. þwi at eptär
dödrän nödgastz ma*n*nin at lydhä. þwi war han
mik langh*i*r. at naar äk framgäk äit fät j skrypta-
malännä audmiukt apt*i*r skräidh äk äit trin þwi
at äk wildä. at widh*i*r gafnna syndhän skullä for-
latastz En äy wildä äk fly syndäna. ept*i*r skrypta-
malän. Ok þwi stood äk äy stadugh j lydnännä
fätä. Vtta*n* äk attär skräid j syndäna. swa som
þän so*m* skrid*i*r a jis. þwi at min wili war kaldh*i*r
äy wiliandä laatä af þäim þingom som mik lusta-
distz Ok swa naar äk fram gäk äit triin þwi at 20
äk wildä annan tidh äft*i*r skriftamalom giöra
syndännä. hwilka mik lystä. þridi wägän war at
äk hopastz wmygäligit Som war at mugha giora
syndäna. Ok äy fa langhä pino. Ok mugha jam-
wäll läinga lifwa at dözäns stund skuldä äy nalkastz.
Ok naar äk hafdä fra*m*gängit wm þännä. wäghän.
Kom äpt*i*r mik brad*i*r storm*i*r. som war dödän.

Hwilkin som gräip mik af äino ar*e* ok till anna
ok vm kolkastadä mina fötar. mz siukdomsen
pino En hwat waro fötärnä wttan naar siukdom
än nalkadistz. formattä äk litit agthä kropsen
nytlik häid *ok* mi*n*na siälänna häilso þwi fäll ä
j diupa graf. naar hiartat sprak. som högxst wa
j högfärdennä *ok* hart j syndä*n*nä Ok siäle*n* fä
diupliga j pino*n*nä graf. for synddäna. þwi wa
21 þä*n*nä wägän mykit langh*i*r. þwi at langa pina
byriadez. naar kiotzäns ändhadez. O min mod*i*r
Wä är mik þy. at alt þ*etta* som ek nam af þi
mz glädi þett gäld*i*r äk nw mz graat. þär aft*i*
taladä sama döda dottärrä*n*. till gudz brwd. swa
sägiandä. Höyr þw. som mik sää. þik synistz. a
mit hofwt. ok anliti är swa som thordän. mz
liughn äldh. Jnnan till ok wtta*n* halsän. *ok* briustät.
swa som sat j präs. mz langom spikom Armanä
ok föta*n*nä ära swaso*m* langä arma. Ok kwidrän
slaz mz hardom hambrom. Laarän *ok* skinubäin
äro swasom fliutandä watn. Af hwstagx jakklom.
Ok än är äin pina jnnan till mik bäiskar*e* än
alla þässä swasom wm än nokor människia warä.
j hwilkä all lifwandiz andharwm waro afta teft
ok alla aadronä fulla mz wäd*i*r *Ok* þrängdo sik
22 till hiartath. hwilkit som till byriadhä at bristä.
forä wädärsäns makt. ok ofw*i*r*u*äldi. swa är äk
arm. jnnan till skipat f*iri* högfärdonnä wädh*i*r
hwilkin mik war alräkärästä. þoo är äk j misku*nn*-
änä wägh. þy at j mino*m* hardastä siukdoom
skriftadhä äk mik som äk bäzt ku*n*nä. ok þoo af
räddugha. En när dödrän nalkkadistz kom mik
mi*n*s gudz pino skodälsä j hwgh. at hon war

mykklo bäiskar*e* ok hardar*e*. en min pinä hwilka äk war wärd at þola. f*iri* mina wo*n*da forskullän. Ok af þylikom þanka fäk äk gratandä taara. at gudz kärläik*i*r war swa stoor. till mik. *ok* min swa litin till hans. Ok þa saa äk till hans mz mi*n*s samuitz öghom. Ok äk sagdä. O h*er*rä. äk trwr þik wara min gud *ok* jomfrunnä soon. misku*n*na 23 mik. for þina bäiska pino þy at här äptä skullä äk g*er*na bättra m*i*t lifärnä. vm äk hafdä timä. Ok j þ*e*im pungteno*m* war äin kärläikx gnista wptänd j mino hiarta. mz hwilkä christi pina syntistz mik bäiskar*e* än min dödh*i*r. ok þa sprak hiartat *ok* min saal kom gänstä j diefla händh*i*r. þwi at äy war wardugt. at fäghrindänna ängla skullä nalkastz sua wanskapadä saall. än naar diefla*n*ne ropadä j gudz doom. ok baado mina sall dömastz till häluit*is* Swaradä domarän. Ek saa äina kärläks gnisto j hänna hiartä. hwilkin äy skall wt slökkiastz. wtta*n* wara j mi*n*ne aasyn. ok þwi döm*i*r äk saaläna till räinsilsä till þäs hon wardh*i*r wärdälighä räinsat ok verdogh at fa 24 nad, En mat þu spiriaa vm ek w*er*d*i*r luttakandä allra godha þinga s*o*m gioras f*iri* mik Ek swarar þik vm liknilsä. Swa säm. vm þu saghe twa vaghe hengia f*iri* þik. Ok i andro varo bly naturlika nidh*i*rdräghande Ok i andre nokot läth högxt vpfarande, huru myklo flere þingh. ok större lagdhos i þoma vagheno. swa myklo raskare vplyptis þe þoma väghskalen. Swa är ok mz mik. þwy at huaru höghre ek var j syndinne. swa myklo diupare nidh*i*r sank ek i pinona. Ok þuy hwadh säm helstz säm görs f*iri* mik til gudhz

heidh*ir*. Ok särdelis rätuisa manna. Ok gudhz vina böne. Ok þe godhg*er*ninga säm göras af vääl afladho goodze Ok kärleiks g*er*ni*n*ga. Ok þolik þingh lata mik daghlika nalkas gudhi. þär äft*ir* taladhe maria gudz modh*ir* til brudhinna. Tu vndrar huru ek säm är himmerikis drötningh. Ok þu säm lifu*ir* i världhinne, ok þe salen säm är j skäärsloo älde. ok a*n*nur är j heluite talum saman ¶ Ek skal väl säghia þik þz. Visselika aldre gaar ek af hymerike þy at ek skal aldre sköliatz af gudz syyn. Ok eig skal siälin säm är i heluiti skyliatz af pinomin. Ok eig þe salin af skärsslo älde. för en hoon är rinsat. Ok eig skal tu komo till os för en þu äst skyld vidh*ir* kroppen. vtan þiin saal mz þinom vndirstandilsäm vplyptis mz gudz anda dygdh at höra gudhz ord j himerike. Ok þik lofuodz at vita nokra pino i heluiti, Ok skärssloo älde. Oondom til varilse. ok godhom til hugnadh ok þrifnadh. þo skalt tu vita at þin likame. Ok þin saal. ära soman fögdh i iordrike vtan þän helge ande giifuir þik vndirstandilsse at vndirstanda hans vilia

(Bok I kap. 11.)

Gudhz son taladhe til sinna brudh sancta birgitto. sighiande. Ek er skapare himmels. ok iordh. ok min sand*ir* likame är þz säm vighis a altareno. älska mik af alla hiärta firi þy at ek elskadhe þik Ok anduardhade mik siälfuiliandis mino*m* ouino*m*. Ok mine vini. ok min modh*ir* aft*ir* blifuu i beezskasto sorgh *ok* graat. Naar ek

saa spiutith. spikana. giisslana. Ok annar þingh 26 til reidh til minna pino, eig þy siidhir gik ek gladhlika fram til pinonna. Naar mit hofwd var hwarwägh blodhokt giort af þoorna krononne. Ok blodhit flöth alla väghna. En ouinine hafde än formaghit hanna mit hierta. hällir hafde ek viliad lata hiertadh sarghas. ok syndirskäras. en ek hafde vilit mista þik. þy äst tu mykit oþäk at minom nadhom en tu älskar eig mik *firi* swa storan kärleek. Thy mädhan mit hofwd var pinat ok nidhirbökt a korseno firir þik Skal þit hofwd nidhrböghias til ödhmiwkt. þy at miin öghon varo bloodhfuldh. ok full mz tarom þy skulu þiin öghon afhaldas af lostelike syyn. þy at miin öron vpfyltis mz bloodh. Ok hördo vbrygdilsa ord. þy skulu þiin öron borth vändas af sköre ok okwämlike talan þy at min mun drak beezskan drik Ok var for budhin af godhom drik. þy skal þin mun atirlykkias af illum þinghom Ok vplatas til godh þing, Ok *firi* þän skuld at mina hendir varo wtþändar mz iärnspikom. þy skulu þina hendir. 27 [ɔ: gärninga] huilka säm teeknas i handomen. wthräkkias til fatogha men. Ok til miin budhordh þine fötir säm ära þiin astundilsse. mz huilkom tu skalt ga til mik skulu korsfästas ok atirhaldas af wrangom lustom. At swa säm ek pintis i allom minom limom Swa skulu alle þine limi vara redhobone til minna tiänisto. för þän skuldh jak wtkräfuir mera tiänist af þik en af androm þy at ek giordhe þik mera naadh

(Bok IV kap. 130.)

Ek kärer at ek gudh. Ok allra þinga skapare. är syndogh*om* m*ann*om tunger swasäm stäin. Ek smakar þäim swaso*m* eitir. Ek är i þeira swalghe swaso*m* smolo. Se huru ek är bortråkin af allum. Se hwad mik atirgälds firir min kärleek. Ek skapadhe þäim. Ek atirlösthe þäim mz swa storom iämnadh. Ok rätuiso swasäm vm liiknilse säghiande. At vm vaagh älla mätskaal vare fore sat. j huilka räthlika skulde väghas, satte ek eig annat en mit eghit hierta. Ek var föd*i*r ok vmkring skoren. Ek hafde mangfall dröuillse. ok arbeidhe. Ek hördhe värsta ordh. ok vbrygdilse. Ek var fangen. ok mz repom bundhen

28 Ek var flängdir. Ok swa säm i präs pinadh*i*r mina sinw wtþandis, adhrona brustho. Ok all lidhamoten sundh*i*r lösthos, Min hiässe. ok alt howdhit sarghadhis af þorna krono*nn*a stiongum, blodhit nidhir flitande lifraddhis i enneno ok skäggeno. ok mu*n*nin ok tunghan blödghadhis af blotzins nidhir flytilsäm. Tannaholdit trutmadhe af pwstom. en ek var wtþand*i*r a korsena, Min hals hafde äinkte at böia sik til vtan mina axlla Mine arma droghos mz repom til krossens buru. fötirne nidhir draghne, Ok mz þuäim iärnspikom ginom boradhe hafdo eig adhro studh en spikana. Alla mina i*n*elfue varo þorra Ok kroppin. Mit hiärta var fult mz sorgh ok värk. Ok firir þen skuld at þz var af bezsto natura gik värken stundom af sarghadom sinomen ok til hiertadh. Ok annan tiidh af hiärtano. ok til sino*nn*a. Ok swa öktis

värkin. ok dödhin längdis Naar ek stoodh swa värkxfullir vpläät ek min öghon. ok sagh ek mina modhir näärstandande gratande. huilka hierta fult var mz beezslikheit, huilko alla limi storknadho. Ok bleeknadho, huilka ve mik pinadhe meir en 29 min eghin värk*i*r Ek sa ämuäll mina vini vara i mesthom ängxla, af huilkom somlikä iäfhadho. ok somlike gömdo trona. än þo at þe mykit dröfdis. Ok naar ek stoodh i þoliko ve ok värk, sprak hiertadh vm sidhe *firi* pino*n*na ängxliko myklikheit. ok siälin gik wt. þ*e*r eptir vplypte howdhit sik litidh. Alle limine skuluo, öghonin vplyptis swasäm til halfs, fötirne vppehioldo allan kropsins tunga, Ok ek hengde swa säm sundh*i*r slitit klädhe Se ek þin skapare. þolde þolika þuingh. Ok þolik þuing aktar änghin. þ*e*tta kärer ek *firi* þik at tu skuli skodho. hwad ek giordhe ok hwadh mik atirgiälds

(Bok VIII kap. 57.)

Gwdhz modh*i*r taladhe til brudhrinna sighiande. firir þre syndir kom plaghan iuir rikith. swa säm *firi* högfärdh ok oatirhaldh. ok giri. Ok þy ma gudh blidhkas vm þry þing, at plaghonna time skuli styntas. fyrsta är. at alle skulu taka sanna ödhmiwkt i klädhom, hafuande matelik klädhe eig mykit lang ok siidh mz quinno sidhi. Ok eig mykit stunt mz skämdagästa sidhi. ok eig läppadh. eddir 30 onytlika. ok fafänghlika sundh*i*r skurin þy at þolik þing mistäkkias gudhi. Ok skulu þeir bära sina likama höfuislika. at þe eig synas större edd*i*r höghre *firi* höghfärdh skuldh än gudh skapadhe

þäim. Ok eig miöre edd*ir* kleinare f*iri* noko
bandh edd*ir* knöpa. edd*ir* nokra slögd*ir*, vtan al
þing varin til nyttelikheit ok gudhz heidh*ir*. Ol
kuinnona afläggin ämuäl roosninna klädhe. huilkei
þe þoko f*iri* högfärdh ok fafängo äro. þy a
diäfwlen diktadhe quinnomen firsmandom sin
fädhirnis landz gambla sidhi. Ok oloflika margha
handha osidhi. ok ohöuelik prydilsse j howdhu*n*
ok fotom ok andrum limum til vpuäkkia scolande
skörlimnadh. Ok retaskolande gudh til wredhe,
Annat är at almosa skal gifuas mz hughsins
gladhlikheit. Tridhia är at hwar sookna p*re*stir
en tima i manadhano*m* et heelt aar skuli siwnga
messo af þe helgo þrefallikheit. til huilka alt hans
sooknafolk skuli somo*n* komo mz idhrugha. ok
31 giordho*m* skriptomalom fasthande j þäim daghe-
no*m*. ok bidhiande aatuakteligha at syndhinnä
skulin forlatäs. Ok gudhz vredhe blithkäs. biscop-
ane görin samuläidh i hwario*m* manadh vm sik
siälfua. älla sina ämbitzmen i sino*m* doomkirkiom
hafuande högtiidhlika processiones. Ok siungande
messo af þe helgo þrefallikheit, jntakande fatigha
men. ok twande ödhmiukligha þeira fötir

(Bok IV kap. 50.)

Christi brwdh sagde mik syntis swa säm kon-
u*n*ghen sathe a doomstool. Ok hwar lifuandhe
menniskia hafde twa staandande när sik firir
hono*m*. Ok en þeira var at se vppa swa säm
vänktir riddare. Ok annar swa säm swarter bla-
man. firir doomstoleno*m* stodh bokastool j huilk-

om book laa. mz þe mato skipadh säm ek fyrra saa. Naar ek saa þre konu*n*ga firir domen. Ek saa ämuäll swa säm all världhin stodhe firir bokastoleno*m*. Ok ek hörde domare*n* sighia til þen vänkta riddaren. kalla þäim til doom. huilkom tu tiänte mz kärleek. Ok iämbrat nidh*i*r follo þe säm nämdos. Ok somlike lagho langan tima. Ok somlike styntre fyr än siälin skyldis vidh*i*r kroppen En eig formatte ek *gri*pa al þe þing säm ek sa ok hördhe. þy at ek hördhe margha människio doom. Ok somlighe ära en lifuande. huilke en skulu skyt kallas. þo var mik swa 32 sakt, en mennene bätra syndena skal ek milda domen, Ek sa margha dömas somlika til skärllzslo eld. Ok somlika til äw*är*delikit ve (Bok IV kap. 51) Mik syntis. säm ein siäl p*re*senteradhis firir domaren vm riddaren ok blamannen. ok mik sagdis, þz þik nu synis var alt giort ifuir siälena i þeim þima hoon skyldis vidh likamen Naar siälin var p*re*senterad domareno*m*. stood hon äinsamin. þy at hoon var i hwarghins þeira handom säm hona p*re*senteradho. Hon stoot näkin ok sorghfull eig vitande. hwart hoon skulde koma. þ*er* äft*i*r syntis mik at hwart ordh i bokenne swaradhe vm sik siälft til all þing huiłken säm salin taladhe. þa taladhe förat þän vänkte riddaren. domareno*m* ahörando*m* ok allo hy*m*merikis herskapi. sighiande. Eig är räthuisa at þe syndär. huilka bätradha ära mz scriptomalom skulu annantiidh vptälias til siälinna obrygdilse. þo ek säm þz swa viste vääl. ok fultkomligha. at þän riddare*n* säm tala viste all þing i gudhi. vtan ha*n* taladhe at ek skuldhe

vndirstandha. þa swaradhis af rätuisonna book.
33 Naar scriptomalin giordhos. fylgde eigh värd-
ugh*ir* ydrughe ok san bätringh firir þolika synd*ir*
þy skal hon sörghia f*iri* þe þing huilkin hoon
eig bäträdhe mädhan hon formaþe þa byriadhe
salin til at grata swa ängxlika at hon maþe all
brysta sundir. Tarane syntis. ok þo hördis eig
rösthin þ*er* äft*ir* taladhe konu*n*ghe*n* til salinna.
sighiande þit samuit skal säghia þina synd*ir*,
huilko*m* eig fylgde värdhelig bätring. þa vphög-
de salin sina rööath swa höght at hoon mate
höras vm alla världhinna. säghiande Ve mik þy
at ek giordhe eig äpt*ir* gudhz budhordum huilken
ek hörde ok vndirstood. ok röyiande sik siälfua.
þa sagde hoon. ek rädhiz eig guz doom, Henne
swaradhis af bokinne, þy skalt tu nu rädhas diäf-
uulin Ok þa byriadhe salin rädhas ok skälfua.
swa at hoon maþe all sund*ir* lösas. Ok sagde.
Ek hafde swasäm änghin kärleek til gudz. Ok
þy giorde ek litit got Rätuisan swaradhe a bok-
inne þy är rätuisa. at þu skal nämare nalkas
34 diäfleno*m* en gudhi. þy at han lukkadhe þik mz
sino*m* frästilsom Salin swaradhe Ek vndirstaar
nu. at all þe ondh þing ek giordhe varo äft*ir*
diäwslikom inskiutilsäm. þa var swaradh a bok-
inne. þz är diäfuulsins rätuisa. at atirgälda þik
mz pino*m* ok dröuilsäm Salin sagdhe. äinkte var
a mino*m* hiässa ok til minna ilia. huilket ek
klädhe eig mz högfärdh, somlik þing fan ek siälf.
ok somlik fylgde ek landsins sidhuänio. Ek þwadhe
mina hend*ir* ok mit anlitte. eig at einasto at þe
skuldin reensas vtan þe skuldin af mannom lofuos.

ok vara faghir. þa swaradhe a bokinne. þy ăr diăfuulsins rătuisa at atirgălda þik ăft*i*r þinne forskyllan. þy at þu prydhe þik swa săm han dictadhe þik ok inblăsthe. En sagde salin. min mu*n*ndir vplătz opta til skŏŏr þingh. þy at ek vilde þăkkias androm. Ok min hugh*i*r astundadhe blygdh ok obrygdilse. Rătuisan swaradhe a bokinne þy skal þin þungha wthdrăghas ok wtþăniatz. Ok þina þănd*i*r inkrŏkias. Ok al þe þing þik tilsătias. huilkin þik mistăkkias. Ok all þe þing fortakatz. huilken þik þăkkiatz. salăn sagdă. ăk gladdis hŏghăligha. þy at ma*n*ghă toko ăptădŏme. ok tilfallă af þăim þinghu*m*. som ăk giordă. *ok* manghă fylgdo minu*m* sidhu*m*. þa swaradis a bokănne. hwar þă*n* săm wărdh*i*r gripin j þylika syndh. firir hwilka þw pinaz. þăir skulu þola þă samu pino ok skulu lăidaz till þik ok tiin pina skall aukaz f*iri* hwars þăs tilkwe*m*d som fylgia þinna wsidhi *ok* synde þer ăpt*i*r syntiz mik swa som ăit baand wară bundit ifwir saalenna hofwt. *ok* nakkăn ok anlitit samanfŏgdoz. badă augo*na* nidh*i*r făllo af sinom stadh*u*m nidh*i*r hăi*n*găndhă a kinnona. harăt syntiz swidit swa som brănt af ăldă. hiărnăn rifnadhă. wtfliutandă wm nasanna. ok ŏyro*na*. tunghan wtrăktiz *ok* tănnannă samantryktoz *ok* jnkrŏktoz Băină*n* j armonu*m* bruszto. *ok* saman wndos som răip hăndanna syntos slag*na*. ok aft*i*r bundos vm baakă*n*. briustăt *ok* kwidăn *ok* baakă*n* sama*n*tryktoz swa starklighă at rifwă*n* brusto *ok* hiartath rifnadhă ok oll jniflăn wt wăltoz larăn hăingdo till sidhonnă *ok* băinen sundărbruþhin wtdroghos *ok* saman wndos mz thuem matt*om*.

swa sôm mior þradh*i*r plagar nystas j nystan. þa ropadä blamannä*n*. O domarä nu äro salenna synde plagadä aptä rätwisonnä sama*n* fögh oos badä*n*. siäli*n*na ok mik swa. at wi skulu*m* aldrä skiliaz at. tha swaradä thän wänktä riddarän O domar*e* þw som all þingh wäit höyr mik, nu tilbär mik at sägia yttarstä þanka. *ok* wilia huilkan siälän hafdä j lifsäns ändä. wissalighä ho*n* sagdä swa j yttarstä pu*n*ctenom. O äm gudh gafua mik lifs fräst iak wildä ändalighä g*er*na bättra mina syndä. ok þäna hono*m* j ollu*m* minu*m* lifs tima ok aldrä han ruäida*n* giora O domar*e*. þolik thingh huxadhä sialä*n* ok wildä oc mi*n*naz ämuäll vppa at the mä*n*niskian lifdä äy swa langan tima at ho*n* fäk fullalikit vndirstandälikit samuit þy mildha
37 h*er*rä. huxa hä*n*nä ungdoom. ok gör miskund. þa swaradhis af rätuiso*n*na book. þolkom þankom bör eig heluit*i* vtan ändha. þa sagde domaren. firir mina pino skal salinne vplätas hinerike. naar hoon hafuir tagith plagho. ok reensilse fi*ri* sina synde swa langan tima säm þ*er* tilbör. Ok þän þime han maa styntas vm salin faar hielp af a*n*nars godhom gerningom

(Bok I kap. 55.)

Ek ihesus är liker eino*m* hofdinga huilken säm sik bygde en stadh. ok gaf hono*m* nampn, äftir sik siälfwm. Han bygde ok i þäim stadheno*m* et palaciu*m*, ok þär i margh þorftelikin hws. Sidhan palaciu*m* var vpbygt. ok hans þing äfte ha*n*s vilia all skipadh. þa skipadhe han sit folk i þre lyti

Somlike varo domara Somlike väriara Somlike arbeidhes men. Åftir þz sagde han til sit folk Mine vägha. ok ärinde liggia i annor land Standhen stadhlika firir min*om* heidh*i*r ok gagn. Ek hafuir skipadh idh*i*r domara säm idh*i*r skulu döma Ek hafu*i*r skipadh idh*i*r väriara säm idh*i*r skal väria firir ouinu*m* idhrum. Ek hafu*i*r ok þäim skipad säm arbeida skulu. Ok skipat idhir all idhar þorftelik þingh Sidhan h*er*ran var bortfaren ok en liten þime vmganghen. þa gömdis statzens nampn þa varo domarene stadhughe ok sagdho vaar höfdinge är farin i annor landh. standom 38 stadhlika ok räthuislika i varom domom. görom rätha doma. ok älskom sa*n*nindh. at vi faam eig skuld af varom höfdingia. Ok misthom varon löön ok heidh*i*r. Väriarene sagdho swa. vaar höfdhinge trösth*i*r vppa os. ok hafu*i*r sat sina aliit til vaar. ok troor os väl. Rönoms hono*m* väll Ok haldo*m* os af ofmyklom mat. ok drik. þz vi wardhom eig lati at striidha. Haldo*m* os af ofmyklom sömpn. þz vars h*er*ra ouini komin eig ouarandis vppa os. Ok taka os. Varom ok idhelika vämte at vi varo*m* ,idhelika reedho naar os komb*i*r nokot till. Vars h*er*ra heidh*i*r. ok folksins helsa ligg*i*r näst til vaar Arbeidhis folkit sagde swa. vars h*er*ra heidhir är mykin. Ok hans atirlöön ära stoor mz þy gifuu*m* vi varo*m* höfdhingha eig at einast tiundha päningh af varo arbeidhe säm ha*n* os bödh. vtan än alt þz ifu*i*r vara födho löpir. firir þy atirlönin ära stoor. Sidhan en liten þime var framgangen. glömdis eig at einast stadzins nampn vtan än h*er*rans siälfs. þa sagdho domarene hwar

til annars. Vars h*err*a dwala är lang Ok vitum eig hwad ha*n* kombi*r* aftir eddi*r* eig mz þy viliu*m* vi döma äfti*r* var*u*m viliu*m*. Ok þz os
39 lysthi*r*. þz viliu*m* vi göra. Värnarane sagdo swa wi äro*m* flati wi arbäido*m* ok wito*m* äkki for hwi oos jattas þ*e*t wi wito*m* änga wisso aa. gioro*m* säät mz wars h*err*ä owino*m* äto*m* ok drikko*m* *ok* safom mz þäim äro þäir warä wini hwat þurfwo*m* wi wyrdha. hwars owini þäi ära Arbäidiz folkit sagdä swa. hwi gömo*m* wi wart gooz andro*m*. wi witu*m* äy hwar þ*e*t vp taki*r* äpti*r* oos Mäd þwi nioto*m* häldhi*r* þ*e*tt sialfue äpti*r* waro*m* wilia *ok* lusta. *ok* gefwm domaromän. waan tiu*n*dha peni*n*gh. þa þäir äro oos blidhi*r* hwat þurfw*m* wi wyrdä. hwar som rwäidhi*r* är. þa mughu*m* wi ok giora þät oos lystä. Ek ihesus christus är þäi*m* hofdingeno*m* liki*r*: äk bygdä mik äin stad. þ*e*tt war wäroldhä*n*. j hä*n*nä skipadä äk äit palaciu*m* þ*e*tt war þä hälga ki*r*kia, wäroldä*nn*ä nafn þ*e*tt war gudlikin snillä *firi* þy ho*n* hafdä þ*e*tt nafn af anwardo þ*e*tt ho*n* war af mik ok j mi*nn*ä snillä skapat. ok þy lifdä folkit äpti*r* gudlighä snillä, *ok* häidrade mik *ok* lofwadä mik j mi*nn*ä snillä ok af mino*m* wndälighu*m* þingo*m* *ok* makt Nu är fyrsta wäroldä*nn*ä nafn glömt. ok nyt vp-
40 takit þ*e*tt är ma*n*lighä*n* snillä þ*e*tt härras nu ok lofuos mz þy Domarene säm fyr dömdo räthuiso. þe älska nu orätuiso. þe suika einfallugha. ok ödhmiuka. þe vändha sik til högfärdinne. ok fraan ödhmiukþänne. þe girnas väl ku*n*na tala *firi* ma*n*na lofuan. þe þolo *ger*na syndhena. at män säghi þäim vära milda ok godha þe taka gladh-

lika gafuo. ok vändha diärflika rätuisona i orätuisona. þe ära raske til sinna eigna nyt ok vilia. Til min heidhir ok vilia lati ok flati. þe ära raske at döma. ok seine at spyria ok leita huru. ellir hwi malit är giort. þeira giri är ofylleliken. þy ällska þe wärldhinna snille, ok min glömis. Mädh värnaromen säm stadhin skuldho halda ok folkit göma menar ek hofmen ok riddara. firir þy þeira ämbiti skulde vara til kyrkionna värnilse. þe se kyrkiunno ouini ok vyrdhe þz eig. þe höra þe helga tro läst, ok glädhias þer af. þe se minna budhordha forsmäillse. ok tolo þz gerna firi þy þe hafua bundet sik i þeira kompanskap säm syndena hafua kära þe souo ok äta mz päim säm min vanheidhir älska. þe hafua siälfue sina tro brutit vidh mik Ok firir þy þykker þäim änkte vara vm min hedhir Arbeidis folkit þz är almoghin. þe forhafua min budhord. þe halda aftir mina tiundha. þe gifua domaromen sina gafuor at þe 41
skulu þäim vara blidhe. ok godhe. þe göra þäim hörsämio. ok heidhir ok räddugha. Mik säm þeira gudh ok atirlöysare är hafua þe görla glömt. Mz þy ma ek nu wäl säghia. at gudhlikin räddoghe ok kärleikir är nidhir lagdir. Ok päninga säkkir är vptakin. (I: 56) hwad väntir þw at ek meinar mz þässom päninga säkke. vtan formykkla giri säm nu är komen j världhinna. swasom þen säkkir som bäggia väghna är ippin. vardhir aldrigh fullir Swa ok mannanna giri fyllis aldrigh. firir þy at mannin girnas änkte vtan sina giri ok sin lusta. Nu är ek mz liiknilsom sighiande Swa säm þen herra säm badhe är domare ok fadhir kombir

folkit ok kär*ir* vppa hans eighin son. Tha swara
han swa folkeno. bidhin til morghons ell*ir* annars
dags. Min son kan ãn bätra sik, Mädhan komb*ir*
folkit aft*ir* annan dagh. Ok bedhis räth Ta sigh*ir*
han. bidhin än til morghons. vil min son eig ta
sik bätra. þa vil ek göra þz säm rätuisan sigh*ir*
ok þiudh*ir* Swa gör ok ek, f*iri* þy, ek är badhe
domare ok skapare. Ek vmbär mz ma*n*nenom
mz minne myklo miskund j þän ytirsta punctin.
Vil han ekke bätra sik, þa komb*ir* miin rätuisa
swa mykit hardhare ifu*ir* han. säm miskunden
ok tulumodhin var meire, Ek sagdhe þik för at
ek hafde skipt mit folk j þre lyti swasäm i dom-
42 ar*a* Ok värnara. ok arbeidhis folk. Hwad ventir
tu hwad ek menar mz þässom domaromin. vtan
klärka. þ*er* gudhlika snille hafua vänt i manslika
snille Swa som þe klärka säm sighia marg ordh
i faa ordh. þe taka miin budhord ok lagh. ok
sätia þäim all i et ordh. Hwad är þ*et*ta ordit.
vtan räk handhena. Ok tak päni*n*gin. þz oordhit
älskas f*iri* mit budhord. huilkin man säm gör
mandraap. hordoom ell*ir* adra ogudhlika synd*ir*
þz bätras alt mz þässo ena ordheno. Räk handh-
ena ok tak päni*ngin*. þz är nu klärkanna snille
tala fagirt ok göra illa. lata sik mina vini vara. ok
skammas eig göra twärt a moot mz *ger*ni*n*go*m*m-
in. þe vyrdha eig rätuisona. ok eig vm salena
vm þe fa päni*n*gin. þe þola *ger*na andra i syndinne
mz þy þe ära fule siälfue. þe forsma þäim min
vägh vilia ganga. Ok dragha þäim wt af mz
sinom eptedömilsem. þ*et*ta ära þe domara säm
min doom skuldho hafua ok älska. Ok nu är

glömdir Mädh värnaromen vndirstaar ek alla världhinna h*er*ra. Ok höfdhingia. ok þeira folghara þe hafua sit anlite vänt amoot mik þe hafua brutit sin eidh ok lofuon mz mik, þz är at þe skuldo värna mino kirkio. þe akta eig miin lóön. þe vyrdha eig mina vreidhe Almoghin. är säm andre tiora 43 oþami, þe hafua þry þing, fyrst grafua þe vp iordhinna mz fotomin, Annat þz þe fylla sik ää mädhan þäim lyst*ir*. þridhia at þe fultkomna sin lusta vtan altz atirhaldh Swa är almoghin han hafu*ir* allan hughin til världhinna Swalgit är vtan mato swa säm kär säm aldrik fyllis, lustin vtan alt atirhaldh swa säm annor diwr Nu þo at hwarist marghe ära mine ouini Ok fläste þe säm afganga. þo at huarist ära somlike bland alla þässa säm mine vini särdhelis ära. Swa ek sagde til heliam prophetam foordom i laghumin. Ek hafu*ir* en siw tusandh men säm eig bögdho siin knä til firir baal afgudh Swa sigh*ir* ok ek nu Ek hafu*ir* margha vini bland ouinom. þ*er* tu veest ey af. huilkom som þykke min vanheidh*ir* vara storan Ok grata þz at mit nampn fyrsmaas. ok forhafs. Mz þy vil ek göra nu swa säm konu*n*ge*n* þän gör. säm seer sina stadz men afganga. ok hono*m* vara moot i allo. han sände budh ok br*e*f til sina vini i stadheno*m* ära. Ok ko*n*nugha þäim stadzins vadha. Ok sina wreidhe. at þe skulin sik vakta. Ok androm ko*n*nugha. huilkin h*er*rans wreidhe är Ok huru þollika han vmbär mz miskund sit folk Swa gör ek nu. Ek sändir mz mino*m* vinom miin ordh. þ*er* af mino*m* mu*n*ne wtganga til minna ouinj. at þe vilin sik bätra. þässin ordh ära eig swa lönlikin at me*n* 44

þäim eig tala ma. þe äru ok eig swa vand. a me*n* kan þäim eig begripa. vta*n* hwa säm samui hafu*ir* ma þäim badhe forstanda ok halda. M: þy hwa sä*m* þäim tak*ir* ok hald*ir*, han faar miskund Hwar säm þäim tak*ir* ok wtsputtar ifu*ir* hai gäng*ir* miin rätuisa See þ*er* näst vardh*ir* stadzin doomb*ir* säm þän mur säm nidh*ir* slaas. ok blifui eig stäin ifu*ir* stein, Domarane skulu brännas a heitasta elde, hwad elde är heitare än þän säm fitme komb*ir* vidh*ir* Swa ok domarane fa heitasta pino. f*iri* þy þe varo fetaste i lustano*m*. Ok firi þy þe hafdo mäst heidh*ir*. þy satto þe sik mäst moot mik, Mz þy vard*ir* þeira pina j þe pa*n*nonne säm aldrik wtsläkkis. ok aldre ändas i heluiti. þe skulu brännas säm þz köt säm brännis ok aldre vard*ir* fult bränt, Värnara*n*na pina vard*ir* þässin, at þe skulu hengia i þäim höxsta galgha i heluiti, þänne galghin stand*ir* af þwäim tr䊊m rät vp. Ok þridhia säm ligg*ir* iuir badhin þe fyrsta tr䊊n säm rät vpstanda. þz är þeira ysäld, at þe girnadhis änkte äwinnelikin lö͞on ok rike, Annat trää är at þe hopodis änkte til gudz. þz han *for*matte af sinne myklo makt ok godhleek gifua þäim yfirt, þridhia þrät är þz at þeira sa*m*uit sagde þäim. hwad bät*ir* var giort, ok þe giordo twärt a moot sino sa*m*uiti. ok vnd*ir*standilse,
45 J þässo*m* galgano*m* skulu þe hengia þz är j þe yseldinne ok ska*m*minne at þe geernadhis þz säm är ok var firganglikit þz þe vyrdho eig vm þz säm är äuinnelikit, Ok þe forstodho väl. ok hördho. Ok giordho þ*er* a moot Repit j þässo*m* galghano*m*. Ok i þässe ska*m*minne är äwinnelikin eld*ir*

þer aldre släkkis. aldre minskas Ok aldrik rutnar, i þesse skamminne. Ok j þässom eldenom skulu þe hengia til alla skam, þe skulu ok höyra obrygdilse. firi þy þe vildo eig höra miin ordh. þe skulu iokta allan ondan döön. ok pino, firi þy. þäim tuktadis änkte min söthme. þe skulu pinas säm strroone men, hofwdit nidhir ok fötirne vp, firi þy. þe forsmadho. ok brutu sins herra troo, lifuandis korpa säm ära diäflane skulu þäim slita ok aldrig af þäim fyllas. Af þeira munne skal aldre komo we. firi þy þäim var söt þeira lof. ok mit bäktz Ve är þäim at þe nokon tima varo födhe. We þäim, at þeira liif var swa lankt j iordhrike, Arbeidhis mannanna doombir är swasom þiora dombir. þiorin han hafuir tiokkan hals mz þy þorf han hwast swärdh. þetta swärd teeknar äwärdelika pino. ok eld. huilkin þäim standir til säm diwr, ok fylto sin lustha, jdhkadho vtan afhald oskipadhom þima. ok sin vilia giordho firi min budhordh. Hwilkin þässin ordh höre. Ok afgangir rätlika mz gudhlikom kärleek. ek vil komo til hans ok gifua honom mina miskund, Hwilkin säm sighir bidha 46
vm eina stund þz är äkke än time gudz miskund är mykin. Ok hans wreide kombir ekke än, Ek swär þz a min gudhom. af huilkom adam kördis wt af paradiis. ok i noe floodh gik ifuir wärllinna. at ek kombir skiutare än þe troo. Ek swär þz a min mandoom. þer är i minom guddhom. huilkin ek þok i marie liif vtan syndh ok smitto. j huilkom ek þoldhe þe hardha pino ok dödh. Ok vpstod lifuandis. Ok foor til himerikis sandir gudh ok sandir man. þz ek skal göra mino räthuiso ifuir

þäim. Ek swär ok þz a þen helgha andha. säm är ein gudh. mz fadhireno*m* ok so*n*neno*m*. eig þry gudha. Vtan ein j þrem p*er*sonis. huilkin säm sändis mino*m* apostolis vm hwita su*n*nodagh. Ok gaf þäim konst alla þungor tala. Ok brändhe þäim mz sino*m* kärleek þz ek vil komo mino*m* ouino*m* mz minne wreidhe vtan þz þäir bätra sik. Ek skal koma þäim til liikams dröuilse här i wärldhinne. Ok sidhan til äwärdhelikit heluiti. þz þäim vard*i*r we. badhe til salinnä Ok swa likamans. þa skulu þe þro g*er*ni*n*go*m*min men þe vilia eig nu troo oordomi*n*

(Bok I kap. 57.)

Swa göra nu mik c*ri*stne män säm foordhom giordho iudhane. þe kastadho mik wt af mynstreno. Ok hafde fultkomi*n* vilia at dräpa mik.
47 þo at hwarist gik ek wt af þeira handhum fi*ri* þy min time var ekke än þa komin. Swa göra nu mik cristne män. þe kasta mik wt af sino mönstre þz är af þeira hugh. ok siäl i huilko mik burdhe vara. ok byggia. Ek dönir j þeira mu*n*ne säm rutit köt. ok vyrdis ek af þäim säm þän man so*m* hafu*i*r lugith, þe vändha til mik sin bak. Ok ek vändhä til þeira min nakka. firir þy enkte höris j þeira mu*n*ne vtan giri, j þeira kyti brindh*i*r oloflikin. ok omattelikin luste. þeira hörsl är til änghsins vta*n* til sin heidh*i*r. ok höghfärdhe. þeira syyn är til enkxins vta*n* til þeira lustelikin þing, Mina pino hafua þeir fi*ri* latir, Min kärleek firir enkte Mit lifuärne är þäim hart,

Miin ord hafua þe firi lygn. Mz þy vil ek göra
nu swasäm þz diwr gör säm hafuir margha hulur.
första þz vardhir kört vp af enne. þa löpir þz ok
skiole sik j andro Swa vil ek göra. mädhan cristhne
män hata ok forsma mik. firir þy vil ek ga til
hedhninga. Ok vardha sötir i þeira munne. ok
hierta. mädhan ek hafuir varit swr ok illa luktande 48
i þeira munne her til Cristnom mannom vil ek
vara rädhelikin säm en fors. at swa säm omögh-
likit är standa moþe forssenom Swa vardhir þäim
omöghlikit sit minsta fingir röra moot mik. þo-
athuaristh. är ek en swa miskunsambir. at hwilkin
säm beidhis nadhir. ok sighir swa. Gudh min herra
ok skapare, ek kennis mik vara brutlikin. miskunna
mik ok gif mik þina nadhe. at ek matte göra þin
vilia. Ek vil göra miskund mz honum ok taka
han til min kärleek. vm han bedhis mz þäim hugh.
at han vil sik bätra. Ok ekke oftare til syndhanna
siälfuiliandis ganga. Hwilkin ok miin oordh eig
vyrdhir Ok trösthir swa a mina miskund. at han
glömir mina rätuiso. A mina sannind säm san
sannind är. Ok aldre gik af minom munne vtan
sannind. Ek kombir þäim þa þe huxa minzt,
(IV: 99.) Ek kärir þz nu. at mannin haldir mik
swa säm þän matk älläs orm säm vm vintren
liggir i duala. Alle þe säm han see. þe sputta
han ok gabba. þe þrodho a hans bak. ok stigha
ifuir han. Ok sla han mz sinom handhum. Ok
spiärna han mz sinom fotom Sannelika swa giordho
iudha mik. Ek var firir þäim swa säm en matker.
Ta iudas kom til mik. Ok vildhe kyssa mik. Ek
bögdhe mik nidhir til hans, firi þy iudas var 49

stunter man. Ok ek var langir. þa þe þoko mik
ek flydhe ey bort fra þäim. vtan ek gik siälf
uiliandhe i þeira hendir. firir þy þäim hafdh
varit omöghelikit at se til miin vtan þz hafd
varit min vili. Ok än omöghlighare at göra m
gerningummin. þa þe badho framräkkia händirn
til korsit. Ta räkke ek fram. Ta þe vildho mi
krona. ta stoodh ek gladhlika qwar. Ok swa son
þe hafdo fullelikan vilia at dräpa mik Sw
hafde ok ek ämuäl fullelikan vilia at þolo dödh
Ok mädhan var ek swa som ein mathker säm
liggir i dwala Sannelika swa säm ek var ta Swa
är ek ok nu forsmadhir ok forhanadhir af mannom
ok af mino eigno handauärke þa ek hafde þolt
þe harda pino. Ok foor vp til min fadhir Ta
anduardadhe ek þäim min eighin likama i brödz
like. at þäim skulde min kärleikir ok pina komo
i hugh. Ok swa myklo heldir älska mik. at ek
sandir gudh. ok man är þän sami i prestins handhum.
i brödhz liknilsse säm þoldhe a korssena. Ok styre
badhe iordhrike ok himmerike. þänne kärleiken.
ok þässa naadh vyrdhir man eig meira. än swa
säm vare en dödhir matker. þe þrudhu ok a min
bak þa þe rädhos meira men än gudh. þa þe
standa meir äfte manna vinskap. än äfte gudz
vinskap. huxande swa mz sik Ek wet väll. at þz
50 är gudz budhord, þoathwarist vil ek eig lata
mins wins vinskap firi þz. Ok ekke forlata han
firir hans budordh firir þy ek ma väll dagþingha
mz gudhi Ok blidhka han. þetta är en bansat
huxilsse. vitta väll ok göra illa. þy lättare syndin
vare. þäs hellir skuldhe män sik halda af henne.

ok göma sik. þe sla mik ok i þändrena. þa þe höra min ordh Ok min budhord. þa þe höra mina sorg. ok pino ek hafdhe i mandomeno*m* ok sighia swa. Syndhin är ekke swa leidh gudhi säm män sigh*i*r Pinan är ekke swa hard säm scriifuas. gudz miskund är mykin. Han hafdhe ekke skapadh ma*n*nin vm ha*n* vildhe ofu*i*r þolika fordöma. Vi maghu*m* väl hafua allan vaan vilia. Ok en fa hi*m*merike f*ir*i þy gudh hafde ekke världhinna skapadh. vtan män skulde hona nytia. Mz þy swär ek þz a min gudho*m* ok mando*m* þz ek latir eig þe minsta synd odömda Swa säm ek latir eig þz mi*n*sta got män gör j min heidh*i*r olönt, firir þy ek skapadhe ma*n*nin til hy*m*merikis. ok satte ek ha*n* i wärldhinna. at ha*n* skulde hona nytia til min heidh*i*r. ok sit gagn Ok gaf ek hono*m* siälfswald. ok vndirstandilsse ifu*i*r al diwr at firistanda. hwi ha*n* var skaptir ok hwad ek hafu*i*r honu*m* budit, ma*n*nin stighir ok ifu*i*r mik. Ta þe wyrdha eig kyrkionna doom. ok eig ban. Ek satte min räddogha. ok doom j þe helghre k*i*rkiu. þz är ban. þ*e*r til at ma*n*nin skulde swa myklo held*i*r halda sik af syndh. ok rädhas þz halda þe firir 51 änkte. Ok vyrdat eig meer en stigha ifu*i*r en dödhan matk Mz þy säghir ek þz a mina sa*n*nindh. at swa säm þe säm bansättias af ma*n*nu*m*, magha eig vmganga mz adhru*m*, swa ära ok þe bansatte firir mik ok allo mino herskapi wtskylde. Ok än þoathwarist. at þe säm göra lönlika bandzg*er*ninga. ära i banne firir mik, þoathuarist ära hine myklo värre säm oppinbarlika ära bansatte Ok vyrdha þz ekke, Ok eig at einisto þe, vtan än alle

þe säm vita þz mz þäim. Ok vmganga mz þäim, þe sputta ok a mik þa þe halda kirkiu*nn*a *sacra*menta firir latir. ok skälkt. Ok alt þz gudhi höre til f*iri* flätio Mz þy f*iri* mina mykla miskund vil ek nu quikna smam ok smam säm en matker mz mins andha ordhum Ok mz minom kärleik, huilkin þäim forsmaar Ek skal quikna þäim swa säm orme*n* vm varena. Ta han quikna. ok takir sina makt Ta þe säm firra spottadho ok þrodho þe þoro eig nalkas honu*m*, þe säm han slogho ok skälkto þe dana af hans syyn, þe säm iuir han stigho þe rädhas swa säm þe þ*er* ära slagne Swa vil ek göra þäim mik forsma. Ek vil komo þäm swa rädhelikin. at þe þolo eig standa moot. Ek vil komo þäim swa starkir ok bradhir. at þe skolo daana af mi*nn*e räddugha syn. Ek vil ok komo þäim swa hwas swa säm þän säm slaar ok stingir
52 ginu*m* mz swärdh (— —) Mz þy þässom hofdhingia skulu säghias þässin ord Ek gudh aldra skapare ok atirlösar*e* Ek hafu*ir* þry þing mz þik giort, Först hafu*ir* ek giort þik räddan mz mino*m* wand, Annat þz ek hafuir föt þik. þridhia. at ek hafu*ir* värnat þik. ok gömt þik af ollum vadha. ok misfaldum. först hafu*ir* ek rädh þik swa säm fadir gör syni. han slaar han. at ha*n* skal ekke stiäla ällas nokra andra ondha g*er*ning göra Swa hafu*ir* ek ok slaghit þik mz mino*m* räddogha. þ*er* til at þu skulde eig ofmykit komo i diäfwlsins hend*ir*. Ek hafu*ir* ok þik föt, giuandhis þik þina likamlika þorft. Ok komit þik i heidh*ir*, Ok giort þik stoort nampn. Ek hafu*ir* ok þik värnadh af misfallo*m*. af þinom owinum Þy firir þässin þry. kräfuir ek þry þing

af þik fōrst þz. Swa sām ek hafu*ir* rādh þik. swa skal þu rādha andra mz gudhlikom ordhom ok godhom g*er*nin*g*o*m*. ok swārdhe. þāim sām gōra mot rātuiso*n*ne. Annat at þu skalt þāim fōdha sām min ord fōra. Ok þām sām gudhi tiāna. þridhia at þu skalt vārna almoghan swa sām ek hafuir vārnat þik Ok hielpa ok skodho þāim sām āra i nōdh, Þry skipilse āra i þe helghe kirkiu Eth āra klārka. Annat ār ridderskap þridhia ār 53 almoghin. Þāssin þry vānda sik a mot mik Ok hafua glōmt mino*m* kārlek Mz þy vil ek nu ypna en port, þ*er* ek vil i ganga. þz ār karela ok heedninga hugh. þāim vil ek min kārleek ok naad giifua. Ok vardha j þeira mu*n*ne sōtir, sām ek lānge hafu*ir* varit swr. Ok illa dōnande Mz þy sām birgitta miin vmskref þik sanka sama*n* andhelika sniālla mān. Ok þe gudh ālska haf raad mz þāim. hwad þu maghe i þāsso male gōra, *firi* þy En þo at ek veet alt þo skal ma*n*nin mōdha swa fast samuitit til min heidhir sām likama*n*. þ*er* til at diāfuule*n* hafui eig þz sighia. at ek visar alt Ok ma*n*nin gōr enkte āftir sino sa*m*uiti Sannelika kārir ek *firi* þik. Ok allu*m* minu*m* vino*m*. at c*r*istne mān hafua mik i sino*m* mu*n*ne swa sām rutit kōt. þe sputta mik wt. Ok haldha mit budhord *firi* flātio sām þāim atirlōste. mz þy vil ek heidhni*n*gu*m* þāfuias ok sōtir vardha Cristno*m* ma*n*no*m* sām mik ānkte vyrdha, vil ek komo sām āin kāmpe sām hafu*ir* stark ok hwasleik Ok rādhelikheit. Swa vil ek komo þāim rādheliker at þe þoro eig en finger rōra moot mik Swa stark*ir* at þe warda wanmaktoghar*e* ān āit myg Swa hwas at þe skulu

känna ve j wärldhinne Ok ve äw*är*delikit i heluiti,
J mi*n*ne helghe läst stand*i*r scrifuat, At þa ek sa
iherusalem. þa grät ek Ok sagdhe. Viste þu hwad
54 þik ifu*ir* komb*i*r, þa mate þu ok wäl grata. Ek vilde
opta taka þik vndir mina värn. Ok i min kärleik säm hönan gör köklinghu*m* ok þu vilde ekke. Swa ma ek nu wäl sighia. Jherusalem. þz ära alle c*ri*stne men. j huxen ekke hwad ek hafu*ir* f*iri* idhra skuldh giort Ok hwad kärleek ek til jdhar hafu*ir*. Ok huru illa i mik þz atirgiäldhin. Vildhen i þ*et*ta huxa. þa mattin i wäl grata Ek gik f*iri* idhra skuldh mz blodhoghu*m* fotu*m* til korsins. Ek bar idh*i*r i mino*m* armo*m* þa þe droghos wt mz kadhlum af þeira lidhamotu*m*. Ek bar idh*i*r i mino*m* handho*m*. þa þe sloghos gino*m* mz hwasso*m* naghlu*m*. Ok ha*m*bra*n*na liwdh hördhis badhe i hymerike ok i iordhrike f*iri* þy, än þoathwarist Ek þolde mz ma*n*domeno*m* a korsseno. þoathuarist var ek mz guddomeno*m* badhe styrande i hymerike ok i ioordrike. Ek skyylte idh*i*r mz mino hofde. þa þän hwasse þorn stak þ*er* gino*m*. Ek hulde idh*i*r mz mi*n*ne egne sidho. þa ek var lagd*i*r mz þe hwassa spiute. Hwi väntin i at ek vildhe þ*et*ta þolo. vtan þy at i skuldhen mik swa myklo meir älska. Ek gik mz blodhoghu*m* fotu*m* til korsit f*iri* þy at diäfuulin skulde ekke til idhra siäl optirmeer faa tilga*n*g. Ek bar idh*i*r säm modh*i*r a mino*m* armom þ*er* til at min gudhlike kärleikär skulde aldrik fraa idh*i*r skylias. Ek värnadhe idh*i*r mz mino*m* handhom þ*er* til at
55 diäfulsins g*er*ni*n*ga skuldo ekke ydh*i*r skada þy
at j skulden göra godha g*er*ni*n*ga. Ok gudhlika

lifua. Ek skyldhe idhir mz mino hofde þer til at idhur världzlikin astundan ok syndelik giri skulde idhir eig räknas til synd. þer til at diäfuulen skulde idhir eig skämma Ek skylde idhir mz minne sidho þer til at idhur synd skulde eig i mins fadhirs asyyn komo. Ok minna helgha manna, þetta giorde ek idhar gudh ok idhar skapare firi idhir þetta giäldin i mik illa atir, J hylin idhir mz idhre höghfärdh moot þy at ek stoot badhe bla. ok blodoghir, Ok nakin firi idhra skuldh, Ek hafde alla mina limi til þe hardasta pino, J vilin firi mik eig þolo äit ordh, Ok hafuin alla idhra limi ospara til syndinna, Ek geernadhis änkte vtan idhir, swa, þz ek vildhe heldhir mit hiärta lata sundir stinga. än idhir mista, en i geernins þz minsta þing säm skapat är mz meira brändagha än mik skaparen, Alt är idhir söt vtan ek, Alt lustelikt at huxa vtan miin budhordh. Ok kärleikir säm idhir skapadhe. Ok alt got giifuir Ek gifuir idhir helso ok liif. Ek gifuir idhir andhelikin hugnad Ok likamlikin. Ek gifuir idhir hymillen til liws. jordhena til nyt ok glädhi Ok alt þz a henne är, þetta þykke idhir vara enkte Mz þy skulu þe dagha komo. þz idhir angra þz i hafuin giort firi 56 nadhinna stoorleek ek nu hafuir mz idhir giort, vardhir idhart ve swa mykklo hardare

(Bok I kap. 50.)

SAncta maria syntis tala til sin son ihesum christum Signadhir var þu i þinom guddome. þz var vtan vpbyrilse, Ok är firi vtan ända J þinom guddome ära þry þing. wäldhe. snille. ok dygh. huilkin

säm eig minskas ok eig oykis. Ok eig omskiptelikin ära vta*n* ää þolkin sama. þin makt ok wälde är swasäm en heitast*i*r eldh*i*r, firir þy all makt ok wälde är firir þinne makt säm þörth stra *firi* heitasta elde, *firi* þy änghin är ella vardh*i*r wäldugh*i*r vta*n* af þik, Ok af þino þolomodh, þiin snille är swa säm et haf huilkit änghin gitir öst, Ok ta þz vpflödh*i*r þa fylle þz dala ok bierg Swa gitir ok ängin f*or*standit þina snille. huru sniällelika tu hafu*i*r skapat ma*n*nin, Ok giordhe han h*er*ra iuir all c*r*eatwr, huru viislika tu skapadhe foghlin i wädhreno. fiskin i hafuino. diwren a iordhenne ok hwario þy gaf ha*n* skipadhan tima. Ängin gitir ok forstandit huru þu gifu*i*r liif. ok takir atir bort, huru þu gör af fako*n*noghom snilla. Af snillom ofta flata mz þy är þin snille säm et haf. þin diggd är säm solinna liws. huilkit säm skiin badhe a himblom ok a iordhinne Swa ok þiin [dygd] fyllir alt ok liusir þz a iordhinne är, Ok i hymerike, Af þinne dygd är alt got, vtan hona är enkte, mz þy var þu wäl signad*i*r min kär*e* son. Ok min gudh ok h*er*ra. þa swaradhe sonin
57 Signadh var þu miin kära modh*i*r, þin ordh ganga af þinne siäl Ok þe ära lustelikin säm sötasta viin. þu äst säm en dagrand, þ*er* gang*i*r fram mz mykle skäro. Swa ok þin skärleik*i*r ok reenleker skeen iuir alla himbla. Ok alla ängla. þu drogt mz þino*m* reenleek þe signadha solinna til þiin þz är min guddomb*i*r. swa at guddomssi*n*s sool fäste sik i þik. af þäs hita fik tu hita til miin iuir alla Af þäs skin fik tu snille iuir alla Af þäs liws gik världhinna mörkir bort, Ok badhe hymerike

ok iordrike lystis A mina sa*n*nind sigh*i*r ek. at þin reenleikir tākkis mik iuir alla āngla, Ok af þik fik ma*n*nen nadhe, Ok ānglane meira glādhi. Mz þy var tu signad af þino*m* signadha syni, ā hwad tu bedhis ok tu vilt, þz skal þik weitas, Ok al þin bōōn skal hōras *firi* þy tu nekadhe ānkte mino*m* vilia i iordhrike, enkte skal ek ok neka þino*m* vilia i hymerike, *firi* þy tu vilt ānkte vtan þz ek vil. Ok alle þe sām miscundh bedhas i þit nampn mz þām vilia at þe vilia afsāghias syndhinna. ok hafua hona leidha. þe skulu *firi* þin kārleek hōras firir þy at swa sām *firi* solinne gangir hitin. ok skiinit Swa gang*i*r ok tu fra*m* mz alle miskund, Ok all miskund skal gifuas *firi* þina skuldh firir þy tu heit*i*r misku*n*de*n*na modh*i*r Ok ār sa*n*nelika swa sām þe kāldha sā*m* alt got af rinder ok ār ekke þy minne i sinne digd Þa swaradhe atir maria, All dygd. ok āra. ok lof vari þik min kāre son. ok h*er*ra. Af þik ār alt giort Ok þz ek hafu*i*r 58
þz ār af þik ok *firi* þina nadhe þu āst sām þz frō sām vāxte. Ok þoathuarist sadhis tu aldrig, ok gaf af sik hundradha falla frukt, ok tusanda falla, Af þik ār all miscund ok dygd, swa sām af eino*m* ogrundoghom bru*n*ne. huilki*n* dygd sām vāl maa liiknas vidh tusandafalda frygd ok hundradha. *firi* þy i hundradh ell*i*r i tusanda forstandaz all fultkomnilsse Þa swaradhe atir ihesus christus Sa*n*nelika mi*n* kāra modh*i*r, þu liiknadhe mik vāl vidh þz frō sām vāxte Ok ekke sadhis *firi* þy Ek kom mino*m* guddo*m* i þit iu*m*frulika liif Ok mi*n* mandomb*i*r þ*er* ek þogh af þik sadhis eig mz ma*n*na frōie ok naturā, þoathuarist vaxte ha*n* i

þik *firi* huilkin all miskund ko*m* i världhinna. Ok mz þy sagde þu väl at ek är þz fröö säm vaxte ok ekke sadhis. Nu miin kära modh*i*r män þu mz þino*m* söta oordhum draghir mina miskund fra*m* til ma*n*zins. Bedz hwad tu vilt Ok ek vil g*er*na veta þik böön. Ta swaradhe modherin *firi* þy ek fik miskund af þik min kär*e* so*n*. mz þy bedhes ek miskund Fyre stadha ära til, En är hymerike i huilko*m* so*m* ära ängla, Ok helgra ma*n*na siäla. þe þorua enkte vidh*i*r vta*n* þik säm þe hafua *firi* þy, j þik hafua þe alt got, ok ära fulle af allo*m* godho, *firi* þy, þe ära i þik *ok* tu äst i þäim Annar stadhin þz är heluite, þe säm þ*er* i ära þe ära fulle mz allo illo, Ok wtlykte
59 af alle miskund. ok af allo godho mz þy bidh*i*r ek enkte *firi* þäim Þridhi stadhin þz är skärzllo eld*i*r. *firi* þäim säm þ*er* i ära. bidh*i*r ek min käre son. ok h*er*ra, þe þorfua þränne handa miskund vidh*i*r. firir þy þe hafua þry ill þing först i þeira hörssl *firi* þy þe höra enkte vtan sorg ok ysäld, Annat þz är i þeira syyn *firi* þy þe se änkte vtan sina pino ok sina nöd þridhia är þz þe känna enkte vtan eld, ok dröuilsse Min käre son firir þe mykla miskund tu giordhe mz mik, Ok *firi* þin mandoom þ*er* laa i mino liifue gif miskund þäim Þa swaradhe sonen, min kära modh*i*r Ek vil þräfalla miskund þäim gifua, först skal þeira hörsl minzkas til pino*n*na. ok ökias til min, Annat at þeira syyn skal linas ok blidhas, þridhia at þeira pina skal lättas ok minzkas framleidhis gifuir ek þäim. at alle þe säm nu af þässom punct ok stundh ära i þe höxsto ok mesto pino. þe

skolo komo nu i þe midhlasto. þe sām āra nu j þe midhlasto. þe skulu komo i þe minsta. þe sām nu āra j þe minzsto. þe skulu ginstan komo til roo f*iri* þina bōōn. Ok minna helgha ma*n*na. þa sagdhe modhore*n* Signadh*i*r vart þu min sōte son ok gudh firir þina nadhir. Ok lof vardhe þik f*iri* vtan āndha Fiārdhe stadhin þz ār wārldhin. ok þe som þ*er* i boo, þe þorfua þrāfalla miskund fyrst anghir f*iri* sina synd*i*r Annat þz ār rāt 60
bātrilsse Tridhia þ*er* ār stōrk at gita got giort Min kāre son se mz þino*m* misku*n*da ōghu*m* til þeira, þa swaradhe ihesus christus Alle þe þik af allo hiārta ālska. Ok þit nampn kalla hafuandis fult hop til þin ok vilia at bātra sik, Ok ekke optare siālfuiliandis gōra syndena þessin þry skulu þāim gifuas. ok ān himerikis glādhi mz, f*iri* þy. mik ār swa mykin sōtme i þino*m* ordhom, at ānkte þz tu bedhis kan ek þik neka. Ok af þinne miskund þe sām dōdhe āra i syndinne fa atir af þik liif i dygdomen. Ok þe sām swarte āra sām kul af syndeliko*m* g*er*ni*n*gom þe varda f*iri* þina bōōn skār*e* sām ein sool mz þy var tu vāl signad. Ok sāle āra þe a þik kalla ok þik ālska

MOdhoren maria taladhe til sin son ihesum christum ok sagde, lof ok heidh*i*r haf tu alla þinga skapare ok h*er*ra. Tu ālskadhe mik ok heidrade f*iri* alla þina creatwr, Tu blandadhe þin guddom mz þino*m* mandom i mino liifue. Tu ōdmiukte þik til min Ok tokt kōt ok blood vtan synd af mik, Af þinne dygdh bran al min siāl til þiin Tu āst

min kär*e* son ok min fadhir Tu äst min gudh,
skapar*e* ok herra Tu värdughadhis göra mik
drötning i himerike ok fru iuir alla anda Mz þy
bidh*i*r ek þina misku*n*d ok alle helghe me*n* mz
mik, än þoathuarist at vi seem alt ok vitom alt
i þik, þoathuarist f*iri* þen säm a hörir Ok eig
61 gitir andhelik þing takit ok forstandit vta*n* mz
liknilsäm talu*m* vi til þiin eig mz liikkamligho*m*
mu*n*ne f*iri* þy vi äro*m* ekke lika*m*like vtan var
talan til þin är eig annars än wars vilia teelsse
i henna siäl. ok samuiti, mz þy min kär*e* son ok
h*er*ra, bedhoms vi þina miskund f*iri* þy vij seem
þz at af þinne rätuiso far hwar ept*i*r andro*m* til
heluitis, vi þorfuu*m* ok þina miskund, Til he*n*na
talum vi ok bidhiu*m* först f*iri* änglu*m* at þeira
koor mate vpfyllas f*iri* þin heidh*i*r ok äro vi
bidhiu*m* ok f*iri* wärldinne. at þiin miskund matte
þäim sändas ok þit lius f*iri* þy hoon är blind ok
döf til þin heidhir, Ta swaradhe gudh fadh*i*r
Signad vardhe tu mins sons brwd. ok kära modhir,
Tu täktis mino*m* guddome f*iri* allom. Ok af þino*m*
sötma droogh tu til þin min välsignadha son,
Signad var tu mins sons brudh f*iri* þy at alt þz
säm skapadh är ma þik ekke likas. Sääl äst tu
mins sons kärista brwdh ok modh*i*r. tu älskadhe
mik mäst iuir alt mz þy burdhe þik eig hafua
son vtan gudz son siälfuan, Eig bordhe ok hono*m*
modh*i*r hafua vta*n* þe mik älskadhe mäst, Mädhan
tu lydhe mino budhi i iordhrike, huilkit ek sendhe
þik, mz þy vil ek nu lydha þinne böön, f*iri* þina
böön vil ek sendha världhinne mina naadh, Huilkin
hona tak*i*r, ek vil giifua hono*m* til atirlöön mik

siälfuan. huilkin hona forsmar, þäim vard*i*r vee þz aldrik ändas

(Bok I kap. 45.)

MAria taladhe til enna me*n*niskio Mins sons 62
likame var p*re*ssadh*i*r swa säm þz köt säm p*re*ssas i enne präss. hans haar var wtdräghit, ha*n*s þy*n*ninga ginu*m* stu*n*gna af krono*n*na þorne, hans öghon ful mz bloodh, hans öron atirtäpt mz lifradho blodhe. hans mu*n*dir fuldher mz blodhe ok galla, hans kindher varo jndragna. alla hans synur wtdragna, hans händ*i*r ok föt*i*r ginu*m* fästa, all*i*r hans likame swa slaghin at enkte var a hono*m* helt, hans sa*m*uit var dröft, hans hierta ginu*m* stu*n*git ok swa säm ma*n*ne*n* syndadhe i allo*m* sino*m* limo*m* Swa ok min• son þoldhe pino f*iri* mansins hilso i allo*m* sino*m* limo*m* Äfte þässin ordh syntis ihesus christus mz storo herskapi ok sagde swa Mine väne ängla þo at huarist i seen ok vitin alt i mik, þoathuarist mz ek vil oppinbara mina dygdh vil ek þee þässe me*n*niskio mz liiknilss*om* andhelik þing i hänna siäll. Ek spör af idh*i*r änglom hwad är þz säm var vtan vphof. ok är ää f*iri* vtan ändha, Hwa är þz säm alt skapadhe ok af ängho är skapadh, Hwa är þz so*m* swa är väldugh*i*r at änghin radh*i*r iuir ha*n* ok änghin h*er*ra. Ta swaradhe änglane swa säm mz enne röst, Vaar gudh þu äst þän sami, Vi gifuu*m* þik vitne af þrem þingu*m*, Först at tu äst þ*en* þ*er* aldrig hafde vpbörilsse Ok aldrig faar ändha Annat at þu skapade himerike ok iordhrike ok alt þz i þäim är Ok 63

vta*n* þik är änkte. Ok vtan þik vardh*i*r änkte. þridhia at tu [äst] väldugh*i*r iuir alt, Ok i þik är all rätuisa. Ok alt þz säm var ok vard*i*r är i þinne forsyyn, þ*er* näst taladhe gudh til p*ro*phe*t*as ok p*at*riarchas, hwa är þän säm folkit leidhe wt af egipto lande, Hwa giorde idh*i*r vägh i hafuino. hwa gaf idh*i*r laghin, hwa gaf idh*i*r p*ro*pheto*m* anda til at tala gudz ordh, hwa gaf af himbleno*m* ängla brödh, Ok vatn af hällene, Ta swaradhe þe Tu äst þän os leidhe af trääldomeno*m* Tu gaft laghin, Tu väkte van andha op at tala þin ordh Tu gaft drik af hällene Tu matadhe os af þinne dygd, þär näst taladhe gudh til maria*m* Min modh*i*r ängla drötning Sigh þz tu veest af mik Ta swaradhe hoo*n*, för än ängelin ko*m* til min mz þino ordhe, þa var ek ensamin mz mino*m* likama ok siäll, Sidhan ordhit var sakt Ok ek hafde þy iakat, Ta var þin likame i mik mz guddome ok ma*n*dome, Ok kändhe ek þin likama i mino*m* likama Ek fik þik vtan sorgh Ek afladhe þik vtan synd Ek födhe þik mz altz mins likama glädhi. Ek swepte þik i fatighom klädho*m*, Ek var mz þik af þino*m* födzlo tima. Ok til þin dödh Sidhan taladhe han til sinna apostla. Hwa är þän i saghi*n* ok hördhen. ok
64 kändhin Ta swaradhe þe, vi hördo*m* þin ordh ok fästom þäim, Vi hördhu*m* þin lagh ok dygdheligh þing Vi hördhu*m* at tu mz eno ordhe kördhe bort diäfuulin· Vi hördhu*m* at tu mz eno ordhe reesthe vp dödha män, Ok giorde siuka me*n* heila, Vi sagho*m* þina g*er*ni*n*ga gudhlika ok vnd*i*rlika i þino*m* mandome, Vi saghu*m* þik sa*n*na*n* gudh

ok sa*n*na*n* man hängia a korsseno, Vi sagho*m*
þik läggias j grafuena, Vi kändom ok þik þa tu
vast vpstande*n* Vi kändom þina vnd*i*r ok þina
limir at þu vast sand*i*r gudh ok sand*i*r man, Vi
atom ok drokkom mz þik Vi saghom ok þik ta
tu for op til þin fadh*i*r j þino*m* guddome ok man-
dome Tu äst sąnd*i*r gudz son ok iu*m*fru*n*na son,
Tu äst þän säm p*ro*phetane af spadho ok hopodhos,
Tu äst världhinna atirlösar*e* ein gudh mz fadhor-
eno*m* ok þäim helgha anda, Þ*e*r näst taladhe
gudh til diäfla*n*na, Ek veet at j lönin sa*n*nind i
idhro samuiti Mz þy biudh*i*r ek idh*i*r sighin hwa
säm minskadhe idhart valdh ok makt, þa swaradhe
diäflane Swa säm tiufua säghia eig g*er*na sa*n*n-
i*n*d vtan män stokkar þäim hardhlika. Swa ok
vi vtan vi nödhgoms til af þino gudhliko valdhe.
vi síghiom ekke g*er*na sat, Tu äst var skapar*e*, Tu
äst þän säm vart valdh minzskadhe, þu þokt þin
räät wt af heluiti mz þinne rätuiso. Ok þino*m*
kärleek, þa sagde var h*er*ra til alla helgha men.
see alle þe säm andha hafua. þe gifua mik san 65
vitne þz ek är skapar*e* ok atirlösare. Ensamin
ma*n*nin so*m* badhe hafu*i*r liif ok siäl ha*n* stand*i*r
mik a moot So*m*like vitta väl hwad ek hafu*i*r
vidh þäim giort ok vyrdha þz ekke. Ok so*m*like
haldha min ordh all f*iri* fals ok. flätio Þa sagde
atir var h*er*ra til änglinna, Ma*n*nin sigir idhur
vithne vara fals, han sigh*i*r mik ekke all þing
rätlika ok viislika hafua. Eig ok alt þz sä*m* varit
hafu*i*r ok vardh*i*r vita, han hald*i*r mik ok orätuisan
domara. Ok gifu*i*r ekke vm mik Mz þy älskar
han hellir þz säm skapat är, än skaparen, þ*er* näst

taladhe gudh til p*ro*pheta*n*na ok patriarcha, Ma*n*nin sigh*i*r idhur vitne vara hägumma, han sigh*i*r [idhir] vara friälst*i*r af egipto lande mz idhrom störk, laghin sigh*i*r ha*n* vara lughin jdhar spaillse epte idhre vildh ok af ondhom andha Sidhan sagde han til maria*m*. Tu sagde mik sa*n*nindha vitne. än ma*n*nin sigh*i*r a moot þik So*m*lighe sighia þik ekke vara skära iumfrw Somlike at ek gik eig wt af þino lukto liifue So*m*like sighia mik eig vara sa*n*nan gudh edd*i*r sa*n*nan man Somlike forstanda þz väl ok vyrdha þz ekke Sidhan taladhe gudh til ap*osto*los. jdhart vitne vyrdhis af ma*n*nome*n* enkte. þe sighia nyio laghin vara vtan. skääl. Min ordh lughin ok flätio Min pina är glömdh Mz þy spyr
66 ek af idh*i*r ollum helghu*m* ma*n*nu*m*. hwad är här rättir domb*i*r, vm än þo athwarist ek wet alt, ok seer, þy *firi* þässo me*n*niskio vil ek teea i he*n*na sa*m*uiti min vilia mz liiknilso*m*, þa swaradhe alle helghe men Var gudh ok h*err*a tu äst þässa domare, þu äst vta*n* vphof ok ändha. þu christe ihesu gudh son. ok iu*m*fru*n*na son þik är allir domb*i*r gifuin, þu äst þässa þinga domar*e*, Ta swaradhe atir gudh, Ek säm kär*e*, ek är ok domar*e*, Nu sighin þa hwad doom världhin är nu värdogh hafua, Ta swaradhe þe, vi seem alt i þik ok vittu*m* Swaso*m* världhin förstþoldhe noe flood, swa är [hon] ok värdhog nu fordaruas af eld, fyrir þy at lusthin ok girin ära meir*e* ok heitare än þa var þa flodhin gik iuir. Ta swaradhe gudh. män ek är rätuiis ok miskun*n*samb*i*r. Ok ek gör eig rätuiso vtan miskund, Ok eig miskund vtan mz rätuiso mz þy vil ek *firi* mi*n*na modh*i*r böön skuld ok idhra än ein

tima sendha mina miskund til världhinna mz
minom ordhom þer af minom munne wtgingo, firi
þy (Bok I kap. 44.) Ek skapadhe världhinna ok
alla þe i henne boo, än þy at þe forsma mik, Ek
höre hwan dagh eina rama röst af världhinne.
swa som eina humblo röst, þz är þz at alle sighia
mik swa. Ek vyrdhir ekke hwad här kombir epte,
ja sannelika mannin vyrdhir ekke hwad ek giordhe
af minom kärleek j þy at ek fraiälste han. Ek
födhe han mz ängla brödhe. Ek sändhe honom
mina prophetas. Ek predicadhe mz mik siälfuum.
Ek þoldhe firi honom þe hardha pino, Han vyrdhir
ok eig hwad ek giorde i minne rätuiso J þy at 67
ek plaghadhe pharaonem ok sodomitas. J þy at
ek plaghar þäim hwar dagh säm þe see mz sinom
öghom, þetta är alt blint firi þeira oughom. þe
se sik dödhlika. Ok sina ysild i androm, ok vyrdha
þz änkte. þe fliugha vp säm humblor i sinne högh-
färdh. þe fliugha nidhir rasklika mz ondhom lusta.
þe sanka allan sötman ok honaghin i iordhinne,
þz är at þe arbeidha alt firi likamins nyt. Ok
änkte firi siälinna. Akta ok allan världhinna heidhir
Ok änkte gudz heidhir Sörghia af världhinna gen-
uärdho, Ok änkte firi þz säm komo skal, þe vändha
sik världhinna säm ek skapte þäim at nytia skälikan
j äuinnelika pino þy firi mina mykla miskund. ok
minna modhir bön vil ek sendha þässom humblom
mino clara rösth þe hona vilia höra. þe vardha
säle, þän hona wtkasta han skal känna mina rät-
uiso

(Bok I kap. 27.)

MAria taladhe. þer säm ein danz är. þer ära þry þing, Onytlikin glädhi. skör röst. ok fanyt arbeidhe. huilkin syrghiande man säm kombir til þänna danzen gangande. ära hans vini j danzenom þa skyl han sik vidhir danzen. Ok hugswala þän säm syrghiande är, þänne danzen þz är världhin, i henne ära þry þing Ofmykin glädhi skör ordh. Ok fanyt arbeidhe fyr þy at alt þz men arbeidhar i världhinne. þz leuis alt atir. Huilkin man j þässins värld danz är huxe a mina sorg þer ek hafde i mins sons dödh. Ek var swasäm þe quinna säm hafdhe fäm spiwt i sino hiärta
68 fyrsta spiwtidh þer ek hafde þz war þee sorgin þer ek hafdä af þui ek saa at min son stod nakin swa som han war föddir, widär studäna ok flängdir annor war þz at ek hördä at min son heth liugare ok forradarä þer ek wistä aldrä vilia sägia vsaat ok aldrä sindadä, þridia war þee huassa krona a hans hofde stoodh. huilkin swa hardhelika stak hans hiässa. at blodhin säm afflöt fylte örun. mun. ok öghun. Ok alt hans skäg fiärde var þe ömklika röst þer han öpte a krossena. til sin fadhir a mandomsins väghna. Ok sagdhe Min fadhir hui hafuir tu mik forlatid, swa säm han vilde sighia. þän är änghin sik barmar ifuir mik vtan tu fämta var þz. þän hardhe dödhin ek sa a honum Sannelika swa margha stiunnga han fik a sin aldra reinasta likama Swa mang spiut þokte mik säm stodho i mino hiärta þa han stodh a krosseno. Ok alla hans adhror ok sinor a fotom ok handom varo

ypnadho. Ta gik sorghen ok vårken af vndomen ok vp til hiårtadh. Ok *firi* þy at hiårtat var fårst. Ok var af bezsta natura. gik vårkin atir til vnda*n*na. Ok swa *firi* hiårtans godhleek ok starkleek. striidhe lifuit soma*n* ok dödhin. ok långdis hans sorg. ok vårken. þån tima dödhin nalkadhis. ok hiårtadh brast. ta gafuos alle ha*ns* limi vidh*i*r. hofwdhit gaf sik litidh vp, öghonin lyktos vp til halfs. ok 69
mu*n*dren, þa syntis all hans tunga blodogh. ok rätte sik litit vp. þa han gaf vp andhan þa fiol hans välsignadha howd a hans bryst. Håndrena gingo litit wt af naglomen. þa bliknadho mina hend*i*r ok kinder. öghonin mörktos. ånlitit var swa såm dödz manz örone*n* hördho enkte mu*n*dren gat af sorg enkte talad, fötrene dofnadho alle. Ok swa fioll min likame til iordhinna. af mins kåra sons sorgh. þa ek atir vpstodh. þa sa ek min son hånghia såm ein spitålskan man. þa huxadhe ek mz mik þz han var sand*i*r gudh ok man. Ok hafde ekke þolika pino þolt, vtan þz hafde varit hans vili. Ok þån mykle kärleik*i*r ha*n* hafde til ma*n*nin mz þy blandadhis ein glådhi i min hugh mz sorghe*n*ne. þz ek sa. at *firi* gudlikin kärleek min son þoldhe þolkit Ok ma*n*nin skuldhe atirlösas *firi* hans kärleek af diåfleno*m* Hwilkin såm år i wårldinna danze. huxe huilkin ek var j mino*m* dödh. Ok varku*n*sami mik ok fylghe mik

(Bok I kap. 28.)

Gvdh siålfu*i*r syntis vara wreidh*i*r ån þoathwarist han år åig vmskiptelikin. ok vardhir aldrig

wreidh*i*r vtan endheligh þing gita eig gripitz vta*n*
mz liiknilsäm. Ok gudz wreidhe är eig annat vtan
hans rätuiso teelse. han syntis säm ha*n* hafde
sitit a eino*m* dome. Ok sagde swa. Ek sat a minom
doom. Ein kom til min doom. til huilkin min
70 fadhir sagde, Ve þik at þu nokon tima vast födhir.
eig þy at gudhi angrar nokon hafua giort vtan
swasäm androm þykker illa vara a*n*nars skadha.
ok varkunsama honu*m* þärnäst sagdhe mandomen.
Ek göt mit blodh f*iri* þik Ok þoldhe ek f*iri* þik
hardha pino. Ok mz henne hafu*ir* tu änghin lut,
þän helghe andh sagdhe, Ek leitte hwan ein vinkil
j þino hiärta. Ek fan þ*er* ängha blötlikheit Ok
änghin kärlekx varma. vtan tu vast frusin säm
ein iis. hardher i ilzsko säm ein stein. þy hafu*ir*
ek enkte göra mz þik. þässa þre rösth*i*r höras
ekke mz þy. at þre gudha äru vtan f*iri* þy at tu
gitth*i*r ekke andhelig þing gripit. vtan mz liikn-
ilsäm f*iri* þy hördhe þu þässa þre röste þ*er* näst
hördhis ein röst af fadhreno*m*. ok syneno. ok þäim
helgha anda säm alt är en gudh. Ok þre p*er*sone.
þik bör ängha lund haua himerike. Miin modh*i*r
maria þygde fyr þy ha*n* var ouärdugh*i*r he*n*na
bööön hafua ¶ Alle helge me*n* öpte mz enne röst
þz är rätuisa þz ha*n* skal äw*är*delika vara wtlagd*i*r
af himerike þe säm i skärzlo elde varo sagdho
swa, änghin är swa hard pina mz os säm þik bör
hafua ¶ þa öpte siälin siälf op mz þry we. Ve
þe naturenne þ*er* ek kom somo*n* af i mi*n*na modh*i*r
71 lifue Ve þe stu*n*dinne ok banzat vardhe hoon
þ*er* min siäl ok likame komo somo*n* a. Ok banz-
satt*i*r varde þän mik liif ok siäl gaf ¶ þridhia

ropit. banzat vardhe þe stundhen ek liifuandis ko*m* af mi*n*ne modh*i*r lifue. Ok þz mit liif var swa langt þa komo rösth*i*r þre mote honu*m* af heluiti. ok sagdhe þe förste swa ¶ Ko*m* hiit banzat siäl säm en malmber þ*e*r flyt*i*r til äwärdhelikit liif i dödhen-o*m* Annor rösthin kom hiit banzat siäl. ko*m* til vara ilzsko. änghin skal þän vara mz os at þu skal eig lottaghin vara af hans pino ¶ þridhia rösten sagde kom banzat siäl þung so*m* þän þu*n*g-aste stein säm ä siwnk*i*r nidh*i*r ok aldrig op. ok aldrig faar grund Swa gang*i*r ok þu grundugare nidh*i*r til heluitis än vi. Tu stadhnar ekke fyr en nidharst i heluitis grundh. Framleidhis sagdhe gudh. Se wsle män. hwad þe köpa firir ondhan lusta swa säm þe men säm hafua ma*n*ga hustrw. þa han seer enna þeira faal þa vänd*i*r han sik bort fra he*n*ne.. ok til þeira säm ära godha ok gläz mz þäim Swa ok ek vändh*i*r mit anlite fra hono*m*. Ok til mi*n*na vina. Ok gläz ek mz þäim, mz þy radh*i*r ek þik ok bidh*i*r Tiäna mik aff allo hiärta. ok swa myklo i*n*nirlighare säm ek hafu*i*r meira nadh mz þik giort. fly världena ok henna giri. Ok stat ekke epte ma*n*na lof. huxar þu at ek þok swa hardha pino f*iri* ma*n*na lof ell*i*r heidhir. ällas ok at ek ekke gat valt mik lätar*e* döz pino ok raskar*e* Ja sa*n*nelika vta*n* þz var rätuisa. at swa säm ma*n*nin syndadhe j oll*u*m sinu*m* limu*m*. 72
swa skolde ma*n*nin ok bätra i oll*u*m sinu*m* limu*m* Mz þy þok ek a mik ma*n*doom at swa säm ma*n*nin syndadhe i allu*m* sinu*m* limu*m*. Swa bätradhe ek þz mz oll*u*m mino*m* limu*m*. Mz þy stat i rätte ödhmiwkt. ok gudhliko*m* räddugha. göm þin mu*n*

af onytte. ok ofmykle talan. ok alla þina limi af syndh mit howdh var kronat mz þorn ok nidhir lutande a korsseno. þ*er* til at þu skulde ödhmiuka þit howdh, min ögho*n* varo ful mz blood. ok taro*m* þ*er* til at tu skulde halda þik af synd Min öron varo full mz lifradho blodhe. ok hördho obrygdilsse þ*er* til at þu skulde enkte höra lastelikin ok skörlikin ordh Min mu*n*dh*i*r var fuller mz bloodh ok galla þ*er* til at tu skalt hafua vääl talande þungo Mina hend*i*r varo gino*m* boradhe mz huassom naghlom þ*er* til at þina g*er*ni*n*ga skuldo vara i gudhliko*m* sako*m* ok til gudhz heidh*i*r. Mine fötir varo fäste til korsit þ*er* til at þu skulde hafua astundh ok vilia. at skylia þik vidh världhinna giri Ok allan vilia hafua. at vara mz mik. Ok standa i mino*m* heidh*i*r. Ok swa säm ek hafde alla mina limi ospara *firi* þik til pino*n*na. Swa skalt ok þu alla þina limi hafua ospara til godha g*er*ni*n*ga. ok til synda*n*na bätrilsse

(Bok I kap. 46.)

MAria taladhe til sin son ihesum christum
Signadh*i*r var tu þ*er* är vtan vphof. ok vtan ändha.
þu hafde þ*en* höuizskasta likama, þu vast þän
ma*n*nelikaste man. Tu vast i mino lifue þe bäzsta
*c*reatura. af þins mandoms väghna þa swaradhe
73 so*n*nen. þin oord þ*er* ganga af þino*m* mu*n*ne þe
ära mik söt ok lusthelikin säm þäm sötaste drykk-
*i*r, þu äst mik kärast *firi* all creatwr Suasäm i
eino*m* speghle säm ma*n* seer marg anliti i. änkte
täkkis ma*n*ne bät*i*r än sit eighit Swa ok ek þo at

hwarist ek älskar alla helgha me*n* iämn mykit. þy är änghin þolkin kärleek säm þu *firi* þy ek þook sand*i*r gudh min ma*n*do*m*. þu äst swa säm ein mirra. þins kärleekx fullir dōn gik i*n* til min guddom. ok drogh ha*n* in til þin likama. Ok þän sami dōnin drog þin likama ok þina siäl vp til min guddom mz hwilko*m* tu gläz nu. Ok är badhe mz likama ok mz siäl Signad var þu *firi* þy af þino*m* faghirleik glädhias änglane. Ok alle säm a þik kalla fa naad, Af þi*n*ne miskund fa alle sorgfulle hugswalan. Af þino*m* skärlek rädhas alle diäflane ¶ Þu gaft mik þrefalt lof. þu sagde mik vara þän ma*n*nelikasta man. ok þz bezsta *c*reatw̉r Mz þäs️so*m* þrem sigh*i*r nu ma*n*nin. ha*n* sigh*i*r mik hafua þän ohōuiskasta likama. ok vara oma*n*nelikasta man. Ok vara fulasta *c*reatur. Hwad är ohōuizscare vtan badhe syndhena siälfu*i*r gōra. ok a*n*na*n* mz sik til syndhinna dragha Swa halda þe nu min likama ¶ MAnnin sigh*i*r nu, syndhin är änghin swa fwll swa säm af sigx. Ho*n* är ekke gudhi swa leidh säm af sc*r*ifuas. þz är änkte skapad vtan säm gudh vildhe. Ok enkte är vtan han. hwi skulu*m* vi eig ta nyttia världhinna epte varo*m* vilia. þz vare eig ällas skapadh af gudhi. vta*n* ha*n* vilde at vi skuldo*m* nyttia þz säm skapad är Waar natur*e* är kra*n*k. Ok gitom eig swa lifuat 74 säm þe säm *firi* os varo. Swa sighia nu alle. Ok hwar gōr sin vilia ok änghin min. þe haldha mi*n* ma*n*dom j huilku*m* ek var sand*i*r gudh. ok ma*n* *firi* ohōfuizskan, *firi* þy ek afradhe syndhena. ok rōnte dygdhena. Ek kändhe ōdmiwkt. ok flyia hōgfärdhena. Ek kende kärleek, ok flyia ondhan

lusta. þ*et*ta sigh*i*r ma*n*nin vara höuizsko f*iri* þy þe sighia enkte vara ohöuizsko vtan sin eghi*n* lusta. ok sin vilia mädh*i*r þy hald*i*r ma*n*nin min mandoom f*iri* ohöuizskan. þy at ek aafrädh ondha*n* lusta ok kändhe dyghd ¶ þe sighia mik ok vara þän oma*n*nelikasta ma*n*. Hwar är oma*n*nelikar*e* en slaas f*iri* tendirna ta han talar þz säm sant är. Ok en höre ha*n* vppa sin skadha. Vare ha*n* ma*n*. ha*n* hämdis sik väl Swa görs nu mik. Ek sigh*i*r ma*n*neno*m* min vilia mz mi*n*na p*re*dikara ordhu*m*. Ok mz mi*n*ne helgho skript. þz halda þe alt f*iri* lygn ok skälk. þe sla mik ok i tändrena. ta þe göra ma*n*draap. ok andra stora synd Ok än sighia þe. Vare gudh til. ella þökte honu*m* nokot vara aat syndhinne. han hämdis väl þe sighia alle pinan är ekke äwinnelikin. ok ekke swa hardh säm sigx. Ok mädhir þy haldas min ordh f*iri* lygn. ok mit þulumodh f*iri* enkte ¶ þe sigia mik ok vara þz fulaste c*r*eatur, hwad c*r*eatur är fular*e* älla mi*n*dre vårt en hundrin ell*i*r kattrin. þoathuarist huilkin säm vilde gifua hest f*iri* hund ell*i*r f*iri* kat ma*n* skipte g*er*na. Vtan ma*n*nin haldh*i*r mik än mi*n*na
75 en hundhen. þ*er* til at ma*n*nin skulde mista hu*n*din ha*n* vilde eig mik taka firir hu*n*dhen. Ok än för en ha*n* miste skinnit af hu*n*deno*m*. hell*i*r swore ha*n* mik bort. Ok behioldhe skinnet, Hwad þing hafu*i*r ma*n*nin swa litidh. Ok leikir hans hugh*i*r þ*er* vp a. at ha*n* huxar eig optar*e* þ*er* vp a än a mik Sa*n*nelika ma*n*ne*n* hafu*i*r änkte swa litit ha*n* komb*i*r eig i hugh vta*n* mik. Hono*m* komb*i*r enkte swa litit til at han sörgh*i*r eig af. vta*n* af mik komb*i*r hono*m* ok hans vini skadhi ok

sorgh til ha*n* gifs þ*er* vidh*i*r. gör ha*n* mot sino*m* världzliko*m* he*rr*a han rädhis ha*n* syrg*i*r ha*n* ödmiukar sik, Ån þa ha*n* gör mot mik þz vyrdh*i*r ha*n* eig, Hwad ma*n*ne är þz vm han gifu*i*r nokrom nokot. at hono*m* gifs eig nokot atir til heidhers. Ek säm älla þinga skapa*re* är Ok alla he*rr*a ok allu*m* gifu*i*r, Mik gifs f*i*r*i* min kärleek enkte firir þy halz ek f*i*r*i* þe fulasta c*r*eatur, f*i*r*i* þy fa lata mik värdughan vara nokon heidh*i*r. Min rädddughe är glömd*i*r Min kärleik*i*r är glömd*i*r Mädh þy min kära modhir swa säm aldrig vtan sa*n*nind gik af þino*m* mu*n*ne Swa gang*i*r ok aldre vta*n* sa*n*nind af mik Mz þy vil ek orsaka mik f*i*r*i*. allo mino herskapi þz min mandomb*i*r var höuizskir iuir alla. Ok þän säm han sighir vara ohöuizskan ha*n* skal skämmas mz äu*är*delike skam, Ok pinas mz äu*är*delika pino þän mik sigh*i*r vara omanlikin. Ok min ord vara fals. ha*n* skal flyta nidh*i*r til heluitis säm träkkir Ok eig stadhna för en i nidhirsto gru*n*deno*m* ¶ þän mik sigh*i*r vara fulasta c*r*eatur a mins mandoms vägna. ha*n* skal aldrig känna mina glädhi. ok þän äuärdelika sötman Ek är swa säm þän konu*n*g*i*r säm är kördh*i*r wt af 76
sino rike. huilkin mz sino walde ma jngangha hwar säm hono*m* synis, þoathuarist vil han ekke vta*n* mz enne rätuiso. ok þz säm hono*m* bör väl til. Swa ok ek wtkörd*i*r är af cristna ma*n*na hiärta. säm mit rike skulde vara. En þo at ek ma alt göra mz mino rike ok valde, þoathwarist ga*n*g*i*r ek änghin stadh in vta*n* þ*er* mik bör til aff rätuisonne, Huxa idhelika fäm þing ¶ Förat huru mykit aatskil wärldhi*n*na heidh*i*r ok äu*är*delikin

heidh*i*r, Annat världhinna glädhi ok himerikis glädhi. Tridhia wärldhinna rikedom Ok äu*är*delikin i himerike Fiärdha världhinna äro. Ok äu*är*dhelika äro mz gudhi siälfuu*m*, Fämta huru mykit atskil världhi*n*na lusta. Ok þäm säm äu*är*dhelika är i himerike

(Bok I kap. 58.)

MAria taladhe til sin söta son Signadh*i*r vari þu min söte son ok mi*n* gudh. Tu äst þrefallelika heilagh*i*r. säm af siwngx. Sanctus. Sanctus. Sanctus : dominus deus sabaoth. þu äst söt*i*r ok sötar*e*. Ok aldra sötast*i*r. þu vast heilagh*i*r för en þu komt mz þino*m* guddo*m* i mit liif. þu vast heilaghir i mino lifue. Tu äst ok vast heilagh*i*r *firi* vtan ändha Tu vast ok söt*i*r för än þu hafde skapad världi*n*na. Tu vast ok sötar*e* änglomin. ta tu hafde þäm skapad. Tu aldra sötast*i*r mik, þa þu gudh siälfu*i*r värdughadhis mz þino*m* guddo*m* til mik komo ¶ Ta swaradhe ihesus christus Signad vart
77 þu min kära modh*i*r, ängla drötni*n*g ok alz himerikis herskaps. þu sagde mik vara sötan. ok sötar*e*. ok aldra sötast, Swa är [ek] nu ondum bezskyr. ok beizskar*e*. ok aldra beizskast*i*r þäm är ek beizskir säm sighia [mik] mangt hafua skapad vtan skäl. J säm mik sighin hafua skapad ma*n*nin til ilz. Ok ekke til goz. Vsle men Ok litil huxillse, Vänta þe. at ek säm bäzstir är. ok siälf rätuisa. hafuir skapad änglana vta*n* skäl. ällir ma*n*nenom þolkit godz giuit vta*n* rätuiso. Neig sa*n*nelika. Ek skapadhe alt väl. ok änkte är ilt *firi* mina skyld. Ok af

kärleek gaf ek ma*n*neno*m* alt got, vtan ha*n* vändhe alt got sik i ilt eig þy at ek nokot ilt skapadhe hwadzke et ell*i*r a*n*nat, f*iri* þy diäfuulen var skapadh*i*r. Ok ma*n*ni*n* samuleid. þz var ok got säm þe girnadhos. vta*n* f*iri* þy þe rädho sin vilia mot rätuiso*n*ne. Ok mot minom vilia þ*e*r vardh syndhin af. ok ilt. Ok f*iri* þe rörilsen. ok andra. þz säm för var til hugnadha þz skuldhe af rätuiso*n*ne þäm vara til ohugnada ¶ Þäim är ék en beizskar*e* þ*e*r mik sighia siälfsvald hafua giuit. til at göra syndena. Ok ekke til got at göra. Þe säm mik sighia vara orätuisan f*iri* þy ek gifu*i*r androm himerike ok a*n*dru*m* heluiti, þe säm sighia mina skuld vara þz þe ära ille Þäim är ek aldra beiskast*i*r. säm sighia min lag vara vtan skäl. ok alt ofhard. Ok mina pino vara enkte hardha. Ok þäim änkte dogho. Mz þy swär ek þz vm mit liif swa säm ek swor. p*ro*phetano*m*. þz ek vil orsaka mik f*iri* allu*m* änglum Ok helgho*m* ma*n*nu*m*. at ek hafu*i*r eig 78.
minsta mathkin skapad vtan skiäl. Ok enkte giort ell*i*r gör vtan rätuiso. Ek vil ok tee þäim þz ek gaf siälfswald. sniällelika. ok til godz f*iri* þy af mik är änkte ilt ¶ Þe skulu ok pröua mik vara rätuisan. j þy. at ek gifu*i*r andro*m* hymerike ok andrum heluiti f*iri* þy þz bör eig til fulum ok fagrum soma*n* sitia. diäfleno*m* säm af sino*m* siälfuilia fiold. Ok godho*m* änglum säm aff sino siälfswalde stodho j rätuiso*n*ne badha vara sama*n*. Eig bordhe ok ondu*m* vara vtan pino. huilkin syndhena giorde ok vardh f*iri* he*n*ne Þe skulu ok þz pröua at þz är äkke miin skuld at ma*n*nin är ond*i*r Mate ek än en tima döö. häld*i*r vilde ek f*iri* hwar en

man þolika pino taka säm ek þog en tima a korsseno firi allom. firi en mannen skulde i pino komo. vtan ek gaf mannenom siälfswald Ok vndirstandilsse firi all creatur þz han skulde mik tiäna af kärleek ok godhom vilia. ok ek ekke nödughir vara säm diwr. Ok hafua firi þy äuinnelikit arf mz mik. ok rike, Wildhe han ekke. þa sighir rätuisan. at pinan säm diäflenom redhis skulde ok honom 'redhas firi þy af rätuisonne bör honum mik tiäna säm skapare är ok ekke andrum. ¶ Þa swaradhe maria Signadhir war þu min söte son J þik är al rätuisa. ok miskund. bidhir ek þik miskunna världhinne. Ok swa säm þu vast mik aldra sötast swa gif þäim säm þu äst nu beizskastir lut mz minom sötma Þa swaradhe sonin Signad
79 vardhe þu firi þy all þin ordh ganga af miskunlika hiärta. þu äst en godhir mäklare mällan min ok mansins. þu äst en godh sökerinna tu sökir alla Tu sökir mannin i världhinne mz þinom nadhom. Tu sökir han i dödhenom. vm han är värdughir nokra lund þina miskund ok bön þu sökir mannin äpte dödhin vm han hafuir nokot firi þik giort firi huilkit han maþe firi þina hielp nadhir fa, mädhir þy är han säl säm þik älskar firi þina bön gifuir ek þik. at alle þe säm þin sötma vilia hafua säm ära min ordh ek hafuir talad þe fa nadher Alle þe þäim taka i sin mun. ok þugga. ok haldha. þe fa miskund. þe säm þäim taka ok wtsputta. þe fa swa myklo hardhare pino. þa swaradhe maria ¶ Signadhir var þu min söte son, säm är badhe skapare ok atirlösare (I: 52.) Jhesus christus taladhe min ord. ära säm ein talghir, þer säm

hitin är. þ*er* smältir talgrin. þän säm änghin hafu*ir* hitan. ha*n* taghir talghin i mu*n*nen. Ok sputtar atir wt, *firi* þy ha*n* gitir ekke nidh*ir* gangit, Swa ok min ord, þe säm gudhlikin kärleek hafua. þe taka mi*n* ord. ok halda. þe säm meir älzska världh-i*n*na än mik. þe höra mi*n* ord ok sputta þäim atir wt, *firi* þy þe päkkias þäim änkte

(Bok VI kap. 32.)

ORmen ok ydhlan þa þe afla þa hafua þe i lustano*m* eitir. ok af þeira eitirlike natura födhis a*n*nar ormbir. Sidhan ormen är afladhir ta gitt*ir* ha*n* ekke fangit liif vtan af mi*n*ne naadh, *firi* þy. vtan mina naad är enkte ok vtan hona gittir änghin 80
varit Ok änkte hafu*ir* ok faar liif vtan hona. Sidhan ormen är födir. þa þakir modherin han. ok värme han vnde sik. *firi* þy hon hafu*ir* ängha spina þ*er* ormen matte sugha. Sidhan ormen kofnar maxan af modheri*n*na þunga ok hita, þa kännir han af iordhinna köld. swa mädhir þy honu*m* draghir þrang til. þa nimbir ha*n* at äta jordhena. Sidhan ok smam ok smam. þär äft*ir* kännir modherin ormeno*m* röra sik, Först stingir ho*n* stiärtin at ha*n* nimb*ir* dragha han til sik. ok fra sik Swa stingir ho*n* riggi*n* ok andra limi swa länghe at han kan räkkia þäim til sik ok fra sik Sidhan orme*n* kan röra sik, þa kännir modherin hono*m* kripa. ok krypir firir vnghano*m* litit ok litit. þ*er* til ha*n* komb*ir* mz modheri*n*ne i nokot soolbadh. ällis ok þ*er* säm solin är heitast. þa mädhan vnghin huilas. ok sofu*ir* i solinne. þa huxa modherin mz sik swa,

Min son kan nu röra sik ok krypa. mz þy skal ek ok känna honom at stinga. *firi* þy han hafuir eitir til ilzko. þa far modherin bort ok leitar hwar hon findir nokon blötan swamp. Ok han takir hon. ok läggir firir vnghan mädhan han sofuir huxande swa mädhir sik. Mins sons gaddir är vanmaktoghir. läggir ek nokot *firi* han þz säm hart är. þa gangir han ginstan sundir mz þy skal han först nema stinga þz blöta þer til at han nimbir stinga i þz hardha Sidhan modherin hafuir 31 lagt swampen vidhir munnen hans säm hänne lystir. þa bläsir hon i vngans öron swa änxlika. at vngin vaknar allir orfamse. ok af þäim orfamsanom. þa nimbir han ginstan gaddin stinga i swampen. Ok nimbir swa länge stinga þz blöta. at han gittir þa stungit badhe stok ok steina. þän þima modherin hafuir swa känt vnghanom säm hänne lystir þa forlatir hon han ¶ þolkin är þän banzatte ormunghin han är födhir af einom orme bansattom säm är iordhadhir i heluiti. ok af enne ydhlo säm nu stundar eptir ormenom fara. hwad är värre eitir än högfärdhin mz þässo komo ormen ok ydhlan saman Ormen hafde þu þing ok mykla giri til världhinna heidhir. han sa ydhlonna fägrind. ok geirnadhis meira hona en mik Ormbren sa at ydlan var faghir. ok girnadhis iämmykit til henna. Af þässom lustanom komo bansatta somon mz alle högfärd huilkin säm dräpir ändhelika siälinna säm eitir likaman Sidhan þe komo somon mz änghom minom räddugha. ok änghom gudlikom kärleik. þa afladho þe þolkit fröio säm þe varo siälfue, för þy är ek miskunlikin gaf ek siälinna

af minom guddom. þänna vngan värmir þe bansatta ydhlan *firi* þy hon hafuir änghin gudhlikin kärleek til min. þz ma meinas i spinanom. þa värmir hon han vndir sik þa hon födhir han vp vndir sik til wärldhinna heidhir ok högfärdhinna. Ok mädhir þäim howdzmannom girnas þe mz alle astund huru han maghe komo j världhinna heidhir ok ysäld. huxande mz sik. ok sighiande honom ahörande. hafde tu þz valdit. ok þz husit, ta matte þu vara fadhirs like. Ok andra iämnunge. *ok* af 82 þolikom far vnghin ondha giri. ok varma til världhinna swa at han nimbir ta äta jordhena. þz är eptir världhinna heidhir standa. Af världhinna heidhir. ok til gang far han leidho til gudz heidhir. Ok mz þy nimbir han stunda eptir forgangelikom heidhir. Hon stingir han ok j stiärtin ok andra limi. þz han skal þäim nima röra. þa hon bidhir han ok sighir swa. Somlika skal þu lokka til þin mz jatilsom ok lofuan. Somlika mz faghrom ordhom ok gafuom. Ok radhir hon honom. at han skal hafua lifuit ospart. þer til at han matte heita manlikin ok ärlikin. redhoboen vara þer til at han mate heita godhir. eig ro hafua ok eig lisa. þer til at han mate fa stoor nampn ok viidharla vara kändhir, Hon kännir ok honom at krypa. ok leidhir honom i soolbat. þa hon lifuir siälf högfärdelika. ok lustelika. ok draghir han mz sino eptirdömilse til þolkit sama. Ok mz sinom ordhom äggiar han til þolkit sama lifuärne. Ok sighir swa Swa lifde þin fadhir. ok þe säm *firi* honom varo ok hans foräldra. Swa til bör þik. þz är skam eig vilia hafua sik mannelika, man skal faa sik manna lof ok stort

ord mz blidho*m* tillato*m*. Ok mz þy at me*n* fylgir sidhuänio*nn*e. faar ma*n* ma*nn*a kärleek. ok af þässom ordhom. ok andro*m* nimb*i*r þän ilzske vnge krypa mz modheri*nn*e i solena. þz är af enne synd i andra alt til at ha*n* komb*i*r i solena. þz är j kötsins lustha Sidhan ha*n* ni*m*bir þ*e*r röras i. þa kännir ok þe forba*nn*adha ydhlan vnghano*m* stinga. huru
83 þa. Sa*n*lika ho*n* huxa mz sik swa Min son är vanmäktogh*i*r i gozeno ok i maktene mz þy läggir hon *firi* hono*m* swampin. först är þz at ho*n* radh*i*r hono*m* huru han skal sanka sik världhinna godz. huru ha*n* skal standa ept*i*r världhi*nn*a heid*i*r ok ma*n*lika hafua sik, þ*ett*a þykkis vara lät ok blöt säm ein swamp*i*r i världinne. Af þässo radhe nimb*i*r ha*n* stingha þäim säm eig standa a mot, böndir ok bokarlla takandis þeira godz. ok dröuandis þäim oskällika. *firi* þy þe ära blöte standa mot. ok raskelika nidh*i*r þrykte. þa bläsir modhere*n* i öronen swa fast at ha*n* vardh*i*r all*i*r orfamse. þz är at ho*n* äggiar ha*n* til at lata sik til meira þinga. ok högra. Ok dragh*i*r ha*n* swa bort af sino*m* eigno*m* skälom. þa ni*m*bir ha*n* hafua awnd til höfdingia. þa girnas ha*n* þeira hws ok þorn. þa ni*m*bir ha*n* läggia forsat, ok fiinskap hafua til alla. Ok alla dröfua swa länghe. at ha*n* ni*m*bir stinga sin gadh i steinen. þz är i þe helgha kirkiu. Til þässa forbannadha vngans nidhrilsse finz ekke raadh vta*n* eit, þz är at hans tunga säm gaddrin är j. skäris af. hwad þänne þunga*n* hafu*i*r tydha þz skulu snille män wt leta. ok wt þydha

HOn är ekke min, *firi* þy, hon är liik þrem mannum först är þen som swa sighir androm. Ek vil gifua þik beskedhlika päninga. þer til at ek ma dräpa þin son *firi* þinom öghom Swa gör hon mik hon þykkis göra litit i min heidhir. Ok gifua af mino eigno. þer til hon moghe swa mykklo sighirlikare göra adhrum skadha. Ok cristnom mannom säm mine syni ära dröuilsse. þer til at hon gate sino barne komit i wärldhinna. Ek swär þz a mina sannind, *firi* þy ek är sannind. Ok af 84
minom munne enkte gik ok gangir vtan sannind. Vtan döör hon j þoliko skipilsse säm hon är nu i, hon seer aldre mit änlite. ¶ Hon är ok liik þäim manne. säm swa sighir, Ek vil gifua þik litla päninger til. at ek moghe bränna alla þina äghor. Swa gör hon mik. hon tiänar mik mz lithlo arbeidhe. ok änghom hogh. älla kärleik þer til at hon matte sin vilia fulkomna. Ok andrum alla sorgh göra til sins vilia fultkomnilsse Sannelika är mik henna liif wämelikt. ok alt dröfwokt *firi* þy. hon är eig at einasta mik a mot mz sinne ondhe astund. vtan än at hon draghir andra mz sinom mädfärdum. Ok störkir til iltz þridhia är hon liik enne horkono. säm liggir mällan sins hwsbonda. ok horkarlssins. þyathwarist *firi* husbondans räddugha. þor hon ekke annat en vändha sik til hans. än kärleken är allir til horkarlssins. Swa ok hon. än þy at hon þykkis tiäna mik mz nokrom þingom. ää är al astunden ok vilin til världhinna. ok älskar hona innirlikaren. mz þy är hon mik ekke käär, *firi* þy hon vil þweim

herro*m* tiäna. Ve henne än hon bätra sik eig vil hon ekke troo, þa röne

(Bok I kap. 25, 22.)

Ek är, þin gudh. þik vndrar aa hwi ek är swa þolugh*i*r. til onda män. þz vil ek vissa þik, þrem lundom þol þäim min rätuisa Ok þrem lundom
85 spar þäm min misku*n*d Fyrst þol þäim min rätuisa. þ*e*r til at all*i*r þeira þime ok ilzska är fultkomen. Swa so*m* þän konu*n*g*i*r säm hafu*i*r margha fanga Spyr men ha*n* aat hwi ha*n* dömir þäim ekke. Swarar þa han swa: þz är ekke räfstaþings time. þa ha*n* kombir. þa skulu þe dömas i alla ma*n*na asyyn. ok til rätuiso*n*na värillsse. Swa gör ek, än þy athwarist. at ek veet huilken ma*n*nen är, þy vmbär ek han þ*e*r til at hans time är Swa sagdis at saul konu*n*g*i*r var onder. ok mik ekke käär, hwar vilde þy þro *firi* en þe sagho hans g*e*rni*n*ga. Annat är þz at þe hafua nokot *firi* mina skuld giort, Ok *firi* þy lönir ek þäm alt atir her i världhinne säm þe äfte standa Swa at eig þän minste punctin af þy ha*n* giorde *firi* mik vardhir hono*m* olöntir äntiggia i þy. at han faa heidh*i*r ell*i*r gooz. älla annan nokon framgang, swa säm ha*n* stod eptir, Þridhia är at min heidh*i*r. ok þolomodh skal oppenbaras i þeira ilzsko. Þy þolde ek juda*m* ok pylatu*m*. Min miskund spar ok þäim i þrem lundom fyrst *firi* þy at min kärleik*i*r ok min miskund är mykin. Ek huxar at pinan säm är önkelikin är hard. Ok mz þy spar ek mannenom i þän ytirsta puncten. at han vardhe

swa mykklo minne säm han kom senare til pino*n*na. Annat är, þeira natwr mate nötas vp i syndinne 86
fi*ri* þy. At swa säm rudhit nötir järnit, swa gör ok syndhen naturena vanmäktogha þ*e*r til at þeira likamlikin dödh*i*r varde swa myklo lätare säm natura*n* vare meer vp nöt, fi*ri* þy at färskar*e* ok starkare natur gör hardharen dödhin ¶ þridhia hwi miin miskund spar ondhum m*an*n*o*m þz är fi*ri* twäggia handa þing förs*t* fi*ri* godha manna pröuilse. Annat fi*ri* onda manna vmuändilsse, Ondhe men lifua til godha pröuilse. fi*ri* þy. at þe vardha af þeira ilzsko þolike til gooz. af haldoghe fi*ri* þeira dröuilsse af syndhinne. kalla ok optare a mik än ällas. þa þe hafde ängin dröuilse. världhin ok lusthen vardh*i*r þäm liten. astundhan mera til min. Ok lönin fi*ri* þolomodh mere. mz þy spar min miskund ondhom i wärldhinne. þ*e*tta maat þu väl forstanda i rosinne Hon hafu*i*r þry þing, hon dönir sötlika. hon är fagh*i*r i asyninne hon är ok lin at hanna. þoathwarist gitir rosen eig vaxet. vtan bland þorna säm ära hwasse at ha*n*na. fule at see. ok hafua änghin dönin Swa ok godhe men. än þy þe ära lini säm roos i þolomodheno. fagre i sino*m* mädhfärdo*m* väl dönande mz sino*m* äftedömo*m*. Ok ordhom, þoathuarist vardha þe ekke folkeno. vtan til pröuilsse ok dröuilsse. fi*ri* þy. ängin veet mykit han gangir fram i godhom g*e*rningom. vtan han är i dröuilso*m* þornin gör 87
ok þ*e*tta. at han värnar rosena þz man faar ekke raskelika taghidh hona Swa ok þe dröuilsse säm ondhe men göra godho*m* dragha opta godha men af synde*n*ne at þe skolo eig komo i ofmykla glädhi

älla latir, firir ofmata glädhi väkkin i mykla synd vp Swa gitir ok änkte viin varit färst vtan dräggena Swa ok änghin rätuiis gitir standit i sinne rätuiso vtan dröuilsse. ok diäwlssins rörilsse. Ok af þy ha*n* vmbär þz hono*m* komb*i*r til. þy växe ha*ns* lön i hymerike. ok hans kärlek*i*r ok hugswalilse til gudz i iordhrike. Min miskund þol ok opta ondha män, f*iri* ondha ma*n*na vmuändilsse ok hirtilsse. f*iri* þy ondhe lifua opta ondhom til gooz Swa säm þa en ondir seer annars ofilzsko, ok fall, huxar swa mz sik, hwad dugh*i*r mik hono*m* fölghia. hwad nyt hafu*i*r han af þolike synd se hwad ilt ha*n* är i komin för þolika g*er*ning bätra är mik vändha atir þimlikan, för en ek kömbir i þolikit. Ok swa af annars fallum Ok syndha skudilsse vändir maugir af syndi*n*ne Sigh*i*r män ok swa. at hwar säm vardhir stu*n*ge*n* af scorpione. vardh*i*r han smoord*i*r mz þe oleo sä*m* annar scorpio är ködh*i*r i. þa faar ha*n* böt*i*r Swa ok manghe mz þy skudha a*n*nars vsald. þa helnas þe opta. ok 88 hirta sik, ok skämmas þolikt göra säm för þy þeira sa*m*uit sigh*i*r þäm þ*e*t þe hafua þ*er* ängha nyt af. ok godhleek Swa þol min miskund onda män. ok swa spar min rätuisa

(Bok VI kap. 31.)

Een saal. ok en diäfwl syntos badhen liik i mu*n*neno*m* ganande, öghone*n* bränna*n*de i*n*na*n* säm et glas. örone*n* hängiande säm a*n*nor hunda öron bukin mykit vidh*i*r ok sidh*i*r. hendirna säm andra griipskloor. fötirne säm andra stimpara. brystit

kalt säm en iis. Ta sagde diäfwlin til domarens Dööm os somo*n* til hionalagh. þa swaradhe domaren Sigh hwad skäl tu hafu*ir* til hänna Ta swaradhe diäfwlin. Ek spör þik först f*iri* þy. þu äst rätuis Pläghar män eig swa sighia. hwar säm et diwr är. þ*e*t är vargha kön. edd*ir* leons kyn. edd*ir* nokot þolikit, Nu spör ek þik. hwem är þässin sal liik. ällis hwad kyn. Ta swaradhe domaren. þz är allu*m* oppenbart. at hon är þik. ok þino*m* kompano*m* liik. þa swaradhe diäfwlen. þa ho*n* ko*m* wt af þino*m* smörilsso bru*n*ne. þz är w fwntenom þa var ho*n* þik liik. Nu hafu*ir* ho*n* þz glömt ok aftwaghit mz þy är ho*n* mik liik. Ok är miin mz þräim rätom. En är þänne. at ho*n* är mik liik i skipilsäm Annat at vi hafuu*m* badhin en vilia þridhia at vi hafuu*m* badhen en tiänilsse. Ta swaradhe domare*n*. huru är ho*n* þik liik i skipilsse Ta swaradhe diäfulin, Vi hafuu*m* badhin öghon ypin þoathuarist seem vi änkte got f*iri* þy ho*n* vilde änkte höra þz edd*ir* see þik hördhe til Swa 89 ok ek vil enkte þz see säm þik är liwft. Vi hafuu*m* ok badhen en öron. än vi hörо*m* änkte got til vara nyt ok gagn. f*iri* þy. ho*n* vildhe änkte höra vtan sin lusta. ok världhi*n*na lusta. ok latir þin hedh*ir* vara hänna angh*ir*. Swa ok ek vil änkte þz höra þu hafu*ir* hedhir af. Ok alt þz þik är liwft þz är mik alt leit. þy gang*ir* þins sötma ok dyghd röst aldre i vaar öro*n*. os til gagn. Vi hafuu*m* ok badhin mu*n* ypnan þoathwarist gang*ir* þ*e*r änkte got i. f*iri* þy hon hafde ypna*n* sin mu*n* mädhan ho*n* gat til alt þz henne lyste. ok lukthan til alt þz þu bödh. ok vilde Swa ok ek hafu*ir*

min mu*n* luktan til alt got. ok ypna*n* til alt ilt. ok til alla þinna dröuilsse. vm þz vare möghelikit at þu gate dröfwod*i*r varit, Vi hafdu*m* badhen ena hend*i*r, *firi* þy. alt þz ho*n* fik. ok gat draghit somon þz hiolt ho*n* til dözens. Ok ängin gat af he*n*ne änkte lukkat Swa ok ek alt þz i mina klöör kömb*i*r þz hald*i*r ek swa stadhlika. at þz tak*i*r änghin wt. vtan þu mz þinne rätuiso. Vi hafuu*m* ok badhen ens bwk. hänna bukir þz var henna giri. hon var swa stoor. at mate hon hafua fa*n*git alla världhi*n*na. ok än styrt ifu*i*r alla mz þik i himerike. þz hafde hon *ger*na giort. Ok en hafde ho*n* eig vardit full. Swa ok ek mate ek fa alla þe
90 helgha sala säm ära i hymerike. ok i skärzsslo elde. Ok alle þe säm ära i iordrike swa säm ek hafu*i*r þäim säm ära i heluiti ek giordhe þz *ger*na. Ok var*e* en ein saal vtan Swa mykin är miin giri. at ek vilde en ho*na* hafua. Vi hafuu*m* ok badhen eins bryst. ok kalt säm iis. *firi* þy ho*n* hafde änghin gudhlikin kärleek. ell*i*r kärleeks gniisto i sik Swa ok ek hafu*i*r änghin kärleek til þin. vta*n* swa mykla awndh. at va*re* þz möghelikit. at ek matte tusanda sinno*m* döyia. Ok ää atir til pino*n*na lifua. þz giordhe ek *ger*na. þ*er* til. at tu matte döö ella dröfuas. Vaar laar ok knää ära vtan lidhamoot. Ok badhen eins. *firi* þy at he*n*na vili bögdis aldre eftir þino*m*. vtan var tuärt a moot þino*m* vilia Swa ok min vili. ginstan ek var skapadh*i*r. Ok ek sa min ärlikheit þa högfärdadhis ek ok girnadhis ifu*i*r þik vara. Ok af þy fiol ek. Ok hafu*i*r ek eig min vilia mote þino*m*. än þy ek hafu*i*r ekke makt vtan af þinne rätuiso. Var bein

ära ok badhen eins. ok säm stimpara. firi þy,
Swa säm mannen förir likaman fram mz fotomen
Swa ok mz godho astundan. ok godhom gerningom.
gangir man fram til þin. þenna astundan. säm varo
til þin. Ok skylia uidhir världhinna varo afhugna
ok borto. firi þy, þu vast firi henna säm dödhir
man. Swa hafuir ok ek ängha astund godha til
þiin. vtan alt þz þik höre til är mik swa leit säm
annat eiter Se domare þässom lundom är hon
mik liik i sinom skipilsom. Vi hafuum ok badhen 91
en vilia. firi þy vi viliom änkte þz þu vilt Vi
hafuum badhin en smakilse firi þy vi vitum väl.
at þu äst þän bäzste. ok þer al dygd af är. ok
alla dygd hafuir þoathwarist smakum äkke vi huru
godhir ok sötir tu äst firi þy var vaar vili mote
þinom vilia Nu domare mz hoon är mik liik i
skipilsäm. i vilia. ok i smakilsom dööm somon.
þa i þe sama stundinne syntis en godhir ängil.
Ok sagde til domarens Min gudh ok min herra.
Ek var mz þässe saal fra þäim timanom säm
likamen ok siälin komo saman Ok skyldis ek
vidhir hona eig mädhan ek fan en punct godhan
i henne Nu latir ek hona toma af godho säm
ein toman säk. Hoon hafde þry ill. Fyrst at
hon trode all þin ord vara lygn. Annat at
hon huxadhe þin doom ekke vara hardhan. Ok
ekke vtan flätiu. Þridhia at þin miskund var
firi henna dödh. ok hiolt hona firi enkte. Hon
var ok i hionalag, ok älskadhe eig vtan eina.
þz giorde hon. ekke firi gudhlikan kärleek, vtan
firi þy han hafde swa mykin kötlikin kärleek
til þz eina kötit. at han gat eig fangit af sik

at smitta sik mz andre. Han hördhe ok messo
kärlika Ok las þ*e*r til at ha*n* skulde eig vara
92 wtskyld*i*r af androm, Han tiänte þik kärlika þ*e*r
til at þu skulde gifua hono*m* hilso. Ok gooz ok
heidh*i*r. þ*e*r til at þu skulde göma han. af þäim
fallom men kallar vara vlykko. Fir*i* þässa tiänist
gaf tu hono*m* tusanfald atirlöön her i världhinne.
þu gaf hono*m* fagh*i*r barn ok helso. þu gaft hono*m*
gooz ok saligheit. þu fylte hans giri säm han stodh
ept*i*r, swa at eig var þän minste punkten þz eig
fik atirlöön här i världhinne *firi* þy latir ek ha*n*
nu toman säm ein toman säk af allo godho. þa
swaradhe diäfwlen. män þänna siäl är toom af allo
godha. Ok tu äst rätuis domar*e* dööm os soma*n*
til hionalag, är eig swa scrifuat i þinne book þe
säm hafua et ia. ok en vilia. te magho komo
somo*n* til hionalagh dööm os somo*n* mädha*n* vi
hafuu*m* et ia. ok en vilia. þa suaradhe domaren
Lätu*m* siälinna swara. ta swaradhe hoon för en
ek vilde til hymerikis komo þ*e*r til at þu skulde
hafua þäs meira hughswalilsse. för vilde ek brinna
äwi*n*nelika i heluiti. Ta swaradhe domare*n*. þin vili
ok þit iaa är þin domare. Ta swaradhe diäfwlin.
þy är hon rätlika miin. þy skal säm män pläghar
säghia he*n*na köt vara mit köt. än þoathuarist ek
är eig kötlighin. Ok hänna blood vari mit blood
93 Ok i þe stunde*n*ne syntis diäfwlen vara mykit
gladh*i*r. mz liiknilsäm sighiande *firi* þy andelikin
þing ku*n*na ekke forstandaz vta*n* mz liiknilsäm.
þz är alt i diäfuleno*m* giort mz eno*m* punct Sidhan
diäfwlen syntis vara swa gladh*i*r. Ta swaradhe
domaren hono*m*. hwi äst tu swa gladh*i*r. ell*i*r

hwadh nyt hafu*ir* tu af siälinna pino. þa swaradhe diäwlen. ängha nyt hafu*ir* ek af hänna pino, ell*ir* glädhi vta*n* meira sorg ok pino. *firi* þy þa ek brännir hona þa brännis ek hardare atir. þa ek pinar hona. Ta är min pina hardhare. vtan af þy at þu löste hona mz þino blodhe. älskadhe hona swa mykit. at þu gaf þik siälfua*n* *firi* hona. Ok ek gat hona darat þz ho*n* vilde mik heldir än þik lydha. þz är miin glädhi. Ok af þy gläz ek. Ta swaradhe domare*n* þiin ilzska är mykin. Nu þoathuarist tu äst swa ilzskär. lofuor ek þik at þu se þik vmkring, ok alt sendh*ir* ha*n* sa vp, ta syntis vpganga swa säm ein fagh*ir* skinande stiärna. Ok ginstan diäwlen sa þz, þa þigde han säm ha*n* hafde varit slaghin Þa sagde domare*n* Ek lofuar þik tala. Sigh huäm är þänne siäl liik. þa swaradhe diäfwle*n*. hon är skina*n*de säm nokor sool. swa säm ek är fular*e* än nokor rökir, Hon är fuld mz allo*m* sötma. Ok alle dygd. swa säm ek är fulder mz alle ilzsko. ok awnd. Ta sagde domaren. Hwad vilde tu gifua þ*er* til. at tu mate þe salinna fa j þit valdh, Ta swaradhe diäfwlen. þ*er* til gafue 94
ek g*er*na alla þe sala i mino valde ära. þz ek mate hona fa Ok än þ*er* til vilde ek þolo swa hardha pino swa säm mz liiknilsäm. Ein stolpe var*e* satt*ir* fuller mz swärdzoddom vddir vidh wdd swa þrangt at eig gat*e* en naals odd*ir* gangit mällan. gino*m* þässa vdda vilde ek g*er*na fara. af högxsta troneno*m*. Ok i nidharsta gru*n*dit Ok fara j þe sama pinona. Ok ää lifua þ*er* til at ek mate fa þe saal säm nu gik vp säm stiärna ¶ Ta swaradhe domare*n*. þiin awnd är mykin til min

ok minna helgha sala. Moot þinne awnd är ek swa kärleeks fuldir at var*e* þz möghelighit. at ek mate optar*e* döö. *ger*na þoke ek ena þolika pino särdelis f*iri* hwario ena saal säm ek þogh ein tima a korsena f*iri* alla wärldinna. fyr en nokor þeira skulde komo i pino. ällis ok nokor þeira säm i pino*n*ne är skulde þ*er* i dwälias. Swa at eig skulde atir vara ein saal i pino*n*ne. Ok eig ein oren andhe. þ*er* eig wrdhe friäls vm ek matte f*iri* rättuiso*n*ne optare döö än þu diäfwl äst swa awndz fullir. at tu ant eig enne saal til min komo ¶ Ta taladhe var h*er*ra til þe godha saal. ko*m* hiit miin wtualdh ok min kära i þe glädhi säm aldrik ändas. ko*m* hiit miin söta i þän lusta. *ok* þän sötma säm änghin ka*n* sighia af hans godhleik vtan þän säm kännir ko*m* hiit til gudh. ok til þin h*er*ra. Ek vil siälfu*ir* byggia i þik. Ok þu i mik, f*iri* þy, at i mik är
95 alt got, Ok ek vil fylla þik mz allo godho. Kom hiit til miin af þe yslo världh. firi þy. i hänne är äkke vtan pina. Ok ho*n* är liik pino. Ek vill gifua þik þän heidhir är aldre ändas. þän sötma aldrig leidhis firir vtan ända

(Bok VI kap. 28.)

EN saal kom til domsens. ta sagde domare*n* til sit herskap. ho*n* är ekke miin f*iri* þy. Mins hiärta sorg. ok saar var hänna ekke einara. än hänna owins skiold*ir* var*e* gino*m* stunghin. mina fota vndir varo henne swa öma. Ok swa þökte henne þz illa vara säm män boro et äpple gino*m*.

ok syrg*i*r ekke þ*e*r af, minna handa saar. ok vnder varo i hänna hiärta swa säm et klädhe vare gino*m* stungit Swa huxadhe hon mina vnd*i*r vara läta ok for swa litit hiolt ho*n* þäim. þy byr he*n*ne änkte hafua mz mik. T*e*r näst taladhe domaren til salinna. þu spurdhe idhklika i þino sa*m*uiti hui ek värdoghadis döö a mandomsins vägna. Nu spör ek þik. än þoathwarist at ek veet alt, hwi äst tu dödh til salinna. þa swaradhe salin f*iri* þy. ek älskadhe þik änkte. Ta sagde domaren Tu vast mik swa säm eit dödhborit barn. Modhere*n* hafde ekke mi*n*na sorgh firir þz dödhborna barnit, än f*iri* hint so*m* liif hafu*i*r. Swa ok ek. Ek löste þik mz swa storo dröuilse. so*m* nokon min helgha*n* man. ok ämmykkla pino þolde ek f*iri* þik säm f*iri* min bäzsta vin. än þy þu hiolt þz firir änkte Mz þy swasäm dödhborit barn hafu*i*r eig sötma af modheri*n*na spina. eig hugnat af hänna ordhum 96
eig varma af hänna brysti Swa ok þu skalt aldre känna þän sötma säm är äwinnelikin, vta*n* äui*n*nelika sorg, þu skalt aldre höra mina glädhi röst þik til hugnadha Tu skalt ok aldre värma fa af mino*m* kärleek ok mi*n*ne miskund Gak i þän stad säm dödhborit barn bör at vara. þ*e*r skal þu lifua i dödheno*m* i äui*n*neliko lifue. ä bränna ok aldrik vardha fult bränt

(Bok II kap. 16 [8 i Sv.].)

Gwdh taladhe, þry þing biwdhir ek þik, þry þing forbiwdh*i*r ek þik. þry þing lofuar ek þik. þry þing radhir ek þik Fyrst biwdh*i*r ek þik enkte

geernas. ok astunda vtan gudh, Annat alla högfårdh fly, þrydhia kötsins lusta fly, ¶ þry þing fyrbiudh*i*r ek þik Först onyttelika ok mykla talan. Annat ofmato i allu*m* þingo*m*. þridhia vnyttelika of ofmatelika vărldz glădhi þry þing lofuor ek þik hafua. Först matelika vaku til likams vpuăkkilsse. Annat matelikin sympn til likama*n*s vpheldi. ok styrkilsse ¶ þry þing radhir ek þik fyrst matelikit arbeide. i vaku. i fasto. j allo gudhliko arbeidhe. þ*e*r mz ma þu skylda hymerike Annat at tu skipa þz gooz þu hafuir alt j gudhz heidh*i*r. ok skălika, þa slăkkir tu heluit*i*s pino þridhia at tu hafui tw þing i þino hiărta Först at þu huxa idhkelika hwad ek hafuir giort *firi* þik. mz þy ek
9/ löste þik. ok at ek þol þik i sy*n*dinne, Ok þe huxilse vpuăkkia gudhelikin kărleek Annat at tu huxa idhkelika mina rătuiso. ok þăn hardha domen þ*e*r văkkir vp gudhelikin răddugha i hoghin. (— —) Ek săm tala uidh þik ăr ihesus christus sand*i*r gudh ok ma*n* skapare himbla ok iordha. en gudh mz fadher*e*no*m* ok þăm helgha anda. eig þry gudhi. vtan en fadhir. ok so*n*. ok þăn helghe ande. Ek ăr þăn sami săm taladhe mz moyse. ok allu*m* prophetome*n*. Ek gaf laghin jsraelis folke. Ek ăr þăn sami săm laa i iu*m*frunna lifue mz ma*n*domeno*m*. þoathwarist var ek i guddomeno*m* styrandhes badhe j hymerike ok i iordrike, þăssin ord. ek tala vidh þik nu. þe skulu sighias þăsso*m* konu*n*ge j þ*et*ta rike.

(Bok II kap. 7.)

¶ Ek är krononna konungir. weest þu hwi ek
sighir krononna konungir ok ekke kronadhir kon-
ungir Sannelika min gudhdombir han var vtan
vphof. ok vtan ändha. han liiknas väl vidh krono.
firi þy swa säm i krononne är eig vpbörilse ok
eig ändhe. Swa var han ok är firi vtan ändha, mz
þy liiknas han väl uidh krono. þänna guddomen
han gömdis i minom mandome. firir þy at swa
säm eins rikis krona gömis konungenom a hendir
säm komo skal til rikit Swa ok guddomen gömdis i
mandomenom Ok firi þy ma ek väl kallas kronunna
konungir Ek hafde fyrst twa sweina. þe tiänto
mik mz fultkomliko hiärta. ok alle makt, fyrste 98
heit pätar. Annar heit paal. mz petare mena ek
alla klärke. mz pauale alla leekmen. firi þy at
swa säm i laghomin mz et nampn säm var israel.
mente ek alt israels folk. Swa ok nu mz þässom
þwäm mena ek alla klärka ok leekmen. Pätar
var i klärkx ämbiti. ok i hionalag firi þy at han
gat ekke andelikit ämbiti väl haldit j kiotliko
lifuerne. þy fyrsagde han lustan ok fylgde mik
mz fullo hiärta. Paual var rein af allum lusta.
Mz þässom þwäim giorde ek stora nadhe. ok dygd
Petare gaf ek binda ok lösa. j himerike ok i
iordrike. Paual var honom iämliker j heidhrenom.
ok äronne, at swa säm þe varo badhe j iordrike
like. ok kompana. Swa ok ära þe i glädhinne
badhe like. Ok iämpne. Sidhan þässe män. säm
varo ok stodho firi þe helghe þroo badhe klärka
ok leekmen varo frafalnne. Ok ein litin þime var

framlidhen. þa växte kötit vanmäktokt, þa var mannen ā daghum ok daghum nidhir lutir til syndinna, gudhlikin kärleikir minskadhis, världinna giri öktis. mz þy miskunnadhe ek badhe klärkum ok leekmannom, Ok lofuodhe ek klärkum hafua matelikit gooz. þer til at þe skuldo swa mykla heldir mik innarlika tiāna. Ok andra mz sino
99 lifuärne lösa Leikmannomen lofuodhe ek hionalag loflikt mz kyrkionna bande, J þäim þimanom var bland klärkum ein godhir man. han huxsade swa mz sik mit kiöt draghir mik til lusta. världhin draghir mik til onyttelika synd. ok girilsse. Diāfulen läggir firi mik mangha snaro. Ok kastar ondh huxilse i min hugh. Mz þy vil ek göra þry þing til heiders fyrst þer til. at mit kiöt draghi mik eig til ofmykin lusta. firi þy vil ek hafua skipadha tima i allo mino lifuärne plagha mit köt mz fasto. spākia lustan. likamen mz vaku. jdhkna i mateliko ok ideliko arbeidhe, Annat ek vil göra gudhi þer til. at diāfwlen dare mik eig mz världhinna fägrind ok älskogha. firi þy vil ek forlata wärldinna heidhir ok fägrind. ok fylghia minom gudhi mz fatikdoom þridhia ek vil offra gudhi þer til. at diāfwlen dare mik eig mz nokrom huxsilsām. þy vil ek forlata min eighen vilia. ok gifua mik vndir annars hand. ok lydhno badhe i nödh. ok i lost, þān man var þān sām fyrst bygde klostirlifnad. Ok fultkomnadhe väl. Ok gaf mangom got eptedömilse. ok vāgh at lifua gudhlika, Bland leikmannom stodh väl eina stund Somlike arbeidhade jordhena. Somlike sigildo. Somlike arbeidhade mz sinom handom bland þässa leikmen varo sumi

þe säm heito kirkiunna värnara säm nu kallas
hofmen. þe toko vapn a sik til þe hälgha kirkiu 100
värilsse. Ok til nidhrilsse gudhz ouina, Bland
þässa män säm kallas kirkiunna värnara. var ein
min godhir vin han huxsadhe swa mz sik. Ek
yrker eig jord säm bonde. Ek siglar eig säm
köpman. Ek arbeidhar eig mz minom handom.
Ek är ok eig mannelikin i styrk säm kirkiunna
värnara bör til at vara. þy at mit kiöt är blöt
at tolo saar, likamen allir siwkir ok vanmaktoghir
til arbeidhe, handhin lat at slaa gudz ouini. hugrin
ostadhughir at huxa gudhlikin þing, hwad skal
ek þa göra minom gudhi til heidhir Sannelika
sagde han mz sik Ek vil vpstanda. Ok ganga til
världinna höfdingia. Ok þe honom min hugh. Ok
vanmäkt. Ok binda mik vndir hans lydhno mz
minom swornom eidhe Ok iätta honum tro. at
ek vil vara honom lydhughir j alt þz säm är
kirkiunna heidhir ok gagn. þän man kom til
världhinna forman. Ok sagde swa Min herra ek
är ein af þäim säm heita kirkiunna värnara. Ek
kännis vidhir. at mit kiöt är omata blöt at þolo
saar, handhen seen ok lat at slaa gudz ouini.
hughren ostadhugir at huxa got Min äghin vili
är mik alt ofkär Roo ok onder vani draghir mik
fra gudz heidhir þy bindir ek mik mz minom
swornom eidhe vndir gudz lydno. ok þino säm är
hofdinge. ok forman a gudz vägna. at ek vil mz 101
mino lifue värna þe helgha kirkio ok gudz troo.
Formannen swaradhe honom swa. Min godhe vin
tu hafuir godha akt. Ek vil ganga mz þik til
gudz huus. Ok vara þin vitnisman til þinne lofuon.

ok eidh. Sidha*n* þe komo badhe *firi* mit altare. þa bögdhe min vin siin knä *firi* mino altar*e* ok sagde swa forma*nn*eno*m* a höra*n*de Min gudh þ*er* mik skapadhe. Ek ke*nn*is mik redho hafua varit altz ilz. Ok siwkan til got *ok* þolomoodh. kötit armt at þolo saar. ok þwang. vilian til þin heidhir liten. frästilsse manga Ok diäwlsins snarur oþalika. þy biwdh*i*r ek mino*m* sworno*m* eidhe vnd*i*r þino lydhno. Ok þänna höfdings lofwondis þik. ok allu*m* helgha ma*nn*u*m* i þässo*m* stad a mina þro ok sa*nn*indh. at ek vil mz þinne hielp ää mädhan ek lifu*i*r styrkia þe helgha þroo. ok þrykkia þina ouini nidh*i*r. Ok þina vini foordra, änkior ok fadhurlöös barn värna Rätuiso*nn*a elska ok sa*nn*ind. Ok mote helgho lydhno aldre göra, Framleidhis vndirbinder ek mik. at vm ek kan af þe helgha lydhno ganga. liggia vndir höfdingia*n*s näfst, Ok vil ek hono*m* lydha säm gudhi siälfwm i allo þy säm kyrkio*nn*a heidhir är. ok nyt. Ok eig moot gudhi är, äfte þässin ordh. ok jatilsse. forma*n*nen huxadhe sniällelika mz sik. Ok skipadhe
102 hono*m* en klädhebonadh mz huilkom han skulde vara wtmärktir af andro*m* ma*nn*o*m*. Ok teelse til sins lifuärne. ok lofuon. þ*er* näst fik han mino*m* vin swerd i handh. ok sagdhe Mz þässo swärdhe skalt tu nidhra gudhz ouini. Ok värna gudz vini Sidha*n* fik ha*n* a hans arm skiold. ok sagde Mz þässo*m* skiold skalt þu värna þik moot þino*m* ouinom Ok þolo slag *firi* gudz heidh*i*r Swa at fyrra riifs skioldhin bryste än þu flyyr Sidha*n* lagde ha*n* sina hand a hans hals til teekn at ha*n* skulde vara lydugh*i*r. ok gudz vilia at göra. ok

ekke sin. ok sagde swa. Nu äst þu vndir lydhno
bunden. Ok hardare fästir til gudz än fyrra.
Vakta þik firir olydno. Vit þz vm tu äst olyd-
ugh*ir* þe helghe k*ir*kiu. Ok brytir þin eidh. ta gaar
tu diwpare til heluitis nidh*ir* än annar, f*iri* þy tu
äst meir skyldugh*ir* gudhi f*iri* þin eid en annar
man säm ekke hafu*ir* iakat ell*ir* swrit Sidhan
lagde forma*n*nen mantill vm min vin. til at þe
allu*m*. hwad kärleek ok troo ha*n* hafde til gudh.
Ok hwat ha*n* hafde gudhi iacat. þ*er* til at fler*e*
skulde i gudz kärleek fylghia äpti, Äpte þässa
ordha framförls. klärkin þän säm mässona sagde.
ha*n* gaf mino*m* vin min likama. til tröst ok fäst-
ilsse. Ok swa blef han stadhugh*ir* i mi*n*ne tiänist
Ok hiolt sina lofuon mannelika. Ok fultko*m*nadhe
hedhirlika. swa at han vildi held*ir* lifuit tappa 103
än lydhnona bryta þolkin var þän godhe georgius.
ok vtalike andre säm þässo fyldo epte, þolike
skuldo riddarene vara. vm þe vildo rät riddarskap
halda. säm þe ära til bundne. Vtan nu käre ek
ihesus christus sand*ir* gudhz son. ok ma*n*. f*iri* päss-
om formanno*m*. ok riddara ok hofmen säm mina
kyrkio skuldo värna ära diäwlsins riddara Ok
ekke mine. þe skuldo värna þe helgha tro Ok
nidhra henna ouini. Nu þola þe mina ouini Ok
tighia kwarre vm kirkio*n*na last. ok dröuilse.
hafua*n*dis riddara nampn än änkte vilia þe göra
mz g*er*ni*n*go*m*men säm þe ära bundne til

(Bok II kap. 8.)

Ek är sand*ir* h*err*a. änghin är värdugh*ir* h*err*a
heita vta*n* ek. f*iri* þy at ängin är ifuir mik. ok

alt vald ok h*er*rado*m* är af mik Ek hafde twa sweina, mz huilko*m* ek mente klärka ok leekmän klärken hafde meira heidh*i*r. f*iri* þy han hafde lifuärne. þz är väl wärdugt at swa myklo hardare ok bätre lifuärne ma*n*nin hafu*ir*, swa mykla meira heidh*i*r är ha*n* värdugh*i*r hafua badhe i hymerike ok i iordrike Bland leekma*n*no*m* var en min godh*i*r vin säm ek för sagde. huilkin säm burdhe fyrst rät riddarskap. ok värna þe helga k*ir*kiu
104 Ok styrkia þe helgha troo. Hono*m* fylgde vtalike äpte. *ok* ära jämlike hono*m* j hymerike, ok än þy þe gwtu eig sit blood wt alle f*iri* þe helgha k*ir*kiu troo þoathwarist f*iri* þän godhuilia þe hafdo til min. ok g*er*na wt gutit sit blood f*iri* mik vm timin hafde swa varit til. Ok ouini redho. f*iri* þy ära þe like j äru*n*ne f*iri* vilians skwldh. mz þäim säm sit blod wtgutu f*iri* mik Nu vil ek sighia þik swa säm först gik af rät riddarskap. hans nampn sigh*i*r ek þik ekke f*iri* þy þu kännir ha*n* ekke, vtan hans akt ok lifuärne vil ek þik tee. f*iri* þy mik swa synis Ein ko*m* til mit minstär ok vilde varda riddar*e*. þa ha*n* ingik j mönstrit. þa hördhe ha*n* eina röst ok öpte swa. Vilt tu riddare vardha, ta bör þik hafua þry þing, först troo at þetta brödh säm synis i pr*e*stins handu*m* þz är ihesu christi likame säm stoodh a korseno Ok stodh vp aff dödh. Ok är vaar skapar*e* ok atirlösare. Annat þu skalt hafua þz är meira afhald af þino*m* lusta. ok synd sidhan þu vardh*i*r riddare än þu hafde fyr. þridhia skalt þu eig standa eptir världi*n*na heidh*i*r. älla giri. vtan alla þina akt hafua til gudz vilia. göra ok heidh*i*r

Sidha*n* þänne ma*n* hafde þe*tt*a hört, Ok ha*n* var
huxande hwad ha*n* vilde her mz göra. þa hörde
han eina andra röst i sino*m* hogh ok sagde swa
wil tu min riddar*e* vardha. ek vil gifua þik agha
þz þu seer Ek vil lata þik höra þz þik lyst*i*r Ek 105
vil lata þik fa þz þu stundar eptir, Äfter þessin
ordh sagdhe þ*e*nna ma*n* mz sik siälfuu*m* hin
fyrre h*e*rra*n* biwdh*i*r mik þro þz ek seer ekke.
Jakar mik þz ek weet ekke, biudh*i*r mik halda
mik af þy mik lyst*i*r aat Ok hopos þz ek är
owiis aa. Annar h*e*rran jakar mik wärldinna
heidh*i*r säm ek seer. lofuor mik hafua lustan säm
ek geernas. biwdh*i*r mik ää see ok höra þz mik
lyst*i*r aat. Sa*n*nelika ek vil held*i*r honu*m* fylghia.
säm ek är vis vp a. Ok mik lofuor hafua þz mik
lystir. än hino*m* säm mik iättar þz säm ek seer
ekke. Ok hörer. Þänne man gifuandis wärldinne
sina troo. ha*n* gik fyrsto*n*ne af räto riddaraskapi,
ha*n* kastadhe min skiold f*iri* mina föt*i*r. Ok
swärdit til mi*n*na sidho. Ok swa gik ha*n* wt af
mino mö*n*stre. Sidhan han var wt gange*n*. Ta
taladhe rösthin i hans hiärta. säm f*iri* taladhe ok
sagdhe swa. Vil tu min riddare vara. ta skalt
þu fara a mark ok gatu mz alle högfärd. at swa-
säm gudz riddara älzska alla ödmiwkt Swa älzska
þu alla högfärdh Swa säm ha*n* är lydugh*i*r ok
vndirgifuin sino*m* forma*n*ne. swa skalt þu ängo*m*
lydha vta*n* þik siälfuu*m*, ängu*m* bögia þin hals
älla knää Huru þu moghe ma*n*likare. Ok hedher-
likare än andre men. lät änghin stigha ifu*i*r þik,
Ok tak swärd i þina handh til at nidhra þäm
säm mi*n*na f*or*magh än þu. Ok þ*e*r til at þu 106

giote wt þins iämcristens blood. at þu maghe fa hans ägho þak skiold a þin arm. þ*e*r til at þu gifui gerna þit liif wt f*iri* wärldinna heidh*i*r. ok nyt, Ok gif änghō*m* heid*i*r vtan þik siälfwm. vm þe helgha tro ok budh skalt þu änkti gifua Swa ok þu halde þik af änghō*m* lusta säm þik lyst*i*r at fultkomna. Ok þin likame kräfu*i*r äpte. þässin ord satte þän vsle ma*n* i sin hwg ok vilia at fultkomna. Ok mz huilke akt gik ha*n* til at riddar*e* vardha Forma*n*ne*n* säm þa var ha*n* lagde sina handh a hans hals. Ok fik hono*m* skioldh a hans arm mz þäim ordhom säm þ*e*r til varo skipadh. ok þän stadh säm ha*n* hafde til skipad. f*iri* þy at änkte hindrar ma*n*ne*n* älla skadhar i hwad stadh ha*n* vard*i*r riddare. vm hans akt ok vili är godh*i*r f*iri* þy at gudh är i allo*m* stadhum. är ok ha*n*s akt swa þz han vil riddar*e* vara f*iri* världinna heidher ok nampn. Ok äkke f*iri* þän skuld. at ha*n* vil gudhi göra meira heidh*i*r. Ok värna þe helgha k*ir*kiu. Ok fadherlöōs barn ok änkior. þa dugh*i*r hono*m* änkte þän godhe stadhin ha*n* var riddare j, firir þy akten är ondh. ¶ äpte þz at þ*e*n vsle man vard riddare giordher. þa idhknadhe ha*n* sik i alle högfärd. ok ondom lusta. änkte huxande a þz hans lofuon bant han hardare til minna tiänist. än säm ha*n* var fyr, þänna
107 riddara fyldo. ok fylghia än oþalik þusand Ok fara diwparen til heluitis än þe foro ällas vm þe varo eig riddara. nu mat þu spöria mik þz mange män vildho g*er*na vara höghtiidhliki i wärldinna heidh*i*r. ok fa ekke þäs ämpni Ok mz þy fa ekke þe swa hardha pino. säm hine säm sin framgang

allan hafua. ok sins vilia fultko*m*nilse. Til þässa huxilsa vil ek siälfu*ir* þik swara hwilkin man säm hafu*ir* fultkomlikin vilia. vara i wärldhinna heidh*i*r. Ok läggär allan hwg ok makt aa. huru han moghe komo i wärldinna heidh*i*r. ok lusta. ok faar eig ämpni at fwltkomna vilian. vit þz f*iri* visso. at þän man han plaghas epte þäim onda viliano*m* vm ha*n* döör i hono*m* Samulund säm þäim säm fultkomnadha mz *ger*ni*n*go*m*min þolike*n* vilia f*iri* þy ha*n* hafde *ger*na fultko*m*nat sin vilia. vm min lönliki dombir hafde hono*m* eig atir haldit. Ek vil sighia þik äptedömilse af þwäim säm i þässo rike nylika varo. Annar fik allan sins vilia framgang, Annar hafde þoliken sama vilian vta*n* ha*n* fik ekke makt ok ämpni at fultko*m*na vilian säm han vilde. þässe hafua badhe eina pino. Ok ära ää for vtan ända i fordömilsse i heluitis pino. f*iri* þy at a*n*nar þeira fultko*m*nadhe alla*n* sin vilia. ok likamans lusta. Ok fik allan sins vilia framgang, Annar giorde swa mykit säm han hafde ämpne. Ok hafdhe gerna þusand sinno*m* 108
sins iämcristins blood wtgutit þ*er* til at ha*n* maþe hafua sins vilia fultko*m*nilse fang*i*t þässe badhe hafua badhe eina pino. huilke än þy at þe dogho eig badhe vm en tima. þoathuarist sigh*i*r ek þik huru bäggia þeira saal var skapadh. i þeira ytirsta tima. þän tima salin gik af likamano*m*. þa öpte hoon til likaman. Ok sagde. hwar äst tu likame þe väna syyn. Tu iakadhe mik. hwar är nu þän lusthen. ok girin tu þedhe mik. hwad ära nu, þe lustelika ordh tu bat mik nytia. ok höra, J þe samu stund säm salin hoo*n* taladhe swa. þa syntis

en diäfwl. ok sagdhe. þe synin likamin iakadhe
þik. þz är ekke vtan ein luste ok vädhir. þässin
dogha þik nu til änkte. Ta öpte salin ok sagdhe.
Ve Ve mik swa illa ek är darat. Ek seer [þry]
þing Ek seer þän mik jakadhis i brödz like, þz
ha*n* är ängla h*err*a. ok ald*ra* skapare. Ek seer at
þe lönin ha*n* iakadhe mik. þe äru vgripplighin. ok
oseiandis hwat sötma ok dygd þe hafua mz sik.
Ek fyrstandir ok nu. þz afhaldh þz ha*n* radhe
mik. ok lydhna. þe hafdo mik varit bäzst Sidhan
ho*n* hafde þz sakt ta öpte salin mz þränna ve.
Ve mik at ek skapat vardh. ok födh. Ve mik at
mit liif vardh swa langt i wärldi*nn*e. Ve mik at
ek skal äwi*nn*elika lifua i födheno*m*. ok pino*nn*e.
109 ok aldrik skal ändas Sidhan foor ho*n* tiit hon
skulde Se huru stora pino vsle men köpa. *firi*
litin lusta Ok världhinna heidh*i*r säm är ekke
vtan säm eit blomst*i*r säm sköt falnar. Ok swa
säm hafsins fradha. säm synis stoor ok vardh*i*r
til ängsins

(Bok II kap. 9. [VIII: 33 i Sv.])

Aldir þän time säm var fra þy at adam var skapadh*i*r. Ok all wärldhin. ok nu til þänna stund. þz är ekke vtan ein stund mz mik säm mang aar äär mz idh*i*r. Ek sagde þik i gaar. at þ*en* säm fyrst gik fra rät riddarskap. ha*n* kastadhe skioldhin til mi*nn*a fötir. swärdit til mi*nn*a sidho Hwad teknar skioldhen þ*er* min ma*n* skal hafua a arm. vtan rätho þroo efte þe helgha k*ir*kiu huilka hwar kristen man skal hafua þänna skioldh. þz är

þe helgha troo ha*n* kastadhe borth þa ha*n* vildhe ekke afhald hafua. eig huxa hwi ha*n* var skapadh*i*r. ällas ok hwar til. hwi ha*n* var atirlöst*i*r mz mino blodhe. älla hwad ha*n* skulde mik þ*e*r firir gifua Sa*n*nelika hafde ha*n* troot mik vara alzualdughan. Ek formatte alt yfirt hono*m* gifua. hafde ha*n* troot fultko*m*lika mik atirlösar*e*. Ok huxat mina harda pino. Vtan iäf hono*m* hafde änkte þykt vm världhi*n*na vara Vtan ha*n* kastadhe borth skioldhin säm ha*n* skulde värna sik mz moot vantro*n*nä. Til mina fötir ek hafu*i*r til andhelik vndirstandilse 110
säm þwa föt*i*r mz huilkom ek ga*n*gir til manzins. förste foten är gudhelikin luste. þ*e*r ek hafu*i*r til ma*n*nin mz huilko*m* ek draghir ma*n*nin til min, Annar är mit þolomot mz huilko*m* ek tol syndughan man. alt i ytirsta pu*n*cten ¶ än þänne vsle ma*n*ni*n* kastadhe þro*n*na skiold *firi* mina föt*i*r þa ha*n* gaf eig vm min gudhuilia. ok gudhlika lusta. Ok forsmadhe mit mykla þolomodh. han kastadhe ok swärdit til mi*n*na sidho. Hwad teeknar mins riddara swärd. þz ha*n* skal i sinne hand hafua vta*n* gudlika*n* räddugha säm ha*n* skal hafua i sino*m* *g*er*n*in*g*o*m* rädhas idhkelika min doom. ok mina wreide Hwad teeknar miin sidha vtan miin värn ok hielp mz huilki ek värnar þäim til min flyia at diäfwlen frästa þäim eig ofmykit. Ok gömir ek þäim af ofmyklu*m* vadha. Vta*n* þänne ma*n* kastadhe bort mins riddara swärd. þz ha*n* vyrdhe eig mit waldh. ok eig mina hemd ella þolomodh. Ok kastadhe til mi*n*na sidho swa säm ha*n* vildhe sighia. Ek rädhes þik änkti. Ok þorf þina hiälp änkte vidhir, *firi* þy ek är riker þz

valdir min byrdh. þz ek är heid*i*rlikär. þz vald*i*r
min vmsorg ok viisdombir. ha*n* böt ok sina troo
111 ok jakilsse Hwad är þz jakilsse. þ*e*r män bör til
jaka sin gudh. þ*e*tt är gudlik*i*n kärleik*i*r hafua
till gud. ok änktit älska vtta*n* han *ok* honu*m* lyda.
þä*nna* trw*na* bröt han. þa han älskadhä häld*i*r
väroldena glädi. än þä som äwi*nn*älikän är, þässo*m*
lundom kastadä han bort miin vapn. *ok* bröt
truna. *ok* sua gik han bort aff mi*nn*a audmiukt
mönsträ for þwi alla krisna ma*nn*a likame som
audmiukt är j' þä eru mit mynst*ir*. ok mz þeim
lyst*ir* mik boo. þ*e*r som högfärd *ok* wond*i*r lustä
är jnnä þäi*m* maa ek äkki naalkas for þwi þäi
eru dyäwlsens mynstär ok äkki mit. Sidhan þä*n*
ma*n* war bort af mi*nn*ä trw. *ok* mi*n*s wins skyp-
ilsä gänge*n*. *ok* han hafdä idknat sik j allu*m*
lusta *ok* högfärdh, þa han kom a siin ytarsta
tima. *ok* sielen gäk af likameno*m*. þa komo diofla
skar*e* moot hä*nn*ä *ok* sagdä fyrsta röstä*n* swa.
är äk þ*e*tte. som gek bort af rätte audmiukt *ok*
fylghdi os j allä högfärd. ok än vm han hafdä
gätet j tweim fäto*m* ifuir os gangit j rätte högfärd.
han hafdä g*er*ne þ*e*tt giort. þa sagdä sialä*n*. äk
är þä sama. þa swaradä rätwisä*n* siale*nn*a. þ*e*tte
är gudz rätwisä *ok* þinnä högfärd löön, at þw skalt
112 falla fra äno*m* dyefli ok till äins annars. alt till
þw kombär nidarst j heluitis grund. ok mz hwars
dyewls pino skalt þw warda luttaken *ok* fyllas.
Annur rösten af häluite öfte. är äk þ*e*tte þän so*m*
gik af gudz riddarskap *ok* fylgdi wart riddaraskap.
þa swaradä sielän jak är wissuligha þä sama. Tha
sagdhä rätwisä*n*. þ*e*tte är þins ärwad*is* löön. At swa

ma*n*gä. som þik fylgi äpti j þino lifwärnä af hwars þäir*e* pino skalt þw warda luttakin ok hwars þäir*e* pina skall auka þina pino. at hon wardar hardar*e* än þäs mans pina so*m* war*e* sarghadh*ir* ok fängi än saar ifuir saar af swerdhi, alt till änkti war*e* vsargat a likamano*m*. swa skal þiin pina ökias, af swa mango*m* so*m* þit lifuerne äfti fylgia Ok komb*ir* þik sorgh ifwi sorgh. ok pina ifuir pino ok fylles mz allo we. ok aldhrä vardh*ir* þw yfrit fylt*ir*. þyt wä skall ä for vtta*n* ändha nyghias ok aldhrä mi*n*kaz Thridia röstä*n* af häluit*is* öfti *ok* sagde. är þ*e*tte sami som älskadä skapat firi skaparen verolde*n*na kärläik for gudz kärleik. forsmade skaparans bod. ok älskade siin äghin wilia, þa swaradä sielen. äk är þän sami. þa swaradä rätuisa*n*, þik skall ofnas twe inga*n*ga. 113 at eno*m* skall þik jnganga all pina. swa at ek þe*n* minzsta huxilse älla vnyttalikit ordh. þ*e*r þw huxadä ällige talade mote gudhi skall wara vplagat. for þy þu säldä þiin skapara. ok tokt þin äghin lusta for ha*n*s lusta. Ad adru*m* jngangeno*m* skall þik aldrä jngange miscund ellage gudlike*n* kärläk*ir* vtan þiin pina skall wara ä for vtan ä*n*da. ok ä lifua j pinu*n*na. ok aldrä dö. þää skulu ok aldre þrötas so*m* þik skulu pina þ*e*tte war þä*n* fyrst gek af mino riddarskap Sä hwat at*ir*lön han fik, fran honu*m* wändi alt himirik*is* härskap sit änliti ok aldrä wändir till hans for vta*n* ända

(Bok II kap. 10.)

That standh*i*r sc*ri*fuat j möysi lagh þ*e*tt möyses
tha han gömdä fe j ödhämarkänna. þa saa han at
buskin logadhä þo at hwaro brändiz han äkki.
Af hwilkä syyn möyses vndradä mykit þa ropade
114 äin röst af buskano*m* ok sagde. äk hörir mi*n*s
folks nödh *ok* vnseel. ok varku*n*na jak þäim j
þeim mykla þreldo*m*. þä hafua af pharao konu*n*gä.
Jak är þä sama rösten som öpte till möysen af
buskanom. som nu tala wid þik jak seer *ok* höre
mi*n*s folx nödh *ok* þräldo*m*. Hwa war mit folk
j logume*n*. vta*n* isr*ae*l mz hwilko jak menar nw
riddare. som mine skuldho wara jak seer þäir*e*
nödh *ok* þräldo*m*. so*m* dyewlen mödh*i*r theim
mädh Samuled som pharao giordä mino folkä j
egyptȯ. fyrst lät h*a*n þäi*m* bygga vp sina borghä
mura mz sino ägno ärwede *ok* sialfue skuldu þä
än syrgia sik halm *ok* wid som þä skuldu giora
till tiglät mz. Annat at þä fingo äingin þak *ok*
löön firir sit arfuode Thridia at þä pintos hard-
lika af pharao sweno*m*. wm þä giordä ek swa
mykit som vppa þeim lagdes Thette m*i*t folk
bygde pharao konu*n*ghe twa borge mz myklo
nödh *ok* angist Swa giör ok nu thän wonde
115 pharao. þ*e*tt är diewlen. mino folke. þz är riddaro*m*
säm mine skuld*o* vara. Ok af anduardho hafua
varit Sa*n*nelika sigh*i*r ek þik. at stodho riddara
j þe skipilse säm þe ära bundne til. Ok min vin
först burdhe. Ok hiolt. Þe byggia diäfwlenom
borgha samuleid säm isr*ae*l pharaoni, fyrsta är
þeira lika*m*likit arbeidhe säm þe arbeida nat ok

dag f*iri* wärldi*n*na heidh*i*r ok nyt Annar borghin är þeira hux vro. *ok* vmsorg f*iri* þy þe hafua aldrig roo. f*iri* wärldi*n*na fiikt. ok huxilsse. Vta*n* swa säm pharao gaf eig mino folke ladhur fulla mz korn eig viingarda. eig a*n*nar lika*m*lik nyt at göra lerit at bränna vta*n* þe syrgdo sik badhe f*iri* leer ok halm Swa gör ok diäwlin mino folke. þz är riddarome*n*. þe arbeida nat ok dag. þoathuarist gita þe eig fultko*m*nat ok fylt sina giri. eig fangit roo. ällis öfrit vtan arbeide. Ok än fa þe ängin aftär lönen vtan äwi*n*nelika pino. Mz þy varku*n*nar ek þäim. at mine män byggia diäfwleno*m* hws. säm mik skuldo byggia säm þeira herra ok skapare är

(Bok II kap. 11, 12, 13. [VIII: 37, 36, 35 i Sv.])

Ek sagde þik fyrra. hwad pino þän fik säm först 116
gik af rät riddarskap Nw vil ek sighia þik hwad at*i*rlöön ok glädhi þän fik säm rät riddarskap burdhe ok väl fultkomnadhe. Ta ha*n* ko*m* a sin ytirsta tima. Ok salin skulde vidh likama*n* skylias. þa ko*m* mote honu*m*. v. legiones a*n*gelor*um* Ok komo mange diäfla. f*iri* þy þe ära fulle mz ilzko. Ok huxadho nokon sin rät finna j hono*m*. Ta hördis ein röst fult skär ok liuslik af himbleno*m* ok sagde swa. Ek är þän sami säm sik bant til gudhz mz sino*m* eidh. Ok fultko*m*nadhe allan hans vilia. þa swaradhe ha*n* siälfu*i*r ok sagde. Ek är visslika þän sami. þ*e*r äfte hördos þre röstor. ein af guddomsins vägna. Ok sagde swa. Ek är þ*e*tta þän säm þik gaf liif ok saal. Tu äst mi*n*

kăre son Tu giorde min vilia. ok laggde alla
þina akt til min. ko*m* hiit mi*n* kăr*e* son til þin
sŏta fad*ir* Ek skal gifua þik þz arfwit, ok fădhirne
săm aldrik ko*m*bir ăndhe aa. þik bŏr til glădhi
117 ok ăra. *firi* þy þu lydhe þino*m* fadhir ko*m* til
min. min kăre son. Ek skal văria þik mz mino
valde. Ek skal krona þik mz glădhi ok ăro An-
nar rŏsthin ŏpte af mandomsins văghna. Ok sagde
swa. ko*m* hiit min kăre brodhir til þin brodh*ir*.
Ek þok pino *firi* þik. Ek gaf mit blodh *firi* þik.
Ek þook dŏdh *firi* þik. ko*m* til min *firi* þy tu fŏlgde
mik. ok loot þin vilia ăfte minom Tu vast redho-
boen gifua blodh mote blodhe. Pino moot pino. Ok
mădhan þu fylde mik j þino lifuărne. fylgh nu mik i
mino lifue săm aldrigh ăndas. þ*er* ăr ăwinnelikin
glădhi. ok ănghin sorg ălla giinwărdha. kom til
min j ăw*ăr*delikit liif. *firi* þy þu ăst sa*n*nelika
min brod*ir* Þridhia rŏsten ŏpte. a þăs helgha
andha văgna. eig *firi* þy at men skal vănta vara
þreia gudha. vtan *firi* þy at andhelig þing gita
ekke begripitz af kŏtlikom vta*n* mz liiknilsso*m*.
firi þy alt þz ek talar mz þik. þz gŏr ek mz
liiknilso*m* þ*er* til at þu giti fyrstandit min vilia.
Þridhia rŏsthin ho*n* sagde swa. kom hiit min
signadha swen. þu ăst swaso*m* ein godhir ok
mannelikin riddare. săm aldrig bant sin hiălm
118 af *firi* lăti. Ok aldrik flydhe *firi* rădde. Tu vast
swa lustelikin [innan] at mik lyste byggia mz þik
þu vast swa ma*n*nelikin vtan. at mik lyste văria þik
mz þy *firi* þins likama vroo săm tu hafde ko*m*
i ăw*ăr*delika roo. *firi* þins hux drŏuilsse ko*m*
til mik i ăwinnelika glădhi *firi* þin gudhlika kăr-

leik. ok ma*n*nelikit lifuärne. kom i mik siälfua*n*. ek vil byggia j þik. Ek vil glädhias i þik. ko*m* hiit min käre swen i þän lusta aldrik ände a kombir säm all*i*r sötme är i. Ok änghin dröuilsse. ko*m* hiit ärlikin riddar*e* Ek skal fylla þik mz oll*u*m sötma. ära þik mz oll*u*m heidhir. krono þik mz alle glädhi. Ok äui*n*neliko lifue. Åptir þässa þre röste taladhe fäm legiones angelor*um*. huar mz sinne röst Fyrsta legio sagde swa. Gangum f*iri* þässom ärlika riddara. ok föru*m* f*iri* hono*m* gudhi ha*n*s vapn. þz är hans mykla troo hā*n* hafde til gudz. at ha*n* vämpte sik moot diäwlsins frästilse. Annar legio sagde ga*n*gom f*iri* þässo*m* höwizlika riddara. Ok teem gudhi ha*n*s manszlika skiold. þz är hans mykla tolomodh han hafde mz huilko alt þz honu*m* til ko*m* dröuilse ok nödh. alt þolde han gladhlika f*iri* gudz kärlek Tridhia legio sagde gangom f*iri* þässom godha riddara säm gudh *ok* var h*er*re älskadhe af alle makt ok vilia, ok fören f*iri* hono*m* 119
hans huassa swärd. þz är hans gudhlika lydhna han lofuodhe. ok hiolt väl äfte. swa at han vilde häld*i*r kötlikit liif tappa än af lydhnu*n*ne ganga i minsto punctheno*m*. ¶ Fiärdha legio sagde. gango*m* f*iri* þässom ma*n*nalika riddara. ok förom f*iri* hono*m* hans starka häst. þz är hans starka öd-miwkt f*iri* þy at swa säm hestin för*e* fram man-zsins likama. Swa före ok ödhmiwkten ma*n*ne*n* fram f*iri* gudh. ok ledh*i*r han til alla fultko*m*lika g*er*ni*n*ga Sa*n*nelika þänne riddar*e* han sat stadhlika. ok reid sighirlika f*iri* þy all högfärd var dödh f*iri* hano*m*, *ok* beezsk f*iri* hans saal. Ok al ödmiwkt var hono*m* sööt. mz þy rädhis han änkte vtan

gudh. ok girnadhis änkte vtan han. Fämta legio sagdhe gangom *firi* þässom dygdelikom riddara til gudz *ok* förum fram hans faghra hielm. þz är hans mykla hop ok astwnd til gudz säm han hafde Sannelika han hopodhis änkte vtan gudh. han girnadhis änkte vtan gudh. han huxadhe änkte vtan gudhz vilia. gudh var idhelika i hans huxilsäm. ok i hans munne. ok *firi* hans händir giorde han alt þz
120 han arbeidhadhe. förum þetta *firi* gudhz asyyn *firi* þy han är värdughir at hafua äwinnelika roo *firi* litla vroo. äwinnelika hwilo *firi* litit arbeide. Mädh þässum röstum fördis mins vins saal vp i hymerikis roo. Ta gladdis salin. ok sagde i þäim punctenom. Saäl är ek at ek tiänte minom gudhi. huilken ek nu seer Väl är mik *firi* þy ek kännir þe glädhi mik iättadhis. Väl är mik *firi* þy ek hafuir þe ärona säm aldrig ändas. þetta var alt i einom puncti mz mik giort. vtan *firi* þy vtan þu gittir ekke andelik þing gripit vtan mz liiknilsäm. þolikin heidir fik min vin. Ok þolikin atirlöön Swa ok alle þe säm honum fylghia äpte. ok än þy. at þe gafuo eig alle sit blood *firi* mik. hafua þe vilian fultkomnan at göra þz än swa vare fall aa. Sannelika döö þe i þäim vilianom han standir þäim *firi* *gerningena* swa fullelika säm þe hafde gifuit sit blood wt *firi* mik. See hwad godhir vili göör. Ok huru kär han är mik. (Bok II kap. 12.) Ek er sandir gudh *ok* konungir änghin är konungir ellir herra heita vtan ek *firi* þy alt vald är af mik. Ok änghin vardhir väldughir. vtan ek gifuir mit þol til. Ek är þän sami gudh ok herra säm dömde ifuir diäwlin säm fiol *firi*

högfärdh. awnd. ok giri. Ek dömde ifu*ir* adam. 121
ok chaim. ok ifui alla världena mz flodhene. Ek
är þän sami säm talar mz þik säm israels folk
leidhe wt af egipto lande i mangho*m* teekno*m*.
J mik är all rätuisa ok var ok är aa f*iri* vtan
ända. ok vpbyrilse skipt*is* eig vm äll*ir* minkas.
vta*n* min rätuisa är stadhlikin. Sa*n*nelika rätuisan
lystis þrefallelika mz gudz syni fyrst laghin säm
hard varo blidhkadhis. Annat at gudz son af
rätuiso*n*ne þolde dödh. þridhia at gudhz domb*ir*
þykk*ir* längir draghas. ok þollikare*n* vara ifui*r*
syndogha men nu än fyr. hardh*ir* syntis gudh i
adam ok j jsraels folke. þe sama rätuisa*n* är nu
mz mik. ok är äwinnelika säm þa var. Vtan
miskunde*n*. ok kärleikin säm var lykter i rät-
uiso*n*ne synis ok oppenbaras nu meir än þa. än
þoathuarist ek giorde aldrik miskund vtan rät-
uiso. Nu maat tu spöria aat hwad miskund ek
gör mz forba*n*nadhom ma*n*no*m*. sa*n*nelika än hafu*ir*
ek miskund til þeira. Swa säm tu maat firstanda
mz liiknilsä*m* Laat swa säm ein rätuiis domar*e*
sate a sinom doomstool. hans eighin brodh*ir*
kome til domen ok hafde sik fyrbrutit. Domare*n*
f*iri* þy ha*n* är rätuis talar til sin brodh*ir* Min
käre brodh*ir* ek älzska þik af allo hiärta. þo-
athwarist ma ek eig moot rätuiso*n*ne göra. þy 122
at mit eghit sa*m*uit. ok min saal säghia þik þin
doom. äfte honu*m* bör þik dömas Sa*n*nelika ek är
sand*ir* domare f*iri* þy mik är allir dombir gifuin.
Ma*n*nin är mi*n* brodh*ir*. a mandoms vägna säm
ek a mik þook þa han kombir til min doom. hans
egit sa*m*uit ok skäl sigh*ir* hono*m*. hans brot ok

doom. Ek swara salinne. ok sighir swa. tu seer alla rätuiso i þino samuiti. sigh hwad tu äst värdughir firi þin brot hafua Salin swaradhe þz är gudhlikin rätuisa. at mz ek vildhe eig mins skapara ok gudz lydno standa. ta skal ek i äuinnelika pino firi þy ek hafde vilian äwinnelika syndha. Ta swaradhe ek mz liiknilsäm sighiandis. firi þy þz þu höre mz manghom ordhom. þz görs alt mz mik i einom punct. tu äst min brodhir. Ek þolde þe harda pino firi þik. þer til at tu skulde eig til pino komo. Ek þedhe þik þz säm vardha skulde mz minom prophetom. Ek älskadhe þik swa säm fadhir son. Ok swa säm godhir brodhir sin brodhir. Ek aminte þik mz minom prädicarom. at tu hafde ok afgangit ok skulde atir til min komo Ek kastadhe a þik þwang ok dröuilsse. at tu skulde
123 swa myklo häldir vidh þik kännas þz vyrdhe þu änkte. Ok hiolt min godhuilia firi latir. mz þy är þz rätuisan. män þu vilde eig mik lydha ok atiruända af þinom lusta. Ta skalt tu nu känna mina rätuiso, Toathwarist är ek en swa miskundsambir. at vare þz möghelikit mik en ein tima döö. häldir þolde ek en ein tima þolika sama pino firi þik. säm ek þolde en tima firi alla världinna a korseno. firi än þu skulde komo i þässa harda pino säm þik äuinnelika firi þin brot af rätuisonne är reeid. Vtan rätuisan sighir at ek maa eig optare döö Myskunden sighir vare þz möghelikit. gerna vilde ek häldir döö. än þu skulde þässa harda pino þolo. Se hwru miskunnelikin ok huru kärleiks fuldhir ek är. þoathwarist

vil änghin min kärleik skodho. Nu män ek är swa miskun*n*elikin. ta manar ek idhir riddara at i letin mina miskund. Ok komi*n* atir til miin för än min rätuisa komb*i*r. Ek kärer at i hafuin gifuit mino*m* owin diäfleno*m* jdhra tiänist mik hafuin i forsmaat. J hafuin bort kastad mit baneer Ok mins owins baneer är vptakit. komin atir riddara til jdhan ödhmiwklikin h*er*ra mz ödmiwkt *firi* þy i hafuin fra mik gangit mz idhre höghfärd. þykkir jdhir þunkt vara nokot *firi* mik þola. huxen hwad ek gudh siälfu*i*r þolde. ok giorde 124 *firi* jdh*i*r. Ek gik mz blodhogho*m* fotom *firi* idhir til korsit, mina händir ok fötir varo ginu*m* borodha mz hwasso*m* naghlum. Alla mina synwr varo wt tanda mz altz mins likama dröuilse ok þwang. Ek spardhe ängho*m* mino*m* limi til pino*n*na *firi* til at i skuldhen gladhlika jdhro*m* h*er*ra epte fylghia. ok eig skämmas þolo dröuilse *firi* hans heidhir ok *firi* idhra sala nyt. Vilin i atir til min komo Ek vil gladhlika moot jdhir ganga. ok gifua jdh*i*r rika äror säm aldrig ändas. Ek säm tala vidh þik ek är i fadhereno*m*. ok þäim helgha anda ein gudh. Ek þok ma*n*dom a mik. ok þolde ek i hono*m* þe harda pino. ok þän hardha dödh *firi* ma*n*na hylso. Ek stood ok vp af döödh. ok foor ek til hymerikis badhe mz mino*m* mandom ok guddhom. Ek sagde þik först at riddarskap var mik kärast bland all lifuärne. *firi* þy þe lofuodhe sit köt mote mino at gifua sit blod mote mino (Bok II kap. 13.)

¶ Nu käre ek a riddara säm mine skuldo vara. at þe ära altzstings fra mik gangne. Ek er

þeira skapare ok atirlösare· Ek är þeira vphald
ok stark. än ängin þeira vil vidh*i*r mik kännas.
125 Nu huilkin man mz rät riddarskap vilde atir til
mik komo. þa matte han þässom lundom mik
þäkkias þän säm riddare vil varda. ok mik
þäkkias. han skal mz sino*m* häst g*er*na til kyrkio
ridha. ok þär stigha ginstan af sino*m* häst, f*iri*
þy hästin är ekke skapadh*i*r f*iri* högfärd skuld.
vtan fram at föra sin likama mz. Ok til at värna
sit liif f*iri* sinom ouinom. þ*er* näst skal ha*n*
läggia sit mantolband a sit änni. til teekn. at
swasäm messo diäkn läggir [stolam] ifuir sik til
teekn. at ha*n* hafuir takit gudz wkh ifu*i*r sik.
Swa skal ok riddare bandit a sit änne läggia til
teekn at ha*n* skal väria gudz kors. ok þz ydhelika
hafua i sino*m* hogh. män han gaar til kirkiu-
garden. ta skal hans världz h*er*ra baneer. säm
hans vapn ok teekn är ascrifuat f*iri* hono*m*
bäratz. til teekn. at hono*m* bör til världz h*er*ra
at heidra. j allo þy säm eig [är] mote gudhi.
ok þe helghe kirkiu Sidhan ha*n* stighir i kirkio
garden Ta skulu klärka moote honu*m* gaa mz
mino baneer säm min pina stand*i*r. aa. til teekn.
at honu*m* bör til a gudz väghna. þe helgha k*ir*-
kiu heidhra. Ok henne lydha. Ta ha*n* kombir
til kirkiu dör. þa skal mit baner f*iri* hono*m*
ganga i*n* j kyrkiona. Ok världz höfdingias baner
stande vtan vidh dörina. til teekn at gudhilikt
vald gangir f*iri* manliko valde. Ok gudhi är
126 meira heidhir görandis än ma*n*no*m*. Ta han i*n*-
combir i kyrkiona. þa skal messa ginstan börias.
Ok þa agn*us* dei siwngs. ta skal höfdingin swa

säm konungir ganga til altaren mz riddaranom.
ok sighia swa. Vil tu riddare värda ta skalt tu
jaka gudhi ok mik at þu skalt värna þe helgha
kirkiu. Ok nidra hänna ouini. lydha þinom världz
höfdingia i allo þy eig är moot gudhi ok þe
helghe kirkio. Gudz heidhir styrkia ok främia
mz alle sinne makt Sighir han iaa ta fange
honom ginstan swärd j hand ok sighi swa Ek
far þik swärd i þina hand mz huilko tu skalt
väria þit liif Ok nidra gudz ouini. ok hafua þit
liif ospart firi þe helgha kirkiu troo. ok gudz vina
hilso ok hielp þär näst fae skiold a hans arm
ok säghi swa. Mädhr þässom skiold skal tu värna
fadhur löös barn ok änkior. gudz vanheidher
hämnas. ok gudhlikheit främia. Mz þässom skiold
skalt tu stadhughir ok gladlika moot gudz ouinum
standa. Sidhan skal han föyia mantolin vm hans
bak. Ok mantuls bandit läggia nidhir a hans
bryst. til teekn at honom skal komo i hugh
idhelika hwad han hafuir gudhi iaat. Ok at han
hafuir þolkin klädhebonat a sik takit firi kir-
kionna värn ok styrkilsse. Sidhan skal han läggia
sina hand a hans hals til teekn. at han är gifuin
vnde kirkionna lydno. ok, sighir swa. Nu äst tu 127
vndir lydno bunden meir än fyr. gif þik vin vm
at fultkomna mz gerningomen. þz tu lofuor mz
ordhomen. þa faar tu otalikin löön mz gudhi.
ällas faar þu hardare pino än andre fyr þina
lofuon. Sidhan þetta vardir giort ta skal þän
säm messona sighir gifua honom min likama til
styrkylsse ok fultkomnilse. Ok takir han mik mz
þäim hug at han vil fultkomna mz gerningomen.

þz ha*n* är bunden til mz ordhome*n*. Ek sandir gudh ok man vil komo til hans ok aldrigh fra hono*m* skylias ok vil ek bränna ha*n* swa mz mino*m* kärleek. at ha*n* skal änkte swa geernas säm mik. änkte rädas vta*n* mik. Sa*n*nalika. ek vill vara j hono*m*. *ok* vm kringh han *ok* styrkia ok göma han j allu*m* hans medferdu*m*. sowande *ok* waka*n*de Framleidi*s* kan þat ok swa wara. at nokor werdh*ir* riddar*e* a äini mark. *ok* takar ha*n* riddaraskap mz þeim hwgh. at han will v*er*na þa hälgho k*ir*kio. vta*n* jaff ek will ok þär till hans koma. *ok* mz hono*m* bliwa for þui ek är j allu*m* stadhu*m* än þui hworo min häidh*ir* þäkkes mik bät*ir* j þäi*m* stadh so*m* mit lof är widh*ir* j adro*m* stad. þ*e*tte biud*ir* ek äingho*m* giora vtta*n*
128 hwilko*m* so*m* wilde riddaraskap göma. ok swa so*m* äk hafw*ir* nu sakt a sik taka. þa warä þät mik kärt for þwi at swa som mz hogfärdh är räth riddaraskap nidh*ir* lakt. Swa skuldhä þät attär vpp takas medh audmiukt ok gudlikä þolomodh amen

---

Texten i fjerde bandet är hemtad ur flera källor neml.:

1. Regula Salvatoris med tillhörande Revelationes Extravagantes, sid. 3—120, efter K. Bibliothekets i Berlin handskrift 3762, skrifven i Vadstena kloster af nunnan Christina Hansdotter Brask vid slutet af 1400-talet (1487—96).
2. Sju stycken, sid. 123—131; fordom i Codex Bergmanianus, Lunds Universitets Bibliothek; från första hälften af 1400-talet. I handskriften finnas endast de 11 första raderna i behåll; det öfriga är aftryckt efter *Brings samling af Handlingar* III, Lund 1758, s. 85—104, med utfyllande af förkortningar.
3. Heliga Birgittas böner, sid. 132—176, ur sju handskrifter från 1400-talets senare hälft; på K. Bibliotheket i Stockholm, nämnda hvar och en på sin plats.
4. Två egenhändiga utkast af Hel. Birgitta, sid. 177—185, efter original-bladen på K. Bibliotheket i Stockholm. Deri äro inga afvikelser gjorda från handskriften.
5. Latinskt ur-original till Tredje Bokens 8:e kapitel, sid. 192—196, efter originalbladet i K. Bibliotheket i Stockholm. Ingen afvikelse gjord derifrån.
6. De femton bönerna, orätt tillskrifna H. Birgitta, sid. 197—211, efter två handskrifter från 1400-

talet; på K. Bibliotheket i Stockholm, nämnda hvar och en på sin plats.

7. Engelens Diktamen till H. Birgitta, sid. 215—276, efter Parisiska handskriften på K. Bibliotheket i Stockholm, skrifven år 1385 af br. Jordan.
8. Variant af Attonde Boken, sid. 279—419, efter ett handskrifts-fragment från första hälften af 1400-talet, på K. Bibliotheket i Stockholm, med gammalt märke (Antiqvitets-Arkivets) A 44.
9. Stycken på Birgittin-Norska, sid. 423—522, efter en handskrift från första hälften af 1400-talet, på Skokloster, n. 5 i qvart.

I aftrycket äro vidtagna följande

Rättelser.

Sida	rad			
4	3	wa*n*maktandhis	*rättadt från*	wa*n*maktadhis
—	21	betraktandis	»	beträktandis
5	24	snödasta	»	snönasta
11	1	änneth	»	ämneth
14	25	michels	»	milchels
15	6	portam	»	portan
—	23	lögh*e*rdaghin	»	lörgh*e*rdaghin
16	8	ffalsklighetzsins	»	ffąsklighetzsins
19	3	aff	»	a
—	22	fadh*e*rs	»	fadh*e*r
22	27	Thog	»	Thag
32	3	gästni*n*gh	»	gäsni*n*gh
36	25	offkaatir	»	affkaatir
41	12	wndirstandandis	»	wndirstandis
50	11	torfftog	»	torfftogt
53	3	longsamlikare	»	tomsamlikare
55	12	twi*n*gadis	»	twingandis
—	13	talade	»	talande
57	32	hon *tillagdt*		
58	14	formagha	»	formagho
60	14	hwat *tillagdt*		
63	17	fastaskolandis	»	fastolandis

Sida	rad				
63	25	käth.	*rättadt från*	atha	*hvarvid en första bokstaf är bortskrapad*
64	16	mä*n*niskior	»	ma*n*niskior	
66	13	stränghet	»	stranghet	
68	22	*ett* j *utelemnadt efter* wti			
70	25	reglonna	*rättadt från*	regloma	
71	3	ofmykit	»	omykit	
74	8	*ett dubbelt* the *utelemnadt*			
75	6	siuttande	*rättadt från*	siittande	
80	15	framgang	»	frangang	
84	4	wägha	»	wagha	
—	20	iärngaddrom	»	iärngaddom	
98	19	äwärdelika	»	awärdelika	
99	18	fornomzstogha	»	fornonzstogha	
101	20	läcze	»	läzce	
102	4	gudhelikx	»	gudhe	
—	12	hans	»	has	
106	25	är *tillagdt*			
118	30	j »			
123	17	nima	*rättadt från*	minna	
124	10	Jak	»	Jag	
126	11	vanmatogha	»	vanmaktagha	
127	10	hänne	»	hänna	
128	4	vilin	»	viliu	
—	5	jämcristin	»	jämncrestin	*Item rad* 10
—	18	ledhir	»	ledhis	
—	28	skällicin	»	skällicom	
129	23	litit	»	litil	
—	24	hwarre	»	hworre	
132	7	böno*m*	»	bono*m*	
—	12	mata	»	mata ta	
—	21	thässa	»	thassa	
133	23	atirlösa	»	atirlosa	
134	7	fäldhe	»	fäffe	
—	29	kallas	»	källas	
—	30	thit	»	thik	
135	5	hudhstrukin	»	hustrukin	
—	15	stundh *tillagdt*			
136	12	höxste	*rättadt från*	hoxste	
137	9	rördhis	»	rordhis	
—	12	äuärdhelikin	»	äuardhelikin	
—	18	thu *tillagdt*			
—	22	än	»	an	*Likaså* 138: 21, 144· 1.
138	7	axla	»	äxla	

Sida	rad			
139	8	thu *tillagdt*		
—	19	lofuadhe	»	
—	26	sagdhe	*rättadt från*	sagdh
—	30	*ett dubbelt* thin *utelemnadt*		
140	2	rördhis	*rättadt från*	rodhis
—	14	atirfördhe	»	atirfordhe
—	18	apostolos	»	apstolos
141	1	thornonom	»	thoronom
—	19	sagho	»	sagdho
—	23	min	»	mi
—	25	glädhi	»	gladhi
142	7	apostolis	»	apstolis
—	22	han	»	hon *Likaså* 24, 25, 27, 28, 30, 31.
—	29	fore	»	sore
143	4	thorftogha	»	throftogha
—	6	äst	»	ast
—	14	myrke	»	myrk
—	20	forganglikom	»	forganlikom
—	30	äro	»	aro
—	32	älla	»	alla
144	2	alla	»	älla
—	3	ärmeta	»	armeta
	5	äris	»	ärins
—	30	vndir	»	vndit
145	9	fadhorin	»	sadhorin
—	28	dygdhelica	»	dygdhelca
146	17	han *tillagdt*		
148	1	skuld	»	skud
—	4	minskilse	»	ninskilse
—	21	döödhe	»	dööfdhe
149	1	pylati	»	pylato *Likaså* 154: 5
—	18	syndogha	»	signadha
—	29	the *tillagdt*		
150	4	likama	»	lilika
—	6	oplätos	»	oplätas
151	2	vtan *tillagdt*		
153	12	ater	»	at
—	13	thine *tillagdt*		
154	17	*ett öfverflödigt* mik *utelemnadt efter* thik		
—	22	kärlek	*rättadt från*	kärlel
—	23	maria *tillagdt*		
156	1	secunda	»	*och stycket åtskildt från föregåendc*
—	22	öron	*rättadt från*	öroon
157	13	lofuis *tillagdt*		

Sida	rad				
158	11	giordhe •	*rättadt från*	giodhe	
—	24	alt	»	at	
159	15	värdhogadhis	»	värdhoghis	
—	16	Välsighnadh*ir*	»	Sälsighnadh*ir*	*Likaså rad* 23
—	18	aldra	»	äldra	
—	25	hedhirlica	»	hedhrilica	
160	6	atirlösare	»	atirlosare	
—	19	värdhoghis	»	värdhos	
—	23	thiänist	»	thianist	
—	27	löste	»	loste	thu *tillagdt*
—	28	värdh *tillagdt*			
—	—	fordömilse	»	fordomilse	
—	—	atirledde	»	atriledde	
161	4	bätra	»	bärtra	
—	5	owirflödhelikhet	»	wirflödhelikhet	
—	16	mykla	»	mylka	
—	18	*rubriken utfylld*			
—	23	ödmiuklika	»	ödmuklika	
—	24	äptir	»	aptir	
—	25	sänt	»	sant	
162	1	*rubriken utfylld*			
—	3	härra	»	harra	*Likaså rad* 22
—	10	eghnom	»	eghom	
—	26	värkfuldir	»	värskfuldir	
—	27	fäm	»	fam	
163	15	thiäna	»	thiana	
164	10	*ett dubbelt* thu äst *utelemnadt*			
—	26	*ett dubbelt* war *utelemnadt framför* hafu*ir*			
165	12	eterblemonna	*rättadt från*	eterblenonna	
166	15	riker	»	riken	
168	23	näruaru	»	näuaru	
169	10	bön *tillagdt*			
—	16	frwktsa*m*masta	»	frwksa*m*masta	
171	16	lustogasta	»	lustagasta	
—	27	en *tillagdt*			
174	24	wärk	»	wär	
—	28	ophögdh	»	hophögh	
176	4	Uälsignadh*er*	»	Uälsigndh*er*	
197	25	wngdoms	»	wndoms	*Likaså* 204: 3
199	2	lusta *tillagdt*			
201	8	syndh*ir*	»	syndhr	
—	19	*ett dubbelt* är *utelemnadt*			
—	24	mykelikhet	*rättadt från*	mykekhet	
203—	210	*En stor mängd utan plan och ordning insatta skiljetecken (: och ,) äro här utelemnade.*			

Sida	rad			
205	23	osyulikom *rättadt från* osylikom		
208	4	omkring	»	omgring
—	12	kärleksi*ns*	»	kärlesi*ns*
—	14	mykelikhet	»	mykelihet
209	24	wälwiliogbaste	»	wälwioghaste
215	1	*Rubrik tillagd. Likaså flerstädes.*		
—	21	atskillikin	»	askillikin
216	26	skapa	»	spaka
217	22, 32	fruktsamlik - -	»	fruksamlik - -
220	25	vppinbar	»	vppibarasr
221	32	saa *tillagdt*		
222	10	hulkin	»	hulkit
224	4	the	»	tho
226	22	*I hds. är* manaskini *ändradt så från* manz kyni.		
—	29	lyudhande *rättadt från* lyudhadhe		
227	13	*I hds. är* allom *ändradt till* alla		
—	21	äwärdhelika *rättadt från* äwardhelika		
228	12	*I hds. är* for litit *ändradt från* litit wärt		
229	20	somleke *rättadt från* somlekx		
—	24	owinlika	»	winlika
—	26	matte	»	matto
230	2	äro *tillagdt*		
231	5	hardhasto	»	hardharsto
—	20	hulkin *är i hds. ändradt så från* hulkom		
232	15	hulkin *rättadt från* hulkit		
234	8	frygdhas *är i hds. orätt ändradt till* frygdh		
—	27	frukta	»	» frukt
—	28	trägardhz *rättadt från* trärdhz		
—	29	winqwistin	»	winqwinstin
235	21	swäria	»	swaria
236	28	vatnsins *är i hds. rättadt från* wädhirsins		
237	17	*ett dubbelt* war *utelemnadt*		
240	5	endräklighet *är i hds. med något yngre hand tillagdt som förklaring af* enan		
242	27	rasklikare *rättadt från* raslikare *Likaså* 274: 15		
243	11	fruktsame	»	fruksame
—	30	vmätlikin	»	vmälikin
244	12	skyldis *är i hds. ändradt från* skyltis		
245	12	vp tendas	»	» framga
247	17	käldo *rättadt från* kaldo		
251	12	ärwodhet *är i hds. ändradt från* ärwodhe		
253	2	sermonis *rättadt från* sermones		
257	16	mangfalda	»	magfalda
—	22	wardha	»	wärdha
260	21	skodhandhe	»	skodhadhe

Sida	rad			
263	6	dömdan	*rättadt från*	domdan
265	16	rätta	»	rättra
267	26	lärirska	»	läriska
268	5	oateruändelika	»	oateruandelika
272	28	byrirska	»	byriska *Likaså* 273: 6
279	13	väggia varo	»	varo väggia
290	11	blygdhin	»	blydhdhin
291	8	a	»	af
292	2	framgang	»	frangang
293	29	ofmykla	»	omykla
294	7	ok	»	ok ok
295	5	ödhkn	»	ökdhkn
307	2	världinne	»	världdinne
311	22	obrygdhilsom	»	obryghilsom
321	17	oc	»	oc oc
323	29	xxxj	»	xxj
330	26	na*m*pt	»	na*m*pnt
334	14	hetelica	»	helelica
341	17	i	»	in
356	3	diäfleno*m*	»	difleno*m*
—	15	Capitulum xxxix *tillagdt*		
360	22	gulklimp *rättadt från* gulklinp		
—	24	*Efter* fa *är i hds. tillagdt ett onödigt* gif		
365	15	bortköras *rättadt från* borköras		
—	20	fram	»	fran
368	28	skyltis	»	skytis
369	16	wtgang	»	wtggang
374	9, 13	israels	»	iraels *Likaså* 411: 18, 25, 412: 1, 12, 417: 3
376	9	konu*n*gir	»	konu*n*gör
—	14	värnirska	»	värniska
384	31	Än	»	Ä
392	29	ämuäl	»	älmuäl
395	30	världinne	»	värdinne
397	20	fäghi*r*st	»	fäghi*r*tst
—	23	rördhe	»	rödhe
409	15	Vtan	»	Vta
410	23	taladhe	»	taladhit
418	4	*ett dubbelt* sina *utelemnadt*		
424	32	Andin swaradhe *rättadt från* Auwi swaradhe swaradhe ek		
426	2	eig *tillagdt*		
—	22	ek *tillagdt*		
427	4	kripa	»	gripa
—	16	hwar uändis	»	hwaruändis

Sida	rad			
427	21	somon	*rättadt från*	somom
—	22	ok *tillagdt*		
430	9	rötelig	*rättadt från*	röteling
—	14	þz	»	þr
—	15	langan	»	langar
—	22	þoliken	»	þolken
432	6	wtgingo	»	wtgindo
—	9	öron	»	örom
433	8	världz	»	värdlz
434	16	klädh	»	glädh
435	21	Ok	»	O
—	25	triin	»	tiin
437	5	saa äk	»	äk saa
—	32	gudhz	»	gudh
439	3	*Ett dubbelt* Naar *utelemnadt*		
—	22	gärninga *tillagdt såsom rättare än* hendir		
—	25	korsfästas	*rättadt från*	korfästas
442	10	retaskolande	»	retaskolonde
—	30	stodh	»	stodho
444	32	mannom	»	mannon
445	22	kinnona	»	kimoma
—	29	at	»	a
446	6	*Ett dubbelt* nu *utelemnadt*		
447	11	*Ett oriktigt* eig *uteslutet efter* varo		
—	19, 20	ofmyklom	*rättadt från*	omyklom *Likaså* 509: 27
449	13	kompanskap	»	komponskap
450	4, 7	ok	»	ob
—	10	komb*i*r	»	kömb*i*r
—	19	*De 4 sista orden äro dubbelt skrifna.*		
454	2	fadhireno*m*	*rättadt från*	fadhirreno*m*
455	28	sinom	»	sino
458	28	ofmykit	»	omykit *Likaså* 472: 8, 500: 16
459	17	gudh	»	gudz
462	1	omskiptelikin	»	oskiptelikin
—	7	öst	»	löst (l *är skrapadt*)
—	19	dygd *tillagdt*		
—	29	guddomsi*ns*	»	guddamssi*ns*
464	10	enkte	»	enke
465	10	bätrilsse	»	bátirlsse
—	29	mino	»	mina
466	2	värdughadhis	»	vädughadhis
468	2	äst *tillagdt*		
—	26	ordh	»	or
—	27	dygdheligh	»	dygdhelingh

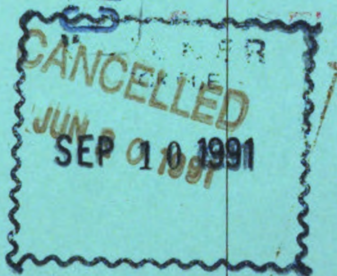
Sida	rad				
470	2	idhir *tillagdt*			
—	26	hon	»		
473	6	hiärtadh	*rättadt från*	hiätadh	
474	26	sagdho	»	sagdha	
475	6	Annor	»	Anno	
—	8	lottaghin	»	loftaghin	
—	12	än	»	ä	
476	1	ofmykle	»	omykle	
477	15	vara	»	varo	
—	31	ödmiwkt	»	ödmiwt	*Likaså* 505: 25, 515: 31
478	19	är	»	än	
479	17	äu*är*delika	»	au*är*delika	
—	19	ok eig *dubbelt skrifvet.*			
480	22	ek *tillagdt;* ondum	*rättadt från*	ond*i*r	
—	24	mik	»		
481	12	orätuisan	*rättadt från*	rätuisan	
—	22	af	»	lif	
482	2	korsseno	»	korkorsseno	
—	16	*ett* þ *mellan* þu *och* f*i*r*i* *utelemnadt*			
—	26	þe	*rättadt från*	þa	
—	29	*ett dubbelt* fa *utelemnadt*			
483	23	ho*n*	*rättadt från*	ha*n*	
484	17	þima	»	þina	
—	23	ydhlan	»	ydhan	
—	25	Orrmbren	»	Ombren	
—	27	bansatta	»	bansasta	
485	26	högfärdelika	»	höfärdelika	
—	27	dragh*i*r	»	dagh*i*r	
486	7	*ett* j *utelemnadt framför* ydhlan			
—	19	vardh*i*r	*rättadt från*	vardh	
489	9	godha	»	dödha	*Mycket förderfvad interpunktering på följande rader rättad.*
490	24	män	*rättadt från*	man	
491	9	kompano*m*	»	kompono*m*	*Likaså* 499: 28
—	21	liwft	»	liwst	
492	3	dröfwod*i*r	»	dröfwof*i*r	
—	14	skärzsslo	»	skärzlsslo	
494	22	swaradhe	»	swradhe	
—	25	säghia	»	saghia	
496	15	i þän	»	i j þän	
497	22	til	»	tik	
500	16	ek	»	eig ey	
—	20	världhinna	»	varldhinna	
—	32	leikmen varo	»	leikmen, Varo	

Sida	rad	
502	7	frästilsse *rättadt från* frätilsse
—	8	swornom » sweinom
504	15	timin » timim
—	19	*firi* þy *står dubbelt i hds.*
505	29	älla *rättadt från* alla
506	24	högfärd » högförd
507	2	huxilsa » huxilla
—	29	väna » vana
508	4	þry *tillagdt*
—	22	þän *rättadt från* þäm
509	25	värnar » varnar
510	4	gudlik*in* » gudlik*ir*
512	5	vndradä » vndrada
—	6	hörir » horir
—	16	*I hds. står:* först fyrst
—	24	giör *rättadt från* gior
514	28	innan *tillagdt*
515	13	höwizlika *rättadt från* howizlika
—	19	makt » mak
517	14	äwinnelika » awinnelika
518	26	þu » þe
520	12	stolam *tillagdt*

Anmärkta felaktigheter.

Band	sida	rad		
1	317	25	hulkin som *borde rättas till* hulkom som han	*Alla dessa mot handskriften.*
2	257	12	han *borde rättas till* hon	
3	281	20	naghla *borde rättas till* nafla	
—	315	21	väggia *borde tilläggas efter* qvidhsins	
—	316	18	gift *borde tilläggas efter* ok	
—	395	28	hiudhir *läs* biudhir	
—	424	24	sino *läs* snio	
4	447	10	*I handskriften står* glömdis *enligt Latinets* oblitum est. *Svenska texten har* gömdis *Båda läsarterna kunna försvaras; utg. föredrar dock den Svenska.*	
—	453	1	minskas *läs* minkas *Likaså* 500: 3	

3 2044 011 637 32

CANCELLED
SEP 10 1991